

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ
Karnataka Evaluation Authority

ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ
ಯೋಜನೆ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಂಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಸಾಂಖ್ಯಿಕ ಇಲಾಖೆ
ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಆಗಸ್ಟ್ 2022

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಪ್ರಧಾನ ಶೋಧಕರು

ಡಾ. ನರಸೇಗೌಡ

ಸಹ-ಪ್ರಧಾನ ಶೋಧಕರು

ಡಾ. ಲಾಸ್ಯಾ ಗೋಪಾಲ್

ಕೃಷಿ ಅರ್ಥ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು

ಡಾ. ಸಿ. ಪಿ. ಗ್ರೇಸಿ

ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು

ಡಾ. ಕೆ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ

ದಿ ಎನರ್ಜಿ ಅಂಡ್ ರಿಸೋರ್ಸಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ (ಟೆರಿ)

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ
Karnataka Evaluation Authority

ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ

ಯೋಜನೆ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಂಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಸಾಂಖ್ಯಿಕ ಇಲಾಖೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಆಗಸ್ಟ್ 2022

© ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, 2022

ಇವರಿಗಾಗಿ:

ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ,
#542, 5^{ನೇ} ಮಹಡಿ, 2^{ನೇ} ಹಂತ,
ಬಹುಮಹಡಿಗಳ ಕಟ್ಟಡ, ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವೀಧಿ,
ಬೆಂಗಳೂರು – 560 001

ಇವರಿಂದ:

ದಿ ಎನರ್ಜಿ ಅಂಡ್ ರಿಸೋರ್ಸಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ (ಟಿರಿ)
4^{ನೇ} ಮೇಯಿನ್, ದೊಮ್ಮಲೂರು 2^{ನೇ} ಹಂತ,
ಬೆಂಗಳೂರು – 560 071

ಅಕ್ಷರ ಜೋಡಣೆ ಮತ್ತು ಮುದ್ರಣ:

ಕೊಲೋಸಿಯಾ ಎಂಟರ್‌ಪ್ರೈಸಸ್,
ನಂ. 47/2, ಶ್ರೀಕಾಂತಪುರ, ಅಂಚೆಪಾಳ್ಯ ಗ್ರಾಮ,
ದಾಸನಾಪುರ ಹೋಬಳಿ, ನಾಗಸಂದ್ರ ಅಂಚೆ,
ಬೆಂಗಳೂರು – 560 073

ಮುನ್ನುಡಿ

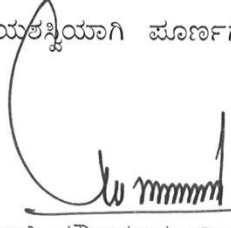
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನವು (NHM) ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನ (MIDH)ದ ಉಪ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದನ್ನು 2004 ರಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಯೋಜನೆಯಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿದೆ. NHM ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ 18 ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕವೂ ಒಂದಾಗಿದೆ. 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರವರೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ್ದು, ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ದಿ ಎನರ್ಜಿ ಮತ್ತು ರಿಸೋರ್ಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ (TERI) ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಿದೆ. ಅಧ್ಯಯನವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ NHM ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಬಳಕೆ, ಉತ್ಪಾದಕತೆ, ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಸಂಸ್ಕರಣೆ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ, ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದೆ.

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ದ್ವಿತೀಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಲು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಂದ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಮಾಹಿತಿಯ ಮೇಲಿನ ದ್ವಿತೀಯ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ರಚನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು 10 ಮಾದರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು/ಕೃಷಿ ಹವಾಮಾನ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ 4816 ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು 482 ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲದವರಿಂದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಕೃಷಿ ಕುಟುಂಬದ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ, ಆಳವಾದ ಸಂದರ್ಶನಗಳು ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆ (FGD) ಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಯೋಜನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಮಧ್ಯಸ್ಥಗಾರರಿಂದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

NHM ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳಾದ ಬೆಳೆ ಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ಪಾದನೆ, ಉತ್ಪಾದಕತೆ, ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಿವೆ ಎಂದು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶದ ಫಲಿತಾಂಶಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಗಣನೀಯ ಪ್ರಮಾಣದ ಲಾಭವು ದೀರ್ಘಕಾಲಿಕ ಬೆಳೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಭಿಯಾನದ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು, ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಸಬ್ಸಿಡಿ ವಿತರಣೆಯಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವುದು, ಆಧುನಿಕ ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮತ್ತು ರೈತರ ಕೌಶಲ್ಯ/ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಸಾಮೂಹಿಕ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮತ್ತು ಸಾವಯವ ಎರಡರ ಮೌಲ್ಯ ಸರಪಳಿಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲು ಹಾಗೂ ODOP, RKVY, PMKSY ನಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಒಮ್ಮುಖಗೊಳಿಸಲು ಅಧ್ಯಯನವು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ವರದಿ ಮತ್ತು ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳ ಫಲಿತಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ (MIDH) ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಉಪಯುಕ್ತ ಒಳನೋಟಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಖಾತ್ರಿಯಿದೆ. ಅಧ್ಯಯನದ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತದಲ್ಲೂ ನಿರ್ದೇಶಕರ(ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ) ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಾಧಿಕಾರಿ - ಕೆಇಎ ಮತ್ತು ತಜ್ಞರ ಸಲಹೆಗಳು ಬಹಳ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಗಳಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಸರ್ಕಾರದ ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ, ಯೋಜನೆ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಂಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಸಾಂಖ್ಯಿಕ ಇಲಾಖೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ರವರ ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. 52^{ನೇ} ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಮಿತಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ವರದಿಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕರಡು ವರದಿಯ ಪುನರವಲೋಕನವನ್ನು ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರು, ಕೆಇಎ ಮತ್ತು ಸ್ವತಂತ್ರ ಮೌಲ್ಯಮಾಪಕರು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದು, ವರದಿಯ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಉಪಯುಕ್ತ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ನೀಡಿದ ಸಹಕಾರವನ್ನು ನಾನು ಸಮುಚಿತವಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮುಖ್ಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಾಧಿಕಾರಿ 12/07/20

ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ

ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು

ಈ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ದಿ ಎನರ್ಜಿ ಅಂಡ್ ರಿಸೋರ್ಸಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ನಿಯೋಜಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿರುತ್ತೇವೆ. ಹಲವಾರು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ನೆಡುತೋಪುಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿರುವುದು ಮತ್ತು ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಯ, ಹಳೆಯ ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಪುನರುಜ್ಜೀವನದ, ಜೇನುಸಾಕಣೆಯ ಮೂಲಕ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲಿಸುವ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳ, ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ಸಮಗ್ರ ನಿರ್ವಹಣೆ ಇಂತಹ ಇತರೇ ಕಾಮಗಾರಿ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿರುವುದು ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂವಾದ ನಡೆಸಿರುವುದು ನಮಗೆ ಸಮೃದ್ಧ ಹಾಗೂ ಸ್ಪೂರ್ತಿದಾಯಕ ಅನುಭವವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಾಧಿಕಾರಿಯಾದ ಶ್ರೀ ಹರಿ ಕುಮಾರ್ ರೂ, ಭಾಅಸೇ, ಅಪರ ಮುಖ್ಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಾಧಿಕಾರಿಯಾದ ಡಾ. ಛಾಯಾ ಕ. ದೇಗಾಂವಕರ್, ನಿರ್ದೇಶಕ (ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ)ರಾದ ಡಾ. ಎ.ವಿ. ಮಂಜುನಾಥ ಹಾಗೂ ಸಹನಿರ್ದೇಶಕಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಜ್ಯೋತಿ ಚೆನ್ನಿ, ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ತಂಡ ಇವರೆಲ್ಲರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ, ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬಯಸುತ್ತೇವೆ.

ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಭಿಯಾನದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಶ್ರೀ ಪರಶಿವಮೂರ್ತಿ, ಹಿರಿಯ ಸಹಾಯಕ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಶ್ರೀ ರೆಡ್ಡಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರು ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಇವರ ತಂಡ ಇವರೆಲ್ಲರ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಒದಗಿಸಿದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ, ಜಿಲ್ಲಾ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದ ಕಚೇರಿಗಳ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಸಮನ್ವಯವು ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಭಾರತೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಡಾ. ಬಿ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ, ಪ್ರಧಾನ ವಿಜ್ಞಾನಿ (ಕೃಷಿ ವಿಸ್ತರಣೆ) ಮತ್ತು ಪ್ರಧಾನ ಶೋಧಕರು, ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ವಿಭಾಗ ಇವರು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಘಟಕಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಿದ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಇವರಿಗೆ ಸಹಾ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಹಿರಿಯ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಶ್ರೀ ಅಮಿತ್ ಕುಮಾರ್, ಗ್ರಾಮೀಣ ಇಂಧನ ಮತ್ತು ಜೀವನೋಪಾಯದ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಡಾ. ದೇಬಜಿತ್ ಪಾಲಿಟ್, ಶ್ರೀ ಜಿ.ಆರ್. ನರಸಿಂಹರಾವ್, ನಿರ್ದೇಶಕರು, ದಿ ಎನರ್ಜಿ ಅಂಡ್ ರಿಸೋರ್ಸಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ದಕ್ಷಿಣ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಕೇಂದ್ರ ಇವರ ಸಮಯೋಚಿತ ಸಲಹೆಯನ್ನು ದಿ ಎನರ್ಜಿ ಅಂಡ್ ರಿಸೋರ್ಸಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಸಂಸ್ಥೆಯು ದಾಖಲಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕೆಳಕಂಡವರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಅಧ್ಯಯನ ತಂಡದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮತ್ತು ಬದ್ಧ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೊಂದಿಗೆ ಈ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಧಾನ ತಂಡ

- ಡಾ. ನರಸೇಗೌಡ. ಎನ್. ಸಿ. ಪ್ರಧಾನ ಶೋಧಕರು
- ಡಾ. ಲಾಸ್ಯ ಗೋಪಾಲ್, ಸಹ-ಪ್ರಧಾನ ಶೋಧಕರು
- ಡಾ. ಗ್ರೇಸಿ ಸಿ.ಪಿ., ಕೃಷಿ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು
- ಡಾ. ಕೆ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ, ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು
- ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಎಚ್. ನಿಂಗ ಸೆಟ್ಟಿ, ತಂಡದ ಸದಸ್ಯರು
- ಶ್ರೀ ಯಬ್ಬಟಿ ನಾಗರಾಜು, ತಂಡದ ಸದಸ್ಯರು
- ಶ್ರೀ ಮಹೇಂದ್ರ ಮಠ, ತಂಡದ ಸದಸ್ಯರು

ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಬೆಂಬಲ

- ಶ್ರೀ ಟಿ. ಸರವಣ, ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು
- ಶ್ರೀಮತಿ ಶೋಭಾ ಎಂ.ಪಿ., ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು

ನಿಯೋಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕ ಒಳನೋಟಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಫಲಾನುಭವಿಗಳೊಂದಿಗಿನ ಸಂವಾದಗಳು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಸರಳಗೊಳಿಸಬಹುದು ಎಂಬುದರ ಕುರಿತು ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ನೀಡಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸಂಯೋಜಿತ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಅಭಿಯಾನದ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ವಿತರಣೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಈ ವರದಿಯ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ತರಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದಿ ಎನರ್ಜಿ ಅಂಡ್ ರಿಸೋರ್ಸಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ಆಶಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಪರಿವಿಡಿ

ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಾರಾಂಶ	1
1 ಪರಿಚಯ.....	19
1.1 ಹಿನ್ನೆಲೆ ಮತ್ತು ಸಂದರ್ಭ.....	19
1.1.1 ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ, ಸವಾಲುಗಳು ಮತ್ತು ತಂತ್ರಗಳು	19
1.1.2 ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ಹಿನ್ನೆಲೆ.....	20
1.2 ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಉದ್ದೇಶಗಳು, ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳು, ಹಿತಾಸಕ್ತಿದಾರರು ಮತ್ತು ಘಟಕಗಳು.....	21
1.2.1 ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಉದ್ದೇಶಗಳು	21
1.2.2 ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಕಾರ್ಯ ತಂತ್ರಗಳು.....	22
1.2.3 ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಹಿತಾಸಕ್ತಿದಾರರು	23
1.2.4 ಘಟಕಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನ.....	24
1.2.5 ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ.....	25
1.3 ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಉದ್ದೇಶ	26
1.4 ಈ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಿಂದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿನ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಅಧ್ಯಯನಗಳ ವಿಮರ್ಶೆ	27
1.4.1 ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ.....	27
1.4.2 ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ	29
1.4.3 ಇತರೇ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ.....	31
1.4.4 ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು	33
1.4.5 ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಗ್ರಾಹಕರು ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಂಯೋಜಕರು.....	35
1.4.6 ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ.....	36
2 ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಧಾನ.....	39
2.1 ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾನದಂಡಗಳು.....	39
2.1.1 ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ.....	39
2.2 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಬದಲಾವಣೆ	39
2.3 ದೃಷ್ಟಿಕೋನ.....	43
2.3.1 ಅರೆ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ವಿನ್ಯಾಸ (ವ್ಯತ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಅಂತರ/ಜೊತೆಗೆ ಮತ್ತು ಜೊತೆಗಿಲ್ಲದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ).....	44
2.3.2 ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ನಂತರದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ.....	45
2.3.3 ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ.....	45
2.3.4 ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಚೌಕಟ್ಟು.....	46
2.3.5 ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಮಾತೃಕೆ.....	48

2.4	ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಧಾನ.....	64
2.4.1	ಅಧ್ಯಯನ ಸ್ಥಾನ.....	64
2.4.2	ವಿಧಾನಗಳು.....	66
2.4.3	ಮಾದರಿ.....	66
2.4.4	ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆ.....	74
2.4.5	ಹಿತಾಸಕ್ತಿದಾರರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ.....	79
2.4.6	ದತ್ತಾಂಶ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾ ತಂತ್ರ.....	82
2.4.7	ವರದಿಯ ಬರವಣಿಗೆ.....	85
3	ಫಲಿತಗಳು.....	87
3.1	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ: ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ.....	87
3.1.1	ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಸಂಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ.....	87
3.1.2	ಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ.....	129
3.2	ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ.....	152
3.2.1	ಅನುಷ್ಠಾನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ.....	152
3.2.2	ಇತರೆ ಯೋಜನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವಿಕೆ.....	157
3.2.3	ನೋಡಲ್ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.....	163
3.3	ಹಿತಾಸಕ್ತಿದಾರರು.....	165
3.3.1	ಸಂಪರ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು.....	167
3.3.2	ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು.....	180
3.3.3	ರೈತರ ಸಮೂಹ.....	182
3.3.4	ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆ.....	185
3.3.5	ಪದ್ಧತಿಯ ಸಂಘಟಕರು ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಗ್ರಾಹಕರು.....	189
3.4	ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ.....	191
3.4.1	ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ವಿವರಗಳು.....	191
3.4.2	ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ.....	225
3.4.3	ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆ, ಮರು ನೆಡುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಮೇಲಾವರಣ ನಿರ್ವಹಣೆ.....	253
3.4.4	ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ.....	271
3.4.5	ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯ.....	290
3.4.6	ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ.....	313

3.4.7	ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ.....	336
3.4.8	ತೋಟಗಾರಿಕೆ ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ.....	361
3.4.9	ಜೇನುಸಾಕಣೆಯ ಮೂಲಕ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ.....	370
3.4.10	ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ.....	381
3.4.11	ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಮೂಲಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು.....	396
3.4.12	ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ವಿತರಣೆ (ನರ್ಸರಿಗಳು).....	404
3.4.13	ಅಣಬೆ ಕೃಷಿ.....	410
3.4.14	ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಉತ್ಪನ್ನತೆಯ ಕೇಂದ್ರ.....	416
3.4.15	ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ.....	426
3.4.16	ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ.....	457
4	ಸಾರಾಂಶ ಮತ್ತು ತೀರ್ಮಾನಗಳು.....	463
5	ಶಿಫಾರಸುಗಳು.....	473
5.1	ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮತೆ: ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ.....	473
5.2	ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ.....	473
5.3	ಹಿತಾಸಕ್ತಿದಾರರು.....	476
5.3.1	ನೋಡಲ್ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು.....	476
5.3.2	ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು.....	477
5.3.3	ರೈತ ಸಮೂಹ.....	477
5.3.4	ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು.....	478
5.3.5	ಸಿಸ್ಟಮ್ ಇಂಟಿಗ್ರೇಟರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಅಗ್ರಿಗೇಟರ್‌ಗಳು.....	478
5.4	ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ.....	478
5.4.1	ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ (ಸ್ಥಾನ).....	478
5.4.2	ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆ, ಮರು ನೆಡುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಮೇಲಾವರಣ ನಿರ್ವಹಣೆ.....	480
5.4.3	ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ.....	481
5.4.4	ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿ.....	481
5.4.5	ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ.....	482
5.4.6	ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ.....	483
5.4.7	ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ.....	483
5.4.8	ಜೇನುಸಾಕಣೆಯ ಮೂಲಕ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ ಬೆಂಬಲ.....	485

5.4.9	ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ	485
5.4.10	ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ	485
5.4.11	ನೆಡುತೋಪು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ	486
5.4.12	ಅಣಬೆ ಕೃಷಿ.....	486
5.4.13	ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ	487
5.4.14	ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ.....	488
5.4.15	ಉತ್ಪನ್ನತೆಯ ಕೇಂದ್ರ.....	489
5.4.16	ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿ 2 - "ಹಸಿವನ್ನು ಅಂತ್ಯಗೊಳಿಸಲು" ಒಂದು ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ ನಕ್ಷೆ.....	489
6	ಉಲ್ಲೇಖಗಳು.....	493
	ಅನುಬಂಧಗಳು.....	500-590

ಕೋಷ್ಟಕಗಳ ಪಟ್ಟಿ

ಕೋಷ್ಟಕ 2.1: ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಬದಲಾವಣೆ.....	40
ಕೋಷ್ಟಕ 2.2: ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಮಾತೃಕೆ.....	48
ಕೋಷ್ಟಕ 2.3: ಮಾದರಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಆಯ್ಕೆ.....	67
ಕೋಷ್ಟಕ 2.4: ಒಟ್ಟು ಬೆಳೆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಶೇಕಡಾವಾರು ಪ್ರದೇಶ.....	68
ಕೋಷ್ಟಕ 2.5: ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಮಾದರಿ / ನಿಯಂತ್ರಣ ಗಾತ್ರ ಮತ್ತು ದೋಷದ ಮಿತಿ.....	69
ಕೋಷ್ಟಕ 2.6: ಘಟಕವಾರು ಮಾದರಿ ಗಾತ್ರ.....	72
ಕೋಷ್ಟಕ 2.7: ನಿಯಂತ್ರಿತ ಕೃಷಿಕರ ಆಯ್ಕೆ.....	73
ಕೋಷ್ಟಕ 2.8: ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಧಾನದ ಮಾತೃಕೆ.....	75
ಕೋಷ್ಟಕ 2.9: ಘಟಕವಾರು ಸಾಂಖ್ಯಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ವಿಧಾನಗಳು.....	85
ಕೋಷ್ಟಕ 3.1: 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಘಟಕವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ.....	87
ಕೋಷ್ಟಕ 3.2: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿ.....	90
ಕೋಷ್ಟಕ 3.3: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಹಂತದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಷವಾರು ಆಯವ್ಯಯ ಅವಕಾಶಗಳು ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚಗಳು.....	91
ಕೋಷ್ಟಕ 3.4: ಭೌತಿಕ ಗುರಿ ಸಾಧನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶ್ರೇಯಾಂಕ.....	94
ಕೋಷ್ಟಕ 3.5: ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿ ಸಾಧನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಶ್ರೇಯಾಂಕ.....	96
ಕೋಷ್ಟಕ 3.6: ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ.....	98
ಕೋಷ್ಟಕ 3.7: ಉದ್ಯಾನವನದ ನಿರ್ವಹಣೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ.....	100
ಕೋಷ್ಟಕ 3.8: ಪುನರುಜ್ಜೀವನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ.....	102
ಕೋಷ್ಟಕ 3.9: ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ.....	104
ಕೋಷ್ಟಕ 3.10: ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ.....	106
ಕೋಷ್ಟಕ 3.11: ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ /ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ.....	108
ಕೋಷ್ಟಕ 3.12: ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ.....	110
ಕೋಷ್ಟಕ 3.13: ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ.....	112
ಕೋಷ್ಟಕ 3.14: ಜೇನುಸಾಕಣೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ.....	114
ಕೋಷ್ಟಕ 3.15: ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ.....	116
ಕೋಷ್ಟಕ 3.16: ನೆಡುತೋಪು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ.....	118
ಕೋಷ್ಟಕ 3.17: ಅಣಬೆ ಕೃಷಿಯಡಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ.....	120
ಕೋಷ್ಟಕ 3.18: ಉತ್ಪನ್ನತೆಯ ಕೇಂದ್ರದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ.....	122
ಕೋಷ್ಟಕ 3.19: ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ಸಮಗ್ರ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ.....	125
ಕೋಷ್ಟಕ 3.20: ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ.....	127
ಕೋಷ್ಟಕ 3.21: 2021-22 ರಿಂದ 2024-25 ರವರೆಗಿನ ಘಟಕವಾರು ಬೇಡಿಕೆಯ ಅಂದಾಜು.....	128

ಕೋಷ್ಟಕ 3.22: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರ	130
ಕೋಷ್ಟಕ 3.23: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರ	132
ಕೋಷ್ಟಕ 3.24: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೂವಿನ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರ	134
ಕೋಷ್ಟಕ 3.25: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಂಬಾರ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರ	136
ಕೋಷ್ಟಕ 3.26: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರ	139
ಕೋಷ್ಟಕ 3.27: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಔಷಧೀಯ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರ	142
ಕೋಷ್ಟಕ 3.28: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಸುಗಂಧ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರ.....	144
ಕೋಷ್ಟಕ 3.29: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ಗುಂಪುಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೌಲ್ಯದ ಸಂಯುಕ್ತ ವಾರ್ಷಿಕ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರ.....	147
ಕೋಷ್ಟಕ 3.30 ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಶೇಕಡಾವಾರು ಬದಲಾವಣೆ.....	151
ಕೋಷ್ಟಕ 3.31: ಇತರ ಯೋಜನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವಿಕೆಗೆ ಮಾಡಿರುವ ಸಲಹೆಗಳು ..	158
ಕೋಷ್ಟಕ 3.32: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅನುಷ್ಠಾನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು.....	164
ಕೋಷ್ಟಕ 3.33: ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಮಾದರಿಗೆ ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು.....	168
ಕೋಷ್ಟಕ 3.34: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಒಟ್ಟಾರೆ ವಿನ್ಯಾಸದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ	170
ಕೋಷ್ಟಕ 3.35: ರಾಜ್ಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಘಟಕಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಆಧಾರಿತ ಶ್ರೇಯಾಂಕ.....	171
ಕೋಷ್ಟಕ 3.36: ರಾಜ್ಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಘಟಕಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಆಧಾರಿತ ಶ್ರೇಯಾಂಕ ಆಧಾರಿತ ಸಮುದಾಯ ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ	172
ಕೋಷ್ಟಕ 3.37: ಘಟಕಗಳ ಮೂಲಕ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಪೂರೈಕೆ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ	173
ಕೋಷ್ಟಕ 3.38: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅನುಷ್ಠಾನದ ನಂತರ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಬೆಳೆ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಹೆಚ್ಚಳದ ಕುರಿತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ	174
ಕೋಷ್ಟಕ 3.39 ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅನುಷ್ಠಾನದಿಂದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಳದ ಕುರಿತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.....	175

ಕೋಷ್ಟಕ 3.40: ಭವಿಷ್ಯದ ಆಯವ್ಯಯ ಯೋಜನೆಗಳಿಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಘಟಕಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಕುರಿತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.....	177
ಕೋಷ್ಟಕ 3.41: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಘಟಕಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ಹೊಸ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಲಹೆಗಳು.....	178
ಕೋಷ್ಟಕ 3.42: ಸಮಸ್ಯೆಯಿಂದ ಹೊರಬರಲು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದಲ್ಲಿನ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಪ್ರಮುಖ ಸವಾಲುಗಳು ಮತ್ತು ಸಲಹೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು.....	179
ಕೋಷ್ಟಕ 3.43: ಸಾಲಗಾರ ರೈತರ ಘಟಕವಾರು ಪಾಲು.....	181
ಕೋಷ್ಟಕ 3.44: ಸಾಲ ವಿತರಣೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಸಲಹೆಗಳು.....	184
ಕೋಷ್ಟಕ 3.45: ಭವಿಷ್ಯದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಉತ್ತೇಜನದ ಮೇಲೆ ರೈತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು.....	184
ಕೋಷ್ಟಕ 3.46: ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ (ಎಫ್‌ಪಿಒ) ಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಸಣ್ಣ ರೈತರ ಕೃಷಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಒಕ್ಕೂಟ (ಎಸ್‌ಎಫ್‌ಎಸ್‌ಐ)ಕ್ಕೆ, ರೇವಣಿ ಮಾಡಿದ ಮೊತ್ತ.....	187
ಕೋಷ್ಟಕ 3.47: ಸಮೀಕ್ಷಾ ಪ್ರತಿಸ್ಪಂದಕರುಗಳ ಲಿಂಗವಾರು ಹಂಚಿಕೆ.....	192
ಕೋಷ್ಟಕ 3.48: ವಯೋಮಾನಾಧಾರಿತ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಹಂಚಿಕೆ.....	193
ಕೋಷ್ಟಕ 3.49: ಸಮುದಾಯ ಆಧಾರಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿನ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸದಸ್ಯತ್ವ.....	194
ಕೋಷ್ಟಕ 3.50: ಸಮುದಾಯ ಆಧಾರಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಸದಸ್ಯತ್ವ.....	195
ಕೋಷ್ಟಕ 3.51: ಬಡತನ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ವರ್ಗೀಕರಣ.....	196
ಕೋಷ್ಟಕ 3.52: ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಜಾತಿವಾರು ವರ್ಗೀಕರಣ.....	197
ಕೋಷ್ಟಕ 3.53: ಫಲಾನುಭವಿ ಕುಟುಂಬ ಸದಸ್ಯರ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ವಯೋಮಾನದ ವರ್ಗೀಕರಣ.....	198
ಕೋಷ್ಟಕ 3.54: ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿ.....	200
ಕೋಷ್ಟಕ 3.55: ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ವರ್ಗೀಕರಣ.....	202
ಕೋಷ್ಟಕ 3.56: ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಜಮೀನಿಗೆ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕ.....	203
ಕೋಷ್ಟಕ 3.57: ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಿಂದ ಮಣ್ಣು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳ ಅಳವಡಿಕೆ.....	205
ಕೋಷ್ಟಕ 3.58: ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಭೂ ಹಿಡುವಳಿ ಮಾದರಿ.....	207
ಕೋಷ್ಟಕ 3.59: ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಭೂ ಹಿಡುವಳಿ.....	209
ಕೋಷ್ಟಕ 3.60: ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ವಿತರಣೆ.....	210
ಕೋಷ್ಟಕ 3.61: ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ನೀರಾವರಿ ಮೂಲಗಳು.....	211
ಕೋಷ್ಟಕ 3.62: ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಭೂ ಬಳಕೆಯ ಮಾದರಿ (ಹೆ/ರೈತ).....	212
ಕೋಷ್ಟಕ 3.63: ಪ್ರಮುಖ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಕುಟುಂಬದ ವಾರ್ಷಿಕ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ... ..	214
ಕೋಷ್ಟಕ 3.64: ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಕೃಷಿ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳ ಮಾಲೀಕತ್ವದ ಮಾದರಿ.....	216
ಕೋಷ್ಟಕ 3.65: ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಜಾನುವಾರು ಮಾಲೀಕತ್ವದ ಮಾದರಿ.....	218
ಕೋಷ್ಟಕ 3.66: ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಕಾಲೋಚಿತ (ಋತುಮಾನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ) ವಲಸೆ.....	219
ಕೋಷ್ಟಕ 3.67: ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿಯ ಮೂಲ.....	220
ಕೋಷ್ಟಕ 3.68: ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ಮೂಲಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು.....	221
ಕೋಷ್ಟಕ 3.69: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.....	224

ಕೋಷ್ಟಕ 3.70: ವರ್ಷವಾರು ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ.....	226
ಕೋಷ್ಟಕ 3.71: ವಿವಿಧ ವರ್ಗದ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಭೂ ಬಳಕೆಯ ಮಾದರಿ (ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲು).....	227
ಕೋಷ್ಟಕ 3.72: ವಿವಿಧ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವಿತರಣೆ	228
ಕೋಷ್ಟಕ 3.73: ವಿವಿಧ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವರ್ಗದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ	229
ಕೋಷ್ಟಕ 3.74: ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಗಾಗಿ ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳ ಮೂಲ.....	230
ಕೋಷ್ಟಕ 3.75: ಪ್ರದೇಶದ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟ ಸಸಿಗಳ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣ	232
ಕೋಷ್ಟಕ 3.76: ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಗಾಗಿ ಸರಾಸರಿ ಹೂಡಿಕೆ, ಎರವಲು ತಂದಿರುವುದು ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನದ ಮೊತ್ತ.....	233
ಕೋಷ್ಟಕ 3.77: ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ (ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್).....	233
ಕೋಷ್ಟಕ 3.78: ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಸರಾಸರಿ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ	235
ಕೋಷ್ಟಕ 3.79: ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಸರಾಸರಿ ವಾರ್ಷಿಕ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ (ರೂ/ಹೆ).....	236
ಕೋಷ್ಟಕ 3.80: ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದ ಮೇಲೆ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಧನಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮ (ರೂ./ಹೆ).....	238
ಕೋಷ್ಟಕ 3.81: ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಬಳಸುವ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಚಾನೆಲ್‌ಗಳು	240
ಕೋಷ್ಟಕ 3.82: ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಿಂದ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯದ ಕುರಿತು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.....	242
ಕೋಷ್ಟಕ 3.83: ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ	242
ಕೋಷ್ಟಕ 3.84: ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವಿನ ನಂತರ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ತೃಪ್ತಿಯ ಮಟ್ಟ	243
ಕೋಷ್ಟಕ 3.85: ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿ.....	244
ಕೋಷ್ಟಕ 3.86: ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣಗಳು.....	245
ಕೋಷ್ಟಕ 3.87: ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿರಲು ಕಾರಣಗಳು	246
ಕೋಷ್ಟಕ 3.88: ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಪಾಳು ಭೂಮಿ	248
ಕೋಷ್ಟಕ 3.89: ಕೃಷಿಯೋಗ್ಯ ಪಾಳು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೇಜಿಸಬಹುದಾದ ಸೂಚಿಸಲಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳು	249
ಕೋಷ್ಟಕ 3.90: ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇರುವ ಸವಾಲುಗಳು	251
ಕೋಷ್ಟಕ 3.91: ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದಾಗಿ ಇತರ ರೈತರಿಂದ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ.....	252
ಕೋಷ್ಟಕ 3.92: ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ವಿತರಣೆ	254
ಕೋಷ್ಟಕ 3.93: ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆಗಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾದ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳು	255
ಕೋಷ್ಟಕ 3.94: ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಹಿರಿಯ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯಗಳ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು	257
ಕೋಷ್ಟಕ 3.95: ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳದಿರಲು ಕಾರಣಗಳು	258
ಕೋಷ್ಟಕ 3.96: ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಪ್ರದೇಶ.....	259
ಕೋಷ್ಟಕ 3.97: ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಿ ತೋಟಗಳ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ದರದ ಕುರಿತು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.....	260
ಕೋಷ್ಟಕ 3.98: ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನ.....	261
ಕೋಷ್ಟಕ 3.99: ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಲ್ಲಿ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಲಾದ ಬೆಳೆಗಳ ಬೆಳೆವಾರು ಉತ್ಪಾದಕತೆ ...	263
ಕೋಷ್ಟಕ 3.100: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ	265

ಕೋಷ್ಟಕ 3.101: ಪುನರುಜ್ಜೀವನದಿಂದ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ	266
ಕೋಷ್ಟಕ 3.102: ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯ ನಂತರ ಪಡೆದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಕುರಿತು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ	267
ಕೋಷ್ಟಕ 3.103: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವಿನ ನಂತರ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯ.....	268
ಕೋಷ್ಟಕ 3.104: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವೀಕ್ಷಣೆಗಳು	269
ಕೋಷ್ಟಕ 3.105: ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿರುವ ಉದ್ಯೋಗದ ವಾರ್ಷಿಕ ದಿನಗಳು	270
ಕೋಷ್ಟಕ 3.106: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವಿನಿಂದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ತೃಪ್ತಿಯ ಮಟ್ಟ.....	270
ಕೋಷ್ಟಕ 3.107: ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಸಂಖ್ಯೆ	272
ಕೋಷ್ಟಕ 3.108: ಸಮುದಾಯ ಮತ್ತು ವೈಯಕ್ತಿಕ ನೀರಿನ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ.....	273
ಕೋಷ್ಟಕ 3.109: ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ನೀರಾವರಿ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ನೀರಿನ ಬಳಕೆ.....	274
ಕೋಷ್ಟಕ 3.110: ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಕೆರೆಯ ನೀರನ್ನು ಬಳಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅನುಸರಿಸಿದ ನೀರಾವರಿಯ ವಿಧ	275
ಕೋಷ್ಟಕ 3.111: ನೀರಾವರಿ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ನೀರಿನ ಶೇಖರಣೆಗಾಗಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಲಭ್ಯವಿರುವ ದಿನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ.....	276
ಕೋಷ್ಟಕ 3.112: ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಸರಾಸರಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನದ ಮೊತ್ತ.....	278
ಕೋಷ್ಟಕ 3.113: ಸಮುದಾಯ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ನೀರಿನ ಶೇಖರಣೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಮೂಲಕ ನೀರಾವರಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾದ ಬೆಳೆವಾರು ಪ್ರದೇಶ	279
ಕೋಷ್ಟಕ 3.114: ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಬೆಳೆವಾರು ಪ್ರದೇಶ	280
ಕೋಷ್ಟಕ 3.115: ಜಲ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ (ಟನ್/ಹೆ.).....	281
ಕೋಷ್ಟಕ 3.116: ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ (ಟನ್/ಹೆ.).....	282
ಕೋಷ್ಟಕ 3.117: ಜಲ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ (ರೂ/ಹೆ)	283
ಕೋಷ್ಟಕ 3.118: ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ (ರೂ / ಹೆಕ್ಟೇರ್)	285
ಕೋಷ್ಟಕ 3.119: ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ.....	286
ಕೋಷ್ಟಕ 3.120: ಸಮುದಾಯ ಕೆರೆ ನಿರ್ಮಾಣದ ನಂತರ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸವಾಲು.....	287
ಕೋಷ್ಟಕ 3.121: ನೀರಿನ ಶೇಖರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ ನಂತರ ಉಂಟಾದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.....	288
ಕೋಷ್ಟಕ 3.122: ನೀರಿನ ಶೇಖರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಂದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿದ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.....	289
ಕೋಷ್ಟಕ 3.123: ನೀರಿನ ಶೇಖರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನವು ನೀಡಿದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ತೃಪ್ತಿಯ ಮಟ್ಟ.....	289
ಕೋಷ್ಟಕ 3.124: ವರ್ಷವಾರು ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದಡಿ ಪಡೆದ ನೆರವು.....	291
ಕೋಷ್ಟಕ 3.125: ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಘಟಕವಾರು ಫಲಾನುಭವಿ ವಿವರಗಳು	292
ಕೋಷ್ಟಕ 3.126: ವಿವಿಧ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಯ ರಚನೆಗಳಡಿಯಲ್ಲಿ ಆವರಿಸಿರುವ ಪ್ರದೇಶ	293
ಕೋಷ್ಟಕ 3.127: ಹಸಿರುಮನೆ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಬೆಳೆದ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಗಳು (ಹೆ).....	294
ಕೋಷ್ಟಕ 3.128: ನೆರಳು ಬಲೆ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಬೆಳೆದ ಪ್ರದೇಶ (ಹೆ) ಮತ್ತು ಬೆಳೆಗಳು.....	294
ಕೋಷ್ಟಕ 3.129: ಪಕ್ಷಿ ತಡೆ ಬಲೆ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಬೆಳೆದ ಪ್ರದೇಶ(ಹೆ) ಮತ್ತು ಬೆಳೆಗಳು	295
ಕೋಷ್ಟಕ 3.130: ತೆರೆದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮಲ್ಚಿಂಗ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಬೆಳೆದ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಗಳು (ಹೆ).....	295
ಕೋಷ್ಟಕ 3.131: ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆವಾರು ಪ್ರದೇಶ (ಹೆ).....	296

ಕೋಷ್ಟಕ 3.132: ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿರಲು ಕಾರಣಗಳು (%) (%).....	298
ಕೋಷ್ಟಕ 3.133: ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಗಾಗಿ ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳ ಮೂಲಗಳು	299
ಕೋಷ್ಟಕ 3.134: ಹಸಿರುಮನೆ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಸರಾಸರಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನ.....	299
ಕೋಷ್ಟಕ 3.135: ನೆರಳು ಬಲೆ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಸರಾಸರಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನ.....	300
ಕೋಷ್ಟಕ 3.136: ಅಲಿಕಲ್ಲು ತಡೆ ಬಲೆ / ಪಕ್ಷಿ ತಡೆ ಬಲೆ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಸರಾಸರಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನ.....	301
ಕೋಷ್ಟಕ 3.137: ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮಲ್ಚಿಂಗ್ಗೆ ಸರಾಸರಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನ.....	301
ಕೋಷ್ಟಕ 3.138: ಹಸಿರುಮನೆಯಿಂದ ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ.....	303
ಕೋಷ್ಟಕ 3.139: ನೆರಳು ಬಲೆಯಿಂದ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ.....	304
ಕೋಷ್ಟಕ 3.140: ಪಕ್ಷಿ ತಡೆ ಬಲೆ/ಕೀಟ/ ಅಲಿಕಲ್ಲು ತಡೆ ಬಲೆ ಬಳಸಿದ ನಂತರ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ.....	305
ಕೋಷ್ಟಕ 3.141: ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮಲ್ಚಿಂಗ್ ಬಳಸಿದ ನಂತರ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ	306
ಕೋಷ್ಟಕ 3.142: ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ.....	307
ಕೋಷ್ಟಕ 3.143: ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಯ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ (ಟನ್/ಹೆ).....	309
ಕೋಷ್ಟಕ 3.144: ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯದ ಕುರಿತು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು.....	310
ಕೋಷ್ಟಕ 3.145: ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಯ ಉತ್ಪಾದನಾ ಮಾದರಿಯ ಮೇಲೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು (ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ)	311
ಕೋಷ್ಟಕ 3.146: ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಯಿಂದ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸರಾಸರಿ ದಿನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ.....	311
ಕೋಷ್ಟಕ 3.147: ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ತೃಪ್ತಿ ಮಟ್ಟ.....	313
ಕೋಷ್ಟಕ 3.148: ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಗಳ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ವಿತರಣೆ.....	315
ಕೋಷ್ಟಕ 3.149: ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯ, ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮತ್ತು ಎರಡೂ (ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ) ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ವಿತರಣೆ	316
ಕೋಷ್ಟಕ 3.150: ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಪಡೆದಿರುವ ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಹೂಡುವಳಿಗಳು.....	317
ಕೋಷ್ಟಕ 3.151: ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಪಡೆದಿರುವ ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು.....	318
ಕೋಷ್ಟಕ 3.152: ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಪಡೆದ ಎರಡೂ (ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ) ಉತ್ಪನ್ನಗಳು.....	319
ಕೋಷ್ಟಕ 3.153: ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿರುವ ಕಾರಣಗಳು	320
ಕೋಷ್ಟಕ 3.154: ಬೆಳೆಯ ವರ್ಗವಾರು ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ /ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಹೂಡುವಳಿಗಳ ಬಳಕೆ (ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ).....	321
ಕೋಷ್ಟಕ 3.155: ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶ (ಪ್ರದೇಶ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿ).....	322
ಕೋಷ್ಟಕ 3.156: ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ	325
ಕೋಷ್ಟಕ 3.157: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರ ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ.....	327

ಕೋಷ್ಟಕ 3.158 ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ.....	329
ಕೋಷ್ಟಕ 3.159: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯ ಮೊದಲು (2014-15) ಮತ್ತು ನಂತರದ (2019-20) ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ.....	330
ಕೋಷ್ಟಕ 3.160: ಅಂತರದಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ - ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ (ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್).....	332
ಕೋಷ್ಟಕ 3.161: ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅಳವಡಿಕೆಯ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಕುರಿತು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.....	333
ಕೋಷ್ಟಕ 3.162: ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅಳವಡಿಕೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯದ ಕುರಿತು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.....	334
ಕೋಷ್ಟಕ 3.163: ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಮಟ್ಟಗಳ ಮೇಲೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು.....	335
ಕೋಷ್ಟಕ 3.164: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ತೃಪ್ತಿಯ ಮಟ್ಟ.....	336
ಕೋಷ್ಟಕ 3.165: ಕಳೆದ 6 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಸಾಗುವಳಿ + ಕಾಡು ಕೊಯ್ಲು (ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿ).....	338
ಕೋಷ್ಟಕ 3.166: 2020-21 ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ಸರಕುಗಳ ವರ್ಗವಾರು ಉತ್ಪಾದನೆ.....	339
ಕೋಷ್ಟಕ 3.167: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಪಡೆಯಲಾದ ಸಾವಯವ ಹೂಡುವಳಿಗಳು	340
ಕೋಷ್ಟಕ 3.168: ಬೆಳೆವಾರು ಪಡೆಯಲಾದ ಸಾವಯವ ಹೂಡುವಳಿಗಳು	341
ಕೋಷ್ಟಕ 3.169: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಸರದಿ ಆಚರಣೆ.....	342
ಕೋಷ್ಟಕ 3.170: ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ಹೂಡುವಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು (ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಶೇಕಡಾವಾರು).....	343
ಕೋಷ್ಟಕ 3.171: ಸಾವಯವ ಸಾಗುವಳಿಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳದಿರಲು ಕಾರಣಗಳು (ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಶೇಕಡಾವಾರು).....	345
ಕೋಷ್ಟಕ 3.172: ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ಸಾಗುವಳಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ.....	347
ಕೋಷ್ಟಕ 3.173: ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ಸಾಗುವಳಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರ ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ.....	347
ಕೋಷ್ಟಕ 3.174: ಸಾವಯವ ಮತ್ತು ಅಜೈವಿಕ ಸಾಗುವಳಿಯ ಮೂಲಕ ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಆರ್ಥಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ (ಮಾವು).....	348
ಕೋಷ್ಟಕ 3.175: ಸಾವಯವ ಸಾಗುವಳಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರ ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ.....	349
ಕೋಷ್ಟಕ 3.176: ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ಸಾಗುವಳಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರ ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ.....	350
ಕೋಷ್ಟಕ 3.177: ಅಂತರದಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ - ಸಾವಯವ ಸಾಗುವಳಿಯ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ (ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್).....	351
ಕೋಷ್ಟಕ 3.178: ಸಾವಯವ ಸಾಗುವಳಿಯ ಮೂಲಕ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ಅಗತ್ಯತೆಯ ಪೂರೈಕೆ ಮತ್ತು ಕೀಟಗಳು ಮತ್ತು ರೋಗಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಕುರಿತು ಅಭಿಪ್ರಾಯ.....	352
ಕೋಷ್ಟಕ 3.179: ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರ ಉತ್ಪನ್ನದ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು.....	352

ಕೋಷ್ಟಕ 3.180: ಮೂರು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಸಾವಯವ ಸಾಗುವಳಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ..353	
ಕೋಷ್ಟಕ 3.181: ಸಾವಯವ ಸಾಗುವಳಿಯ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಕುರಿತು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಗ್ರಹಿಕೆ.....355	
ಕೋಷ್ಟಕ 3.182: ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾದ ಬೆಳೆವಾರು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ.....357	
ಕೋಷ್ಟಕ 3.183: ಸಾವಯವ ಸಾಗುವಳಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸವಾಲುಗಳು (ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ).....358	
ಕೋಷ್ಟಕ 3.184: ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ..... 363	
ಕೋಷ್ಟಕ 3.185: ತರಬೇತಿ/ಮಾನ್ಯತೆ ಭೇಟಿಯ ಪರಿಣಾಮ 364	
ಕೋಷ್ಟಕ 3.186: ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಭಾಗವಹಿಸಿದ ತರಬೇತಿಯ ವಿಷಯಗಳು 366	
ಕೋಷ್ಟಕ 3.187: ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಭಾಗವಹಿಸಿದ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ವಿಷಯಗಳು..... 367	
ಕೋಷ್ಟಕ 3.188: ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಭವಿಷ್ಯದ ತರಬೇತಿ ಅಗತ್ಯಗಳು 368	
ಕೋಷ್ಟಕ 3.189: ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಸಂಖ್ಯೆ..... 371	
ಕೋಷ್ಟಕ 3.190: ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಪಡೆದ ಸಹಾಯದ ವಿಧಗಳು 372	
ಕೋಷ್ಟಕ 3.191: ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಬೆಳೆಗಳ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ ಬೆಂಬಲಕ್ಕಾಗಿ ಜೇನು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದು.....373	
ಕೋಷ್ಟಕ 3.192: ಮೌಲ್ಯ ಸರಪಳಿ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ 376	
ಕೋಷ್ಟಕ 3.193: ಜೇನುಸಾಕಣೆಯಿಂದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿರುವುದು. 377	
ಕೋಷ್ಟಕ 3.194: ಜೇನುಸಾಕಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಯಿಂದ ಬಂದ ಸರಾಸರಿ ವಾರ್ಷಿಕ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ 379	
ಕೋಷ್ಟಕ 3.195: ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು 380	
ಕೋಷ್ಟಕ 3.196: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಸಹಾಯದ ನಂತರ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯ..... 381	
ಕೋಷ್ಟಕ 3.197: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಸಹಾಯದ ಜೇನುಸಾಕಣೆಯಿಂದ ದೊರೆತ ತೃಪ್ತಿಯ ಮಟ್ಟ..... 381	
ಕೋಷ್ಟಕ 3.198: ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವರ್ಷವಾರು ವಿತರಣೆ.....383	
ಕೋಷ್ಟಕ 3.199: ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳ ವಿತರಣೆ - ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ಮೌಲ್ಯ 384	
ಕೋಷ್ಟಕ 3.200: ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಸ್ಥಿತಿ385	
ಕೋಷ್ಟಕ 3.201: ಸಲಕರಣೆಗಳ ಸರಾಸರಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಕೆ ವಿವರಗಳು (ಗಂಟೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ) 386	
ಕೋಷ್ಟಕ 3.202 ಪ್ರತಿ ಕುಟುಂಬದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಆದಾಯದ ವಿವರಗಳು (ಪ್ರತಿ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ) 386	
ಕೋಷ್ಟಕ 3.203: ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್‌ನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಪಡೆದಿರುವುದು.....387	
ಕೋಷ್ಟಕ 3.204: ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಪಡೆಯದಿರಲು ಕಾರಣಗಳು..... 389	
ಕೋಷ್ಟಕ 3.205: ಮಾನವ ಕೂಲಿಗಾರರನ್ನು ಮತ್ತು ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಪಡೆದ ಸರಾಸರಿ ದಿನಗಳು ಮತ್ತು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ ಮೊತ್ತ..... 390	
ಕೋಷ್ಟಕ 3.206: ಯಾಂತ್ರೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನ..... 391	
ಕೋಷ್ಟಕ 3.207: ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಕುರಿತು ರೈತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ (ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ)..... 391	
ಕೋಷ್ಟಕ 3.208: ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದಲ್ಲಿನ ಸವಾಲುಗಳ ಕುರಿತು ರೈತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ 392	
ಕೋಷ್ಟಕ 3.209:ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವಿನ ನಂತರದ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಮೇಲಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು..... 394	

ಕೋಷ್ಟಕ 3.210: ಸಲಕರಣೆಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ	395
ಕೋಷ್ಟಕ 3.211 ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯ ಘಟಕಕ್ಕಾಗಿ ಮಾದರಿಯ ವಿತರಣೆ.....	397
ಕೋಷ್ಟಕ 3.212: ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳಿಗಾಗಿ ಬಳಸಲಾದ ಪಾಲಿಹೌಸಿನ ನಿರ್ಮಾಣದ ವರ್ಷ ಮತ್ತು ಗಾತ್ರ.....	399
ಕೋಷ್ಟಕ 3.213: ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಮಣ್ಣನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು ಹೂಡುವಳಿಗಳು.....	400
ಕೋಷ್ಟಕ 3.214: ವಿವಿಧ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದ ವಿವರಗಳು.....	401
ಕೋಷ್ಟಕ 3.215: 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನೆಡುತೋಪು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದ.....	405
ಕೋಷ್ಟಕ 3.216: ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿರುವ ನರ್ಸರಿಗಳ ಪ್ರಕಾರಗಳು	406
ಕೋಷ್ಟಕ 3.217: ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಹಾಯ ಧನದ ವಿವರಗಳು	406
ಕೋಷ್ಟಕ 3.218: ಮೊಳಕೆ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ (2019-20ರ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು).....	407
ಕೋಷ್ಟಕ 3.219: ತರಕಾರಿಗಳ ನರ್ಸರಿಯ ವೆಚ್ಚದ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಮಾಹಿತಿ.....	409
ಕೋಷ್ಟಕ 3.220: ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ನೆಡುತೋಪಿನ ನರ್ಸರಿಯ ವೆಚ್ಚದ ಆರ್ಥಿಕತೆ (ತಾಳೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ).....	410
ಕೋಷ್ಟಕ 3.221: ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆಗಳು (2015-16 ರಿಂದ 2018-19).....	411
ಕೋಷ್ಟಕ 3.222: ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆ.....	419
ಕೋಷ್ಟಕ 3.223: ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆ.....	423
ಕೋಷ್ಟಕ 3.224: ವರ್ಷವಾರು ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ನೆರವು (ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ).....	429
ಕೋಷ್ಟಕ 3.225: ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಪ್ರಕಾರಗಳು (ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ)	429
ಕೋಷ್ಟಕ 3.226: ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಪಡೆದ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ.....	431
ಕೋಷ್ಟಕ 3.227: ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿರಲು ಕಾರಣಗಳು.....	434
ಕೋಷ್ಟಕ 3.228: ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಸ್ಥಿತಿ (ಶೇಕಡಾ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು) .	435
ಕೋಷ್ಟಕ 3.229: ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ರಚನೆಗಳ ಬಳಕೆಯ ವಿವರಗಳು	437
ಕೋಷ್ಟಕ 3.230: ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದ ರಚನೆವಾರು ಬಳಕೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ.....	437
ಕೋಷ್ಟಕ 3.231: ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನ.....	438
ಕೋಷ್ಟಕ 3.232: ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸೌಲಭ್ಯದ ಬಳಕೆಯ ಮಾದರಿ.....	439
ಕೋಷ್ಟಕ 3.233: ಮಾರಾಟದ ವಿಧಾನ.....	440
ಕೋಷ್ಟಕ 3.234: ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಅನುಸರಿಸಿದ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಅಭ್ಯಾಸ.....	441
ಕೋಷ್ಟಕ 3.235: ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಉಪಕರಣದಿಂದ ಗ್ರಹಿಸಿದ ಪ್ರಯೋಜನ	442
ಕೋಷ್ಟಕ 3.236: ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ನೆರವಿನಿಂದ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.....	443
ಕೋಷ್ಟಕ 3.237: ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಉಪಕರಣಗಳ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿನ ಸವಾಲುಗಳು.....	443
ಕೋಷ್ಟಕ 3.238: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯ ಮಟ್ಟ ಶೇಕಡಾದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯ.....	444
ಕೋಷ್ಟಕ 3.239: ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಕುರಿತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಜಾಗೃತಿ	446

ಕೋಷ್ಟಕ 3.240: ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಿಂದ ಗ್ರೇಡಿಂಗ್, ವಿಂಗಡಣೆ, ಪ್ಯಾಕಿಂಗ್ ಮುಂತಾದ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸದಿರಲು ಕಾರಣಗಳು.....	448
ಕೋಷ್ಟಕ 3.241: ಗುಂಪು ವಿಧಾನಕ್ಕಾಗಿ ಸೂಚಿಸಲಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳು.....	451
ಕೋಷ್ಟಕ 3.242: ಲಾಭವಾದ ವರ್ಷ	458
ಕೋಷ್ಟಕ 3.243: ಮಾರಾಟವಾದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ವಿಧಗಳು.....	459
ಕೋಷ್ಟಕ 3.244: ಮಾಸಿಕ ಸರಾಸರಿ ವಹಿವಾಟು ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ	460
ಕೋಷ್ಟಕ 4.1: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮತೆ.....	464

ಚಿತ್ರಗಳ ಪಟ್ಟಿ

ಚಿತ್ರ 1.1: ವರ್ಷವಾರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೊಳಪಡಿಸಿದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ.....	26
ಚಿತ್ರ 2.1: ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ತಂತ್ರ ಮತ್ತು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ.....	46
ಚಿತ್ರ 2.2: ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳು.....	47
ಚಿತ್ರ 2.3: ಅಧ್ಯಯನದ ಸ್ಥಳಗಳು	65
ಚಿತ್ರ 2.4: ಅಧಿಕಾರಿಯ ಶ್ರೇಯಾಂಕಕ್ಕಾಗಿ ಅಂಡ್ರಾಯಿಡ್ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಅನ್ವಯಿಕೆಯ ಸ್ಕ್ರೀನ್‌ಶಾಟ್ ಮತ್ತು ಗೂಗಲ್ ನಮೂನೆ	80
ಚಿತ್ರ 2.5: ದ್ವಿತೀಯಕ ದತ್ತಾಂಶ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ.....	83
ಚಿತ್ರ 2.6: ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ.....	84
ಚಿತ್ರ 3.1: ವಿವಿಧ ಘಟಕಗಳ ನಡುವೆ ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚದ ವಿತರಣೆ (ಶೇಕಡಾದಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆ)	88
ಚಿತ್ರ 3.2: ಜಮೀನು ಹಿಡುವಳಿಯ ಗಾತ್ರದ ಅನುಸಾರ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವಿತರಣೆ.....	208
ಚಿತ್ರ 3.3: ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ನಂತರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	237
ಚಿತ್ರ 3.4: ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಾವಿನ ಮೌಲ್ಯ ಸರಪಳಿ	241
ಚಿತ್ರ 3.5: ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಯ ನಂತರ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾವಾರು ಬದಲಾವಣೆ.....	326
ಚಿತ್ರ 3.6: ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಸಾವಯವ ಸಾಗುವಳಿಯ ಮುಂದುವರಿಕೆ	354
ಚಿತ್ರ 3.7: ಜೀನುಸಾಕಣೆಯ ಮೌಲ್ಯ ಸರಪಳಿ	375
ಚಿತ್ರ 3.8: ಜೀನುಸಾಕಣೆಯಿಂದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಹೆಚ್ಚಳ	378
ಚಿತ್ರ 3.9: ಬಟನ್ ಅಣಬೆ ಕೃಷಿಯ ಮೌಲ್ಯ ಸರಪಳಿ.....	412
ಚಿತ್ರ 3.10: ಸಂಪೂರ್ಣ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳು	436

ಭಾವಚಿತ್ರಗಳ ಪಟ್ಟಿ

ಭಾವಚಿತ್ರ 3.1: ಅಣಬೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಹಂತಗಳು: ಕಚ್ಚಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಪ್ಯಾಕಿಂಗ್ ಮಾಡುವುದು, ಚೀಲಗಳ ಆರೋಹಣ, ಕೊಯ್ಲು ಮಾಡಿದ ಅಣಬೆ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಕೊಯ್ಲು ಮಾಡಿದ ಅಣಬೆಯೊಂದಿಗೆ ಫಲಾನುಭವಿ.....	414
ಭಾವಚಿತ್ರ 3.2: ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಳಬಾಗಲು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅಣಬೆ ಬೆಳೆದ ಫಲಾನುಭವಿ ಮತ್ತು ಇಲಾಖೆ ಅಧಿಕಾರಿಯೊಂದಿಗೆ ದಿ ಎನರ್ಜಿ ಅಂಡ್ ರಿಸೋರ್ಸಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ತಂಡದ ಸಂವಾದ.....	415
ಭಾವಚಿತ್ರ 3.3: ದಾಳಿಂಬೆಯ ಉತ್ಪನ್ನತೆಯ ಕೇಂದ್ರ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ.....	420
ಭಾವಚಿತ್ರ 3.4: ದಾಳಿಂಬೆಯ ಸಸಿ ತಯಾರಿಕಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ.....	421
ಭಾವಚಿತ್ರ 3.5: ದಾಳಿಂಬೆ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಘಟಕ.....	422
ಭಾವಚಿತ್ರ 3.6: ಹೊಗಳಗೆರೆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಂದ್ರತೆಯ ಮಾವಿನ ನೆಡುತೋಪು.....	425
ಭಾವಚಿತ್ರ 3.7: ದಿ ಎನರ್ಜಿ ಅಂಡ್ ರಿಸೋರ್ಸಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ತಂಡವು ಹೊಗಳಗೆರೆಯ ಉತ್ಪನ್ನತೆಯ ಕೇಂದ್ರದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ...	425
ಭಾವಚಿತ್ರ 3.8: ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ದಾವಣಗೆರೆ ನಗರದ ಶ್ರೀಮತಿ ಗಿರಿಜಮ್ಮ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಸಂವಾದ.....	460
ಭಾವಚಿತ್ರ 3.9: ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ.....	462

ಸಂಕ್ಷೇಪಣಾ ಪಟ್ಟಿ

DoH	Department of Horticulture	ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ
FPO	Farmer Producers' Organization	ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕರ ಸಂಸ್ಥೆ
GoI	Government of India	ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ
GoK	Government of Karnataka	ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ
GPS	Geographic Positioning System	ಭೌಗೋಳಿಕ ಸ್ಥಾನೀಕರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ
HRD	Human Resource Development	ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
ICT	Information and Communications Technology	ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಸಂವಹನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ
IDI	In-depth Interview	ಆಳವಾದ ಸಂದರ್ಶನ
INM	Integrated Nutrient Management	ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ
IPM	Integrated Pest Management	ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ
KEA	Karnataka Evaluation Authority	ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ
MGNREGS	Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Scheme	ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆ
MIDH	Mission for Integrated Development of Horticulture	ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನ
NGOs	Non-governmental Organizations	ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು
SCP	Special Component Plan	ವಿಶೇಷ ಘಟಕ ಯೋಜನೆ
SHGs	Self Help Groups	ಸ್ವ ಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳು
SMC	Soil moisture conservation	ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆ
TERI	The Energy and Resources Institute	ದಿ ಎನರ್ಜಿ ಅಂಡ್ ರಿಸೋರ್ಸಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್
ToR	Terms of Reference	ಉಲ್ಲೇಖ ನಿಯಮಗಳು

ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಾರಾಂಶ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನವು 2014 ರಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಯೋಜನೆಯಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾದ ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ಉಪ-ಯೋಜನೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ವಲಯದ ಸಮಗ್ರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆಯಾದರೂ ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ವಿಭಿನ್ನವಾದ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚದ ಶೇಕಡಾ 60 ರಷ್ಟು ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು 40% ಪಾಲನ್ನು ಆಯಾ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಈ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನವು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಲಾದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಘಟಕದ ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪೂರೈಸಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನವು 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರವರೆಗಿನ ಅವಧಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಮಾದರಿ ವಿನ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಉಲ್ಲೇಖದ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ ಗಾತ್ರವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಹತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ 10 ಕೃಷಿ ಹವಾಮಾನ ವಲಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಲು ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಮೂರು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಯಾದೃಚ್ಛಿಕವಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ 4814 ಫಲಾನುಭವಿಗಳು, ಎರಡು ಶ್ರೇಷ್ಠತಾ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಪಡೆಯದ 483 ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದು, ಇವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಂದರ್ಶಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಘಟಕಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಂಡ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ, ಯಾದೃಚ್ಛಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮಾದರಿಯನ್ನು ಯಾದೃಚ್ಛಿಕವಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 10 ರಷ್ಟು, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ರೈತರು, ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆ, ಬ್ಯಾಂಕರ್‌ಗಳು, ವ್ಯವಸ್ಥಾ ಸಂಯೋಜಕರು ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಗ್ರಾಹಕರಂತಹ ಹಿತಾಸಕ್ತಿದಾರರೊಂದಿಗೆ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಯಶಸ್ಸಿನ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲು, ಇಪ್ಪತ್ತು ಪ್ರಕರಣ ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

1. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ: ಸಮಗ್ರ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

2013-14 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಪ್ರದೇಶವು ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 5.1 ರಷ್ಟು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದಿದ್ದು ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಶೇಕಡಾ 12.04 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ, ಅತ್ಯಧಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಶೇಕಡಾ 59.58 ರಷ್ಟು ಸಾಂಬಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ, ಶೇಕಡಾ 16.07 ರಷ್ಟು ಹೂವುಗಳು/ಸುಗಂಧಿತ ಸಸ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 12.45 ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಶೇಕಡಾ 10.66 ರಷ್ಟು, ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಶೇಕಡಾ 0.44 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಆಧಾರಿತ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು ಶೇಕಡಾ 9.82 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯು ಒದಗಿಸಿದ ದ್ವಿತೀಯ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಗುರಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಭೌತಿಕ ಸಾಧನೆಯು ಅಣಬೆ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 58.33 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಜೇನುಸಾಕಣೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 69.45 ರಷ್ಟು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 80 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿರುತ್ತದೆ, ಅಧ್ಯಯನದ ಉಲ್ಲೇಖದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯು ಶೇಕಡಾ 89.25 ರಷ್ಟು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 33.41 ರಷ್ಟು, ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 59.66 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಅಣಬೆ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 59.83 ರಷ್ಟು ಕನಿಷ್ಠ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಉತ್ತಮ ಪ್ರದರ್ಶನ ತೋರಿದರೆ ಕೋಲಾರದ ಸಾಧನೆಯು ಹಿಂದಿಳಿದಿದೆ. ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮೇಲಿನ ವರ್ಧಿತ ಗಮನವು ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 31.19 ರಷ್ಟು ಆರ್ಥಿಕ ವಿನಿಯೋಗವಾಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಭೌತಿಕ ಸಾಧನೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಪಾಲಿಹೌಸ್ (ಶೇಕಡಾ 27.80 ರಷ್ಟು) ಶೇಕಡಾ 50 ಕ್ಕಿಂತ ಅಧಿಕ ಪಾಲನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ (ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ 42.41 ರಷ್ಟು, ಇದೇ ವೇಳೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಹಂಚಿಕೆ ಶೇಕಡಾ 2.80 ರಷ್ಟಿದೆ) ಮತ್ತು ಜೇನುಸಾಕಣೆಯ ಮೂಲಕ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ ಬೆಂಬಲವು ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ 13.13 ರಷ್ಟು, ಇದೇ ವೇಳೆ ಹಣಕಾಸಿನ ಹಂಚಿಕೆ ಶೇಕಡಾ 0.80 ರಷ್ಟಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಯೋಜನಾ ನಿಧಿಗಳ ಪ್ರತಿ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರದೇಶದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಘಟಕಗಳಾದ್ಯಂತ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡುವತ್ತ ಗಮನಹರಿಸಲು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಉಲ್ಲೇಖದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯ ಸಮಗ್ರ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ಅಧ್ಯಯನವು ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 10.66 ರಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶವಾರು ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿದೆ, ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಶೇಕಡಾ 0.44 ರಷ್ಟು ಅಧಿಕವಾಗಿದ್ದು ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು ಶೇ -9.23 ರಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಆರ್ಥಿಕ ನಡಾವಳಿ/ವರ್ತನೆ ಪರಿಗಣಿಸಿದಾಗ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು ಶೇಕಡಾ 9.92 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಸಾಂಬಾರು

ಬೆಳೆಗಳ 16.66% ಪ್ರದೇಶವು ದಾಖಲಾಗಿರುವುದನ್ನು, ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 103.06 ರಷ್ಟು ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು, ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು ಶೇಕಡಾ 74.06 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳು ಸುಮಾರು 4.30 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 2.92 ರಷ್ಟು ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸಿರುತ್ತವೆ, ಆದಾಗ್ಯೂ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದೇಶವಾರು ಸೀಮಿತ ಇಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಯಶೇಚ್ಚ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 19.27 ರಷ್ಟು ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 8.20 ರಷ್ಟು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಇದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಔಷಧೀಯ ಮತ್ತು ಸುಗಂಧ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು ತಗ್ಗಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

2. ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ರಾಜ್ಯದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಕಛೇರಿಯೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚೆ, ಅನುಷ್ಠಾನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಇತರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿದಾರರೊಂದಿಗೆ ಸಂವಹನ, ದತ್ತಾಂಶದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ನಿಧಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದಾಖಲೆಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದು, ವಿವಿಧ ಘಟಕಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಘಟಕ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಹಾಯಧನದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸುವಾಗ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಇದನ್ನು ಅನುಪಾತದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಡಿಜಿಟಲ್ ಬೆಳೆ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರವನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಡೆಯುವುದು ಸವಾಲಾಗಿರುವುದರಿಂದ ರೈತರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕಾದ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಸರಳೀಕರಣಗೊಳಿಸಬೇಕಿದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೊಸ ಆಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ನಮ್ಮತೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇತರ ರಾಜ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಸಹಾಯ ಧನದ ಮೊತ್ತವು ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಬೇಡಿಕೆ ಚಾಲಿತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಇತರ ಯೋಜನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಮ್ಮುಖವಾಗುವುದು ಇವುಗಳು ಸಂಪನ್ಮೂಲದ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

3. ಹಿತಾಸಕ್ತಿದಾರರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳು

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ತಳಹಂತದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಘಟಕಗಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಹೊಂದಲು ಹಿಮ್ಮುಖ ಮತ್ತು ಮುಮ್ಮುಖ ಸಂಪರ್ಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಹಿತಾಸಕ್ತಿದಾರರು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಆಳವಾದ ಸಂದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ, ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಿಸ್ಟಮ್ ಇಂಟಿಗ್ರೇಟರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಗ್ರಹಗಾರರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿಯಾನದ ವಿವಿಧ ಘಟಕಗಳ ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತೂಕದ ಸರಾಸರಿ ಶ್ರೇಯಾಂಕವು ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ನಂತರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಸಮುದಾಯದಿಂದ ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಗೆ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಂತರ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ, ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ ಇವುಗಳು ನಂತರದ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದಿಂದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಬರುವ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 15 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸರಾಸರಿ 1/3 ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಸ್ಥಳೀಯ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ನಿಧಿ ಹಂಚಿಕೆ ಅಸಮರ್ಪಕವಾಗಿದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಬೇಡಿಕೆಯಂತೆ ಚಾಲಿತಗೊಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಲಾಖಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ರೈತರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಉತ್ತಮ ಸೇವೆ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಹೂಡುವಳಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಶೇಕಡಾ 20 ರಿಂದ 30 ರಷ್ಟು ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ.

ಎಲ್ಲಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಫಲಾನುಭವಿ ಸಾಲ ಪಡೆದ ರೈತರು ಸಾಲವನ್ನು ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ರೈತರು ಸಾಲವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಲಾಭ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು ಮತ್ತು ಅರಿವು ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ಅವರು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಕೈ ಚೋಡಿಸುವ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದರ ಹೊರತಾಗಿ ನಿಧಿಗಳ ಒಟ್ಟಾರೆ ಹಂಚಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಹಾಯಧನದಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು, ಮೊಬೈಲ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಆಯ್ಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆಗಾಗಿ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸಿಸ್ಟಮ್ ಇಂಟಿಗ್ರೇಟರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಯೋಜಕರು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳಿಂದ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 10 ರಿಂದ 30 ರವರೆಗೆ ಸುಧಾರಣೆ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 10 ರಿಂದ 20 ರವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿದೆ ಎಂದು ರೈತರು ದೃಢಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮತ್ತು ಇತರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಷ್ಟವನ್ನು ಶೇಕಡಾ 10 ರಿಂದ 20 ರಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಇದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿರುತ್ತವೆ.

ಭವಿಷ್ಯದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಯೋಜನೆಗಳು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಪರ್ಕ, ಹೆಚ್ಚಿದ ಸಹಾಯಧನದ ಮೊತ್ತ, ಹೊಸ ತಳಿಗಳ ಬೆಳೆಗಳು, ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಲು ಗಮನಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ರೈತರು ಸಲಹೆ ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಣ ಮೆಣಸು, ಅಡಿಕೆ ಮತ್ತು ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಗೆ ಶೇಕಡಾ 40ರಷ್ಟು ಸಹಾಯಧನದೊಂದಿಗೆ ರೂ. 1.5 ಲಕ್ಷದಿಂದ ರೂ. 3 ಲಕ್ಷ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಸರಳವಾದ ಸೋಲಾರ್ ಡ್ರೈಯರ್ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಉತ್ತಮ ಸಂವಹನ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಲು ಒಂದು ಕ್ಲಸ್ಟರ್ ಅಥವಾ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ರೈತರಿಗೆ ಎಸ್‌ಎಂ‌ಎಸ್ ಅಥವಾ ವಾಟ್ಸ್‌ಆಪ್ ಗುಂಪು ಮೂಲಕ ಉಪಯುಕ್ತ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಜೇನುನೋಣಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ವಾಸನೆ ಆಧಾರಿತ ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ರಾಸಾಯನಿಕಗಳನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸುವಾಗ ಜೇನುಗೂಡುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಜೇನು ಕೃಷಿಕರಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಬೇಕು. ಸಹಾಯಧನ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು ಅಥವಾ ಇದನ್ನು ಇತರ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಸಮನಾಗಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸಂಪರ್ಕಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಕೈ ಚೋಡಿಸಿ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು.

4. ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

1. ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನವು ಕಡಿಮೆ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಕೃಷಿ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತರಲು ಮತ್ತು ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ-ಪ್ರಮಾಣದ ರೈತರನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಸಲು ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿದೆ. ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 98.95 ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 98.34 ಇರುತ್ತದೆ. ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಧಿಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ

91.57 ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 90.45 ರಷ್ಟು ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಪ್ರದೇಶದ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯವು ಒಟ್ಟು 536 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ 304.50 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (56.81%) ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು 85.90 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (16.03%) ತರಕಾರಿಗಳಿಗೆ, ಉಳಿದಿರುವ ಹೂವುಗಳು, ನೆಡುತೋಪು ಮತ್ತು ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ, 15.28 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (ಒಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದ 2.85%) ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಪಾಳು ಭೂಮಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕೃಷಿ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತರಲಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 40 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಬೆಂಬಲದ ಮೂಲಕ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಭೂ ಬಳಕೆಯ ವೈವಿಧ್ಯೀಕರಣದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, 192.75 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (35.96%) ಕೃಷಿ, 5.65 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (1.05%) ಅರಣ್ಯವನ್ನು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತರಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯನ್ನು 322.32 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (60.13%) ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆಯಾದರೂ, ಮಾದರಿಯ ಇತರ ಘಟಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಏಕೀಕರಣವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಹಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆ 36.48 ಟನ್/ಹೆ. ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ 22.07 ಟನ್/ಹೆ. ಇದ್ದು, ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಶೇಕಡಾ 24.18 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಿಯಂತ್ರಿತ ರೈತರಲ್ಲಿ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಶೇ.26.71 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಿಯಂತ್ರಿತ ರೈತರಲ್ಲಿನ ಹೆಚ್ಚಳವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿನ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯ ನಂತರದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ನಿಜವಾದ ಆದಾಯವು ನಿಯಂತ್ರಿತ ರೈತರಲ್ಲಿ ರೂ. 1,78,000 ಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ (ರೂ. 2,51,626) ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸವು ಕೆಲವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಹಣ್ಣುಗಳು, ನೆಡುತೋಪುಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳ ಇಳುವರಿಯಲ್ಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅಂಶವು ಇನ್ನೂ ಸ್ಥಿರವಾಗಬೇಕಿದೆ.

ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ಪ್ರತಿ ಫಲಾನುಭವಿಗೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ 586 ವ್ಯಕ್ತಿ ದಿನಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುತ್ತದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ 254 ವ್ಯಕ್ತಿ ದಿನಗಳು (43.28%) ಮತ್ತು 333 ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ದಿನಗಳು (56.72%) ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಲಿಂಗ ವಿಂಗಡಣೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಪುರುಷರಿಗೆ ಒಟ್ಟಾರೆ 333 ವ್ಯಕ್ತಿ ದಿನಗಳನ್ನು (54.33%) ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ 318 ವ್ಯಕ್ತಿ ದಿನಗಳನ್ನು (45.67%) ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

2) ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆ, ಮರು ನೆಡುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಮೇಲಾವರಣ ನಿರ್ವಹಣೆ

ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವೆಂದರೆ ಸಸ್ಯಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ವಯಸ್ಸನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು. ಇದು ಕಡಿಮೆ ಇಳುವರಿ ನೀಡುವ/ಅನುತ್ಪಾದಕ ನೆಡುತೋಪುಗಳನ್ನು ಸಮರುವಿಕೆ, ಮೇಲಾವರಣ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಮರಗಳ ಸುತ್ತಲೂ ಜಲಾನಯನ ಪ್ರದೇಶಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಂತಹ ವಿವಿಧ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚು ಇಳುವರಿ ನೀಡುವ ಮರಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ, ಜೊತೆಗೆ ಒಣಗಿದ ಮತ್ತು ರೋಗಗ್ರಸ್ತ ರೆಂಬೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಹೊಂದಿದೆ. ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ

ಕ್ರಮವಾಗಿ 115.95% ಮತ್ತು 87.48% ಆಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ, ಗರಿಷ್ಠ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ (42.18%) ಹಳೆಯ ನೆಡುತೋಪಿನ ಬದಲಿಗಾಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ, ನಂತರ 41.59 ರಷ್ಟು ಸಮರುವಿಕೆ / ಮೇಲಾವರಣ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಮತ್ತು 16.22 ರಷ್ಟು ಉನ್ನತ ಕೆಲಸ ಮತ್ತು ಮರು ಕಸಿ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಲಾದ ಒಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶವು 358.17 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಆಗಿದೆ. ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳು ಗರಿಷ್ಠ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು (212.9 ಹೆಕ್ಟೇರ್, ಅಂದರೆ 56.44%) ನಂತರ ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳನ್ನು (145.29 ಹೆಕ್ಟೇರ್, ಅಂದರೆ 40.56%) ಒಳಗೊಂಡಿವೆ.

ಬಹುಪಾಲು ಜನರು 42.18% ಬೆಳೆಯ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯು 50-75 ಪ್ರತಿಶತದ ನಡುವೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಣ್ಣುಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಒಟ್ಟಾರೆ ಶೇಕಡಾವಾರು ಬದಲಾವಣೆಯು ಶೇಕಡಾ 50.61 ರಷ್ಟಿದೆ ಮತ್ತು ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಶೇಕಡಾ 30.71 ರಷ್ಟಿದೆ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ, ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯ ನಂತರ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಸರಾಸರಿ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಳವು 27.00 ಪ್ರತಿಶತ ಮತ್ತು ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ 47.25 ಪ್ರತಿಶತ ಎಂದು ಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಲ್ಲಿ, ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಹೆಚ್ಚಳವು 7.54 ಪ್ರತಿಶತದಷ್ಟಿದ್ದರೆ, ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದು 10.43 ಪ್ರತಿಶತದಷ್ಟಿದೆ. ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, 70.50 ಪ್ರತಿಶತದಷ್ಟು ಜನರು ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಉತ್ತಮ ಆದಾಯವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು 59.00 ಪ್ರತಿಶತದಷ್ಟು ಜನರು ತಮ್ಮ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯು ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ 2375 ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ (1045 ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ದಿನಗಳು, ಅಂದರೆ ಒಟ್ಟು 44%) ಬಾಡಿಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ (1330 ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ದಿನಗಳು, ಅಂದರೆ ಒಟ್ಟು 56%) ಉದ್ಯೋಗದ ದಿನಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಲಿಂಗವಾರು ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಒಟ್ಟು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 36.25 ರಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರದಾಗಿದ್ದರೆ, ಶೇಕಡಾ 63.75 ದಿನಗಳು ಪುರುಷರದಾಗಿವೆ.

3) ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ

ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ಪೂರಕ ನೀರಾವರಿಗಾಗಿ ನೀರಿನ ಕೊರತೆಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಲು ಮತ್ತು ಋತುವಲ್ಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿರುವ ನೀರಿನ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಬಳಕೆಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಲು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಲೇಪಿತ ನೀರು ಕೊಯ್ಲು ತೊಟ್ಟಿಗಳ ನಿರ್ಮಾಣವನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 104.99 ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 97.08 ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಾದರಿಯು ಕೆಳಗಿನ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು/ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ ಆರ್‌ಸಿಸಿ ಲೈನಿಂಗ್ ಇಲ್ಲದ ಸಮುದಾಯ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು (8000 ಸಿಎಂಟಿಗಳು) (4.60%), ಆರ್‌ಸಿಸಿ ಲೈನಿಂಗ್ ಇಲ್ಲದ ಸಮುದಾಯ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು (6000 ಸಿಎಂಟಿಗಳು) (8.05%) ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡ (1200 ಸಿಎಂಟಿಗಳು) ಆರ್‌ಸಿಸಿ ಲೈನಿಂಗ್ ಇಲ್ಲದವು (87.36%). ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಪೈಕಿ ಶೇಕಡಾ 82.76 ರಷ್ಟು ಜಲಮೂಲಗಳನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದು, ಅವರ ಪೈಕಿ ಶೇಕಡಾ 18.39 ರಷ್ಟು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆ ಮಾಡಿದ್ದು, ನಂತರದಲ್ಲಿ ಮಳೆಯ ಕೊರತೆ,

ಹಾಳಾದ ಲೈನಿಂಗ್ ಶೀಟ್‌ಗಳು, ಕೊಳವೆಬಾವಿ, ಕಾಲುವೆಗಳು ಮುಂತಾದ ಇತರ ನೀರಿನ ಮೂಲಗಳ ಲಭ್ಯತೆಯಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ನಿಲ್ಲಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. 126.71 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ನೀರಾವರಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದು, ವಿವಿಧ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾಗಿ ಸಮುದಾಯದ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಷವಿಡೀ ನೀರು ಲಭ್ಯವಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ ಏಕೆಂದರೆ ಎಲ್ಲಾ ರೈತರು ಮಳೆ ನೀರಿನಿಂದ ಸರದಿಯಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಪಂಪ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ 237 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.

ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ತರಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಶೇಕಡಾ 18.80 ರಷ್ಟು, ಬಿಡಿಹೂವುಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 9.15 ರಷ್ಟು ಹಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 15.80 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಅಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 19.65 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಸಾಂಬಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಯ ನಂತರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದ ಪ್ರಕಾರ, ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ತರಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 20.85 ರಷ್ಟು, ಹಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 28.91 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಅಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 24.64 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಸದುಪಯೋಗದಿಂದ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿದ್ದು, ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪ್ರದೇಶವು ನೀರಾವರಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು, ಬೆಳೆ ಅವಧಿಗೆ ನೀರು ಲಭ್ಯವಿದ್ದು, ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ.

4) ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯ

ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ, ಬೆಳೆಯು ಶೀತ, ಗಾಳಿ, ಚಂಡಮಾರುತ, ಮಳೆ ಮತ್ತು ಹಿಮದಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ನಿಯಂತ್ರಿತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಂದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೊಳಕೆಯೊಡೆಯುವಿಕೆ, ಸಸ್ಯಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಉಂಟಾಗಿ ಬೆಳೆಗಳು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಹಣ್ಣಾಗುತ್ತವೆ. ನೀರಿನ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಇದರಿಂದ ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ, ಹೂಡುವಳಿಯು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟು ಕೀಟಗಳು ಮತ್ತು ರೋಗಗಳ ಸಂಭವವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವರ್ಷವಿಡೀ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಬಹುದಾಗಿದ್ದು, ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 99.24 ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 90.43 ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹಸಿರುಮನೆ ಮತ್ತು ನೆರಳು ಬಲೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ಪಕ್ಷಿ ವಿರೋಧಿ/ಆಲಿಕಲ್ಲು ಬಲೆ ಮತ್ತು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮಲ್ಚಿಂಗ್‌ನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲಾದ ಒಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶವು 247.68 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಆಗಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ತರಕಾರಿಗಳು 231.83 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (93.75%), ಹಣ್ಣುಗಳು 5.30 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (2.14%), ಹೂವುಗಳ ಕಟಿಂಗ್ 4.39 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (1.78%), ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳು 1.72 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (0.07%) , ಮೆಕ್ಕೆಜೋಳ 0.18 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (0.07%), ನರ್ಸರಿ 3.44 ಹೆ (1.39%) ಮತ್ತು ವೀಳ್ಯದೆಲೆ 0.40 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (0.16%) ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಶೇಕಡಾ 97.78 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಹಸಿರುಮನೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ 2.22 ಪ್ರತಿಶತದಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಭಾಗಶಃ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನೆರಳು ಬಲೆಯನ್ನು ಶೇಕಡಾ 53.85 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಳಸಿದ್ದರೆ, ಶೇಕಡಾ 46.15 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಭಾಗಶಃ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಬೆಳೆ

ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ, ಸರಾಸರಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು 26.06 ಶೇಕಡಾ ಹೆಚ್ಚಳ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 29.16 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯವು ಪ್ರತಿ ಫಲಾನುಭವಿಗೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ 568.02 ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುತ್ತದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ 300 ವ್ಯಕ್ತಿ ದಿನಗಳು (52.84%) ಮತ್ತು 268 ವ್ಯಕ್ತಿ ದಿನಗಳು (47.16%) ಬಾಡಿಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಲಿಂಗ ವಿಂಗಡಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಪುರುಷರಿಗೆ ಒಟ್ಟಾರೆ 319 ವ್ಯಕ್ತಿ ದಿನಗಳನ್ನು (56.09%) ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ 249 ವ್ಯಕ್ತಿ ದಿನಗಳನ್ನು (43.91%) ರಚಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

5) ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ

ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಸುಸ್ಥಿರ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವಾಗಿದ್ದು, ಸಾವಯವ ಮತ್ತು ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಮಿಶ್ರಣವು ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 92.71 ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 92.50 ರಷ್ಟು ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯು 2386 ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಪೈಕಿ, ಒಟ್ಟಾರೆ ಶೇಕಡಾ 76.70 ರಷ್ಟು ಜನರು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಶೇಕಡಾ 13.25 ರಷ್ಟು ಜನರು ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 10.02 ರಷ್ಟು ಜನರು ಜನರು ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ಎರಡನ್ನೂ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ, ಹೆಚ್ಚಿನವರು (39.56%) ಬೇವು/ಪೊಂಗಮಿಯಾ ಕೀಟನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ, 36.39 ಪ್ರತಿಶತದಷ್ಟು ಜನರು ವಿಶೇಷ ತರಕಾರಿ, ವಿಶೇಷ ಮಾವು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಂತಹ ಇತರ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಪಡೆದರು ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 30.70 ರಷ್ಟು ಜನರು ರೈಚೋಬಿಯಂ ಅನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಒಳಹರಿವಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಬಹುಪಾಲು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು (75.96%) ತಾಮ್ರದ ಸಲ್ಫೇಟ್, ಬ್ಯಾಸಿಲಿಸ್ ಜಾತಿಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿ ಇತರ ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಶೇಕಡಾ 21.64 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಟ್ರೈಕೋಡರ್ಮಾ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ, ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 16.17 ರಷ್ಟು ಜನರು ಬೇವು/ಪೊಂಗಮಿಯಾ ಆಧಾರಿತ ಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಹೂಡುವಳಿಗಳನ್ನು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು 1996.21 ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಿದ್ದು, ನೆಡುತೋಪುಗಳಿಗೆ ಗರಿಷ್ಠ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 1304.30 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (65.34%), ನಂತರ ತರಕಾರಿಗಳಿಗೆ 259.39 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (12.99%) ಅಳವಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಎಲ್ಲಾ ಬೆಳೆ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಹೆಚ್ಚಳವು ಸರಾಸರಿ 23.11 ಶೇಕಡಾ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವು ಶೇಕಡಾ 19.16 ರಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಬಳಸುವುದರಿಂದ ಕೀಟ, ರೋಗ, ಕೀಟನಾಶಕಗಳ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಗೊಬ್ಬರದಲ್ಲಿ ಕಡಿತದಂತಹ ಹಲವಾರು ಪ್ರಯೋಜನಗಳಿವೆ ಎಂದು ರೈತರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೆಚ್ಚಿದ ಇಳುವರಿ, ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಬೆಳೆಗಳು ಮತ್ತು ಸುಧಾರಿತ ಮಣ್ಣಿನ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸಹ ಗ್ರಹಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

6) ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ

ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯು ಪರಿಸರದ ಸುಸ್ಥಿರತೆಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಮತ್ತು ಭರವಸೆಯ ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಇಳುವರಿಯ ಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ, ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಸಂಶ್ಲೇಷಿತ ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 84.42 ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 93.56 ಇರುತ್ತದೆ.

ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಹೂಡುವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳು (3.45%), ಜೈವಿಕ-ಶಿಲೀಂಧ್ರನಾಶಕಗಳು (41.38%), ಬೇವು/ಹೊಂಗೆ ಕೇಕ್ (18.39%), ಎರೆಹುಳು ಗೊಬ್ಬರ/ತೋಟದ ಗೊಬ್ಬರ (27.59%) ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಜೀರ್ಣಕಾರಿ / ಜೀವಾಮೃತ (9.20%) ಸೇರಿವೆ. ಒಟ್ಟು 238.87 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಗೆ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಗೆ (81.61%) ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯ ಹೂಡುವಳಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಸರಾಸರಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು ಶೇಕಡಾ 26.32 ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವು ಶೇಕಡಾ 32.87 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ವರದಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯ ಮುಂದುವರಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಶೇಕಡಾ 40.23 ರಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿದೆ, ಶೇಕಡಾ 52.87 ರಷ್ಟು ಜನರು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮುಂದುವರೆಸಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 6.90 ರಷ್ಟು ಜನರು ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸಾವಯವ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ಸಂಸ್ಥೆ (230 ರೈತರು) ಮತ್ತು ಅದಿತಿ ಸಾವಯವ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ಸಂಸ್ಥೆ ಖಾಸಗಿ ನಿಯಮಿತ (353 ರೈತರು) ಇವುಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 583 ರೈತರು ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 35 (40.23%) ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸಾವಯವ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಅಭ್ಯಾಸದ ನಂತರ ಮಣ್ಣಿನ ಗುಣಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ, ಕೀಟನಾಶಕಗಳು ಮತ್ತು ರಾಸಾಯನಿಕಗಳ ಅವಶೇಷಗಳಲ್ಲಿ ಇಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಇಳುವರಿ ಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಗ್ರಹಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

7) ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಲು ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಯೋಜನೆ/ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಕೆಲವು ಘಟಕಗಳ ಕುರಿತು ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 93.32 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 33.41 ರಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಬಹುಪಾಲು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ರಾಜ್ಯದೊಳಗಿನ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿರುತ್ತಾರೆ (98.87%), ಆದರೆ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯೆಯವರು ರಾಜ್ಯದ ಹೊರಗಿನ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ತೆರೆದ ಭೇಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತವಾದ ತೆರೆದ ಭೇಟಿಗಳು, ರೈತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಶಾಲೆ, ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳು ಮುಂತಾದ ತರಬೇತಿಯ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ವಿಧಾನಗಳ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಇದು ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತದೆ. ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಹಾಜರಾದವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಇದು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ (96.62%) ಎಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ಶೇಕಡಾ 72.51 ರಷ್ಟು ಜನರು ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಇದು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವ ಕೆಲವು ತರಬೇತಿ ಅಗತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಿತ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳು, ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ, ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ, ಕೊಯ್ಲಿನ ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಇವುಗಳು ಸೇರಿರುತ್ತವೆ.

8) ಜೇನುಸಾಕಣೆಯ ಮೂಲಕ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ ಬೆಂಬಲ

ಅಡ್ಡ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶವು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಜೇನುನೋಣಗಳನ್ನು ಪ್ರಮುಖವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಜೇನುಸಾಕಣೆಯು ಪೂರಕ ಆದಾಯದ ಮೂಲ, ವರ್ಧಿತ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಅಡ್ಡ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶದ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರಮಾಣ, ಜೇನುತುಪ್ಪ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯ ಇತರ ಉಪ-ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವಂತಹ ಹಲವಾರು ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 69.43 ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 104.17 ಇರುತ್ತದೆ.

ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಪೈಕಿ, ಜೇನುನೋಣಗಳ ಸಮೂಹಗಳನ್ನು ಶೇಕಡಾ 54.74 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು, ಶೇಕಡಾ 51.82 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಜೇನುಗೂಡುಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 47.45 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಪೂರ್ಣ ಸೆಟ್ ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಅಡಿಕೆ ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ ಇರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ (92.70%), ನಂತರ ತೆಂಗಿನ ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ (53.28%) ಇರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಜೇನು ಉತ್ಪಾದನೆ 102 ಕೆ.ಜಿ. ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ರೂ. 11,000 ಇರುತ್ತದೆ. ಜೇನುಸಾಕಣೆಯ ನಂತರ ಶೇಕಡಾ 20-30 ರಷ್ಟು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸುಮಾರು ಅರ್ಧದಷ್ಟು, ಅಂದರೆ 48.18 ಪ್ರತಿಶತದಷ್ಟು ಜನರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಶೇಕಡಾ 21.17 ರಷ್ಟು ಜನರು ಶೇಕಡಾ 10-20 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ರೈತರು ಸರಾಸರಿ ವಾರ್ಷಿಕ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 42.52 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

9) ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟದಲ್ಲಿ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣವು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕೊರತೆಯೊಂದಿಗೆ ಸುಧಾರಿತ ಉತ್ಪಾದನಾ ತಂತ್ರಗಳು ಉತ್ಪಾದನಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣವನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿವೆ. ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 100.07 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 94.81 ರಷ್ಟು ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಗರಿಷ್ಠ (ಶೇಕಡಾ 58.57) ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್‌ಗೆ, ಶೇಕಡಾ 21.43 ರಷ್ಟು ವಿದ್ಯುತ್‌ಚಾಲಿತ ಟಿಲ್ಲರ್‌ಗೆ (8 ಅಶ್ವಶಕ್ತಿಯವರೆಗೆ), ಶೇಕಡಾ 5.71 ರಷ್ಟು ತೆನೆ ದಂಟು ಕತ್ತರಿಸುವ ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ, ಶೇಕಡಾ 4.29 ರಷ್ಟು ವಿದ್ಯುತ್‌ಚಾಲಿತ ಕಳೆತೆಗೆಯುವ ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 2.86 ರಷ್ಟು ಸರಪಳಿ ಗರಗಸಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಪಡೆಯುವ ಮೂಲಕ ಸರಾಸರಿ ಮಾಸಿಕ ಬಾಡಿಗೆ ಆದಾಯವು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ರೂ. 3300 ರಿಂದ 16250 ರವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರೈತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದು, ಸಕಾಲಿಕ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಕಡಿತವಾಗಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ವರ್ಷಪೂರ್ತಿ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ, ಅಸಮರ್ಪಕ ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಸೇವೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಂಧನ ವೆಚ್ಚ, ಹೆಚ್ಚಿನ ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಜ್ಞಾನವು ಬೆಳೆಗಾರರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಕೆಲವು ನಿರ್ಬಂಧಗಳು ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ ಬೆಳೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಮದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ನೂರರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು, ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಏರಿಕೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

10) ಪ್ರದರ್ಶನದ ಮುಖಾಂತರ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸರಣ

ರೈತರ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ (ಪಾಲಿಹೌಸ್) ದೊಣ್ಣೆ ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ, ಟೊಮೆಟೊ ಮತ್ತು ಯುರೋಪಿಯನ್ ಸೌತೆಕಾಯಿಗಳ ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಭಾರತೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಭಾರತೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯು ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದ ಜೊತೆಗೆ ಮಣ್ಣಿನ ಗುಣಮಟ್ಟ, ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರಕಾರದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಹೂಡುವಳಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ರೈತರ ಜಮೀನು, ಬೆಳೆ ಪ್ರಕಾರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಅಗತ್ಯತೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೂಡುವಳಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದೊಣ್ಣೆ ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿಯ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 16.67 ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 41.00 ಎಂದು ಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಯುರೋಪಿಯನ್ ಸೌತೆಕಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ಶೇಕಡಾ 31.31 ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 45.00 ಆಗಿದೆ. ಟೊಮೆಟೊ ಹೊಂದಿರುವ ತಾಕುಗಳು ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು

ವರದಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಸುಮಾರು 22 ಫಲಾನುಭವಿಗಳು (78.57%) ಅದೇ ಬೆಳೆಗೆ ಅದೇ ಪ್ಯಾಕೇಜ್‌ನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

11) ಸಸ್ಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ವಿತರಣೆ (ನರ್ಸರಿಗಳು)

ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮತ್ತು ಪುನರುಜ್ಜೀವನವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಲು, ನಾಲ್ಕು ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಉನ್ನತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ನರ್ಸರಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ, ಒಂದು ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದವರೆಗೆ ಸಣ್ಣ ನರ್ಸರಿಗಳು, ಹೊಸ ಟೆಕ್ನಾ ಕಲ್ಚರ್ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಘಟಕಗಳು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿ ಮತ್ತು ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಬೀಜ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದು ಸೇರಿರುತ್ತದೆ. ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 81.69 ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 62.83 ಇರುತ್ತದೆ.

ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 66.66 ರಷ್ಟು ನರ್ಸರಿಗಳು ತರಕಾರಿ ಬೀಜ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಶೇಕಡಾ 33.34 ರಷ್ಟು ನರ್ಸರಿಗಳು ನಾಟಿ ವಸ್ತು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿ ಬೀಜ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 80 ರಷ್ಟು ಜನರು ಕೃಷಿ/ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಿಂದ ಸಸ್ಯ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದರೆ, ಶೇಕಡಾ 20 ರಷ್ಟು ಜನರು ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ನರ್ಸರಿಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ತಾಯಿ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ ಮತ್ತು ಮೂಲ ದಾಸ್ತಾನು ಪೂರೈಕೆಗೆ ಮೂಲವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ, ಸಂದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಬೀದರ್‌ನ ಸರ್ಕಾರಿ ನರ್ಸರಿ ಮತ್ತು ದಾವಣಗೆರೆಯ ಚಿಕ್ಕ ನರ್ಸರಿ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಧಾರವಾಡದ ಉಳಿದ ನಾಲ್ಕು ಈರುಳ್ಳಿ ಬೀಜ ಉತ್ಪಾದಕರಿಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

12) ಅಣಬೆ ಉತ್ಪಾದನೆ

ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯವಾದ, ಮಾದರಿ ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುವುದು ಈ ಘಟಕದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಅಣಬೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಣಬೆ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಶಿಲೀಂಧ್ರದ ಕವಕಜಾಲ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಗೊಬ್ಬರ ತಯಾರಿಕೆ ಘಟಕಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ನೆರವು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 58.33 ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 59.83 ಇರುತ್ತದೆ. ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಎರಡು ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಘಟಕವು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ, ಇನ್ನೊಂದು ಘಟಕವು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಸರಾಸರಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯವು ರೂ. 2 ಲಕ್ಷದಿಂದ ರೂ. 3 ಲಕ್ಷ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಣಬೆ ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದ ಅಣಬೆ ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ.

13) ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನತೆಯ ಕೇಂದ್ರ

ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ (ಹಣ್ಣುಗಳ ವಲಯ) ಸುಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಸಮುದಾಯದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಕಸ್ಟಮೈಸ್ ಮಾಡಿದ ಸೇವೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗುಣಮಟ್ಟದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ ಚಾಲಿತ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನತೆಯ ಕೇಂದ್ರದ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇದರ ಒಟ್ಟಾರೆ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 90.00 ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 79.17 ಇರುತ್ತದೆ.

ಬಾಗಲಕೋಟೆಯ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಆಮದು ಮಾಡಲಾದ ತಳಿಗಳೊಂದಿಗೆ ದಾಳಿಂಚೆ ಸಸಿಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಒಂದು ಮಾದರಿ ನರ್ಸರಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ತಳಿಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸ್ಥಳೀಯ ರೈತರಿಗೆ ಸುಮಾರು 5000 ಸಸಿಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಇಳುವರಿ ಶೇಕಡಾ 30 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿದ್ದು, ಹಣ್ಣುಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಲು ರೈತರು ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿದ್ದಾರೆ. ಇಸ್ರೇಲ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸೇರಿದಂತೆ ರೈತರಿಗೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರವು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ, ರೂಪಾಂತರ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತರಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಂತಹ ಹೆಚ್ಚಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದ್ದು, ಉದ್ದೇಶಿತ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಲಾರದ ಕೇಂದ್ರವು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ 15 ರಿಂದ 20 ಸಾವಿರ ಮಾವಿನ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಿ ರೈತರಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಖಚಿತವಾದ ಗುಣಮಟ್ಟದೊಂದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಲು ರೈತರಿಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರವು 1000 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ರೈತರಿಗೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ತಂತ್ರಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ 60 ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳ ಬದಲಿಗೆ 600 ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಂದ್ರತೆಯ ನಾಟಿ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಈ ಹೊಸ ನೆಡುತೋಪು ತಂತ್ರಗಾರಿಕೆ ರೈತರಿಗೆ ದುಪ್ಪಟ್ಟು ಇಳುವರಿಯನ್ನು ನೀಡಿರುತ್ತದೆ.

14) ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ

ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಸರಕುಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ, ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಮತ್ತು ಸಾಗಿಸುವ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಾರಾಟದ ಸಮಯ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳವನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡುವಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ, ಉತ್ಪನ್ನದ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಮೂಲಕ, ಉತ್ಪನ್ನದ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಬೆಲೆಯ ಅನ್ವೇಷಣೆ, ಮೌಲ್ಯ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯ ವಿತರಣೆ ಎರಡರಲ್ಲೂ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 118.34 ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 91 ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ವಿವಿಧ ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ, ಪ್ಯಾಕ್ ಹೌಸ್ ಹೆಚ್ಚು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ ಏಕೆಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 43.31 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹಣಕಾಸಿನ ನೆರವು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇತರ ಘಟಕಗಳು ಸಾಗಾಣೆದಾರರೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿತ ಪ್ಯಾಕ್ ಹೌಸ್, ಕನಿಷ್ಠ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕ, ಕಡಿಮೆ-ವೆಚ್ಚದ ಈರುಳ್ಳಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆ (25 ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್) ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದ ಈರುಳ್ಳಿ ಸಂಗ್ರಹಣಾ ರಚನೆ (10 ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್) ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 96 ರಷ್ಟು ಜನರು ಅದನ್ನು ಸ್ವಂತಕ್ಕೆ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಉಳಿದವರು ಅದನ್ನು ಸ್ವಂತಕ್ಕೆ ಬಳಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಅದನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೂ ಸಹಾ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 89.81 ರಷ್ಟು ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಶೇಕಡಾ 10.19 ರಷ್ಟು ಘಟಕಗಳು ಭಾಗಶಃ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಬಳಸಿದ ತಿಂಗಳುಗಳ ಸರಾಸರಿ ಸಂಖ್ಯೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 7.20 ತಿಂಗಳುಗಳು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ತಿಂಗಳಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾದ ಅಥವಾ ಹಣ್ಣಾಗುವ ಸರಾಸರಿ ಪ್ರಮಾಣ 144.26 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಇರುತ್ತದೆ. ಮಾರಾಟದ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಧಾನಗಳೆಂದರೆ ಗುತ್ತಿಗೆ ಕೃಷಿ (94%) ಮತ್ತು ನೇರ ಖರೀದಿ/ಸಂಘಟಿತ ಚಿಲ್ಲರೆ ಮಾರಾಟ. ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಹಲವಾರು ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾ, ತಾಜಾತನವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು, ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಮತ್ತು ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಷ್ಟವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

15) ಮಾರಾಟದ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಪ್ರಚಾರ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಮತ್ತು ವರ್ಧಿಸಲು, ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಗಟು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು, ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು/ಅಪ್ಪಿ ಮಂಡಿಗಳು ಮತ್ತು ಚಿಲ್ಲರೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಲಿಂಕ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಎಂಡೆಡ್ ಸಬ್ಸಿಡಿಯಾಗಿ ಸಹಾಯವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 85.46 ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 59.66 ಇರುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ ಎಲ್ಲಾ ಮಾದರಿಗಳ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮಾರಾಟದ ಬಂಡಿಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದ್ದು, ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿ ಮಾವಿಗೆ ಒಂದು ಸಗಟು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಲು ಆರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಗುಂಪಿಗೆ ನೀಡಿದ ಸಹಾಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಾರಾಟದ ಬಂಡಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತರಕಾರಿಗಳು (37.50%), ಹಣ್ಣುಗಳು (18.75%) ಮತ್ತು ಇತರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು (21.88%) ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 18.75 ರಷ್ಟು ಜನರು ಗಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಉದ್ಯಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 45.16 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಸರಾಸರಿ ರೂ. 25,001 ರಿಂದ ರೂ. 50,000 ದಷ್ಟು ವಹಿವಾಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ಎಲ್ಲಾ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು

ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಮಾರಾಟದ ಬಂಡಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ನಂತರ, ವ್ಯಾಪಾರದ ಪ್ರಮಾಣವು ಹೆಚ್ಚಿದ್ದು, ವಹಿವಾಟು ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ.

5. ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳು

ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಶೋಧನೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಘಟಕವಾರು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಮುಖವಾದ ಕೆಲವು ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

- ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮೇಲೆ ಗಮನವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕೃತಗೊಳಿಸಿದಲ್ಲಿ ಅದು ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.
- ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರದೇಶದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಘಟಕಗಳಾದ್ಯಂತ ಯೋಜನಾ ನಿಧಿಗಳ ಪ್ರತಿ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಘಟಕ ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನದ ಮೊತ್ತವನ್ನು 2014 ರಿಂದ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ಘಟಕ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಧಿ ಹಂಚಿಕೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಅಭಿಯಾನದ ನಿರ್ದೇಶಕರು, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯದಿಂದ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಆಯವ್ಯಯ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಅನುಮೋದಿಸಲಾಗುವುದು. ಅನುಷ್ಠಾನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ವಿಳಂಬವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಹಣಕಾಸು ವರ್ಷದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವಿತರಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಧನಸಹಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ರಾಜ್ಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ಬೇಡಿಕೆ/ಅಗತ್ಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಉತ್ಪಾದನಾ ಹಂತದಿಂದ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಹಾಗೂ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯವರೆಗೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಶೇಷ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪರಿಣತಿಯು ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಅಗತ್ಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ತಡೆರಹಿತವಾಗಿ ಒದಗಿಸಲು ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ (ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಟ್ಟದ ಅನುವುಗಾರರು ಸೇರಿದಂತೆ) ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಬಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- 2017ರ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕವು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಗ್ರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದೀರ್ಘಾವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಈ ಘಟಕಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ತೀವ್ರವಾದ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮತ್ತು ವರ್ಧಿತ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಜ್ಯ/ಕೇಂದ್ರ ನೆರವಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಯೋಜನೆ/ವಿಭಾಗವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ರಾಜ್ಯದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸರ್ಕಾರದ ಇತರ ಯೋಜನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಯೋಜಿತವಾಗಿ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

- ವೈಯಕ್ತಿಕ ರೈತರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಮುಖವಾದ ನೆಡುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ದಕ್ಷತೆಯ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಬೆಂಬಲ ನೀಡಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ರಚಿಸಲಾದ ಎಲ್ಲಾ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಆಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ವಿಮೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆಗಾಗಿ ಉದ್ದೇಶಿತ ಕ್ಲಸ್ಟರ್ ವಿಧಾನ-ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ಉತ್ಪನ್ನ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ವಿವರಗಳನ್ನು ಶೋಧನೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನ, ಮತ್ತು ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಚೌದರಿ ಚರಣ್ ಸಿಂಗ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್, ಇಂಡಿಯನ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಪರಿಣತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಇತರ ರೀತಿಯ ತಜ್ಞ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು/ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ತಾಂತ್ರಿಕ ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದ ಮೂಲಕ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಸಮಗ್ರ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಬ್ರ್ಯಾಂಡಿಂಗ್‌ನ್ನು, ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ರಾಜ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ರಫ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಹಾಗೂ ರೈತರು ಮತ್ತು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್‌ಗಳನ್ನು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು/ರಾಜ್ಯ/ದೇಶದ ಹೊರಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳ ತಳಿಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

1 ಪರಿಚಯ

1.1 ಹಿನ್ನೆಲೆ ಮತ್ತು ಸಂದರ್ಭ

1.1.1 ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ, ಸವಾಲುಗಳು ಮತ್ತು ತಂತ್ರಗಳು

ತೋಟಗಾರಿಕೆಯು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸಮೃದ್ಧಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೃಷಿಯೊಳಗಿನ ವೇಗವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದ್ದು ಇದು ಜೀವನಶೈಲಿ, ಅಭಿರುಚಿಗಳು ಮತ್ತು ಆದ್ಯತೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಂದ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೌಲ್ಯದ ಸರಕುಗಳವರೆಗೆ ಬಳಕೆಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭದಾಯಕ ಬೆಲೆ ಅಂಶದಿಂದಾಗಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ರಫ್ತು ಅವಕಾಶಗಳು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿವೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಕಡೆಗೆ ಗಮನಾರ್ಹ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಣ ಬೇಸಾಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ರಾಜಸ್ಥಾನದ ನಂತರ, ಇದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಗಳಿಸಿದ್ದು, ದೊಡ್ಡ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಕಡಿಮೆ ನೀರಿನ ಬೇಡಿಕೆಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ.¹ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳು ಭಾರತದ ಒಟ್ಟು ಬೆಳೆ ಪ್ರದೇಶದ ಶೇಕಡಾ 9 ರಷ್ಟು ಭಾಗವನ್ನು ಆವರಿಸುತ್ತದೆ, ಇದು ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಒಟ್ಟು ಮೌಲ್ಯದ ಶೇಕಡಾ 24.5 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಒಟ್ಟು ಕೃಷಿ ರಫ್ತು ಗಳಿಕೆಯ ಶೇಕಡಾ 54.6 ರಷ್ಟು ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತಿವೆ. ಕರ್ನಾಟಕವು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂಬತ್ತನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕವು ದೇಶದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 18.60 ರಷ್ಟು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.²

ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಬೆಂಬಲದ ಮೂಲಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳಲ್ಲಿನ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳು ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯಗಳ ಮೂಲಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬೆಂಬಲದೊಂದಿಗೆ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ, ಗುಣಮಟ್ಟದ ಬೀಜಗಳು ಮತ್ತು ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳು, ನಿಖರವಾದ ಬೇಸಾಯ ಮತ್ತು ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ತೋಟಗಾರಿಕೆ, ಪರಿಸರ ನಿಯಂತ್ರಿತ ತೋಟಗಾರಿಕೆ, ಪೋಷಕಾಂಶಗಳು ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಸಮರ್ಥ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಹೂಡುವಳಿಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಲು ವರ್ಧಿತ ಮಾಹಿತಿ ಸಂವಹನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಬಳಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಗುಂಪು ವಿಧಾನಕ್ಕಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳು, ಬ್ಲಾಕ್ ಚೈನ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಕೃತಕ ಬುದ್ಧಿಮತ್ತೆ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ ವರ್ಗಾವಣೆಯ ಬಳಕೆ ಇವುಗಳು ಪರಿಹರಿಸಬೇಕಾದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.

¹ Ramappa K.B, & Upadhyay, Jyoti. 2015. Performance of Horticulture Sector in Karnataka -Post Reform Period. Indian Journal of Economics and Development. 11

² Anonymous. 2014. Area, production and productivity of horticultural crops in Karnataka, Directorate of Horticulture, Lalbaugh, Bengaluru

ವೇಗವಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಮತ್ತು ಜನರ ಸ್ಪೂರ್ತಿಯೂ ಇದೆ ಎಂಬುದು ಈಗ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಪರಿಗಣನೆ ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಪೋಷಕಾಂಶಗಳು, ನೀರು, ಸಸ್ಯಗಳ ಆರೈಕೆ ಮುಂತಾದ ನೀಡಲಾದ ಹೂಡುವಳಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಗರಿಷ್ಠಗೊಳಿಸಲು ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವ ಆಧುನಿಕ ಉತ್ಪಾದನಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮೂಲದಿಂದ ಬೇರಿನವರೆಗೂ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿ, ಸುಧಾರಿಸಲು ಸಮಗ್ರ ನೀರಿನ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನೀರಿನ ಉತ್ಪಾದಕತೆ, ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಅತ್ಯಂತ ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ನೀರಾವರಿಯನ್ನು ಆದ್ಯತೆಯ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸೂಕ್ಷ್ಮ ನೀರಾವರಿಯನ್ನು ಏಕರೂಪವಾಗಿ ಫಲೀಕರಣದೊಂದಿಗೆ ಉತ್ತೇಜಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದು, ಉತ್ಪನ್ನದ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯ, ಹೈಡ್ರೋಪೋನಿಕ್ ಮತ್ತು ಏರೋಪೋನಿಕ್‌ನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ. ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಅಥವಾ ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಶಕ್ತಿಯು ಇಂಧನದ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ, ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಭೂ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಬಳಿ ಇರಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.³

1.1.2 ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ಹಿನ್ನೆಲೆ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನವು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಉತ್ತೇಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಭಾರತೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು 2005-06 ರಲ್ಲಿ 10 ನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ತೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಶೇಕಡಾ 85 ರಷ್ಟು ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದರೆ, ಶೇಕಡಾ 15 ರಷ್ಟು ಪಾಲನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ನೀಡುತ್ತವೆ.

ನಂತರ 2014 ರಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ಹಣ್ಣುಗಳು, ತರಕಾರಿಗಳು, ಬೇರು ಮತ್ತು ಗಡ್ಡೆ ಬೆಳೆಗಳು, ಅಣಬೆಗಳು, ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳು, ಹೂವುಗಳು, ಸುಗಂಧ ಸಸ್ಯಗಳು, ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ, ಗೋಡಂಬಿ, ಕೋಕೋ ಮತ್ತು ಬಿದಿರು ಒಳಗೊಂಡ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಮಗ್ರ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಶೇಕಡಾ 60 ರಷ್ಟು ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತಿದೆ, ಈಶಾನ್ಯ ಮತ್ತು ಹಿಮಾಲಯದ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 40 ರಷ್ಟು ಪಾಲನ್ನು

³ Singh. H.P. 2019 November 29th, Founder and Chairman, Confederation of Horticulture Associations of India, (CHAI), New Delhi ' Accelerating Indian horticulture - Challenges and options' article published in <http://www.agrospectrumindia.com>

ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಈಶಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಹಿಮಾಲಯ ರಾಜ್ಯಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಶೇಕಡಾ 90 ರಷ್ಟು ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತಿದೆ.⁴ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಉಪ ಯೋಜನೆಯಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಯೋಜನೆಯು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶ ಆಧಾರಿತ ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ವಿಭಿನ್ನವಾದ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಮಗ್ರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ ಹದಿನೆಂಟು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವು ಒಂದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

1.2 ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಉದ್ದೇಶಗಳು, ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳು, ಹಿತಾಸಕ್ತಿದಾರರು ಮತ್ತು ಘಟಕಗಳು

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನವು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ಉಪ-ಯೋಜನೆಯಾಗಿದ್ದು ಇದನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ವಲಯದ ಸಮಗ್ರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ ಆದರೂ ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ವಿಭಿನ್ನವಾದ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ ಹದಿನೆಂಟು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವು ಒಂದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚದ ಶೇಕಡಾ 60 ರಷ್ಟು ನೀಡುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 40 ರಷ್ಟು ಪಾಲನ್ನು ಆಯಾ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿ ನೀಡುತ್ತಿವೆ.

1.2.1 ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಉದ್ದೇಶಗಳು

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ:

1. ಪ್ರತಿ ರಾಜ್ಯ/ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಅದರ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಕೃಷಿ-ಹವಾಮಾನ ಲಕ್ಷಣಗಳ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಯೋಜನದೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಿಂದ ಸಂಶೋಧನೆ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಚಾರ, ವಿಸ್ತರಣೆ, ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಪ್ರದೇಶ ಆಧಾರಿತ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವಿಭಿನ್ನ ತಂತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಬಿದಿರು ಮತ್ತು ತೆಂಗು ಸೇರಿದಂತೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಮಗ್ರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
2. ಅಳತೆಯಬಹುದಾದ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿರುವ ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನು ತರಲು ರೈತರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಗುಂಪುಗಳು/ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಕಂಪನಿಗಳಂತಹ ರೈತ ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ರೈತರ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು.

⁴ <https://midh.gov.in/#>

3. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು, ರೈತರ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶದ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು.
4. ಗುಣಮಟ್ಟದ ಅನುವಂಶಿಕತೆಯಿಂದ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ನೀರಾವರಿ ಮೂಲಕ ನೆಡುವ ವಸ್ತು ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಬಳಕೆಯ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು.
5. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಶೀತಲ ಸರಪಳಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಯುವಕರಿಗೆ ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು.

1.2.2 ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಕಾರ್ಯ ತಂತ್ರಗಳು

- ಎ. ಬೆಳೆಗಾರರು/ಉತ್ಪಾದಕರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಆದಾಯವನ್ನು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸಲು ಉತ್ಪಾದನಾ ಪೂರ್ವದ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಹಂತದ, ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಆರಂಭದಿಂದ ಅಂತ್ಯದವರೆಗಿನ ಸಮಗ್ರ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ಬಿ. ಕೊಳೆಯುವಂತಹ ವಸ್ತುಗಳ ಶೇಖರಣಾ ಜೀವಿತಾವಧಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಶೀತಲ ಚೈನ್ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಶೇಷ ಗಮನ ಹರಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಕೃಷಿ, ಉತ್ಪಾದನೆ, ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣೆಗಾಗಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
- ಸಿ. ಗುಣಮಟ್ಟದ ಮೂಲಕ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು ಅಂದರೆ
 1. ನೆಡುತೋಪುಗಳು, ತೋಟಗಳು, ದ್ರಾಕ್ಷಿತೋಟಗಳು, ಹೂವುಗಳು, ತರಕಾರಿ ತೋಟಗಳು ಮತ್ತು ಬಿದಿರಿನ ನೆಡುತೋಪುಗಳಿಗೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ವೈವಿಧ್ಯೀಕರಣಗೊಳಿಸುವುದು.
 2. ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯ ಮತ್ತು ನಿಖರವಾದ ಕೃಷಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಉನ್ನತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವುದು.
 3. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶವು ಕೃಷಿ ಪ್ರದೇಶದ ಶೇಕಡಾ 50 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಿದಿರು ಮತ್ತು ತೆಂಗು ಸೇರಿದಂತೆ ತೋಟಗಳು ಮತ್ತು ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಬೆಳೆಗಳ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳ ಮಾಡುವುದು.
- ಡಿ. ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸುಧಾರಿಸುವುದರಣೆ, ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು.
- ಇ. ಸಂಘಟಿತ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ, ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಉಪ-ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವುದು, ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ನಡುವೆ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ, ಸೇರುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಒಗ್ಗೂಡುವಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.

- ಎಫ್. ರೈತರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವುದು ಮತ್ತು ಸಾಕಷ್ಟು ಆದಾಯ ಪಡೆಯಲು ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಗ್ರಾಹಕರು ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಅವರ ಸಹಯೋಗವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
- ಜಿ. ಕಾಲೇಜುಗಳು, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು, ಕೈಗಾರಿಕಾ ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಪದವಿ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಯನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ-ವರ್ಧನೆ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಬೆಂಬಲ ಒದಗಿಸುವುದು.

1.2.3 ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಹಿತಾಸಕ್ತಿದಾರರು

ಈ ಅಭಿಯಾನವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಅಭಿಯಾನಕ್ಕೆ ಒಟ್ಟಾರೆ ನಿರ್ದೇಶನ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದೆ, ಇದು ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮತೆ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಇದು ರಾಜ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಘಟಕಗಳಾದ್ಯಂತ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಮರುಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಲು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಸಶಕ್ತ ಅಧಿಕಾರಯುತ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ಸಮಿತಿ ಉಪ-ಸಮಿತಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸುತ್ತದೆ. ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದನಾ ಆಯುಕ್ತರು ಅಥವಾ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಯು ರಾಜ್ಯ ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು, ಭಾರತೀಯ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಮಂಡಳಿಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಬೆಳೆಗಾರರ ಸಂಘಗಳು/ ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ಈ ಅಭಿಯಾನವು ತಳ ಮಟ್ಟದ ನೆರವು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಘಟಕಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಅಭಿಯಾನ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಯೋಜನಾ ಸಮಿತಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆ ಇವುಗಳು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ.

ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಸಂಸ್ಥೆಯು ತಂತ್ರ ಕುಶಲತೆಯ/ದೃಷ್ಟಿಕೋನವಿರುವ ಮತ್ತು ವಾರ್ಷಿಕ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಮತ್ತು ಅದರ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವ, ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳನ್ನು ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸುವ, ವಿಭಿನ್ನ ಪ್ರದೇಶಗಳು/ಗುಂಪುಗಳಿಗಾಗಿ ಮೂಲಹಂತದ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯತೆಯ ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುವ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿಯಾನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆಯುವ, ಅದರ ಸರಿಯಾದ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಬಳಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವ, ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು/ ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಕಂಪನಿಗಳ ರಚನೆಯ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ, ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ, ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಆಸಕ್ತಿ

ಗುಂಪುಗಳು/ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳು, ಸೆಮಿನಾರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುವ ಹಾಗೂ ಪ್ರಗತಿ ವರದಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವುದನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

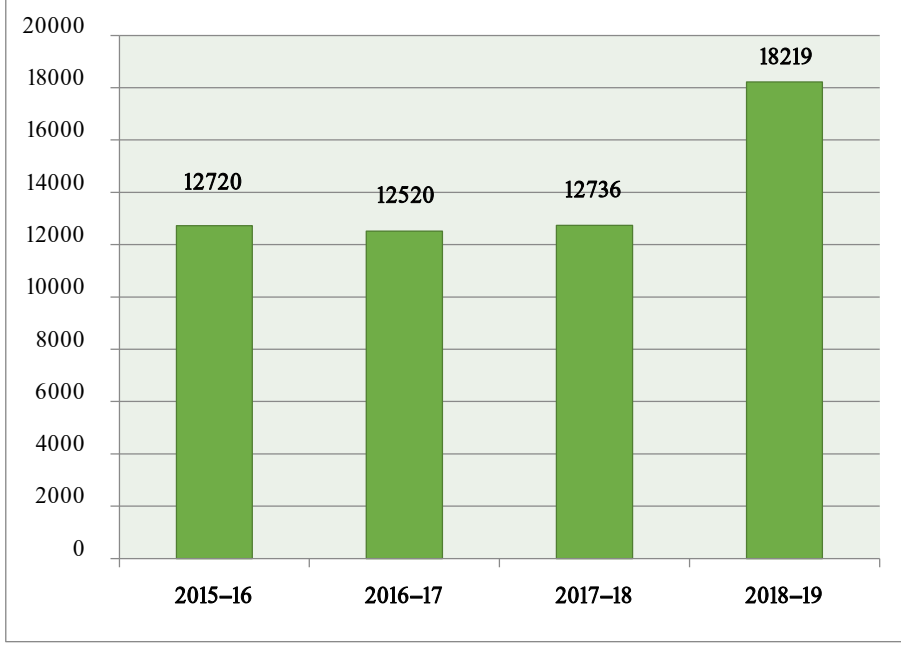
1.2.4 ಘಟಕಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನ

- 1 ನೆಡುತೋಪು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ-ನರ್ಸರಿಗಳು, ಟಶ್ಯೂ ಕಲ್ಚರ್ ಘಟಕ, ಬೀಜ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಪ್ಯಾಕಿಂಗ್.
- 2 ಹೊಸ ಉದ್ಯಾನವನದ ಸ್ಥಾಪನೆ (ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ)- ಏಕೀಕರಣ ಮತ್ತು ಏಕೀಕರಣವಲ್ಲದೆ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಂದ್ರತೆಯ ನಾಟಿ ತರಕಾರಿಗಳು, ಹೂವುಗಳು, ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳು, ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳು
- 3 ನಿರ್ವಹಣೆ - ಸಾಮಾನ್ಯ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಂದ್ರತೆಯ ನೆಡುವಿಕೆ, ಸಂಯೋಜನೆಯೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಂಯೋಜನೆ ಇಲ್ಲದೆ ದೀರ್ಘಕಾಲಿಕ ಮತ್ತು ಬಹುವಾರ್ಷಿಕವಲ್ಲದ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳು ಮತ್ತು ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳು
- 4 ಅಣಬೆ ಕೃಷಿ - ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಘಟಕ, ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕ, ಗೊಬ್ಬರ ತಯಾರಿಕೆ
- 5 ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆ, ಹಳೆಯ ನೆಡುತೋಪುಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪ್ರಮುಖ ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳ ಮೇಲಾವರಣ ನಿರ್ವಹಣೆ
- 6 ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ-ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕೊಳಗಳು/ಬಾವಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯ ಕೆರೆ/ ಜಲಾಶಯ/ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್/ ಆರ್‌ಸಿಸಿ ಸಾಲಿನೊಂದಿಗೆ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡಗಳು
- 7 ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯ - ಹಸಿರುಮನೆ, ನೆರಳು ಬಲೆ, ಪಕ್ಷಿ ವಿರೋಧಿ / ಕೀಟ ವಿರೋಧಿ / ಆಲಿಕಲ್ಲು ವಿರೋಧಿ ಬಲೆ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಹಸಿಗೊಬ್ಬರ
- 8 ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ - ರೋಗ ಮುನ್ನೂಚನೆ ಘಟಕ, ಜೈವಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣ ಘಟಕದ ಪ್ರಚಾರ
- 9 ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ - ಪರಿವರ್ತನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ
- 10 ಜೇನುಸಾಕಣೆಯ ಮೂಲಕ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ ಬೆಂಬಲ - ಜೇನುನೋಣಗಳ ಕಾಲೋನಿ, ಜೇನುಗೂಡುಗಳು ಮತ್ತು ಉಪಕರಣಗಳು
- 11 ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ
- 12 ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ-ತರಬೇತಿ, ಮಾನ್ಯತೆ ಭೇಟಿ, ರೈತರು/ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿ/ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರವಾಸ
- 13 ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ - ಪ್ಯಾಕ್-ಹೌಸ್, ಪೂರ್ವ ಶೀತಲ ಘಟಕ, ಕೋಲ್ಡ್ ರೂಮ್, ಕೋಲ್ಡ್ ಚೈನ್, ಸೋಲಾರ್ ಡ್ರೈಯರ್, ರೈಪನಿಂಗ್ ಚೇಂಬರ್, ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದ ಶೇಖರಣಾ ರಚನೆ

- 14 ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ - ಸಂಪೂರ್ಣ ಮಾರಾಟ, ಗ್ರಾಮೀಣ, ಚಿಲ್ಲರೆ, ಸ್ಥಿರ, ಮೊಬೈಲ್ ಮಾರಾಟ
- 15 ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಿಂದ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಜಾಹಿರಾತು ಮತ್ತು ಪ್ರಚಾರ

1.2.5 ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು 2005-06 ರಿಂದ ರೈತರು, ಸಂಘಗಳು, ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಬೆಳೆಗಾರರ ಸಂಘಗಳು, ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳು, ರಾಜ್ಯದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಅಭಿಯಾನ ಸಮಿತಿಗಳ ಮೂಲಕ ರಾಜ್ಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಘದಿಂದ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಮತ್ತು "ಕ್ಲಸ್ಟರ್ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ" ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಸಂಕಷ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ರೈತರಿಗೆ ಪುನರ್ವಸತಿ ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಡುವ 6 ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ 30 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮಾವು, ಬಾಳೆ, ದ್ರಾಕ್ಷಿ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಅನಾನಸ್, ಗೋಡಂಬಿ, ಕೋಕೋ, ಶುಂಠಿ, ಕಾಳುಮೆಣಸು, ಹೂವುಗಳು ಮತ್ತು ಸುಗಂಧಭರಿತ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಡಿ ಗುರುತಿಸಲಾದ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಬೆಳೆಗಳು ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳೆಂದರೆ ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ವಿತರಣೆ, ನೆಡುತೋಪು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ-ನರ್ಸರಿಗಳು, ಟಿಶ್ಯೂ ಕಲ್ಚರ್ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯಗಳು, ತರಕಾರಿ ಬೀಜ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ, ಹಳೆಯ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ತೋಟಗಳ ಪುನಶ್ಚೇತನ, ಸಮುದಾಯ ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ, ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯ, ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ, ಅಣಬೆ ಕೃಷಿ, ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅಧ್ಯಯನದ ಉಲ್ಲೇಖದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ (2015-16 ರಿಂದ 2018-19), ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಹತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 56,195 ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವರ್ಷವಾರು ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಚಿತ್ರ 1.1 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಚಿತ್ರ 1.1: ವರ್ಷವಾರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೊಳಪಡಿಸಿದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ

1.3 ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಉದ್ದೇಶ

ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲಾದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಘಟಕದ ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನವು ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪೂರೈಸಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನವು 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರವರೆಗಿನ ಅವಧಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ನೀತಿ ನಿರೂಪಕರು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯ ಹೂಡುವಳಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಯೋಜನೆಯ ಹೊರಹರಿವು, ಫಲಿತಾಂಶ ಮತ್ತು ಪ್ರಭಾವದ ಮೇಲೆ ಅಧ್ಯಯನವು ಮುಖ್ಯವಾದ ಒತ್ತು ನೀಡಿರುತ್ತದೆ.

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಅವಧಿ

ಈ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಅಧ್ಯಯನವು 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರವರೆಗಿನ ಅವಧಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. (4 ವರ್ಷಗಳು)

ಮಿತಿಗಳು

- ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ಕೋವಿಡ್‌ನ ಮತ್ತು ನಿರಂತರ ಲಾಕ್ ಡೌನ್ ಅವಧಿಯು, ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದು, ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನದ ಯೋಜಿತ ಸಮಯದ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿರುತ್ತದೆ.
- ವಿಶೇಷವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲಿನ ಈ ಯೋಜನಾ ಪೂರ್ವ ಸನ್ನಿವೇಶ/ಮಾಹಿತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಇರುವ ಸೀಮಿತ ನೆನಪು ಇದರ ಬೆಂಬಲದ ಕುರಿತು ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಒಂದು ಸವಾಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

- ಅಲ್ಪಾವಧಿಯ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿದಾಗ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಕಾರ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಮಾದರಿ ಗಾತ್ರವು ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷಿಯಂತೆ ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ.

1.4 ಈ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಿಂದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿನ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಅಧ್ಯಯನಗಳ ವಿಮರ್ಶೆ

1.4.1 ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳು ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರ ಆದಾಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಭಾರತೀಯ ಆರ್ಥಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿರುತ್ತವೆ, ಕಾರ್ಮಿಕ-ತೀವ್ರತೆಯ ಬೆಳೆಗಳ ಕೃಷಿಯ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಜೀವಸತ್ವಗಳು, ಖನಿಜಗಳು, ಪ್ರೋಟೀನ್‌ಗಳು, ಕಾರ್ಬೋಹೈಡ್ರೇಟ್‌ಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿ ಹೊಂದಿರುವ ಹಣ್ಣುಗಳು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳು ಮಾನವ ಪೋಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಕೃಷಿಯು ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಸಮೃದ್ಧಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಜನರ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯದೊಂದಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

ತೋಟಗಾರಿಕೆಯು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸಮೃದ್ಧಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೃಷಿಯೊಳಗೆ ವೇಗವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದ್ದು ಜೀವನ ಶೈಲಿಗಳು, ಅಭಿರುಚಿಗಳು ಮತ್ತು ಆದ್ಯತೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಂದ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೌಲ್ಯದ ಸರಕುಗಳವರೆಗೆ ಬಳಕೆಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭದಾಯಕ ಬೆಲೆ ಅಂಶದಿಂದಾಗಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆಯಿದ್ದು, ಅವುಗಳ ರಫ್ತು ಅವಕಾಶಗಳು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿವೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಹೆಚ್ಚಳದೊಂದಿಗೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಕಡೆಗೆ ಗಮನಾರ್ಹ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ರಾಜ್ಯವು ರಾಜಸ್ಥಾನದ ನಂತರ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಣ ಬೇಸಾಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೌಲ್ಯದ ಆದರೆ ಕಡಿಮೆ ನೀರಿನ ಬೇಡಿಕೆಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ಉತ್ತಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ⁵.

ಕಳೆದ ದಶಕದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೆಂದರೆ ಈ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ವಲಯದ ಹೂಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೃಷಿಯಿಂದ ವಾಣಿಜ್ಯ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಆಧುನೀಕರಣ ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ, ದೇಶದ ಕೃಷಿ ಬೆಳೆ

⁵ Ramappa K.B, & Upadhyay, Jyoti. 2015. Performance of Horticulture Sector in Karnataka -Post Reform Period. Indian Journal of Economics and Development. 11.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಪದ್ಧತಿಯು ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಏಕದಳದಿಂದ ದೂರದ ಏಕದಳದ ಬೆಳೆಗಳ ಕೃಷಿಗೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳತ್ತ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಬೃಹತ್ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯು ವೇಗವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದ್ದು ಮತ್ತು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವು ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿದೆ.⁶ "ಕೃಷಿ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ರೈತರ ಕಲ್ಯಾಣ ದತ್ತಾಂಶ ಆಧಾರ -2018" ಪ್ರಕಾರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಒಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಕ್ರಮವಾಗಿ 256.01 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಮತ್ತು 3092.11 ಲಕ್ಷ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ 23.25 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 1ನೇ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ದೇಶದ ಒಟ್ಟು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ 9.08% ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದು ರಾಜ್ಯವು 8ನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ. 183.46 ಲಕ್ಷ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ ಉತ್ಪಾದನೆಯೊಂದಿಗೆ ದೇಶದ ಒಟ್ಟು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ 5.93% ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯವು ನೀಡಿರುತ್ತದೆ⁷.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ 190.50 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಆಗಿದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿ 128.30 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಕೃಷಿಯೋಗ್ಯ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ, ಇದು ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರದೇಶದ ಶೇಕಡಾ 67.35 ರಷ್ಟಿದೆ. 2018-19ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 106.40 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ನಿವ್ವಳ ಬಿತ್ತನೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಪೈಕಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳು 23.25 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಪ್ರದೇಶವು ಒಟ್ಟು ಸಾಗುವಳಿ ಪ್ರದೇಶದ ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 18.12 ರಷ್ಟಿದ್ದು, ಬಿತ್ತನೆಯ ನಿವ್ವಳ ಪ್ರದೇಶದ ಶೇಕಡಾ 21.85 ರಷ್ಟಿದೆ. 2018-19 ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಒಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದ ಪೈಕಿ ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳು 11.29 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ (48.56%), 4.80 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿ ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗಿರುತ್ತದೆ (20.66%), ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳು 3.88 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ (16.69%); ಸಾಂಬಾರ ಬೆಳೆಗಳು 2.98 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ (12.84%) ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಹೂವುಗಳು, ಔಷಧೀಯ ಮತ್ತು ಸುಗಂಧ ಸಸ್ಯಗಳು ಒಟ್ಟಾಗಿ 0.29 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ (1.25%) ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.

ಇದರನ್ವಯ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪಾದನೆ 183.46 ಲಕ್ಷ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳು 65.41 ಲಕ್ಷ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ (35.65%), ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳು 87.85 ಲಕ್ಷ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ (47.88%), ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳು 6.91 ಲಕ್ಷ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ (3.77%); ಉದ್ಯಾನ/ನೆಡುತೋಪಿನ ಬೆಳೆಗಳು 21.24 ಲಕ್ಷ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ (11.58%) ಮತ್ತು 2.05 ಲಕ್ಷ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ (1.12%) ವಾಣಿಜ್ಯ ಹೂವುಗಳು, ಔಷಧೀಯ ಮತ್ತು ಸುಗಂಧ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ, ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ತಳಿಗಳ ಬೆಳೆಗಳ ಪರಿಚಯ, ಸುಧಾರಿತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯೀಕರಣದಿಂದಾಗಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಸುಧಾರಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಕೃಷಿ ನೀತಿಯು

⁶ Singha, Komol & Choudhary, Rohi & Vishnu, Kedar. (2014). Growth and Diversification of Horticulture Crops in Karnataka: An Inter-District Analysis. SAGE Open. 4. 10.1177/2158244014548018.

⁷ Anonymous. 2018-19. Horticulture Crop Statistics of Karnataka at a Glance, DoH, Lalbaugh, Bengaluru.

ಮೂಲಕ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹಣ್ಣುಗಳು, ತರಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಹೂವುಗಳಂತಹ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಕೃಷಿ ರಫ್ತುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಸೂಚನೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. 2015-2016 ರ ಕೃಷಿ ಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣಾ ಹಿಡುವಳಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 86.81 ಲಕ್ಷ ಮತ್ತು 118.05 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. 2018-19 ನೇ ಸಾಲಿನ ಕರ್ನಾಟಕದ ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ಆಂತರಿಕ ಉತ್ಪನ್ನದ ಮೊದಲ ಪರಿಷ್ಕೃತ ಅಂದಾಜು ಪ್ರಸ್ತುತ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ರೂ. 15,44,399 ಕೋಟಿಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ಆಂತರಿಕ ಉತ್ಪನ್ನದ ಕೃಷಿ ವಲಯದಿಂದ (ಬೆಳೆಗಳು, ಜಾನುವಾರು, ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಸೇರಿದಂತೆ) ಅಂದಾಜಿಸಲಾದ ರೂ. 1,54,697 ಕೋಟಿಗಳಲ್ಲಿ, ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ಆಂತರಿಕ ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ 10.02 ರಷ್ಟು ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿರುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ಆಂತರಿಕ ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಕೊಡುಗೆ ಶೇಕಡಾ 2.99 ರಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಕೃಷಿ ವಲಯದ ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ಆಂತರಿಕ ಉತ್ಪನ್ನದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಪಾಲು ಶೇಕಡಾ 29.89 ರಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

1.4.2 ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಪೂರ್ವದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಋಣಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಧನಾತ್ಮಕವಾಗಿದ್ದು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿರುತ್ತದೆ⁸. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಒಟ್ಟು ಭೌತಿಕ ಸಾಧನೆಯ (2.10 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಆಗಿದ್ದು ಇದರ ಪೈಕಿ, ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 60.82 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರದೇಶವು ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಆವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ನಂತರದಲ್ಲಿ ಹೂವಿನ ಬೆಳೆಗಳು (12.88%), ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳು (12.36%), ಸಾಂಬಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು (11.24%) ಇರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಔಷಧೀಯ ಮತ್ತು ಸುಗಂಧ ಸಸ್ಯಗಳು ಕನಿಷ್ಠ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ (2.69%)⁹ ಇರುತ್ತವೆ.

ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳು ಮತ್ತು ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಮೇಲೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಪ್ರಭಾವವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಪೂರ್ವ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಸ್ಥಿರತೆಯಿಂದ ಋಣಾತ್ಮಕವಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು (ಆಚಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಇತರರು 2013)¹⁰ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ

⁸ Kadam MM, Rathod VJ, Phalke SH. Growth and performance of horticulture in India. Int. J Comm. and Busi. Mngt. 2015; 8(2):207-217.

⁹ Patil Bheemanagouda O and Hosamani S.B. 2018. "Impact of national horticulture mission (NHM) scheme on horticulture development in Karnataka". Journal of Pharmacognosy and Phytochemistry, SP4-389-394.

¹⁰ Acharya SP, Basavaraja H, Mahajanashetti SB, Bhat ARS. Growth in area, production and productivity of major crops in Karnataka. Karnataka J Agric. Sci. 2013, 25(4).

ಸುಧಾರಿಸಿರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಅಸ್ಥಿರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪ್ರದೇಶವು ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಘಟಕದ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಹೊಸ ತಳಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಹಳೆಯ ಮರಗಳ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆ, ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆಯಂತಹ ಉತ್ತಮ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಅಭಿಯಾನದ ಸಹಾಯದಿಂದ ತಂದಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ, ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದು, ಸಹಾಯಧನಗಳಂತಹ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯಗಳ ಮೂಲಕ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನವು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಪ್ರಭಾವದ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪರಿವರ್ತನೆ ಕೇಂದ್ರ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯ ಸಂಸ್ಥೆಯು ನಡೆಸಿರುತ್ತದೆ¹¹. ಕರ್ನಾಟಕವು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವು ನಾಲ್ಕನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಗಮನಿಸಿರುತ್ತದೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆಯು ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯದ ಶೇಕಡಾ 40 ರಷ್ಟನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು 1980-81 ರ ತ್ರೈವಾರ್ಷಿಕ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ 1.53 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಳಿಂದ 2008-09 ರ ತ್ರೈವಾರ್ಷಿಕ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ 2.99 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಳಿಗೆ ಕ್ರಮೇಣ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶವು 1980-81 ರ ತ್ರೈವಾರ್ಷಿಕ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ 1.2 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಳಿಂದ 2008-09 ರ ತ್ರೈವಾರ್ಷಿಕ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ 4.2 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಳಿಗೆ ಏರಿರುತ್ತದೆ. ತರಕಾರಿಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯು 1980-81 ತ್ರೈವಾರ್ಷಿಕ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ 19 ಲಕ್ಷ ಟನ್‌ಗಳಿಂದ 2008-09 ತ್ರೈವಾರ್ಷಿಕ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ 70 ಲಕ್ಷ ಟನ್‌ಗಳಿಗೆ ಏರಿರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿನ ಮತ್ತು ನಂತರದ ಅವಧಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಪೂರ್ವದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೂವುಗಳ ಪ್ರದೇಶದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ -2.5 ಪ್ರತಿಶತದಷ್ಟು ಇತ್ತು ಮತ್ತು ಅದು ಧನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತಿರುಗಿತು ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಮಾಣವು ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 7.6ಕ್ಕೆ ಏರಿರುತ್ತದೆ.

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿನ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಘಟಕಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ, ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಆದಾಯ, ಉದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಮಾದರಿ ರೈತರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ನಿರ್ಬಂಧಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲು ಒಂದು ಆರ್ಥಿಕ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ವಲಯವು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಯು

¹¹ Kumar Pramod. 2012. Impact study of the National Horticulture Mission in Karnataka. Research Report ADRTC/ 141. Agricultural Development and Rural Transformation Centre Institute for Social and Economic Change Bangalore.

ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರ ಮತ್ತು ಅಸ್ಥಿರತೆಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಿಂದ ಸೂಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಅಧ್ಯಯನದ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಿವೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಹಣ್ಣುಗಳು, ತರಕಾರಿಗಳು, ಸಾಂಬಾರು ಪದಾರ್ಥಗಳು ಮತ್ತು ನೆಡುತೋಪು ಉಪವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೂವಿನ ಬೆಳೆಗಳು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯೊಂದಿಗೆ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿರುತ್ತವೆ¹².

1.4.3 ಇತರೇ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಶಿವಜ್ಞಾನಂ ಮತ್ತು ಇತರರು (2012-13) ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಪ್ರಭಾವದ ಅಧ್ಯಯನವು ತಮಿಳುನಾಡಿನ¹³ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನವು ಅನುಕೂಲಕರ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರಿದೆ ಎಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿರುತ್ತದೆ¹⁴. ಅಂತೆಯೇ, ಇದೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯು 118.07 ಲಕ್ಷ ಟನ್‌ಗಳಿಂದ 151.56 ಲಕ್ಷ ಟನ್‌ಗಳಿಗೆ ಏರಿಕೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. 2004-05 ರಿಂದ 2005-06 ರ ಅವಧಿಯ ಶೇಕಡಾ 2.36 ರಿಂದ 2004-05 ರಿಂದ 2008-09 ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 3.47 ಕ್ಕೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರವು ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ ಉತ್ಪಾದಕ ಮಂಡಳಿಯ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಯೋಜನೆಯು ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಎರಡರಲ್ಲೂ ಉತ್ತಮ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿದೆ ಎಂದು ಗಮನಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಭಿಯಾನದ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಯ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ, 2005-06 ರಲ್ಲಿ 184.45 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಷ್ಟಿದ್ದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶವು 2011-12 ರಲ್ಲಿ 232.42 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ಏರಿಕೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಗುಣವಾದ ಹೆಚ್ಚಳವು 1669.39 ಲಕ್ಷ ಟನ್‌ಗಳಿಂದ 2572.77 ಲಕ್ಷ ಟನ್‌ಗಳಿಗೆ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. 2005-06 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ 9.05 ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟಿದ್ದ ಭೂಮಿಯ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು 2010-11 ರಲ್ಲಿ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ 11.07 ಟನ್‌ಗಳಿಗೆ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಸುಧಾರಿಸಿರುವುದು ಮೇಲಿನ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. 8.60 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಐಪಿಎಂ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು, ಜೊತೆಗೆ 359 ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ / ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಾದ ಬಯೋ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಲ್ಯಾಬ್‌ಗಳು, ಲೀಫ್ ಟೆಶ್ಯೂ ಅನಾಲಿಸಿಸ್ ಲ್ಯಾಬ್‌ಗಳು, ಪ್ಲಾಂಟ್ ಹೆಲ್ತ್ ಕ್ಲಿನಿಕ್‌ಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. 20871 ಸಮುದಾಯ ಮತ್ತು ವೈಯಕ್ತಿಕ ನೀರಿನ ರಚನೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

¹² Gowda Satish.C.S. 2016. Impact of National Horticulture Mission (NHM) on Horticultural Economy Of Karnataka. Division of Agricultural Economics ICAR- Indian Agricultural Research Institute, New Delhi.

¹³ Sivagnanam Jothi, Salam Abdul, and Muthusamy.S.R. 2012-13. Impact Study of the National Horticulture Mission (NHM) in Tamil Nadu. Agro-Economic Research Centre University of Madras, Chennai.

¹⁴ Report on Impact evaluation study of National Horticulture Mission (NHM) 2005-06 to 2010-11. 2012. Andhra Pradesh Productivity Council

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪರಿವರ್ತನಾ ಕೇಂದ್ರದ ಅಧ್ಯಯನವು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶವು 1980-81 ರ ತ್ರೈವಾರ್ಷಿಕ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ 4.33 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಗಳಿಂದ 2009-10 ರ ತ್ರೈವಾರ್ಷಿಕ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ 19.43 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಳಿಗೆ ಏರಿಕೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಗಮನಿಸುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, ಉತ್ಪಾದನೆಯು 1980-81 ರಲ್ಲಿ 4.60 ಲಕ್ಷ ಟನ್‌ಗಳಿಂದ 2009-10 ರಲ್ಲಿ 198.38 ಲಕ್ಷ ಟನ್‌ಗಳಿಗೆ ಏರಿತು.

ರಾಜಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು 1980-81 ರ ತ್ರೈವಾರ್ಷಿಕ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ 3.23 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಳಿಂದ 2008-09 ರ ತ್ರೈವಾರ್ಷಿಕ ಅಂತ್ಯದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ 8.71 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಳಿಗೆ ಏರಿತು. ಒಟ್ಟು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯು 1980-81ರ ತ್ರೈವಾರ್ಷಿಕ ಅಂತ್ಯದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ 1.85 ಲಕ್ಷ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್‌ಗಳಿಂದ 2008-09 ರ ತ್ರೈವಾರ್ಷಿಕ ಅಂತ್ಯದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ 18.48 ಲಕ್ಷ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್‌ಗಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇದು 1980-81 ಕ್ಕೆ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವ ತ್ರೈವಾರ್ಷಿಕ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ 4.6 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಳಿಂದ 2010-11 ರ ತ್ರೈವಾರ್ಷಿಕ ಅಂತ್ಯದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ 7.99 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಳಿಗೆ ಏರಿತು. ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯು 3 ದಶಕಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ 44.78 ಲಕ್ಷ ಟನ್‌ಗಳಿಂದ 176.78 ಲಕ್ಷ ಟನ್‌ಗಳಿಗೆ ಅಗಾಧವಾಗಿ ಏರಿಕೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಒಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶವು 2000-01 ರಲ್ಲಿ 1043.47 ಸಾವಿರ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಳಿಂದ 2009-10 ಕ್ಕೆ 1678.70 ಸಾವಿರ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಳಿಗೆ (ಶೇಕಡಾ 60 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೆಚ್ಚಳ) ಏರಿತು, ಆದರೆ ಒಟ್ಟು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯು 2000-01 ರಲ್ಲಿ 11772.83 ಸಾವಿರ ಟನ್‌ಗಳಿಂದ 2009-10 ಕ್ಕೆ 25857.56 ಸಾವಿರ ಟನ್‌ಗಳಿಗೆ ಏರಿತು. (ಸುಮಾರು 120 ಪ್ರತಿಶತ ಹೆಚ್ಚಳ). ಎಲ್ಲಾ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಇಳುವರಿಯು 1980 ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಶೇಕಡಾ 12 ರಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿರುತ್ತದೆ. ಹರಿಯಾಣದಲ್ಲಿ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳು ಕೇವಲ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿವೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಅಖಿಲ ಭಾರತದ ಹಣ್ಣುಗಳು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದರ ಪಾಲು 1996-97 ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಶೇಕಡಾ 1.28 ರಷ್ಟಿತ್ತು, ಇದು 2004-05 ರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 1.98 ಕ್ಕೆ ತಲುಪಿರುತ್ತದೆ.

ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಯೋಜನೆಯ ಪರಿಣಾಮದ ಅಧ್ಯಯನವು 2004-05 ರಿಂದ 2009-10 ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ಅನಾನ್ಸ್ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶವು ಪ್ರತಿ ಮನೆಗೆ 0.76 ಎಕರೆಗಳಿಂದ 0.79 ಎಕರೆಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದೆ¹⁵. ಆದರೆ ಮ್ಯಾಂಡರಿನ್ ಕಿತ್ತಳೆಯ ಸರಾಸರಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು ಈ

¹⁵ Report on Impact study of the National Horticulture Mission scheme in West Bengal. 2011. Agro Economic Research Center Visre –Bharati.

ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು 2009-10 ರಲ್ಲಿ ಇದು ಗರಿಷ್ಠ ಮಟ್ಟವನ್ನು ತಲುಪಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿಂದ ಅದು ಮತ್ತೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕುಸಿದಿರುತ್ತದೆ.

ಈಶಾನ್ಯ ಮತ್ತು ಹಿಮಾಲಯದ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ, ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ, ಅಸ್ಸಾಂ, ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶ, ತ್ರಿಪುರಾ, ಮಣಿಪುರ ಮತ್ತು ಮಿಜೋರಾಂ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚು ಸಾಧನೆಯ ಅನುಪಾತವನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿವೆ ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ¹⁶. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯು ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳು ಒಟ್ಟು ಬೆಳೆ ಪ್ರದೇಶದ ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 12 ರಷ್ಟು ಭಾಗವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ, ಆದರೆ ಒಟ್ಟಾರೆ ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮೇಲೆ ಈ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರಭಾವವು ಅನುಕರಣೀಯವಾಗಿದೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಹೆಚ್ಚಳವು ರಾಜ್ಯಗಳಾದ್ಯಂತ ಶೇಕಡಾ 4 ರಿಂದ ಶೇಕಡಾ 382 ರಷ್ಟಿದೆ. ಈ ಪರಿಣಾಮವು ಪಶ್ಚಿಮ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯ ಭಾರತದಿಂದ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರಾಡಳಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಸರಾಸರಿ ಹೆಚ್ಚಳವು ಸುಮಾರು 17% ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರದೇಶದ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿ ಘಟಕಗಳು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ದಕ್ಷತೆ ಎರಡರಲ್ಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಂಕಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿವೆ. ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಘಟಕಗಳ ರಚನೆಯು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಬೇಕಿದೆ. ಘಟಕಗಳಾದ್ಯಂತ ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ರಾಜ್ಯಗಳಾದ್ಯಂತ ಭೇದಾತ್ಮಕ ಗಮನ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿರುತ್ತವೆ.

1.4.4 ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು

ಸಿಕ್ಕಿಂ ಸರ್ಕಾರವು ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು (ರೈತರು-ಉತ್ಪಾದಕರು-ಸಂಸ್ಥೆಗಳು) ರಚಿಸಿರುತ್ತದೆ, ಇವರು ರೈತರಿಂದ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಪಾವತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತಿ ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಒಂದು ಮೋಟಾರು ವ್ಯಾನ್ (ಪಿಕ್-ಅಪ್ ವ್ಯಾನ್)ನ್ನು ರೈತರ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಶೇಖರಿಸುವ ಸ್ಥಳದಿಂದ (ಗ್ರಾಮ ಕ್ಲಸ್ಟರ್ ನ ಪರಸ್ಪರ ಅನುಕೂಲಕರ ಸ್ಥಳ) ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಮತ್ತು ನಂತರ ಅದನ್ನು ಹತ್ತಿರದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಲು ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. (ದತ್ತಾ ಮತ್ತು ಇತರರು, 2017)

ಸಂರಕ್ಷಿತ ಹೂವಿನ ಬೆಳೆಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮಾದರಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಎರಡೂ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ದೂರದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಿಗಲ್ಲ ಎಂದು ಗಮನಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಶೇಕಡಾ 63.63 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಲಂಕಾರಿಕ ಗಿಡಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 61.24 ರಷ್ಟು ಜರ್ಬೆರಾ ಹೂವುಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ

¹⁶ Manjunatha A.V., K.B. Ramappa, I. Maruthi and Parmod Kumar. 2017. Impact Evaluation of National Horticulture Mission (NHM) and Horticulture Mission for North East and Himalayan States (HMNEH), ADRT Centre, Institute for Social and Economic Change, Bengaluru, Karnataka

ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಸಾವಯವ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ರಸ್ತೆ ಬದಿಯ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೂವಿನ ಬೆಳೆಗಾರರಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಸಂರಕ್ಷಿತ ತರಕಾರಿಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಮಾದರಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಒಟ್ಟು ದೊಣ್ಣೆಮೆಣಸಿನಕಾಯಿಯ ಶೇಕಡಾ 71.12 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಒಟ್ಟು ಟೊಮೆಟೊದ ಶೇಕಡಾ 62.24 ರಷ್ಟನ್ನು ಸಾವಯವ ಅಂಗಡಿಗಳು ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ರಸ್ತೆ ಬದಿಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಉಳಿದವುಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿರದ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ, ಪ್ರತಿ ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಹತ್ತಿರದ ಉಪವಿಭಾಗೀಯ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಮೋಟಾರು ವ್ಯಾನ್(ಪಿಕ್-ಅಪ್ ವ್ಯಾನ್)ನ್ನು ಸಿಕ್ಕಿಂ ಸರ್ಕಾರವು ರೈತರ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಸ್ಥಳದಿಂದ (ಗ್ರಾಮ ಕ್ಲಸ್ಟರ್‌ನ ಪರಸ್ಪರ ಅನುಕೂಲಕರ ಸ್ಥಳ) ಒದಗಿಸುತ್ತಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಸಿಕ್ಕಿಂ ಸರ್ಕಾರವು ಗ್ಯಾಂಗ್‌ಟಾಕ್‌ನಂತಹ ಹತ್ತಿರದ ನಗರಗಳ ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ರೈತರ ಉತ್ಪಾದಕರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗಾಗಿ ವಿಶಾಲವಾದ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಅಂಗಡಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದೆ. ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ 25-30 ರೈತರ ಉತ್ಪಾದಕರ ಸಂಸ್ಥೆ ಅಥವಾ ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿರುವ ಸದಸ್ಯರು ಸ್ವತಃ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಉತ್ಪನ್ನದ ಬಹುಭಾಗವನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ (ಗ್ರಾಮದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ) ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಅವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿ ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಅಂಗಡಿಗೆ ಸಾಗಿಸುತ್ತಾರೆ¹⁷.

ವಿನಾಯಕ್ ಮತ್ತು ಇತರರು, (2019) ಸಣ್ಣ ರೈತರ ಉನ್ನತಿಗಾಗಿ ನವೀನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶದ ಕೊರತೆಯಿರುವ ಅಸಂಘಟಿತ ಸಣ್ಣ ರೈತರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ ಎಂದು ಅಧ್ಯಯನವು ಗುರುತಿಸಿರುತ್ತದೆ. ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಣ್ಣ ರೈತರು ಮತ್ತು ಬಾಹ್ಯ ಪ್ರಪಂಚದ ನಡುವಿನ ಸಂಪರ್ಕಸಾಧನವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿರುತ್ತವೆ, ನಂತರದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಸಂಪರ್ಕಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಮೂಲಕ, ಅವರಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಧ್ವನಿ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪ್ರವೇಶ, ಚೌಕಾಶಿ ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ, ಪ್ರಮಾಣದ ಆರ್ಥಿಕತೆ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ವಿಭಿನ್ನ ಮೂರ್ತ ಮತ್ತು ಅಮೂರ್ತ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಪೈಕಿ, ವಿವಿಧ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ವಾಹಿನಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶ, ಅಪಾಯದಲ್ಲಿನ ಇಳಿಕೆ, ವಹಿವಾಟು ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಇಳಿಕೆ, ಪ್ರಮಾಣದ ಆರ್ಥಿಕತೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಂತಹ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಬಂಧಿತ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ವರದಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ¹⁸.

¹⁷ Vivekananda Datta, Kali Sankar Chattopadhyay, Debajit Roy, Debanshu Majumder, 2017, An Economic Analysis of Protected Cultivation under MIDH in Sikkim. Study Number – 186

¹⁸ Nikam, Vinayak, Singh, P.K., Ashok, Arathy, 2019, Farmer producer organisations: Innovative institutions for upliftment of small farmers. Indian Journal of Agricultural Sciences, 89: 1383-1392.

1.4.5 ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಗ್ರಾಹಕರು ಮತ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಂಯೋಜಕರು

ಪೂರೈಕೆದಾರರು ಒದಗಿಸುವ ಮಾರಾಟ ನಂತರದ ಸೇವೆಗಳ ಪ್ರಮಾಣ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟವು ಸರಾಸರಿ ಮಾದರಿ ರಾಜ್ಯಗಳಾದ್ಯಂತ ಶೇಕಡಾ 91 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮಾರಾಟದ ನಂತರದ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಬಿಹಾರದ ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 34 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಹಾಗೂ ಗುಜರಾತ್ ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದ ಶೇಕಡಾ 22 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮಾರಾಟದ ನಂತರದ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾರಾಟದ ನಂತರದ ಸೇವೆಗಳ ಸಕಾಲಿಕ ಮತ್ತು ನಿಯಮಿತ ಲಭ್ಯತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 87 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ವರದಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ (ಗ್ಲೋಬಲ್ ಅಗ್ರಿ ಸಿಸ್ಟಮ್, 2014)¹⁹.

ಮಾರಾಟದ ನಂತರದ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ತೃಪ್ತಿಯ ಮಟ್ಟವು ಸಂಪೂರ್ಣ 13 ರಾಜ್ಯಗಳಾದ್ಯಂತ ತಮ್ಮ ಸಂಪೂರ್ಣ ತೃಪ್ತಿಗೆ ಮಾರಾಟದ ನಂತರದ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಸರಾಸರಿ ಶೇಕಡಾ 87 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಮೀಕ್ಷೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರಿಗೆ ಈ ವಿಧಾನದ ಪೂರೈಕೆದಾರರು ತಮ್ಮ ಫಾರ್ಮ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ನೀರಾವರಿ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಮಾರಾಟದ ನಂತರದ ಸೇವೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಲಾಯಿತು. ಭತ್ತೀಸ್‌ಗಢ, ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ, ಸಿಕ್ಕಿಂ ಮತ್ತು ಉತ್ತರಾಖಂಡ್‌ನ ಶೇಕಡಾ 100 ರಷ್ಟು ರೈತರು ಮಾರಾಟದ ನಂತರದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ವರದಿಯಾಗಿದ್ದು ಮೂರನೇ ಎರಡರಷ್ಟು ರೈತರು ಮಾರಾಟದ ನಂತರದ ಸೇವೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ, ಪೂರೈಕೆದಾರರು ಒದಗಿಸಿದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಾರಂಟಿ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟದ ನಂತರದ ಸೇವೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಜಾಗರೂಕರಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಫಲಾನುಭವಿಯಿಂದ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ತೃಪ್ತಿದಾಯಕ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟು ಒಂದು ವರ್ಷದ ನಂತರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವೆಚ್ಚದ ಶೇಕಡಾ 10 ರಷ್ಟನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಕೈಪಿಡಿ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಭತ್ತೀಸ್‌ಗಢ ಮತ್ತು ಗುಜರಾತ್‌ನ ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲಾ ರೈತರು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಈ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಇತರ ರಾಜ್ಯದ ರೈತರು ತಮ್ಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಗೆ ವಾರಂಟಿ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಧಾನದ ಪೂರೈಕೆದಾರರು ಯೋಜನೆಯ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ವಾರಂಟಿ ನೀಡುವುದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಷರತ್ತು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ವಾರಂಟಿ ಅವಧಿ ಮುಗಿದ ನಂತರ ಶೇಕಡಾ 5 ರಷ್ಟು ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬಿಹಾರ,

¹⁹ Global Agrisystem, 2014, Impact Evaluation study of National Mission on Micro Irrigation (NMMI)

ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ, ಒಡಿಶಾ ಮತ್ತು ಉತ್ತರಾಖಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಹೆಗ್ಗಣಗಳಿಂದ, ಕಳೆತನ ಹಾಗೂ ಹಾನಿಯು ಭಯದಿಂದಾಗಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ನೀರಾವರಿ ಪದ್ಧತಿಯು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಶೇಕಡಾ 15 ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಕ್ಷೇತ್ರ ತನಿಖಾಧಿಕಾರಿಗಳು ವರದಿ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಸಹಾ ಗಮನಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸರಾಸರಿ ಶೇಕಡಾ 98 ರಷ್ಟು ರೈತರು ತಮ್ಮ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿರುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ನೀರಾವರಿ ಪದ್ಧತಿಯು ತಮ್ಮ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಉತ್ತರಾಖಂಡದ ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 28 ರಷ್ಟು ರೈತರು ತಮ್ಮ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬಿಹಾರದ ರೈತರನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 100 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಪದ್ಧತಿಯ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪದ ಪ್ರಕಾರವೆಂದು ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 10 ರಷ್ಟು ರೈತರು ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯಲ್ಲಿನ ವಿನ್ಯಾಸದ ಪ್ರಕಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ವರದಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಬಿಹಾರ, ಛತ್ತೀಸ್‌ಗಢ ಮತ್ತು ಉತ್ತರಾಖಂಡ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟದ ನಂತರದ ಸೇವೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 40 ರಿಂದ ಶೇಕಡಾ 50 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ವರದಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ.

1.4.6 ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳು ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಆದಾಯ ವರ್ಧನೆಯ ಹೊರತಾಗಿ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆಯ ವ್ಯಾಪಕ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಇದು ಕೃಷಿ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಭೂರಹಿತ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಉತ್ತಾದನೆ, ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆ ಸೇರಿದಂತೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಮಹತ್ವದ ಮತ್ತು ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಉತ್ತಾದನೆಯ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಠಿಣ ಪರಿಶ್ರಮವಿರುವ ಮತ್ತು ಕನಿಷ್ಠ ಕೌಶಲ್ಯ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ತರಬೇತಿಯ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ದಂಟು ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ನರ್ಸರಿ ಬೆಳೆಸುವುದು, ಗದ್ದೆ ತಯಾರಿ, ಕಸಿ, ಕಳೆ ಕೀಳುವುದು, ಕೊಯ್ಲು ಮತ್ತು ಬೀಜ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. (ತ್ರಿಪಾಠಿ, ಬಾಬು ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ಟ್ರಿ, 2015²⁰).

ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಕೊಯ್ಲು ಮಾಡಿದ ನಂತರ, ಶುಚಿಗೊಳಿಸುವಿಕೆ, ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಶ್ರೇಣೀಕರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಇತರ ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ರೈತರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಿಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪುರುಷರಿಂದ ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ, ಹೀಗಾಗಿ ರೈತರಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ (ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಫಾರ್ ಹಾರ್ಟಿಕಲ್ಚರ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿ, 2018²¹) ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯು ಪ್ರದೇಶ, ಕುಟುಂಬದ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬದ ಮಾಲೀಕತ್ವದ ಭೂಮಿಯ ಗಾತ್ರದಂತಹ ಹಲವಾರು ಅಂಶಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವಿವಿಧ

²⁰ Tripathi, P.C., Babu, N., & Prustry, M. (2015). Analysis of Participation of Women in Horticultural Activities. Journal of Business Management & Social Sciences Research, Volume 4, No.3, 241-244.

²¹ Institute of Horticulture Technology. (2018). Capacity Building for Women in Modern Horticulture Production Technologies.

ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಕೌಶಲ್ಯ, ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿಯ ಲಭ್ಯತೆ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಿವೆ (ತ್ರಿಪಾಥಿ, ಶುಕ್ಲಾ, ಬಾಬು ಮತ್ತು ಶ್ರೀನಾಥ್, 2012²²) ಅವರ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ತಾರತಮ್ಯವಿದೆ. ಮಹಿಳೆಯರು ಮುಂಗಡ ಮತ್ತು ದುಬಾರಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಿದ್ದು, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದಾಗ ಮತ್ತು ಪುರುಷರು ಕೆಲಸವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳಿಂದ ಸ್ಥಳಾಂತರಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಇನ್ಸಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಹಾರ್ಟಿಕಲ್ಚರ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿಯಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಆಧುನಿಕ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಮತ್ತು ಅವರನ್ನು ಕಷ್ಟದಿಂದ ರಕ್ಷಿಸುವ ಮತ್ತು ಅವರ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ²³. ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿನ ಮಹಿಳಾ ಸಮೂಹಗಳು (ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳು) ಮನೆಯ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ತೋಟಗಾರಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿವಿಧ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ ಚಿತ್ರಕೂಟ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ, ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳು ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ನರ್ಸರಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುತ್ತವೆ²⁴.

ಒಡಿಶಾ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯವು ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ 314 ಬ್ಲಾಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಣಬೆ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಲು ಯೋಚಿಸಿದೆ. ಮಹಿಳಾ ಕಿಸಾನ್ ಸಶಕ್ತೀಕರಣ ಪರಿಯೋಜನಾ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜೀವನೋಪಾಯ ಅಭಿಯಾನದ ಉಪ ಘಟಕವು ಮಹಿಳೆಯರ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಅಸ್ಸಾಂನ ಹಲವಾರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಂಘಗಳು ತೋಟಗಾರಿಕೆ, ನರ್ಸರಿ ಬೆಳೆಸುವುದು, ಮೀನು ಸಾಕಣೆ ಮತ್ತು ಕೈತೋಟ ಕುರಿತು ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತವೆ²⁵.

²² Tripathi, P.C., Shukla, A.K., Babu, N., & Srinath, K. (2012). Role of Women in Horticulture and Women Friendly Technologies in Horticulture, Orissa, DRWA.

²³ Role of Women In Horticulture And Women Friendly technologies In Horticulture%20(1).pdf

²⁴ https://www.biodiversityinternational.org/fileadmin/user_upload/research/research_portfolio/Adaptation_to_climate_change/Seeds4Needs_factsheets/India_factsheet_series/Seeds4Needs_IndiaFactsheet5-WomenEmpowerment.pdf

²⁵ https://asrlms.assam.gov.in/sites/default/files/swf_utility_folder/departments/asrlm_pnr_d_uneecopscloud_com_oid_66/portlet/level_1/files/MKSP%20Case%20study%20Booklet.pdf

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

2 ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಧಾನ

ಯೋಜನೆಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ವಿವಿಧ ವಿಧಾನಗಳಿವೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಸಂಕಲನಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಒಟ್ಟಾರೆ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ, ಒಟ್ಟಾರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತದೆ. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲಾಗಿದೆಯೇ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಒಟ್ಟಾರೆ ರಚನೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ/ಮಾರ್ಪಡಿಸುವ ಅಗತ್ಯತೆ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಪ್ರಭಾವ ಮತ್ತು ಅಂತರವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳು/ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿಧಾನವು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

2.1 ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾನದಂಡಗಳು

2.1.1 ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ

ಅಧ್ಯಯನದ ಒಟ್ಟಾರೆ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಅಂದರೆ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ದ್ವಿತೀಯ ದತ್ತಾಂಶದ ವಿಶಾಲವಾದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ವರ್ಷಗಳ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಭಾವ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಎಲ್ಲಾ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವಿತರಣಾ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿನ ಸುಧಾರಣೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಅನುಷ್ಠಾನದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವನ್ನು ಇದು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಭಾವ, ಸವಾಲುಗಳು, ಭವಿಷ್ಯದ ಅಗತ್ಯತೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳ ಸ್ಪಷ್ಟ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಮತ್ತು ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಎಲ್ಲಾ ಪಾಲುದಾರರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಯೋಜನೆಯ ವಿತರಣೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು. ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ಆಯ್ದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾದ ವಿವಿಧ ಘಟಕಗಳ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಅಧ್ಯಯನದ ವಿವರವಾದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ (ಉಲ್ಲೇಖದ ನಿಯಮಗಳು) ಜೊತೆಗೆ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಅನುಬಂಧದಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

2.2 ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಬದಲಾವಣೆ

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕಾಗಿ ನಿಯೋಜಿಸಲಾದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಅಂಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಬದಲಾವಣೆಯ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೊರಹಿಡಿಸುವುಗಳು ಅಳೆಯಬಹುದಾಗಿದ್ದು, ಫಲಿತಾಂಶಗಳು ಮಧ್ಯಮ-ದೀರ್ಘಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಮಗಾರಿಯ ಅನುಷ್ಠಾನದ ನಂತರ ಗ್ರಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಪರಿಣಾಮಗಳು ಸೂಚಕವಾಗಿವೆ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಗ್ರಹಿಸಬಹುದು, ಇದು 3-5 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕ 2.1 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 2.1: ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಬದಲಾವಣೆ

ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು/ ಹೂಡುವಳಿ	ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು	ಹುಟ್ಟುವಳಿ	ಫಲಿತಾಂಶಗಳು	ಪರಿಣಾಮ
ನೀತಿಗಳು ಯೋಜನೆಗಳು ಉದ್ದೇಶಗಳು ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು ಆಯವ್ಯಯ ಮಾನವಶಕ್ತಿ ಜ್ಞಾನ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ವಸ್ತುಗಳು	ಹೊಸ ಉದ್ಯಾನವನದ ಸ್ಥಾಪನೆ (ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ)	<ul style="list-style-type: none"> ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ವಿವಿಧ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಆವರಿಸಿರುವ ಪ್ರದೇಶ ಪರಿಚಯಿಸಲಾದ ಹೊಸ ಪ್ರಭೇದಗಳು/ ಮಿಶ್ರತಳಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 	<ul style="list-style-type: none"> ಬೆಳೆವಾರು ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪ್ರಮಾಣ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಭೂ ಬಳಕೆ ಪ್ರತಿ ಯೂನಿಟ್ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿದ ಸಸ್ಯ ಸಾಂದ್ರತೆ ವರ್ಧಿತ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಪರಿಚಯಿಸಲಾದ ನೀರಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಹೊಸ ವಿಧಾನಗಳು ಸುಧಾರಿತ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಘಟಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಏಕೀಕರಣ 	<ul style="list-style-type: none"> ರೈತರಿಗೆ ಭೂಮಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿದ ಇಳುವರಿ ಮತ್ತು ಆದಾಯ ಆಹಾರ ಸೇವನೆಯ ವರ್ಧಿತ ಗುಣಮಟ್ಟ ಪಾಳು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೃಷಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿದ ಪ್ರದೇಶ ಕಡಿಮೆಯಾದ ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆ
	ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಮತ್ತು ಮರು ನೆಡುವಿಕೆ	<ul style="list-style-type: none"> ಬೆಳೆವಾರು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಮರು ನಾಟಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯ ವಿಧ 	<ul style="list-style-type: none"> ಬೆಳೆವಾರು ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ವರ್ಧಿತ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆ 	<ul style="list-style-type: none"> ಕೃಷಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿದ ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಳ ಉತ್ತಮ ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯ
	ನೆಡುತೋಪು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ	<ul style="list-style-type: none"> ನರ್ಸರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ವಿಧಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ನರ್ಸರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಟಿಶ್ಯೂ ಕಲ್ಚರ್ ಘಟಕಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ವಿಧಗಳು ಬಲಪಡಿಸಲಾದ ನರ್ಸರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಅಂಗಾಂಶ ಕೃಷಿ ಘಟಕಗಳು ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾದ ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳ ವಿಧಗಳು 	<ul style="list-style-type: none"> ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾದ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳ ಪ್ರಮಾಣ ಭೂಮಿಯ ಸಮರ್ಥ ಬಳಕೆ 	<ul style="list-style-type: none"> ನರ್ಸರಿಗಳು/ ಟಿಶ್ಯೂ ಕಲ್ಚರ್ ಘಟಕಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿ

ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಧಾನ

ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು/ ಹೂಡುವಳಿ	ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು	ಹುಟ್ಟುವಳಿ	ಫಲಿತಾಂಶಗಳು	ಪರಿಣಾಮ
	ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ	<ul style="list-style-type: none"> ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾದ ನೀರಿನ ಕೊಯ್ಲು ರಚನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವಿಧಗಳು ನೀರಾವರಿಯ ತೀವ್ರತೆ 	<ul style="list-style-type: none"> ನೀರಾವರಿಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿದ ನೀರಿನ ಲಭ್ಯತೆ ಸುಧಾರಿತ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶ ಬೆಳೆ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಬೆಳೆ ತೀವ್ರತೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ 	<ul style="list-style-type: none"> ವರ್ಧಿತ ನೀರಿನ ಸಂಗ್ರಹ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ರೀಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಅಂತರ್ಜಲ ಮರುಪೂರಣ
	ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯ	<ul style="list-style-type: none"> ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ರಚನೆಗಳ ಮತ್ತು ವಿಧಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆವಾರು ಪ್ರದೇಶ ಪರಿಚಯಿಸಲಾದ ಅಧಿಕಿ ಇಳುವರಿ ತಳಿಗಳ ವಿಧಗಳು 	<ul style="list-style-type: none"> ವರ್ಧಿತ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ ಸಸಿಗಳ ಪ್ರಮಾಣ ಭೂಮಿಯ ಸಮರ್ಥ ಬಳಕೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸಮರ್ಥ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅಳವಡಿಕೆ ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಅಳವಡಿಕೆ 	<ul style="list-style-type: none"> ಭೂಮಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿ ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಕೌಶಲ್ಯ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
	ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ	<ul style="list-style-type: none"> ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡ ಬೆಳೆವಾರು ಪ್ರದೇಶ ವಿತರಿಸಲಾದ ಮತ್ತು ಅನ್ವಯಿಸಲಾದ ಜೈವಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳು/ ಜೈವಿಕ ಕೀಟನಾಶಕಗಳು ಮತ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ಪ್ರಮಾಣ ರಚಿಸಲಾದ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ 	<ul style="list-style-type: none"> ಅಜೈವಿಕ ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳು/ ಕೀಟನಾಶಕಗಳ ಕಡಿಮೆ ಬಳಕೆ ರಸಗೊಬ್ಬರ/ ಕೀಟನಾಶಕಗಳ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ವೆಚ್ಚ ಉಳಿತಾಯ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳ ಸುಧಾರಿತ ಬೆಳೆ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಬೆಲೆ 	<ul style="list-style-type: none"> ಉತ್ತಮ ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯ ಮಣ್ಣಿನ ಮಾಲಿನ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಡಿತ ಕೃಷಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯ
	ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ	<ul style="list-style-type: none"> ಸಾವಯವ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಲಾದ ಬೆಳೆವಾರು ಪ್ರದೇಶ ಸಾವಯವ ಎಂದು ಬೆಳೆವಾರು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಲಾದ ಪ್ರದೇಶ ವಿತರಿಸಲಾದ ಸಾವಯವ 	<ul style="list-style-type: none"> ಇಳುವರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಬೆಲೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪ್ರಮಾಣ ಅಜೈವಿಕ ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳು/ ಕೀಟನಾಶಕಗಳ ಕಡಿಮೆ ಬಳಕೆ ರಸಗೊಬ್ಬರ/ಕೀಟನಾಶಕಗಳ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ವೆಚ್ಚ ಉಳಿತಾಯ 	<ul style="list-style-type: none"> ಉತ್ತಮ ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯ ನೀರು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಮಾಲಿನ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಡಿತ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು/ ಹೂಡುವಳಿ	ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು	ಹುಟ್ಟುವಳಿ	ಫಲಿತಾಂಶಗಳು	ಪರಿಣಾಮ
		ಕೃಷಿ ಘಟಕಗಳ ವಿಧಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಖ್ಯೆ	•ಸುಧಾರಿತ ಬೆಳೆ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಬೆಲೆ	
	ಜೇನುಸಾಕಣೆ	•ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ •ಪರಿಚಯಿಸಲಾದ ಪರಿಕರಗಳ ವಿಧಗಳು	•ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪ್ರಮಾಣ •ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳ •• ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅಳವಡಿಕೆ •ಹೊಸ ಕೌಶಲ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ	• ಜೇನುತುಪ್ಪ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮಾರಾಟದಿಂದ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯ
	ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ	•ವಿತರಿಸಿದ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ವಿಧಗಳು	• ಶ್ರಮದ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಉಳಿಸಲಾಗಿದೆ • ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳ	• ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿಸಲಾಗಿದೆ • ಯಂತ್ರವನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಪಡೆಯುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯ
	ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಮೂಲಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸಾರಣ	•ಪ್ರಸಾರವಾದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ವಿಧಗಳು	•ರೈತರಿಂದ ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಅಳವಡಿಕೆ	• ಭೂಮಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯ
	ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ	•ನಡೆಸಿದ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ •ನಡೆಸಿದ ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರವಾಸಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ •ಮಾನ್ಯತೆ ಭೇಟಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ •ನಡೆಸಿದ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳು/ ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ •ಮೇಲಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ ರೈತರು/ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	•ವಿವಿಧ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಘಟಕಗಳ ಮೇಲೆ ವರ್ಧಿತ ಕೌಶಲ್ಯ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ	• ತರಬೇತಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯತೆ ಭೇಟಿಗಳಿಂದ ಕಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು
	ಅಣಬೆ ಕೃಷಿ	•ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಘಟಕಗಳ ವಿಧಗಳು	•ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಪ್ರಮಾಣ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಾರಾಟ •ಹೊಸ ಕೌಶಲ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ •ಫಲಾನುಭವಿಯಿಂದ ಹೊಸ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು	• ಅಣಬೆ ಕೃಷಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯ • ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿ

ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು/ ಹೂಡುವಳಿ	ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು	ಹುಟ್ಟುವಳಿ	ಫಲಿತಾಂಶಗಳು	ಪರಿಣಾಮ
	ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಉತ್ಪನ್ನತೆಯ ಕೇಂದ್ರ	<ul style="list-style-type: none"> • ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು • ಮಾತೃ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಪ್ರದೇಶ • ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಫಲೀಕರಣ ಘಟಕಗಳು • ರೈತರಿಗೆ ನೀಡಲಾದ ತರಬೇತಿಗಳು 	<ul style="list-style-type: none"> • ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು/ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಗ್ರಹಿಕೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ನೀರಿನ ಬಳಕೆ, ಕೀಟನಾಶಕಗಳು, ಕೆಲಸಗಾರರು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿತೆ • ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ಇಳುವರಿ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಗಳಿಸಿದ ಆದಾಯ • ರೈತರಿಗೆ ಸಾಗುವಳಿ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಮೇಲೆ ವರ್ಧಿತ ಜ್ಞಾನ 	<ul style="list-style-type: none"> • ರೈತರಿಗೆ ಹೊಸ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ • ರೈತರು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ಉತ್ತಮ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿ
	ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ	<ul style="list-style-type: none"> • ರಚನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ವಿಧಗಳು • ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವಿಧಗಳು 	<ul style="list-style-type: none"> • ಹೆಚ್ಚಿದ ಶೇಖರಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ • ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಪಡೆದ ಉತ್ತಮ ಬೆಲೆ • ವಿಸ್ತೃತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಅವಧಿ 	<ul style="list-style-type: none"> • ಕೊಯ್ಲಿನ ನಂತರದ ನಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಡಿತೆ • ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಪಡೆಯುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯ
	ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ರಚನೆ	<ul style="list-style-type: none"> • ರಚಿಸಲಾದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾರಗಳು • ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವಿಧಗಳು 	<ul style="list-style-type: none"> • ನಿರ್ವಹಿಸಲಾದ ಸರಕುಗಳ ವಿಧಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣ • ಸೃಷ್ಟಿಸಲಾದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಅವಕಾಶಗಳು 	<ul style="list-style-type: none"> • ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲಾಗಿದೆ • ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿ

ಮೂಲ: ಆರಂಭದ ವರದಿ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

2.3 ದೃಷ್ಟಿಕೋನ

ಗುಣಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಪರಿಮಾಣಾತ್ಮಕ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಸೂಕ್ತವಾದ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ, ಸಂವಾದಾತ್ಮಕ/ಸಮಾಲೋಚನಾ, ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ಆಧಾರಿತ, ವಿಶ್ಲೇಷಣಾತ್ಮಕ, ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಮತ್ತು ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯ ವಿಧಾನವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಬಹು ಆಯಾಮದ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಉಲ್ಲೇಖ ನಿಯಮದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಿಸಲು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

2.3.1 ಅರೆ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ವಿನ್ಯಾಸ (ವ್ಯತ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಅಂತರ/ಜೊತೆಗೆ ಮತ್ತು ಜೊತೆಗಿಲ್ಲದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ)

ಅರೆಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ವಿನ್ಯಾಸವು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಯ ಅಧ್ಯಯನವಾಗಿದ್ದು, ಯಾದೃಚ್ಛಿಕ ನಿಯೋಜನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಗುರಿಯಾಧಾರಿತ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಮೇಲೆ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪದ ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಅರೆಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದೆ, ಅಂದರೆ ಪರಿಗಣಿಸುವ ರೈತರಿಗೆ (ಯೋಜನಾ ಬೆಂಬಲಿತ) ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಿತ ರೈತರಿಗೆ (ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಬಲಿತವಾಗದ) ಸಾಧನಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸದಲ್ಲಿನ ಅಂತರವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿನ ಅಂತರದ (ಅಥವಾ "ಇಮ್ಮಡಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ") ಅಂದಾಜುಗಾರನನ್ನು ಪರಿಗಣನೆಯ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರ ಪರಿಗಣನೆಯ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿನ ಸರಾಸರಿ ಫಲಿತಾಂಶದಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಪರಿಗಣನೆಯ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರ ನಿಯಂತ್ರಣ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿನ ಸರಾಸರಿ ಫಲಿತಾಂಶದಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಗುಂಪಿನೊಳಗಿನ ಒಂದೇ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಲಾಗಿದೆ, ಎರಡನೇ (ನಿಯಂತ್ರಣ) ಗುಂಪಿನ ಸರಾಸರಿ ಲಾಭವನ್ನು ಮೊದಲ (ಪರಿಗಣನೆಯ) ಗುಂಪಿನ ಸರಾಸರಿ ಗಳಿಕೆಯಿಂದ ಕಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ, ಹೀಗಾಗಿ ಇದು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತ ಅಂದಾಜು ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪರಿಗಣನೆಯ ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯದ ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಗುಂಪುಗಳ ನಡುವಿನ ಹೋಲಿಕೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಅವಲೋಕನಗಳೊಂದಿಗೆ ($i=1,2,\dots,N$) ಸಣ್ಣ ರೈತರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಮೇಲೆ Y ಫಲಿತಾಂಶದ ಮೇಲೆ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದೆ, ಅಂದರೆ, ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಸ್ಥಿತಿ $T=0$ ಅಥವಾ 1 ಹೊಂದಿರುವ ಎರಡು ಗುಂಪುಗಳಿವೆ; ಇದರಲ್ಲಿ '0' ಎನ್ನುವುದು ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಳಪಡದ ರೈತರನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ, ಅದು ನಿಯಂತ್ರಣ ಗುಂಪು ಮತ್ತು '1' ಚಿಕಿತ್ಸಾ ಗುಂಪನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಎರಡು ಗುಂಪುಗಳನ್ನು $t=0,1$ ಎಂಬ ಎರಡು ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಲಾಗಿದೆ; ಇಲ್ಲಿ '0' ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಯ ಹಿಂದಿನ ಅವಧಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು 1 ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಯ ನಂತರದ ಅವಧಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. Y_{T0} ಮತ್ತು Y_{T1} ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಯ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯ ಗುಂಪಿನ ಫಲಿತಾಂಶಗಳ ಮಾದರಿ ಸರಾಸರಿಗಳು ಮತ್ತು Y_{0t} ಮತ್ತು Y_{1t} ಇವುಗಳ ಮಾದರಿ ಸರಾಸರಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ಗುಂಪು, ನಂತರ ನಾವು Y ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಮಾದರಿ ಮಾಡಬಹುದು:

$Y_i = \alpha + \beta T_i + \gamma t_i + \delta T_i t_i + \epsilon_i \dots\dots\dots (1)$ ಅಲ್ಲಿ, α ಒಂದು ಸ್ಥಿರ ಪದವಾಗಿದೆ, β ಪರಿಗಣನಾ ಗುಂಪಿನ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿದೆ (ಇದು ಪರಿಗಣನೆ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣದ ನಡುವಿನ ಸರಾಸರಿ ಶಾಶ್ವತ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ, ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ಪರಿಗಣನೆಯಲ್ಲಿ γ ಸಮಯದ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು δ ಪರಿಗಣನೆಯ ನಿಜವಾದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿದೆ.

ಈ ಪ್ರಯತ್ನದ ಉದ್ದೇಶವು ಸಮೀಕ್ಷೆಯ ಮೂಲಕ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ದತ್ತಾಂಶದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ 88 ಗಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಅಂದಾಜನ್ನು ತಲುಪುವುದಾಗಿದೆ (8[^] ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ).

ಅಂತರದ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಅಂದಾಜುಗಾರನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವು ಪೂರ್ವದ ನಂತರದ ಅಂದಾಜುಗಾರ 81[^] = Y T1 - YT0 ಮತ್ತು ಪರಿಗಣನಾ ನಿಯಂತ್ರಣ ಅಂದಾಜುಗಾರ 81[^] = YT1 - YC1, ರ ಸಂಯೋಜನೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಅಂದಾಜುಗಾರಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಅಂತರ (8[^]) = (Y T1 - Y T1) - (YC1 - YC0)

ಪೂರ್ವ-ಅವಧಿಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಅಂದಾಜುಗಾರದಲ್ಲಿನ ಈ ಅಂತರವನ್ನು ಶಾಶ್ವತ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ β, ನಂತರ ಅದನ್ನು 8 ಪಡೆಯಲು ನಂತರದ ಅವಧಿಯ ಅಂದಾಜುಗಾರರಿಂದ ಕಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

2.3.2 ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ನಂತರದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ

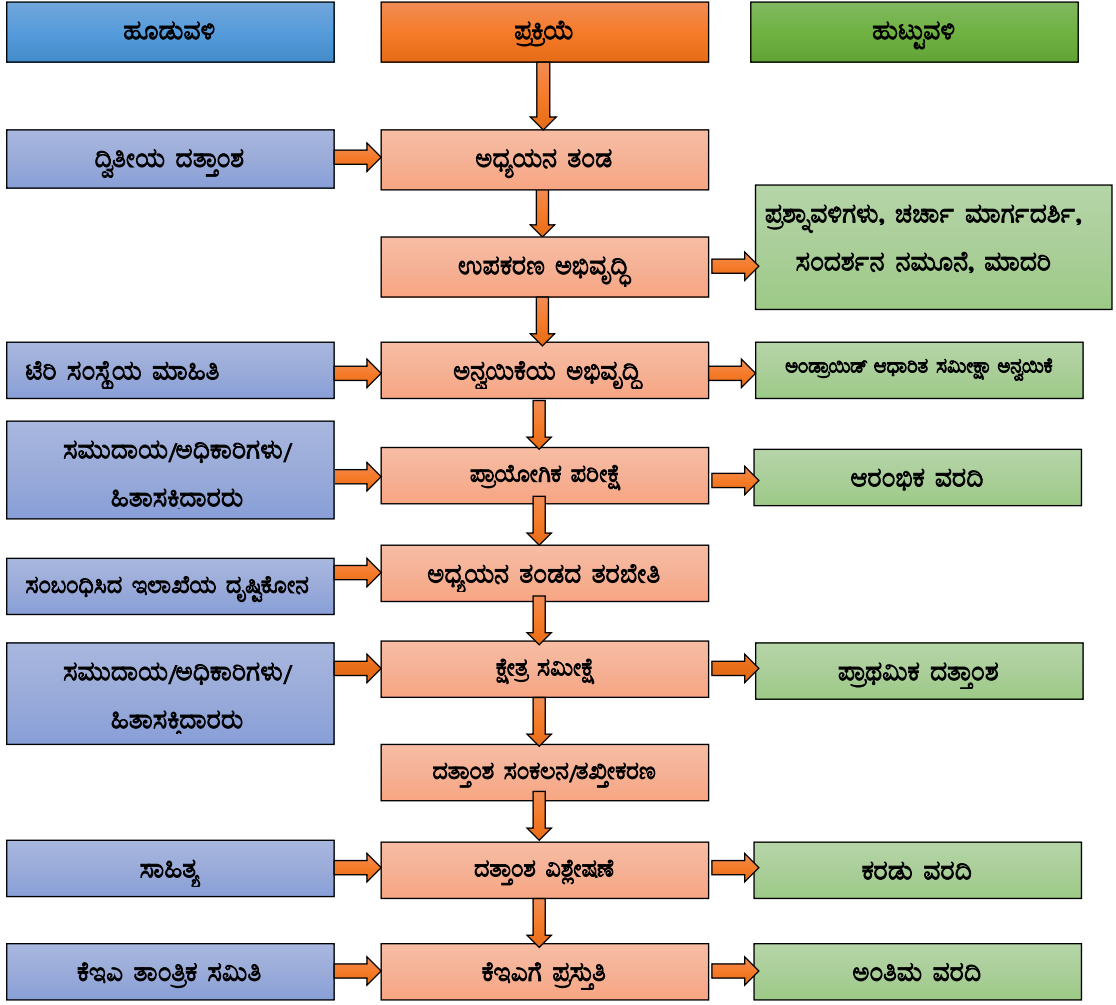
ಈ ವಿಧಾನದ ಜೊತೆಗೆ, 'ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರ' ವಿಧಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೂಡುವಳಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಮುಂಚಿನ ಋತುವಿನೊಂದಿಗೆ ಬೆಳೆ ಇಳುವರಿ ಮತ್ತು ಆದಾಯದ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಹೋಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹೂಡುವಳಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಮುಂಚಿನ ಋತುವಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ರೈತರ ಮರುಸ್ಥಾಪನೆಯ ಮೂಲಕ ಪಡೆಯಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು 'ಮೊದಲು' ಅಂದರೆ ಮೂಲಾಧಾರಿತ ದತ್ತಾಂಶ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹೂಡುವಳಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ ನಂತರ ಋತುವಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು 'ನಂತರ' ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೀನ್ಸ್ ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಅಂತರದಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಮಿತಿ

ಅಂತರದಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಎಸ್ಪಿಮೇಟರ್ ಮೂಲಕ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಈ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಿಗ್ರೆಷನ್ ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಅಂತರದಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವು ಊಹೆಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಪ್ರಮಾಣಿತ ದೋಷಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ, ಬಹು ಅವಧಿಗಳು/ಗುಂಪುಗಳ ಸೇರ್ಪಡೆ ಮತ್ತು ಕೋವೇರಿಯೇಟ್‌ಗಳ ಸೇರ್ಪಡೆಯ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ, ಆದಾಗ್ಯೂ ಸಾಧನ ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಅಂತರದಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಇವು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

2.3.3 ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ

ಬಳಸಲಾದ ತಂತ್ರ ಮತ್ತು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಚಿತ್ರ 2.1ರಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ:

ಚಿತ್ರ 2.1: ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ತಂತ್ರ ಮತ್ತು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ

2.3.4 ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಚೌಕಟ್ಟು

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಚೌಕಟ್ಟು ಕೆಳಗಿನವುಗಳ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆಯ ವಿವಿಧ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತತೆಯು ಯೋಜನೆಯ ಫಲಿತಾಂಶದ ಸ್ಥಿರತೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದೊಂದಿಗೆ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಪ್ರದೇಶ/ಕೃಷಿ-ಹವಾಮಾನ ವಲಯಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತತೆ, ಫಲಾನುಭವಿಗೆ ಸೂಕ್ತತೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಯೋಜನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಉಪಕ್ರಮದ ನಕಲು ಇತ್ಯಾದಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

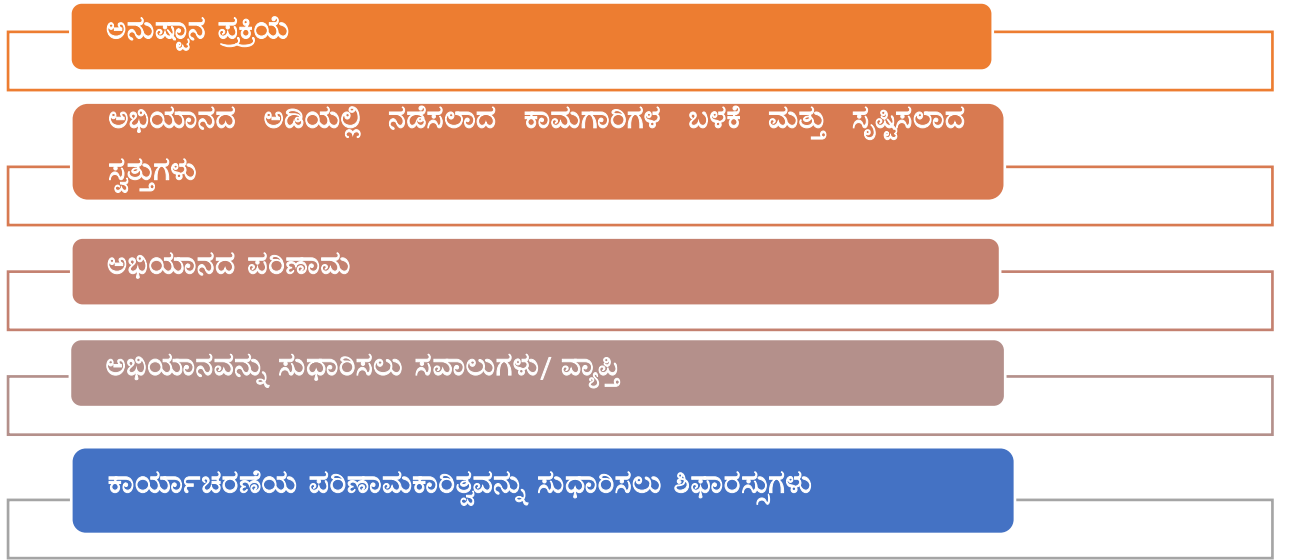
ದಕ್ಷತೆ/ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವವು ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಫಲಿತಾಂಶದ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಒಳಹರಿವಿನ ಗುಣಮಟ್ಟ, ಗುರಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ, ರಚಿಸಲಾದ ಸ್ವತ್ತುಗಳು, ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ ಅಗತ್ಯತೆಗಳ ನೆರವೇರಿಕೆಯಂತಹ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು.

ದಕ್ಷತೆಯು ಸಾಧಿಸಿದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದ ಹೂಡುವಳಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ನಿಧಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮತ್ತು ಬಳಕೆಯ ಸಮಯೋಚಿತತೆ, ವೆಚ್ಚ ಲಾಭದ ಅನುಪಾತ ಇತ್ಯಾದಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.

ಸುಸ್ಥಿರತೆಯು ಮಾನವ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ದೀರ್ಘಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿದ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಆಸ್ತಿಗಳ ಬಾಳಿಕೆ ಮತ್ತು ರಚಿಸಲಾದ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ, ರೈತರು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಅಳವಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತದೆ.

ಪರಿಣಾಮವು ಯೋಜನೆಯ ವಿತರಣೆಯ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಧನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಋಣಾತ್ಮಕ, ಯೋಜಿತ ಮತ್ತು ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಎರಡೂ, ಗುರಿ ಗುಂಪುಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಪೀಡಿತ ಹಿತಾಸಕ್ತಿದಾರರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗಿರುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸಿದ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ:

ಚಿತ್ರ 2.2: ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳು

2.3.5 ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಮಾತೃಕೆ

ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಿವರವಾದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಮಾತೃಕೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ ಅನುಮೋದಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕ 2.2 ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಮಾತೃಕೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 2.2: ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಮಾತೃಕೆ

ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು	ಹೂಡುವಳಿ	ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮತೆ ಸೂಚಕಗಳು	ಉಪ ಸೂಚಕಗಳು	ದತ್ತಾಂಶ ಮೂಲ	ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ವಿಧಾನ	ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ವಿಧಾನ
ಸಂಶೋಧನೆ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಚಾರ, ವಿಸ್ತರಣೆ, ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಪ್ರದೇಶ ಆಧಾರಿತ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವಿಭಿನ್ನ ತಂತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಬಿದಿರು ಮತ್ತು ತೆಂಗು ಸೇರಿದಂತೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಮಗ್ರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಪ್ರತಿ ರಾಜ್ಯಪ್ರದೇಶದ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಯೋಜನ ಮತ್ತು ಅದರ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಕೃಷಿ ಹವಾಮಾನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡುವುದು	ಯೋಜನೆಯ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ	ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ವಿಭಿನ್ನವಾದ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ	<ul style="list-style-type: none"> ಕೃಷಿ-ಹವಾಮಾನ ವಲಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಿಂದ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪ್ರದೇಶವಾರು ಬೆಳೆಗಳು (ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸೂಕ್ತತೆ) ಪ್ರತಿ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ (ಜಿಲ್ಲೆ) ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ತಂತ್ರಗಳು ಅವುಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಘಟಕಗಳ ಶ್ರೇಯಾಂಕ ಅವುಗಳ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಘಟಕಗಳ ಶ್ರೇಯಾಂಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಭವಿಷ್ಯದ ಆಯವ್ಯಯ ಯೋಜನೆಗೆ ಸಂಭಾವ್ಯ ಘಟಕಗಳು 	ಯೋಜನೆಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ದಾಖಲೆ	ವರ್ಗೀಕರಿಸುವ ಪ್ರಮಾಣವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಪ್ರಮುಖ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಆಳವಾದ ಸಂದರ್ಶನಗಳು (ರಾಜ್ಯ, ಜಿಲ್ಲೆ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟ)	ಗುಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ಶ್ರೇಣಿಯ ಕ್ರಮದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
		ಫಲಾನುಭವಿ ಆಯ್ಕೆ	<ul style="list-style-type: none"> ಫಲಾನುಭವಿ ಆಯ್ಕೆಗೆ ಮಾನದಂಡ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ಥಿತಿ 	ಪ್ರಾಥಮಿಕ	ಫಲಾನುಭವಿ ಸಮೀಕ್ಷೆ	ಪರಿಮಾಣಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು	ಹೂಡುವಳಿ	ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಸೂಚಕಗಳು	ಉಪ ಸೂಚಕಗಳು	ದತ್ತಾಂಶ ಮೂಲ	ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ವಿಧಾನ	ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ವಿಧಾನ
			<ul style="list-style-type: none"> • ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಭೂಮಿ ಹಿಡುವಳಿ, ನೀರಾವರಿ, ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿ • ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಪ್ರದೇಶ 			
	ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು, ನಿಧಿ ಹಂಚಿಕೆ ಮತ್ತು ಬಳಕೆ	ಯೋಜನೆ	<ul style="list-style-type: none"> • ವಾರ್ಷಿಕ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಗಳು • ನಿಧಿ ಹಂಚಿಕೆ, ಬಿಡುಗಡೆ ಮತ್ತು ನಿಧಿಯ ಬಳಕೆಯ ದಕ್ಷತೆಗೆ ತಾರ್ಕಿಕತೆ • ಅನುಷ್ಠಾನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ • ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳು • ಸುಸ್ಥಿರತೆಯ ತಂತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ಥಳದ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳು 	ಯೋಜನೆಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ದಾಖಲೆ	ಪ್ರಮುಖ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಆಳವಾದ ಸಂದರ್ಶನ	ಗುಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
		ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ	<ul style="list-style-type: none"> • ಗುರಿ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆ • ಒಟ್ಟು ಬೆಳೆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಅನುಪಾತ • ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ (ಪ್ರದೇಶದ ಸಾಂದ್ರತೆಯ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರ) • ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ • ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ (2005-06 ರಿಂದ 2013-14 ಮತ್ತು 2014-15 ರಿಂದ 2018-19 ರವರೆಗೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಒಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆ) • ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಒಟ್ಟು ಮೌಲ್ಯದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ • ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ 	ದ್ವಿತೀಯ ದತ್ತಾಂಶ (ವಿಶಾಲ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ)	ದಾಖಲೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಮರ್ಶೆ	ಪರಿಮಾಣಾತ್ಮಕ (ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ)

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು	ಹೂಡುವಳಿ	ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಸೂಚಕಗಳು	ಉಪ ಸೂಚಕಗಳು	ದತ್ತಾಂಶ ಮೂಲ	ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ವಿಧಾನ	ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ವಿಧಾನ
			ಸಾಧನೆ ಘಟಕ			
		ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಅಂತರಗಳು	<ul style="list-style-type: none"> ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸವಾಲುಗಳು ಬೆಳೆ ಮಾದರಿ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಲಭ್ಯತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸಂಭಾವ್ಯ ಪ್ರದೇಶದ ನಡುವಿನ ಅಂತರ ಗುರಿ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆಯ ಅಂತರ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ 	ಯೋಜನೆಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ದಾಖಲೆ	ಪ್ರಮುಖ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಆಳವಾದ ಸಂದರ್ಶನಗಳು (ರಾಜ್ಯ, ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟ)	ಗುಣಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
	ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ (ಉಲ್ಲೇಖ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವುದೇ ವೆಚ್ಚವಿಲ್ಲ)	<ul style="list-style-type: none"> ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ, ಕೀಟ ಮತ್ತು ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಬೀಜಗಳು ಮತ್ತು ನೆಡುವ ವಸ್ತು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಲಾದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಸುಗ್ಗಿಯ ನಂತರದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಮುಂಚೂಣಿ ಸಾಲಿನ ಪ್ರದರ್ಶನ ಕೃಷಿ ಪ್ರಯೋಗಗಳು 	<ul style="list-style-type: none"> ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಆಮದು ಮಾಡಿದ ಬೀಜ / ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳ ಪ್ರಮಾಣ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಯೋಜನ, ಪ್ರಸ್ತುತತೆ, ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವ ಮತ್ತು ದಕ್ಷತೆ 	ಪ್ರಾಥಮಿಕ	ಪ್ರಮುಖ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಆಳವಾದ ಸಂದರ್ಶನದ ಸಮೀಕ್ಷೆ	ಗುಣಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
	ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪಾದನಾ ಕೇಂದ್ರ	<ul style="list-style-type: none"> ಕೈಗೊಂಡ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಸಹಯೋಗ ನಿಧಿಯ ಬಳಕೆ 	<ul style="list-style-type: none"> ಕಡ್ಡಾಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಮಾನವಶಕ್ತಿ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆ ಕೌಶಲ್ಯ/ಉತ್ಪನ್ನ/ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ವಿತರಣೆಗಳು ಈ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಪ್ರಸ್ತುತತೆ, ದಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವ ಮತ್ತು ಪ್ರಭಾವ 	ಪ್ರಾಥಮಿಕ	ಕೋಲಾರ ಮತ್ತು ಬಾಗಲಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಆಳವಾದ ಸಂದರ್ಶನ	ಗುಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು	ಹೂಡುವಳಿ	ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಸೂಚಕಗಳು	ಉಪ ಸೂಚಕಗಳು	ದತ್ತಾಂಶ ಮೂಲ	ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ವಿಧಾನ	ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ವಿಧಾನ
	ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ	<ul style="list-style-type: none"> ತರಬೇತಿಗಳು ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರವಾಸಗಳು ತೆರೆದ ಭೇಟಿಗಳು ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳು/ ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣ 	<ul style="list-style-type: none"> ತರಬೇತಿಯ ವಿಧಗಳು, ತೆರೆದ ಭೇಟಿ, ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರವಾಸಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ/ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ/ಸ್ಥಳೀಯ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳು ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ರೈತರು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಭಾಗವಹಿಸುವುದು ತರಬೇತಿ/ಉಪಯುಕ್ತತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ವಿಷಯಗಳು ಮತ್ತು ಅದರ ಪ್ರಸ್ತುತತೆ, ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ಪ್ರಮಾಣ 	ಪ್ರಾಥಮಿಕ	ಸಮೀಕ್ಷೆ, ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆ, ಪ್ರಮುಖ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಆಳವಾದ ಸಂದರ್ಶನ	ಗುಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
ಪ್ರಮಾಣದ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಆಧಿಕತೆಯನ್ನು ತರಲು ರೈತರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಗುಂಪುಗಳು /ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಕಂಪನಿಗಳಂತಹ ರೈತ ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ರೈತರ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು	ರೈತರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಗುಂಪು/ ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಗಳು ಮತ್ತು ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಕಂಪನಿಗಳ ಪ್ರಚಾರ ಮತ್ತು ಬಲಪಡಿಸುವಿಕೆ	<ul style="list-style-type: none"> ರಚಿಸಲಾದ ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು / ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಗ್ರಹಕಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ/ ರೈತರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಗುಂಪುಗಳು / ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಕಂಪನಿಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಸರಕುಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತುತತೆ ಉತ್ಪನ್ನದ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು 	<ul style="list-style-type: none"> ಪ್ರತಿ ಗುಂಪಿಗೆ ರೈತರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಗುಂಪುಗಳು ವ್ಯಾಪಾರದ ಗಾತ್ರ ಷೇರು ಬಂಡವಾಳದಲ್ಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಬಂಡವಾಳ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಸರಕುಗಳ ಪ್ರಕಾರ ರೈತರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಗುಂಪುಗಳು / ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪ್ರಸ್ತುತತೆ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವ ನಿಧಿಯ ಕ್ರೋಢೀಕರಣದ ವಿಧಾನಗಳು ಲಾಭದಾಯಕತೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳು 	ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶ ಮತ್ತು ದಾಖಲೆಗಳು	ಸಮೀಕ್ಷೆ ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆ	ಗುಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು	ಹೂಡುವಳಿ	ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಸೂಚಕಗಳು	ಉಪ ಸೂಚಕಗಳು	ದತ್ತಾಂಶ ಮೂಲ	ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ವಿಧಾನ	ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ವಿಧಾನ
			<ul style="list-style-type: none"> ಸಾಲ ಮತ್ತು ಹೂಡುವಳಿಯ ಪೂರೈಕೆಗಳು ವೆಚ್ಚ ಲಾಭ ಮತ್ತು ಅನುಪಾತ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಆಧುನಿಕ ಉತ್ಪಾದನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು 			
	ರೈತರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಗುಂಪುಗಳು / ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ	<ul style="list-style-type: none"> ತರಬೇತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಮತ್ತು ಸಂಖ್ಯೆ ತೆರೆದ ಭೇಟಿಗಳು ಪೀರ್ ಗುಂಪಿನ ಸಂವಹನಗಳು 	<ul style="list-style-type: none"> ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರವಾಸಗಳ ಪ್ರಸ್ತುತತೆ ಮತ್ತು ಸಮರ್ಪಕತೆ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಮತ್ತು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾದ ಕೌಶಲ್ಯಗಳು ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು/ ರೈತರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಯುವಕರು, ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ವರ್ಗ/ಜಾತಿಯ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ 	ಪ್ರಾಥಮಿಕ	ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆ	ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
	ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು / ರೈತರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಗುಂಪುಗಳು / ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಲಾದ ಬೆಂಬಲ	<ul style="list-style-type: none"> ಸಾಲ ಸಂಪರ್ಕತೆ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ಸಹಾಯ ಧನಗಳು ವ್ಯಾಪಾರ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಸಹಾಯ ಒದಗಿಸಲಾದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು 	<ul style="list-style-type: none"> ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳು ಮತ್ತು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ಬೆಳೆಗಳ ವಿಧಗಳು, ಪರಿಮಾಣವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು, ವಹಿವಾಟು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾದರಿ ಪ್ರತಿ ಷೇರಿಗೆ ಗಳಿಕೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕಛೇರಿ ಸ್ಥಳ, ಗೋದಾಮು/ಕೋಲ್ಡ್ ಸ್ಟೋರೇಜ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಮಳಿಗೆಗಳು ಲಾಭದಾಯಕತೆ 	ಪ್ರಾಥಮಿಕ	ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆ	ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು, ರೈತರನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು	ಹೊಸ ಉದ್ಯಾನವನಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ (ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ)	<ul style="list-style-type: none"> ವಿವಿಧ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದೇಶ ವ್ಯಾಪ್ತಿ 	<ul style="list-style-type: none"> ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಪ್ರದೇಶ ಒದಗಿಸಲಾದ ಹೂವುಗಳು, 	ಪ್ರಾಥಮಿಕ	ಸಮೀಕ್ಷೆ	ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು	ಹೂಡುವಳಿ	ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಸೂಚಕಗಳು	ಉಪ ಸೂಚಕಗಳು	ದತ್ತಾಂಶ ಮೂಲ	ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ವಿಧಾನ	ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ವಿಧಾನ
ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶದ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು			<p>ಮಸಾಲೆಗಳು, ಸುಗಂಧ ಮತ್ತು ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಬೆಳೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಂದ್ರತೆಯ ನೆಡುತೋಪುಗಳು • ಒಳಗೊಂಡ ವೆಚ್ಚ ತೀವ್ರ ಬೆಳೆಗಳು • ಕೃಷಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾದ ಪಾಳುಭೂಮಿಯ ವಿಸ್ತಾರ • ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಋತುವಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಕೀಟ ಮತ್ತು ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ಮಿಶ್ರತಳಿಗಳು • ಲಾಭ ಪಡೆದ ರೈತರ ಸಂಖ್ಯೆ 			
		<ul style="list-style-type: none"> • ಶೇಕಡಾವಾರು ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆ 	<ul style="list-style-type: none"> • ವಿಭಿನ್ನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆ • ಕಡಿಮೆ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಗೆ ಕಾರಣಗಳು 	ಪ್ರಾಥಮಿಕ	ಸಮೀಕ್ಷೆ	
		<ul style="list-style-type: none"> • ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳ ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟ 	<ul style="list-style-type: none"> • ಸುಧಾರಿತ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಪ್ರಮಾಣ/ಹೈಬ್ರಿಡ್ ನೆಡಲು ವಸ್ತು ಮತ್ತು ಬೀಜಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ • ವಿಲಕ್ಷಣ ಜಾತಿಗಳು • ಅಂಗಾಂಶ ಕೃಷಿ ಸಸ್ಯಗಳು 	ಪ್ರಾಥಮಿಕ	ಸಮೀಕ್ಷೆ	
		<ul style="list-style-type: none"> • ಸುಧಾರಿತ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಘಟಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಏಕೀಕರಣ 	<ul style="list-style-type: none"> • ಸಮಗ್ರ ಪ್ಯಾಕೇಜ್ • ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಂದ್ರತೆಯ ನಾಟಿ ಮಾಡುವ ಹೊಸ ವಿಧಾನ ಬೆಳೆವಾರು ಎಕರೆ • ಹನಿ ನೀರಾವರಿ/ ಹಸಿಗೊಬ್ಬರ/ ಫಲೀಕರಣ/ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಪೋಷಕಾಂಶ 	ಪ್ರಾಥಮಿಕ	ಸಮೀಕ್ಷೆ	

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು	ಹೂಡುವಳಿ	ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಸೂಚಕಗಳು	ಉಪ ಸೂಚಕಗಳು	ದತ್ತಾಂಶ ಮೂಲ	ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ವಿಧಾನ	ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ವಿಧಾನ
		ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ರೈತರ ನೋಟ	<ul style="list-style-type: none"> ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ ಇಳುವರಿ ರೈತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು 	ಪ್ರಾಥಮಿಕ	ಸಮೀಕ್ಷೆ	
		ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯ ಅಭ್ಯಾಸ	<ul style="list-style-type: none"> ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಣ್ಣಿನ ಕಾರ್ಡ್ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಅಭ್ಯಾಸ 	ಪ್ರಾಥಮಿಕ	ಸಮೀಕ್ಷೆ	
		ರೈತರ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ತೃಪ್ತಿ	<ul style="list-style-type: none"> ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪ್ರಮಾಣ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ವಾಹಿನಿ ವೆಚ್ಚ ಲಾಭದ ಅನುಪಾತ ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಹಾಯ ಧನ ತೃಪ್ತಿಯ ಮಟ್ಟ 	ಪ್ರಾಥಮಿಕ	ಸಮೀಕ್ಷೆ	ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಅಂತರದಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ
		ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶದ ಭದ್ರತೆ	<ul style="list-style-type: none"> ಕೃಷಿ ಕುಟುಂಬದ ವರ್ಧಿತ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶದ ಭದ್ರತೆಗಾಗಿ ಸೇವಿಸುವ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಹಣ್ಣು, ತರಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಪ್ರಮಾಣ ಮನೆ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಲು ಖರ್ಚು 	ಪ್ರಾಥಮಿಕ	ಸಮೀಕ್ಷೆ	ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
	ನಿರ್ವಹಣೆ	ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ತೋಟಗಳ/ಉದ್ಯಾನವನಗಳ	<ul style="list-style-type: none"> ನಿರ್ವಹಿಸಲಾದ ನೆಡುತೋಪುಗಳ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ/ಸಂಖ್ಯೆ (ಸಸ್ಯಗಳು) 	ಪ್ರಾಥಮಿಕ	ಸಮೀಕ್ಷೆ ಆಳವಾದ ಸಂದರ್ಶನ	ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು	ಹೂಡುವಳಿ	ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಸೂಚಕಗಳು	ಉಪ ಸೂಚಕಗಳು	ದತ್ತಾಂಶ ಮೂಲ	ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ವಿಧಾನ	ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ವಿಧಾನ
		ನಿರ್ವಹಣೆ ಬೆಂಬಲ	<ul style="list-style-type: none"> ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಹೆಚ್ಚಳ (ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರ) ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣ, ಸಸ್ಯಗಳ ಮರಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಒದಗಿಸಿದ ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ಫಲಿತಾಂಶದ ಕುರಿತು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ 			
	ಅಣಬೆ ಉತ್ಪನ್ನ	<ul style="list-style-type: none"> ಮೊಟ್ಟೆಯಿಡಲು ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕಗಳು 	<ul style="list-style-type: none"> ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಆಯ್ಕೆ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣದ ಸೂಕ್ತತೆ ರಚನೆಯ ಪ್ರಕಾರ - ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ತಂ ಘಟಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಬಳಕೆ ಸಲಕರಣೆ - ಸಮರ್ಪಕತೆ ಮತ್ತು ಆಧುನೀಕರಣ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟದ ಪ್ರಮಾಣ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳು ವೆಚ್ಚ ಲಾಭದ ಅನುಪಾತ 	ಪ್ರಾಥಮಿಕ	ಸಮೀಕ್ಷೆ	ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
		<ul style="list-style-type: none"> ಅಣಬೆ ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕಗಳು 	<ul style="list-style-type: none"> ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಆಯ್ಕೆ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣದ ಸೂಕ್ತತೆ ಘಟಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಬಳಕೆ ಅಣಬೆಯ ವಿಧಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಗೃಹಬಳಕೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳು 	ಪ್ರಾಥಮಿಕ	ಸಮೀಕ್ಷೆ	ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು	ಹೂಡುವಳಿ	ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಸೂಚಕಗಳು	ಉಪ ಸೂಚಕಗಳು	ದತ್ತಾಂಶ ಮೂಲ	ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ವಿಧಾನ	ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ವಿಧಾನ
			<ul style="list-style-type: none"> ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿ ವೆಚ್ಚ ಲಾಭದ ಅನುಪಾತ 			
		<ul style="list-style-type: none"> ಗೊಬ್ಬರ ತಯಾರಿಕೆ ಘಟಕ 	<ul style="list-style-type: none"> ಘಟಕಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಗ್ರಾಹಕರು, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿ 	ಪ್ರಾಥಮಿಕ	ಸಮೀಕ್ಷೆ	
	ಹಳೆ ತೋಟದ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಮತ್ತು ಮರು ನೆಡುವಿಕೆ	ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಅದರ ವಿವರಗಳು	<ul style="list-style-type: none"> ಫಲಾನುಭವಿ ಆಯ್ಕೆ ಮತ್ತು ಬೆಳೆ ಆಯ್ಕೆಯ ಸೂಕ್ತತೆ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳ ವಿಧಗಳು ಬೆಳೆಗಳ-ವಾರು ಪ್ರದೇಶ ಹಳೆಯ ನೆಡುತೋಪುಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕುವುದು ಮತ್ತು ಮರು ನೆಡುವಿಕೆ ಸಸ್ಯ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು 	ಪ್ರಾಥಮಿಕ	ಸಮೀಕ್ಷೆ	ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
		ಕೃಷಿ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆ	<ul style="list-style-type: none"> ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ತಂತ್ರಗಳು ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಕಾರಣಗಳು ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳ ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟ ಸಮರುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಮೇಲಾವರಣ 	ಪ್ರಾಥಮಿಕ	ಸಮೀಕ್ಷೆ	ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು	ಹೂಡುವಳಿ	ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಸೂಚಕಗಳು	ಉಪ ಸೂಚಕಗಳು	ದತ್ತಾಂಶ ಮೂಲ	ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ವಿಧಾನ	ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ವಿಧಾನ
			<p>ನಿರ್ವಹಣೆ</p> <ul style="list-style-type: none"> • ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆ • ಉನ್ನತ ಕೆಲಸ • ಎಕರೆಗೆ ಇಳುವರಿ 			
		ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ	<ul style="list-style-type: none"> • ರೈತರ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯ • ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಆದ್ಯತೆಯ ಪ್ರಭೇದಗಳು ಮತ್ತು ಬೆಳೆಗಳು • ವೆಚ್ಚ ಲಾಭದ ಅನುಪಾತ • ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ರೈತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ • ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯ/ ಅಭ್ಯಾಸ, ಹೂಡಿಕೆ, ಸಹಾಯಧನ • ರೈತರ ಸಂತ್ಯಾಜಿ 	ಪ್ರಾಥಮಿಕ	ಸಮೀಕ್ಷೆ	ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
	ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿ	ನಿರ್ಮಾಣಗಳ ವಿತರಣೆ	<ul style="list-style-type: none"> • ಫಲಾನುಭವಿ ಆಯ್ಕೆಯ ಸೂಕ್ತತೆ • ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿ ಪ್ರದೇಶ • ಬೆಳೆವಾರು ಒಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶ 	ಪ್ರಾಥಮಿಕ	ಸಮೀಕ್ಷೆ	ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
		ನಿರ್ಮಾಣದ ವಿವರಗಳು	<ul style="list-style-type: none"> • ನಿರ್ಮಾಣಗಳ ವಿಧಗಳು (ಹಸಿರು ಮನೆ, ಪಾಲಿ-ಹೌಸ್, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಸುರಂಗಗಳು, ಪ್ರಸರಣ ರಚನೆ) • ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಲಾದ ಮಾನದಂಡಗಳ ಪ್ರಕಾರ ನಿರ್ಮಾಣಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ • ದೃಷ್ಟಿಕೋನ • ನಿರ್ಮಾಣ ವಸ್ತುಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ • ಪಕ್ಷಿ ವಿರೋಧಿ/ ಕೀಟ/ ನಿವ್ವಳ 	ಪ್ರಾಥಮಿಕ	ಸಮೀಕ್ಷೆ	ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು	ಹೂಡುವಳಿ	ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಸೂಚಕಗಳು	ಉಪ ಸೂಚಕಗಳು	ದತ್ತಾಂಶ ಮೂಲ	ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ವಿಧಾನ	ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ವಿಧಾನ
			<ul style="list-style-type: none"> ಆಲಿಕಲ್ಲು ವಿರೋಧಿ ನಿರ್ಮಾಣದ ವಾರ್ಷಿಕ ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ 			
		ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳು	<ul style="list-style-type: none"> ಸಸಿ ಮಡಿ ತಯಾರಿಕೆಯ ತಂತ್ರಗಳು / ಹನಿ ನೀರಾವರಿ / ಹಸಿಗೊಬ್ಬರ ವಸ್ತುಗಳು ನೆಟ್ಟ ವಸ್ತುಗಳ ಮೂಲ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟ ಸೂಕ್ತವಾದ ಪ್ರಭೇದಗಳು, ಮಿಶ್ರತಳಿಗಳು ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ಮೌಲ್ಯದ ತರಕಾರಿಗಳು/ ಹೂವುಗಳು ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳ ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ರೈತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ನೀರಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ತಂತ್ರಗಳು 	ಪ್ರಾಥಮಿಕ	ಸಮೀಕ್ಷೆ	ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
		ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ಆದಾಯ	<ul style="list-style-type: none"> ಎಕರೆಗೆ ಇಳುವರಿ ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಮೇಲೆ ರೈತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ರೈತರ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯ, ಮತ್ತು ತೃಪ್ತಿ ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯ/ ಅಭ್ಯಾಸ, ಹೂಡಿಕೆ, ಸಹಾಯಧನ ಮತ್ತು ರೈತರ ಗ್ರಹಿಕೆ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿ 	ಪ್ರಗತಿ ವರದಿಗಳು ರೈತ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು	ದಾಖಲೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಸಮೀಕ್ಷೆ	ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ತೃಪ್ತಿಯ ಪ್ರಮಾಣ
	ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟನಾಶಕ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಪ್ರಚಾರ	ಸಮಗ್ರ ಕೀಟನಾಶಕ ನಿರ್ವಹಣೆ/ ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಘಟಕಗಳು/ ರೋಗ ಮುನ್ನೂಚನೆ ಘಟಕ/ ಜೈವಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣ	<ul style="list-style-type: none"> ಒಳಗೊಂಡ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಒಳಪಡುವ ಪ್ರದೇಶ - ಬೆಳೆವಾರು ಮತ್ತು ವಸ್ತುಗಳ ಪೂರಕ ಕುರಿತು ರೈತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ 	ಪ್ರಾಥಮಿಕ	ದಾಖಲೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಸಮೀಕ್ಷೆ	ಗುಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು	ಹೂಡುವಳಿ	ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಸೂಚಕಗಳು	ಉಪ ಸೂಚಕಗಳು	ದತ್ತಾಂಶ ಮೂಲ	ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ವಿಧಾನ	ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ವಿಧಾನ
		ಪ್ರಯೋಗಾಲಯಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ	<ul style="list-style-type: none"> • ಸಸ್ಯ ಆರೋಗ್ಯ ಚಿಕಿತ್ಸಾಲಯಗಳು • ಎಲೆ / ಅಂಗಾಂಶ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯಗಳು • ಮಣ್ಣಿನ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯಗಳು • ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ಜೈವಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾರ್ಯವಸ್ತುಗಳ ಪ್ರಮಾಣ 			
		ಫಲಾನುಭವಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ	<ul style="list-style-type: none"> • ಜೈವಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾರ್ಯವಸ್ತುಗಳನ್ನು ವಿತರಣೆ • ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ರೈತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ • ಮಣ್ಣಿನ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟನಾಶಕ ನಿರ್ವಹಣೆ/ ಅಳವಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ • ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯ/ ಅಭ್ಯಾಸ, ಹೂಡಿಕೆ, ಸಹಾಯಧನ • ರೈತರ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯ, ಮತ್ತು ತೃಪ್ತಿ 	ಪ್ರಾಥಮಿಕ	ದಾಖಲೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಸಮೀಕ್ಷೆ	ಗುಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
	ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ	ಒಳಗೊಂಡ ಪ್ರದೇಶ, ಘಟಕಗಳು ಮತ್ತು ಒದಗಿಸಲಾದ ಬೆಂಬಲ	<ul style="list-style-type: none"> • ಸಾವಯವಕ್ಕೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಲಾದ ಬೆಳೆವಾರು ಪ್ರದೇಶ • ಸಾವಯವ ಎಂದು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಲಾದ ಬೆಳೆವಾರು ಪ್ರದೇಶ • ಒದಗಿಸಿದ ಘಟಕಗಳ ವಿಧಗಳು ಮತ್ತು ರೈತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ (ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ, ಜೈವಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು, ಎರೆಹುಳು 	ಪ್ರಾಥಮಿಕ	ಸಮೀಕ್ಷೆ ಆಳವಾದ ಸಂದರ್ಶನ	ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು	ಹೂಡುವಳಿ	ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಸೂಚಕಗಳು	ಉಪ ಸೂಚಕಗಳು	ದತ್ತಾಂಶ ಮೂಲ	ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ವಿಧಾನ	ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ವಿಧಾನ
			<ul style="list-style-type: none"> ಗೊಬ್ಬರ ಇತ್ಯಾದಿ) ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಧನ (1ನೇ, 2ನೇ ಮತ್ತು 3ನೇ ವರ್ಷ) 			
		ಫಲಾನುಭವಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮತ್ತು ಉಪಯುಕ್ತತೆ	<ul style="list-style-type: none"> ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಪ್ರಮಾಣ, ಎರೆಹುಳ ಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದು ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯ/ ಅಭ್ಯಾಸ, ಹೂಡಿಕೆ, ಸಹಾಯಧನ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ರೈತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ರೈತರ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯ, ಮತ್ತು ತೃಪ್ತಿ 	ಪ್ರಾಥಮಿಕ	ಸಮೀಕ್ಷೆ ಆಳವಾದ ಸಂದರ್ಶನ	ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
	ಜೇನು ಸಾಕಣೆ	ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ಜೇನುತುಪ್ಪದ ಪ್ರಮಾಣ	<ul style="list-style-type: none"> ಒದಗಿಸಲಾದ ಘಟಕಗಳು ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನ ಜೇನು ಸಾಕಣೆಯಿಂದ ಬೆಳೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಳದ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸರಾಸರಿ ಜೇನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಜೇನು ಮಾರಾಟದಿಂದ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ ನಿರ್ಮಾಣದ ವಾರ್ಷಿಕ ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿ 	ಪ್ರಾಥಮಿಕ	ಸಮೀಕ್ಷೆ ಆಳವಾದ ಸಂದರ್ಶನ	ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
	ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಮೂಲಕ	ಪ್ರಸಾರವಾದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಮತ್ತು	<ul style="list-style-type: none"> ಪ್ರಸಾರವಾದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ವಿಧಗಳು 	ಪ್ರಾಥಮಿಕ	ಭಾರತೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ	ಗುಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು	ಹೂಡುವಳಿ	ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಸೂಚಕಗಳು	ಉಪ ಸೂಚಕಗಳು	ದತ್ತಾಂಶ ಮೂಲ	ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ವಿಧಾನ	ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ವಿಧಾನ
	ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸರಣ	ಅದರ ಅಳವಡಿಕೆ	<ul style="list-style-type: none"> • ರೈತರಿಂದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಅಳವಡಿಕೆ • ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಕುರಿತು ರೈತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ 		ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಆಳವಾದ ಸಂದರ್ಶನ ರೈತ ಫಲಾನುಭವಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆ	ಮತ್ತು ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
ಸೂಕ್ಷ್ಮ ನೀರಾವರಿ ಮೂಲಕ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಅನುವಂಶಿಕತೆ, ನೆಡುವ ವಸ್ತು ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಬಳಕೆಯ ದಕ್ಷತೆಯ ಮೂಲಕ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು	ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಳುವರಿ ನೀಡುವ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಬೀಜಗಳು ಮತ್ತು ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ವಿತರಣೆ	ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ನರ್ಸರಿಗಳು	<ul style="list-style-type: none"> • ನರ್ಸರಿಗಳ ವಿಧಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಖ್ಯೆಗಳು (ಸಣ್ಣ ನರ್ಸರಿ, ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಅಂಗಾಂಶ ಕೃಷಿ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು, ಹೊಸ ಅಂಗಾಂಶ ಕೃಷಿ ಘಟಕಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ, ಬೀಜ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ) • ಒಳಗೊಂಡ ಪ್ರದೇಶ • ಬೆಳೆವಾರು ತಯಾರಿಸಿದ ನೆಡುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಫಲಾನುಭವಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ • ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ಪ್ರಮಾಣ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಮಾಣ • ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ • ಮಾನ್ಯತೆ • ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ತೃಪ್ತಿ • ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿ 	ಪ್ರಾಥಮಿಕ	ಸಮೀಕ್ಷೆ ಆಳವಾದ ಸಂದರ್ಶನ	ಗುಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು	ಹೂಡುವಳಿ	ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಸೂಚಕಗಳು	ಉಪ ಸೂಚಕಗಳು	ದತ್ತಾಂಶ ಮೂಲ	ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ವಿಧಾನ	ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ವಿಧಾನ
	ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ	ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಅದರ ಉಪಯುಕ್ತತೆ	<ul style="list-style-type: none"> • ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿರ್ಮಾಣಗಳ ವಿಧಗಳು • ನೀರಾವರಿ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತಂದ ಪ್ರದೇಶ, ನೀರಾವರಿ ವಿಧಗಳು, ನೀರು ಎತ್ತುವ ಸಾಧನಗಳ ವಿಧಗಳು • ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ • ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನ 	ಪ್ರಾಥಮಿಕ	ಸಮೀಕ್ಷೆ ಆಳವಾದ ಸಂದರ್ಶನ	ಗುಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಶೀತಲ ಸರಪಳಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಯುವಕರಿಗೆ ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು	ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ	ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಉಪಯುಕ್ತತೆಗೆ ಒದಗಿಸಲಾದ ಬೆಂಬಲ	<ul style="list-style-type: none"> • ಒದಗಿಸಿದ ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ರಚನೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ (ಪ್ಯಾಕ್-ಹೌಸ್, ಸೋಲಾರ್ ಡೈಯರ್, ಕೋಲ್ಡ್ ಸ್ಟೋರೇಜ್ ಸೇರಿದಂತೆ) • ಒಳಗೊಂಡ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು • ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳ ವಿಧಗಳು • ಘಟಕಗಳ ಶೇಖರಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ • ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾದರಿಗಳು • ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಡಿತ • ನಿವ್ವಳ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯ • ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಬಳಕೆ • ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯ ಕುರಿತು ಅಭಿಪ್ರಾಯ • ನಿರ್ಮಾಣದ ವಾರ್ಷಿಕ ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ 	ಪ್ರಾಥಮಿಕ	ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆ ಆಳವಾದ ಸಂದರ್ಶನ	ಗುಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು	ಹೂಡುವಳಿ	ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಸೂಚಕಗಳು	ಉಪ ಸೂಚಕಗಳು	ದತ್ತಾಂಶ ಮೂಲ	ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ವಿಧಾನ	ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ವಿಧಾನ
	ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ	ಒದಗಿಸಿದ ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ನಿರ್ಮಾಣಗಳು ಮತ್ತು ಅದರ ಉಪಯುಕ್ತತೆ	<ul style="list-style-type: none"> ಫಲಾನುಭವಿ ವಿಧಗಳು ರಚಿಸಲಾದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳ ಪ್ರಕಾರಗಳು ನಿರ್ವಹಿಸಲಾದ ಗಾತ್ರ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಮತ್ತು ಉಪಯುಕ್ತತೆಯ ಸ್ಥಿತಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನ 	ಪ್ರಾಥಮಿಕ	ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆ ಆಳವಾದ ಸಂದರ್ಶನ	ಗುಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
	ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ	ಬೆಂಬಲದ ಪ್ರಕಾರ ಮತ್ತು ಅದರ ಉಪಯುಕ್ತತೆ	<ul style="list-style-type: none"> ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ವಿಧಗಳು ಸಲಕರಣೆ/ಉಪಕರಣಗಳ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸ್ಥಿತಿ ಸಲಕರಣೆ/ಉಪಕರಣಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಸಲಕರಣೆ/ಉಪಕರಣಗಳ ಬಳಕೆ ಸಲಕರಣೆ/ಉಪಕರಣವನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಯಿಂದ ಬಂದ ಆದಾಯ ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನ 	ಪ್ರಾಥಮಿಕ	ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆ ಆಳವಾದ ಸಂದರ್ಶನ	ಗುಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

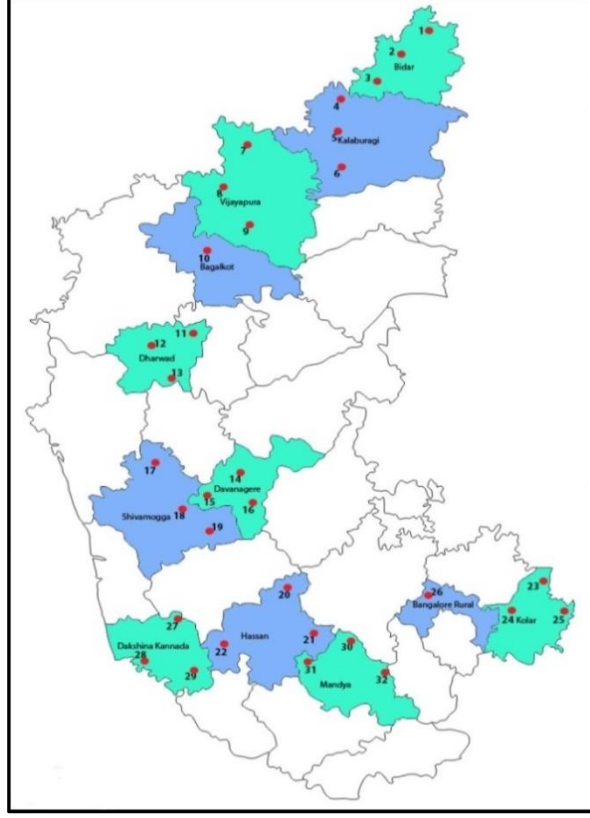
ಮೂಲ: ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಉಲ್ಲೇಖಿ ನಿಯಮಗಳು, ಮತ್ತು ದಿ ಎನರ್ಜಿ ಅಂಡ್ ರಿಸೋರ್ಸಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಆರಂಭಿಕ ವರದಿ

2.4 ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಧಾನ

2.4.1 ಅಧ್ಯಯನ ಸ್ಥಾನ

ಬೀದರ್, ದಾವಣಗೆರೆ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಕಲಬುರಗಿ, ಕೋಲಾರ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ವಿಜಯಪುರ, ಧಾರವಾಡ, ಮಂಡ್ಯ ಮತ್ತು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸರಣ ಘಟಕವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಕೋಲಾರದ ಜೊತೆಗೆ ಬಾಗಲಕೋಟೆಯನ್ನು ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯ ಕೇಂದ್ರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲಾ ಹತ್ತು ಕೃಷಿ ಹವಾಮಾನ ವಲಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತವೆ.

ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲಾ ಕೃಷಿ-ಹವಾಮಾನ ವಲಯಗಳು, ವಿವಿಧ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ಪ್ರದೇಶಗಳು, ಯೋಜನೆಗಳ ಘಟಕಗಳು, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧ್ಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಗರಿಷ್ಠ 3 ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವದ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರ 2.3 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಲೆಜೆಂಡ್

ಕ್ರ.ಸಂ	ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು
1.	ಬೀದರ್	1 - ಬೀದರ್, 2 - ಭಾಲ್ಕಿ, 3 - ಬಸವಕಲ್ಯಾಣ
2.	ಕಲಬುರಗಿ	4 - ಆಳಂದ, 5 - ಕಲಬುರಗಿ, 6 - ಜೇವರ್ಗಿ
3.	ವಿಜಯಪುರ	7 - ಇಂಡಿ, 8 - ವಿಜಯಪುರ, 9 - ಬಸವನ ಬಾಗೇವಾಡಿ
4.	ಬಾಗಲಕೋಟೆ	10 - ಬಾಗಲಕೋಟೆ
5.	ಧಾರವಾಡ	11 - ನವಲಗುಂದ, 12 - ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, 13 - ಕುಂದಗೋಳ
6.	ದಾವಣಗೆರೆ	14 - ದಾವಣಗೆರೆ, 15 - ಹೊನ್ನಾಳಿ, 16 - ಚನ್ನಗಿರಿ
7.	ಶಿವಮೊಗ್ಗ	17 - ಸೊರಬ, 18 - ಶಿವಮೊಗ್ಗ, 19 - ಭದ್ರಾವತಿ
8.	ಹಾಸನ	20 - ಅರಸೀಕೆರೆ, 21 - ಚನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣ, 22 - ಸಕಲೇಶಪುರ
9.	ಕೋಲಾರ	23 - ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರ, 24 - ಕೋಲಾರ, 25 - ಮುಳಬಾಗಲು
10.	ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ	26 - ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ
11.	ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	27 - ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ, 28 - ಬಂಟ್ವಾಳ, 29 - ಸುಳ್ಯ
12.	ಮಂಡ್ಯ	30 - ನಾಗಮಂಗಲ, 31 - ಕೆ. ಆರ್. ಪೇಟೆ, 32 - ಮದ್ದೂರು

ಚಿತ್ರ 2.3: ಅಧ್ಯಯನದ ಸ್ಥಳಗಳು

2.4.2 ವಿಧಾನಗಳು

ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಪರಿಮಾಣಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಗುಣಾತ್ಮಕ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದೆ. ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಫಲಾನುಭವಿ ರೈತರೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರೊಂದಿಗೆ ಪರಿಮಾಣಾತ್ಮಕ ವಿಧಾನವಾದ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಫಲಾನುಭವಿ ರೈತರಿಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಚಿತ್ರ ವಿವರಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾಗುವ ಅದೇ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಯೋಜನೆಯ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಗುಣಾತ್ಮಕ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆ, ಆಳವಾದ ಸಂದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಪ್ರಕರಣ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಧಾನಗಳು ಸೇರಿವೆ.

2.4.3 ಮಾದರಿ

ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಆಯ್ಕೆ

ಕಡಿಮೆ, ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಶೇಕಡಾವಾರು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಸಾಗುವಳಿ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ²⁶. ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲು ಇದೇ ಮಾನದಂಡವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮತ್ತು ಸ್ಥೂಲ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ಅಧ್ಯಯನಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಗತ್ಯತೆಗಳು ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ಮಾರ್ಗಕ್ಕಾಗಿ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಬಳಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಂತರ, 3 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಸಹ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಎರಡೂ ವರ್ಗಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸರಾಸರಿ 2 (ಕನಿಷ್ಠ 1 ಮತ್ತು ಗರಿಷ್ಠ 3) ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ಕೃಷಿ-ಹವಾಮಾನ ವಲಯ ಹಾಗೂ ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೃಷಿ-ಹವಾಮಾನ ವಲಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಾದರಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಹರಡುವಿಕೆ ಸ್ಥಳಾಕೃತಿಯ ಹರಡುವಿಕೆಯನ್ನು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ವಿಧಾನವನ್ನು ದೃಢಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಪಕ್ಕದ ಕೋಷ್ಟಕಗಳು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಆಯ್ದ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕ 2.3 ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

²⁶ Includes Fruits, Vegetable, Spices, Planation's, Aromatic plantations, Medicine and Floriculture

ಕೋಷ್ಟಕ 2.3: ಮಾದರಿ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳ ಆಯ್ಕೆ

ಜಿಲ್ಲೆ	ತಾಲ್ಲೂಕು	ಕೃಷಿ ಹವಾಮಾನ ವಲಯ
ಬೀದರ್	ಬೀರಾಡ್	ಈಶಾನ್ಯ ಪರಿವರ್ತನಾ ವಲಯ
	ಬಸವಕಲ್ಯಾಣ	ಈಶಾನ್ಯ ಪರಿವರ್ತನಾ ವಲಯ
	ಭಾಲ್ಕಿ	ಈಶಾನ್ಯ ಪರಿವರ್ತನಾ ವಲಯ
ಕೋಲಾರ	ಕೋಲಾರ	ಪೂರ್ವ ಒಣ ವಲಯ
	ಮುಳಬಾಗಲು	ಪೂರ್ವ ಒಣ ವಲಯ
	ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರ	ಪೂರ್ವ ಒಣ ವಲಯ
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	ಭದ್ರಾವತಿ	ದಕ್ಷಿಣ ಪರಿವರ್ತನಾ ವಲಯ
	ಶಿವಮೊಗ್ಗ	ದಕ್ಷಿಣ ಪರಿವರ್ತನಾ ವಲಯ
	ಸೊರಬ	ಗುಡ್ಡಗಾಡು ವಲಯ
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	ಬಂಟ್ವಾಳ	ಕರಾವಳಿ ವಲಯ
	ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ	ಕರಾವಳಿ ವಲಯ
	ಸುಳ್ಯ	ಕರಾವಳಿ ವಲಯ
ಧಾರವಾಡ	ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ	ಉತ್ತರ ಪರಿವರ್ತನಾ ವಲಯ
	ಕುಂದಗೋಳ	ಉತ್ತರ ಪರಿವರ್ತನಾ ವಲಯ
	ನವಲಗುಂದ	ಉತ್ತರ ಒಣ ವಲಯ
ಹಾಸನ	ಅರಸೀಕೆರೆ	ಕೇಂದ್ರ ಒಣ ವಲಯ
	ಚನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣ	ದಕ್ಷಿಣ ಒಣ ವಲಯ
	ಸಕಲೇಶಪುರ	ಗುಡ್ಡಗಾಡು ವಲಯ
ಮಂಡ್ಯ	ಕೆ. ಆರ್. ಪೇಟೆ	ದಕ್ಷಿಣ ಒಣ ವಲಯ
	ಮದ್ದೂರು	ದಕ್ಷಿಣ ಒಣ ವಲಯ
	ನಾಗಮಂಗಲ	ದಕ್ಷಿಣ ಒಣ ವಲಯ
ದಾವಣಗೆರೆ	ಚನ್ನಗಿರಿ	ದಕ್ಷಿಣ ಪರಿವರ್ತನಾ ವಲಯ
	ದಾವಣಗೆರೆ	ಕೇಂದ್ರ ಒಣ ವಲಯ
	ಹೊನ್ನಾಳಿ	ದಕ್ಷಿಣ ಪರಿವರ್ತನಾ ವಲಯ
ಕಲಬುರಗಿ	ಆಳಂದ	ಈಶಾನ್ಯ ಪರಿವರ್ತನಾ ವಲಯ
	ಜೇವರ್ಗಿ	ಈಶಾನ್ಯ ಒಣ ವಲಯ
	ಕಲಬುರಗಿ	ಈಶಾನ್ಯ ಒಣ ವಲಯ
ವಿಜಯಪುರ	ಬಸವನ ಬಾಗೇವಾಡಿ	ಉತ್ತರ ಒಣ ವಲಯ
	ವಿಜಯಪುರ	ಉತ್ತರ ಒಣ ವಲಯ
	ಇಂಡಿ	ಉತ್ತರ ಒಣ ವಲಯ

ಮೂಲ: ಆರಂಭಿಕ ವರದಿ, ದಿ ಎನರ್ಜಿ ಅಂಡ್ ರಿಸೋರ್ಸಸ್ ಸಂಸ್ಥೆ

ಒಟ್ಟು ಬೆಳೆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾವಾರು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 2.4 ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಕೋಷ್ಟಕ 2.4: ಒಟ್ಟು ಬೆಳೆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಶೇಕಡಾವಾರು ಪ್ರದೇಶ

ಜಿಲ್ಲೆ	ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಬೆಳೆ ಪ್ರದೇಶ	ಒಟ್ಟು ಬೆಳೆ ಪ್ರದೇಶ	ಒಟ್ಟು ಕೃಷಿಯೋಗ್ಯ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಒಟ್ಟು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ಪ್ರದೇಶದ % ವಿಸ್ತೀರ್ಣ	ತಾಲ್ಲೂಕು	ಒಟ್ಟು ಬೆಳೆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಒಟ್ಟು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ಪ್ರದೇಶದ %
ಬೀದರ್	19652	455593	4.31	ಬೀದರ್	0.91
				ಬಸವಕಲ್ಯಾಣ	1.32
				ಭಾಲ್ಕಿ	1.02
ಕೋಲಾರ	98699	240555	41.03	ಕೋಲಾರ	6.84
				ಮುಳಬಾಗಿಲು	10.39
				ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರ	14.02
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	120798	305446	39.55	ಭದ್ರಾವತಿ	8.50
				ಶಿವಮೊಗ್ಗ	6.88
				ಸೊರಬ	5.69
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	158248	212026	74.64	ಬಂಟ್ವಾಳ	14.31
				ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ	17.38
				ಸುಳ್ಯ	16.58
ಧಾರವಾಡ	93608	359497	26.04	ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ	4.86
				ಕುಂದಗೋಳ	5.53
				ನವಲಗುಂದ	3.40
ಹಾಸನ	186893	459915	40.64	ಅರಸೀಕೆರೆ	9.52
				ಚನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣ	10.64
				ಸಕಲೇಶಪುರ	5.91
ಮಂಡ್ಯ	71306	355149	20.08	ಕೆ. ಆರ್. ಪೇಟೆ	5.93
				ಮದ್ದೂರು	1.90
				ನಾಗಮಂಗಲ	6.65
ದಾವಣಗೆರೆ	100126	340778	29.38	ಚನ್ನಗಿರಿ	11.31
				ದಾವಣಗೆರೆ	6.60
				ಹೊನ್ನಾಳಿ	5.17
ಕಲಬುರಗಿ	21179	956325	2.21	ಆಳಂದ	0.39
				ಜೇವರ್ಗಿ	0.38
				ಕಲಬುರಗಿ	0.50
ವಿಜಯಪುರ	58571	976351	6.00	ಬಸವನ ಬಾಗೇವಾಡಿ	0.58
				ವಿಜಯಪುರ	0.55
				ಇಂಡಿ	1.10

ಮೂಲ: ಸಾಗುವಳಿ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾವಾರು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ಪ್ರದೇಶ- ಅನಾಮಧೇಯ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ವಿವರಗಳು 2018-19 ರ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು ಒಂದು ಪಕ್ಷಿ ನೋಟ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

<https://horticulturedir.karnataka.gov.in/storage/pdf-files/Lalbagh/2018-19-Final%20PDF.pdf>

ಒಟ್ಟು ಬೆಳೆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾವಾರು ಪ್ರದೇಶ - ಅನಾಮಧೇಯ, 2018-19 ರ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು ಒಂದು ಪಕ್ಷಿ ನೋಟ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಖ್ಯಿಕ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ, ಯೋಜನೆ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಂಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಸಾಂಖ್ಯಿಕ ಇಲಾಖೆ, <https://kgis.ksrsac.in/kag/Downloads.aspx> ನಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದೆ

ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಮಾದರಿ / ನಿಯಂತ್ರಣ ಗಾತ್ರ ಮತ್ತು ದೋಷದ ಮಿತಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 2.5 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 2.5: ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಮಾದರಿ / ನಿಯಂತ್ರಣ ಗಾತ್ರ ಮತ್ತು ದೋಷದ ಮಿತಿ

ಜಿಲ್ಲೆ	ತಾಲ್ಲೂಕು	ತೋಟಗಾರಿಕೆಗೆ ಒಳಪಡುವ ಪ್ರದೇಶ	ಒಟ್ಟು ಬೆಳೆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಅಡಿ ಪ್ರದೇಶದ ಶೇಕಡಾ	ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ (ಜನಸಂಖ್ಯೆ)	ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಾದರಿ ಗಾತ್ರ	ದೋಷದ ಮಿತಿ (%)	ಮಾದರಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು	ನಿಯಂತ್ರಣ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು	ಕೃಷಿ-ಹವಾಮಾನ ವಲಯ	ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಆಸ್ತಿಗಳ ರೈತ ಫಲಾನುಭವಿ
ಬೀದರ್	ಔರಾದ್	132	0.12	99	111	8.79	35	5	ಈಶಾನ್ಯ ಪರಿವರ್ತನಾ ವಲಯ	3
	ಬಸವಕಲ್ಯಾಣ	817	0.90	423			35	5	ಈಶಾನ್ಯ ಪರಿವರ್ತನಾ ವಲಯ	
	ಭಾಲ್ಕಿ	398	0.34	501			41	6	ಈಶಾನ್ಯ ಪರಿವರ್ತನಾ ವಲಯ	
ಕೋಲಾರ	ಕೋಲಾರ	14143	44.31	1265	421	4.56	101	13	ಪೂರ್ವ ಒಣ ವಲಯ	3
	ಮುಳಬಾಗಿಲು	27036	69.91	1777			160	15	ಪೂರ್ವ ಒಣ ವಲಯ	
	ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರ	30999	75.99	1613			160	13	ಪೂರ್ವ ಒಣ ವಲಯ	
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	ಭದ್ರಾವತಿ	613	1.89	650	1289	2.25	250	40	ದಕ್ಷಿಣ ಪರಿವರ್ತನಾ ವಲಯ	3
	ಶಿವಮೊಗ್ಗ	1481	3.80	2217			539	46	ದಕ್ಷಿಣ ಪರಿವರ್ತನಾ ವಲಯ	
	ಸೊರಬ	3556	6.81	1137			500	37	ಗುಡ್ಡಗಾಡು ವಲಯ	
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	ಬಂಟ್ವಾಳ	9136	29.19	394	536	3.90	86	12	ಕರಾವಳಿ ವಲಯ	3
	ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ	11250	24.96	1883			250	24	ಕರಾವಳಿ ವಲಯ	

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಜಿಲ್ಲೆ	ತಾಲ್ಲೂಕು	ತೋಟಗಾರಿಕೆಗೆ ಒಳಪಡುವ ಪ್ರದೇಶ	ಒಟ್ಟು ಬೆಳೆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಅಡಿ ಪ್ರದೇಶದ ಶೇಕಡಾ	ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ (ಜನಸಂಖ್ಯೆ)	ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಾದರಿ ಗಾತ್ರ	ದೋಷದ ಮಿತಿ (%)	ಮಾದರಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು	ನಿಯಂತ್ರಣ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು	ಕೃಷಿ-ಹವಾಮಾನ ವಲಯ	ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಆಸ್ತಿಗಳ ರೈತ ಫಲಾನುಭವಿ
	ಸುಳ್ಯ	5853	20.74	1312			200	18	ಕರಾವಳಿ ವಲಯ	
ಧಾರವಾಡ	ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ	1039	1.86	444	165	7.09	65	6	ಉತ್ತರ ಪರಿವರ್ತನಾ ವಲಯ	3
	ಕುಂದಗೋಳ	578	0.70%	427			60	6	ಉತ್ತರ ಪರಿವರ್ತನಾ ವಲಯ	
	ನವಲಗುಂದ	5228	6.55	332			40	7	ಉತ್ತರ ಒಣ ವಲಯ	
ಹಾಸನ	ಅರಸೀಕೆರೆ	4156	4.03	929	609	3.49	200	20	ಕೇಂದ್ರ ಒಣ ವಲಯ	3
	ಚನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣ	3055	4.86	1225			300	22	ದಕ್ಷಿಣ ಒಣ ವಲಯ	
	ಸಕಲೇಶಪುರ	1227	2.40	515			109	15	ಗುಡ್ಡಗಾಡು ವಲಯ	
ಮಂಡ್ಯ	ಕೆ. ಆರ್. ಪೇಟೆ	1782	2.97%	290	369	4.18	110	12	ದಕ್ಷಿಣ ಒಣ ವಲಯ	3
	ಮದ್ದೂರು	738	2.25	209			90	10	ದಕ್ಷಿಣ ಒಣ ವಲಯ	
	ನಾಗಮಂಗಲ	1582	3.81	617			169	17	ದಕ್ಷಿಣ ಒಣ ವಲಯ	
ದಾವಣಗೆರೆ	ಚನ್ನಗಿರಿ	4109	5.32	924	726	3.11	295	24	ದಕ್ಷಿಣ ಪರಿವರ್ತನಾ ವಲಯ	3
	ದಾವಣಗೆರೆ	2862	3.78	945			300	34	ಕೇಂದ್ರ ಒಣ ವಲಯ	
	ಹೊನ್ನಾಳಿ	2761	4.41	806			131	18	ದಕ್ಷಿಣ ಪರಿವರ್ತನಾ ವಲಯ	
ಕಲಬುರಗಿ	ಆಳಂದ	3269	1.87	1001	255	5.77	100	11	ಈಶಾನ್ಯ ಪರಿವರ್ತನಾ ವಲಯ	3

ಜಿಲ್ಲೆ	ತಾಲ್ಲೂಕು	ತೋಟಗಾರಿಕೆಗೆ ಒಳಪಡುವ ಪ್ರದೇಶ	ಒಟ್ಟು ಬೆಳೆ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಅಡಿ ಪ್ರದೇಶದ ಶೇಕಡಾ	ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ (ಜನಸಂಖ್ಯೆ)	ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಾದರಿ ಗಾತ್ರ	ದೋಷದ ಮಿತಿ (%)	ಮಾದರಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು	ನಿಯಂತ್ರಣ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು	ಕೃಷಿ-ಹವಾಮಾನ ವಲಯ	ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಆಸ್ತಿಗಳ ರೈತ ಫಲಾನುಭವಿ
	ಜೇವರ್ಗಿ	1441	0.89	400			60	6	ಈಶಾನ್ಯ ಒಣ ವಲಯ	
	ಕಲಬುರಗಿ	4355	3.36	809			95	9	ಈಶಾನ್ಯ ಒಣ ವಲಯ	
ವಿಜಯಪುರ	ಬಸವನ ಬಾಗೇವಾಡಿ	7215	4.70	1035	333	5.21	85	7	ಉತ್ತರ ಒಣ ವಲಯ	3
	ವಿಜಯಪುರ	14337	6.54	1555			85	10	ಉತ್ತರ ಒಣ ವಲಯ	
	ಇಂಡಿ	9799	4.25	3098			163	15	ಉತ್ತರ ಒಣ ವಲಯ	
ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ (ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ಕೇಂದ್ರ)	ಕೋಲಾರ			1	1		1			
ಬಾಗಲಕೋಟೆ (ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ಕೇಂದ್ರ)	ಬಾಗಲಕೋಟೆ			1	1		1			
ಎಲ್ಲಾ ಆಯ್ದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು / ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳು	ಒಟ್ಟು	174947	6.95	28834	4816	1.29	4816	483	ಎಲ್ಲಾ ವಲಯಗಳು	30

ಎ) ಸಮೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಘಟಕವಾರು ಮಾದರಿ ಗಾತ್ರ

ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕ 2.6 ಘಟಕವಾರು ಮಾದರಿ ಗಾತ್ರವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ ಅದು ಉಲ್ಲೇಖ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 2.6: ಘಟಕವಾರು ಮಾದರಿ ಗಾತ್ರ

ಕ್ರ.ಸಂ	ಘಟಕ	2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಒಟ್ಟಾರೆಗೆ ಶೇಕಡಾ	ಉಲ್ಲೇಖ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ಮಾದರಿ
1	ಹೊಸ ಉದ್ಯಾನವನಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ	21139	38	649
2	ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಮರು ನೆಡುವಿಕೆ	3889	7	323
3	ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ	1907	3	85
4	ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯ	3858	7	288
5	ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ	18777	33	2356
6	ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ	297	1	87
7	ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ (ತರಬೇತಿ/ ಮಾನ್ಯತೆ ಭೇಟಿ)	520	1	622
8	ಜೇನುಸಾಕಣೆ	1597	3	137
9	ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ	1163	2	70
10	ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರದರ್ಶನ	2	ನಗಣ್ಯ	1*
11	ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಸುಧಾರಣೆ	1	ನಗಣ್ಯ	1
12	ನೆಡಲಾಗುವ ಸಸಿಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ವಿತರಣೆ	118	ನಗಣ್ಯ	5
13	ಅಣಬೆ ಕೃಷಿ	3	ನಗಣ್ಯ	2
14	ಉತ್ಪನ್ನತೆಯ ಕೇಂದ್ರ	4	ನಗಣ್ಯ	2
15	ಸಮಗ್ರ ಸಸ್ಯ ಆರೋಗ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ	2487	4	157
16	ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ	438	1	31
	ಒಟ್ಟು	56195	100	4816

* ಭಾರತೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ, ಈ ಘಟಕದಲ್ಲಿ 30 ವೈಯಕ್ತಿಕ ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲಾಗಿದೆ

ಪ್ರತಿ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಶೇಕಡಾ 10 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಲು ಒಟ್ಟು 4816 ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಯಾದೃಚ್ಛಿಕವಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ, ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಆಸ್ತಿಗಳ 30 ಬಳಕೆದಾರರು ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರದರ್ಶನದ 22 ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಿತಾಸಕ್ತಿದಾರರೊಂದಿಗಿನ ಸಮಾಲೋಚನೆಗಳು ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಹಂತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿದ ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ, ಅಂದರೆ 10 ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆಗಳ ಮೂಲಕ ಇದನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಬ್ಯಾಂಕರ್‌ಗಳು, ರೈತ ಗುಂಪುಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಸಂಯೋಜಕರೊಂದಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಂವಾದ ನಡೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಳವಡಿಸಲಾದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಲು ಒಟ್ಟು 20 ಪ್ರಕರಣ ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಆಯ್ಕೆ

ಈ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ, 483 ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಮಾನದಂಡಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತಲಾ ಘಟಕದ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರನ್ನು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ, ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಸುಧಾರಣೆ, ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ವಿತರಣೆ, ಅಣಬೆ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಉತ್ಪನ್ನತೆಯ ಕೇಂದ್ರ ಇವುಗಳಿಗೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿಲ್ಲ ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕ 2.7 ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 2.7: ನಿಯಂತ್ರಿತ ಕೃಷಿಕರ ಆಯ್ಕೆ

ಕ್ರ.ಸಂ	ಘಟಕ	ಆಯ್ಕೆಯಾದ ನಿಯಂತ್ರಿತ ಕೃಷಿಕರ ಪ್ರಕಾರ
1	ಹೊಸ ತೋಟಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ	ಯಾವುದೇ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದ ಯಾವುದೇ ರೈತರು
2	ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಮತ್ತು ಮರುನಾಟಿ	ದೀರ್ಘಕಾಲಿಕ ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಆದರೆ ಯಾವುದೇ ಸಮರ್ಪಕ, ಜಲಾನಯನ ತಯಾರಿಕೆ, ಉನ್ನತ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದ ಯಾವುದೇ ರೈತರು
3	ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ	ಯಾವುದೇ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ, ಆದರೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದ ಮತ್ತು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಳೆಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರುವ ಯಾವುದೇ ರೈತರು.
4	ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯ ನೀತಿ	ಮನೆಯ ಹೊರಗೆ ಯಾವುದೇ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಯಾವುದೇ ರೈತರು
5	ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ /ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ	ರಾಸಾಯನಿಕ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಒಳಹರಿವಿನ ಸಂಯೋಜನೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಯಾವುದೇ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಯಾವುದೇ ರೈತರು
6	ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ	ರಾಸಾಯನಿಕ ಆಧಾರಿತ ಹೂಡುವಳಿ, ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳು ಮತ್ತು ಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಳಸುವ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಜೈವಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳು, ಸಾವಯವ ಕೀಟಗಳು, ಜೈವಿಕ ಕೀಟನಾಶಕಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಬಳಸದ ಯಾವುದೇ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಯಾವುದೇ ರೈತರು
7	ಜೀನುಸಾಕಣೆ	ಯಾವುದೇ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಯಾವುದೇ ರೈತರು (ಕ್ರಾಸ್ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ ಉದಾ. ತಾಳೆ, ಸೋರೆಕಾಯಿ, ಮಾವು, ಸೌತೆಕಾಯಿಗಳು, ನಿಂಬೆ ಇತ್ಯಾದಿ)
8	ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ	ಯಾವುದೇ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಯಾವುದೇ ರೈತರು ಸಾಗುವಳಿಯು ಯಾವುದೇ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರದ ಮತ್ತು ಕೈಯಾರೆ ವಿಧಾನಗಳು/ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ.
9	ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ	ಯಾವುದೇ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸೌಲಭ್ಯ/ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಳಸದೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಯಾವುದೇ ರೈತರು (ಮಾವಿನ ಕೊಯ್ಲು ಪೂರ್ವ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಬಳಸುವುದು, ಹಳ್ಳಿಯ ಸಂತೆಗಳಂತಹ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಸಾಗಿಸುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ)

2.4.4 ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆ

ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯನ್ನು ಮೂರು ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ:

- ದ್ವಿತೀಯಕ ದತ್ತಾಂಶ
- ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶ
- ಹಿತಾಸಕ್ತಿದಾರರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ

ಎ) ದ್ವಿತೀಯಕ ದತ್ತಾಂಶ

ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಯೋಜನೆಗಳ, ಪ್ರಗತಿ ವರದಿಗಳ ಮತ್ತು ಹಣಕಾಸಿನ ದಾಖಲೆಗಳಂತಹ ಯೋಜನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ, ಆ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ಯಶಸ್ಸು ಮತ್ತು ಪಾಠವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಇದೇ ರೀತಿಯ ಯೋಜನಾ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳ ಕುರಿತು ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಈ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ದಾರಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಬಹುದು. ಅಧ್ಯಯನದ ಉಲ್ಲೇಖ ವರ್ಷಗಳ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಪ್ರಗತಿ, ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆಗಳು, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಮೌಲ್ಯ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಅನುಪಾತ, ನಿಧಿ ಹಂಚಿಕೆಗೆ ತರ್ಕಬದ್ಧತೆ ಮತ್ತು ನಿಧಿ ಬಿಡುಗಡೆಯ ಸಮಯ ಮತ್ತು ಅದರ ಬಳಕೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಹೋಲಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮತೆಯ ಮೇಲಿನ ಒಂದು ವಿಶಾಲ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ವಿವರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಬಿ) ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶ

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಾಹಿತಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಹಿತಾಸಕ್ತಿದಾರರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚನೆಯ ವಿಧಾನವನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸಿದ ಕೋಷ್ಟಕ 2.8 ರಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಶೋಧನೆಗಳ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 2.8: ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಧಾನದ ಮಾತೃಕೆ

ವಿಧಾನ	ಪರಿಕರ	ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರು	ಮಾದರಿ ಗಾತ್ರ
ಸಮೀಕ್ಷೆ	ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿ	<ul style="list-style-type: none"> • ಯೋಜನೆಯ ಲಾಭ ಪಡೆದ ರೈತರು • ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು • ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಆಸ್ತಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು • ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು 	<ul style="list-style-type: none"> • 4816 (4618 ವೈಯಕ್ತಿಕ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು 198 ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು) • 483 ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು • 30 ರೈತರು • 22 ರೈತರು
ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆ	ಚರ್ಚಾ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ	<ul style="list-style-type: none"> • ರೈತರು/ ಪಂಚಾಯತ್ ಸದಸ್ಯರು • ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು • ಇತರರು ಅಂದರೆ ಸಿಸ್ಟಮ್ ಇಂಟಿಗ್ರೇಟರ್‌ಗಳು 	<ul style="list-style-type: none"> • 10 ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆಗಳು • 10 ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು • 10 ಇತರರು
ಆಳವಾದ ಸಂದರ್ಶನ	ಸಂದರ್ಶನ ನಮೂನೆ	<ul style="list-style-type: none"> • ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು • ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು • ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು • ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು/ಸಹಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು 	<ul style="list-style-type: none"> • 2 ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು • 10 ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು • 30 ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು • 10 ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು/ಸಹಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು
ಪ್ರಕರಣ ಅಧ್ಯಯನಗಳು	ಪ್ರಕರಣ ಅಧ್ಯಯನಗಳ ಮಾದರಿ	ಅನುಕೂಲ/ಇತರ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ರೈತರು	<ul style="list-style-type: none"> • 20 ಪ್ರಕರಣ ಅಧ್ಯಯನಗಳು

ಸಮೀಕ್ಷೆ

ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಒಟ್ಟಾರೆ ಉಪಯುಕ್ತತೆ, ಪರಿಣಾಮ ಮತ್ತು ತೃಪ್ತಿ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲು ಸಮೀಕ್ಷೆ ವಿಧಾನವನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಪೋವೆಲ್ ಮತ್ತು ಹರ್ಮನ್ (2000)²⁷ ಅವರು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಜನರಿಂದಲೇ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿದಾಗ ಮತ್ತು ಅವರು ಉತ್ತಮ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ನೀಡಿದಾಗ ಮುಖಾಮುಖಿ ಸಮೀಕ್ಷೆಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ತವಾದ ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಆದಾಗ್ಯೂ ಅವುಗಳು ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ದುಬಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಭೌಗೋಳಿಕ ಉಪ-ಪ್ರದೇಶಗಳು, ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಉಪ-ಗುಂಪುಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ (ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ ಸೇರಿದಂತೆ) ಹರಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

²⁷ Powell Ellen-Taylor and Hermann Carol. 2001. Collecting evaluation Data: Surveys. Program Development and Evaluation, University of Wisconsin. USA. Retrieved from [https://learningstore.uwex.edu/ Assets/pdfs/G3658-10.pdf](https://learningstore.uwex.edu/Assets/pdfs/G3658-10.pdf)

i. ರೈತರ ಪರಿಗಣನೆ

ಈ ಅಧ್ಯಯನವು 4816 ಫಲಾನುಭವಿ ರೈತರು (ವೈಯಕ್ತಿಕ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ) ಮತ್ತು 483 ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು (ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಬಲಿತವಾಗದವರು) ಆಯ್ದು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಂದ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಒಟ್ಟು 5298 ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರ ವ್ಯಕ್ತಿ ಚಿತ್ರಣ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿದ ರೈತರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಪರಿಗಣಿಸಿದ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ನಡುವಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸವು ಗುಣವಿಶೇಷಣೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದು, ವಿಶ್ವಾಸದ ಮಟ್ಟ (ಅಥವಾ ಮಹತ್ವದ ಮಟ್ಟ) ಶೇಕಡಾ 95 ರಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸ್ತರವಾಗಿ, ತಾಲೂಕನ್ನು ದ್ವಿತೀಯ ಸ್ತರವಾಗಿ ಮತ್ತು ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ತೃತೀಯ ಸ್ತರಗಳಾಗಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಬಹು ಹಂತದ ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ಯಾದೃಚ್ಛಿಕ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವಿವಿಧ ಘಟಕಗಳ ನ್ಯಾಯಯುತ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದುವಂತೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವಾಗ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶವಿರುವುದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿರುವುದು ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ್ಯಾಂಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಮಾದರಿಯು ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಶೇಕಡಾ 2.4 ರಷ್ಟು ಆಗಿದೆ (ಅಂದರೆ 203433). ಇದು ಶೇಕಡಾ 99 ರಷ್ಟು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ ಮಟ್ಟ ಮತ್ತು 0.018 ದೋಷದ ಪರಿಮಾಣ ಎಂದು ಅಂದಾಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ, ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಬಳಕೆದಾರರು ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಈ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ವಿವರವಾಗಿ ಸಂದರ್ಶಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ii. ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು

ನಿಯಂತ್ರಣ ಗುಂಪು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಗುಂಪುಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಕೆಯನ್ನು ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸುವ ಅರೆ-ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರು ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾಗಿ ಮಹತ್ವದ ಭಾಗವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರವೃತ್ತಿ-ಅಂಕಗಳ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಫಲಾನುಭವಿ ರೈತರ ಸಾಮಿಪ್ಯದ ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ (ಅಂದರೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಒಳಹರಿವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸದ ಹೊರತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ವಿವರಗಳು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ರೈತರಿಗೆ ಬಹುತೇಕ ಒಂದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ). ಯೋಜನೆಯ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪ ನಡೆಯದ ಅದೇ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

iii. ಗುಂಪುಗಳ ನಡುವಿನ ಹೋಲಿಕೆ

ದೊಡ್ಡ ಪರಿಗಣನಾ ಮಾದರಿಯ ಗಾತ್ರವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ, ಒಟ್ಟು ಪರಿಗಣನಾ ಮಾದರಿಯ ಶೇಕಡಾ 10ರಷ್ಟನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಣ ಗುಂಪಿಗೆ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಅಂದಾಜಿನ ಅಂತರದ ಹೊರತಾಗಿ, ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಗುಂಪುಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಪರಿಣಾಮದ ಅಂದಾಜು ಪರಿಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 95 ರಷ್ಟು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ ಮಧ್ಯಂತರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪಿ ಮೌಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಶೋಧಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನೀಡಿದರೆ, ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ ಮಧ್ಯಂತರವು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿನ ನಿಜವಾದ ಪರಿಣಾಮಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಭವನೀಯ ಶ್ರೇಣಿಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ ಆದರೆ ಪಿ ಮೌಲ್ಯವು ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಿದ ಪರಿಣಾಮವು ಅವಕಾಶದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ. ಗುಂಪುಗಳ ನಡುವೆ ಹೋಲಿಸಲು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ನಡುವಿನ ಸರಾಸರಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣಿತ ವಿಚಲನದಲ್ಲಿನ ಗಮನಾರ್ಹ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಲು ಟಿ-ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಮತ್ತು ಚಿ-ಸ್ಕ್ವೇರ್ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು/ಅಸೋಸಿಯೇಶನ್ ಕೋಷ್ಟಕಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

iv. ಸಮೀಕ್ಷೆಯ ತೂಕಗಳು

ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ, ಆಯ್ದು ಮಾದರಿಯು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಚಿಕ್ಕ ರೂಪವಾಗಿದೆ. ಸಮೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಅಳೆಯಲಾದ ಎಲ್ಲಾ ಅಸ್ಥಿರತೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮಾದರಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಇದು ಪ್ರತಿಫಲಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಸರಳವಾದ ಯಾದೃಚ್ಛಿಕ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮಾತ್ರ ನಿಜವಾದ ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವದ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಅಧ್ಯಯನವು ಬಹು-ಹಂತದ ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ಯಾದೃಚ್ಛಿಕ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ, ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವರ್ಗದ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ/ಕಡಿಗಿನ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿಸಲು ಮಾದರಿ ತೂಕವನ್ನು ಬಳಸುವುದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿದೆ. ತೂಕಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡಲು, ಪ್ರತಿ ಹಂತದ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರ ಮತ್ತು ಮಾದರಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಪ್ರತಿ ಸಮೀಕ್ಷೆಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರಿಗೆ ಈ ತೂಕವನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಡಿಮೆ-ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು 1 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೂಕವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅತಿಯಾಗಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿರುವವರು 1 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ತೂಕವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಿಮ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ, ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ನಿಜವಾದ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ತೂಕದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಮತ್ತು ರೈತರನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಸಮೀಕ್ಷೆಯ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವರ ವಿವರ, ಯೋಜನೆಯಡಿ ಪಡೆದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು, ಉಪಯುಕ್ತತೆ, ಬೆಳೆ ಮಾದರಿ, ಹೂಡುವಳಿ, ಇಳುವರಿ, ಆದಾಯ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಿವಿಧ ಅಂಶಗಳ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಯನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

V. ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಬಳಕೆದಾರರು

ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು, ಅಣಬೆ ಕೃಷಿ ಘಟಕಗಳು, ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳಂತಹ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಸುಮಾರು 30 ಬಳಕೆದಾರರನ್ನು ಸಹಾ ಸಂದರ್ಶಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

vii. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು

ಟೊಮ್ಯಾಟೊ, ಸೌತೆಕಾಯಿ ಮತ್ತು ದೊಣ್ಣೆ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಪಾಲಿಹೌಸ್/ ನೆರಳು ಜಾಲ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ಭಾರತೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯು ನಡೆಸಿರುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ 16 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ 40 ಪಾಲಿಹೌಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಾಗಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾದ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತವು ರೂ. 100 ಲಕ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ 85.57 ಲಕ್ಷಗಳನ್ನು ಭಾರತೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದೆ, ಉಳಿದ ರೂ. 14.43 ಲಕ್ಷಗಳು ಖರ್ಚಾಗಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅದು ಭಾರತೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.

ಭಾರತೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗಿನ ಸಂವಾದವು 40 ರೈತರನ್ನು ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಿದ್ದು, ಅವರಲ್ಲಿ 10 ರೈತರು ತಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ತೊಂದರೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಕ್ಷೇತ್ರ ಆಧಾರಿತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದ ಒಂದು ಬೆಳೆ ಚಕ್ರವನ್ನು ಸಹ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ 14 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ 30 ಫಲಾನುಭವಿಗಳೊಂದಿಗೆ ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ನಡೆಸಲಾಯಿತು. ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಮಾದರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವ 10 ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಸ್ಥಳ ಭೇಟಿಯ ಮೂಲಕ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಉಳಿದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಆಯ್ಕೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೊರಗೆ ನೆಲೆಸಿರುವುದರಿಂದ ಅವರೊಂದಿಗೆ ದೂರವಾಣಿ ಸಂದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

vii. ಅಂಡ್ರಾಯಿಡ್ ಅನ್ವಯಿಕೆ

ನಿಯೋಜನೆಯ ಸಮಯದ ಚೌಕಟ್ಟು ತುಂಬಾ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಸಮೀಕ್ಷೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಮತ್ತು ರೈತರನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ದಿ ಎನರ್ಜಿ ಅಂಡ್ ರಿಸೋರ್ಸಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಅಂಡ್ರಾಯಿಡ್ ಅನ್ವಯಿಕೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಅನ್ವಯಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ವರ್‌ಗೆ ಅಪ್‌ಲೋಡ್ ಮಾಡಲಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯ ಪ್ರಗತಿಯ ನೈಜ ಸಮಯದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

2.4.5 ಹಿತಾಸಕ್ತಿದಾರರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ

ಎ) ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆ

ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಆಳವಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಗುಣಾತ್ಮಕ ವಿಧಾನವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಧಾನವು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಗುಂಪಿನಿಂದ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. (ನ್ಯುಂಬಾ ಮತ್ತು ಇತರರು, 2018)²⁸

ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ರೈತರು ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ಸದಸ್ಯರು, ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಸಿಸ್ಟಮ್ ಇಂಟಿಗ್ರೇಟರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಗ್ರಾಹಕರಂತಹ ಇತರರೊಂದಿಗೆ ನಡೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆಗಳ ಉದ್ದೇಶವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಅದರ ಪ್ರಭಾವದ ಬಗ್ಗೆ ಹಿತಾಸಕ್ತಿದಾರರ ಗ್ರಹಿಕೆಯನ್ನು, ಪ್ರಭಾವದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಘಟಕಗಳ ಶ್ರೇಯಾಂಕ, ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಂಭಾವ್ಯ ಘಟಕಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ, ಮೂರು ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ, ಒಂದನ್ನು ರೈತರು/ಪಂಚಾಯತ್ ಸದಸ್ಯರೊಂದಿಗೆ, ಒಂದು ರೈತ ಉತ್ಪನ್ನ ಸಂಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯದನ್ನು ಸಿಸ್ಟಮ್ ಇಂಟಿಗ್ರೇಟರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಗ್ರಾಹಕರಂತಹ ಇತರರೊಂದಿಗೆ. ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟು 30 ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆಗಳಿಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಬಿ) ಆಳವಾದ ಸಂದರ್ಶನಗಳು

ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿದಾರರೊಂದಿಗೆ ಆಳವಾದ ಸಂದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆಳವಾದ ಸಂದರ್ಶನಗಳು ಶೋಧಕರ ಪೂರ್ವನಿರ್ದೇಶಿತ, ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ, ಕಿರು ಉತ್ತರದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ನೀಡದೆಯೇ ತನಿಖೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಆಳವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಲು ಭಾಗವಹಿಸುವವರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತದೆ. ಎಲ್. (2008)²⁹

ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು/ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಆಳವಾದ ಸಂದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಯಿತು. ನಿಧಿ ಹಂಚಿಕೆ, ನಿಧಿ ಬಿಡುಗಡೆ, ನಿಧಿ ಬಳಕೆ, ಅನುಷ್ಠಾನಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೈಗೊಂಡ ನವೀನ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳು, ಅನುಷ್ಠಾನದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗುವ ಸವಾಲುಗಳು ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಸಲಹೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇದರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

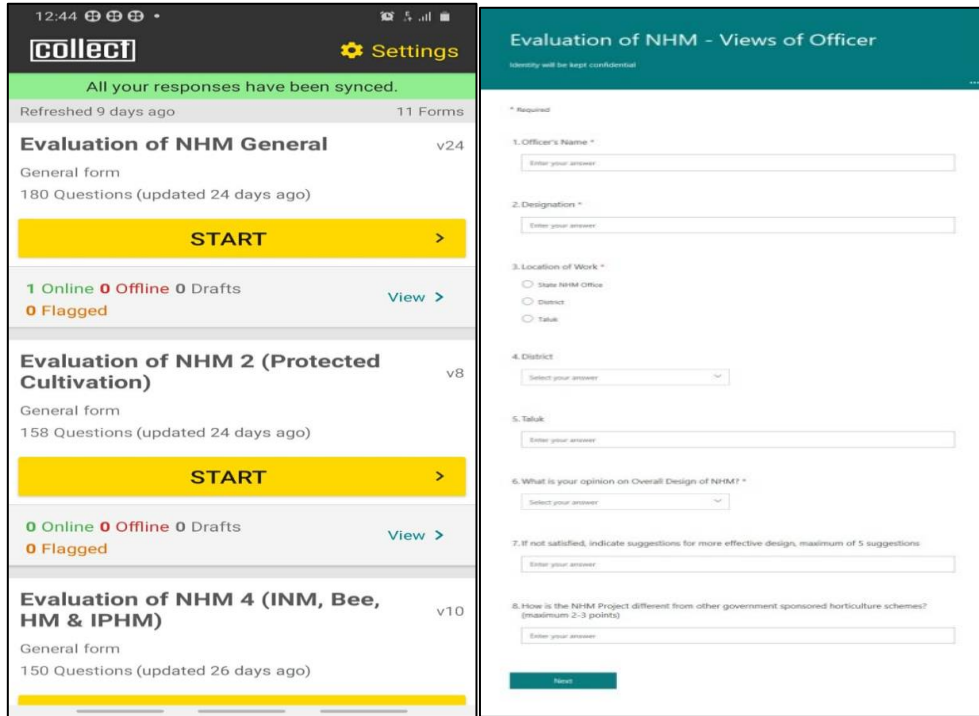
²⁸ Nyumba, Tobias & Wilson, † & Derrick, Christina & Mukherjee, Nibedita. (2018). The use of focus group discussion methodology: Insights from two decades of application in conservation. *Methods in Ecology and Evolution*. 9. 20-32. 10.1111/2041-210X.12860.

²⁹ Given. Lisa. M. , *The SAGE Encyclopaedia of Qualitative Research Methods*. (Vol. 1-0). Thousand Oaks, CA. SAGE Publications. 2008

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಇಬ್ಬರು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಆಳವಾದ ಸಂದರ್ಶನಗಳು, ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ 10 ಸಂದರ್ಶನಗಳು (ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಸಂದರ್ಶನ), ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ 30 ಸಂದರ್ಶನಗಳು (ಆಯ್ದು ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು) ಮತ್ತು 10 ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು/ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ 10 ಸಂದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. (ಆಯ್ದು ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು). ಪ್ರತಿ ಪಾಲುದಾರರಿಗೆ ಸಂದರ್ಶನ ನಮೂನೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ನಿಧಿ ಹಂಚಿಕೆ, ನಿಧಿ ಬಿಡುಗಡೆ, ನಿಧಿ ಬಳಕೆ, ಅನುಷ್ಠಾನಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೈಗೊಂಡ ನವೀನ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳು, ಅನುಷ್ಠಾನದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗುವ ಸವಾಲುಗಳು ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಸಲಹೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇದರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ವಿವಿಧ ಹಂತದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಗೂಗಲ್ ಸಮೀಕ್ಷೆಯ ನಮೂನೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಘಟಕಗಳನ್ನು ಶ್ರೇಣೀಕರಿಸಲು, ಎದುರಿಸಿದ ಸವಾಲುಗಳು, ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಸಲಹೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರ 2.4 ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಚಿತ್ರ 2.4: ಅಧಿಕಾರಿಯ ಶ್ರೇಯಾಂಕಕ್ಕಾಗಿ ಅಂಡ್ರಾಯಿಡ್ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಅನ್ವಯಿಕೆಯ ಸ್ಕ್ರೀನ್‌ಶಾಟ್ ಮತ್ತು ಗೂಗಲ್ ನಮೂನೆ

ಸಿ) ಪ್ರಕರಣ ಅಧ್ಯಯನಗಳು

ವಿಭಿನ್ನ ಅಂಶಗಳು ಹೇಗೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಹೇಗೆ ವಿವಿಧ ಅಂಶಗಳು (ಅನುಷ್ಠಾನ, ಸಂದರ್ಭ ಮತ್ತು ಇತರ ಅಂಶಗಳು) ಗಮನಿಸಿದ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಕರಣ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಮಿಲ್ಸ್ ಮತ್ತು ಇತರರು. (2010)³⁰ ಯಶಸ್ವಿನ ಕಥೆಗಳು/ಪಾಠಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲು ಪ್ರಕರಣ ಅಧ್ಯಯನದ ವಿಧಾನವನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ ಇದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಯೋಜನೆಗಳ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಕೃಷಿ-ಹವಾಮಾನ ವಲಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಆಯ್ದ ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪ್ರಕರಣ ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿದೆ, ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟು 20 ಪ್ರಕರಣಗಳ ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಕರಣ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಡಿ) ಗುಣಮಟ್ಟದ ಕ್ರಮಗಳು

ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಧ್ಯಯನ ತಂಡದ ಪ್ರಮುಖ ಆದ್ಯತೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಗುಣಮಟ್ಟದ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಎರಡು ವಿಭಿನ್ನ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರಗಳನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಲಗತ್ತಿಸಿದ ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

- ಪೂರ್ವ-ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಹಂತಕ್ಕಾಗಿ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಭರವಸೆಯ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರಗಳು: ಎಲ್ಲಾ ಸಂಶೋಧನಾ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಸೂಕ್ತತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪೂರ್ವ-ಪರೀಕ್ಷಾ ತಯಾರಿಯಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕ್ಷೇತ್ರ ತಂಡಕ್ಕೆ ಅವರ ವಿಷಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಹಿಂದಿನ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ನಂತರ ಎಲ್ಲಾ ಗಣತಿದಾರರೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಸ್ತುತ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಲು ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಲು ಒಂದು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಭರವಸೆ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರಗಳು: ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಉರ್ಜಿತಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಅಂಡ್ರಾಯಿಡ್ ಅನ್ವಯಿಕೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಆಕಸ್ಮಿಕ ನಷ್ಟ/ದತ್ತಾಂಶದ ಹಾನಿಯಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಲು ವೆಬ್-ಸರ್ವರ್‌ನಲ್ಲಿ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಅಪ್‌ಲೋಡ್ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಓದಬಲ್ಲ ರೂಪದಲ್ಲಿ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ನಂತರ, ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ದತ್ತಾಂಶದಲ್ಲಿನ ಯಾವುದೇ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯ ಪರಿಶೀಲನೆಗಳು, ಶ್ರೇಣಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರತೆಯ ತಪಾಸಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೇ, ಗಣತಿದಾರರು

³⁰ Mills, A. J., Durepos, G., & Wiebe, E. (2010). Encyclopedia of case study research (Vols. 1-0). Thousand Oaks, CA: SAGE Publications

ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ದತ್ತಾಂಶದ ನಿಖರತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕ್ಷೇತ್ರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರ ಮರು ಪರಿಶೀಲನೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿರುತ್ತಾರೆ.

2.4.6 ದತ್ತಾಂಶ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾ ತಂತ್ರ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಯೋಜನೆಯ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

1. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳು ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಎಷ್ಟು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಅನುಸರಿಸಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಅನುಷ್ಠಾನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ
2. ದ್ವಿತೀಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಘಟಕಗಳು/ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
3. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ಘಟಕಗಳು ಮತ್ತು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಪ್ರದೇಶದ ವಿಸ್ತರಣೆ, ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು, ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ರೈತರ ಆದಾಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಅವರು ಹೇಳಿದ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪೂರೈಸಿವೆ ಅಥವಾ ಪೂರೈಸುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು.
4. ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿನ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಸೂಕ್ತ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಒಟ್ಟು ಮೌಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕಹಾಕಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಳಗಿನ ವಿಶ್ಲೇಷಣಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ದ್ವಿತೀಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಚಿತ್ರ 2.5 ಮತ್ತು ಚಿತ್ರ 2.6 ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ದ್ವಿತೀಯಕ ದತ್ತಾಂಶ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

2005-06 ರಿಂದ 2013-14 ಮತ್ತು 2018-19 ರ ದತ್ತಾಂಶದ ಹೋಲಿಕೆ

ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರದೇಶದಂತಹ ಪ್ರಮುಖ ಸೂಚಕಗಳ ಸರಾಸರಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರ

ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಭಿಯಾನದ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳ ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಒಟ್ಟು ಮೌಲ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಬದಲಾವಣೆಗಳು

ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಭಿಯಾನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲು ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳ ಒಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದ ಅನುಪಾತದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನಿಧಿಯ ಹಂಚಿಕೆ, ಬಿಡುಗಡೆ ಮತ್ತು ಬಳಕೆಯ ದಕ್ಷತೆಯ ತಾರ್ಕಿಕತೆಯನ್ನು ನಿಧಿಯ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪರಿಶೀಲನೆ

ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಭಿಯಾನದ ಅನುಷ್ಠಾನದ ವಿವಿಧ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ಚಿತ್ರ 2.5: ದ್ವಿತೀಯಕ ದತ್ತಾಂಶ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ಮಾದರಿ ವಿನ್ಯಾಸವು ಎಲ್ಲಾ ಭೌಗೋಳಿಕ ಉಪ-ಪ್ರದೇಶಗಳು, ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಉಪ-ಗುಂಪುಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು (ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ/ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳು ಮತ್ತು ಕನಿಷ್ಠ ಗುಂಪುಗಳು) ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶದಂತೆ 4816 ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ನಿಯಮದಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿದ ವಿತರಣೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬಹು-ಹಂತದ ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ಯಾದೃಚ್ಛಿಕ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಬಳಸಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೃಷಿ-ಹವಾಮಾನ ವಲಯದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು (4816 ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ 10 ಜಿಲ್ಲೆಗಳು) ಮತ್ತು 2 ಉತ್ಕೃಷ್ಟತಾ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ

ಮಾದರಿ ಗಾತ್ರವು ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ (203433) ಶೇಕಡಾ 2.4 ರಷ್ಟನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ, ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 10 ರಷ್ಟು ಮಾದರಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು (ಅಂದರೆ 483) ನಿಯಂತ್ರಣ ಗುಂಪಿಗೆ ಮಾದರಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಮುಖ್ಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾನದಂಡಗಳು : ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಮೊದಲು ಇದರ ಎದುರಿಗೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ನಂತರ; ಅನುಕೂಲಗಳೊಂದಿಗೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲದೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕುಟುಂಬಗಳು.

ಸರಾಸರಿಗಳ ಹೋಲಿಕೆಯ ಹೊರತಾಗಿ, ಸಂಬಂಧಿತ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯ ಟಿ-ಟೆಸ್ಟ್‌ಗಳು, ಡಿಫರೆನ್ಸ್ ಇನ್ ಡಿಫರೆನ್ಸ್ ಅನಾಲಿಸಿಸ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್‌ಗಳ ಕೋಷ್ಟಕಗಳು ಮತ್ತು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ಗುಂಪುಗಳ ನಡುವಿನ ಹೋಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಇತರ ಪರಿಶೀಲನೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಯಿತು.

ಘಟಕಗಳ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ

ಚಿತ್ರ 2.6: ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ದತ್ತಾಂಶ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕ 2.9 ರಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ಷೇಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ದತ್ತಾಂಶ ಮತ್ತು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಮಾಹಿತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 2.9: ಘಟಕವಾರು ಸಾಂಖ್ಯಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ವಿಧಾನಗಳು

ಕ್ರ. ಸಂ.	ಘಟಕ/ಅಸ್ಥಿರತೆ	ಸಂಖ್ಯಾಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಾಧನ
1.	<ul style="list-style-type: none"> ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಯೋಜಿಸುವುದು, ಅನುಷ್ಠಾನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ, ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ, ನಿಧಿ ಹಂಚಿಕೆ ಮತ್ತು ಬಳಕೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನತೆಯ ಕೇಂದ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ 	ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
2.	<ul style="list-style-type: none"> ರೈತರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಗುಂಪು / ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪ್ರಚಾರ ಮತ್ತು ಬಲಪಡಿಸುವಿಕೆ ರೈತರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಗುಂಪು / ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗಾಗಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ ರೈತರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಗುಂಪು / ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಲಾದ ಬೆಂಬಲ 	ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
3.	<ul style="list-style-type: none"> ಹೊಸ ಉದ್ಯಾನವನಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ (ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ) 	ಸಂಯುಕ್ತ ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರ, ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ, ಶೇಕಡಾವಾರು ಬದಲಾವಣೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಜೊತೆಯಾದ ಟಿ-ಪರಿಕ್ಷೆ, ವ್ಯತ್ಯಾಸ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತರ ತೃಪ್ತಿಗಾಗಿ ಸ್ಕೇಲಿಂಗ್ ತಂತ್ರವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಗುಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ, ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯದ ಮೇಲಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಮೇಲಿನ ವೀಕ್ಷಣೆಗಳು
4.	<ul style="list-style-type: none"> ನಿರ್ವಹಣೆ ಅಣಬೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹಳೆಯ ತೋಟದ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಮತ್ತು ಮರು ನೆಡುವಿಕೆ 	ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ
5.	<ul style="list-style-type: none"> ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿ 	ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ಆದಾಯಕ್ಕಾಗಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತರ
6.	<ul style="list-style-type: none"> ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಪ್ರಚಾರ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಜೇನುಸಾಕಣೆ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಮೂಲಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸರಣ ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಳುವರಿ ನೀಡುವ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಬೀಜಗಳು ಮತ್ತು ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ವಿತರಣೆ ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ರಚನೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ 	ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ತೃಪ್ತಿಗಾಗಿ ಸ್ಕೇಲಿಂಗ್ ತಂತ್ರವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಗುಣಾತ್ಮಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ, ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯದ ಮೇಲಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಮೇಲಿನ ವೀಕ್ಷಣೆಗಳು

2.4.7 ವರದಿಯ ಬರವಣಿಗೆ

ಕರಡು ವರದಿಯನ್ನು ತಾಂತ್ರಿಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಸಮಿತಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಅವರ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಸಂಯೋಜಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಅಂತಿಮ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

3 ಫಲಿತಗಳು

3.1 ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ: ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

3.1.1 ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಸಂಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

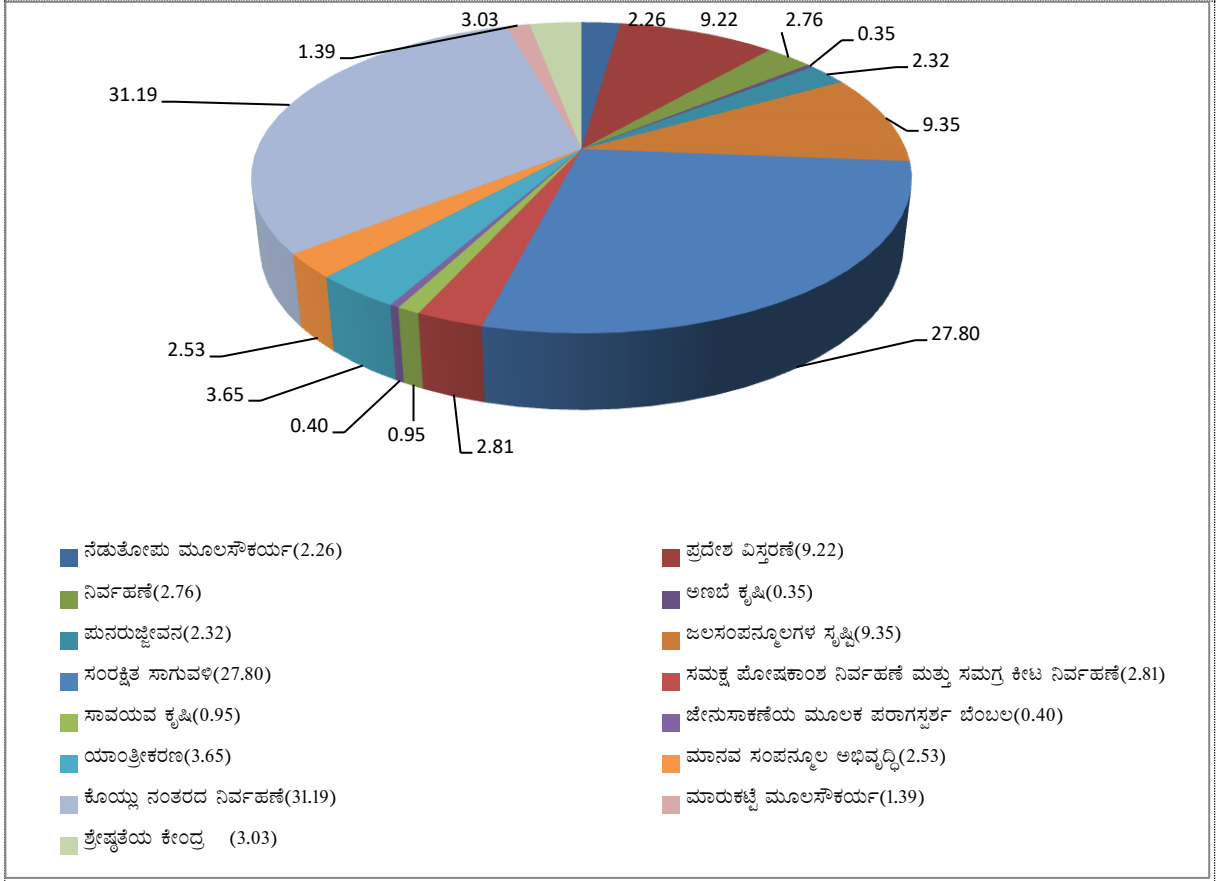
2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಗೆ ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಘಟಕವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಮತ್ತು ಗುರಿಯನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಾದ 16 ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ 14 ಘಟಕಗಳನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದ್ದು.. ಕೋಷ್ಟಕ 3.1 ರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯು ಒದಗಿಸಿದ ದ್ವಿತೀಯ ದತ್ತಾಂಶದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಅಧ್ಯಯನದ ಉಲ್ಲೇಖ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಭೌತಿಕ ಗುರಿಯ ಎದುರಿಗೆ ಒಟ್ಟಾರೆ ಸಾಧನೆಯು ಅಣಬೆ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಜೇನುಸಾಕಣೆಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 80 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯು (ರಾಜ್ಯ ಅಭಿಯಾನದ ಕೋಶ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ರೂ. 55,700 ಲಕ್ಷಗಳ ಎದುರಿಗೆ ರೂ. 49,714 ಲಕ್ಷಗಳು(ಶೇಕಡಾ 89.25 ರಷ್ಟು) ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.1: 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಘಟಕವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ

ಘಟಕ	ಭೌತಿಕ				ಆರ್ಥಿಕ			
	ಗುರಿ	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	ಸಾಧನೆ	ಗುರಿಗೆ ಸಾಧನೆ (ಶೇಕಡಾ)	ಗುರಿಯ ಮೊತ್ತ	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	ಸಾಧನೆ	ಗುರಿಗೆ ಸಾಧನೆ (ಶೇಕಡಾ)
ನೆಡುತೋಪು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ	251	0.09	205	81.69	1256.53	2.26	789.53	62.83
ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ	26245	9.60	25968	98.95	5138.11	9.22	5052.70	98.34
ನಿರ್ವಹಣೆ	26379	9.65	24156	91.57	1535.34	2.76	1388.71	90.45
ಅಣಬೆ ಕೃಷಿ	24	0.01	14	58.33	193.00	0.35	115.47	59.83
ಪುನರುಜ್ಜೀವನ	6457	2.36	7487	115.95	1291.40	2.32	1129.67	87.48
ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ	3329	1.22	3495	104.99	5205.46	9.35	5053.32	97.08
ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿ	9269.45	3.39	9199.40	99.24	15482.00	27.80	14000.10	90.43
ಸಮಕ್ಷ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ	115946	42.41	107496	92.71	1564.46	2.81	1447.08	92.50
ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ	6674	2.44	5634	84.42	528.00	0.95	493.99	93.56
ಜೇನುಸಾಕಣೆಯ ಮೂಲಕ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ ಬೆಂಬಲ	35895	13.13	24922	69.43	224.43	0.40	233.79	104.17
ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ	3003	1.10	3005	100.07	2035.42	3.65	1929.70	94.81
ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ	32944	12.05	30742	93.32	1411.05	2.53	471.40	33.41
ಕೊಯ್ಲು ಸಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ	5889	2.15	6969	118.34	17374.41	31.19	15811.31	91.00
ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ	1059	0.39	905	85.46	772.45	1.39	460.88	59.66
ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ಕೇಂದ್ರ	10	0.00	9	90.00	1688.12	3.03	1336.41	79.17
ಒಟ್ಟು/ಮೊತ್ತ		100			55700	100	49714	89.25

ಮೂಲ: ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ. ಭೌತಿಕ ಭಾಗಗಳ ಘಟಕಗಳು ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿವೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಒಟ್ಟು/ಮೊತ್ತಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಚಿತ್ರ 3.1: ವಿವಿಧ ಘಟಕಗಳ ನಡುವೆ ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚದ ವಿತರಣೆ (ಶೇಕಡಾದಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆ)

ವಿವಿಧ ಘಟಕಗಳ ನಡುವೆ ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚದ ವಿತರಣೆಯನ್ನು ಮೇಲಿನ ಚಿತ್ರ 3.1 ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮೇಲ್ಕಂಡ ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿಯು ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ನೈಜ ಮೊತ್ತ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚವು ಅದರ ಎದುರಿಗೆ ಮಾಡಿರುವ ವೆಚ್ಚವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಭೌತಿಕ ಗುರಿಗಳ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ, ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆ, ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಶೇಕಡಾ 100 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಧಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಜೀನುಸಾಕಣೆಯ ಮೂಲಕ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶದ ಬೆಂಬಲದ ಘಟಕವು ಶೇಕಡಾ 100 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಧನೆ (>100%) ಮತ್ತು ಇತರ ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ 60% ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಸಾಧನೆಗೆ ಕಾರಣಗಳ ಕುರಿತು ರಾಜ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚೆಯು ಒಟ್ಟು ಅನುಮೋದಿತ ಆಯವ್ಯಯವನ್ನು ಮೀರದಂತೆ ಘಟಕಗಳೊಳಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಇರುವುದನ್ನು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಆರ್ಥಿಕ ಅಥವಾ ಭೌತಿಕ ಸಾಧನೆಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಘಟಕಗಳು ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಲಿಂಕ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಎಂಡೆಡ್ ಸಹಾಯಧನಗಳಾಗಿವೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಸಾಲದ ಲಭ್ಯತೆಯು ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಪಾಲನ್ನು ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಭೌತಿಕ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಅಧ್ಯಯನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಘಟಕಗಳು ಅಂದರೆ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ, ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆ, ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯ, ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ರಚನೆ, ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಜೇನು ಸಾಕಣೆ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ, ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ, ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಅಣಬೆ ಕೃಷಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕೆಳಗಿನ ವಿಭಾಗಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ರೂ. 600.40 ಕೋಟಿ ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿಯ ಎದುರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲಾ ಮೂವತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಶೇಕಡಾ 87.79ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು ಎಂಬುದು ಕೋಷ್ಟಕ 3.2 ರಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಡಿಮೆ ಸಾಧನೆ (20.30%) ರಾಜ್ಯ ಅಭಿಯಾನ ಕೋಶ ಘಟಕದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಗುರಿಗೆ ಸಾಧನೆಯು ಶೇಕಡಾವಾರು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿದ್ದು (ಶೇ. 99.35) ಇದು ಶೇಕಡಾ 3.06 ರಷ್ಟು ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಶೇಕಡಾ 64.61 ರಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ ದಾಖಲಿಸಿರುತ್ತದೆ, ಇದು ರಾಜ್ಯ ಹಂಚಿಕೆಯ ಶೇಕಡಾ 1.14 ರಷ್ಟು ಪಡೆದಿರುತ್ತದೆ. ಶೇಕಡಾ 80 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದ ಏಕೈಕ ಜಿಲ್ಲೆ ರಾಯಚೂರು ಆಗಿದ್ದು ಇದಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ಆಯವ್ಯಯದ ಶೇಕಡಾ 2.54 ರಷ್ಟು ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಣಕಾಸಿನ ಹಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಪಾಲನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಶೇಕಡಾ 93.43 ರಷ್ಟು ಸಾಧನೆಯೊಂದಿಗೆ ರೂ. 5928.82 ಲಕ್ಷದಷ್ಟು (9.87%) ಪ್ರಮುಖ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 6.12 ರಷ್ಟು ಪಾಲು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಶೇಕಡಾ 95.29 ಸಾಧನೆಯೊಂದಿಗೆ ಎರಡನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಶೇಕಡಾ 95.14 ರಷ್ಟು ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದ್ದು ಅಲ್ಪ ಪಾಲನ್ನು (0.85%) ಪಡೆದಿರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.2: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿ

ಜಿಲ್ಲೆ	ಆರ್ಥಿಕ			
	ಗುರಿಯ ಮೊತ್ತ	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	ಸಾಧನೆ	ಗುರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ (ಶೇಕಡಾ)
ಬಾಗಲಕೋಟೆ	1976.00	3.29	1727.89	87.44
ಬಳ್ಳಾರಿ	1840.06	3.06	1828.04	99.35
ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ	1809.38	3.01	1559.53	86.19
ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ	2537.95	4.23	2177.35	85.79
ಬೆಳಗಾವಿ	2590.83	4.32	2468.56	95.28
ಬೀದರ್	982.11	1.64	918.51	93.52
ಚಾಮರಾಜನಗರ	1247.09	2.08	1067.09	85.57
ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ	2272.40	3.78	2168.95	95.45
ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	2411.18	4.02	2256.57	93.59
ಚಿತ್ರದುರ್ಗ	2649.28	4.41	2392.57	90.31
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	509.06	0.85	484.30	95.14
ದಾವಣಗೆರೆ	3676.59	6.12	3503.57	95.29
ಧಾರವಾಡ	1646.03	2.74	1347.59	81.87
ಗದಗ	1029.22	1.71	936.86	91.03
ಹಾಸನ	2537.76	4.23	2141.85	84.40
ಹಾವೇರಿ	1644.23	2.74	1560.61	94.91
ಕಲಬುರಗಿ	1603.04	2.67	1495.79	93.31
ಕೊಡಗು	683.00	1.14	441.26	64.61
ಕೋಲಾರ	2460.71	4.10	2234.40	90.80
ಕೊಪ್ಪಳ	1958.17	3.26	1845.07	94.22
ಮಂಡ್ಯ	1273.31	2.12	1126.39	88.46
ಮೈಸೂರು	1705.63	2.84	1508.44	88.44
ರಾಯಚೂರು	1527.03	2.54	1209.97	79.24
ರಾಮನಗರ	1363.17	2.27	1338.38	98.18
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	2511.56	4.18	2240.34	89.20
ಶುಮಕೂರು	2354.20	3.92	2078.33	88.28
ಉಡುಪಿ	806.71	1.34	724.20	89.77
ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	1409.04	2.35	1297.80	92.11
ವಿಜಯಪುರ	5928.82	9.87	5539.13	93.43
ಯಾದಗಿರಿ	624.38	1.04	588.98	94.33
ರಾಜ್ಯ ಅಭಿಯಾನ ಕೋಶ	2472.91	4.12	502.03	20.30
ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು	60040.84	100.00	52710.33	87.79

ಕೋಷ್ಟಕ 3.3ರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಹಂತದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಷವಾರು ಆಯವ್ಯಯ ಅವಕಾಶಗಳು ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. 2005-06 ರಿಂದ 2013-14 ರವರೆಗಿನ ದತ್ತಾಂಶವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಹಂತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ, ಆದರೆ 2014-15 ರಿಂದ 2020-21 ರವರೆಗಿನ ದತ್ತಾಂಶವು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಹಂತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುತ್ತದೆ..

ಕೋಷ್ಟಕ 3.3: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಹಂತದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಷವಾರು ಆಯವ್ಯಯ ಅವಕಾಶಗಳು ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚಗಳು

ಕ್ರ. ಸಂ.	ವರ್ಷ	ಅನುಮೋದಿತ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆ	ಲಭ್ಯವಿರುವ ಒಟ್ಟು ನಿಧಿಗಳು (ಬಿಡುಗಡೆಗಳು ಮತ್ತು ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷದ ಬಾಕಿ)	ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚ	ಶೇಕಡಾ ವೆಚ್ಚ
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಹಂತ (2005-06 ರಿಂದ 2013-14)					
1	2005-06	4455.17	4455.17	56.49	1.27
2	2006-07	13358.88	12922.69	4450.59	34.44
3	2007-08	17755.11	18956.47	17064.13	90.02
4	2008-09	14641.00	15647.71	10953.65	70.00
5	2009-10	13918.02	14423.20	13117.09	90.94
6	2010-11	13200.00	13410.49	12522.02	93.37
7	2011-12	12500.00	13060.26	12574.46	96.28
8	2012-13	14000.00	14062.12	10556.14	75.07
9	2013-14	14000.00	13015.42	11351.18	87.21
	ಒಟ್ಟು	117828.18	119953.53	92645.75	70.96
ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಹಂತ (2014-15 ರಿಂದ 2020-21 ರವರೆಗೆ)					
10	2014-15	14700.00	13349.67	12402.51	92.90
11	2015-16	13583.33	12503.38	12142.41	97.11
12	2016-17	12488.86	11554.43	11301.37	97.81
13	2017-18	12302.00	11743.98	11614.19	98.89
14	2018-19	21666.66	18305.56	17591.26	96.10
15	2019-20	20654.72	18351.25	16980.79	92.53
16	2020-21	22617.66	20503.32	20438.94	99.69
	ಒಟ್ಟು	235841.41	226265.12	195117.22	96.43

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಲಭ್ಯವಿರುವ ಒಟ್ಟು ಆಯವ್ಯಯಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಒಟ್ಟಾರೆ ಸರಾಸರಿ ವೆಚ್ಚವು ಶೇಕಡಾ 96.43 ಎಂದು ಈ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಹಂತದಲ್ಲಿ, ಸರಾಸರಿ ವೆಚ್ಚವು ಶೇಕಡಾ 70.96 ರಷ್ಟಿದ್ದರೆ, ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 96.43 ಎಂದು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಹಂತದಲ್ಲಿ 2007-08 ರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಧಿಕ ಲಭ್ಯವಿರುವ ನಿಧಿಗಳು (ರೂ. 18956.47 ಲಕ್ಷಗಳು) ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚಗಳು (ರೂ. 17064.13 ಲಕ್ಷಗಳು) ಇರುವುದು ಗಮನಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಹಂತಕ್ಕೆ 2020-21 ರಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಲಭ್ಯವಿರುವ ನಿಧಿಗಳು (ರೂ. 20503.32 ಲಕ್ಷಗಳು) ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚಗಳು (ರೂ. 20438.94 ಲಕ್ಷಗಳು) ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತವೆ.

ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿಗಳಿಗೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಕೊಡುಗೆ

ಹಸಿವು ಮತ್ತು ಪ್ರೋಟೀನ್ ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಜಗತ್ತು ದಾಪುಗಾಲು ಹಾಕಿರುತ್ತದೆ ಆದರೆ ಮೈಕ್ರೋನ್ಯೂಟ್ರಿಯಂಟ್ (ವಿಟಮಿನ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಖನಿಜಗಳು) ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯ ಪ್ರಗತಿಯ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಸುಮಾರು ಎರಡು ಬಿಲಿಯನ್ ಜನರ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಂದಾಜಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿ 2ರಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಣ್ಣುಗಳು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಹಲವು ಅನುಕೂಲಗಳು ಅಂದರೆ ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರ ರೈತರು ಮತ್ತು ಇತರ ಮೌಲ್ಯ ಸರಪಳಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವವರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳು ದೊರೆಯುವುದಲ್ಲದೇ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಬಲೀಕರಣ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಸುಸ್ಥಿರ ಕೃಷಿ, ಕೃಷಿ ವೈವಿಧ್ಯೀಕರಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಭಾಗವಾಗಿ ಸಂಯೋಜಿಸಲಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯವನ್ನು ತರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕಿಯಾಟ್ರಿಂಜೆ ಮತ್ತು ಇತರರು (2018) ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯು ಹಲವಾರು ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿಗಳಿಗೆ ಅದರಲ್ಲೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿ 2 (ಶೂನ್ಯ ಹಸಿವು) ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿ 12 (ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆ) ಇವುಗಳಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುವ ದೊಡ್ಡ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯನ್ನು 72 ರ ಒಟ್ಟಾರೆ ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿ ಸೂಚ್ಯಂಕದೊಂದಿಗೆ 'ಮುನ್ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ' ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿ 2 ರ ಪ್ರಕಾರ, 53 ಅಂಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕವು 'ಪ್ರದರ್ಶಕ' ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಹಾರ ಭದ್ರತಾ ಅಭಿಯಾನ, ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನ, ಸುಸ್ಥಿರ ಕೃಷಿಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿಯಾನ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಎಣ್ಣೆಬೀಜ ಮತ್ತು ಎಣ್ಣೆ ಪಾಮ್ ಅಭಿಯಾನ, ಕೃಷಿ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿಯಾನ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ವಿಕಾಸ ಯೋಜನೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಾನುವಾರು ಅಭಿಯಾನ, ಜಾನುವಾರು ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ರೋಗ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳು, ಗೋವಿನ ತಳಿ ಮತ್ತು

ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿ 2 ರ ಸಾಧನೆಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಮಗ್ರ ವಿಧಾನವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತವೆ.

ಫೈಡ್‌ನ್ ಅಸ್ಥಿರತೆಯ ದ್ವಿಮುಖ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ವಿವಿಧ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಯಾವುದೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿದ್ದರೆ ನಿರ್ಣಯಿಸಲು ಫೈಡ್‌ನ್ ಅಸ್ಥಿರತೆಯ ದ್ವಿಮುಖ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಪ್ರಬಲವಾದ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಸಾಧನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಗುರಿಯ ಎದುರಿಗೆ ಶೇಕಡಾವಾರು ಸಾಧನೆಯ ಪ್ರಕಾರ, 10 ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು 9 ಘಟಕಗಳಿಗೆ ಶ್ರೇಣೀಕರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.4 ಮತ್ತು 3.5 ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಎ) ಭೌತಿಕ ಗುರಿ ಸಾಧನೆ

ಕ್ಷೇತ್ರ ವಿಸ್ತರಣೆಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದ್ದು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಎರಡನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ. (ಕೋಷ್ಟಕ 3.4) ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ ಜಿಲ್ಲೆಯಾಗಿದ್ದು, ನಂತರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮಂಡ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಕಡಿಮೆ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ನಿರ್ವಹಣೆ ಘಟಕವನ್ನು ಹೋಲಿಸಿದಾಗ, ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಪ್ರಥಮ ಶ್ರೇಣಿಯೊಂದಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡಿರುತ್ತದೆ, ನಂತರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಕೋಲಾರ ಮತ್ತು ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಕಡಿಮೆ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲ ಘಟಕ ರಚನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಉತ್ತಮ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡಿದ್ದು, ನಂತರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಇರುತ್ತದೆ, ಕಡಿಮೆ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ ಹೊಂದಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಕೋಲಾರ, ಮತ್ತು ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ವಿಜಯಪುರ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದೆ; ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಕಡಿಮೆ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡಿದ ಜಿಲ್ಲೆ ವಿಜಯಪುರವಾಗಿದ್ದು ನಂತರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಆಗಿರುತ್ತದೆ, ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಕನಿಷ್ಠ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿರುತ್ತವೆ. ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಂತರದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಕೊನೆಯ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದ್ದು, ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯು ನಂತರದ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿರುತ್ತದೆ. ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಕಡಿಮೆ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡಿದ ಜಿಲ್ಲೆಯಾಗಿದ್ದು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯು ನಂತರದ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡಿದ ಜಿಲ್ಲೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತರಬೇತಿಯಲ್ಲೂ ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಪ್ರಥಮ ಶ್ರೇಯಾಂಕ ಪಡೆದಿದ್ದು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯು ನಂತರದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಲಗತ್ತಿಸಿದ ಭೌತಿಕ ಗುರಿ ಸಾಧನೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶ್ರೇಯಾಂಕವನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.4 ಚಿತ್ರಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.4: ಭೌತಿಕ ಗುರಿ ಸಾಧನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶ್ರೇಯಾಂಕ

ಜಿಲ್ಲೆ	ಬೀದರ್	ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	ದಾವಣಗೆರೆ	ಧಾರವಾಡ	ಹಾಸನ	ಕಲಬುರಗಿ	ಕೋಲಾರ	ಮಂಡ್ಯ	ಶಿವಮೊಗ್ಗ	ವಿಜಯಪುರ
ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ	5	1	4	6	7	3	9	7.5	2	7.5
ನಿರ್ವಹಣೆ	7	5	4	3	1	9	10	8	2	6
ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು	9	2	4	3	7	6	10	5	8	1
ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯ	2	9	8	10	5	3	4	6	7	1
ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ	6	3	4	2	5	8	9	10	7	1
ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ	2	1	9	7	2	2	8	5	6	10
ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ	2	1	7	3	4	8	6	5	9	10
ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ	10	9	7	4	5	3	8	6	2	1
ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ	8	5	4	9	6	3	7	2	1	10
ಶ್ರೇಣಿಯ ಮೊತ್ತ	51	36	51	47	42	45	71	55	44	48
ಮೊತ್ತದ ಚದರ	2601	1296	2601	2209	1764	2025	5041	3025	1936	2304

ಚಿ ಸ್ಟೇರ್ ಕ್ಯಾಲ್ಕುಲೇಶನ್	ಟೇಬಲ್ ಚಿ ಸ್ಟೇರ್	ಡಿಗ್ರೀಸ್ ಆಫ್ ಪ್ರೋಡಮ್
30.69	15.51	9

ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಒಂದು ಅಸ್ಥಿರತೆ ಮತ್ತು ಘಟಕವು ಎರಡನೇ ಅಸ್ಥಿರತೆಯಾಗಿದೆ. 9 ಡಿಎಫ್‌ನಲ್ಲಿ 30.69 ಚಿ ಸ್ಪೇರ್ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದ ಮೌಲ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಭೌತಿಕ ಗುರಿ ಸಾಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ನಡುವೆ ಗಮನಾರ್ಹ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಗುರಿ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯು 36 ರ ಶ್ರೇಯಾಂಕ ಮೊತ್ತದೊಂದಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದೆ ಮತ್ತು ನಂತರದಲ್ಲಿ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯು 42ರ ಶ್ರೇಯಾಂಕ ಮೊತ್ತ ಹೊಂದಿದೆ. ಭೌತಿಕ ಗುರಿ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ನಡುವೆ ಗಮನಾರ್ಹ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಕೋಲಾರವಾಗಿದ್ದು ನಂತರದ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಮಂಡ್ಯ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಬಿ) ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿಯ ಸಾಧನೆ

ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿಯ ಎದುರಿಗೆ ಸಾಧನೆಯು ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಘಟಕದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಮತ್ತು ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯು ನಂತರದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತದೆ ಕಡಿಮೆ ಸಾಧನೆ ತೋರಿದ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಕೋಲಾರ ಆಗಿದ್ದು ನಂತರದ ಜಿಲ್ಲೆ ಮಂಡ್ಯ ಆಗಿರುವುದು ಕೋಷ್ಟಕ 3.5 ರಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ನಿರ್ವಹಣೆ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ಹೋಲಿಸಿದರೆ, ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಪ್ರಥಮ ಶ್ರೇಯಾಂಕದೊಂದಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡಿದರೆ, ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯು ನಂತರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಿಂತ ಮೊದಲು ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಸಾಧನೆ ತೋರಿರುತ್ತದೆ. ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲ ಘಟಕ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಉತ್ತಮ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ್ದು, ಮಂಡ್ಯ ನಂತರದ ಜಿಲ್ಲೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಕೋಲಾರ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡಿದ ಜಿಲ್ಲೆ ಮಂಡ್ಯ ಆಗಿರುತ್ತದೆ ನಂತರ ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ; ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆ ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಿಂತ ಕನಿಷ್ಠ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತದೆ. ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದ್ದು, ನಂತರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಿರುತ್ತದೆ; ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಕೊನೆಯ ಶ್ರೇಯಾಂಕವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತದೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದ್ದು, ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯು ನಂತರದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತದೆ. ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಿಂತ ಮೊದಲು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಕಡಿಮೆ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡಿರುತ್ತದೆ. ತರಬೇತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಪ್ರಥಮ ಶ್ರೇಯಾಂಕವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯು ದ್ವಿತೀಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.5: ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿ ಸಾಧನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಶ್ರೇಯಾಂಕ

ಜಿಲ್ಲೆ	ಬೀದರ್	ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	ದಾವಣಗೆರೆ	ಧಾರವಾಡ	ಹಾಸನ	ಕಲಬುರಗಿ	ಕೋಲಾರ	ಮಂಡ್ಯ	ಶಿವಮೊಗ್ಗ	ವಿಜಯ ಪುರ
ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ	7	1	2	5	6	3	10	9	4	8
ನಿರ್ವಹಣೆ	6	8	5	2	1	10	9	3	4	7
ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು	8	5	1	7	4	6	10	2	9	3
ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯ	2	10	4	6	1	5	3	8	7	9
ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ	6	3	8	5	4	9	10	1	7	2
ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ	2	3	9	8	1	5	10	7	4	6
ಯಾಂತ್ರಿಕರಣ	2	1	6	4	5	7	9	10	8	3
ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ	9	4	6	3	2	1	8	7	5	10
ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ	6	1	2	10	5	3	7	8	9	4
ಶ್ರೇಯಾಂಕ ಮೊತ್ತ	48	36	43	50	29	49	76	55	57	52
ಮೊತ್ತದ ಚದರ	2304	1296	1849	2500	841	2401	5776	3025	3249	2704

ಚಿ ಸ್ಟೇರ್ ಕ್ಯಾಲ್ಕುಲೇಶನ್ ಮೌಲ್ಯ	ಟೀಬಲ್ ಚಿ ಸ್ಟೇರ್	ಡಿಗ್ರೀಸ್ ಆಫ್ ಪ್ರೀಡಮ್
45.93	15.51	9

ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಒಂದನೇ ಅಸ್ಥಿರತೆ ಮತ್ತು ಘಟಕವನ್ನು ಎರಡನೇ ಅಸ್ಥಿರತೆಯಾಗಿ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ, 9 ಡಿಗ್ರೀಸ್ ಆಫ್ ಪ್ರೀಡಮ್‌ನಲ್ಲಿ 30.69 ಚಿ ಸ್ಟೇರ್ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದ ಮೌಲ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿ ಸಾಧನೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ನಡುವೆ ಗಮನಾರ್ಹ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯು 29 ರ ಶ್ರೇಯಾಂಕ ಮೊತ್ತದೊಂದಿಗೆ ಗುರಿ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ. ನಂತರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ, 36 ರ ಶ್ರೇಯಾಂಕ ಮೊತ್ತದೊಂದಿಗೆ ಗುರಿ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯು ನಂತರದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತದೆ. ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಕೋಲಾರವಾಗಿದ್ದು, ನಂತರದಲ್ಲಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಮತ್ತು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಕಳಪೆ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿ ಸಾಧನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸಾಮಾನ್ಯತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

3.1.1.1 ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ

ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.6ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನವು ಪ್ರದೇಶದ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾದ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳು, ತರಕಾರಿಗಳು, ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯಗಳು, ಔಷಧೀಯ ಬೆಳೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉದ್ಯಾನವನಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆ (106.94%), ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಜಿಲ್ಲೆ (106.63%), ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ (105.34%), ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ (104.22%), ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ (104.01%), ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ (103.61%), ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ (102%). ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ (102.01%), ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ (100.21%) ಮತ್ತು ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆ (100.03%) ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಭೌತಿಕ ಗುರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಒಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದ ವಿಸ್ತರಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ 1610 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಗರಿಷ್ಠ ಭೌತಿಕ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು ಮತ್ತು ಸಾಧನೆಯು ಗುರಿಯನ್ನು ಮೀರಿರುತ್ತದೆ (ಅಂದರೆ, 1668 ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಶೇಕಡಾ 103.61%. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಒಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದ ವಿಸ್ತರಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ 1610 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಗರಿಷ್ಠ ಭೌತಿಕ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, (ವಿಸ್ತರಣೆ 6.1%) ಸಾಧನೆಯು ಗುರಿಯನ್ನು ಮೀರಿರುತ್ತದೆ (1668 ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಅಂದರೆ, ಶೇಕಡಾ 103.61 ರಷ್ಟು ಸಾಧಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯು ವಿಸ್ತರಣೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ 117 ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನ ಕಡಿಮೆ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ವಿಸ್ತರಣೆಯು ಶೇಕಡಾ 0.40 ಆಗಿರುತ್ತದೆ ಅಂದರೆ, 125 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಸಾಧನೆಯಾಗಿದ್ದು ಶೇಕಡಾ 106.63 ರಷ್ಟು ಗುರಿಯನ್ನು ಮೀರಿರುತ್ತದೆ.

ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆ (109.00%), ಕೊಪ್ಪಳ ಜಿಲ್ಲೆ (102.11%), ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ (101.91%), ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ (101.82%), ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ (101.66%), ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆ (101.52%), ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ (101.14%). ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆ (100.56%), ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ (100.41%), ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆ (100.27%), ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ (100.20%) ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಜಿಲ್ಲೆ (100.04%) ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಧಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ 6.8% ದೊಂದಿಗೆ 101.82% ಸಾಧನೆಯೊಂದಿಗೆ ಅತ್ಯಧಿಕ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರವು ಶೇಕಡಾದಿಂದ ಒಟ್ಟು 0.4% ಮೊತ್ತದೊಂದಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಗುರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯು 100.04% ಆಗಿದೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಕಡೆಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಾಗುವಳಿ ಪ್ರದೇಶದ ಕಡಿಮೆ ಪಾಲನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಒಣ ಕೃಷಿ ಹವಾಮಾನ ವಲಯಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿವೆ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಕೃಷಿಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿವೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಕಡಿಮೆ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತವೆ, ಆದರೆ ಬೆಳೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾಲನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಶುಷ್ಕ ಕೃಷಿ-ಹವಾಮಾನ ವಲಯಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಗರಿಷ್ಠ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಲು ಇದು ಒಂದು ಕಾರಣವಾಗಿತ್ತು ಆದರೆ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದ ಸಾಧನೆಯಾಗಿದೆ (ಸಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಇತರರು, 2014).

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.6: ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ

ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	ಭೌತಿಕ				ಆರ್ಥಿಕ			
	ವಿಸ್ತೀರ್ಣ (ಹೆ)	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	ಸಾಧನೆ (ಹೆ)	ಗುರಿಗೆ ಭೌತಿಕ ಸಾಧನೆ ಶೇಕಡಾ	ಮೊತ್ತ ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳು	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	ಸಾಧನೆ (ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳು)	ಗುರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ ಶೇಕಡಾ
ಬಾಗಲಕೋಟೆ	540.36	2.1	465.92	86.22	116.04	2.3	107.42	92.57
ಬಳ್ಳಾರಿ	1023.00	3.9	1050.87	102.72	193.08	3.8	196.28	101.66
ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ	295.70	1.1	257.51	87.09	64.98	1.3	55.73	85.77
ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ	117.00	0.4	124.76	106.63	23.02	0.4	23.03	100.04
ಬೆಳಗಾವಿ	881.00	3.4	877.02	99.55	172.10	3.3	173.06	100.56
ಬೀದರ್	587.00	2.2	580.39	98.87	106.47	2.1	103.61	97.32
ಚಾಮರಾಜನಗರ	785.00	3.0	696.46	88.72	166.88	3.2	152.09	91.14
ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ	968.79	3.7	1020.50	105.34	185.71	3.6	186.47	100.41
ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	554.00	2.1	576.23	104.01	111.36	2.2	112.63	101.14
ಚಿತ್ರದುರ್ಗ	1610.20	6.1	1668.39	103.61	347.35	6.8	353.68	101.82
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	594.00	2.3	607.01	102.19	98.01	1.9	99.89	101.91
ದಾವಣಗೆರೆ	1322.00	5.0	1312.07	99.25	260.72	5.1	261.88	100.45
ಧಾರವಾಡ	742.50	2.8	730.71	98.41	149.53	2.9	147.21	98.45
ಗದಗ	752.00	2.9	704.09	93.63	167.45	3.3	154.89	92.50
ಹಾಸನ	1069.00	4.1	1050.00	98.22	214.18	4.2	208.50	97.35
ಹಾವೇರಿ	592.00	2.3	615.26	103.93	117.99	2.3	116.67	98.88
ಕಲಬುರಗಿ	727.50	2.8	727.75	100.03	154.84	3.0	155.25	100.27
ಕೊಡಗು	1152.00	4.4	1092.67	94.85	194.17	3.8	188.38	97.02
ಕೋಲಾರ	1462.87	5.6	1345.48	91.98	189.64	3.7	166.15	87.61
ಕೊಪ್ಪಳ	1069.90	4.1	1118.06	104.50	229.69	4.5	234.54	102.11
ಮಂಡ್ಯ	433.20	1.7	404.92	93.47	97.58	1.9	91.08	93.34
ಮೈಸೂರು	974.00	3.7	933.50	95.84	205.63	4.0	202.17	98.32
ರಾಯಚೂರು	645.10	2.5	689.90	106.94	107.89	2.1	117.60	109.00
ರಾಮನಗರ	1071.68	4.1	1012.15	94.44	212.18	4.1	202.29	95.34
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	1070.23	4.1	1072.49	100.21	224.61	4.4	223.71	99.60
ತುಮಕೂರು	1584.39	6.0	1616.24	102.01	314.61	6.1	315.23	100.20
ಉಡುಪಿ	887.00	3.4	877.30	98.91	164.87	3.2	167.37	101.52
ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	1258.00	4.8	1311.15	104.22	238.34	4.6	234.18	98.25
ವಿಜಯಪುರ	863.90	3.3	819.03	94.81	196.41	3.8	190.57	97.03
ಯಾದಗಿರಿ	611.23	2.3	610.44	99.87	112.79	2.2	111.12	98.52
ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು	26244.55	100.0	25968.26	98.95	5138.11	100.0	5052.70	98.34

3.1.1.2 ತೋಟಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ನಡುತೋಪುಗಳು ಮತ್ತು ತೋಟಗಳಿಗೆ ಸಸಿಗಳು ಹೊಲದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬದುಕಲು ಒಗ್ಗಿಕೊಳ್ಳುವವರೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಳಜಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯ ತೋಟದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟ ನಂತರ, ನೆಟ್ಟ ಮೊದಲ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣವು ಅದರ ಜಾತಿಗಳು, ಕೃಷಿಹವಾಮಾನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಲಾದ ಗಿಡಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು, ಅಂತಹ ತೋಟಗಳಿಗೆ 2 ಮತ್ತು 3 ವರ್ಷಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಅಂತರವನ್ನು ತುಂಬುವ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಿಗೆ ಹಣಕಾಸಿನ ನೆರವು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ತೋಟಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.7 ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಒಟ್ಟಾರೆ 26379.06 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಭೌತಿಕ ಗುರಿಯಲ್ಲಿ 24155 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಸಾಧನ ಮಾಡಿ ಶೇಕಡಾ 91.57 ರಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯೂ ಸಹ ರೂ. 1535.34 ಲಕ್ಷ ಗುರಿಯ ಎದುರಿಗೆ ರೂ. 1388.71 (90.45%) ಲಕ್ಷ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಭರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ಭೌತಿಕ ಗುರಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಪಾಲು, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 12.4 ರಷ್ಟಿದ್ದರೆ ನಂತರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 6.9 ರಷ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತಲಾ ಶೇಕಡಾ 5.2 ರಷ್ಟಿರುತ್ತದೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಹಂಚಿಕೆ ಗುರಿಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಶೇಕಡಾ 13.2 ರಷ್ಟು ಪಾಲನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 5.6 ರಷ್ಟು, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 5.3 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 5.2 ರಷ್ಟು ಆರ್ಥಿಕ ಹಂಚಿಕೆ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಹಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವು ಬೆಳೆ ಪ್ರಕಾರ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ನಿರ್ವಹಣಾ ವೆಚ್ಚದಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಚಾಮರಾಜನಗರ ಜಿಲ್ಲೆ (ಶೇ. 66.03) ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಭೌತಿಕ ಸಾಧನ ಶೇಕಡಾ 80 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರೆ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ, ಹಾಸನ, ಹಾವೇರಿ ಮತ್ತು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಶೇ. 100 ರಷ್ಟು ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿ ಸಾಧಿಸಿದ್ದು, ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಶೇಕಡಾ 65.54 ರಷ್ಟು ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ, ಚಾಮರಾಜನಗರ, ಕಲಬುರಗಿ ಮತ್ತು ರಾಮನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಶೇ. 80 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ, ಬಹುತೇಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಯು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ನಡುತೋಪು ಮತ್ತು ತೋಟಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವುದರ ಮೇಲೆ ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರಿರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.7: ಉದ್ಯಾನವನದ ನಿರ್ವಹಣೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ

ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	ಭೌತಿಕ				ಆರ್ಥಿಕ			
	ಗುರಿ (ಎಸ್ಕೀಆರ್ ಹೆಕ್ಟೇರ್)	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	ಸಾಧನೆ (ಎಸ್ಕೀಆರ್ ಹೆಕ್ಟೇರ್)	ಭೌತಿಕ ಗುರಿಗೆ ಸಾಧನೆ (%)	ಗುರಿ ಮೊತ್ತ (ರೂ. ಲಕ್ಷ)	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	ಸಾಧನೆ (ರೂ. ಲಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ)	ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿಗೆ ಸಾಧನೆ (%)
ಬಾಗಲಕೋಟೆ	677.75	2.6	685.14	101.09	57.12	3.7	56.20	98.39
ಬಳ್ಳಾರಿ	1297.22	4.9	1247.71	96.18	72.72	4.7	69.63	95.74
ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ	476.40	1.8	382.39	80.27	39.03	2.5	28.38	72.71
ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ	101.88	0.4	95.69	93.92	6.34	0.4	5.99	94.38
ಬೆಳಗಾವಿ	1068.12	4.0	1004.41	94.03	79.67	5.2	75.32	94.53
ಬೀದರ್	455.39	1.7	421.87	92.64	23.66	1.5	22.39	94.60
ಚಾಮರಾಜನಗರ	256.45	1.0	169.33	66.03	18.10	1.2	13.23	73.09
ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ	1020.15	3.9	1056.31	103.54	56.85	3.7	56.39	99.19
ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	421.85	1.6	412.05	97.68	19.91	1.3	19.12	96.02
ಚಿತ್ರದುರ್ಗ	3282.24	12.4	2934.25	89.40	202.79	13.2	179.28	88.40
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	600.00	2.3	577.54	96.26	28.80	1.9	26.78	92.99
ದಾವಣಗೆರೆ	1202.00	4.6	1158.14	96.35	73.14	4.8	70.05	95.79
ಧಾರವಾಡ	310.81	1.2	302.40	97.29	12.54	0.8	12.24	97.66
ಗದಗ	405.00	1.5	382.14	94.36	27.02	1.8	24.81	91.83
ಹಾಸನ	602.00	2.3	602.00	100.00	35.83	2.3	35.84	100.01
ಹಾವೇರಿ	571.52	2.2	585.45	102.44	27.48	1.8	24.84	90.39
ಕಲಬುರಗಿ	1097.54	4.2	881.32	80.30	72.64	4.7	56.55	77.85
ಕೊಡಗು	1045.20	4.0	713.57	68.27	40.98	2.7	26.86	65.54
ಕೋಲಾರ	1379.53	5.2	1105.11	80.11	43.53	2.8	35.41	81.34
ಕೊಪ್ಪಳ	835.63	3.2	770.68	92.23	55.74	3.6	52.81	94.74
ಮಂಡ್ಯ	270.39	1.0	245.98	90.97	17.90	1.2	17.48	97.63
ಮೈಸೂರು	624.80	2.4	515.15	82.45	45.48	3.0	37.42	82.28
ರಾಯಚೂರು	1077.87	4.1	925.15	85.83	57.49	3.7	48.94	85.13
ರಾಮನಗರ	663.76	2.5	617.47	93.03	48.12	3.1	37.27	77.46
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	1046.75	4.0	1019.88	97.43	61.88	4.0	60.23	97.33
ತುಮಕೂರು	1384.82	5.2	1349.73	97.47	73.02	4.8	71.44	97.84
ಉಡುಪಿ	936.00	3.5	890.88	95.18	45.52	3.0	42.59	93.56
ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	1815.33	6.9	1733.82	95.51	81.12	5.3	78.56	96.83
ವಿಜಯಪುರ	1048.41	4.0	996.75	95.07	86.38	5.6	81.31	94.13
ಯಾದಗಿರಿ	404.25	1.5	370.49	91.65	24.53	1.6	21.38	87.16
ರಾಜ್ಯ ಅಭಿಯಾನ ಕೋಶ	0.00	0.0	0.00	-	0.00	0.0	0.00	-
ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು	26379.06	100.0	24155.80	91.57	1535.34	100.0	1388.71	90.45

3.1.1.3 ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆ

ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯು ಹಳೆಯ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ತೋಟಗಳ ಬದಲಿಸುವಿಕೆ, ಸಮರುವಿಕೆ, ಮೇಲಾವರಣ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಅಂತರ-ಕೃಷಿ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ತೋಟಗಳು ಮತ್ತು ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಘಟಕವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಮರುವಿಕೆ, ಕಸಿ ಮತ್ತು ಮರು ನಾಟಿ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಮತ್ತು ಬೇರಿಂಗ್ ಇಲ್ಲದ ಅಥವಾ ಕಡಿಮೆ ಬೇರಿಂಗ್ ಮರಗಳಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಆದಾಯವನ್ನು ಗಳಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ, ರೈತರು ಸಸಿಗಳನ್ನು ನೆಡುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿಧಾನದಂತೆ ಹೆಚ್ಚು ಪೂರ್ವ ಬೇರಿಂಗ್ ಅವಧಿಗೆ ಕಾಯುವ ಬದಲು ತಕ್ಷಣವೇ ಆದಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಲಗತ್ತಿದ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೋಷ್ಟಕ 3.8 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುವಂತೆ ಭೌತಿಕ ಸಾಧನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಪುನರುಜ್ಜೀವನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಗರಿಷ್ಠ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ (1345 ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಒಟ್ಟು ಗುರಿಗೆ ಶೇಕಡಾ 20.8ರಷ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (996 ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಒಟ್ಟು ಗುರಿಗೆ ಶೇಕಡಾ 15.4 ರಷ್ಟು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಗರಿಷ್ಠ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ ರೂ. 269 ಲಕ್ಷ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯು ರೂ. 199 ಲಕ್ಷ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಗುರಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ರಾಮನಗರ (111.66%), ಕೊಪ್ಪಳ (102.60%), ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ (100.40%) ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಗುರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿವೆ. ರಾಮನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಗುರಿ ಸಾಧನೆಗೆ (111.66%) ಗರಿಷ್ಠ ಶೇಕಡಾವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಪಡೆಯುವ ಒಟ್ಟು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಶೇಕಡಾ (18.84%) ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.8: ಮನುಜೀವನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ

ಜಿಲ್ಲೆ	ಭೌತಿಕ				ಆರ್ಥಿಕ			
	ಗುರಿ (ಎಸ್ಕೋಪ್ ಹೆ)	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	ಸಾಧನೆ (ಎಸ್ಕೋಪ್ ಹೆ)	ಭೌತಿಕ ಗುರಿಗೆ ಸಾಧನೆ (ಶೇಕಡಾ)	ಗುರಿ ಮೊತ್ತ (ರೂ. ಲಕ್ಷ)	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡ	ಸಾಧನೆ (ರೂ. ಲಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ)	ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿಗೆ ಸಾಧನೆ (%)
ಬಾಗಲಕೋಟೆ	0	0.0	0.00	-	0.00	0.0	0.00	-
ಬಳ್ಳಾರಿ	33	0.5	33.00	100.00	6.60	0.5	6.55	99.23
ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ	25	0.4	24.55	98.20	5.00	0.4	4.91	98.20
ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ	0	0.0	0.00	-	0.00	0.0	0.00	-
ಬೆಳಗಾವಿ	50	0.8	50.00	100.00	10.00	0.8	10.00	100.00
ಬೀದರ್	30	0.5	30.00	100.00	6.00	0.5	6.00	100.00
ಚಾಮರಾಜನಗರ	0	0.0	0.00	-	0.00	0.0	0.00	-
ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ	138	2.1	184.87	133.96	27.60	2.1	27.49	99.59
ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	710	11.0	1067.00	150.28	142.00	11.0	141.70	99.79
ಚಿತ್ರದುರ್ಗ	30	0.5	28.08	93.60	6.00	0.5	4.57	76.15
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	157	2.4	279.35	177.93	31.40	2.4	31.53	100.40
ದಾವಣಗೆರೆ	97	1.5	97.00	100.00	19.40	1.5	19.40	100.00
ಧಾರವಾಡ	0	0.0	0.00	-	0.00	0.0	0.00	-
ಗದಗ	5	0.1	4.00	80.00	1.00	0.1	0.80	80.00
ಹಾಸನ	460	7.1	460.00	100.00	92.00	7.1	92.00	100.00
ಹಾವೇರಿ	80	1.2	71.08	88.85	16.00	1.2	11.27	70.46
ಕಲಬುರಗಿ	0	0.0	0.00	-	0.00	0.0	0.00	-
ಕೊಡಗು	996	15.4	187.99	18.87	199.20	15.4	37.53	18.84
ಕೋಲಾರ	836	12.9	1620.57	193.85	167.20	12.9	166.02	99.29
ಕೊಪ್ಪಳ	25	0.4	33.70	134.80	5.00	0.4	5.13	102.60
ಮಂಡ್ಯ	8	0.1	8.00	100.00	1.60	0.1	1.60	99.75
ಮೈಸೂರು	0	0.0	0.00	-	0.00	0.0	0.00	-
ರಾಯಚೂರು	0	0.0	0.00	-	0.00	0.0	0.00	-
ರಾಮನಗರ	689	10.7	926.84	134.52	137.80	10.7	153.86	111.66
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	131	2.0	220.02	167.95	26.20	2.0	22.96	87.62
ಶುಮಕೂರು	37	0.6	36.95	99.86	7.40	0.6	7.39	99.86
ಉಡುಪಿ	385	6.0	533.54	138.58	77.00	6.0	73.36	95.27
ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	130	2.0	180.00	138.46	26.00	2.0	25.79	99.19
ವಿಜಯಪುರ	1345	20.8	1352.17	100.53	269.00	20.8	268.22	99.71
ಯಾದಗಿರಿ	60	0.9	58.00	96.67	12.00	0.9	11.60	96.67
ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು	6457	100.0	7486.71	115.95	1291.40	100.0	1129.67	87.48

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದೇಶ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯಂತಹ ಘಟಕದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಆದ್ಯತೆಯ ಮೇಲೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅನುಷ್ಠಾನದ ನಂತರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಅಸ್ಥಿರತೆ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಲ್ಲಿನ ಅಸ್ಥಿರತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಗಮನಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಧನಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ತೋರಿಸಿರುತ್ತದೆ, ಆದಾಗ್ಯೂ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಆದರೆ ಅದೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಧನಾತ್ಮಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ (ಪಾಟೀಲ್ ಮತ್ತು ಹೊಸಮನಿ, 2017).

3.1.1.4 ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸೃಷ್ಟಿ

ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲ ಘಟಕವು ಸಮುದಾಯ ಕೆರೆಗಳು ಅಥವಾ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡಗಳು ಅಥವಾ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ / ಆರ್‌ಸಿಸಿ ಲೈನಿಂಗ್ ಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಥವಾ ಜಮೀನಿನ ನೀರಿನ ಜಲಾಶಯಗಳ ರಚನೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ರೈತರಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಮತ್ತು ನೀರಿನ ವಿವೇಚನಾಯುಕ್ತ ಬಳಕೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಘಟಕದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾದ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ರೈತರು ತಮ್ಮ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಮಳೆಯಿಲ್ಲದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕ ನೀರಾವರಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ರಚನೆಗಳು ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಜೀವರಕ್ಷಕ ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಿತ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ.

ಈ ಘಟಕದ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.9 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಂತೆ ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯು 568 ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಟ್ಟು ಶೇಕಡಾ 17.10 ರಷ್ಟು ಪಾಲನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ, ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಶೇಕಡಾ 9.3 ರಷ್ಟು ಪಾಲನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಭೌತಿಕ ಗುರಿ ಸಾಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯು 151.85%, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯು 143.75%, ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯು 123.58%, ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯು 121.60% ಮತ್ತು ಹಾವೇರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು 116.67% ರಷ್ಟು ಸಾಧಿಸಿ, ಭೌತಿಕ ಗುರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿರುತ್ತವೆ. ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆ ಮಾತ್ರ ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಆರ್ಥಿಕ ಅಥವಾ ಭೌತಿಕ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ರೂ. 1244 ಲಕ್ಷಗಳ ಮೊತ್ತದೊಂದಿಗೆ ವಿಜಯಪುರದಂತಹ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಪಾಲನ್ನು (23.9%) ಹೊಂದಿದ್ದು, ನಂತರ ರೂ. 628 ಲಕ್ಷಗಳೊಂದಿಗೆ ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು (12.10%) ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಘಟಕದಡಿ ಗುರಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯು 117.04%, ಹಾವೇರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು 109.98%, ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯು 105.72%,

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯು 105.21% ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯು 103.84% ಸಾಧಿಸಿದ್ದು ಗುರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನದನ್ನು ಸಾಧಿಸಿರುತ್ತವೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.9: ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ

ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	ಭೌತಿಕ				ಆರ್ಥಿಕ			
	ಗುರಿ (ಸಂಖ್ಯೆ)	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	ಸಾಧನೆ (ಸಂಖ್ಯೆ)	ಭೌತಿಕ ಗುರಿಗೆ ಸಾಧನೆ (%)	ಮೊತ್ತ (ಲಕ್ಷ ರೂ)	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	ಸಾಧನೆ (ಲಕ್ಷ ರೂ)	ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿಗೆ ಸಾಧನೆ (%)
ಬಾಗಲಕೋಟೆ	135	4.1	120	88.89	283.25	5.4	243.62	86.01
ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ	18	0.5	18	100.00	16.75	0.3	15.30	91.31
ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ	28	0.8	29	103.57	21.00	0.4	20.14	95.90
ಬೆಳಗಾವಿ	310	9.3	339	109.35	627.75	12.1	625.54	99.65
ಬೀದರ್	69	2.1	66	95.65	90.75	1.7	83.67	92.20
ಚಾಮರಾಜನಗರ	130	3.9	114	87.69	97.50	1.9	75.35	77.29
ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ	96	2.9	95	98.96	156.25	3.0	162.26	103.84
ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	94	2.8	103	109.57	73.75	1.4	71.45	96.88
ಚಿತ್ರದುರ್ಗ	208	6.2	213	102.40	412.75	7.9	403.19	97.68
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	27	0.8	41	151.85	20.25	0.4	19.99	98.73
ದಾವಣಗೆರೆ	250	7.5	304	121.60	288.25	5.5	304.75	105.72
ಧಾರವಾಡ	106	3.2	131	123.58	186.75	3.6	179.25	95.99
ಗದಗ	80	2.4	77	96.25	130.30	2.5	110.62	84.89
ಹಾಸನ	70	2.1	70	100.00	52.50	1.0	52.50	100.00
ಹಾವೇರಿ	30	0.9	35	116.67	25.75	0.5	28.32	109.98
ಕಲಬುರಗಿ	196	5.9	197	100.51	299.75	5.8	288.70	96.31
ಕೊಡಗು	0	0.0	0	-	0.00	0.0	0.00	-
ಕೋಲಾರ	123	3.7	109	88.62	193.00	3.7	164.68	85.33
ಕೊಪ್ಪಳ	101	3.0	106	104.95	166.75	3.2	166.22	99.68
ಮಂಡ್ಯ	77	2.3	81	105.19	72.34	1.4	76.11	105.21
ಮೈಸೂರು	61	1.8	52	85.25	45.75	0.9	41.99	91.78
ರಾಯಚೂರು	77	2.3	81	105.19	135.75	2.6	114.83	84.59
ರಾಮನಗರ	78	2.3	65	83.33	68.25	1.3	62.34	91.34
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	88	2.6	87	98.86	66.00	1.3	60.69	91.96
ತುಮಕೂರು	100	3.0	100	100.00	136.75	2.6	136.35	99.71
ಉಡುಪಿ	19	0.6	18	94.74	14.25	0.3	13.44	94.34
ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	48	1.4	69	143.75	39.25	0.8	45.94	117.04
ವಿಜಯಪುರ	568	17.1	630	110.92	1244.27	23.9	1245.59	100.11
ಯಾದಗಿರಿ	46	1.4	47	102.17	57.30	1.1	58.00	101.22
ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು	3329	100.0	3495	104.99	5205.46	100.0	5053.32	97.08

3.1.1.5 ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯ

ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳು ಹಸಿರುಮನೆ, ನೆಟ್ ಹೌಸ್, ಪಾಲಿ ಹೌಸ್, ಪಾಲಿಥೀನ್ ರಕ್ಷಾ ಚೀಲ ಮತ್ತು ಪಕ್ಷಿ ನಿರೋಧಕ/ಆಲಿಕಲ್ಲು ನಿರೋಧಕದಂತಹ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. ಈ ಘಟಕವು ನಿಯಂತ್ರಿತ ಕೃಷಿಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯದ ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಯೋಜನವೆಂದರೆ ಬೆಳೆಗಳು ತಾಪಮಾನ, ಸಾಪೇಕ್ಷ ಆರ್ಧ್ರತೆ ಮತ್ತು pH ನ ಸುತ್ತವರಿದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತವೆ. ನಿಯಂತ್ರಿತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಗಳು ಕಡಿಮೆ ಕೀಟ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ರೋಗದ ದಾಳಿಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೊಂದಿಗೆ ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ, ಇದರಿಂದಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳೊಂದಿಗೆ ಇಳುವರಿ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಇದು ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯವು ಕೀಟಗಳು, ಪಕ್ಷಿಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಹಾನಿಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದು ಕೀಟಗಳು ಮತ್ತು ರೋಗಗಳ ಸುಲಭ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ಮಳೆ/ಆಲಿಕಲ್ಲು ಚಂಡಮಾರುತ ಅಥವಾ ಬಲವಾದ ಗಾಳಿಯಿಂದ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ಯೂನಿಟ್ ಭೂಮಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಅಗತ್ಯತೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯವು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿಧಾನಗಳಿಗಿಂತ ಅದರ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ಇತರ ಘಟಕಗಳ ನಡುವೆ ಪ್ರಧಾನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಬೆಳೆ ತಂತ್ರವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲಿ ನಿಯಂತ್ರಿತ ಮೈಕ್ರೋಕ್ಲೈಮೇಟ್ ಸಸ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರಗತಿಯೊಂದಿಗೆ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲಿ ಹೌಸ್ ಮತ್ತು ಶೇಡ್ ನೆಟ್ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತವೆ (ಪಟ್ನಾಯಕ್ ಮತ್ತು ಮೊಹಾಂತಿ, 2021).

ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿ ಘಟಕದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.10 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಗುರಿಗೆ 108.39% ಸಾಧನೆಯೊಂದಿಗೆ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು (1803.94 ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಹೊಂದಿದೆ ಎಂದು ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಭೌತಿಕ ಗುರಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ ಸಾಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಅತ್ಯುನ್ನತ (166.76%) ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದು ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯು (130.67%) ನಂತರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯು (ರೂ. 1278.09 ಲಕ್ಷಗಳು) ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ ಸಾಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿಗೆ ಸಾಧನೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಜಿಲ್ಲೆಯು 114.69% ರಷ್ಟು ನಂತರದಲ್ಲಿ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯು 100.25% ರಷ್ಟು ಸಾಧಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಇತರೆ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯು ಶೇಕಡಾ 100 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ರಾಜ್ಯದ ಸರಾಸರಿ ಸಾಧನೆಯು ರೂ. 15744.34 ಲಕ್ಷಗಳ ಗುರಿಯ ಎದುರಿಗೆ ಶೇಕಡಾ 90.43 ರಷ್ಟಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.10: ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ

ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	ಭೌತಿಕ				ಆರ್ಥಿಕ			
	ಗುರಿ (ಮಿಲಿಯನ್ ಹೆ)	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	ಸಾಧನೆ	ಭೌತಿಕ ಗುರಿಗೆ ಸಾಧನೆ (%)	ಮೊತ್ತ ಲಕ್ಷ ರೂ. ಗಳಲ್ಲಿ	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	ಸಾಧನೆ	ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿಗೆ ಸಾಧನೆ (%)
ಬಾಗಲಕೋಟೆ	207.16	2.2	213.75	103.18	259.84	1.7	197.89	76.16
ಬಳ್ಳಾರಿ	228.10	2.5	248.19	108.81	375.26	2.4	374.93	99.91
ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ	102.40	1.1	87.92	85.86	692.43	4.5	794.15	114.69
ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ	53.87	0.6	46.90	87.05	692.48	4.5	575.20	83.06
ಬೆಳಗಾವಿ	340.09	3.7	363.18	106.79	534.28	3.5	497.84	93.18
ಬೀದರ್	139.40	1.5	232.47	166.76	343.36	2.2	332.01	96.70
ಚಾಮರಾಜನಗರ	912.80	9.8	838.67	91.88	527.52	3.4	495.42	93.91
ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ	414.96	4.5	542.22	130.67	1010.99	6.5	934.37	92.42
ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	157.51	1.7	152.25	96.66	641.41	4.1	516.99	80.60
ಚಿತ್ರದುರ್ಗ	222.00	2.4	166.64	75.06	178.88	1.2	116.06	64.88
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	0.72	0.0	0.40	55.72	16.74	0.1	10.42	62.26
ದಾವಣಗೆರೆ	146.17	1.6	107.34	73.44	815.52	5.3	727.96	89.26
ಧಾರವಾಡ	100.62	1.1	43.01	42.75	325.81	2.1	270.64	83.07
ಗದಗ	129.85	1.4	43.75	33.69	277.13	1.8	275.63	99.46
ಹಾಸನ	456.13	4.9	467.00	102.38	1050.78	6.8	1026.99	97.74
ಹಾವೇರಿ	52.40	0.6	51.36	98.02	1109.06	7.2	1080.75	97.45
ಕಲಬುರಗಿ	709.30	7.7	847.17	119.44	461.77	3.0	407.57	88.26
ಕೊಡಗು	1.20	0.0	0.47	39.08	39.02	0.3	26.26	67.29
ಕೋಲಾರ	1664.23	18.0	1803.94	108.39	1278.09	8.3	1190.29	93.13
ಕೊಪ್ಪಳ	414.50	4.5	467.72	112.84	1082.11	7.0	955.52	88.30
ಮಂಡ್ಯ	310.33	3.3	301.35	97.11	363.64	2.3	285.98	78.64
ಮೈಸೂರು	537.90	5.8	441.03	81.99	525.23	3.4	491.72	93.62
ರಾಯಚೂರು	155.79	1.7	67.12	43.08	395.16	2.6	290.20	73.44
ರಾಮನಗರ	198.06	2.1	209.22	105.64	395.00	2.6	377.26	95.51
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	127.66	1.4	107.29	84.04	505.28	3.3	414.91	82.12
ತುಮಕೂರು	416.08	4.5	522.88	125.67	700.67	4.5	702.38	100.25
ಉಡುಪಿ	168.60	1.8	113.85	67.52	121.68	0.8	86.85	71.38
ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	80.87	0.9	77.91	96.34	299.22	1.9	265.33	88.68
ವಿಜಯಪುರ	288.78	3.1	216.44	74.95	546.82	3.5	388.82	71.10
ಯಾದಗಿರಿ	111.17	1.2	109.42	98.43	173.00	1.1	144.20	83.36
ರಾಜ್ಯಅಭಿಯಾನ ಕೋಶ	0.20	0.0	0.00	0.00	6.19	0.0	0.00	0.00
ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು	9269.45	100.0	9199.40	99.24	15744.34	100.0	14000.10	90.43

3.1.1.6 ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಪ್ರಚಾರ

ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ / ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಘಟಕಗಳಾದ ಬಯೋ-ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಲ್ಯಾಬ್‌ಗಳು, ಬಯೋ-ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಏಜೆಂಟ್‌ಗಳು, ಸಾರಜನಕ, ರಂಜಕ ಮತ್ತು ಪೊಟ್ಯಾಸಿಯಮ್‌ನ ಜೈವಿಕ ಗೊಬ್ಬರದ ದ್ರವದ ಬಳಕೆ, ಫಾಸ್ಫೇಟ್ ಕರಗುವ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ, ಪೊಟ್ಯಾಶ್ ಮೊಬಿಲೈಸಿಂಗ್ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ ಹೀಗೆ ಹಲವು ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಸಸ್ಯಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳು ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆ ಮತ್ತು ಸಸ್ಯಗಳಿಗೆ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ಸುಲಭ ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಘಟಕವು ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೀಟಗಳು ಮತ್ತು ರೋಗಕಾರಕಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಗ್ರೀನ್ ಹೌಸ್ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಗೆ ಕ್ರಿಮಿಗಳು ಮತ್ತು ಕೀಟಗಳು ಪ್ರಧಾನ ಬೆದರಿಕೆಗಳಾಗಿವೆ. ಬೆಚ್ಚಗಿನ, ಆರ್ಧ್ರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಉಪಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಿತ ರಚನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರದ ಹೇರಳವಾದ ಲಭ್ಯತೆಯು ಕೀಟ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸ್ಥಿರವಾದ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಆವಾಸಸ್ಥಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಆರ್ಕ್ಟೋಪಾಡ್ ಕೀಟಗಳಿಂದ ಗ್ರೀನ್ ಹೌಸ್ ಬೆಳೆಗಳ ಮೇಲೆ ಉಂಟಾಗುವ ಹಾನಿಯು ಬೆಳೆಯಿಂದ ಬೆಳೆಗೆ ಮತ್ತು ಋತುವಿನಿಂದ ಋತುವಿಗೆ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಹಿಸಬಹುದಾದ ಹಾನಿಯು ಮಟ್ಟವು ಬೆಳೆಯ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಸರಿಯಾದ ಕೀಟ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಕೀಟ ಜೀವಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಕೀಟಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ತಾಣದ ತಂತ್ರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಜೋಸ್ಪಿಲಮ್, ಫಾಸ್ಫೇಟ್ ಸೋಲ್ಯುಬಿಲೈಸಿಂಗ್ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ, ಎರೆಹುಳು ಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ಇತರ ಘಟಕಗಳ ಬಳಕೆಯು ಸಸ್ಯಗಳ ಅತ್ಯಧಿಕ ಎತ್ತರ, ಸಸ್ಯಗಳ ಹರಡುವಿಕೆ, ಒಣ ವಸ್ತು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಇಳುವರಿ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು ಎಂದು ಅಧ್ಯಯನಗಳು ತೋರಿಸಿರುತ್ತವೆ (ವರ್ಮಾ ಮತ್ತು ಇತರರು, 2012).

ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಘಟಕದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.11 ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಭೌತಿಕ ಸಾಧನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ /ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ಶೇಕಡಾ 19.50 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಅಂದರೆ 22626 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯು 12800 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 11.00 ರಷ್ಟು ಪಾಲನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು ಈ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಭೌತಿಕ ಸಾಧನೆಯ ಗುರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯು 123.63% ರಷ್ಟು, ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯು 122.59% ರಷ್ಟು, ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯು 106.00% ರಷ್ಟು, ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು 105.26% ರಷ್ಟು, ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯು 103.15% ರಷ್ಟು, ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು 101.10% ರಷ್ಟು, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯು 100.39% ರಷ್ಟು ಭೌತಿಕ ಗುರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಆಯವ್ಯಯದ ಶೇಕಡಾ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

17.4 ರಷ್ಟು ಅಂದರೆ ರೂ. 272 ಲಕ್ಷಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ 122.59% ರಷ್ಟು, ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆ 105.31% ರಷ್ಟು, ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆ 103.99% ರಷ್ಟು, ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ 103.90% ರಷ್ಟು, ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆ 103.31% ರಷ್ಟು, ರಾಮನಗರ 102.82% ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ 101.35% ರಷ್ಟು ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ /ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿರುತ್ತವೆ. ರೂ. 1564.46 ಲಕ್ಷ ಗುರಿಗೆ ಒಟ್ಟಾರೆ ಸಾಧನೆಯು ಶೇಕಡಾ 92.50 ರಷ್ಟು ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.11: ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ /ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ

ಜಿಲ್ಲೆ	ಭೌತಿಕ				ಆರ್ಥಿಕ			
	ಗುರಿ (ಎಸ್ಕೋಪ್ ಹೆ)	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	ಸಾಧನೆ (ಎಸ್ಕೋಪ್ ಹೆ)	ಗುರಿಗೆ ಸಾಧನೆ (%)	ಗುರಿಯ ಮೊತ್ತ (ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	ಸಾಧನೆ (ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)	ಗುರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ (%)
ಬಾಗಲಕೋಟೆ	84	0.1	3	3.57	79.28	5.1	34.36	43.35
ಬಳ್ಳಾರಿ	1100	0.9	1112	101.10	13.20	0.8	13.71	103.90
ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ	1401	1.2	1400	99.93	29.30	1.9	16.80	57.34
ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ	900	0.8	900	100.00	10.80	0.7	10.80	100.00
ಬೆಳಗಾವಿ	0	0.0	0	-	0.00	0.0	0.00	-
ಬೀದರ್	300	0.3	295	98.38	3.60	0.2	3.54	98.39
ಚಾಮರಾಜನಗರ	1500	1.3	1280	85.30	18.00	1.2	16.26	90.35
ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ	2051	1.8	1810	88.23	69.60	4.4	67.71	97.29
ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	12800	11.0	12230	95.55	153.60	9.8	146.67	95.49
ಚಿತ್ರದುರ್ಗ	1050	0.9	584	55.57	12.60	0.8	7.38	58.60
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	6275	5.4	6299	100.39	75.30	4.8	75.56	100.35
ದಾವಣಗೆರೆ	10382	9.0	10382	100.00	159.57	10.2	154.41	96.77
ಧಾರವಾಡ	815	0.7	864	106.00	9.78	0.6	9.64	98.61
ಗದಗ	1954	1.7	1690	86.49	23.45	1.5	20.29	86.53
ಹಾಸನ	9725	8.4	9663	99.36	116.70	7.5	116.70	100.00
ಹಾವೇರಿ	965	0.8	673	69.70	11.58	0.7	7.71	66.58
ಕಲಬುರಗಿ	740	0.6	611	82.58	8.88	0.6	6.45	72.65
ಕೊಡಗು	9451	8.2	6293	66.58	113.42	7.2	75.51	66.57
ಕೋಲಾರ	2515	2.2	1984	78.90	32.56	2.1	23.35	71.73
ಕೊಪ್ಪಳ	365	0.3	361	98.90	4.38	0.3	4.32	98.74
ಮಂಡ್ಯ	6300	5.4	4970	78.89	75.60	4.8	78.61	103.99
ಮೈಸೂರು	2000	1.7	1832	91.58	24.00	1.5	21.98	91.58
ರಾಯಚೂರು	1200	1.0	845	70.42	14.40	0.9	14.88	103.31
ರಾಮನಗರ	2490	2.1	2490	100.00	29.88	1.9	30.72	102.82
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	22626	19.5	19402	85.75	271.51	17.4	266.81	98.27
ತುಮಕೂರು	6379	5.5	7820	122.59	76.55	4.9	93.84	122.59
ಉಡುಪಿ	6100	5.3	6421	105.26	73.20	4.7	77.09	105.31
ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	3383	2.9	4183	123.63	40.60	2.6	38.78	95.51
ವಿಜಯಪುರ	200	0.2	206	103.15	2.40	0.2	2.43	101.35
ಯಾದಗಿರಿ	895	0.8	895	100.00	10.74	0.7	10.74	100.00
ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು	115946	100.0	107496	92.71	1564.46	100.0	1447.08	92.50

3.1.1.7 ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕೃಷಿಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಹಲವಾರು ಮಣ್ಣು, ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಅಪಾಯಗಳಿಗೆ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಪರಿಹಾರವಾಗಿ ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳು ಮತ್ತು ಕೃತಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ನಿಯಂತ್ರಕಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಳಕೆಯು ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯು ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಮಣ್ಣಿನ ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ಬೆಳೆಯುವ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸುಸ್ಥಿರ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿರಬಹುದು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಇದು ಬೆಳೆ ವೈಫಲ್ಯದ ಅಪಾಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪರಿಸರದ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಸುಧಾರಿತ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಶುಷ್ಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಧ್ರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥನೀಯತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದು (ಪಾಟೀಲ್ ಮತ್ತು ಇತರರು, 2014).

ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.12 ರಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕೋಷ್ಟಕದ ಪ್ರಕಾರ ಹಾವೇರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು 1849 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಅಂದರೆ 27.7% ರಷ್ಟು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಭೌತಿಕ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ನಂತರ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯು 1646 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (24.7%) ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಭೌತಿಕ ಸಾಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆ 120.00%, ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ 107.14%, ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಜಿಲ್ಲೆ 106.67%, ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆ 106.25%, ಯಾದಗಿರಿ ಜಿಲ್ಲೆ 105.26%, ಗದಗ ಜಿಲ್ಲೆ 102.86%, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ 101.38%, ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ 100.24% ರಷ್ಟು ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಗುರಿ ಮೀರಿರುತ್ತವೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯು ರೂ. 67.8 ಲಕ್ಷಗಳೊಂದಿಗೆ 12.8%, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯು ರೂ. 64.70 ಲಕ್ಷಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಟ್ಟು 12.3% ರಷ್ಟು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆ 114.27%, ಯಾದಗಿರಿ ಜಿಲ್ಲೆ 109.00%, ಗದಗ ಜಿಲ್ಲೆ 102.85% ಮತ್ತು ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಜಿಲ್ಲೆ 101.55% ನಂತೆ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಗುರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಧಿಸಿರುತ್ತವೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.12: ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ

ಜಿಲ್ಲೆ	ಭೌತಿಕ				ಆರ್ಥಿಕ			
	ಗುರಿ (ಎಸ್ಪೀರ್ನಿಂಗ್ ಹೆ)	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	ಸಾಧನೆ (ಎಸ್ಪೀರ್ನಿಂಗ್ ಹೆ)	ಗುರಿಗೆ ಸಾಧನೆ (%)	ಗುರಿಯ ಮೊತ್ತ (ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	ಸಾಧನೆ(ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)	ಗುರಿಗೆ ಸಾಧನೆ (%)
ಬಾಗಲಕೋಟೆ	60	0.9	64	106.67	18.00	3.4	18.28	101.56
ಬಳ್ಳಾರಿ	14	0.2	15	107.14	4.20	0.8	4.20	100.00
ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ	14	0.2	9	64.29	4.20	0.8	2.70	64.29
ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ	10	0.1	5	50.00	3.00	0.6	1.14	38.00
ಬೆಳಗಾವಿ	62	0.9	59	95.16	18.60	3.5	17.70	95.16
ಬೀದರ್	35	0.5	35	100.00	10.50	2.0	10.50	100.00
ಚಾಮರಾಜನಗರ	40	0.6	38	95.00	14.00	2.7	9.86	70.44
ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ	15	0.2	15	100.00	4.50	0.9	4.13	91.67
ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	47	0.7	47	100.00	14.10	2.7	14.10	100.00
ಚಿತ್ರದುರ್ಗ	64	1.0	51	79.69	19.20	3.6	15.00	78.13
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	1225	18.4	1228	100.24	47.50	9.0	47.19	99.34
ದಾವಣಗೆರೆ	548	8.2	349	63.69	31.40	5.9	24.70	78.66
ಧಾರವಾಡ	15	0.2	13	86.67	4.50	0.9	3.85	85.56
ಗದಗ	35	0.5	36	102.86	10.50	2.0	10.80	102.86
ಹಾಸನ	43	0.6	43	100.00	12.90	2.4	12.90	100.00
ಹಾವೇರಿ	1849	27.7	1465	79.23	64.70	12.3	56.26	86.95
ಕಲಬುರಗಿ	33	0.5	33	100.00	9.90	1.9	9.42	95.15
ಕೊಡಗು	9	0.1	7	77.78	2.70	0.5	1.88	69.44
ಕೋಲಾರ	33	0.5	24	72.73	9.90	1.9	7.02	70.91
ಕೊಪ್ಪಳ	18	0.3	16	88.89	5.40	1.0	4.63	85.65
ಮಂಡ್ಯ	55	0.8	51	92.73	16.50	3.1	15.23	92.27
ಮೈಸೂರು	26	0.4	16	61.54	7.80	1.5	7.74	99.28
ರಾಯಚೂರು	32	0.5	34	106.25	9.60	1.8	9.60	100.00
ರಾಮನಗರ	437	6.5	212	48.51	24.10	4.6	23.90	99.17
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	1646	24.7	1449	88.03	67.80	12.8	66.56	98.18
ತುಮಕೂರು	35	0.5	35	100.00	10.50	2.0	10.50	100.00
ಉಡುಪಿ	55	0.8	66	120.00	16.50	3.1	18.85	114.27
ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	145	2.2	147	101.38	43.50	8.2	43.76	100.59
ವಿಜಯಪುರ	55	0.8	52	94.55	16.50	3.1	15.60	94.55
ಯಾದಗಿರಿ	19	0.3	20	105.26	5.50	1.0	6.00	109.09
ರಾಜ್ಯ ಅಭಿಯಾನ ಕೋಶ	0	0.0	0	-	0.00	0.0	0.00	-
ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು	6674	100.0	5634	84.42	528.00	100.0	493.99	93.56

3.1.1.8 ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

ಗುಣಮಟ್ಟದ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಂದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಾಗೂ ರೈತರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸೂಕ್ತ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ ರೈತರು/ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ (ಭೌತಿಕ ಪ್ರಗತಿ) ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.13 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಗುರಿ 32944 ರ ಎದುರಿಗೆ ಒಟ್ಟು 30742 ರಷ್ಟು ಮಂದಿ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಯಾದಗಿರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (ಶೇ. 662.06) ಭೌತಿಕ ಸಾಧನೆ ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿದ್ದರೆ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ತುಮಕೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ಕಲಬುರಗಿ, ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಉಡುಪಿ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಗುರಿ ಮೀರಿರುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಗಣನೀಯ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಗುರಿಯ ಎದುರಿಗೆ ಶೇಕಡಾ 60 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟಾರೆ ರೂ. 1411.05 ಲಕ್ಷಗಳ ಗುರಿಯ ಎದುರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯು ಶೇಕಡಾ 33.41 ರಷ್ಟು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಯಾದಗಿರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿಗೆ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಧನೆಯನ್ನು (ಶೇ. 173.29) ಸಾಧಿಸಿದ್ದರೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಧಾರವಾಡ, ಹಾಸನ, ರಾಯಚೂರು, ರಾಮನಗರ ಮತ್ತು ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳೂ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಗುರಿ ಮೀರಿವೆ. ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ, ಚಾಮರಾಜನಗರ, ಗದಗ ಮತ್ತು ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಶೇ. 60 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿರುವುದು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.13: ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ

ಜಿಲ್ಲೆ	ಭೌತಿಕ				ಆರ್ಥಿಕ			
	ಗುರಿ ಸಂಖ್ಯೆ	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	ಸಾಧನೆ	ಗುರಿಗೆ ಸಾಧನೆ (%)	ಮೊತ್ತ (ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	ಸಾಧನೆ	ಗುರಿಗೆ ಸಾಧನೆ (%)
ಬಾಗಲಕೋಟೆ	977	3.0	227	23.23	13.50	1.0	3.00	22.22
ಬಳ್ಳಾರಿ	1227	3.7	1225	99.84	17.00	1.2	16.90	99.42
ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ	343	1.0	393	114.58	6.00	0.4	7.00	116.67
ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ	500	1.5	50	10.00	6.65	0.5	2.00	30.08
ಬೆಳಗಾವಿ	1432	4.3	1255	87.64	23.50	1.7	19.76	84.08
ಬೀದರ್	742	2.3	502	67.65	12.00	0.9	8.43	70.25
ಚಾಮರಾಜನಗರ	777	2.4	213	27.41	10.75	0.8	3.85	35.81
ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ	961	2.9	832	86.58	14.20	1.0	11.72	82.51
ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	1194	3.6	1278	107.04	20.35	1.4	17.44	85.71
ಚಿತ್ರದುರ್ಗ	892	2.7	816	91.48	13.00	0.9	12.52	96.32
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	752	2.3	583	77.53	19.88	1.4	19.88	100.00
ದಾವಣಗೆರೆ	1717	5.2	1392	81.07	28.21	2.0	25.10	88.99
ಧಾರವಾಡ	1457	4.4	1486	101.99	22.08	1.6	22.60	102.33
ಗದಗ	589	1.8	367	62.31	11.40	0.8	6.60	57.89
ಹಾಸನ	880	2.7	830	94.32	11.75	0.8	12.75	108.51
ಹಾವೇರಿ	1627	4.9	831	51.08	22.30	1.6	19.55	87.67
ಕಲಬುರಗಿ	1947	5.9	2048	105.19	27.05	1.9	31.09	114.92
ಕೊಡಗು	642	1.9	181	28.19	10.75	0.8	4.31	40.05
ಕೋಲಾರ	1167	3.5	921	78.92	16.90	1.2	13.69	81.01
ಕೊಪ್ಪಳ	877	2.7	379	43.22	11.50	0.8	9.99	86.87
ಮಂಡ್ಯ	1242	3.8	1085	87.36	17.00	1.2	14.09	82.88
ಮೈಸೂರು	1267	3.8	377	29.76	18.40	1.3	12.21	66.35
ರಾಯಚೂರು	1467	4.5	1462	99.66	20.90	1.5	26.76	128.04
ರಾಮನಗರ	1067	3.2	815	76.38	15.75	1.1	17.60	111.75
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	2351	7.1	4885	207.78	30.74	2.2	28.83	93.79
ತುಮಕೂರು	977	3.0	977	100.00	14.25	1.0	14.25	100.00
ಉಡುಪಿ	892	2.7	1227	137.56	14.00	1.0	17.16	122.59
ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	1142	3.5	914	80.04	16.25	1.2	16.08	98.98
ವಿಜಯಪುರ	992	3.0	320	32.26	14.05	1.0	3.50	24.91
ಯಾದಗಿರಿ	427	1.3	2827	662.06	8.50	0.6	14.73	173.29
ರಾಜ್ಯ ಅಭಿಯಾನ ಕೋಶ	420	1.3	44	10.48	922.44	65.4	38.01	4.12
ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು	32944	100.0	30742	93.32	1411.05	100.0	471.40	33.41

3.1.1.9 ಜೇನುಸಾಕಣೆಯ ಮೂಲಕ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ ಬೆಂಬಲ

ಜೇನುಸಾಕಣೆಯ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಯು ಇಳುವರಿ ಮತ್ತು ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದರ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಜೇನುನೋಣಗಳ ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯಸ್ ಸ್ಟಾಕ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಜೇನುನೋಣಗಳ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ, ಜೇನುನೋಣಗಳ ಗೂಡುಗಳು/ಜೇನುಗೂಡುಗಳ ವಿತರಣೆ ಮತ್ತು ಜೇನುಸಾಕಣೆಯ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಈ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ಸೇರಿವೆ.

ಜೇನುಸಾಕಣೆಯು ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸುವ ಒಂದು ಆಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಜೇನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಇತರ ಜೇನುಸಾಕಣೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಾದ ಪ್ರೋಪೋಲಿಸ್, ಪರಾಗ, ರಾಯಲ್ ಜೆಲ್ಲಿ, ಮೇಣ ಮತ್ತು ಜೇನುನೋಣ ವಿಷವು ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಭದ್ರತೆಯೊಂದಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಸಾಕಷ್ಟು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳು ಜೇನುನೋಣಗಳಿಂದ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ವಾಣಿಜ್ಯಕವಾಗಿ, ಜೇನುಸಾಕಣೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಲಾಭದಾಯಕ ವ್ಯವಹಾರವಾಗಿದ್ದು, ಜೇನುಸಾಕಣೆದಾರರಿಗೆ ಇಳುವರಿ ಮತ್ತು ಬೆಳೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಜೇನುಸಾಕಣೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಮೂಲಕ ಆದಾಯವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಜೇನುನೋಣಗಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಬಳಕೆ ಇನ್ನೂ ಶೈಶವಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ ಮಾಡಲು ಜೇನುಸಾಕಣೆಯ ಆರ್ಥಿಕ ಅಗತ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ರೈತ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ (ಮಾಲ್ ಮತ್ತು ತಿವಾರಿ, 2018).

ಜೇನುಸಾಕಣೆ ಘಟಕದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.14 ರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪೈಕಿ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಜೇನುಸಾಕಣೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಅಂದರೆ 9614 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (26.8% ರಷ್ಟು ಪಾಲನ್ನು) ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ನಂತರ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯು 7191 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಅಂದರೆ 20% ರಷ್ಟು ಪಾಲನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಭೌತಿಕ ಸಾಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಗುರಿಗೆ 81.02% ರಷ್ಟು ಸಾಧನೆಯೊಂದಿಗೆ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ, ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಈ ಘಟಕದಡಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯು ರೂ. 60.60 ಲಕ್ಷವಾಗಿದ್ದು, ಒಟ್ಟು ಗುರಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 27 ರಷ್ಟು ಪಾಲು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಕೊಡಗು (117.82%), ಉಡುಪಿ (108.57%), ಶಿವಮೊಗ್ಗ (104.21%) ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ (102.96%) ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಜೇನುಸಾಕಣೆ ಘಟಕದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಗುರಿಯು 100% ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತವೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.14: ಜೀನುಸಾಕಣೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ

ಜಿಲ್ಲೆ	ಭೌತಿಕ				ಆರ್ಥಿಕ			
	ಗುರಿ (ಸಂಖ್ಯೆ)	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	ಸಾಧನೆ (ಸಂಖ್ಯೆ)	ಗುರಿಗೆ ಸಾಧನೆ (%)	ಗುರಿ ಮೊತ್ತ (ಲಕ್ಷ ರೂ. ಗಳಲ್ಲಿ)	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	ಸಾಧನೆ (ಲಕ್ಷ ರೂ. ಗಳಲ್ಲಿ)	ಗುರಿಗೆ ಸಾಧನೆ (%)
ಬಾಗಲಕೋಟೆ	0.00	0.0	0.00	-	0.00	0.0	0.00	-
ಬಳ್ಳಾರಿ	0.00	0.0	0.00	-	0.00	0.0	0.00	-
ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ	0.00	0.0	0.00	-	0.00	0.0	0.00	-
ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ	480.00	1.3	380.00	79.17	3.04	1.4	3.04	100.00
ಬೆಳಗಾವಿ	0.00	0.0	0.00	-	0.00	0.0	0.00	-
ಬೀದರ್	0.00	0.0	0.00	-	0.00	0.0	0.00	-
ಚಾಮರಾಜನಗರ	2800.00	7.8	1962.00	70.07	16.80	7.5	17.08	101.65
ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ	0.00	0.0	0.00	-	0.00	0.0	0.00	-
ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	160.00	0.4	160.00	100.00	1.28	0.6	1.28	100.00
ಚಿತ್ರದುರ್ಗ	0.00	0.0	0.00	-	0.00	0.0	0.00	-
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	9614.00	26.8	5291.00	55.03	51.62	23.0	52.63	101.96
ದಾವಣಗೆರೆ	0.00	0.0	0.00	-	0.00	0.0	0.00	-
ಧಾರವಾಡ	0.00	0.0	0.00	-	0.00	0.0	0.00	-
ಗದಗ	0.00	0.0	0.00	-	0.00	0.0	0.00	-
ಹಾಸನ	820.00	2.3	500.00	60.98	4.00	1.8	4.00	100.00
ಹಾವೇರಿ	142.00	0.4	91.00	64.08	1.28	0.6	0.76	59.22
ಕಲಬುರಗಿ	0.00	0.0	0.00	-	0.00	0.0	0.00	-
ಕೊಡಗು	5878.00	16.4	3391.00	57.69	23.29	10.4	27.44	117.82
ಕೋಲಾರ	0.00	0.0	0.00	-	0.00	0.0	0.00	-
ಕೊಪ್ಪಳ	0.00	0.0	0.00	-	0.00	0.0	0.00	-
ಮಂಡ್ಯ	678.00	1.9	595.00	87.76	6.20	2.8	6.12	98.71
ಮೈಸೂರು	1750.00	4.9	1162.00	66.40	9.20	4.1	9.30	101.09
ರಾಯಚೂರು	0.00	0.0	0.00	-	0.00	0.0	0.00	-
ರಾಮನಗರ	2.00	0.0	1.00	50.00	0.16	0.1	0.08	50.00
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	7191.00	20.0	5826.00	81.02	60.60	27.0	63.15	104.21
ತುಮಕೂರು	15.00	0.0	15.00	100.00	1.20	0.5	1.20	100.00
ಉಡುಪಿ	1625.00	4.5	1219.00	75.02	10.64	4.7	11.55	108.57
ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	4740.00	13.2	4329.00	91.33	35.12	15.6	36.16	102.96
ವಿಜಯಪುರ	0.00	0.0	0.00	-	0.00	0.0	0.00	-
ಯಾದಗಿರಿ	0.00	0.0	0.00	-	0.00	0.0	0.00	-
ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು	35895.00	100.0	24922.00	69.43	224.43	100.0	233.79	104.17

3.1.1.10 ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕೃಷಿ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣವು ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಶ್ರಮವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೃಷಿ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮೇಲೆ ಕಡಿಮೆ ಅವಲಂಬನೆ ಇರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಯಂತ್ರಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸವು ಕಾರ್ಮಿಕ ಬಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕೃಷಿ ಕೆಲಸದ ದಕ್ಷತೆಯು ವರ್ಧಿಸುತ್ತದೆ, ಇದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಸುಲಭ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣವು ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿದೆ. ಬಹುಪಾಲು ರೈತರು ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಿಗೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಉಪಕರಣಗಳು ಮತ್ತು ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನೇ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕಠಿಣ ಪರಿಶ್ರಮ ಉಂಟಾಗುವುದಲ್ಲದೇ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ವೆಚ್ಚ, ಒಳಹರಿವಿನ ವ್ಯರ್ಥ ಮತ್ತು ಬೆಳೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಹಾನಿ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಸಮರ್ಥ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಕೃಷಿ ಉಪಕರಣಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಇವುಗಳು ವಾಣಿಜ್ಯಕವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ರೈತರ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಮತ್ತು ನಷ್ಟವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಇವುಗಳನ್ನು ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೌಲ್ಯದ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಸ್ವಭಾವತಃ ಹೆಚ್ಚು ನಾಶವಾಗುವುದರಿಂದ, ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ನಿಖರ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಯೋಚಿತತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು, ನಷ್ಟವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಇವುಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ (ಶ್ರೀವಾಸ್ತವ, 2000).

ಕೋಷ್ಟಕ 3.15 ರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ, ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ ಉಪಕರಣಗಳ ಒಟ್ಟು ಶೇಕಡ 19.6 ರಷ್ಟು ಪಾಲು ಹೊಂದಿರುವ ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು (ಅಂದರೆ 589 ಸಂಖ್ಯೆಗಳು) ಪಾಲು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು 366 ಸಂಖ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು 199 ಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಭೌತಿಕ ಸಾಧನಗಳೊಂದಿಗೆ ಎರಡು ಮತ್ತು ಮೂರನೇ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿವೆ ಎಂದು ಲಗತ್ತಿಸಿದ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ತಿಳಿದು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಕ್ರಮವಾಗಿ. ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪೈಕಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು (ರೂ. 424.56 ಲಕ್ಷ) ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿಗೆ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಗಲಕೋಟೆ (109.55%), ರಾಮನಗರ (108.41%), ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ (102.65%), ಯಾದಗಿರಿ (102.35%) ಮತ್ತು ಬೀದರ್ (102.12%) ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಗುರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಧಿಸಿರುತ್ತವೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ:

ಕೋಷ್ಟಕ 3.15: ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನ

ಜಿಲ್ಲೆ	ಭೌತಿಕ				ಆರ್ಥಿಕ			
	ಗುರಿ (ಸಂಖ್ಯೆ)	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	ಸಾಧನೆ (ಸಂಖ್ಯೆ)	ಗುರಿಗೆ ಸಾಧನೆ (%)	ಗುರಿ ಮೊತ್ತ (ಲಕ್ಷ ರೂ. ಗಳಲ್ಲಿ)	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	ಸಾಧನೆ(ಲಕ್ಷ ರೂ. ಗಳಲ್ಲಿ)	ಗುರಿಗೆ ಸಾಧನೆ (%)
ಬಾಗಲಕೋಟೆ	107	3.6	111	103.74	85.70	4.2	92.24	107.63
ಬಳ್ಳಾರಿ	45	1.5	46	102.22	32.96	1.6	32.48	98.55
ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ	71	2.4	63	88.73	47.80	2.3	47.69	99.78
ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ	34	1.1	17	50.00	16.05	0.8	14.66	91.36
ಬೆಳಗಾವಿ	66	2.2	56	84.85	50.45	2.5	44.35	87.91
ಬೀದರ್	67	2.2	67	100.00	41.13	2.0	40.83	99.27
ಚಾಮರಾಜನಗರ	74	2.5	52	70.27	45.60	2.2	33.44	73.33
ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ	203	6.8	155	76.35	125.45	6.2	126.93	101.18
ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	98	3.3	98	100.00	71.40	3.5	71.40	100.00
ಚಿತ್ರದುರ್ಗ	58	1.9	52	89.66	51.50	2.5	46.44	90.17
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	12	0.4	71	591.67	12.40	0.6	12.36	99.68
ದಾವಣಗೆರೆ	42	1.4	37	88.10	37.00	1.8	33.25	89.86
ಧಾರವಾಡ	90	3.0	88	97.78	61.11	3.0	59.12	96.75
ಗದಗ	65	2.2	42	64.62	39.70	2.0	33.21	83.64
ಹಾಸನ	115	3.8	109	94.78	91.95	4.5	85.95	93.47
ಹಾವೇರಿ	34	1.1	29	85.29	26.85	1.3	24.97	93.00
ಕಲಬುರಗಿ	88	2.9	63	71.59	49.45	2.4	44.12	89.22
ಕೊಡಗು	0	0.0	59	-	0.00	0.0	8.44	-
ಕೋಲಾರ	115	3.8	105	91.30	47.40	2.3	36.23	76.43
ಕೊಪ್ಪಳ	51	1.7	47	92.16	40.62	2.0	38.04	93.64
ಮಂಡ್ಯ	217	7.2	199	91.71	106.94	5.3	81.44	76.15
ಮೈಸೂರು	60	2.0	49	81.67	51.25	2.5	42.50	82.92
ರಾಯಚೂರು	62	2.1	47	75.81	49.84	2.4	44.20	88.67
ರಾಮನಗರ	87	2.9	96	110.34	51.00	2.5	57.20	112.16
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	170	5.7	114	67.06	93.90	4.6	79.18	84.32
ತುಮಕೂರು	114	3.8	115	100.88	88.18	4.3	87.54	99.27
ಉಡುಪಿ	63	2.1	50	79.37	38.65	1.9	34.89	90.28
ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	161	5.4	366	227.33	110.14	5.4	111.71	101.43
ವಿಜಯಪುರ	589	19.6	557	94.57	431.50	21.2	424.61	98.40
ಯಾದಗಿರಿ	45	1.5	45	100.00	39.50	1.9	40.28	101.97
ರಾಜ್ಯ ಅಭಿಯಾನದ ಕೋಶ	0	0.0	0	-	0.00	0.0	0.00	-
ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು	3003	100.0	3005	100.07	2035.42	100.0	1929.70	94.81

3.1.1.11 ನೆಡುತೋಪು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಲಕ್ಷ್ಯವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಳುವರಿ ತಳಿಗಳು ಅಥವಾ ಮಿಶ್ರತಳಿಗಳ ಬಳಕೆ, ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ನೀರಿನ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯಂತಹ ಸುಧಾರಿತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಅಳವಡಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ನರ್ಸರಿಗಳ ಮೂಲಕ ಗುಣಮಟ್ಟದ ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳ ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನರ್ಸರಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೂಲಕ ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನೆಡುತೋಪು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.16 ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. 205 ನರ್ಸರಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಮೂಲಕ ಒಟ್ಟಾರೆ ಭೌತಿಕ ಗುರಿ ಸಾಧನೆಯು ಶೇಕಡಾ 81.69 ಮತ್ತು ರೂ. 789.53 ಲಕ್ಷಗಳ ವೆಚ್ಚದೊಂದಿಗೆ ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 62.83 ರಷ್ಟು ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಮುಖ ಪಾಲನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾದ ಬಳ್ಳಾರಿ, ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಗದಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಸುಮಾರು ಶೇ. 80 ರಷ್ಟು ಭೌತಿಕ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ, ದಾವಣಗೆರೆ, ರಾಮನಗರ ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಗುರಿಯ ಎದುರು ಶೇಕಡಾ 60 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಭೌತಿಕ ಸಾಧನೆ ದಾಖಲಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ, ದಾವಣಗೆರೆ, ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಗುರಿಗಳಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 60 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತವೆ. ಬೆಳಗಾವಿ, ಬೀದರ್ ಗದಗ, ಕಲಬುರಗಿ ಮತ್ತು ರಾಮನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಗುರಿಯ ಎದುರು ಶೇಕಡಾ 100 ರಷ್ಟು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತವೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.16: ನೆಡುತೋಪು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ

ಜಿಲ್ಲೆ	ಭೌತಿಕ				ಆರ್ಥಿಕ			
	ಗುರಿ (ಸಂಖ್ಯೆ)	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	ಸಾಧನೆ (ಸಂಖ್ಯೆ)	ಗುರಿಗೆ ಸಾಧನೆ (%)	ಗುರಿಯ ಮೊತ್ತ (ಲಕ್ಷ ರೂ. ಗಳಲ್ಲಿ)	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	ಸಾಧನೆ (ಲಕ್ಷ ರೂ. ಗಳಲ್ಲಿ)	ಗುರಿಗೆ ಸಾಧನೆ (%)
ಬಾಗಲಕೋಟೆ	0	0.0	0	-	0.00	0.0	0.00	-
ಬಳ್ಳಾರಿ	30	12.0	30	100.00	3.68	0.3	3.68	99.86
ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ	5	2.0	2	40.00	338.49	26.9	131.14	38.74
ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ	6	2.4	4	66.67	337.73	26.9	271.37	80.35
ಬೆಳಗಾವಿ	1	0.4	1	100.00	7.50	0.6	7.50	100.00
ಬೀದರ್	1	0.4	1	100.00	7.50	0.6	7.50	100.00
ಚಾಮರಾಜನಗರ	1	0.4	0	0.00	50.00	4.0	0.00	0.00
ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ	0	0.0	0	-	0.00	0.0	0.00	-
ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	0	0.0	0	-	0.00	0.0	0.00	-
ಚಿತ್ರದುರ್ಗ	1	0.4	1	100.00	7.50	0.6	7.00	93.33
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	0	0.0	0	-	0.00	0.0	0.00	-
ದಾವಣಗೆರೆ	2	0.8	1	50.00	72.00	5.7	35.16	48.83
ಧಾರವಾಡ	105	41.8	69	65.33	11.74	0.9	8.40	71.56
ಗದಗ	70	27.9	71	102.07	8.43	0.7	8.43	100.00
ಹಾಸನ	0	0.0	0	-	0.00	0.0	0.00	-
ಹಾವೇರಿ	0	0.0	0	-	0.00	0.0	0.00	-
ಕಲಬುರಗಿ	2	0.8	2	100.00	15.00	1.2	15.00	100.00
ಕೊಡಗು	0	0.0	0	-	0.00	0.0	0.00	-
ಕೋಲಾರ	0	0.0	0	-	0.00	0.0	0.00	-
ಕೊಪ್ಪಳ	1	0.4	1	100.00	7.50	0.6	6.11	81.51
ಮಂಡ್ಯ	0	0.0	0	-	0.00	0.0	0.00	-
ಮೈಸೂರು	2	0.8	1	50.00	20.00	1.6	10.00	50.00
ರಾಯಚೂರು	6	2.4	6	100.00	30.75	2.4	26.75	86.99
ರಾಮನಗರ	2	0.8	1	50.00	59.45	4.7	77.18	129.82
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	2	0.8	2	100.00	15.00	1.2	14.41	96.07
ಶುಮಕೂರು	3	1.2	1	33.33	152.98	12.2	68.88	45.03
ಉಡುಪಿ	4	1.6	4	100.00	30.00	2.4	25.70	85.66
ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	6	2.4	6	100.00	41.28	3.3	36.17	87.63
ವಿಜಯಪುರ	1	0.4	1	100.00	40.00	3.2	29.15	72.88
ಯಾದಗಿರಿ	0	0.0	0	-	0.00	0.0	0.00	-
ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು	251	100.0	205	81.69	1256.53	100.0	789.53	62.83

3.1.1.12 ಅಣಬೆ ಕೃಷಿ

ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆ, ಬರಿದಾಗುತ್ತಿರುವ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿ, ಪರಿಸರದಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಕೊರತೆ, ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ದರಗಳಲ್ಲಿ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಆಹಾರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಅಗತ್ಯವು ಪ್ರಮುಖ ವಿಷಯಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ಈ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಮತ್ತು ಜನರಿಗೆ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶದ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲು, ಜೇನುಸಾಕಣೆ, ಅಣಬೆ ಕೃಷಿ, ಕೋಳಿ, ಹೈನುಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯಂತಹ ವಿವಿಧ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳಲು ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ವೈವಿಧ್ಯಗೊಳಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಭಾರತೀಯ ಆಹಾರವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಸಸ್ಯಾಹಾರಿಯಾಗಿದೆ, ಸಸ್ಯಾಹಾರವು ಪ್ರೋಟೀನ್ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಭಾರತೀಯ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಅಣಬೆ ಪಾಕವಿಧಾನವನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದರಿಂದ ಗ್ರಾಹಕರಲ್ಲಿ ಪ್ರೋಟೀನ್ ಅಂತರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಗಾರರ ಆದಾಯ ಗಳಿಕೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ. ಅಣಬೆ ಕೃಷಿಯು ಲಾಭದಾಯಕ ಕೃಷಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಉದ್ಯಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಣಬೆ ಬೀಜ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದಿರುವುದು, ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾಹಿತಿಯ ಕೊರತೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಲೋಚಕರಿಂದ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಶೋಷಣೆ ಅಣಬೆ ಕೃಷಿಯ ಪ್ರಮುಖ ನಿರ್ಬಂಧಗಳೆಂದು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಅಣಬೆ ಬೇಸಾಯವು ವೇಗವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು, ಸುಧಾರಿತ ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದ ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು, ಅದನ್ನು ರೈತರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಇಲಾಖೆಗಳಿಂದ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಅಣಬೆ ಬೀಜ ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿರುತ್ತದೆ (ಶಿರು ಮತ್ತು ಇತರರು, 2016).

ಅಣಬೆ ಕೃಷಿ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸಿದ ಕೋಷ್ಟಕ 3.17 ರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಘಟಕದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವೇ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಭೌತಿಕ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದವುಗಳೆಂದರೆ ಉಡುಪಿ (16.7%), ಕೋಲಾರ (16.7%), ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ (12.5%) ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ (12.5%) ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಕೊಪ್ಪಳ, ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ ಮತ್ತು ಗದಗದಂತಹ ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಶೇ. 100 ರಷ್ಟು ಭೌತಿಕ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿರುತ್ತವೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಜಿಲ್ಲೆ (ರೂ. 36 ಲಕ್ಷ) ಒಟ್ಟು ಶೇಕಡಾ 18.7 ರಷ್ಟು ಪಾಲನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆ (ರೂ. 32 ಲಕ್ಷ) ಶೇಕಡಾ 16.6 ರಷ್ಟು ಪಾಲು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕೊಪ್ಪಳ ಮತ್ತು ಗದಗ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಅಣಬೆ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 100 ರಷ್ಟು ಗುರಿ ಸಾಧಿಸಿರುತ್ತವೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.17: ಅಣಬೆ ಕೃಷಿಯಡಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ

ಜಿಲ್ಲೆ	ಭೌತಿಕ				ಆರ್ಥಿಕ			
	ಗುರಿ (ಸಂಖ್ಯೆ)	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	ಸಾಧನೆ (ಸಂಖ್ಯೆ)	ಗುರಿಗೆ ಸಾಧನೆ (%)	ಗುರಿ ಮೊತ್ತ (ಲಕ್ಷ ರೂ. ಗಳಲ್ಲಿ)	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	ಸಾಧನೆ (ಲಕ್ಷ ರೂ. ಗಳಲ್ಲಿ)	ಗುರಿಗೆ ಸಾಧನೆ (%)
ಬಾಗಲಕೋಟೆ	0	0.0	0	-	0.00	0.0	0.00	-
ಬಳ್ಳಾರಿ	0	0.0	0	-	0.00	0.0	0.00	-
ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ	1	4.2	0	0.00	8.00	4.1	0.00	0.00
ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ	3	12.5	2	66.67	36.00	18.7	27.86	77.39
ಬೆಳಗಾವಿ	2	8.3	0	0.00	11.00	5.7	0.00	0.00
ಬೀದರ್	0	0.0	0	-	0.00	0.0	0.00	-
ಚಾಮರಾಜನಗರ	0	0.0	0	-	0.00	0.0	0.00	-
ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ	3	12.5	3	100.00	22.00	11.4	20.71	94.13
ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	0	0.0	0	-	0.00	0.0	0.00	-
ಚಿತ್ರದುರ್ಗ	0	0.0	0	-	0.00	0.0	0.00	-
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	0	0.0	0	-	0.00	0.0	0.00	-
ದಾವಣಗೆರೆ	1	4.2	0	0.00	8.00	4.1	0.00	0.00
ಧಾರವಾಡ	1	4.2	0	0.00	8.00	4.1	0.00	0.00
ಗದಗ	1	4.2	1	100.00	8.00	4.1	8.00	100.00
ಹಾಸನ	1	4.2	0	0.00	8.00	4.1	0.00	0.00
ಹಾವೇರಿ	0	0.0	0	-	0.00	0.0	0.00	-
ಕಲಬುರಗಿ	0	0.0	0	-	0.00	0.0	0.00	-
ಕೊಡಗು	0	0.0	0	-	0.00	0.0	0.00	-
ಕೋಲಾರ	4	16.7	3	75.00	32.00	16.6	24.00	75.00
ಕೊಪ್ಪಳ	1	4.2	1	100.00	8.00	4.1	8.00	100.00
ಮಂಡ್ಯ	0	0.0	0	-	0.00	0.0	0.00	-
ಮೈಸೂರು	0	0.0	0	-	0.00	0.0	0.00	-
ರಾಯಚೂರು	0	0.0	0	-	0.00	0.0	0.00	-
ರಾಮನಗರ	0	0.0	0	-	0.00	0.0	0.00	-
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	2	8.3	1	50.00	16.00	8.3	7.30	45.63
ತುಮಕೂರು	0	0.0	0	-	0.00	0.0	0.00	-
ಉಡುಪಿ	4	16.7	3	75.00	28.00	14.5	19.60	69.99
ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	0	0.0	0	-	0.00	0.0	0.00	-
ವಿಜಯಪುರ	0	0.0	0	-	0.00	0.0	0.00	-
ಯಾದಗಿರಿ	0	0.0	0	-	0.00	0.0	0.00	-
ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು	24	100.0	14	58.33	193.00	100.0	115.47	59.83

3.1.1.13 ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯ ಕೇಂದ್ರ

ತೋಟಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯ ಕೇಂದ್ರವು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಮೋದಿತ ಘಟಕವಾಗಿದ್ದು, ಇದನ್ನು ವಿವಿಧ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚಿನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯ ಕೇಂದ್ರವು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಹಣ್ಣುಗಳು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿ ಮೊಳಕೆಗಾಗಿ ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳ ಮೂಲವಾಗಿಯೂ ಕೇಂದ್ರವು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸ್ಥಾಪಿಸಬಹುದು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಗರಿಷ್ಠ ರೂ. 10.00 ಕೋಟಿ ಅನುದಾನವು ಲಭ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಭಾರತೀಯ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬೆಂಬಲದೊಂದಿಗೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಬಹುದು ಅಥವಾ ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ಸಹಕಾರದ ಮೂಲಕ ಸ್ಥಾಪಿಸಬಹುದು. ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಜ್ಞಾನದ ಕೇಂದ್ರವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಾಗಿ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಇದು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದೆ. ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯ ಕೇಂದ್ರದ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.18 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಗುರಿ ಸಾಧನೆಯು ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ, ಧಾರವಾಡ, ಮತ್ತು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 66.67 ರಷ್ಟಿದ್ದು, ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯು ಶೇಕಡಾ 79.17 ಆಗಿದ್ದು, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಶೇಕಡಾ 100 ರಷ್ಟು ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಕೇವಲ ಶೇಕಡಾ 19.21 ರಷ್ಟು ನೀರಸ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.18: ಉತ್ಪನ್ನತೆಯ ಕೇಂದ್ರದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ

ಜಿಲ್ಲೆ	ಭೌತಿಕ				ಆರ್ಥಿಕ			
	ಗುರಿ (ಸಂಖ್ಯೆ)	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	ಸಾಧನೆ (ಸಂಖ್ಯೆ)	ಗುರಿಗೆ ಸಾಧನೆ (%)	ಗುರಿ ಮೊತ್ತ (ಲಕ್ಷ ರೂ. ಗಳಲ್ಲಿ)	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	ಸಾಧನೆ (ಲಕ್ಷ ರೂ. ಗಳಲ್ಲಿ)	ಗುರಿಗೆ ಸಾಧನೆ (%)
ಬಾಗಲಕೋಟೆ	2	20.0	2	100.00	167.76	9.9	134.22	80.01
ಬಳ್ಳಾರಿ	0	0.0	0	-	0	0.0	0.00	-
ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ	0	0.0	0	-	0	0.0	0.00	-
ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ	1	10.0	1	100.00	772.8	45.8	772.80	100.00
ಬೆಳಗಾವಿ	0	0.0	0	-	0	0.0	0.00	-
ಬೀದರ್	0	0.0	0	-	0	0.0	0.00	-
ಚಾಮರಾಜನಗರ	0	0.0	0	-	0	0.0	0.00	-
ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ	0	0.0	0	-	0	0.0	0.00	-
ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	0	0.0	0	-	0	0.0	0.00	-
ಚಿತ್ರದುರ್ಗ	0	0.0	0	-	0	0.0	0.00	-
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	0	0.0	0	-	0	0.0	0.00	-
ದಾವಣಗೆರೆ	0	0.0	0	-	0	0.0	0.00	-
ಧಾರವಾಡ	2	20.0	2	100.00	249.56	14.8	205.78	82.46
ಗದಗ	0	0.0	0	-	0	0.0	0.00	-
ಹಾಸನ	3	30.0	2	66.67	350.88	20.8	67.39	19.21
ಹಾವೇರಿ	0	0.0	0	-	0	0.0	0.00	-
ಕಲಬುರಗಿ	0	0.0	0	-	0	0.0	0.00	-
ಕೊಡಗು	0	0.0	0	-	0	0.0	0.00	-
ಕೋಲಾರ	2	20.0	2	100.00	147.12	8.7	146.08	99.30
ಕೊಪ್ಪಳ	0	0.0	0	-	0	0.0	0.00	-
ಮಂಡ್ಯ	0	0.0	0	-	0	0.0	0.00	-
ಮೈಸೂರು	0	0.0	0	-	0	0.0	0.00	-
ರಾಯಚೂರು	0	0.0	0	-	0	0.0	0.00	-
ರಾಮನಗರ	0	0.0	0	-	0	0.0	0.00	-
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	0	0.0	0	-	0	0.0	10.13	-
ತುಮಕೂರು	0	0.0	0	-	0	0.0	0.00	-
ಉಡುಪಿ	0	0.0	0	-	0	0.0	0.00	-
ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	0	0.0	0	-	0	0.0	0.00	-
ವಿಜಯಪುರ	0	0.0	0	-	0	0.0	0.00	-
ಯಾದಗಿರಿ	0	0.0	0	-	0	0.0	0.00	-
ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು	10	100.0	9	90.00	1688.12	100.0	1336.41	79.17

3.1.1.14 ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ

ಹಣ್ಣುಗಳು, ಬೀಜಗಳು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳು ಮಾನವ ಪೋಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತವೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಜೀವಸತ್ವಗಳು, ಖನಿಜಗಳು, ಆಹಾರದ ಫೈಬರ್ ಮತ್ತು ಉತ್ಕರ್ಷಣ ನಿರೋಧಕಗಳ ಮೂಲಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ದಿನನಿತ್ಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಿವಿಧ ಹಣ್ಣುಗಳು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳ ಹೆಚ್ಚಿದ ಸೇವನೆಯನ್ನು ಆರೋಗ್ಯ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೊಯ್ಲು ಮತ್ತು ಬಳಕೆಯ ನಡುವೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸರಕುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಮಾಣಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಗುಣಾತ್ಮಕ ನಷ್ಟಗಳು ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ. ಕೊಯ್ಲಿನ ನಂತರದ ನಷ್ಟಗಳ ಕಡಿತವು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ವಿಶ್ವ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಆಹಾರದ ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ, ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ.

ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣುಗಳು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳೆರಡರಲ್ಲೂ ಭಾರತವು (ಚೀನಾ ನಂತರ) ಎರಡನೇ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಉತ್ಪಾದಕ ದೇಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೂವುಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ದೇಶಕ್ಕೆ ರಫ್ತು ಆದಾಯಕ್ಕೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತಿವೆ. ಹಣ್ಣುಗಳು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿನ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಷ್ಟಗಳ ಮೇಲೆ ಹಲವಾರು ಅಂಶಗಳು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತವೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಭೌತಿಕ, ಶಾರೀರಿಕ, ಯಾಂತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ಅನೈರ್ಮಲ್ಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು, ಸರಿಯಾದ ಶೇಖರಣಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಕೊರತೆ, ಶೈತ್ಯೀಕರಣದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ರೋಗಗಳು ಮತ್ತು ಕೀಟಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಸರಳವಾದ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣಾ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ, ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆಯ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯು ಅಂದರೆ, ಸರಿಯಾದ ಕೊಯ್ಲು, ವಿಂಗಡಣೆ, ಶ್ರೇಣೀಕರಣ, ಪ್ಯಾಕೇಜಿಂಗ್, ಪಲ್ವಿಂಗ್, ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ, ಒಣಗಿಸುವುದು ಮತ್ತು ರೈತರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಜಲೀಕರಣವು ಗರಿಷ್ಠ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಸುಗ್ಗಿಯ ನಂತರದ ನಷ್ಟವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ರೈತರ ಆದಾಯವನ್ನು ದ್ವಿಗುಣಗೊಳಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ. (ನಾಥ್ ಮತ್ತು ಇತರರು., 2018).

ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ಸಮಗ್ರ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಶ್ರೇಣೀಕರಣ, ವಿಂಗಡಣೆ, ಪ್ಯಾಕೇಜಿಂಗ್, ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ಶೈತ್ಯೀಕರಿಸಿದ ಸೌಲಭ್ಯವುಳ್ಳ ಸಾರಿಗೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ಸಮಗ್ರ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.19 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ಸಮಗ್ರ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ (744 ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ 12.6% ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ವಿಜಯಪುರ (614%) ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ 10.4% ರಷ್ಟು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಈ ಎರಡು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ಭೌತಿಕ ಗುರಿ 5889 ಘಟಕಗಳ ಪೈಕಿ ವಿಜಯಪುರ 192.02% ರಷ್ಟು ಬೆಳಗಾವಿ 186.59% ರಷ್ಟು, ಬಾಗಲಕೋಟೆ 180.23% ರಷ್ಟು, ಕೊಡಗು 150% ರಷ್ಟು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ

131.58% ರಷ್ಟು, ಗದಗ 127.22% ರಷ್ಟು, ಮಂಡ್ಯ 122.98% ರಷ್ಟು, ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು 121.77% ರಷ್ಟು, ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ 117.31% ರಷ್ಟು, ಕೊಪ್ಪಳ 116.03% ರಷ್ಟು, ಬಳ್ಳಾರಿ 109.71% ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಕಲಬುರಗಿ 108.21% ರಷ್ಟು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿರುತ್ತವೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಗುರಿಗೆ 100% ಕ್ಷಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಧಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯು (ರೂ. 2903.7 ಲಕ್ಷಗಳು) ಒಟ್ಟು ಶೇಕಡಾ 16.7 ರಷ್ಟು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ ನಂತರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯು 9.3% ರಷ್ಟು ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಕೊಡಗು 150%, ಕೊಪ್ಪಳ 101.9%, ಯಾದಗಿರಿ 101.84% ಮತ್ತು ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು 100.58% ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ 100% ಕ್ಷಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಧಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ಸಮಗ್ರ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಘಟಕದಡಿ ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ ರೂ. 15811.31 ಲಕ್ಷಗಳು ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.19: ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ಸಮಗ್ರ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ

ಜಿಲ್ಲೆ	ಭೌತಿಕ				ಆರ್ಥಿಕ			
	ಗುರಿ (ಸಂಖ್ಯೆ)	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	ಸಾಧನೆ (ಸಂಖ್ಯೆ)	ಗುರಿಗೆ ಸಾಧನೆ (%)	ಮೊತ್ತ (ಲಕ್ಷ ರೂ. ಗಳಲ್ಲಿ)	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	ಸಾಧನೆ (ಲಕ್ಷ ರೂ. ಗಳಲ್ಲಿ)	ಗುರಿಗೆ ಸಾಧನೆ (%)
ಬಾಗಲಕೋಟೆ	172	2.9	310	180.23	800.31	4.6	729.84	91.19
ಬಳ್ಳಾರಿ	175	3.0	192	109.71	863.33	5.0	863.29	100.00
ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ	52	0.9	61	117.31	405.30	2.3	296.61	73.18
ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ	54	0.9	48	88.89	426.22	2.5	315.90	74.12
ಬೆಳಗಾವಿ	164	2.8	306	186.59	983.48	5.7	929.97	94.56
ಬೀದರ್	151	2.6	143	94.70	246.96	1.4	221.89	89.85
ಚಾಮರಾಜನಗರ	146	2.5	114	78.08	225.75	1.3	186.91	82.79
ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ	369	6.3	368	99.73	510.57	2.9	482.22	94.45
ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	565	9.6	688	121.77	1058.23	6.1	1064.38	100.58
ಚಿತ್ರದುರ್ಗ	744	12.6	718	96.51	1266.64	7.3	1108.60	87.52
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	4	0.1	4	100.00	24.00	0.1	23.99	99.96
ದಾವಣಗೆರೆ	494	8.4	513	103.85	1617.00	9.3	1613.32	99.77
ಧಾರವಾಡ	154	2.6	117	75.97	510.18	2.9	353.24	69.24
ಗದಗ	158	2.7	201	127.22	257.75	1.5	248.93	96.58
ಹಾಸನ	114	1.9	113	99.12	290.50	1.7	273.37	94.10
ಹಾವೇರಿ	73	1.2	64	87.67	137.00	0.8	121.32	88.55
ಕಲಬುರಗಿ	280	4.8	303	108.21	447.15	2.6	425.53	95.17
ಕೊಡಗು	4	0.1	6	150.00	8.00	0.0	12.00	150.00
ಕೋಲಾರ	141	2.4	134	95.04	446.02	2.6	389.11	87.24
ಕೊಪ್ಪಳ	131	2.2	152	116.03	282.20	1.6	287.56	101.90
ಮಂಡ್ಯ	396	6.7	487	122.98	427.43	2.5	372.54	87.16
ಮೈಸೂರು	95	1.6	85	89.47	643.75	3.7	535.37	83.16
ರಾಯಚೂರು	137	2.3	127	92.70	616.98	3.6	467.65	75.80
ರಾಮನಗರ	97	1.6	95	97.94	222.60	1.3	216.46	97.24
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	133	2.3	175	131.58	957.76	5.5	813.35	84.92
ತುಮಕೂರು	156	2.6	154	98.72	339.35	2.0	317.54	93.57
ಉಡುಪಿ	23	0.4	19	82.61	126.50	0.7	92.24	72.92
ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	30	0.5	28	93.33	222.00	1.3	194.40	87.57
ವಿಜಯಪುರ	614	10.4	1179	192.02	2903.73	16.7	2744.03	94.50
ಯಾದಗಿರಿ	63	1.1	65	103.17	107.75	0.6	109.74	101.84
ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು	5889	100.0	6969	118.34	17374.41	100.0	15811.31	91.00

3.1.1.15 ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ

ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಂತಿಮ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು, ಸಗಟು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು, ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು, ಚಿಲ್ಲರೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು, ಸ್ಥಿರ / ಚಲಿಸುವ ಮಾರಾಟದ ಗಾಡಿಗಳು/ತಂಪಾದ ಕೋಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಎತ್ತರದ ಪ್ರಾಂಗಣಗಳ ರಚನೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ, ಇದು ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ (ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ವಿಂಗಡಣೆ/ಶ್ರೇಣೀಕರಣ, ಮತ್ತು ಪ್ಯಾಕಿಂಗ್ ಘಟಕಗಳು, ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟ ನಿಯಂತ್ರಣ/ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯಗಳಿಗಾಗಿ) ಮತ್ತು ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣೆಯಿಂದ ಚಾಲಿತ ರೋಪ್‌ವೇಗಳನ್ನು ಸಹ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.20 ರಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ಗುರಿ 1059 ಘಟಕಗಳ ಪೈಕಿ ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಅತ್ಯಧಿಕ ಭೌತಿಕ ಗುರಿಯನ್ನು ಅಂದರೆ 439 ಘಟಕಗಳ ಭೌತಿಕ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಶೇ. 41.5 ರಷ್ಟು ಪಾಲು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ, ನಂತರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮಂಡ್ಯ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇ. 11.8 ಮತ್ತು ಶೇ. 9.8 ರಷ್ಟು ಪಾಲು ಪಡೆದಿರುತ್ತವೆ. ಭೌತಿಕ ಸಾಧನೆಯಲ್ಲಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗ (130.77%) ಮತ್ತು ಯಾದಗಿರಿ (121.43%) ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಗುರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನದನ್ನು ಸಾಧಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯಡಿ ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ರೂ. 354.78 ಲಕ್ಷಗಳೊಂದಿಗೆ ಶೇ. 45.9 ಆಯವ್ಯಯ ಗುರಿ ಸಾಧನೆಯೊಂದಿಗೆ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯಡಿ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ (ರೂ. 129.57 ಲಕ್ಷ) ಮತ್ತು ಹಾಸನ (ರೂ. 120 ಲಕ್ಷ) ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇ. 16.8 ಮತ್ತು ಶೇ. 15.5 ರಷ್ಟು ಪಾಲು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಗುರಿಯ ಶೇಕಡಾವಾರು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕೋಲಾರ (900%), ಯಾದಗಿರಿ (121.43%) ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದಲ್ಲಿ 100% ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಧಿಸಿರುತ್ತವೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.20: ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ

ಜಿಲ್ಲೆ	ಭೌತಿಕ				ಆರ್ಥಿಕ			
	ಗುರಿ (ಸಂಖ್ಯೆ)	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	ಸಾಧನೆ (ಸಂಖ್ಯೆ)	ಗುರಿಗೆ ಸಾಧನೆ (%)	ಮೊತ್ತ (ಲಕ್ಷ ರೂ.)	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	ಸಾಧನೆ (ಲಕ್ಷ ರೂ.)	ಗುರಿಗೆ ಸಾಧನೆ (%)
ಬಾಗಲಕೋಟೆ	63	5.9	56	88.89	9.45	1.2	8.40	88.89
ಬಳ್ಳಾರಿ	26	2.5	26	100.00	3.9	0.5	3.90	100.00
ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ	0	0.0	0	-	0	0.0	0.00	-
ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ	0	0.0	0	-	0	0.0	0.00	-
ಬೆಳಗಾವಿ	0	0.0	0	-	0	0.0	0.00	-
ಬೀದರ್	22	2.1	22	100.00	3.3	0.4	3.30	100.00
ಚಾಮರಾಜನಗರ	0	0.0	0	-	0	0.0	0.00	-
ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ	0	0.0	0	-	0	0.0	0.00	-
ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	0	0.0	0	-	0	0.0	0.00	-
ಚಿತ್ರದುರ್ಗ	0	0.0	0	-	0	0.0	0.00	-
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	0	0.0	0	-	0	0.0	0.00	-
ದಾವಣಗೆರೆ	439	41.5	375	85.42	65.85	8.5	50.80	77.14
ಧಾರವಾಡ	85	8.0	72	84.71	12.75	1.7	10.80	84.71
ಗದಗ	1	0.1	0	0.00	4	0.5	0.00	0.00
ಹಾಸನ	1	0.1	1	100.00	120	15.5	51.89	43.24
ಹಾವೇರಿ	0	0.0	0	-	0	0.0	0.00	-
ಕಲಬುರಗಿ	12	1.1	9	75.00	1.8	0.2	1.35	75.00
ಕೊಡಗು	0	0.0	0	-	0	0.0	0.00	-
ಕೋಲಾರ	5	0.5	3	60.00	0.75	0.1	6.75	900.00
ಕೊಪ್ಪಳ	24	2.3	24	100.00	3.6	0.5	3.60	100.00
ಮಂಡ್ಯ	125	11.8	77	61.60	18.85	2.4	11.35	60.22
ಮೈಸೂರು	104	9.8	76	73.08	15.5	2.0	13.05	84.19
ರಾಯಚೂರು	1	0.1	1	100.00	0.15	0.0	0.15	100.00
ರಾಮನಗರ	1	0.1	0	0.00	5.25	0.7	0.00	0.00
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	78	7.4	102	130.77	11.75	1.5	10.60	90.21
ತುಮಕೂರು	2	0.2	1	50.00	354.78	45.9	177.39	50.00
ಉಡುಪಿ	0	0.0	0	-	0	0.0	0.00	-
ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	29	2.7	26	89.66	129.57	16.8	103.30	79.73
ವಿಜಯಪುರ	27	2.5	17	62.96	9.1	1.2	1.70	18.68
ಯಾದಗಿರಿ	14	1.3	17	121.43	2.1	0.3	2.55	121.43
ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು	1059	100.0	905	85.46	772.45	100.0	460.88	59.66

3.1.1.16 ಬೇಡಿಕೆಯ ಅಂದಾಜು

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯು ಮುಂದಿನ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಜನವರಿಯಿಂದ ಮಾರ್ಚ್‌ವರೆಗೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಘಟಕಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತೇವೆ. ಇದನ್ನು ನಂತರ ಯೋಜನಾ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ನಿಖರವಾದ ಆಯವ್ಯಯ ಆಧರಿಸಿ ಅದನ್ನು ತರ್ಕಬದ್ಧಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ವಿವಿಧ ಪಾಲುದಾರರು ನೀಡಿದ ಬೇಡಿಕೆಯ ಶ್ರೇಯಾಂಕದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಮುಖ ಘಟಕಗಳ ಭೌತಿಕ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆಯ ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, 2014 ರಿಂದ ಘಟಕ ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಪರಿಗಣನೆಯೊಂದಿಗೆ ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೇಗ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂದಾಜು ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಹಣಕಾಸಿನ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ. 2021-22 ರಿಂದ 2024-25 ರವರೆಗಿನ ಘಟಕವಾರು ಬೇಡಿಕೆಯ ಅಂದಾಜನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.21 ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.21: 2021-22 ರಿಂದ 2024-25 ರವರೆಗಿನ ಘಟಕವಾರು ಬೇಡಿಕೆಯ ಅಂದಾಜು

ಘಟಕಗಳು	ಯೂನಿಟ್	2021-22	2022-23	2023-24	2024-25
ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ	ಹೆಕ್ಟೇರ್	19695	21270	22972	24810
ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆ	ಹೆಕ್ಟೇರ್	3479	3549	3620	3692
ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ	ಸಂಖ್ಯೆ	2974	3271	3599	3958
ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯ	ಹೆಕ್ಟೇರ್	6209	6457	6715	6984
ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ	ಹೆಕ್ಟೇರ್	66697	73366	80703	88773
ಜೇನುಸಾಕಣೆಯ ಮೂಲಕ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ ಬೆಂಬಲ	ಸಂಖ್ಯೆ	15725	16983	18342	19809
ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ	ಸಂಖ್ಯೆ	12035	12637	13269	13932
ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ	ಸಂಖ್ಯೆ	2273	2387	2506	2631
ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ವಿತರಣೆ	ಸಂಖ್ಯೆ	27	28	30	31
ಅಣಬೆ ಕೃಷಿ	ಸಂಖ್ಯೆ	64	67	69	72
ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ	ಸಂಖ್ಯೆ	9251	10176	11194	12313
ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ	ಸಂಖ್ಯೆ	834	917	1009	1110

3.1.2 ಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ

3.1.2.1 ಸಂಯುಕ್ತ ಸರಾಸರಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ (2005-06 ರಿಂದ 2013-14) ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ (2014-15 ರಿಂದ 2018-19) ಎರಡು ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಸಂಯುಕ್ತ ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಹಾಕಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಎರಡು ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.22 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.22: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರ

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	ಪ್ರದೇಶ (ಶೇಕಡಾ ಸಂಯುಕ್ತ ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರ)		ಉತ್ಪಾದನೆ (ಶೇಕಡಾ ಸಂಯುಕ್ತ ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರ)		ಉತ್ಪಾದಕತೆ (ಶೇಕಡಾ ಸಂಯುಕ್ತ ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರ)	
		ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ	ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ	ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ	ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ
1	ಬಾಗಲಕೋಟೆ	9.63	13.96**	7.98	13.98*	-1.65	0.02
5	ಬಳ್ಳಾರಿ	10.50**	1.08	10.36**	-5.11	-0.14	-6.19
2	ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ	4.83**	3.05*	5.33*	-0.33	0.50	-3.37
3	ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ	2.67	9.92	3.11	11.31	0.44	1.39
4	ಬೆಳಗಾವಿ	7.59**	6.41**	7.65**	7.56**	0.06	1.14*
6	ಬೀದರ್	15.50**	2.20*	14.89**	5.45**	-0.61	3.24*
7	ಚಾಮರಾಜನಗರ	14.84**	-0.55	15.89**	-0.19	1.05	0.36
8	ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	5.12*	-9.25**	6.09	-11.63**	0.97	-2.38
9	ಚಿತ್ರದುರ್ಗ	11.27**	-4.75	10.32**	-4.87	-0.95	-0.12
10	ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	0.99	-10.56	4.05	-10.19	3.06	0.38*
11	ದಾವಣಗೆರೆ	8.69**	-2.43	5.90	6.17*	-2.79	8.60*
12	ಧಾರವಾಡ	13.13**	-4.06	10.52**	-4.39	-2.61	-0.33
13	ಗದಗ	9.73*	-3.69	9.31*	-0.91	-0.42	2.78
14	ಹಾಸನ	5.04**	-4.51	15.42**	-7.12*	10.39*	-2.61
15	ಹಾವೇರಿ	11.06**	-0.67	8.19**	-3.06	-2.87*	-2.38
16	ಕಲಬುರಗಿ	8.68**	-6.76	12.55**	-3.16	3.87**	3.60*
17	ಕೊಡಗು	16.09**	2.55*	20.13**	2.14	4.04	-0.40
18	ಕೋಲಾರ	5.21**	-2.55	6.19*	-3.12	0.98	-0.57
19	ಕೊಪ್ಪಳ	6.84	-1.24	6.90	-0.19	0.06	1.05
20	ಮಂಡ್ಯ	4.34**	-12.39	6.13*	-12.02	1.78	0.37
21	ಮೈಸೂರು	10.56**	6.13*	10.36**	3.61*	-0.20	-2.52
22	ರಾಯಚೂರು	-0.22	15.60*	6.60	19.36**	6.82*	3.76*
23	ಶಿವಮೊಗ್ಗ	6.50**	-1.35	9.61*	-1.57	3.11	-0.22
24	ತುಮಕೂರು	5.15**	5.72*	1.63	4.60*	-3.52*	-1.13
25	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	6.06**	7.72	5.21*	8.43*	-0.85	0.71
26	ಉಡುಪಿ	-1.45	-6.57	1.38	-3.54	2.82	3.03*
27	ವಿಜಯಪುರ	23.11*	7.76*	25.12*	9.51	2.01*	1.75
	ಕರ್ನಾಟಕ	7.15**	0.57	8.14**	9.51	0.99	0.06

ಟಿಪ್ಪಣಿ ** 1% ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ * 5% ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ

3.1.2.2 ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶ

ಅವಧಿ 1 ಮತ್ತು ಅವಧಿ 2 ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರದ ಹೋಲಿಕೆಯು ಅವಧಿ 1 ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಗಮನಾರ್ಹ ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಗಮನಾರ್ಹ ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದ ಪ್ರಮುಖ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ವಿಜಯಪುರ (23.11%), ಕೊಡಗು (16.09%), ಬೀದರ್ (15.50%), ಚಾಮರಾಜನಗರ (14.84%), ಧಾರವಾಡ (13.13%), ಚಿತ್ರದುರ್ಗ (11.27%), ಹಾವೇರಿ (11.06%), ಮೈಸೂರು (10.56%) ಮತ್ತು ಬಳ್ಳಾರಿ (10.50%) ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಅವಧಿ 2 ರಲ್ಲಿ, ಹೆಚ್ಚಿನ

ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಮತ್ತು ಋಣಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಅವಧಿ 1 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿವೆ. ಎರಡು ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ತೋರಿಸಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಬಾಗಲಕೋಟೆ (9.63% ರಿಂದ 13.96%), ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ (2.67% ರಿಂದ 9.92%), ತುಮಕೂರು (5.15% ರಿಂದ 5.72%) ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ (6.06% ರಿಂದ 7.72%) ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಆಗಿರುತ್ತವೆ.

3.1.2.3 ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ

ಅವಧಿ 1 ಮತ್ತು ಅವಧಿ 2 ರಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರದ ಹೋಲಿಕೆಯು ಅವಧಿ 1 ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಅವಧಿ 2 ರಲ್ಲಿ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ (7.98% ರಿಂದ 13.98%), ದಾವಣಗೆರೆ (5.90% ರಿಂದ 6.17%), ರಾಯಚೂರು (6.60% ರಿಂದ 19.36%), ತುಮಕೂರು (1.63% ರಿಂದ 4.60%) ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ (5.21% ರಿಂದ 8.43%) ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಬಹುತೇಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಋಣಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಒಟ್ಟಾರೆ ಕರ್ನಾಟಕ (8.14% ರಿಂದ 9.51%) ಎರಡೂ ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿರುತ್ತದೆ.

3.1.2.4 ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ

ಅವಧಿ 1 ಮತ್ತು ಅವಧಿ 2 ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರವನ್ನು ಹೋಲಿಸಿದಾಗ, ಅವಧಿ 1 ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹಾಸನ (10.39%), ರಾಯಚೂರು (6.82%), ಕೊಡಗು (4.04%), ಮತ್ತು ಕಲಬುರಗಿ (3.87%) ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರವು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿವೆ. ಅವಧಿ 2 ರಲ್ಲಿ ದಾವಣಗೆರೆ (8.60%) ಯಂತಹ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಒಟ್ಟಾರೆ ಕರ್ನಾಟಕ (8.94%) ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಋಣಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ (0.44% ರಿಂದ 1.39%), ಬೆಳಗಾವಿ (0.06% ರಿಂದ 1.14%) ಮತ್ತು ದಾವಣಗೆರೆ (-2.79% ರಿಂದ 8.60%) ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅವಧಿಗಳ ನಡುವಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳ ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ (ಅವಧಿ 1) ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ (ಅವಧಿ 2) ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರವನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.23 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.23: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ

ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರ

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	ಪ್ರದೇಶ (ಶೇಕಡಾ ಸಂಯುಕ್ತ ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರ)		ಉತ್ಪಾದನೆ (ಶೇಕಡಾ ಸಂಯುಕ್ತ ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರ)		ಉತ್ಪಾದಕತೆ (ಶೇಕಡಾ ಸಂಯುಕ್ತ ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರ)	
		ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ	ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ	ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ	ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ
1	ಬಾಗಲಕೋಟೆ	7.51*	11.66*	9.62	9.21*	2.10	-2.45
5	ಬಳ್ಳಾರಿ	10.18**	-2.88	11.76**	-3.60	1.58	-0.72
2	ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ	3.28	-4.47*	3.61	-4.99	0.33	-0.52
3	ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ	-0.81	1.79*	-2.38	5.21*	-1.57	3.42*
4	ಬೆಳಗಾವಿ	4.89*	1.25	7.30	0.57	2.42	-0.68*
6	ಬೀದರ್	17.20**	-1.76	12.22*	-2.09	-4.97	-0.33
7	ಚಾಮರಾಜನಗರ	13.90**	3.88	15.13**	3.34*	1.23	-0.54
8	ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	6.11**	-5.09	5.01	-2.82	-1.10	2.27
9	ಚಿತ್ರದುರ್ಗ	1.29	5.96	4.09	6.59	2.80	0.63
10	ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	6.27	-24.08	6.10	-17.29	-0.17	6.78*
11	ದಾವಣಗೆರೆ	5.03*	4.25*	4.07	8.81	-0.96	4.56
12	ಧಾರವಾಡ	-12.06	-4.17	-7.35	-2.51	4.72	1.66
13	ಗದಗ	3.81	0.97	3.80	-19.27	-0.01	-20.24
14	ಹಾಸನ	-10.16*	-3.78	3.46	-4.14	13.62	-0.36
15	ಹಾವೇರಿ	6.20*	-6.75*	8.92*	-11.10*	2.71	-4.35*
16	ಕಲಬುರಗಿ	11.56**	4.40*	11.55**	2.56	-0.02	-1.85
17	ಕೊಡಗು	-0.82	-4.88	3.60	0.64	4.42	5.53*
18	ಕೋಲಾರ	4.15*	0.63	5.26*	4.67	1.11	4.04*
19	ಕೊಪ್ಪಳ	15.70**	19.87*	14.53**	18.18*	-1.17	-1.68
20	ಮಂಡ್ಯ	8.06*	-18.51	11.29**	-16.55	3.22	1.97
21	ಮೈಸೂರು	8.08**	-2.20	3.91	-5.78*	-4.17	-3.58*
22	ರಾಯಚೂರು	9.99*	4.66	13.35*	5.45	3.36	0.79
23	ಶಿವಮೊಗ್ಗ	-1.78	-10.13	2.21	-12.22	3.99	-2.09
24	ತುಮಕೂರು	10.21*	4.33	14.75**	-4.35	4.54	-8.67
25	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	6.30	-6.44	6.72	-4.65	0.42	1.79
26	ಉಡುಪಿ	-3.49	2.89	1.99	0.06	5.48	-2.83
27	ವಿಜಯಪುರ	10.74**	-7.95	10.84*	-8.36	0.10	-0.40
	ಕರ್ನಾಟಕ	3.17	0.78	6.30	0.08	3.13	-0.70

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ** 1% ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ * 5% ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ

3.1.2.5 ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶ

ಅವಧಿ 1 ಮತ್ತು ಅವಧಿ 2 ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರದ ಹೋಲಿಕೆಯು ಅವಧಿ 1 ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಗಮನಾರ್ಹ ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳೆಂದರೆ ಬೀದರ್ (17.20%), ಕೊಪ್ಪಳ (15.70%), ಚಾಮರಾಜನಗರ (13.90%), ಕಲಬುರಗಿ (11.56%), ವಿಜಯಪುರ (10.74%), ತುಮಕೂರು (10.21%) ಮತ್ತು ಬಳ್ಳಾರಿ (10.18%) ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಅವಧಿ 2 ರಲ್ಲಿ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಅಥವಾ ಋಣಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಅವಧಿ 1 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿವೆ. ಎರಡು ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ತೋರಿಸಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಕೊಪ್ಪಳ (15.70% ರಿಂದ 19.87%), ಬಾಗಲಕೋಟೆ (7.51% ರಿಂದ 11.66%) ಮತ್ತು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ (1.29% ರಿಂದ 5.96%) ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಆಗಿರುತ್ತವೆ.

3.1.2.6 ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ

ಅವಧಿ 1 ಮತ್ತು ಅವಧಿ 2 ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರದ ಹೋಲಿಕೆಯು, ಅವಧಿ 1 ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಗಮನಾರ್ಹ ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಅವಧಿ 2 ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಕೊಪ್ಪಳ (14.53% ರಿಂದ 18.18%), ದಾವಣಗೆರೆ (4.07% ರಿಂದ 8.81%) ಮತ್ತು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ (4.09% ರಿಂದ 6.59%) ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು (ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಇರುತ್ತದೆ) ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಋಣಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ.

3.1.2.7 ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ

ಅವಧಿ 1 ಮತ್ತು ಅವಧಿ 2 ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು, ಅವಧಿ 1 ರಲ್ಲಿ ಹಾಸನ (13.62%) ದಂತಹ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಗಮನಾರ್ಹ ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ, ಅವಧಿ 2 ರಲ್ಲಿ, ಕೊಡಗು (5.53%) ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಋಣಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಇದಲ್ಲದೆ, ಕೊಡಗು (4.42% ರಿಂದ 5.53%) ಮತ್ತು ಕೋಲಾರ (1.11% ರಿಂದ 4.04%) ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅವಧಿಗಳ ನಡುವಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವು ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.24: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ

ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೂವಿನ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರ

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	ಪ್ರದೇಶ (ಶೇಕಡಾ ಸಂಯುಕ್ತ ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರ)		ಉತ್ಪಾದನೆ (ಶೇಕಡಾ ಸಂಯುಕ್ತ ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರ)		ಉತ್ಪಾದಕತೆ (ಶೇಕಡಾ ಸಂಯುಕ್ತ ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರ)	
		ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ	ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ	ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ	ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ
1	ಬಾಗಲಕೋಟೆ	-3.08	0.78	0.90	4.84	3.98	4.06
2	ಬಳ್ಳಾರಿ	16.30**	1.38	10.70**	9.53	-5.60	8.15*
3	ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ	-2.44	3.23	-5.86*	-3.70	-3.42*	-6.94
4	ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ	-0.50	6.47	-3.54	2.41	-3.04	-4.06
5	ಬೆಳಗಾವಿ	9.77*	6.89*	11.81**	6.80	2.04	-0.09
6	ಬೀದರ್	18.47**	6.78	17.90**	4.78	-0.57	-2.00
7	ಚಾಮರಾಜನಗರ	-5.83*	-2.86	-5.42*	-3.07	0.41	-0.21
8	ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	9.15**	-47.16*	5.11	-40.36	-4.05	6.80*
9	ಚಿತ್ರದುರ್ಗ	7.72**	6.94*	10.12**	11.18	2.40	4.24*
10	ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	2.25*	-19.74	6.41	-13.46	4.17	6.29*
11	ದಾವಣಗೆರೆ	-0.14	-8.72*	-7.30	-7.98	-7.16	0.73
12	ಧಾರವಾಡ	16.53**	-23.53*	26.55**	-20.98	10.02	2.56
13	ಗದಗ	-3.10	1.56	-0.31	0.12	2.79	-1.45
14	ಹಾಸನ	21.53*	8.81	31.65**	3.30	10.12**	-5.51
15	ಹಾವೇರಿ	12.82**	-19.92	11.69**	-18.95	-1.12	0.97
16	ಕಲಬುರಗಿ	17.59**	3.34	17.04**	0.79	-0.55	-2.55
17	ಕೊಡಗು	-	-	-	-	-	-
18	ಕೋಲಾರ	6.74**	2.89*	4.90*	60.26	-1.84*	10.42
19	ಕೊಪ್ಪಳ	3.96*	7.36*	2.46	8.75	-1.50**	1.39
20	ಮಂಡ್ಯ	2.49*	-	2.45*	0.25	-0.04	0.25
21	ಮೈಸೂರು	5.83	-6.58	5.24	-5.28	-0.59	1.30
22	ರಾಯಚೂರು	12.07*	-2.74	9.10	-0.93	-2.96**	1.80
23	ಶಿವಮೊಗ್ಗ	8.00*	-20.39	4.31	-1.58	-3.68	18.81*
24	ತುಮಕೂರು	7.00	-2.62	4.50	-7.22	-2.50	-4.59
25	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	8.49**	11.45	9.43*	13.09	0.94	1.64
26	ಉಡುಪಿ	-5.09	-13.97	-5.82	-13.61	-0.73	0.36
27	ವಿಜಯಪುರ	1.28	-19.38**	3.15	-14.80	1.87	4.58*
	ಕರ್ನಾಟಕ	1.28	-1.36	3.13	-0.91	-1.30*	0.45

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ** 1% ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ * 5% ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.24 ಇದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ (ಅವಧಿ 1) ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ (ಅವಧಿ 2) ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೂವಿನ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

3.1.2.8 ಹೂವಿನ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶ

ಅವಧಿ 1 ಮತ್ತು ಅವಧಿ 2 ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೂವಿನ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರವನ್ನು ಹೋಲಿಸಿದಾಗ, ಅವಧಿ 1 ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಹಾಸನ (21.53%), ಕಲಬುರಗಿ (17.59%), ಧಾರವಾಡ (16.53%), ಬಳ್ಳಾರಿ (16.30%), ಹಾವೇರಿ (12.82%) ಮತ್ತು ರಾಯಚೂರು (12.07%) ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಗಮನಾರ್ಹ ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಅವಧಿ 2 ರಲ್ಲಿ, ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಋಣಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ (11.45%), ಹಾಸನ (8.81%), ಕೊಪ್ಪಳ (7.36%), ಚಿತ್ರದುರ್ಗ (6.94%), ಬೆಳಗಾವಿ (6.89%) ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ (6.47%) ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ (8.49% ರಿಂದ 11.45%), ಮತ್ತು ಕೊಪ್ಪಳ (3.96% ರಿಂದ 7.36%) ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಎರಡು ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ತೋರಿಸಿರುತ್ತವೆ.

3.1.2.9 ಹೂವಿನ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ

ಅವಧಿ 1 ಮತ್ತು ಅವಧಿ 2 ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೂವಿನ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರದ ಹೋಲಿಕೆಯು 1 ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು ಎಂದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಸನ (31.65%), ಧಾರವಾಡ (26.55%), ಬೀದರ್ (17.90%), ಕಲಬುರಗಿ (17.04%), ಬೆಳಗಾವಿ (11.81%), ಹಾವೇರಿ (11.69%), ಬಳ್ಳಾರಿ (10.70%) ಮತ್ತು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ (10.12%) ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ, ಅವಧಿ 2 ರಲ್ಲಿ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಋಣಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಕೋಲಾರ (60.26%), ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ (13.09%), ಚಿತ್ರದುರ್ಗ (11.18%), ಬಳ್ಳಾರಿ (9.53%) ಮತ್ತು ಕೊಪ್ಪಳ (8.75%) ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ (10.12% ರಿಂದ 11.18%), ಕೋಲಾರ (4.90% ರಿಂದ 60.26%), ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ (9.43% ರಿಂದ 13.09%), ಮತ್ತು ಕೊಪ್ಪಳ (2.46% ರಿಂದ 8.75%) ಎರಡೂ ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದ ಪ್ರಮುಖ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಆಗಿರುತ್ತವೆ.

3.1.2.10 ಹೂವಿನ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ

ಅವಧಿ 1 ಮತ್ತು ಅವಧಿ 2 ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೂವಿನ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರದ ಹೋಲಿಕೆಯು ಅವಧಿ 1 ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಋಣಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಸನ (10.12%) ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡ (10.02%) ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಆಗಿರುತ್ತವೆ, 2 ನೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಋಣಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ (18.81%), ಕೋಲಾರ (10.42%) ಮತ್ತು ಬಳ್ಳಾರಿ (8.15%) ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ (-3.68% ರಿಂದ 18.81%), ಬಳ್ಳಾರಿ (-5.60% ರಿಂದ 8.15%), ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು (-4.05% ರಿಂದ 6.80%), ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ (4.17% ರಿಂದ 6.29%) ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅವಧಿಗಳ ನಡುವಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ -1.30 ರಿಂದ ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 0.45 ಕ್ಕೆ ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಕೋಷ್ಟಕ 3.25 ರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಂಬಾರ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.25: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಂಬಾರ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರ

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	ಪ್ರದೇಶ (ಶೇಕಡಾ ಸಂಯುಕ್ತ ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರ)		ಉತ್ಪಾದನೆ (ಶೇಕಡಾ ಸಂಯುಕ್ತ ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರ)		ಉತ್ಪಾದಕತೆ (ಶೇಕಡಾ ಸಂಯುಕ್ತ ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರ)	
		ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ	ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ	ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ	ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ
1	ಬಾಗಲಕೋಟೆ	22.86*	2.95*	24.41	12.71*	1.55	9.77
2	ಬಳ್ಳಾರಿ	4.70**	17.88	10.81**	13.34	6.11	-4.54
3	ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ	-0.02	0.43*	3.03	-2.55	3.05	-2.97
4	ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ	-10.02	-0.09*	-7.31	5.69*	2.72**	5.78
5	ಬೆಳಗಾವಿ	7.41	5.88*	14.63	9.18*	7.22*	3.29*
6	ಬೀದರ್	7.14**	-4.84	5.46*	6.14	-1.68	10.98
7	ಚಾಮರಾಜನಗರ	3.40**	0.69	4.13**	-0.91*	0.74	-1.61
8	ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	4.43**	11.34	-3.94	-7.95	-8.37	-19.29
9	ಚಿತ್ರದುರ್ಗ	-7.09	-1.28	-2.69	13.37	4.40	14.65
10	ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	1.42	9.30	3.82	-17.05	2.41**	-26.35*
11	ದಾವಣಗೆರೆ	-16.00*	31.05*	-10.62	32.84	5.38	1.79
12	ಧಾರವಾಡ	-16.34	5.10	-18.24	7.07	-1.91	1.98
13	ಗದಗ	-5.38	-2.14	5.59	-15.48	10.96	-13.34
14	ಹಾಸನ	4.22*	10.33	10.95	-9.24	6.73	-19.57
15	ಹಾವೇರಿ	-12.27	-15.52*	-2.60*	-0.05*	9.68	15.48
16	ಕಲಬುರಗಿ	-2.53**	-7.82*	6.32**	-3.73	8.84	4.09
17	ಕೊಡಗು	-2.83	3.21	-12.17	6.74	-9.34	3.53*
18	ಕೋಲಾರ	9.33*	-16.65	9.66*	-15.53	0.32	1.12*
19	ಕೊಪ್ಪಳ	-1.50**	-14.87*	2.00**	-4.20*	3.50	10.67
20	ಮಂಡ್ಯ	3.16*	-21.71	6.37**	-4.20	3.21	3.92
21	ಮೈಸೂರು	16.19**	-0.72	21.20	-17.79*	5.01	4.91*
22	ರಾಯಚೂರು	2.53*	15.44	-3.48*	4.19	-6.01	-0.78
23	ಶಿವಮೊಗ್ಗ	10.13	4.68	12.81	14.66	2.69	-9.13
24	ತುಮಕೂರು	-0.72*	7.71	-7.75**	2.24	-7.03	-5.47
25	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	7.83	17.57	33.50	8.82	25.67	-8.75
26	ಉಡುಪಿ	-3.27	5.71	-9.30	9.19	-6.03	-14.90
27	ವಿಜಯಪುರ	2.61**	4.46	1.54*	6.35	-1.07	1.89
	ಕರ್ನಾಟಕ	-2.30	6.06	3.83	1.46	6.13	-4.60

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ** 1% ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ * 5% ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ

ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

3.1.2.11 ಸಾಂಬಾರ ಬೆಳೆಗಳಿರುವ ಪ್ರದೇಶ

ಅವಧಿ 1 ಮತ್ತು ಅವಧಿ 2 ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಂಬಾರ ಬೆಳೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರದೇಶದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರದ ಹೋಲಿಕೆಯು 1 ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಬಾಗಲಕೋಟೆ (22.86%), ಮೈಸೂರು (16.19%), ಶಿವಮೊಗ್ಗ (10.13%), ಕೋಲಾರ (9.33%) ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ (7.83%) ಗಮನಾರ್ಹ ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಅವಧಿ 2 ರಲ್ಲಿ, ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಧನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಗಮನಾರ್ಹ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿರುತ್ತವೆ. ದಾವಣಗೆರೆ (31.05%), ಬಳ್ಳಾರಿ (17.88%), ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ (17.57%) ರಾಯಚೂರು (15.44%), ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು (11.34%) ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ (9.30%) ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ (7.83% ರಿಂದ 17.57%), ಬಳ್ಳಾರಿ (4.70% ರಿಂದ 17.88%), ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು (4.43% ರಿಂದ 11.34%), ಹಾಸನ (4.22% ರಿಂದ 10.33%), ರಾಯಚೂರು. (2.53% ರಿಂದ 15.44%) ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ (1.42% ರಿಂದ 9.30%) ಮತ್ತು ವಿಜಯಪುರ (2.61% ರಿಂದ 4.46%) ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಎರಡು ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ತೋರಿಸಿರುತ್ತವೆ.

3.1.2.12 ಸಾಂಬಾರ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ

ಅವಧಿ 1 ಮತ್ತು ಅವಧಿ 2 ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಾಂಬಾರ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರದ ಹೋಲಿಕೆಯು, 1 ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಗಮನಾರ್ಹ ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು ಎಂದು ತೋರಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದವುಗಳು ಬಳ್ಳಾರಿ (10.81%), ಕೋಲಾರ (9.66%), ಮಂಡ್ಯ (6.37%), ಬೀದರ್ (5.46%) ಮತ್ತು ಚಾಮರಾಜನಗರ (4.13%) ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಎರಡೂ ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದ ಶಿವಮೊಗ್ಗ (12.81% ರಿಂದ 14.66%), ಬಳ್ಳಾರಿ (10.81% ರಿಂದ 13.34%), ಬೀದರ್ (5.46% ರಿಂದ 6.14%) ಮತ್ತು ವಿಜಯಪುರ (1.54% ರಿಂದ 6.34%) ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಅವಧಿ 2 ರಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಋಣಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ.

3.1.2.13 ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ

ಅವಧಿ 1 ಮತ್ತು ಅವಧಿ 2 ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಾಂಬಾರ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರವನ್ನು ಹೋಲಿಸಿದಾಗ 1 ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ (25.67%), ಗದಗ (10.96%), ಹಾವೇರಿ (9.68%), ಕಲಬುರಗಿ (8.84%), ಹಾಸನ (6.73%) ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಧನಾತ್ಮಕ ಏರಿಕೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ, ಬೆಳಗಾವಿ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಗಮನಾರ್ಹ ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಅವಧಿ 2 ರಲ್ಲಿ, ಮೈಸೂರು

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

(4.91%), ಕೊಡಗು (3.53%) ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾವಿ (3.29%) ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಋಣಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಹಾವೇರಿ (9.68% ರಿಂದ 15.48%), ಕೊಪ್ಪಳ (3.50% ರಿಂದ 10.67%), ಬಾಗಲಕೋಟೆ (1.55% ರಿಂದ 9.77%), ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ (2.72% ರಿಂದ 5.78%), ಕೊಡಗು (-9.34% ರಿಂದ 3.53%), ಚಿತ್ರದುರ್ಗ (4.40% ರಿಂದ 14.65%) ಮತ್ತು ಮಂಡ್ಯ (3.21% ರಿಂದ 3.92%) ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಎರಡು ಅವಧಿಗಳ ನಡುವಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ, ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 6.06 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿದ್ದರೂ, ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಋಣಾತ್ಮಕವಾಗಿದೆ (-4.60%) ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಶೇಕಡಾ 1.46 ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕವು ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.26: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ನೆಡುತೋಮ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರ

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	ಪ್ರದೇಶ (ಶೇಕಡಾ ಸಂಯುಕ್ತ ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರ)		ಉತ್ಪಾದನೆ (ಶೇಕಡಾ ಸಂಯುಕ್ತ ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರ)		ಉತ್ಪಾದಕತೆ (ಶೇಕಡಾ ಸಂಯುಕ್ತ ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರ)	
		ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ	ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ	ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ	ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ
1	ಬಾಗಲಕೋಟೆ	10.16*	13.96*	7.62	40.49*	-2.54	26.53
2	ಬಳ್ಳಾರಿ	5.05	1.08	-3.13	25.73	-8.18	24.65
3	ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ	-1.36	3.05	-10.57	52.87*	-9.21	49.82*
4	ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ	-14.60*	9.92	-32.17**	71.22**	-17.57	61.31**
5	ಬೆಳಗಾವಿ	0.79	6.41	-3.66	4.17	-4.46	-2.25
6	ಬೀದರ್	4.81	2.20	-6.22	7.96	-11.03	5.76
7	ಚಾಮರಾಜನಗರ	-2.44	-0.55	-35.26**	78.77**	-32.82*	79.32**
8	ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	0.31	-9.25	-11.71	24.73	-12.02	33.98*
9	ಚಿತ್ರದುರ್ಗ	2.58	-4.75	-2.36	32.56	-4.94	37.31*
10	ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	2.20	-10.5**	-2.95	24.51	-5.15	35.07
11	ದಾವಣಗೆರೆ	3.74	-2.43	6.74	9.81	3.00	12.24
12	ಧಾರವಾಡ	3.50	-4.06	-2.45	38.08	-5.95	42.14*
13	ಗದಗ	6.60	-3.69	-35.34**	46.23	-41.94*	49.92*
14	ಹಾಸನ	0.50	-4.51	-8.24	79.14**	-8.74	83.65**
15	ಹಾವೇರಿ	7.77	-0.67	-9.59	36.11	-17.36	36.78*
16	ಕಲಬುರಗಿ	5.67	-6.76	0.00	46.31*	0.00	53.06*
17	ಕೊಡಗು	4.75	2.55	4.62	8.82	-0.12	6.27
18	ಕೋಲಾರ	-1.62	-2.55	-3.94	5.91	-2.32	8.46
19	ಕೊಪ್ಪಳ	-1.31	-1.24	-50.16**	33.25	-48.85*	34.49*
20	ಮಂಡ್ಯ	1.21	-12.39*	-18.24	79.60**	-19.45	91.99**
21	ಮೈಸೂರು	4.74	6.13	-21.92	73.03**	-26.66	66.90**
22	ರಾಯಚೂರು	-9.63	15.60*	0.00	32.31	0.00	16.71
23	ಶಿವಮೊಗ್ಗ	5.02	-1.35	5.30	11.12	0.28	12.47
24	ತುಮಕೂರು	3.28	5.72	-7.69	51.52**	-10.97	45.79*
25	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	3.08	7.72	2.40	16.66	-0.68	8.95
26	ಉಡುಪಿ	0.33	-6.57	-5.06	22.58	-5.39	29.15
27	ವಿಜಯಪುರ	7.57	7.76	-34.10**	44.28*	-41.67	36.52*
	ಕರ್ನಾಟಕ	1.02	0.57	-6.37	31.03	-41.67*	30.45

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ** 1% ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ * 5% ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ (ಅವಧಿ 1) ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ (ಅವಧಿ 2) ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರವನ್ನು ಈ ಕೋಷ್ಟಕ 3.26 ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

3.1.2.14 ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳಿರುವ ಪ್ರದೇಶ

ಅವಧಿ 1 ಮತ್ತು ಅವಧಿ 2 ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರದೇಶದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರವನ್ನು ಹೋಲಿಸಿದಾಗ, ಅವಧಿ 1 ರಲ್ಲಿ ಬಾಗಲಕೋಟೆ (10.16%) ಜಿಲ್ಲೆ ಮಾತ್ರ ಗಮನಾರ್ಹ ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಅವಧಿ 2 ರಲ್ಲಿ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ (13.96%) ಮತ್ತು ರಾಯಚೂರು (15.60%) ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಧನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಸಾಖ್ಯಿಕವಾಗಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಶೇಕಡಾ ಸಂಯುಕ್ತ ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ರಾಯಚೂರು (15.60%), ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ (9.92%), ವಿಜಯಪುರ (7.76%), ಮೈಸೂರು (6.13%) ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು (5.72%) ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಬಾಗಲಕೋಟೆ (10.16% ರಿಂದ 13.96%), ವಿಜಯಪುರ (7.57% ರಿಂದ 7.76%), ಮೈಸೂರು (4.74% ರಿಂದ 6.13%), ತುಮಕೂರು (3.28% ರಿಂದ 5.72%), ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ (3.08% ರಿಂದ 7.72%), ಬೆಳಗಾವಿ (0.79% ರಿಂದ 6.41%) ರಾಯಚೂರು (-9.63% ರಿಂದ 15.60%), ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ (-14.60% ರಿಂದ 9.92%) ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ (-1.36% ರಿಂದ 3.05%) ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಎರಡು ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿರುತ್ತವೆ.

3.1.2.15 ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ

ಅವಧಿ 1 ಮತ್ತು ಅವಧಿ 2 ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರವನ್ನು ಹೋಲಿಸಿದಾಗ, ಅವಧಿ 1 ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಋಣಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಬಾಗಲಕೋಟೆ (7.62%), ದಾವಣಗೆರೆ (6.74%), ಶಿವಮೊಗ್ಗ (5.30%) ಮತ್ತು ಕೊಡಗು (4.62%) ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ, ಅವಧಿ 2 ರಲ್ಲಿ, ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದವು ಮಂಡ್ಯ (79.60%), ಹಾಸನ (79.14%), ಚಾಮರಾಜನಗರ (78.77%), ಮೈಸೂರು (73.03%) ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ (71.22%) ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಬಾಗಲಕೋಟೆ (7.62% ರಿಂದ 40.49%), ಕೊಪ್ಪಳ (-50.16% ರಿಂದ 33.25%), ಗದಗ (-35.34% ರಿಂದ 46.23%), ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ (-32.17% ರಿಂದ 71.22%), ಹಾಸನ (-8.24% ರಿಂದ 79.14%) ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು (-21.92% ರಿಂದ 73.03%) ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಎರಡೂ ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದ ಪ್ರಮುಖ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.

3.1.2.16 ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ

ಅವಧಿ 1 ಮತ್ತು ಅವಧಿ 2 ರಲ್ಲಿ ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರದ ಹೋಲಿಕೆಯು ಅವಧಿ 1 ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಋಣಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು ಎಂದು ತೋರಿಸಿರುತ್ತದೆ. 2 ನೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾದವು ಮಂಡ್ಯ (91.99%), ಹಾಸನ (83.65%), ಚಾಮರಾಜನಗರ (79.32%) ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು (66.90%) ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಚಾಮರಾಜನಗರ (-32.82% ರಿಂದ 79.32%), ಮಂಡ್ಯ (-19.45% ರಿಂದ 91.99%), ಹಾಸನ (-8.74% ರಿಂದ 83.65%), ವಿಜಯಪುರ (-41.67% ರಿಂದ 36.52%) ಮೈಸೂರು (-26.66% ರಿಂದ 66.90%), ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ (-17.52% ರಿಂದ 61.31%) ಮತ್ತು ತುಮಕೂರು (-10.97% ರಿಂದ 45.79%) ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಒಟ್ಟಾರೆ ಕರ್ನಾಟಕ (-41.67% ರಿಂದ 30.45%)ದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅವಧಿಗಳ ನಡುವಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವು ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ (ಅವಧಿ 1) ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ (ಅವಧಿ 2) ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಔಷಧೀಯ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರವನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸಿದ ಕೋಷ್ಟಕ 3.27 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಔಷಧೀಯ ಸಸ್ಯಗಳ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ ಏಕೆಂದರೆ ಮಣ್ಣಿನ ಪ್ರಕಾರ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಂದ ಸಕ್ರಿಯ ಘಟಕಾಂಶದ ಸಂಯೋಜನೆಯು ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.27: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ

ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಔಷಧೀಯ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರ

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	ಪ್ರದೇಶ (ಶೇಕಡಾ ಸಂಯುಕ್ತ ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರ)		ಉತ್ಪಾದನೆ (ಶೇಕಡಾ ಸಂಯುಕ್ತ ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರ)		ಉತ್ಪಾದಕತೆ (ಶೇಕಡಾ ಸಂಯುಕ್ತ ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರ)	
		ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ	ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ	ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ	ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ
1	ಬಾಗಲಕೋಟೆ	-	-	-	-	-	-
2	ಬಳ್ಳಾರಿ	28.1**	-84.4**	16.4	-125.7*	-11.6	-41.3
3	ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ	-	-	-	-	-	-
4	ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ	-18.7*	-	-21.0	-	-2.4	-
5	ಬೆಳಗಾವಿ	-	-	-	-	-	-
6	ಬೀದರ್	-	-	-	-	-	-
7	ಚಾಮರಾಜನಗರ	-	-19.3**	-	-38.9*	-	-19.6
8	ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	-	-	-	-	-	-
9	ಚಿತ್ರದುರ್ಗ	-	-	-	-	-	-
10	ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	-	-	-	-	-	-
11	ದಾವಣಗೆರೆ	-	-	-	-	-	-
12	ಧಾರವಾಡ	-	-	-	-	-	-
13	ಗದಗ	30.9**	-17.8	-	-15.1	-30.9	2.8
14	ಹಾಸನ	-	-	-	-	-	-
15	ಹಾವೇರಿ	-	-	-	-	-	-
16	ಕಲಬುರಗಿ	-	-	-	-	-	-42.8
17	ಕೊಡಗು	-	-	-	-	-	-
18	ಕೋಲಾರ	-	-	-	-	-	-
19	ಕೊಪ್ಪಳ	12.0*	-	14.9	-	2.9	-
20	ಮಂಡ್ಯ	-	-	-	-	-	-
21	ಮೈಸೂರು	-	-	-	-	-	-
22	ರಾಯಚೂರು	-	-	-	-	-	-
23	ಶಿವಮೊಗ್ಗ	-	-	-	-	-	-
24	ತುಮಕೂರು	-	-17.6	-	-31.9	-0.6	-14.3
25	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	8.7	31.1	34.8	2.5	26.1	-28.5
26	ಉಡುಪಿ	-	-	-	-	-	-
27	ವಿಜಯಪುರ	-	-26.1	-	-26.1	-	0.0
	ಕರ್ನಾಟಕ	14.7**	-32.7	8.7	-48.4*	-6.0	-15.7

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ** 1% ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ * 5% ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ - ದತ್ತಾಂಶ ಲಭ್ಯವಿರುವುದಿಲ್ಲ

3.1.2.17 ಔಷಧೀಯ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶ

ಅವಧಿ 1 ಮತ್ತು ಅವಧಿ 2 ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಔಷಧೀಯ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರದ ಹೋಲಿಕೆಯು 1 ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಗದಗ (30.9%), ಬಳ್ಳಾರಿ (28.1%), ಕೊಪ್ಪಳ (12%) ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಒಟ್ಟಾರೆ ಕರ್ನಾಟಕ (14.7%) ಧನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಾಂಖ್ಯಿಕವಾಗಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿರುತ್ತವೆ. 2 ನೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಔಷಧೀಯ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ಬಹುತೇಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಋಣಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ (31.1%) ಜಿಲ್ಲೆ ಮಾತ್ರ ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದೆ. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ (8.7% ರಿಂದ 31.1%) ಜಿಲ್ಲೆಯು ಎರಡು ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳ ತೋರಿಸಿರುತ್ತದೆ.

3.1.2.18 ಔಷಧೀಯ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ

ಅವಧಿ 1 ಮತ್ತು ಅವಧಿ 2 ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಔಷಧೀಯ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರವನ್ನು ಹೋಲಿಸಿದಾಗ, ಋಣಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ 1 ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಔಷಧೀಯ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು ಎಂದು ತೋರಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ (34.8%), ಬಳ್ಳಾರಿ (16.4%), ಕೊಪ್ಪಳ (14.9%) ಹೊಂದಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾಗಿದ್ದು, ಒಟ್ಟಾರೆ ಕರ್ನಾಟಕ (8.7%) ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ತೋರಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಅವಧಿ 2 ರಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಋಣಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ.

3.1.2.19 ಔಷಧೀಯ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ

ಅವಧಿ 1 ಮತ್ತು ಅವಧಿ 2 ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಔಷಧೀಯ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರದ ಹೋಲಿಕೆಯು, 1 ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಔಷಧೀಯ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ಬಹುತೇಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಋಣಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು ಎಂದು ತೋರಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ (26.1%) ಮತ್ತು ಕೊಪ್ಪಳ (2.9%) ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. 2ನೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಔಷಧೀಯ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಋಣಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು.

ಲಗತ್ತಿಸಿದ ಕೋಷ್ಟಕ 3.28 ರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಸುಗಂಧ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶ, ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.28: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಸುಗಂಧ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರ

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	ಪ್ರದೇಶ (ಶೇಕಡಾ ಸಂಯುಕ್ತ ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರ)		ಉತ್ಪಾದನೆ (ಶೇಕಡಾ ಸಂಯುಕ್ತ ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರ)		ಉತ್ಪಾದಕತೆ (ಶೇಕಡಾ ಸಂಯುಕ್ತ ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರ)	
		ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ	ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ	ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ	ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ
1	ಬಾಗಲಕೋಟೆ	-	-	-	-	-	-0
2	ಬಳ್ಳಾರಿ	-	68.0	-	99.4*	-0	31.41
3	ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ		83.5*	0.0	74.2*	0.0	-9.28
4	ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ	-15.8*	14.2	-6.3	2.2	9.44	-12.04
5	ಬೆಳಗಾವಿ	-	-	-23.0	-	23.19	-
6	ಬೀದರ್	-	-	-	-	-	-
7	ಚಾಮರಾಜನಗರ	-	29.9*	-	23.7	-	-6.25*
8	ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	-	-70.4**	-	-58.2*	-	12.23
9	ಚಿತ್ರದುರ್ಗ	-	-	-	-	-	-
10	ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	-5.5*	-54.2*	-8.8	-84.9*	-3.35	-30.71
11	ದಾವಣಗೆರೆ	-	-	-	-	-	-
12	ಧಾರವಾಡ	-	-	-	-	-	-
13	ಗದಗ	-31.1**	11.7	-6.0	5.8	25.16	-5.90*
14	ಹಾಸನ	-	-	-	-	-	-
15	ಹಾವೇರಿ	-	-	-	-	-	-
16	ಕಲಬುರಗಿ	-	-	-	-	-	-
17	ಕೊಡಗು	-	-	-	-	-	-
18	ಕೋಲಾರ	-	-34.2	-	-40.6	-	-6.43
19	ಕೊಪ್ಪಳ	-	-	-	-	-	-
20	ಮಂಡ್ಯ	-	-	-	-	-	-
21	ಮೈಸೂರು	-	-	-	-	-	-
22	ರಾಯಚೂರು	-	-	-	-	-	-
23	ಶಿವಮೊಗ್ಗ	-	-	-	-	-	-
24	ಶುಮಕೂರು	-	-	-	-	-	-
25	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	18.1*	-19.6*	30.5*	-16.5	12.37	3.07
26	ಉಡುಪಿ	-	-42.9	-	-32.7	-	10.23
27	ವಿಜಯಪುರ	-	-20.0	-	-20.8*	-	-0.79
	ಕರ್ನಾಟಕ	-9.9	-0.1	17.5	-4.0	27.39	-3.86

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ** 1% ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ * 5% ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ (ಅವಧಿ-1) ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ (ಅವಧಿ-2) ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸುಗಂಧ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸೂಕ್ತವಾದ ಕೃಷಿ-ಹವಾಮಾನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು, ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯ ಮತ್ತು ಹತ್ತಿರದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಹುಲ್ಲುಗಳಂತಹ ಪರಿಮಳಯುಕ್ತ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

3.1.2.20 ಸುಗಂಧ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶ

ಅವಧಿ 1 ಮತ್ತು ಅವಧಿ 2 ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸುಗಂಧ ಬೆಳೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರದ ಹೋಲಿಕೆಯು, 1 ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ 18.1% ರಷ್ಟು ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿರುವ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಸುಗಂಧ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಗಮನಾರ್ಹ ಋಣಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ, ಅವಧಿ 2 ರಲ್ಲಿ, ಸುಗಂಧ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ಬಹುತೇಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಋಣಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ (83.5%), ಬಳ್ಳಾರಿ (68.0%), ಚಾಮರಾಜನಗರ (29.9%) ಮತ್ತು ಗದಗ (11.7%) ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಗದಗ ಜಿಲ್ಲೆ ಮಾತ್ರ ಎರಡು ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ (-31.1% ರಿಂದ 11.7%) ಪ್ರದೇಶದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ತೋರಿಸಿರುತ್ತದೆ.

3.1.2.21 ಸುಗಂಧ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ

ಅವಧಿ 1 ಮತ್ತು ಅವಧಿ 2 ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸುಗಂಧ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಹೋಲಿಕೆಯು, 1 ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ (30.5%) ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ಒಟ್ಟಾರೆ ಕರ್ನಾಟಕ (17.5%) ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಸುಗಂಧ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಋಣಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ ಎಂದು ತೋರಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಅವಧಿ 2 ರಲ್ಲಿ, ಬಹುತೇಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಋಣಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಎರಡು ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ (0% ರಿಂದ 74.2%) ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

3.1.2.22 ಸುಗಂಧ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ

ಅವಧಿ 1 ಮತ್ತು ಅವಧಿ 2 ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸುಗಂಧ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರದ ಹೋಲಿಕೆಯು, 1 ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸುಗಂಧ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ಬಹುತೇಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು ಎಂದು ತೋರಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಗದಗ (25.16%), ಬೆಳಗಾವಿ (23.19%) ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ (12.37%) ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಆಗಿದ್ದು ಒಟ್ಟಾರೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇದು (27.39%) ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವಧಿ 2ರಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುಗಂಧ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ದರವು ಋಣಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಅವಧಿ 2 ರಲ್ಲಿ ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಬಳ್ಳಾರಿ (31.41%), ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು (12.23%) ಮತ್ತು ಉಡುಪಿ (10.23%) ಆಗಿರುತ್ತವೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ (ಅವಧಿ-1) ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ (ಅವಧಿ-2) ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೌಲ್ಯದಲ್ಲಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರವನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸಿದ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.29: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ಗುಂಪುಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೌಲ್ಯದ ಸಂಯುಕ್ತ ವಾರ್ಷಿಕ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರ

ಜಿಲ್ಲೆ	ಹಣ್ಣುಗಳು		ತರಕಾರಿಗಳು		ಹೂವುಗಳು		ನೆನುತೋಟಗಾರಿಕೆ		ಸಾಂದಾರು ಪದಾರ್ಥಗಳು		ಔಷಧೀಯ ಬೆಳೆಗಳು		ಸುಗಂಧ ಬೆಳೆಗಳು	
	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ	ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ	ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ	ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ	ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ	ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ	ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ	ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ
ಬಾಗಲಕೋಟೆ	-5.1	21.9	16.7**	14.0	0.7	19.6	2.8	-32.9	29.1**	19.6	-15.2**	-	-	-
ಬಳ್ಳಾರಿ	10.0	6.0	14.1**	-2.3	17.9**	22.7**	14.4**	-11.4	7.8**	30.6	11.2	-70.2	-	123.7*
ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ	14.1**	-9.7	17.8**	-7.9*	3.5	9.0	1.5	-10.6	-0.4**	-4.2**	-	-	-	-
ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ	-4.8	17.5	10.1	-3.6	9.1**	0.4	-33.8*	-52.9	-3.0	-5.1	-0.3	-	-14.4	10.1
ಬೆಳಗಾವಿ	12.5	5.4**	19.1**	-0.1	17.3**	13.2**	7.9*	-16.2**	25.2	-6.1*	-19.9	-	-	-
ಬೀದರ್	17.0**	6.7	16.7**	3.8	10.3	0.6	2.0	-16.7	9.1**	-5.7	-	-	-	-
ಬಾಹುಬಲನಗರ	8.7	2.7	20.5**	13.4*	0.2	-18.2*	-9.9**	-0.6	21.7**	-12.0*	45.9	-42.7**	-	19.6
ಬಿಕ್ಕನೂರು	8.7**	-4.0	14.7*	1.8	13.0*	-42.0*	15.2	7.6	12.3*	3.4	-	-	-	-46.9**
ಬಿತ್ತೂರು	11.3	2.6	17.4**	7.2	18.1**	23.1	5.7	16.9	-4.0**	25.4	-	-	-	-
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	1.9	-2.7	14.1	-10.5	35.0*	22.6	-	21.2*	9.7	2.9	-48.7**	-	-	-
ದಾವಣಗೆರೆ	5.4*	-3.5	9.1	0.7	0.5	-26.1*	10.9**	-89.0*	-23.8	-24.6	-	-	-	-
ಧಾರವಾಡ	14.0**	-8.6	3.0	0.8	39.7	-15.0	15.8**	35.6	-6.6	-18.4	50.4	-	-	-
ಗದಗ	2.2	-1.0	6.7	-7.2	3.5	-13.9	12.5*	46.7	21.8	-15.3	35.8**	-4.9	-1.0	-7.6
ಹಾಸನ	24.2*	2.4	19.4**	4.9	49.2**	24.4	4.0	24.7	19.1**	19.7	-	-	-	-
ಹಾವೇರಿ	8.5*	17.9	19.6**	-11.9	27.4**	-26.4	28.9*	15.3	10.9**	30.5	-	-	-	-
ಕಲಬುರಗಿ	16.0*	-6.2	21.5**	0.4	20.7	-2.6	8.8*	-17.6	16.9**	-10.5	-	-53.1	-	-
ಕೊಡಗು	9.3	15.6	15.7**	4.0	-**	-	14.8**	-25.8	2.7**	2.6	-	-	-	-
ಕೋಲಾರ	19.9**	2.0	8.2**	12.1*	19.4**	3.7	7.8**	1.4	10.4**	-20.5*	-	43.8	-	-18.5
ಕೊಪ್ಪಳ	-8.2	-1.3	16.2**	8.0	8.1**	17.5	4.7	-45.0	1.3**	-18.5	1.2	-	-	-
ಮಂಡ್ಯ	1.6	-12.9	14.9**	-16.1	9.7*	-17.0	2.6	12.2	10.5**	-29.4	-	-	-	-
ಮೈಸೂರು	8.1	8.9	19.4*	-15.8	10.8	-0.4	2.7	7.4	25.1*	7.9	35.3	-	-	-
ರಾಯಚೂರು	12.0**	12.8*	28.5**	2.7	24.7**	-7.2	-4.9	2.1	11.5**	9.9	-	-	-	-
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	13.5*	-1.7	16.7	-13.5	29.1**	-8.7	12.6**	9.5**	13.2	-2.0	13.0**	-	-	-
ತುಮಕೂರು	8.7**	6.0**	24.9**	-0.2	12.0*	-9.6	7.3	-1.1	10.8**	0.2	16.2**	-38.5	-	-
ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	-8.2	-2.2	27.6*	1.4	26.9**	15.2	11.5**	12.2*	18.2*	15.1	46.6**	-9.7	47.1**	-12.9
ಉಡುಪಿ	3.1	4.6	17.3*	3.6	18.6**	-21.7	12.3**	8.5	2.6*	-2.9	-	-	-	-
ವಿಜಯಪುರ	15.8	4.7	9.1**	-8.8	-0.1	-49.3**	5.3	-2.6	-7.6**	-24.8	15.6	-28.3**	-	-25.7
ಕರ್ನಾಟಕ	17.6**	3.3	14.6**	1.5	13.9**	0.6	6.6	7.5	13.1**	9.3	9.4**	-22.8	10.1	3.1

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ** 1% ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ * 5% ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ

ವಿವಿಧ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಗುಂಪುಗಳಿಂದ ಒಟ್ಟು ಮೌಲ್ಯದ ವಾಸ್ತವಿಕ ಗೋಚರತೆಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಖಂಡಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

3.1.2.23 ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೌಲ್ಯ

ಅವಧಿ 1 ಮತ್ತು ಅವಧಿ 2 ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೌಲ್ಯದಲ್ಲಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರದ ಹೋಲಿಕೆಯು, 1 ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಗಮನಾರ್ಹ ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಸನ (24.2%), ಕೋಲಾರ (19.9%), ಬೀದರ್ (17.0%), ಕಲಬುರಗಿ (16.0%), ವಿಜಯಪುರ (15.8%), ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ (14.1%), ಧಾರವಾಡ (14.0%), ರಾಯಚೂರು (12.0%) ಪ್ರಮುಖ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾಗಿದ್ದು, ಒಟ್ಟಾರೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ (17.6%) ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಅವಧಿ 2 ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಒಟ್ಟು ಮೌಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಋಣಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಬಾಗಲಕೋಟೆ (21.9%), ಹಾವೇರಿ (17.9%), ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ (17.5%), ಕೋಲಾರ (15.6%) ಮತ್ತು ರಾಯಚೂರು (12.8%) ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ರಾಯಚೂರು (12.0% ರಿಂದ 12.8%), ಹಾವೇರಿ (8.5% ರಿಂದ 17.9%), ಕೊಡಗು (9.3% ರಿಂದ 15.6%) ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು (8.1% ರಿಂದ 8.9%) ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಎರಡು ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ತೋರಿಸಿರುತ್ತವೆ.

3.1.2.24 ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೌಲ್ಯ

ಅವಧಿ 1 ಮತ್ತು ಅವಧಿ 2 ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೌಲ್ಯದಲ್ಲಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರದ ಹೋಲಿಕೆಯು, ಅವಧಿ 1 ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಧನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಖ್ಯಿಕವಾಗಿ ಮಹತ್ವದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು ಎಂದು ತೋರಿಸಿರುತ್ತದೆ. ರಾಯಚೂರು (28.5%), ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ (27.6%), ತುಮಕೂರು (24.9%), ಕಲಬುರಗಿ (21.5%), ಮತ್ತು ಚಾಮರಾಜನಗರ (20.5%) ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದ ಪ್ರಮುಖ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, ಅವಧಿ 2 ರಲ್ಲಿ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಮೌಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಋಣಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಗಲಕೋಟೆ (14.0%), ಚಾಮರಾಜನಗರ (13.4%) ಮತ್ತು ಕೋಲಾರ (12.1%) ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ತೋರಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಎರಡು ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ತೋರಿಸಿದ ಏಕೈಕ ಜಿಲ್ಲೆ ಕೋಲಾರ (8.2% ರಿಂದ 12.1%) ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚಿದ ತರಕಾರಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಿಂದಾಗಿ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ಬೆಲೆ ಏರಿಳಿತ ಮತ್ತು ಬೆಲೆ ಕುಸಿತವು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಅವಧಿ 2 ಒಟ್ಟು ಮೌಲ್ಯದ ವಾಸ್ತವಿಕ ಗೋಚರತೆಯಲ್ಲಿ ಕುಸಿತವನ್ನು ಕಂಡಿರುತ್ತದೆ.

3.1.2.25 ಹೂವಿನ ಬೆಳೆಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೌಲ್ಯ

ಅವಧಿ 1 ಮತ್ತು ಅವಧಿ 2 ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೂವಿನ ಬೆಳೆಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೌಲ್ಯದಲ್ಲಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರದ ಹೋಲಿಕೆಯು, ಅವಧಿ 1 ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು ಎಂದು ತೋರಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಸನ (49.2%) ಜಿಲ್ಲೆಯು ಅತ್ಯಧಿಕ ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದ್ದು, ನಂತರ ಧಾರವಾಡ (39.7%), ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ (35.0%), ಶಿವಮೊಗ್ಗ (29.1%), ಹಾವೇರಿ (27.4%), ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ (26.9%), ರಾಯಚೂರು (24.7%). ಮತ್ತು ಕಲಬುರಗಿ (20.7%) ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, ಅವಧಿ 2ರಲ್ಲಿ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಋಣಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು. ಹಾಸನ (24.4%), ಚಿತ್ರದುರ್ಗ (23.1%), ಬಳ್ಳಾರಿ (22.7%) ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ (22.6%) ಅವಧಿ 2 ರಲ್ಲಿ ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ (17.9% ರಿಂದ 22.7%), ಬಾಗಲಕೋಟೆ (0.7% ರಿಂದ 19.6%), ಚಿತ್ರದುರ್ಗ (18.1% ರಿಂದ 23.1%) ಮತ್ತು ಕೊಪ್ಪಳ (8.1% ರಿಂದ 17.5%) ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಎರಡು ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ತೋರಿಸಿದ ಪ್ರಮುಖ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.

3.1.2.26 ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೌಲ್ಯ

ಅವಧಿ 1 ಮತ್ತು ಅವಧಿ 2 ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೌಲ್ಯದಲ್ಲಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರವನ್ನು ಹೋಲಿಸಿದಾಗ, ಅವಧಿ 1 ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಹಾವೇರಿ (28.9%), ಧಾರವಾಡ (15.8%), ಕೊಡಗು (14.8%), ಶಿವಮೊಗ್ಗ (12.6%), ಗದಗ (12.5%) ಮತ್ತು ಉಡುಪಿ (12.3%) ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾಗಿವೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, 2ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಋಣಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು. ಗದಗ (46.7%), ಧಾರವಾಡ (35.6%), ಹಾಸನ (24.7%) ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ (21.2%) ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಎರಡು ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ತೋರಿಸಿದ ಪ್ರಮುಖ ಜಿಲ್ಲೆಗಳೆಂದರೆ ಧಾರವಾಡ (15.8% ರಿಂದ 35.6%), ಗದಗ (12.5% ರಿಂದ 46.7%), ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ (11.5% ರಿಂದ 12.2%), ಹಾಸನ (4.0% ರಿಂದ 24.7%)., ಚಿತ್ರದುರ್ಗ (5.7% ರಿಂದ 16.9%) ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾಗಿದ್ದು, ಒಟ್ಟಾರೆ ಕರ್ನಾಟಕವು (6.6% ರಿಂದ 7.5%) ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

3.1.2.27 ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೌಲ್ಯ

ಅವಧಿ 1 ಮತ್ತು ಅವಧಿ 2 ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಸಾಲೆ ಬೆಳೆಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೌಲ್ಯದಲ್ಲಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರದ ಹೋಲಿಕೆಯು, ಅವಧಿ 1 ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಬಾಗಲಕೋಟೆ (29.1%), ಬೆಳಗಾವಿ (25.2%), ಮೈಸೂರು (25.1%), ಗದಗ (21.8%) ಮತ್ತು ಚಾಮರಾಜನಗರ (21.7%) ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹೊಂದಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವಧಿ 2 ರಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಋಣಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಹೊಂದಿದ್ದು, ಬಳ್ಳಾರಿ (30.6%), ಹಾವೇರಿ (30.5%) ಮತ್ತು ಚಿತ್ರದುರ್ಗ (25.4%) ಅವಧಿ 2ರಲ್ಲಿ ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ (7.8% ರಿಂದ 30.6%), ಹಾವೇರಿ (10.9% ರಿಂದ 30.5%) ಮತ್ತು ಹಾಸನ (19.1% ರಿಂದ 19.7%) ಎರಡು ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ದರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ತೋರಿಸಿದ ಪ್ರಮುಖ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಸಾಂಬಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೌಲ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿನ ಕಡಿತವು, ಕಡಿಮೆಯಾದ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಯ ಏರಿಳಿತದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

3.1.2.28 ಔಷಧೀಯ ಬೆಳೆಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೌಲ್ಯ

ಅವಧಿ 1 ಮತ್ತು ಅವಧಿ 2 ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಔಷಧೀಯ ಬೆಳೆಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೌಲ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರದ ಹೋಲಿಕೆಯು, 1 ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಔಷಧೀಯ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ಬಹುಪಾಲು ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಧಾರವಾಡ (50.4%), ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ (46.6%), ಚಾಮರಾಜನಗರ (45.9%), ಗದಗ (35.8%) ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು (35.3%) ಇವುಗಳು ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವಧಿ 2 ರಲ್ಲಿ, 43.8% ರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದರವಿರುವ ಕೋಲಾರವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಔಷಧೀಯ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಮೌಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಋಣಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಎರಡು ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಮೌಲ್ಯದ ವಾಸ್ತವಿಕ ಗೋಚರತೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ.

3.1.2.29 ಸುಗಂಧ ಬೆಳೆಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೌಲ್ಯ

ಅವಧಿ 1 ಮತ್ತು ಅವಧಿ 2 ರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸುಗಂಧ ಬೆಳೆಗಳ ಒಟ್ಟು ಮೌಲ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಹೋಲಿಕೆಯು, 1 ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ (47.1%) ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಮಾತ್ರ ಮತ್ತು ಒಟ್ಟಾರೆ ಕರ್ನಾಟಕವು (10.1%) ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಅವಧಿ 2ರಲ್ಲಿ, ಬಳ್ಳಾರಿ (123.7%), ಚಾಮರಾಜನಗರ (19.6%) ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ (10.1%) ಮೌಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಧನಾತ್ಮಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಸುಗಂಧ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಇದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಔಷಧೀಯ ಮತ್ತು ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೇಡಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

3.1.2.30 ಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.30 ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಶೇಕಡಾವಾರು ಬದಲಾವಣೆ

ಪ್ರದೇಶ '000 ಹೆಕ್ಟೇರ್. ಉತ್ಪಾದನೆ '000 ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್. ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ / ಹೆಕ್ಟೇರ್

ಬೆಳೆ ಪರ್ಗ	ಪ್ರದೇಶ			ಉತ್ಪಾದನೆ			ಉತ್ಪಾದಕತೆ			ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಶೇಕಡಾವಾರು ಬದಲಾವಣೆಯು ಆರ್ಥಿಕ ಬೇರಿಂಗ್ ಅನ್ನು ಅಧರಿಸಿದೆ
	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವ ವರ್ಷ (2013-14)	ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವ ವರ್ಷ (2018-19)	ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವ ವರ್ಷ (2013-14)	ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವ ವರ್ಷ (2018-19)	ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವ ವರ್ಷ (2013-14)	ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವ ವರ್ಷ (2018-19)	ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	
ಹಣ್ಣುಗಳು	396	395.55	-0.11	6652.42	6567.29	-1.28	16.80	16.60	-1.17	16.58
ತರಕಾರಿಗಳು	418.69	430.92	2.92	7500.69	7044.88	-6.08	17.91	16.35	-8.74	16.83
ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳು	30.6	24.75	-19.12	211.5	178.03	-15.83	6.91	7.19	4.07	5.82
ಹೂವುಗಳು ಕಟಿಂಗ್ಸ್				71.53	75.21	5.15				
ಸುಗಂಧ ಮತ್ತು ಔಷಧೀಯ ಸಸ್ಯಗಳು	3.7	1.7	-54.05	21.1	9.47	-55.12	5.70	5.57	-2.32	2.56
ಸಾಂಬಾರ ಬೆಳೆಗಳು	191.791	223.74	16.66	333.83	677.86	103.06	1.74	3.03	74.06	3.53
ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳು	870.563	1038.3	19.27	3901.00	4220.69	8.20	4.48	4.07	-9.28	4.85
ಒಟ್ಟು	1911.344	2114.98	10.66	18694.07	18775.65	0.44	9.78	8.88	-9.23	9.82

ಮೂಲ: <http://nhb.gov.in/statistics/Publication/Horticulture%20Statistics%20at%20a%20Glance-2018.pdf>

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಹೂವುಗಳ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು ಬಿಡಿ ಮತ್ತು ಕತ್ತರಿಸಿದ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಜುವೆನ್ಯಲ್ / ಬೇರಿಂಗ್ ಅಲ್ಲದ ಸಸ್ಯಗಳ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ ಬೆಳೆ ಸಮೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಗಡಿ ಬೆಳೆಗಳ (ಹಣಸೆ, ಕರೋಂಡಾ, ಇತ್ಯಾದಿ) ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. * ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ಬೇರಿಂಗ್ ಆಧರಿಸಿ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಲಾಗುತ್ತದೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಂತಿಮ ವರ್ಷದಿಂದ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಂತಿಮ ವರ್ಷದಿಂದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಇಳುವರಿಯಲ್ಲಿನ ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.30 ತಿಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 10.66 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಶೇಕಡಾ 0.44 ರಷ್ಟು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿರುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಶೇಕಡಾ -9.23 ರಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರದೇಶವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೂ, ಮಾವು, ತೆಂಗು, ಸಪೋಟ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಮುಖ ಸಂಭಾವ್ಯ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟ ನಂತರ 7-8 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಆರ್ಥಿಕ ಇಳುವರಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿ ಯೂನಿಟ್ ಪ್ರದೇಶದ ಇಳುವರಿಯು ಒಟ್ಟಾರೆ ಇಳಿಕೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಆರ್ಥಿಕ ಬೇರಿಂಗ್ ಅನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿದಾಗ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು ಶೇಕಡಾ 9.92 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 16.66 ರಷ್ಟು ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು, ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 103.06 ರಷ್ಟು ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದರೆ, ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು ಶೇಕಡಾ 74.06 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ಗಮನಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳು ಸುಮಾರು 4.30 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 2.92 ರಷ್ಟು ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿವೆ, ಆದಾಗ್ಯೂ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ತರಕಾರಿಗಳ ಇಳುವರಿ ಮಟ್ಟಗಳು ಸೋಲಾನೇಸಿಯಸ್, ಕುಕುರ್ಬಿಟ್‌ಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಒಂದು ವಿಧದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗುವುದು ತರಕಾರಿಗಳ ಒಟ್ಟಾರೆ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಇಳಿಕೆ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ, ಇದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 19.27 ರಷ್ಟು ಶೇಕಡಾ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 8.20 ರಷ್ಟು ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದೆ, ಆದರೆ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಔಷಧೀಯ ಮತ್ತು ಸುಗಂಧ ಬೆಳೆಗಳು ಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿರುತ್ತವೆ.

3.2 ಪ್ರಕ್ರಿಯಾ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

3.2.1 ಅನುಷ್ಠಾನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ

ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಸೂಚಿಸಲಾದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು ಮತ್ತು ಅವಕಾಶಗಳು ಹಾಗೂ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿದ ವಿಧಾನವು ಅಂತರಗಳ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ವಿತರಣಾ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಕಚೇರಿ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿದಂತೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಕೆಳಗೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಎ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಆಯ್ಕೆ

ಜಿಲ್ಲಾ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಯ ಅನುಮೋದನೆಯ ನಂತರ, ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಾಹಿತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಚಾರ ವಿಭಾಗದ ಮೂಲಕ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಮೋದಿಸಲಾದ ವಿವಿಧ ಘಟಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರೇಡಿಯೋ ಮತ್ತು ರೈತ ಸಂಪರ್ಕ ಕೇಂದ್ರ, ಹ್ಯಾಂಡ್‌ಔಟ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಪ್ರಚಾರದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಮೂಲಕ ರೈತರಿಂದ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಲು ವ್ಯಾಪಕ ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಿಗದಿತ ಗುರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದರೆ ಲಾಟರಿ ಪದ್ಧತಿ ಅನುಸರಿಸಿ ಜೇಷ್ಠತೆ ನಿಗದಿ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಹಿರಿತನದ ಪ್ರಕಾರ, ನೀಡಿದ ಗುರಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ, ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಬಿ. ನಿಧಿ ಬಿಡುಗಡೆ

ಸ್ಥಳೀಯ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ನಿಧಿ ಹಂಚಿಕೆಯು ಅಸಮರ್ಪಕವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಬೇಡಿಕೆ ಚಾಲಿತವಾಗಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಗುರಿ ಚಾಲಿತವಾಗಿರಬಾರದು. ಸಹಾಯಧನ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಇತರ ರಾಜ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಸಮಾನಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಗೆ ಮೇ ತಿಂಗಳ ಮೊದಲು ಅನುಮೋದನೆ ನೀಡಬೇಕು, ಜೂನ್‌ನಲ್ಲಿಯೇ ಹಣ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸಾಲಗಳಿಗೆ ಒತ್ತಾಯಿಸುವ ಬದಲು, ಸ್ವಯಂ ಹೂಡಿಕೆಗೆ ಸಹ ಅನುಮತಿ ನೀಡಬೇಕು.

ಸಿ. ಸಹಾಯಧನ ಬಿಡುಗಡೆ

2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ, ನಿಧಿ ಬಿಡುಗಡೆಯ ಪ್ರಕಾರ, ಬ್ಯಾಂಕ್ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಖಜಾನೆ ಚೆಕ್ ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಫಲಾನುಭವಿ ಖಾತೆಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಚೆಕ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಲಗತ್ತಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಆಯಾ ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯಧನದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಜಮಾ ಮಾಡಲು ಬ್ಯಾಂಕ್ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರಿಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಡಿ. ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಒದಗಿಸಲಾದ ಸೇವೆಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಒಳಹರಿವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ:

ಇಲಾಖೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ರೈತರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಉತ್ತಮ ಸೇವೆ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಹೂಡುವಳಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಎಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ.

ಇ. ರೈತರಿಗೆ ಒದಗಿಸಲಾದ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳ ಮಿತಿ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾದ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಅಳೆಯಲು ಯಾವುದೇ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವಿಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳು ಗರಿಷ್ಠ ಮತ್ತು ತೀವ್ರವಾದ ಕಾರ್ಮಿಕರ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ತೋಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯನ್ನು ಬಯಸುತ್ತವೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಶೇಕಡಾ 20 ರಿಂದ 30 ರಷ್ಟು ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಎಫ್. ಅನಪೇಕ್ಷಿತ ಧನಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮಗಳು, ಅಸಾಧಾರಣ ಸಾಧನೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಪುನರಾವರ್ತಿತಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು

ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ, 10 ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಈರುಳ್ಳಿ ಶೇಖರಣಾ ರಚನೆಯನ್ನು ನಾಗಮಂಗಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮತ್ತು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಅಧಿನಿಯಮ ಯೋಜನೆಯೊಂದಿಗೆ ಒಮ್ಮುಖದೊಂದಿಗೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು, ಇದು ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿ ಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಈ ಉಪಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಹಲವು ಇಲಾಖೆಗಳ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಾಗೂ ರೈತ ಸಮುದಾಯದಿಂದಲೂ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. 2016-17 ರಿಂದ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮತ್ತು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಅಧಿನಿಯಮ ಯೋಜನೆಯ ಒಮ್ಮುಖದೊಂದಿಗೆ ಸುಮಾರು 583 ಈರುಳ್ಳಿ ಶೇಖರಣಾ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಈ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದ ಈರುಳ್ಳಿ ಬೆಳೆಯುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಪುನರಾವರ್ತಿತಲಾಯಿತು.

ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾವು, ಟೊಮೆಟೊ ಕ್ಷೇಶರ ವಿಸ್ತರಣೆಗೆ ಉತ್ತಮ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ, ಹೂವಿನ ಕಟಿಂಗ್ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ದವನ (ಆರ್ಟಿಮಿಸಿಯಾ ಪಲ್ಲೆನ್) ಸುಗಂಧಿತ ಮೂಲಿಕೆಯ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಇದು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಮತ್ತು ಜೇನುಸಾಕಣೆ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ಕಲಬುರಗಿ, ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮಲ್ಚಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಬಳಸಿ ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಯಲು ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರೈತರಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಪುನರಾವರ್ತಿತವು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೀತಲ ಸಂಗ್ರಹಾಗಾರ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟ ಬಂಡಿಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ, ಹೂವುಗಳಿಗಾಗಿ ಶೀತಲ ಸಂಗ್ರಹಾಗಾರಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಬಾಳೆಹಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಮಾಗಿದ ಕೋಣೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ ಬೆಂಬಲಕ್ಕಾಗಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯ ಮತ್ತು ಜೇನುಸಾಕಣೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದರ ಉಪಯುಕ್ತತೆಗಳಿವೆ. ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ, ಸಮುದಾಯ ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ರೈತರಿಗೆ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಅಗತ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ, ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸೌರ ಡ್ರೈಯರ್‌ಗಳಿಗೆ ನೀರು ಕೊಯ್ಲು ರಚನೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಅಗತ್ಯತೆ ಇರುವುದಾಗಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡಲಾಗಿದೆ.

ಬಿ. ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವ

ಸೌರ ಡೈಯರ್‌ಗಳು, ನೀರಿನ ಸಂಗ್ರಹ ರಚನೆಗಳು, ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ಗಾಳಿ ಇರುವ ಪಾಲಿಹೌಸ್ ರಚನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೂವುಗಳು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳು, ಯಶಸ್ವಿನ ಕಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಹೊಸ ಉಪಕ್ರಮಗಳ ವಿನಿಮಯದಂತಹ ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಲು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಬಹಿರಂಗ ಭೇಟಿಗಳು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ವಿಧಾನಗಳಾಗಿವೆ ಎಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಹೆಚ್. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿನ ವಿವಿಧ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ, ವಿವಿಧ ಘಟಕಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಘಟಕ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಹಾಯಧನದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸುವಾಗ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಅದನ್ನು ಅನುಪಾತದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಕಂದಾಯ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಡಿಜಿಟಲ್ ಬೆಳೆ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರವನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಡೆಯುವುದು ಸವಾಲಾಗಿರುವುದರಿಂದ ರೈತರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕಾದ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಸರಳೀಕರಣಗೊಳಿಸಬೇಕು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೊಸ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ. ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಇತ್ತೀಚಿನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇತರ ರಾಜ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳು ಅಥವಾ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಉಪಯೋಜನೆ/ಬುಡಕಟ್ಟು ಉಪಯೋಜನೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಧನದ ಮೊತ್ತವು ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ ಬೆಂಬಲದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜೇನುಸಾಕಣೆಗೆ 40% ಸಹಾಯಧನ @ ರೂ. 1600/ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಇದ್ದರೆ, ಇತರ ರಾಜ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ 75% ಸಹಾಯಧನ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಉಪಯೋಜನೆ/ಬುಡಕಟ್ಟು ಉಪಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಇದು 90% ಸಹಾಯಧನ @ ರೂ. 3375 ರಿಂದ ರೂ. 4050/ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಐ. ಬೇಡಿಕೆ ಚಾಲಿತ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಚಾಲಿತ ಘಟಕಗಳು

ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳೆಯಾಗಿದ್ದು, ಶೇ. 99 ರಷ್ಟು ರೈತರು ಒಂಬತ್ತು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಟ್ಟು ಕೊಬ್ಬರಿಯನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ಯಾಕ್ ಹೌಸ್ ಬದಲಿಗೆ ತೆಂಗಿನ ಶೇಖರಣಾ ನಿರ್ಮಾಣವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಗರಿಷ್ಠ ರೂ. 75000/- ಸಹಾಯಧನದೊಂದಿಗೆ ಕೃಷಿ ಶೇಖರಣಾ ನಿರ್ಮಾಣ ಘಟಕವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಬಹುದು, ಅಲ್ಲಿ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದು. ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ರೈತರು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ಜಯಿಸಲು ಶೀತಲ ಕೊಠಡಿಗಳು ಅಥವಾ ವೇದಿಕೆಯ ನಿರ್ಮಾಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಬೇಕು. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಜೇನುಸಾಕಣೆಯಂತಹ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಬೇಡಿಕೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ.

ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ, ನೀರು ಕೊಯ್ಲು ರಚನೆಗಳು ಮತ್ತು ಈರುಳ್ಳಿ ಶೇಖರಣಾ ನಿರ್ಮಾಣಗಳ ರಚನೆಗೆ ಬೇಡಿಕೆಯಿರುತ್ತದೆ. ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ, ಸಂರಕ್ಷಿತ ಬೇಸಾಯ, ಹೊಸ ಮಿಶ್ರತಳಿಗಳು / ತಳಿಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವುದು, ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುವುದು ರೈತರಿಗೆ ಆದ್ಯತೆಯಾಗಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈರುಳ್ಳಿ ಶೇಖರಣಾ ನಿರ್ಮಾಣಗಳು ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ರೈತರಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಣಬೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು, ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ಮಲ್ಟಿಂಗ್ಗೆ ಉತ್ತಮ ಬೇಡಿಕೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ, ಸಮುದಾಯ ನೀರು ಕೊಯ್ಲು ನಿರ್ಮಾಣಗಳು, ಈರುಳ್ಳಿ ಶೇಖರಣಾ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಬೇಡಿಕೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಹಾಗೂ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಬೇಡಿಕೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಇರುತ್ತದೆ. ವಿಜಯಪುರದಲ್ಲೂ ಈರುಳ್ಳಿ ಸಂಗ್ರಹ ನಿರ್ಮಾಣ, ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಜೆ. ಬದುಕುಳಿಯುವ ದರ

ಅಗತ್ಯವಿರುವ ರೈತರಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಇಲಾಖೆಯು ಉತ್ತಮ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಹೂಡುವಳಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿದಾಗ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ಸ್ವಾಮ್ಯದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಅನುಸರಣಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಇಲಾಖಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸರಾಸರಿ ಶೇಕಡಾ 80-85 ರಷ್ಟು ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕೆ. ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ದುರ್ಬಲ ಗುಂಪುಗಳು (ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ/ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ) ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ

ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ/ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದವರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿದ್ದರೂ, ಕನಿಷ್ಠ 15-20% ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ/ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದವರು ಮತ್ತು 10% ಮಹಿಳೆಯರು ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಎಲ್. ನಿವಾರಿಸಲಾದ ಕುಂದುಕೊರತೆಗಳು

ಜಿಲ್ಲಾ/ ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಸಮಯೋಚಿತ ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಎಂ. ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲ

ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾಗದಿದ್ದರೂ, ಅವು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯ ಇತರ ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚನೆಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸದಸ್ಯರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾದ ಬೆಂಬಲದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಆವರ್ತ ನಿಧಿ ಬಿಡುಗಡೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುವುದು, ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು, ತರಬೇತಿಯ ಮೂಲಕ ನೀಡಲಾದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಹೂಡುವಳಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸಿರುವುದು ಸೇರಿರುತ್ತದೆ.

ಎನ್. ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ

ಹಸಿರು ಮನೆ ಮತ್ತು ನೆರಳು ಪರದೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಂತಹ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

3.2.2 ಇತರೆ ಯೋಜನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವಿಕೆ

ಅನುಷ್ಠಾನಾಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗಿನ ಸಂವಾದ ಮತ್ತು ಕ್ಷೇತ್ರ ಭೇಟಿಗಳು ಇತರ ಯೋಜನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಸೀಮಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಾಗಮಂಗಲ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಯೋಜನೆ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಎಂಜಿಎನ್ ಆರ್‌ಇಜಿಎ ಮಹಾತ್ಮಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಅಧಿನಿಯಮದ ಯೋಜನೆಯೊಂದಿಗೆ ಒಮ್ಮುಖಗೊಳಿಸಿದಾಗ ಒಮ್ಮುಖವು ಸಾಕಷ್ಟು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವಿಕೆಗೊಳಿಸಬಹುದಾದ ಹಲವಾರು ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕ 3.31ರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಘಟಕಕ್ಕೆ ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವಿಕೆ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.31: ಇತರ ಯೋಜನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವಿಕೆಗೆ ಮಾಡಿರುವ ಸಲಹೆಗಳು

ಕ್ರ.ಸಂ	ಘಟಕ	ಸಂಭವನೀಯ ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವಿಕೆ	ಮೂಲಗಳು/ ವೆಬ್ ಲಿಂಕ್‌ಗಳು
1	ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮಂಡಳಿಯು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಲಸ್ಟರ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದೊಂದಿಗೆ ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿ ಕ್ಲಸ್ಟರ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ವಿಧಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮಾವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತದ ಮೂಲಕ ಮಾವು ಬೆಳೆಗಾರರಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹೂಡುವಳಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮಂಡಳಿ http://nhb.gov.in ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮಾವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಳಿ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತ. https://ksmdmcl.karnataka.gov.in/storage/pdf-files/2020-21%20all%20Inputs%20Guideline.pdf
2	ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಯೋಜನೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪೀಡಿತ ವೀಳ್ಯದಲೆ ತೋಟಗಳ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ, ಸತ್ತ/ ರೋಗಗ್ರಸ್ತ ಸಸಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು, ಉತ್ತಮವಾದ ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸುವುದು, ಸಮಗ್ರ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಸಹಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ವಿಕಾಸ ಯೋಜನೆ https://raitamitra.karnataka.gov.in/storage/pdf-files/2020-21Approvedactionplan.pdf
3	ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಯೋಜನೆ, ಸುಸ್ಥಿರ ಕೃಷಿಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿಯಾನ, ಎಣ್ಣೆಬೀಜಗಳು ಮತ್ತು ತಾಳೆ ಎಣ್ಣೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿಯಾನ ಮತ್ತು ಹಲವಾರು ಇತರ ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಕೊಯ್ಲು ರಚನೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಇದನ್ನು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದೊಂದಿಗೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹೊಂದಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ವಿಕಾಸ ಯೋಜನೆ https://raitamitra.karnataka.gov.in/storage/pdf-files/2020-21Approvedactionplan.pdf ಸುಸ್ಥಿರ ಕೃಷಿಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿಯಾನ https://nmsa.dac.gov.in/ ಎಣ್ಣೆಬೀಜಗಳು ಮತ್ತು ತಾಳೆ ಎಣ್ಣೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿಯಾನ https://nmoop.gov.in/Guidelines/NMOOP20114.pdf
4	ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಥಿನ್ ಶೀಟ್ ಮತ್ತು ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸಲು ಸಹಾಯವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಹಾಸನದ ಸೋಮನಹಳ್ಳಿ ಕಾಲನಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಬೇಸಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ವಿಕಾಸ ಯೋಜನೆ https://raitamitra.karnataka.gov.in/storage/pdf-files/2020-21Approvedactionplan.pdf ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಕೃಷಿ ಸಿಂಚಯಿ ಯೋಜನೆ, ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆ ಪ್ರತಿ ಹನಿ ಯೋಜನೆ

ಕ್ರ.ಸಂ	ಘಟಕ	ಸಂಭವನೀಯ ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವಿಕೆ	ಮೂಲಗಳು/ ವೆಬ್ ಲಿಂಕ್‌ಗಳು
		ಬಲಪಡಿಸಲು ಸಹ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಕೃಷಿ ಸಿಂಚಯಿ ಯೋಜನೆ, ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆ ಪ್ರತಿ ಹನಿ ಯೋಜನೆಯಡಿ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಇದನ್ನು ಹಸಿರುಮನೆ, ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಗಾಗಿ ಒಗ್ಗೂಡಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.	www.pmkys.gov.in
5	ಸಮಗ್ರ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ	ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಕೀಟನಾಶಕಗಳು, ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಫಲೀಕರಣ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಎಣ್ಣೆಬೀಜಗಳು ಮತ್ತು ತಾಳೆ ಎಣ್ಣೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿಯಾನದಲ್ಲಿ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಹಾರ ಭದ್ರತಾ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ರಾಸಾಯನಿಕಗಳು, ಕಳೆನಾಶಕ ಜೈವಿಕ ಕೀಟನಾಶಕಗಳು/ ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ, ವಿತರಣೆಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.	ಎಣ್ಣೆಬೀಜಗಳು ಮತ್ತು ತಾಳೆ ಎಣ್ಣೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿಯಾನ https://nmoop.gov.in/Guidelines/NMOOP2014.pdf ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಹಾರ ಭದ್ರತಾ ಅಭಿಯಾನ https://www.nfsm.gov.in/
6	ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ	ಪ್ರತಿ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರ ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕಗಳಾದ ಎರೆಹುಳು ಗೊಬ್ಬರ, ಗೊಬ್ಬರ, ಬಯೋ ಡೈಜೆಸ್ಟರ್, ಅಜೋಲಾ, ಗೋಮೂತ್ರ ಸಂಗ್ರಹದ ಗುಂಡಿಗಳು, ದ್ರವ ಗೊಬ್ಬರ/ ಪಂಚಗವ್ಯ/ ಜೀವಾಮೃತ/ ಬೀಜಾಮೃತ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗಾಗಿ ಸಿಮೆಂಟ್ ರಚನೆಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ (100 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ನೆರವು ನೀಡಲು ಸಹಾಯವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ದನದ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಗಳ ನೆಲಹಾಸು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಮೂತ್ರ ಮತ್ತು ಸಗಣೆ. ಇವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ, ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರಗಳು, ಹಸಿರು ಗೊಬ್ಬರ ಬೀಜಗಳು, ಸಾಂದ್ರೀಕೃತ ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯಧನದಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರ, ಎಣ್ಣೆಕಾಳು, ಜೈವಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಕ್ಲಸ್ಟರ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ಗ್ರೇಡಿಂಗ್, ಪ್ಯಾಕಿಂಗ್, ಸಹಾಯವನ್ನು ಸಹ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ, ಸಾವಯವ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಬ್ರಾಂಡಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಗಳ ಗುಂಪು	ಸಾವಯವ ಭಾಗ್ಯ ಯೋಜನೆ http://organics-millets.in/index.php/Welcome/aboutdepartment

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಕ್ರ.ಸಂ	ಘಟಕ	ಸಂಭವನೀಯ ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವಿಕೆ	ಮೂಲಗಳು/ ವೆಬ್ ಲಿಂಕ್‌ಗಳು
		ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣವನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಆಹಾರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ರಫ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸಾವಯವ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಮನ್ವಯ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ.	
7	ಜೇನುಸಾಕಣೆಯ ಮೂಲಕ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿರುವ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ ಬೆಂಬಲ	ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದಲ್ಲಿ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶದ ಬೆಂಬಲಕ್ಕಾಗಿ ಜೇನುಸಾಕಣೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ, ಆದಾಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ. ಆದಾಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು, ಇದನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೇನುಸಾಕಣೆ ಮತ್ತು ಜೇನು ಅಭಿಯಾನದೊಂದಿಗೆ ಒಗ್ಗೂಡಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೇನುಸಾಕಣೆ ಮತ್ತು ಜೇನು ಅಭಿಯಾನ ಆತ್ಮನಿರ್ಭರ್ ಭಾರತ ಅಭಿಯಾನದ ಭಾಗವಾಗಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಜೇನುಸಾಕಣೆಯ ಒಟ್ಟಾರೆ ಪ್ರಚಾರ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ 'ಸಿಹಿ ಕ್ರಾಂತಿ'ಯ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೇನುನೋಣ ಮಂಡಳಿಯ ಮೂಲಕ ಕೇಂದ್ರ ವಲಯದ ಯೋಜನೆಯಾಗಿ (100% ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅನುದಾನಿತ) ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ನೇರ "ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ" ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.	ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ http://midh.gov.in/PDF/Guidelines%20NBHM.pdf ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜೇನುನೋಣ ಮಂಡಳಿ http://nbb.gov.in ಮಧುಕ್ರಾಂತಿ ಪೋರ್ಟಲ್ https://allbankcare.in/nbb/ ಮಧುಕ್ರಾಂತಿ ಪೋರ್ಟಲ್ ಜೇನು ಮತ್ತು ಜೇನುಗೂಡಿನ ಇತರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಲು ಬಳಕೆದಾರರನ್ನು ನೋಂದಾಯಿಸಲು ಮಾತ್ರ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತದೆ.
8	ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ	ಯುವಕರು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರಗಳು, ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಉದ್ಯಮಶೀಲತೆ ಮತ್ತು ಜೀವನೋಪಾಯ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಸಂಜೀವಿನಿ - ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜೀವನೋಪಾಯ ಉತ್ತೇಜನಾ ಸಂಘದೊಂದಿಗೆ ಒಗ್ಗೂಡಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ವಿಕಾಸ ಯೋಜನೆಯೊಂದಿಗೆ ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರೈತ ಉತ್ಪನ್ನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಸದಸ್ಯರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದನ್ನು ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕರ ಸಂಸ್ಥೆಗಾಗಿ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ಕೇಂದ್ರದ	ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಉದ್ಯಮಶೀಲತೆ ಮತ್ತು ಜೀವನೋಪಾಯ ಇಲಾಖೆ https://kaushalya.karnataka.gov.in/english ಸಂಜೀವಿನಿ-ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜೀವನೋಪಾಯ ಪ್ರಚಾರ ಸಂಘ https://ksrpls.karnataka.gov.in/english ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ https://raitamitra.karnataka.gov.in/storage/pdf-files/2020-21Approvedactionplan.pdf ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕರ ಸಂಸ್ಥೆಗಾಗಿ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ಕೇಂದ್ರ https://coefpo.org/

ಕ್ರ.ಸಂ	ಘಟಕ	ಸಂಭವನೀಯ ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವಿಕೆ	ಮೂಲಗಳು/ ವೆಬ್ ಲಿಂಕ್‌ಗಳು
		<p>ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.</p> <p>ದೇಶದ ಕೃಷಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಯುವಕರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು, ಭಾರತೀಯ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಮಂಡಳಿಯು "ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಯುವಕರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು" ಎಂಬ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುತ್ತದೆ. 300 ರವರೆಗಿನ ಗ್ರಾಮೀಣ ಯುವಕರನ್ನು ಉದ್ಯಮಶೀಲತಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಉದ್ಯಮ ಘಟಕಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಯುವಕರು ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಆಕರ್ಷಿತರಾಗಲು ಮತ್ತು ಒಟ್ಟಾರೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸಲು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಯುವಕರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ಇದರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ಹಣ್ಣುಗಳು, ಹೂವುಗಳು, ಅಣಬೆಗಳು, ತರಕಾರಿಗಳು, ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ, ನರ್ಸರಿ ಮತ್ತು ಕೋಲ್ಡ್ ಚೈನ್‌ಗಳಿಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮಂಡಳಿಯಿಂದ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳು ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಅನುಭವವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿರುವ ರೈತರನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಹೊರಗಿನ ಸಂಬಂಧಿತ ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.</p>	<p>ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಯುವಕರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವುದು https://ataribengaluru.icar.gov.in/docs/pub/2.pdf</p>
9	ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ	<p>ಕೃಷಿ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ಉಪ-ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಿಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಉಪಕರಣಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.</p>	<p>ಕೃಷಿ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ಉಪ-ಅಭಿಯಾನ https://agrimachinery.nic.in/Files/Guidelines/smam1819.pdf</p>
10	ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ	<p>ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮಂಡಳಿಯು ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ವರ್ಗಾವಣೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.</p>	<p>ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ವರ್ಗಾವಣೆ http://nhb.gov.in/tech_div_transfer_scheme_guideline.aspx?enc=3ZOO8K5CzcdC/Yq6HcdIxErQ5utN8LLGWETR9yfNUOg=</p>
11	ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ವಿತರಣೆ	<p>ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮದ ಎಸ್ಟೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ನೆಡಲು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಮೇಲಿನ ನರ್ಸರಿಗಳಲ್ಲಿ</p>	<p>ಕರ್ನಾಟಕ ಗೋಡಂಬಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತ https://kcdccashew.com/</p>

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಕ್ರ.ಸಂ	ಘಟಕ	ಸಂಭವನೀಯ ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವಿಕೆ	ಮೂಲಗಳು/ ವೆಬ್ ಲಿಂಕ್‌ಗಳು
		ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಳುವರಿ ನೀಡುವ ವಿವಿಧ ಗೋಡಂಬಿ ಸಸಿಗಳನ್ನು ನೆಡಲು ಬೆಳೆಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, 6 ಶಾಶ್ವತ ನರ್ಸರಿಗಳು ಮತ್ತು 2 ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ನರ್ಸರಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಕರ್ನಾಟಕ ಗೋಡಂಬಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತದೊಂದಿಗೆ ಸಹಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.	
12	ಅಣಬೆ ಕೃಷಿ	ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಣಬೆ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಅಣಬೆ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ರೈತರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲು ಭಾರತೀಯ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಮಂಡಳಿ- ಅಣಬೆ ಸಂಶೋಧನಾ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯದೊಂದಿಗೆ ಸಹಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.	ಭಾರತೀಯ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಮಂಡಳಿ- ಅಣಬೆ ಸಂಶೋಧನಾ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ www.dmrsolean.icar.gov.in
13	ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ಕೇಂದ್ರ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮಂಡಳಿಯು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣತಿ ಹೊಂದಿರುವ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.	ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲ http://nhb.gov.in/TrainingInstitute.aspx?enc=3Z008K5CzcdC/Yq6HcdIxAQmqwIY0fWGWd+IsSL2IQY=
14	ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ	ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಯೋಜನೆಯಡಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪರಂಪರಾಗತ ಕೃಷಿ ವಿಕಾಸ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ನೆರವು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಮಾವು ಬೆಳೆಗಾರರಿಗೆ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕ್ರೇಟುಗಳು ಮತ್ತು ರಟ್ಟಿನ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಒದಗಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಯೋಜನೆ https://horticulturedir.karnataka.gov.in/storage/pdf-files/CSS%20Guidelines/RKVY%202020-21.%20Incentives%20for%20PHM%20activities%20in%20Horticulture.pdf ಪರಂಪರಾಗತ ಕೃಷಿ ವಿಕಾಸ ಯೋಜನೆ https://horticulturedir.karnataka.gov.in/storage/pdf-files/CSS%20Guidelines/Final%20PKVY%20revised%20guideline.pdf ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮಾವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತ https://ksmdmcl.karnataka.gov.in/storage/pdf-files/2020-21%20all%20Inputs%20Guideline.pdf
15	ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ	ಸಮಗ್ರ ಕೃಷಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಯೋಜನೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಖರಣಾ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮಾವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತದ	ಸಮಗ್ರ ಕೃಷಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಯೋಜನೆ https://agricoop.nic.in/sites/default/files/finalopguidelines_1.pdf ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮಾವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ನಿಗಮ ನಿಯಮಿತ https://www.karsirimangoes.karnataka.gov.in/

ಕ್ರ.ಸಂ	ಘಟಕ	ಸಂಭವನೀಯ ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವಿಕೆ	ಮೂಲಗಳು/ ವೆಬ್ ಲಿಂಕ್‌ಗಳು
		<p>ಸಹಯೋಗದಿಂದ ಮಾವು ಬೆಳೆಗಾರರಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಸುಲಭಗೊಳಿಸಲು ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ, ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ಸಂಸ್ಕರಣೆ, ಮಾಗುವಿಕೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.</p> <p>ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ವಿಕಾಸ ಯೋಜನಾ ಘಟಕಕ್ಕೆ ರೈತ ಉತ್ಪನ್ನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು "ಉತ್ಪಾದನಾ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ನೇರ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕಾಗಿ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವ" ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.</p>	

3.2.3 ನೋಡಲ್ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಲೈಕರ್ಟ್ ಸ್ಕೇಲ್‌ನಲ್ಲಿ 24 ಹೇಳಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ (ಕೋಷ್ಟಕ 3.32). ಹೇಳಿಕೆಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅಂಶವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಹೇಳಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವು ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿವೆ ಮತ್ತು ರೆಕಾರ್ಡಿಂಗ್ ಸ್ಕೇಲ್ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಪ್ರಕಾರ, ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ತೂಕವನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದಿಂದ ನಿವ್ವಳ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಆದಾಯವು ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ, ಇದನ್ನು ಸರಳ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥೈಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ರೈತರ ನಿವ್ವಳ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಆದಾಯಕ್ಕೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೂಲಕ ಒದಗಿಸಲಾದ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಖಾಸಗಿ ಸಲಹೆಗಾರರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆ, ಅರ್ಜಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಸಮಯ, ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಂತಹ ಸಹಾಯಧನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಧನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಣಕಾಸುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಅವರು ಪರಿಷ್ಕರಣೆಯ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿರುತ್ತಾರೆ, ಆದರೂ ಅದು ಕೊನೆಯ ಶ್ರೇಣಿಯನ್ನು (XX) ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.32: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅನುಷ್ಠಾನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು

ಕ್ರ.ಸಂ	ಘಟಕ	ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಘಟಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ (%)					ತೂಕದ ಸರಾಸರಿ	ಶ್ರೇಣಿ
		ಬಲವಾಗಿ ಅಸಮ್ಮತಿ	ಅಸಮ್ಮತಿ	ನಿರ್ಣಯಿಸಿಲ್ಲ	ಒಪ್ಪಿದೆ	ಬಲವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿದೆ		
1	ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದಿಂದ ನಿವ್ವಳ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಆದಾಯವು ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿದೆ	15.56	75.56	4.44	4.44	0.00	4.02	I
2	ಬಹುತೇಕ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ	11.11	71.11	11.11	6.67	0.00	3.87	II
3	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಶುಲ್ಕ ನೀಡಿ ಖಾಸಗಿ ಸಲಹೆಗಾರರನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ	11.11	68.89	15.56	4.44	0.00	3.87	II
4	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಅನೇಕ ರೈತರಿಗೆ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಸ್ವಂತವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದೆ.	6.67	6.67	2.22	66.67	17.78	3.82	III
5	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಸೌಲಭ್ಯದ ಉತ್ತಮ ಬಳಕೆಗಿಂತ ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿಗಿಂತ ಸಹಾಯಧನಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿರುತ್ತಾರೆ	15.56	64.44	6.67	13.33	0.00	3.82	III
6	ಅರ್ಜಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಸಮಯವು ತುಂಬಾ ಉದ್ದವಾಗಿದೆ	8.89	73.33	4.44	13.33	0.00	3.78	IV
7	ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಧನ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿದೆ	2.22	11.11	2.22	80.00	4.44	3.73	V
8	ಎಲ್ಲಾ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ/ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ	0.00	15.56	8.89	71.11	4.44	3.64	VI
9	ಅರ್ಜಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಸಂಕೀರ್ಣವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಲಭ್ಯತೆಯು ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿದೆ	0.00	75.56	11.11	13.33	0.00	3.62	VI
10	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಕಡಿಮೆ ಬಳಕೆಯಾಗಿವೆ ಏಕೆಂದರೆ ಇವುಗಳು ಋತು / ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತವೆ	11.11	55.56	13.33	17.78	2.22	3.56	VII
11	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯ ಅನೇಕ ಘಟಕಗಳು ಯೋಜನೆಗಳು/ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಇತರ ಇಲಾಖೆಗಳ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವುದರಿಂದ ಬಹು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಅದೇ ರೈತರೇ ಫಲಾನುಭವಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ	11.11	57.78	4.44	26.67	0.00	3.53	IX
12	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಗುರಿಗಳು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿದ್ದು ಮತ್ತು ಒತ್ತಡದ ಬೃಹತ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ರೂಪಿಸಿವೆ	11.11	51.11	11.11	22.22	4.44	3.42	X
13	ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದ ತರಬೇತಿ ಅಸಮರ್ಪಕವಾಗಿದೆ	4.44	62.22	4.44	28.89	0.00	3.42	X
14	ನ್ಯಾಯೋಚಿತ ಮತ್ತು ಪಾರದರ್ಶಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ	15.56	4.44	6.67	73.33	0.00	3.38	XI
15	ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ನಂತರದ ಟೈಮ್‌ಲೈನ್ ತುಂಬಾ ಕಠಿಣವಾಗಿದೆ	4.44	48.89	24.44	22.22	0.00	3.36	XI
16	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ವೃತ್ತಿಪರ ಕೌಶಲ್ಯವಿಲ್ಲದ (ಉದಾ. ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯ) ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿರದ ರೈತರಿಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ	4.44	53.33	11.11	31.11	0.00	3.31	XII
17	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಏಕೀಕರಣದ ಕೊರತೆಯಿದೆ	4.44	55.56	6.67	33.33	0.00	3.31	XI
18	ನಿಗದಿತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನದ / ಸ್ಥಾಪನೆಯ / ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ನೀಡದಿರುವುದು ರೈತರ ಪುನರಾವರ್ತಿತ	2.22	51.11	13.33	31.11	2.22	3.20	XIV

ಕ್ರ.ಸಂ	ಘಟಕ	ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಘಟಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ (%)					ತೂಕದ ಸರಾಸರಿ	ಶ್ರೇಣಿ
		ಬಲವಾಗಿ ಅಸಮ್ಮತಿ	ಅಸಮ್ಮತಿ	ನಿರ್ಣಯಿಸಿಲ್ಲ	ಒಪ್ಪಿದೆ	ಬಲವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿದೆ		
	ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ							
19	ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರದ ಬೆಂಬಲವು ಅಸಮರ್ಪಕವಾಗಿದೆ	8.89	37.78	15.56	37.78	0.00	3.18	XV
20	ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೂಡಿಕೆಯ ಕಾರಣದಿಂದ ದೊಡ್ಡ ರೈತರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ	0.00	37.78	4.44	55.56	2.22	2.78	XVI
21	ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪವಿರುತ್ತದೆ	6.67	24.44	11.11	42.22	15.56	2.64	XVII
22	ಬಹುತೇಕ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅನುದಾನವು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಅಸಮರ್ಪಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ	2.22	24.44	6.67	60.00	6.67	2.56	XVIII
23	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಯೋಜನೆಯ ಅಡಿಯ ಹಲವು ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಸಹಾಯಧನವಿರುವುದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನಕ್ಕೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಲು ಕಡಿಮೆ ಪ್ರೇರೇಪಣೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ	2.22	8.89	2.22	66.67	20.00	2.07	XIX
24	ಇತ್ತೀಚಿನ ವೆಚ್ಚಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅನುದಾನವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ	0.00	2.22	0.00	48.89	48.89	1.56	XX

3.3 ಹಿತಾಸಕ್ತಿದಾರರು

ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಮಂಡಳಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಮಿತಿಗಳಿವೆ. ಈ ಅಭಿಯಾನವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ಕೇಂದ್ರ ಕೃಷಿ ಸಚಿವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಂಡಳಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಂಡಳಿಯು ಅಭಿಯಾನಕ್ಕೆ ಒಟ್ಟಾರೆ ನಿರ್ದೇಶನ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ನೀಡುವ ನಿಖರವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಂಡಳಿಯು ಈ ಅಭಿಯಾನದ ಪ್ರಗತಿ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಂಡಳಿಯು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕನಿಷ್ಠ ಎರಡು ಬಾರಿ ಸೇರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸಕ್ಷಮ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದಿಂದ ಅನುಮೋದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಅನುಮೋದಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು, ವೆಚ್ಚದ ಮಾನದಂಡಗಳು ಮತ್ತು ಸಹಾಯದ ಮಾದರಿಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರದಂತೆ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವ ಮತ್ತು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ರೈತರ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರ ನೇತೃತ್ವದ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಯು ಅಭಿಯಾನದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನಗಳ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಘಟಕಗಳಾದ್ಯಂತ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಮರುಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಅನುಮೋದಿತ ಸಹಾಯಧನ ಮಾನದಂಡಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಲು ಕಾರ್ಯಕಾರಿ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಸಮಿತಿಯು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಹೊರಹೊಮ್ಮುವ/ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ವಿಶೇಷ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಲು ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿರುತ್ತದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನಕ್ಕೆ, ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದನಾ ಆಯುಕ್ತರ ಅಥವಾ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ / ಕೃಷಿ / ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ (ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದನಾ ಆಯುಕ್ತರ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ) ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿ(ಗಳು), ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು ಸೇರಿದಂತೆ ಇತರ ಸಂಬಂಧಿತ ಇಲಾಖೆಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ, ರಾಜ್ಯ ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು, ಭಾರತೀಯ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಮಂಡಳಿ, ಬೆಳೆಗಾರರ ಸಂಘಗಳು/ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಇತ್ಯಾದಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಆಯಾ ರಾಜ್ಯಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ಈ ಸಮಿತಿಯು ಜಿಲ್ಲಾ ಅಭಿಯಾನ ಸಮಿತಿಯು ಯೋಜನೆಯ ರಚನೆ, ಅನುಷ್ಠಾನ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್‌ನ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಯು ನೇತೃತ್ವವನ್ನು ವಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಜಿಲ್ಲಾ ಅಭಿಯಾನ ಸಮಿತಿಯು, ಸದಸ್ಯರುಗಳಾಗಿ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಗಳು, ಬೆಳೆಗಾರರ ಸಂಘಗಳು, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮಂಡಳಿಗಳು, ಸ್ಥಳೀಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು, ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಜಿಲ್ಲಾ ಯೋಜನಾ ಸಮಿತಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತಮ್ಮ ಪರಿಣತಿ ಮತ್ತು ಲಭ್ಯವಿರುವ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಅಭಿಯಾನವು ತನ್ನ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಘಟಕ ಸಹಾಯವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಮೂಲಕ ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು/ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು, ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಂಯೋಜಕರು (ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳ ಪೂರೈಕೆದಾರರು, ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಸ್ಥಾಪಕರು ಇತ್ಯಾದಿ) ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಗ್ರಾಹಕರು (ಉದ್ಯಮಿಗಳು/ ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು/ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಮಿತಿ ಇತ್ಯಾದಿ) ಮುಂತಾದ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ತಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಘಟಕಗಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲು ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು, ಹಿಮ್ಮುಖ ಮತ್ತು ಮುಮ್ಮುಖ ಸಂಪರ್ಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಹಿತಾಸಕ್ತಿದಾರರು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬಂಡವಾಳದ ತೀವ್ರ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಹಿತಾಸಕ್ತಿದಾರರು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಆಳವಾದ ಸಂದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಯಿತು (ಪ್ರತಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ 3 ರಂತೆ ಒಟ್ಟು 30 ಅಧಿಕಾರಿಗಳು) ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟ (ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ 1ರಂತೆ ಒಟ್ಟು 10 ಅಧಿಕಾರಿಗಳು). ಜೊತೆಗೆ, ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲಾಗಿದೆ (ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ 1 ರಂತೆ ಒಟ್ಟು 10 ಬ್ಯಾಂಕರ್‌ಗಳು). ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ರೈತ ಉತ್ಪನ್ನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ (10 ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆಗಳು), ಹಾಗೂ ರೈತರೊಂದಿಗೆ ನಡೆಸಲಾಯಿತು(10 10 ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆಗಳು) ಮತ್ತು ಇತರರು ಸಿಸ್ಟಮ್ ಇಂಟಿಗ್ರೇಟರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಗ್ರಾಹಕರುಗಳು (10 10 ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆಗಳು). ಈ ಎಲ್ಲಾ ಚರ್ಚೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಘಟಕಗಳ ಪ್ರಭಾವದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಗ್ರಹಿಕೆ, ನಿಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಂತಹ ಅಂಶಗಳು, ನಿಧಿ ಹಂಚಿಕೆ, ನಿಧಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮತ್ತು ನಿಧಿಯ ಬಳಕೆ, ನವೀನ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ, ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವಾಗ ಎದುರಾಗುವ ಸವಾಲುಗಳು, ಹಾಗೂ ಭವಿಷ್ಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ.

3.3.1 ಸಂಪರ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ರಾಜ್ಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಅದರಂತೆ, ಕರ್ನಾಟಕವು ರಾಜ್ಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ಸಂಪರ್ಕ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಲು, ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಂಪರ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ನೇಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮಾದರಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.33 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.33: ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಮಾದರಿಗೆ ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು

ಜಿಲ್ಲೆ	ತಾಲ್ಲೂಕು	ಉಪ ನಿರ್ದೇಶಕರು	ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು	ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು
ಬೀದರ್	ಔರಾದ್	1	1	
	ಬಸವಕಲ್ಯಾಣ		1	
	ಭಾಲ್ಕಿ		1	
ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ				4
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	ಬಂಟ್ವಾಳ	1	1	
	ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ		1	
	ಸೂಳ್ಯ		1	
ದಾವಣಗೆರೆ	ಚನ್ನಗಿರಿ	1	1	0
	ದಾವಣಗೆರೆ		1	
	ಹೊನ್ನಾಳಿ		1	
ಧಾರವಾಡ	ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ	1	1	0
	ಕುಂದಗೋಳ		1	
	ನವಲಗುಂದ		1	
ಹಾಸನ	ಅರಸೀಕೆರೆ	1	1	0
	ಚನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣ		1	
	ಸಕಲೇಶಪುರ		1	
ಕಲಬುರಗಿ	ಅಪ್ಪಲ್ಪುರ	1	1	0
	ಚೇವರ್ಗಿ		1	
	ಕಲಬುರಗಿ		1	
ಕೋಲಾರ	ಕೋಲಾರ	1	1	0
	ಮುಳಬಾಗಿಲು		1	
	ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರ		1	
ಮಂಡ್ಯ	ಕೃಷ್ಣರಾಜಪುರ	1	1	0
	ಮದ್ದೂರು		1	
	ನಾಗಮಂಗಲ		1	
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	ಭದ್ರಾವತಿ	1	1	0
	ಶಿವಮೊಗ್ಗ		1	
	ಸೊರಬ		1	
ವಿಜಯಪುರ	ಬಸವನ ಬಾಗೇವಾಡಿ	1	1	0
	ಇಂಡಿ		1	
	ವಿಜಯಪುರ		1	
ಒಟ್ಟು		10	30	4

ಜಿಲ್ಲಾ ನೋಡಲ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬೆಂಬಲದೊಂದಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಸುಗಮ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ರಾಜ್ಯ ನೋಡಲ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಜವಾಬ್ದಾರರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ರಾಜ್ಯ ನೋಡಲ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕಾಗಿ ವಾರ್ಷಿಕ ರಾಜ್ಯ ಹಂಚಿಕೆಗಳ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ವಿಂಗಡಣೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅವರು ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ರೈತರ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವಾಲಯವು ತಿಳಿಸುವ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಸುಗಮವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಆಯಾ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಎಲ್ಲಾ ಇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಇಲಾಖೆಗಳ ನಡುವೆ ಸಮನ್ವಯವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಸಶಕ್ತ ಸಮಿತಿ ಜೊತೆಗೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣಾ ಸಮಿತಿಯು ಅಂತಿಮಗೊಳಿಸಿದ ವಾರ್ಷಿಕ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯ ನೋಡಲ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ವಿವರವಾದ ಯೋಜನಾ ವರದಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಅಂತಿಮ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳನ್ನು ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ರೈತರ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವಾಲಯ (ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ)ಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ, ರಾಜ್ಯದ ಸಂಪರ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಗುಣಮಟ್ಟ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಲಹೆಗಾಗಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ಬೆಂಬಲ ಗುಂಪುಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನಕ್ಕಾಗಿ ವರದಿ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸುತ್ತಾರೆ, ಅವರು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯದ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ನವೀಕರಿಸುವುದನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಇಲಾಖೆಯ ಜಾಲತಾಣವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಪರ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ತರಬೇತಿ, ಗುಣಮಟ್ಟ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಲಹಾ ಗುಂಪುಗಳ ಮೂಲಕ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಪೂರೈಸಲಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಬೆಳೆ/ಜಾತಿಗಳು, ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಜಿಲ್ಲಾ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅನುಮೋದಿತ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ಸಶಕ್ತ ಸಮಿತಿಗೆ ರವಾನಿಸುವ ಮೊದಲು ವಾರ್ಷಿಕ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಅವರು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಇವರು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ರಾಜ್ಯ/ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಸಿಬ್ಬಂದಿ/ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ದೋಷಯುಕ್ತವೆಂದು ಕಂಡುಬಂದಿರುವ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ಸುಧಾರಣೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಅವರ ವರದಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ.

ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಲು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಂವಾದಕ್ಕೆ ಸಂಪರ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಂಪರ್ಕ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಸಂಶೋಧನಾ ತಂಡವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ/ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ನೋಡಲ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಗ್ರಹಿಕೆಗಳನ್ನು ಅನುದಾನದ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಬಿಡುಗಡೆ, ಆದ್ಯತೆಗಳು ಮತ್ತು ಘಟಕಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯ ಕ್ರಮ, ಪ್ರತಿ ಘಟಕದ ಪ್ರಭಾವ, ಕೈಗೊಂಡ ನವೀನ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳು, ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು. ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸುಧಾರಣೆಗಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಎ) ಘಟಕಗಳ ಶ್ರೇಯಾಂಕ, ಪರಿಣಾಮಗಳು ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯದ ಅಗತ್ಯತೆಗಳು

ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಪರಿಣಾಮ ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯದ ಅಗತ್ಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಶ್ರೇಣೀಕರಿಸಲು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೋರಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

1. ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಒಟ್ಟಾರೆ ವಿನ್ಯಾಸದ ಕುರಿತು ಅಭಿಪ್ರಾಯ

ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಸಂಭಾವ್ಯತೆ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೇಡಿಕೆ, ಹವಾಮಾನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಂತಹ ಹಲವಾರು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಚರ್ಚೆಯ ನಂತರ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು (91.11%) ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಒಟ್ಟಾರೆ ವಿನ್ಯಾಸದಿಂದ ತೃಪ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು (8.89%) ಅಭಿಯಾನದ ವಿತರಣೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಲು ಒಟ್ಟಾರೆ ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಯ ಅಗತ್ಯತೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ವಿನ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಒಟ್ಟಾರೆ ತೃಪ್ತಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.34 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.34: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಒಟ್ಟಾರೆ ವಿನ್ಯಾಸದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ

ಜಿಲ್ಲೆ	ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ				
	ತೃಪ್ತಿ ಇದೆ		ತೃಪ್ತಿ ಇಲ್ಲ		ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	
ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ	5	100.00		0.00	5
ಬಿಹಾರ	4	100.00		0.00	4
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	4	100.00		0.00	4
ದಾವಣಗೆರೆ	2	50.00	2	50.00	4
ಧಾರವಾಡ	4	100.00		0.00	4
ಹಾಸನ	4	100.00		0.00	4
ಕಲಬುರಗಿ	4	100.00		0.00	4
ಕೋಲಾರ	4	100.00		0.00	4
ಮಂಡ್ಯ	2	50.00	2	50.00	4
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	4	100.00		0.00	4
ವಿಜಯಪುರ	4	100.00		0.00	4
ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ	41	91.11	4	8.89	45

2. ಆಯಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು/ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿನ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದಲ್ಲಿರುವ ಘಟಕಗಳ ಶ್ರೇಯಾಂಕ

ಆಯಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು/ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿನ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದಲ್ಲಿರುವ ಘಟಕಗಳ ಶ್ರೇಯಾಂಕವನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.35 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.35: ರಾಜ್ಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಘಟಕಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಆಧಾರಿತ ಶ್ರೇಯಾಂಕ

ಘಟಕ	ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ (%)				ತೂಕದ ಸರಾಸರಿ ಶ್ರೇಣಿ	ಶ್ರೇಯಾಂಕ
	ತೃಪ್ತಿಕರವಲ್ಲ	ಸರಾಸರಿ	ಉತ್ತಮ	ಅತ್ಯುತ್ತಮ		
ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ	0.00	2.22	44.44	53.33	3.51	I
ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ	0.00	6.67	48.89	44.44	3.38	II
ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ	4.44	4.44	57.78	33.33	3.20	III
ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯ	2.22	11.11	55.56	31.11	3.16	IV
ಹೊಸ ಉದ್ಯಾನವನದ ಸ್ಥಾಪನೆ (ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ)	2.22	6.67	68.89	22.22	3.11	V
ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ	0.00	6.67	77.78	15.56	3.09	VI
ಹಳೆಯ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ	2.22	8.89	75.56	13.33	3.00	VI
ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ	2.22	13.33	66.67	17.78	3.00	VI
ಜೇನುಸಾಕಣೆ	2.22	13.33	66.67	17.78	3.00	VI
ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ವಿತರಣೆ (ನರ್ಸರಿಗಳು/ಬೀಜ ನರ್ಸರಿ)	0.00	15.56	75.56	8.89	2.93	VII
ಅಣಬೆ ಕೃಷಿ	4.44	24.44	60.00	11.11	2.78	IX
ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ರಚನೆ	4.44	26.67	64.44	4.44	2.69	X

ವಿವಿಧ ಘಟಕಗಳ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತೂಕದ ಸರಾಸರಿ ಸೂಚ್ಯಂಕದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಶ್ರೇಣೀಕರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ನಂತರ ಮೊದಲ ಶ್ರೇಣಿಯೊಂದಿಗೆ ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಯು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯವು ರಾಜಸ್ಥಾನದ ನಂತರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶೇಕಡಾವಾರು ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪುನರುಚ್ಚರಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಸಂರಕ್ಷಿತ ನೀರಾವರಿಯೊಂದಿಗೆ ಒಣಭೂಮಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ನೀರಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಯು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, ಅಣಬೆ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳು ಸೀಮಿತ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಇವುಗಳಿಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ IX ಮತ್ತು X ಶ್ರೇಣಿಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

3. ಸಮುದಾಯದಿಂದ ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಆಯಾ ಜಿಲ್ಲೆ/ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದಲ್ಲಿರುವ ಘಟಕಗಳ ಶ್ರೇಯಾಂಕ

ಸಮುದಾಯದಿಂದ ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಘಟಕಗಳ ಶ್ರೇಯಾಂಕವನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸಿದ ಕೋಷ್ಟಕ 3.36 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.36: ರಾಜ್ಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಘಟಕಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಆಧಾರಿತ ಶ್ರೇಯಾಂಕ ಆಧಾರಿತ ಸಮುದಾಯ ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ

ಘಟಕಗಳು	ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ (%)				
	ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೇಡಿಕೆ	ಮಧ್ಯಮ ಬೇಡಿಕೆ	ಕಡಿಮೆ ಬೇಡಿಕೆ	ತೂಕದ ಸರಾಸರಿ	ಶ್ರೇಯಾಂಕ
ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ	75.56	20.00	4.44	2.71	I
ಹೊಸ ಉದ್ಯಾನದ ಸ್ಥಾಪನೆ (ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ)	68.89	31.11	0.00	2.69	II
ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ	71.11	24.44	4.44	2.67	III
ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ	68.89	26.67	4.44	2.64	IV
ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ	53.33	42.22	4.44	2.49	V
ತರಬೇತಿ	48.89	51.11	0.00	2.49	V
ಜೇನುಸಾಕಣೆ	31.11	62.22	6.67	2.24	VI
ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯ	33.33	51.11	15.56	2.18	VII
ಹಳೆಯ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ತೋಟಗಳ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ	22.22	71.11	6.67	2.16	VIII
ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ವಿತರಣೆ (ನರ್ಸರಿ/ಬೀಜ ನರ್ಸರಿ)	20.00	66.67	13.33	2.07	IX
ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ರಚನೆ	15.56	57.78	26.67	1.89	X
ಅಣಬೆ ಕೃಷಿ	8.89	62.22	28.89	1.80	XI

ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯದ ವಾಸ್ತವಿಕ ಗೋಚರತೆಯ ಮೂಲಕ ರೈತರ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಪ್ರಮುಖ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಮುದಾಯದಿಂದ ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಪರಿಗಣನೆಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಮೂರು-ಅಂಶಗಳ ಅಂದರೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೇಡಿಕೆ, ಮಧ್ಯಮ ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಬೇಡಿಕೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಅದರಂತೆ, ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದ್ದು ನಂತರದಲ್ಲಿ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ, ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣಕ್ಕೆ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಅಣಬೆ ಕೃಷಿಯು ಕನಿಷ್ಠ ಆದ್ಯತೆಯ ಶ್ರೇಯಾಂಕಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ರೈತ ಸಮುದಾಯದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಘಟಕಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಘಟಕಗಳ ಮೂಲಕ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಪೂರೈಕೆ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.37 ತೋರಿಸಿರುತ್ತದೆ. ವಿವಿಧ ಪಾಲುದಾರರೊಂದಿಗೆ ಸಂವಹನ,

ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿ ಸಾಧನೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ಕೃಷಿ ಹವಾಮಾನ ವಲಯಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಂಭಾವ್ಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.37: ಘಟಕಗಳ ಮೂಲಕ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಪೂರೈಕೆ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ಕ್ರ. ಸಂ.	ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೇಡಿಕೆ	ಪ್ರಸ್ತುತ ಭೌತಿಕ ಗುರಿ ಹಂಚಿಕೆ (ಶೇಕಡಾ)*	ಸೂಚಿಸಲಾದ ಭೌತಿಕ ಗುರಿ ಹಂಚಿಕೆ (ಶೇಕಡಾ)	ಕಡಿಮೆ ಬೇಡಿಕೆ
1	ಬೀದರ್	ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ	2.20	3.00 ರವರೆಗೆ	ಜೇನುಹುಳು ಸಾಕಾಣಿಕೆ
		ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು	2.10	4.00 ರವರೆಗೆ	ತೋಟಗಾರಿಕೆ
		ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ	2.30	3.00 ರವರೆಗೆ	ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ
2	ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ	5.70	7.00 ರವರೆಗೆ	ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯ
		ಜೇನುಹುಳು ಸಾಕಾಣಿಕೆ	5.00	6.00 ರವರೆಗೆ	ಅಣಬೆ ಕೃಷಿ ನರ್ಸರಿ
3	ದಾವಣಗೆರೆ	ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು	7.50	ಅದನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು	ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ
		ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ	8.40	10.00 ರವರೆಗೆ	ಜೇನುಹುಳು ಸಾಕಾಣಿಕೆ
4	ಧಾರವಾಡ	ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ	2.80	ಅದನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು	ಅಣಬೆ ಕೃಷಿ
		ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು	3.40	ಅದನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು	ಪುನರುಜ್ಜೀವನ
		ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ	3.00	ಅದನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು	ಜೇನುಹುಳು ಸಾಕಾಣಿಕೆ
5	ಹಾಸನ	ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ	8.40	10.00 ರವರೆಗೆ	ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ
		ಪುನರುಜ್ಜೀವನ	7.10	8.00 ರವರೆಗೆ	ನರ್ಸರಿ
		ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ	3.80	4.00 ರವರೆಗೆ	
6	ಕಲಬುರಗಿ	ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ	8.40	10.00 ರವರೆಗೆ	ಅಣಬೆ ಕೃಷಿ
		ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು	7.10	8.00 ರವರೆಗೆ	ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಜೇನುಹುಳು ಸಾಕಾಣಿಕೆ
7	ಕೋಲಾರ	ಪುನರುಜ್ಜೀವನ	12.90	15.00 ರವರೆಗೆ	ಜೇನುಹುಳು ಸಾಕಾಣಿಕೆ
		ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು	3.70	6.00 ರವರೆಗೆ	ನರ್ಸರಿ
		ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯ	18.80	23.00 ರವರೆಗೆ	
8	ಮಂಡ್ಯ	ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ	1.70	2.50 ರವರೆಗೆ	ಅಣಬೆ ಕೃಷಿ
		ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ	7.20	7.50 ರವರೆಗೆ	ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ
		ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ	3.80	4.00 ರವರೆಗೆ	
9	ಶಿವಮೊಗ್ಗ	ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ / ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ	19.50	20.00 ರವರೆಗೆ	ಅಣಬೆ ಕೃಷಿ
		ಪುನರುಜ್ಜೀವನ	2.00	2.50 ರವರೆಗೆ	ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯ
		ಜೇನುಹುಳು ಸಾಕಾಣಿಕೆ	20.00	ಅದನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು	
10	ವಿಜಯಪುರ	ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ	10.40	12.50 ರವರೆಗೆ	ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ
		ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು	17.10	20.00 ರವರೆಗೆ	ಅಣಬೆ ಕೃಷಿ
		ಪುನರುಜ್ಜೀವನ	20.80	22.00 ರವರೆಗೆ	ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯ

ಟಿಪ್ಪಣಿ: *ದ್ವಿತೀಯ ದತ್ತಾಂಶ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಘಟಕದ ಪ್ರಕಾರ ಭೌತಿಕ ಗುರಿ ಹಂಚಿಕೆ ಶೇಕಡಾವಾರು ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಷಗಳ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ.

4. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅನುಷ್ಠಾನದ ನಂತರ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳ

ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅನುಷ್ಠಾನದ ನಂತರ ಬೆಳೆ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಹೆಚ್ಚಳದ ಕುರಿತು ಅಧಿಕಾರಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕ 3.38 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.38: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅನುಷ್ಠಾನದ ನಂತರ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಬೆಳೆ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಹೆಚ್ಚಳದ ಕುರಿತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ

ಬೆಳೆಯ ವರ್ಗ	ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ								ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ
	30% ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಳ		15-30% ಹೆಚ್ಚಳ		15% ವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಳ		ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆ ಇಲ್ಲ		
	ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	%	
ಹಣ್ಣುಗಳು	8	17.78	27	60.00	10	22.22	-	-	45
ತರಕಾರಿಗಳು	13	28.89	18	40.00	9	20.00	5	11.11	45
ಹೂಗಳು	7	15.56	13	28.89	22	48.89	3	6.67	45
ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳು	5	11.11	19	42.22	16	35.56	5	11.11	45
ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳು	6	13.33	13	28.89	17	37.78	9	20.00	45
ಸುಗಂಧ ಸಸ್ಯಗಳು	1	2.22	6	13.33	14	31.11	24	53.33	45
ಔಷಧೀಯ ಸಸ್ಯಗಳು	1	2.22	5	11.11	19	42.22	20	44.44	45
ಸರಾಸರಿ ಶೇಕಡಾ		13.02		32.06		33.97		20.95	

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು ವಿವಿಧ ಆಂತರಿಕ ಮತ್ತು ಬಾಹ್ಯ ಅಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ತಿಳಿದಿರುವ ಸತ್ಯ. ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಹೆಚ್ಚಳದ ಕುರಿತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಳಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಲ್ಲಿ 15% ರವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಶೇಕಡಾ 33.97 ರಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಚರ್ಚೆಗಳಿಂದ ಊಹಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 15-30 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 60 ರಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಶೇಕಡಾ 40 ರಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 15-30 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಶೇಕಡಾ 48.89 ರಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೂವಿನ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 15 ರಷ್ಟು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು ಏರಿಕೆಯಾಗಿದೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶೇಕಡಾ 42.22 ರಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಶೇಕಡಾ 15-30 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ, ಆದರೆ ಶೇಕಡಾ 37.78 ರಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಳಿದಂತೆ ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳು ಶೇಕಡಾ 15 ರವರೆಗೆ ಏರಿಕೆ ಕಂಡಿವೆ. ಸುಗಂಧ ಬೆಳೆಗಳು ಮತ್ತು ಔಷಧೀಯ ಬೆಳೆಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 53.33 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 44.44 ರಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದಂತೆ ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಕಂಡಿಲ್ಲ.

5. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅನುಷ್ಠಾನದ ನಂತರ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳ

ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅನುಷ್ಠಾನದ ನಂತರದ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯದ ಕುರಿತು ಅಧಿಕಾರಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.39 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.39 ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅನುಷ್ಠಾನದಿಂದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಳದ ಕುರಿತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ

ಬೆಳೆಯ ವರ್ಗ	ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ								ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ
	30% ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಳ		15-30% ಹೆಚ್ಚಳ		15% ವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಳ		ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆ ಇಲ್ಲ		
	ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	%	
ಹಣ್ಣುಗಳು	6	13.33	26	57.78	12	26.67	1	2.22	45
ತರಕಾರಿಗಳು	11	24.44	17	37.78	12	26.67	5	11.11	45
ಹೂಗಳು	3	6.67	19	42.22	21	46.67	2	4.44	45
ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳು	3	6.67	16	35.56	20	44.44	6	13.33	45
ಸುಗಂಧ ಸಸ್ಯಗಳು	-	-	5	11.11	17	37.78	23	51.11	45
ಔಷಧೀಯ ಸಸ್ಯಗಳು	-	-	6	13.33	18	40.00	21	46.67	45
ಸರಾಸರಿ ಶೇಕಡಾ		8.52		32.96		37.04		21.48	

ಆದಾಯವು ಅಸ್ಥಿರತೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಹಲವಾರು ಹವಾಮಾನ, ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಅಂಶಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದ ಹೆಚ್ಚಳದ ಕುರಿತು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ, ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿದ ನಂತರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 15 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸರಾಸರಿ ಶೇಕಡಾ 37.04 ರಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಸಂವಾದಗಳಿಂದ ಊಹಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಹಣ್ಣುಗಳು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳಿಂದ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವು ಶೇಕಡಾ 15-30 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 57.78 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 37.78 ರಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೂವುಗಳು ಮತ್ತು ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವು ಶೇಕಡಾ 15 ರವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 46.67 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಶೇಕಡಾ 44.44 ರಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸುಗಂಧ ಬೆಳೆಗಳು ಮತ್ತು ಔಷಧೀಯ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ 51.11 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು 46.67 ರಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದಂತೆ ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆಯು ಕಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ.

6. ಅನುಭವಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂತೆ ನಿಧಿ ವಿಳಂಬಗಳು ಮತ್ತು ಅನುದಾನದ ಪ್ರಮಾಣ

ನಿಧಿ ಬಿಡುಗಡೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಶೇಕಡಾ 82.22 ರಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹಣ ಪಡೆಯಲು ವಿಳಂಬವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಶೇಕಡಾ 71.11 ರಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹಣ ಪಡೆಯಲು ವಿಳಂಬವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಹಣದ ಸಮರ್ಪಕತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಮೂಲ ಮಂಜೂರಾತಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದಾಗಿ ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 37.78 ರಷ್ಟು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

7. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆ/ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಂಡ ಪ್ರಮುಖ ನವೀನ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳು

ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ನವೀನ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲು ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಾಗಮಂಗಲ ಮತ್ತು ಮಂಡ್ಯ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ, ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಅಧಿನಿಯಮ ಯೋಜನೆಗೆ ಒಮ್ಮುಖವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದ ಈರುಳ್ಳಿ ಶೇಖರಣಾ ನಿರ್ಮಾಣಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ, ದ್ರಾಕ್ಷಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಂಸ್ಕರಣೆ (ನಿರ್ಜಲೀಕರಣ ಘಟಕಗಳು) ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಪ್ಯಾಕ್ ಹೌಸ್ ಜೊತೆಗೆ ಬಣ್ಣ ಆಧಾರಿತ ವಿಂಗಡಣೆ ಮತ್ತು ಗ್ರೇಡಿಂಗ್ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಇದು ರೈತರಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಒಣಗಿಸಲು ಸೋಲಾರ್ ಟನಲ್ ಡ್ರೈಯರ್‌ಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೈಗೊಂಡ ಇತರ ಕೆಲವು ನವೀನ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳು ಅಂದರೆ, ನೀರು ಕೊಯ್ಲು ರಚನೆಗಳು, ಅಣಬೆ ಕೃಷಿ, ಶೀತಲ ಸಂಗ್ರಹಾಗಾರ ಘಟಕಗಳು ಆಗಿರುತ್ತವೆ.

ಬಿ) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಸಂಭಾವ್ಯ ಘಟಕಗಳು

ಭವಿಷ್ಯದ ಆಯವ್ಯಯ ಯೋಜನೆಗಳಿಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಘಟಕಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಕುರಿತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.40 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.40: ಭವಿಷ್ಯದ ಆಯವ್ಯಯ ಯೋಜನೆಗಳಿಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಘಟಕಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಕುರಿತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ

ಘಟಕಗಳು	ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ (%)				
	ಕಡಿಮೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ	ಮಧ್ಯಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ	ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ	ತುಂಬಿದ ಸರಾಸರಿ	ಶ್ರೇಣಿ
ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ	0.00	31.11	68.89	2.69	I
ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ	0.00	31.11	68.89	2.69	I
ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ	4.44	26.67	68.89	2.64	II
ಹೊಸ ಉದ್ಯಾನವನದ ಸ್ಥಾಪನೆ (ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ)	2.22	37.78	60.00	2.58	III
ತರಬೇತಿ	2.22	44.44	53.33	2.51	IV
ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ	4.44	42.22	53.33	2.49	V
ಜೇನುಸಾಕಣೆ	8.89	53.33	37.78	2.29	VI
ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯ	17.78	51.11	31.11	2.13	VI I
ಹಳೆಯ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ತೋಟಗಳ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ	11.11	68.89	20.00	2.09	VII I
ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ವಿತರಣೆ (ನರ್ಸರಿ /ಬೀಜ ನರ್ಸರಿ)	20.00	62.22	17.78	1.98	IX
ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ರಚನೆ	20.00	62.22	17.78	1.98	IX
ಅಣಬೆ ಕೃಷಿ	33.33	53.33	13.33	1.80	X

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಘಟಕಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಮೂರು-ಅಂಶಗಳ ಅಳತೆಯ ಮೂಲಕ ನಿರ್ಣಯಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಒಟ್ಟಾರೆ ಶ್ರೇಣಿಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡಲು ತುಂಬಿದ ಸರಾಸರಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಶೇಕಡಾ 68.89 ರಷ್ಟು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಶ್ರೇಣಿಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿಫಲಿಸಿದಂತೆ ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ, ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಎಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ತರಬೇತಿ, ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಜೇನುಸಾಕಣೆಯು ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಉಳಿದ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಮಧ್ಯಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದೊಂದಿಗೆ ದರ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಸಿ. ಪರಿಚಯಿಸಲಾಗುವ ಹೊಸ ಘಟಕಗಳು

ಯಾವುದೇ ಯೋಜನೆಯು ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಲು ಘಟಕಗಳನ್ನು ನಿಯತಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಹೊಸ/ಮುಂಬರುವ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳ ಅನುಭವ ಹೊಂದಿರುವ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನೀಡಿದಂತೆ, ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹವಾಮಾನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು, ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಮತ್ತು ರೈತರ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಹೊಸ ಘಟಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೊಸ ಘಟಕಗಳಿಗಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸಿದ ಕೋಷ್ಟಕ 3.41 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.41: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಘಟಕಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ಹೊಸ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಲಹೆಗಳು

ನಿಯತಾಂಕ	ಹೊಸ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ಸಲಹೆಗಳು
ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ	<ul style="list-style-type: none"> ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದಂತಹ ಚಿಕ್ಕ ಹಳ್ಳಿಗಳು ಮತ್ತು ಕತ್ತರಿಸಿದ ಹೂವುಗಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಯೋಜನೆ ಡ್ರಾಗನ್ ಹೆಣ್ಣಿನಂತಹ ಶುಷ್ಕ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳು ವಿಸ್ತರಣೆ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಬೇಲಿ ಹಾಕುವುದು / ವಿಸ್ತರಣೆ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸೌರ ಬೇಲಿ ಹಾಕುವುದು ಅಂತರ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದು ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ಫಲೀಕರಣದೊಂದಿಗೆ ಏಕೀಕರಣಗೊಳಿಸುವುದು
ಕೊಯ್ಲಿನ ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ	<ul style="list-style-type: none"> ಪ್ಯಾಕ್ ಹೌಸ್ ಗಾತ್ರವನ್ನು 10 X 10 ಅಡಿ ಅಥವಾ 10 X 15 ಅಡಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಶೀತಲ ಸಂಗ್ರಹಾಗಾರ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಉದ್ಯಮ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದು ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕಕ್ಕೆ ಹಣಕಾಸಿನ ನೆರವು ಒದಗಿಸುವುದು ಇಂಟಿಗ್ರೇಟೆಡ್ ಪ್ಯಾಕ್ ಹೌಸ್ ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ಶೈತ್ಯೀಕರಿಸಿದ ವ್ಯಾನ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು ನಿಂಬೆ, ಈರುಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ದಾಳಿಂಬೆ ವರ್ಗೀಕರಣ ಘಟಕವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದು
ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್	<ul style="list-style-type: none"> ಆನ್‌ಲೈನ್ ಬೆಲೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸುವುದು ರೈತರ ಜಮೀನಿನಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಒದಗಿಸುವುದು
ಸಹಾಯಧನ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು	<ul style="list-style-type: none"> ಕೃಷಿ ಹೊಂಡಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ರೂ.2 ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಜೇನು ಸಾಕಣೆಗೆ ಸಹಾಯಧನ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು 1 ಎಕರೆಗೆ 1 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಟ್ಟಾರೆ ಕೃಷಿಗೆ ಸಹಾಯಧನ ನೀಡಬೇಕು ಯಾಂತ್ರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದ ವಿವಿಧೋದ್ದೇಶ ಡೈಯರ್‌ಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಒದಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು
ಇತರೆ	<ul style="list-style-type: none"> 20 X 4 X 2 ಅಡಿ ಗಾತ್ರದ ಏಕ ಎರೆಹುಳು ಗೊಬ್ಬರದ ಗುಂಡಿಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು. ಬೆಳೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ತಾಂತ್ರಿಕ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವುದು ಸೌರ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದು ಸಾವಯವ ರೈತರ ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದು ಫಾರ್ಮ್ ಫೆಸಿಲಿಟೇಟರ್‌ಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸುವುದು

ಡಿ. ಎದುರಿಸಿದ ಪ್ರಮುಖ ಸವಾಲುಗಳು ಮತ್ತು ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಗೆಲ್ಲಲು ಸಲಹೆಗಳು

ಯೋಜನೆಗಳ ತಡೆರಹಿತ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ಪರಿಶ್ರಮದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಹೊರತಾಗಿಯೂ, ಕೆಲವು ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಯೋಜನೆಯು ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ಯೋಜನೆಯಾಗಿ ಹಲವಾರು ಅಡಚಣೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ, ಇದನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಗೆಲ್ಲಲು ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.42 ರಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ಷೇಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.42: ಸಮಸ್ಯೆಯಿಂದ ಹೊರಬರಲು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದಲ್ಲಿನ ಅನುಷ್ಠಾನದ ಪ್ರಮುಖ ಸವಾಲುಗಳು ಮತ್ತು ಸಲಹೆಗಳ

ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು

ನಿಯತಾಂಕ	ಸವಾಲುಗಳು	ಗೆಲ್ಲಲು ಸಲಹೆಗಳು
ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ	<ul style="list-style-type: none"> ಅಸಮರ್ಪಕ ನೀರು ಸಣ್ಣ ಜಮೀನು ಹೊಂದಿರುವ ರೈತರು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಾರೆ 	<ul style="list-style-type: none"> ರೈತರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನೀರು ಕೊಯ್ಲು ರಚನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಹನಿ ನೀರಾವರಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನಹರಿಸುತ್ತಾರೆ ಅಂತರ ಬೆಳೆಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡಬೇಕು
ಮಾರುಕಟ್ಟೆ	<ul style="list-style-type: none"> ಗ್ರಾಹಕ ವ್ಯಾಪಾರೋದ್ಯಮದ ನೇರ ಸಂಪರ್ಕಗಳು ದುರ್ಬಲವಾಗಿವೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಗಳು ಬಹಳ ಅಸ್ಥಿರವಾಗಿವೆ 	<ul style="list-style-type: none"> ಆನ್‌ಲೈನ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಮೂಲಕ ರೈತ ಜಮೀನಿನಿಂದ ಗ್ರಾಹಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬೇಕು ಎಲ್ಲಾ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ ಅಥವಾ ಕನಿಷ್ಠ ಬೆಂಬಲ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಬೇಕು
ಸಹಾಯಧನ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು	<ul style="list-style-type: none"> ವೆಚ್ಚದ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ದೀರ್ಘಕಾಲದಿಂದ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ ಸಾಲ ಸಂಬಂಧಿ ಸಹಾಯಧನವು ತುಂಬಾ ತೊಡಕಾಗಿದೆ 	<ul style="list-style-type: none"> ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ವೆಚ್ಚದ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ಸಬ್ಸಿಡಿಯನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ ಸಾಲ ಸಂಬಂಧಿ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು
ಇತರ ನಿಯತಾಂಕಗಳು	<ul style="list-style-type: none"> ವಿವಿಧ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಪ್ರದೇಶದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯು ಆಸಕ್ತಿ ಇರುವ/ಪ್ರಗತಿಪರ ರೈತರಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿದೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ/ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳಿಗಾಗಿ ಇರುವ ಗುರಿಗಳು ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿಲ್ಲ. ಉಪ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರ ಪ್ರಕಾರ ಆಯವ್ಯಯ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಇರುವ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾದ ಮಾನದಂಡಗಳು ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಡಚಣೆಯಾಗಿದೆ ವಿಳಂಬವಾದ ಅನುಮೋದನೆಗಳು ಮತ್ತು ವಿಳಂಬವಾದ ನಿಧಿ ಬಿಡುಗಡೆಯು ಪ್ರಗತಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಪ್ರತಿ ಫಲಾನುಭವಿ ಅರ್ಜಿಗೆ ದಾಖಲಾತಿಯು ತೊಡಕಾಗಿದೆ ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ತೀವ್ರ ಕೊರತೆ 	<ul style="list-style-type: none"> ಅವರ ಸ್ಥಳೀಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಗುರಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಕ್ಷೇತ್ರ/ರೈತರ ಅಗತ್ಯತೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ತಾಲೂಕು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಸಮಾಲೋಚನೆಯೊಂದಿಗೆ ಗುರಿಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಬೇಕು ಪರಸ್ಪರ ಬದಲಾಯಿಸುವ ಗುರಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಂದುವ ಮತ್ತು ಘಟಕಗಳ ನಡುವಿನ ಆಯವ್ಯಯವನ್ನು ತಾಲೂಕು/ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅನುಮತಿಸಬೇಕು ಸಮಯೋಚಿತ ಆನ್‌ಲೈನ್ ಅನುಮೋದನೆಗಳು ಮತ್ತು ನಿಧಿ ಬಿಡುಗಡೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಪ್ರತಿ ಫಲಾನುಭವಿ ಅರ್ಜಿಗೆ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಸರಳೀಕರಿಸಬಹುದು ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು (ಕನಿಷ್ಠ ಒಪ್ಪಂದದ ಮೇರೆಗೆ) ಆದ್ಯತೆಯ ಮೇಲೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು

3.3.2 ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು

ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ, ರೈತರು ತೋರಿಸಿರುವ ಆಸಕ್ತಿಯ ಹೊರತಾಗಿಯೂ, ಹೊಸ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಿತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಅಲಭ್ಯತೆಯು ಪ್ರಮುಖ ನಿರ್ಬಂಧವಾಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದಲ್ಲಿ, ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ರವಾನಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ಇದರಿಂದಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗೆ ಹಾಕಲು ಸ್ಥಳೀಯ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಿಂದ ಸಾಲದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ.

ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಎಲ್ಲಾ ಹತ್ತು ಮಾದರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಬರೋಡಾ, ಸಿಂಡಿಕೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ (ಈಗ ಕೆನರಾ ಬ್ಯಾಂಕ್) ಮತ್ತು ಯುನಿಯನ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾದಂತಹ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಕಾಸ ಗ್ರಾಮೀಣ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಂತಹ ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ.

ಬ್ಯಾಂಕನವರೊಂದಿಗಿನ ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಭಾಗಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಕೆಲವು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಸಾಲ ನೀಡುವಾಗ, ಅವರು ಆಂತರಿಕ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಸಾಲದ ಅರ್ಹತೆ, ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನೊಂದಿಗೆ ರೈತನ ಟ್ರಾಕ್ ರೆಕಾರ್ಡ್, ಸಾಲದ ಪ್ರಮಾಣ ಮುಂತಾದ ಕೆಲವು ನಿಯತಾಂಕಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಗಮನಸೆಳೆದರು. ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಸಾಲಕ್ಕಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮೇಲಾಧಾರ ಭದ್ರತೆಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ ಮತ್ತು ಇತರ ಹಿಂದುಳಿದ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದೇಶದನ್ವಯ ಎಲ್ಲಾ ಸಾಲದ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ಆಧಾರ್ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಲಿಂಕ್ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಸಾಲ ವಿತರಣೆಗಾಗಿ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಲಿಂಕ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿರುತ್ತವೆ.

ಬ್ಯಾಂಕು ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ನಂತರ ಸಾಲ ನೀಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಸಾಲವನ್ನು ವಿತರಿಸಲು 1-2 ತಿಂಗಳುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ತನ್ನ ಗ್ರಾಹಕರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುತ್ತವೆ. ಸಾಲದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಸಾಲ ಮರುಪಾವತಿ ಅವಧಿಯು 5-7 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ನೀಡಲಾದ ಪ್ರಮುಖ ವಿಧದ ಸಾಲದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸಿದ ಕೋಷ್ಟಕ 3.43 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.43: ಸಾಲಗಾರ ರೈತರ ಘಟಕವಾರು ಪಾಲು

ಕ್ರ. ಸಂ.	ಉದ್ದೇಶ	ಸಾಲಗಳ ಶೇಕಡಾ
1	ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ	60
2	ಹೊಸ ಉದ್ಯಾನವನಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ	30
3	ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯ	30
4	ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ	30
5	ಇತರೆ (ಅಣಬೆ ಕೃಷಿ, ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳು)	50

ಕೊಯ್ಲಿನ ನಂತರದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶೇಕಡಾವಾರು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ನಂತರದಲ್ಲಿ ಅಣಬೆ ಕೃಷಿಯಂತಹ ಇತರ ಘಟಕಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಈ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಶೇಕಡಾ ಮೂವತ್ತರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ತಲಾ ಹೊಸ ಉದ್ಯಾನಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ, ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಂದಿತ್ತು ಸಾಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಸಾಲ ಪಡೆದ ಎಲ್ಲಾ ರೈತರು ಅದನ್ನು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಿಗದಿತ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಲವನ್ನು ಬಳಸಿದ ನಂತರ ರೈತರು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಲಾಭ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 70 ರಷ್ಟು ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಶೇಕಡಾ 30 ರಷ್ಟು ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ರೈತರು ಅದನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಮ್ಮೆ ಸಾಲವನ್ನು ವಿತರಿಸಿದ ನಂತರ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಿರಂತರವಾಗಿ ರೈತರನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 50 ರಷ್ಟು ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಎಲ್ಲಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮರುಪಾವತಿ ಪೂರ್ಣಗೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಉಳಿದ ಬ್ಯಾಂಕರ್‌ಗಳು 25-30% ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಮರುಪಾವತಿ ಅಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕ ಮರುಪಾವತಿ ಮಾಡದಿರುವುದು. ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 70 ರಷ್ಟು ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಸಹಾಯಧನ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಶೇಕಡಾ 30 ರಷ್ಟು ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಇದು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕೆಂದು ದೃಢಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ.

- ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು ಮತ್ತು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.
- ಸಕಾಲಿಕ ಮತ್ತು ಸಂಪೂರ್ಣ ಮರುಪಾವತಿಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯ ಮೇಲೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ನಿಲುವು ಇರಬೇಕು
- ಸಹಾಯಧನದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ದರಗಳಿಗೆ ಸಮನಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು

3.3.3 ರೈತರ ಸಮೂಹ

ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಎಲ್ಲಾ ಹತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ರೈತರೊಂದಿಗೆ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರೈತರು ಎಲ್ಲಾ ಘಟಕಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ರೈತರು ಈ ಘಟಕವನ್ನು ಪುನರಾವರ್ತಿತವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಳೆ ನೀರನ್ನು ಕೊಯ್ಲು ಮಾಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ರೈತರು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ ನೀರು/ಕಾಲುವೆ ನೀರನ್ನು ಪಂಪ್ ಮಾಡಿ ನೀರಾವರಿಯನ್ನು ಕೊಯ್ಲಿನವರೆಗೆ ವರ್ಷವಿಡೀ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ 10 ಮೀ X 10 ಮೀ X 3 ಮೀ ಅಳತೆಯ ಸಣ್ಣ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡಗಳು ಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತ ಎಂದು ಅವರು ಸಲಹೆ ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ನಿರ್ಮಾಣಗಳನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲು ಸಹಾಯಧನ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಶೇಕಡಾ 50-60 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದು. ಹಲವಾರು ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲಾಗಿದೆ, ರೈತರು ಸಂತೃಪ್ತಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಶೀತಲ ಕೊಠಡಿಗಳು, ಅಡಿಕೆ ಸಂಸ್ಕರಣೆಗಾಗಿ ಸೌರ ಡ್ರೈಯರ್‌ಗಳು, ಈರುಳ್ಳಿ ಶೇಖರಣಾ ಶೆಡ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಒಣದ್ರಾಕ್ಷಿ ಶೆಡ್‌ಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ರೈತರು ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ಹೂಡುವಳಿಗಳನ್ನು ಈ ಹಿಂದೆಯೂ ಬಳಸಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಸಹಾಯಧನ ಮೊತ್ತವು ಬೆಳೆಗಳ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮವು ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿ ಬೀರಿರುತ್ತದೆ. ಸಹಾಯಧನ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದರೆ ಅದು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಗಣನೀಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಬಳಸುವುದನ್ನು ಅದು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವರು 4 ರಿಂದ 6 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಅನುಸರಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೈತರು ಮುಂದೆ ಬರಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉಪಕ್ರಮಗಳ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ ನಂತರ ತನ್ನ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ರೈತರೊಬ್ಬರು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಪಕ್ಷಿಗಳು ಹೊಲಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿವೆ, ಜೇನುನೋಣಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ, ಕಾಡು ಹಂದಿಗಳು ಸಹ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಿವೆ, ಅಜೈವಿಕ ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನು ಬಳಸದ ಕಾರಣ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಎರೆಹುಳುಗಳಿವೆ. ಜೇನುಸಾಕಣೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಅವರಲ್ಲಿ ಹಲವರು ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶದ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಹೀಗಾಗಿ ಇಳುವರಿ ಮತ್ತು ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿರುತ್ತದೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ನೀಡಿದ ಉಪಕರಣಗಳು ಪರಿಶ್ರಮವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಸಮಯ ಉಳಿತಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ರೈತರು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬಿಡಿ ಭಾಗಗಳು ಮತ್ತು ದುರಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದು ಇನ್ನೂ ದುಬಾರಿ ಮತ್ತು ಸವಾಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಮಾರಾಟಗಾರರ ಗಾಡಿಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನದನ್ನು ಮಾಡಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳಾದ ಪ್ಯಾಕ್-ಹೌಸ್, ಶೀತಲ ಕೊಠಡಿ, ಈರುಳ್ಳಿ ಶೇಖರಣಾ ನಿರ್ಮಾಣಗಳನ್ನು

ಉತ್ತೇಜಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯುಕ್ತ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳಾಗಿವೆ. ಸರ್ಕಾರ ಈ ರೀತಿ ಶೇಖರಣಾ ನಿರ್ಮಾಣಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವುದು ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿ ಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ನಿರ್ಮಾಣವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಒಂದು ಅಂಶವಾಗಿದೆ, ಇದು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ, ಇದು ಹೊಸ ತಂತ್ರಗಳು, ಬೆಳೆ ಪ್ರಭೇದಗಳು, ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರೈತರ ಜ್ಞಾನ, ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಮೂಡಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಮುಕ್ತ ಭೇಟಿಗಳು ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ, ಜೇನು ಸಾಕಾಣಿಕೆ, ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯ, ನೀರಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ತಂತ್ರಗಳು, ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಅಣಬೆ ಕೃಷಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಎಂದು ರೈತರು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ, ರೈತರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಕೈಗೆಟುಕುವ ಮತ್ತು ಲಭ್ಯತೆಯಿರುವ ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಕೆಲವು ಹೊಸ ಬೆಳೆಗಳು ಅಂದರೆ ಕೋಕೋ, ಟಿಶ್ಯೂ ಕಲ್ಚರ್ ಬಾಳೆ ತಳಿಗಳು, ಹಸಿರು ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೂವಿನ ಕೃಷಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡಲಾಗಿದ್ದು, ಉತ್ತಮ ಆದಾಯ ಗಳಿಸುತ್ತಿವೆ. ಈ ಕೆಲವು ತಂತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಭೇದಗಳ ಲಭ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಅಳವಡಿಕೆಯು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರು ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಅನುಕೂಲಕರ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ನೀಡಿರುತ್ತದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ, ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳ ನಂತರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಳುವರಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 10-30 ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ದೃಢಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಸುಧಾರಣೆ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಭೂಮಿಯಿಂದ ಬರುವ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 10 ರಿಂದ 20 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿದೆ ಎಂದು ರೈತರು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮತ್ತು ಇತರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಷ್ಟವನ್ನು ಶೇಕಡಾ 10 ರಿಂದ 20 ರಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಎಲ್ಲಾ ಘಟಕಗಳನ್ನು ವರ್ಧಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿ ಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗೆ ಪೇರಲ, ಪಪ್ಪಾಯಿ, ತರಕಾರಿಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಂತಹ ಬೆಳೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮಾಡುವುದಲ್ಲದೇ, ಇಂತಹ ರೈತರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ನೀಡಬಹುದಾದ ಹೆಚ್ಚು ಸಣ್ಣ ಈ ರೀತಿ ಶೇಖರಣಾ ನಿರ್ಮಾಣಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳ ಸಮರ್ಥನೀಯತೆ ಮತ್ತು ಅನುಸರಣೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ, ಎಲ್ಲಾ ಚರ್ಚೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳು ಸ್ಥಳೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದ್ದು ಅವುಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಕೈಗೊಂಡು ನಿರ್ವಹಿಸಿದರೆ ಸಮರ್ಥನೀಯವೆಂದು ರೈತರು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಇದನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಲಭ್ಯವಿರುತ್ತಾರೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶೇಖರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನಹರಿಸುವ ಮತ್ತೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಾಲ ವಿತರಣೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.44 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.44: ಸಾಲ ವಿತರಣೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಸಲಹೆಗಳು

ಕ್ರ.ಸಂ	ಸಲಹೆಗಳು	ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳ ಶೇಕಡಾವಾರು
1	ಬಡ್ಡಿ ದರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿರಿ	50
2	ಸಾಲವು ಬಡ್ಡಿರಹಿತವಾಗಿರಿ	30
3	ಸಾಲದ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಸರಳಗೊಳಿಸಿರಿ	50
4	ದಸ್ತಾವೇಜನ್ನು ಸರಳಗೊಳಿಸಿರಿ	40

ಶೇಕಡಾ 50 ರಷ್ಟು ಸಾಲ ಪಡೆದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಬಡ್ಡಿದರಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಸಾಲದ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಸರಳಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಶೇಕಡಾ 40 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ದಸ್ತಾವೇಜು ತುಂಬಾ ತೊಡಕಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಸರಳಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಶೇಕಡಾ 30 ರಷ್ಟು ಸಾಲ ಪಡೆದ ರೈತರು ಬಡ್ಡಿರಹಿತ ಸಾಲವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದಿಂದ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಬೆಂಬಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ರೈತರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.45 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಭವಿಷ್ಯದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಯೋಜನೆಗಳು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಪರ್ಕ, ಹೆಚ್ಚಿದ ಸಹಾಯಧನ ಮೊತ್ತ, ಹೊಸ ತಳಿಗಳ ಬೆಳೆಗಳು, ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವತ್ತ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ರೈತರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.45: ಭವಿಷ್ಯದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಉತ್ತೇಜನದ ಮೇಲೆ ರೈತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು

ಬೆಂಬಲದ ಅಂಶ	ಶೇಕಡಾ
ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ತಳಿ	7
ಸಹಾಯಧನದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಸಹಾಯಧನದ ವಿಧಾನವನ್ನು ಸರಳಗೊಳಿಸುವುದು	8
ಶೀಘ್ರ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಬೇಕು	4
ಹೊಸ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜ್ಞಾನವಿರಬೇಕು	8
ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಬೇಕು	8
ಹನಿ ಮತ್ತು ಇತರ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಇರಬೇಕು	8
ಬೀಜಗಳು ಮತ್ತು ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳು ಲಭ್ಯಗೊಳಿಸಬೇಕು	2
ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಪರ್ಕವಿರಬೇಕು	9
ಗ್ರಾಮ ಮಟ್ಟದ ಶೇಖರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಇರಬೇಕು	5

ಮೇಲಿನ ಸಲಹೆಗಳ ಹೊರತಾಗಿ, ರೈತರು ನೀಡಿದ ಕೆಲವು ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳು:

- ಒಣ ಮೆಣಸು, ಅಡಿಕೆ ಮತ್ತು ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಗೆ ಶೇಕಡಾ 40 ರಷ್ಟು ಸಹಾಯಧನದೊಂದಿಗೆ ರೂ. 1.5 ಲಕ್ಷದಿಂದ ರೂ. 3 ಲಕ್ಷ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಟ್ರಾ ವೈಲೆಟ್ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಹಾಳೆ, ಕಬ್ಬಿಣದ ನಿರ್ಮಾಣ, ನೈಸರ್ಗಿಕ ಹಾಸಿನೊಂದಿಗೆ ಸರಳವಾದ ಸೋಲಾರ್ ಡ್ರೈಯರ್ ಅನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ.
- ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳು, ಜೀವಾಮೃತವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.
- ಮೀಥೇನ್ ಮತ್ತು ಸುಣ್ಣದ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಜೈವಿಕ ಅನಿಲ ಸ್ಥಾವರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.

- ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಒಣಗಿಸುವ ಘಟಕದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ, ಇವುಗಳನ್ನು ಸಮುದಾಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಒದಗಿಸಬಹುದು.
- ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಲು ಒಂದು ಗುಂಪು ಅಥವಾ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ರೈತರನ್ನು ಗುಂಪು ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ರವಾನಿಸಲು ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಉತ್ತಮ ಸಂವಹನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಅಂದರೆ ಎಸ್‌ಎಂಎಸ್ ಅಥವಾ ವಾಟ್ಸ್‌ಆಪ್ ಗುಂಪಿನ ಮೂಲಕ ರೈತರಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ.
- ಜೇನುನೋಣಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಪರಿಮಳ ಆಧಾರಿತ ಕಳೆನಾಶಕಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಬೇಕು. ಜೇನುನೋಣಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಕಳೆನಾಶಕಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತಮ ಜಾಗೃತಿ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.
- ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಮೌಲ್ಯ ಸೇರ್ಪಡೆ ಮಾಡಬೇಕು.
- ಏಕ ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿಯ ಬದಲಿಗೆ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಂತರ ಬೆಳೆಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡಬೇಕು.
- ಜೇನುನೋಣ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಮತ್ತು ಉದ್ದಪಟ್ಟಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡ್‌ನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು.
- ಕೃಷಿ ಹೊಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಹಾನಿಗೊಳಗಾದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಹಾಳೆಯನ್ನು ಬದಲಿಸಲು ಅವಕಾಶ/ಸಹಾಯ ಧನದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದೆ.
- ಸ್ಥಳೀಯ ಅಗತ್ಯ ಆಧಾರಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಜಿಲ್ಲಾ ಕಛೇರಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮೊತ್ತವನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಬೇಕು.
- ಸಹಾಯ ಧನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಇತರ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ಹಂಚಬೇಕು.
- ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡಗಳು ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಶೇಖರಣಾ ನಿರ್ಮಾಣಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗೆ ಒದಗಿಸಲು ಉತ್ತೇಜಿಸಬಹುದು

3.3.4 ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆ

ಒಂದು ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ನಿರ್ಮಾಪಕರಿಂದ ಅಂದರೆ, ರೈತರಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾನೂನು ಘಟಕವಾಗಿದೆ, ಇದು ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದಕರು, ಮೀನುಗಾರರು, ನೇಕಾರರು, ಗ್ರಾಮೀಣ ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು, ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು. ಇವರಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಒಂದು ಉತ್ಪಾದಕರ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಸರಕು ಕುರಿತು ಆಸಕ್ತಿ ಗುಂಪುಗಳು, ರೈತರ ಗುಂಪುಗಳು, ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ಅಥವಾ ಸದಸ್ಯರ ನಡುವೆ ಅನುಕೂಲತೆ/ಲಾಭಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಒದಗಿಸುವ ಯಾವುದೇ ಇತರ ಕಾನೂನು ರೂಪದಲ್ಲಿರಬಹುದು. ನಿರ್ಮಾಪಕ ಕಂಪನಿಗಳಂತಹ ಕೆಲವು ರಚನೆಗಳಲ್ಲಿ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಉತ್ಪಾದಕರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಹ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಬಹುದು³¹.

³¹ National Bank for Agriculture and Rural Development (NABARD). 2015. Farmer Producer Organisations, Frequently Asked Question. Mumbai. Accessed at https://www.nafpo.in/wp-content/uploads/2019/05/Nabard_FARMER-PRODUCER-ORGANISATIONS.pdf

ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಲಾದ ಹತ್ತು ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ನಡೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಮಾದರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದರಂತೆ. ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸದಸ್ಯರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಹಲವಾರು ಘಟಕಗಳಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯ ಇತರ ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಅವರು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರುವ ಬಾಡಿಗೆ ಸೇವಾ ಕೇಂದ್ರ, ಹೂಡುವಳಿ ಮತ್ತು ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ವ್ಯವಹಾರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ನಕಲು ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಬಳಕೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು, ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದಿಂದ ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ರಚನೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಸಣ್ಣ ರೈತರ ಕೃಷಿ-ವ್ಯಾಪಾರ ಒಕ್ಕೂಟಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸಲಾಗಿದೆ.³¹

ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಲಾದ ಹತ್ತು ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ನಡೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಮಾದರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದರಂತೆ. ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸದಸ್ಯರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಹಲವಾರು ಘಟಕಗಳಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯ ಇತರ ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಅವರು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರುವ ಬಾಡಿಗೆ ಸೇವಾ ಕೇಂದ್ರ, ಹೂಡುವಳಿ ಮತ್ತು ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ವ್ಯವಹಾರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ನಕಲು ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಬಳಕೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು, ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದಿಂದ ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ರಚನೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಸಣ್ಣ ರೈತರ ಕೃಷಿ-ವ್ಯಾಪಾರ ಒಕ್ಕೂಟಕ್ಕೆ ಹಣವನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸಲಾಗಿದೆ.

ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ರಚನೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯು ಸಣ್ಣ ರೈತರ ಕೃಷಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಒಕ್ಕೂಟ, ನವದೆಹಲಿಗೆ ಠೇವಣಿ ಮಾಡಿದ ಮೊತ್ತದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.46 ರಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ಷೇಪಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.46: ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ (ಎಫ್‌ಪಿಒ) ಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಸಣ್ಣ

ರೈತರ ಕೃಷಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಒಕ್ಕೂಟ (ಎಸ್‌ಎಫ್‌ಎಸಿ)ಕ್ಕೆ ಠೇವಣಿ ಮಾಡಿದ ಮೊತ್ತ

ಕ್ರ. ಸಂ	ಜಿಲ್ಲೆ	ತಾಲ್ಲೂಕು	ಹಂತ	ಯೋಜನೆ	ವಿವರವಾದ ಯೋಜನಾ ವರದಿ/ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಜಿಲ್ಲಾ ತಾಲ್ಲೂಕು ಹಂತದ ಯೋಜನೆಯ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ	ವರ್ಷವಾರು ಠೇವಣಿ ಮಾಡಿದ ಮೊತ್ತ (ರೂ. ಲಕ್ಷಗಳು)				
						2014-15	2015-16	2016-17	2019-20	ಒಟ್ಟು
1.	ಚಿತ್ರದುರ್ಗ	ಚಿತ್ರದುರ್ಗ	I	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ	41.67	13.5834	14.05	17.33		44.9634
2.	ದಾವಣಗೆರೆ	ದಾವಣಗೆರೆ	I	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ	41.67	13.5834	14.05	17.33		44.9634
3.	ಮೈಸೂರು	ವರೂಣ	I	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ	41.67	13.5834	14.05	17.33		44.9634
4.	ಬೀದರ್	ಬೀದರ್	II	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ	41.67		13.88	17.18	5.50576	36.5658
5.	ದಾವಣಗೆರೆ	ದಾವಣಗೆರೆ	II	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ	41.67		13.88	17.18	5.50576	36.5658
6.	ಕೋಲಾರ	ಕೋಲಾರ	II	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ	41.67		13.88	17.18	5.50576	36.5658
7.	ರಾಮನಗರ	ರಾಮನಗರ	II	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ	41.67		13.88	17.18	5.50576	36.5658
8.	ಯಾದಗಿರಿ	ಷಹಾಪುರ	II	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ	41.67		13.88	17.18	5.50566	36.5657
9.	ಒಟ್ಟು				333.36	40.7502	111.55	137.89	27.52870	317.7189

2014-15 ರಿಂದ 2019-20 ರವರೆಗಿನ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಸಣ್ಣ ರೈತರ ಕೃಷಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಒಕ್ಕೂಟ, ನವದೆಹಲಿಗೆ ಒಟ್ಟು ರೂ. 317.7189 ಲಕ್ಷಗಳನ್ನು ಠೇವಣಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಹೋಲಿಕೆಯಿಂದ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ದಾವಣಗೆರೆ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ತಲಾ ರೂ. 44.96 ಲಕ್ಷಗಳನ್ನು ಉಳಿದ ಐದು ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ರೂ. 36.57 ಲಕ್ಷಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಎಲ್ಲಾ ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಬೀಜಗಳು, ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳು, ಜೇನು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳು, ಸಣ್ಣ ಕೃಷಿ ಉಪಕರಣಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಒಳಹರಿವಿನ ಪೂರೈಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮೆಣಸು, ಜೇನುತುಪ್ಪ ಮತ್ತು ಅಡಿಕೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈರುಳ್ಳಿ ಸಂಗ್ರಹ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದು, ಉತ್ಪಾದನೆಯ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿಯೂ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಹಾಸನದಲ್ಲಿ ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಶುಂಠಿಯೊಂದಿಗೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಿರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದಿಂದ ಪಡೆದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಯು ರೈತರಿಗೆ ಭೂ ಬಳಕೆಯನ್ನು ವೈವಿಧ್ಯಗೊಳಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕೃಷಿಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಭೂಮಿಯಿಂದ ಪರ್ಯಾಯ ಆದಾಯದ ಮೂಲವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿವೆ ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದರು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಹನಿ ನೀರಾವರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಿರ್ಮಾಣಗಳ ರಚನೆಯು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಸದುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿರುತ್ತದೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ಯಾಕ್ ಹೌಸ್‌ನ್ನು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲು, ಪ್ಯಾಕಿಂಗ್ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಮಾವನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಬಳಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸುಗ್ಗಿಯ ನಂತರದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದರಿಂದ ರೈತರು ಉತ್ತಮ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದು ಮತ್ತು ಸುಗ್ಗಿಯ ನಂತರದ ನಷ್ಟವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ಘಟಕವು ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಘಟಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಿಜಯಪುರದಲ್ಲಿ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಮತ್ತು ದಾಳಿಂಬೆ ಪ್ರಮುಖ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೀಟ ಮತ್ತು ರೋಗಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಇವು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸೀಮಿತ ಅರಿವು ಮತ್ತು ಅಳವಡಿಕೆ ಇದೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ರೈತರು ಬೇವಿನ ಎಣ್ಣೆ ಮತ್ತು ಬೇವಿನ ಹಿಂಡಿಯನ್ನು ಕೀಟಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಗೊಬ್ಬರವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಉತ್ತಮ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡ ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಬೇಸಾಯವನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ನೆರಳು ಜಾಲವು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸದಸ್ಯರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಯಾಂತ್ರೀಕರಣವು ಕೃಷಿ, ಕೀಟನಾಶಕಗಳ ಸಿಂಪರಣೆ ಮತ್ತು ಸಾಗಣೆಯನ್ನು ಸುಲಭಗೊಳಿಸಿದೆ ಎಂದು ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಅಂತರ್ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮತ್ತು ಕೊಯ್ಲಿಗೆ ಸಹ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸದಸ್ಯರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೈ ಹಿಡಿಯುವ ಬೆಂಬಲದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ, ಕೆಲವು ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯ ಇತರ ಯೋಜನೆಗಳ ಬೆಂಬಲದೊಂದಿಗೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ.

ಹಿರಿತನ ಮತ್ತು ಲಾಟರಿ ಪದ್ಧತಿ ಆಧರಿಸಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅವರ ಆಸಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯಯಂತಹ ವಿಶೇಷ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 10-20 ರಷ್ಟು ಇಳುವರಿ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಅವರು ಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸದಸ್ಯರು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಔಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಅದರ ಸದಸ್ಯರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೂವಿನ ಕೃಷಿ, ಜೇನು ಸಾಕಾಣಿಕೆ, ಶೀತಲ ಸರಪಳಿಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ, ನೀರಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ, ಈರುಳ್ಳಿಯಂತಹ ತರಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಶೇಖರಣಾ ನಿರ್ಮಾಣಗಳ ಉಪಯುಕ್ತತೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಕುರಿತು ನಡೆಸಲಾದ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯತೆ ಭೇಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ನೀರು ಕೊಯ್ಲು ರಚನೆಗಳು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಯುವಕರು ಆಯ್ಕೆಯಾದರೆ, ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ.

ಈರುಳ್ಳಿ, ಟೊಮೆಟೊ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಪಪ್ಪಾಯಿ ಮತ್ತು ಟಿಶ್ಯೂ ಕಲ್ಚರ್ ಬಾಳೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ನೀಡುವ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಯ ನಂತರ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ರೈತರು ಹೊಸ ತಳಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಮುಂದುವರಿಯಲು ಸಿದ್ಧರಿದ್ದಾರೆ. ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ಕೆಲವು ಹೊಸ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಿತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳೆಂದರೆ ಹನಿ ನೀರಾವರಿ, ಮಲ್ಚಿಂಗ್, ಕಳೆ ಕತ್ತರಿಸುವ ಯಂತ್ರ, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸುವುದು, ಎತ್ತರಿಸಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿನ ಕೃಷಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಆಗಿರುತ್ತವೆ.

ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳ ಸಮರ್ಥನೀಯತೆ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯ ಅನುಸರಣೆಯನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ, ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸದಸ್ಯರು ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳ ಸಮರ್ಥನೀಯತೆಯು ರೈತರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು, ಪ್ರಕೃತಿಯ ಬದಲಾವಣೆಗಳು, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ ಇತರವುಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ರೈತರೊಂದಿಗೆ ಅನುಸರಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯವಿರುವಂತೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ನೀಡಿರುತ್ತದೆ.

ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸದಸ್ಯರು ನೀಡಿದ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳು ಈ ರೀತಿ ಇವೆ:

- ಸಹಾಯಧನದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಇತರ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಸಮನಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು
- ರೈತರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಒಟ್ಟಾರೆ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು
- ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಅರಿವು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ರೈತರಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನವು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ತಲುಪಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು
- ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಕೈ ಹಿಡಿಯುವ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು

3.3.5 ಪದ್ಧತಿಯ ಸಂಘಟಕರು ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಗ್ರಾಹಕರು

ಎಲ್ಲಾ ಆಯ್ದು ಮಾದರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಗ್ರಾಹಕರು ಮತ್ತು ಪದ್ಧತಿಯ ಸಂಘಟಕರೊಂದಿಗೆ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲಾಯಿತು, ಅಂದರೆ 14 ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ (ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ತಲಾ ಎರಡು ಮತ್ತು ಮಂಡ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೂರು). ಸಂರಕ್ಷಿತ ಬೇಸಾಯ,

ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಉಪ-ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಪರಿಣಿತರು/ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಪದ್ಧತಿಯ ಸಂಘಟಕರು ಆಗಿದ್ದು, ಅವರು ರೈತ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಬಳಕೆದಾರರ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಾಗ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಸಹ ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಗ್ರಾಹಕರು ತಜ್ಞರು/ಕಂಪನಿಗಳಾಗಿದ್ದು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ನಂತರ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ರೈತರಿಗೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳು, ರೈತರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಗುಂಪುಗಳು, ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳು, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಗ್ರಾಹಕರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ.

ನಡೆಸಿದ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆಗಳಲ್ಲಿ, 16 ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು 4 ಕಂಪನಿಗಳು/ ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂಬತ್ತು (56.25%) ಪದ್ಧತಿಯ ಸಂಘಟಕರಾಗಿದ್ದರೆ, ಏಳು (43.75%) ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಗ್ರಾಹಕರಾಗಿವೆ. ಒಂದು ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯ ನಿರ್ಮಾಣ (ಪಾಲಿ ಹೌಸ್/ಶೇಡ್ ನೆಟ್), ಎರಡು ಮಾಗಿಸುವ ಕೋಣೆಗಳು, ಮೂರು ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು, ಮೂರು ಪ್ಯಾಕ್ ಹೌಸ್ (ಉಗ್ರಾಣಗಳು), ಮತ್ತು ಶೀತಲ ಸಂಗ್ರಾಹಾರಗಳು ಮತ್ತು ಸೇವಾ ಪೂರೈಕೆದಾರ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಸೇವಾ ಸಂಗ್ರಾಹಕಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ.

ಕೇವಲ 29% ಪದ್ಧತಿಯ ಸಂಘಟಕರು ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ಪೂರೈಕೆದಾರರಾಗಿದ್ದು ಅವರ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಹೂಡಿಕೆಯು ರೂ. 60,000 ದಿಂದ ರೂ. 12,00,000 ಆಗುತ್ತದೆ ಅವರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಅವರು ಒದಗಿಸಿದ ಖಾತರಿಯು ಉಪಕರಣಗಳ ಮೇಲೆ ಇದು ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು 2 ರಿಂದ 10 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಪದ್ಧತಿಯ ಸಂಘಟಕರು ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ವಾರ್ಷಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆಯವರೆಗೆ ವಿವಿಧ ಮಧ್ಯಂತರಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸೇವೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಅವರ ಒಟ್ಟು ವ್ಯವಹಾರವು ಸುಮಾರು 10-30% ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು, ಸರಾಸರಿ ವಾರ್ಷಿಕ ವಹಿವಾಟು ರೂ. 60 ಲಕ್ಷದಿಂದ ರೂ. 20 ಕೋಟಿಗಳವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಗ್ರಾಹಕರಲ್ಲರೂ ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಮೂವರು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅವರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ವರು ರೈತರಿಗೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ/ಮಾರಾಟವಾಗುವ ಒಟ್ಟು ಪ್ರಮಾಣವು 50 ಟನ್ಗಳಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದ್ದು, ವರ್ಷಕ್ಕೆ 3000 ಟನ್ಗಳು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಂಸ್ಕರಣೆಗೆ ಹೂಡಿಕೆಯು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ರೂ. 10 ಲಕ್ಷಗಳಿಂದ ರೂ. 60 ಲಕ್ಷಗಳು ಆಗಿದ್ದು, ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸರಾಸರಿ ವಹಿವಾಟು ರೂ. 25 ಲಕ್ಷದಿಂದ ರೂ. 7 ಕೋಟಿಗಳು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಒಟ್ಟು ನಿವ್ವಳ ಲಾಭವು ವಾರ್ಷಿಕ ರೂ. 10 ಲಕ್ಷದಿಂದ ರೂ. 1.75 ಕೋಟಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರಿಗೆ ಬಾಡಿಗೆ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿಗೆ ರೂ. 140/ ಚೀಲ ಮತ್ತು ಹಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿ ಟನ್ಗೆ ರೂ. 2000 ದಂತೆ ದರಗಳು ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ

ಅವರ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಈ ದರಗಳು ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಸಹಾಯಧನದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ 'ಆಶಯ ಪತ್ರ' ಪಡೆಯಲು ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಿಲ್ಲ. ಮಾಗಿಸುವ ಮತ್ತು ಶೈತ್ಯಾಗಾರದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ತುಂಬಾ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿವೆ ಎಂದು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಗ್ರಾಹಕರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ರೈತರು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಅವಧಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಉತ್ತಮ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಸಕಾಲಿಕ ಮತ್ತು ಸಮಂಜಸವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪಡೆಯುವುದು ಅವರು ಎದುರಿಸಿದ ಏಕೈಕ ನಿರ್ಬಂಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಪದ್ಧತಿಯ ಸಂಗ್ರಹಕಾರರು ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಗ್ರಾಹಕರು ನೀಡಿದ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ:

- ಸಹಾಯಧನದಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ನೀಡಬಹುದು
- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೊಬೈಲ್ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಬಹುದು
- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತಿರುಳು ತಯಾರಕರಂತಹ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆಯ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಬಹುದು

3.4 ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

3.4.1 ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ವಿವರಗಳು

3.4.1.1 ಜನಸಂಖ್ಯಾ ವಿವರಗಳು

ಫಲಾನುಭವಿ ರೈತರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾಹಿತಿಯು ಕುಟುಂಬಗಳ ಒಟ್ಟಾರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ. ವಯಸ್ಸು, ಕುಟುಂಬದ ಗಾತ್ರ, ಲಿಂಗ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯ ಮಾಲೀಕತ್ವದಂತಹ ಅಂಶಗಳು ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಸಾಲ, ಕೃಷಿ ಹೂಡುವಳಿ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತವೆ, ಇದು ಕೃಷಿಯಿಂದ ಆದಾಯದ ಗಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಅಂಶಗಳು, ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಮತ್ತು ನೆಡುವ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಉತ್ಪಾದನಾ ಮಟ್ಟಗಳು ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ವಿಧಾನವೂ ಸಹ ರೈತರ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುತ್ತವೆ (ವಾನ್ ಬ್ರೌನ್ ಮತ್ತು ಮಿರ್ಚಾಬೇವ್, 2015). ಉತ್ಪಾದನಾ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಉತ್ಪಾದಕರಿಗೆ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಅಗತ್ಯ-ಚಾಲಿತ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರ ಮೂಲಭೂತ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು ಯೋಗ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹಿಂದಿನ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಮ್ವಾನಿಕಿ (2006) ಇವರು ರೈತರ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ರೈತರ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾಹಿತಿಯು ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ವ್ಯಾಪಕ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಭಾಗವಾಗುವುದು ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಲಿಂಗ ಮತ್ತು ವಯಸ್ಸಿನ ಪ್ರಕಾರ ವರ್ಗೀಕರಣ, ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸದಸ್ಯತ್ವ, ಬಡತನದ ಸ್ಥಿತಿ, ಜಾತಿವಾರು, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿ,

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಮುಖ್ಯ ಉದ್ಯೋಗ, ಭೂ ಮಾಲೀಕತ್ವ, ನೀರಾವರಿ ಮೂಲ, ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕ, ಮಣ್ಣು ಪರೀಕ್ಷೆ, ಅರಿವು ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಯೋಜನೆಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಮೂಲ ಇವುಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇವುಗಳನ್ನು ಈ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಎ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಲಿಂಗವಾರು ವರ್ಗೀಕರಣ

ಕೃಷಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ರೈತರ ಲಿಂಗವು ಬೆಳೆ ಆಯ್ಕೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಉತ್ಪಾದನಾ ಅಂಶಗಳ ಉದ್ಯೋಗದಿಂದ ಪುರುಷ ರೈತರು ಸ್ತ್ರೀಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ ಎಂದು ಅನೇಕ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿರುತ್ತವೆ (ಆಸಂಟೆ ಮತ್ತು ಇತರರು, 2013; ಒನುಮಾ ಮತ್ತು ಇತರರು, 2013). ಈ ಬೆಳೆಗಳ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಹೆಚ್ಚಳದೊಂದಿಗೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಹಣ್ಣುಗಳು, ತರಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಹೂವುಗಳ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ (ಬಾಬಾ ಮತ್ತು ಇತರರು, 2010). ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಲಿಂಗವಾರು ವರ್ಗೀಕರಣವನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.47 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಸಹಾಯ ಪಡೆದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ, ಶೇಕಡಾ 84.30 ರಷ್ಟು ಪುರುಷರು ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 15.70 ರಷ್ಟು ಮಹಿಳಾ ರೈತರು ಇರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಬಹುದು (ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 10.97 ಶೇಕಡಾ 89.03%). ಪಿತೃಪ್ರಭುತ್ವದ ಕುಟುಂಬದ ಪ್ರಕಾರದ ಜೊತೆಗೆ ಮನೆಯ ಪುರುಷ ಸದಸ್ಯರು ಭೂಮಿಯ ಮಾಲೀಕತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶೇಕಡಾವಾರು ಪುರುಷ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರುತ್ತದೆ. ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ವಿತರಣೆಯು ವಿಜಯಪುರಕ್ಕೆ (10.82%) ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಕಲಬುರಗಿಯಲ್ಲಿ (22.44%) ಮಹಿಳಾ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸಿರುತ್ತದೆ. ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಲ್ಲಿ, ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಶೇಕಡ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರರಷ್ಟು ಪುರುಷ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರು ಇದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಪುರುಷ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರು ಅಂದರೆ 65.38% ರಷ್ಟು ಇದ್ದಾರೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.47: ಸಮೀಕ್ಷಾ ಪ್ರತಿಸ್ಪಂದಕರುಗಳ ಲಿಂಗವಾರು ಹಂಚಿಕೆ

ಜಿಲ್ಲೆ	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು					ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು				
	ಮಹಿಳೆಯರು		ಪುರುಷರು		ಒಟ್ಟು	ಮಹಿಳೆಯರು		ಪುರುಷರು		ಒಟ್ಟು
	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%		ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	
ಬೀದರ್	13	15.85	69	84.15	82	2	12.50	14	87.50	16
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	64	14.38	381	85.62	445	4	7.41	50	92.59	54
ದಾವಣಗೆರೆ	107	13.74	672	86.26	779	7	9.21	69	90.79	76
ಧಾರವಾಡ	21	16.94	103	83.06	124	-	-	19	100.00	19
ಹಾಸನ	119	19.57	489	80.43	608	9	15.79	48	84.21	57
ಕಲಬುರಗಿ	46	22.44	159	77.56	205	9	34.62	17	65.38	26
ಕೋಲಾರ	57	14.92	325	85.08	382	1	2.44	40	97.56	41
ಮಂಡ್ಯ	58	16.48	294	83.52	352	8	20.51	31	79.49	39
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	225	15.93	1187	84.07	1412	12	9.76	111	90.24	123
ವಿಜಯಪುರ	46	10.82	379	89.18	425	1	3.13	31	96.88	32
ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ	756	15.70	4058	84.30	4814	53	10.97	430	89.03	483

ಬಿ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವಯಸ್ಸಿನ ಪ್ರಕಾರ ವರ್ಗೀಕರಣ

ಕೆಲವು ಅಧ್ಯಯನಗಳ ಪ್ರಕಾರ ವಯಸ್ಸು ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಧನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಿಸುತ್ತದೆ ಏಕೆಂದರೆ ರೈತರ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ಕಾಲಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಾಸದ ಮೂಲಕ ಪರಿಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ (ಅಬ್ದುಲ್-ಕರೀಮ್ ಮತ್ತು ಇಸ್ಲಿನ್, 2016; ಓರೆನ್ ಮತ್ತು ಅಲೆಮ್ಬಾರ್, 2006). ಇತರ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನಿಸುತ್ತವೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಯುವ ರೈತರು ಹಳೆಯ ರೈತರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ (ಲ್ಯಾಟಿಫ್, 2010; ಸ್ಯಾಮ್ಯುಯೆಲ್ ಮತ್ತು ಇತರರು., 2014). ವಯಸ್ಸಾದ ರೈತರು ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಹಿಂಜರಿಯಬಹುದು ಮತ್ತು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದಿರುವಿಕೆ ಅಥವಾ ಅಸಮರ್ಥತೆಯು ಅವರ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಬಹುದು ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಮಟ್ಟದ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಅವರು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು 30 ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ, 31 ರಿಂದ 40 ವರ್ಷ, 41-50 ವರ್ಷ ಮತ್ತು 50 ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ನಾಲ್ಕು ವಯೋಮಾನದ ವರ್ಗಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ, 50 ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು (54%) ಕಂಡುಬಂದರೆ, ನಂತರ 41-50 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನವರು (34%), ಕನಿಷ್ಠ (1.00%) 30 ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವಯಸ್ಸಿನವರು ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ, ವಿವಾಹಿತ ಪುತ್ರರಿಗೆ ಭೂ ಪರಭಾರೆಯನ್ನು ಹಕ್ಕು ಪತ್ರಗಳನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸದೆ ಸಾಗುವಳಿ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಶೇಕಡಾವಾರು ರೈತರು ಕಿರಿಯ ವಯಸ್ಸಿನ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು. ಪ್ರತಿ ವರ್ಗದ ಶೇಕಡಾವಾರು ಪಾಲು ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾದರೂ ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಲ್ಲಿ ಇದೇ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಹತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸರಾಸರಿ ವಯಸ್ಸು 50 ರಿಂದ 56 ವರ್ಷಗಳು ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ, ಅವರು ಗಣನೀಯ ಕೃಷಿ ಅನುಭವವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.48: ವಯೋಮಾನಾಧಾರಿತ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಿತ ರೈತರ ಹಂಚಿಕೆ

ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು				ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು			
		<=30	31-40	41-50	>50		<=30	31-40	41-50	>50
ಬೀದರ್	82	1	11	27	43	16	2	5	5	4
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	445	4	50	126	265	54	1	14	13	26
ದಾವಣಗೆರೆ	779	2	32	385	360	76	3	15	38	20
ಧಾರವಾಡ	124	4	8	27	85	19	-	-	4	15
ಹಾಸನ	608	7	131	181	289	57	4	12	24	17
ಕಲಬುರಗಿ	205	6	27	74	98	26	0	4	9	13
ಕೋಲಾರ	382	5	66	105	206	41	4	17	16	4
ಮಂಡ್ಯ	352	3	42	144	163	39	3	10	13	13
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	1412	7	86	428	891	123	-	5	43	75
ವಿಜಯಪುರ	425	17	73	133	202	32	-	1	7	24
ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ	4814	56	526	1630	2602	483	17	83	172	211

ಸಿ. ಸಮುದಾಯ ಆಧಾರಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯತ್ವ

ಸಮುದಾಯ ಆಧಾರಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿನ ಸದಸ್ಯತ್ವವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಸಂಬಂಧತೆ ಮತ್ತು ಗುಂಪು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಜನಸಂಖ್ಯಾ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಮುದಾಯ ಆಧಾರಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾದ ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪು, ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕರ ಸಂಸ್ಥೆ, ರೈತರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಗುಂಪುಗಳು, ಇತರ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಯಾವುದೇ ಸಮುದಾಯ ಆಧಾರಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಸದಸ್ಯರಾಗದವರಿಗೆ ಸದಸ್ಯತ್ವದ ಪ್ರಕಾರ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವಿತರಣೆಯನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸಿದ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ವಿಚಾರ ವಿಮೆಯ, ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಅಳವಡಿಕೆ, ಉಳಿತಾಯ ಮತ್ತು ಸಾಲ ನೀಡುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಸಂಪರ್ಕ ಬಿಂದುವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಲಗತ್ತಿಸಿದ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ, ಬಹುಪಾಲು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು (86%) ಯಾವುದೇ ಸಮುದಾಯ-ಆಧಾರಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ, ಆದರೆ 9.18 ಶೇಕಡಾ ರೈತರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಗುಂಪುಗಳ ಸದಸ್ಯರು, 4.11 ಶೇಕಡಾ ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು 0.64 ಶೇಕಡಾ ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸದಸ್ಯರು ಯಾವುದೇ ಸಮುದಾಯ-ಆಧಾರಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪೈಕಿ ಬೀದರ್, ದಾವಣಗೆರೆ ಮತ್ತು ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಶೇ. 10 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ರೈತರು ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ಅದೇ ರೀತಿ ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಶೇ. 42.23 ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ಶೇ. 40.79 ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ರೈತ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಗುಂಪಿನ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರಿಂದ ರೈತರ ಜಾಲವು ಪ್ರಬಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.49: ಸಮುದಾಯ ಆಧಾರಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿನ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸದಸ್ಯತ್ವ

ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು								ಒಟ್ಟು
	ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪು		ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕರ ಸಂಸ್ಥೆ		ರೈತ ಸಂಘ		ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ		
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	
ಬೀದರ್	20	24.39	3	3.66	1	1.22	58	70.73	82
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	36	8.09	4	0.90	14	3.15	391	87.87	445
ದಾವಣಗೆರೆ	81	10.40	7	0.90	329	42.23	362	46.47	779
ಧಾರವಾಡ	-	-	1	0.81	-	-	123	99.19	124
ಹಾಸನ	13	2.14	3	0.49	38	6.25	554	91.12	608
ಕಲಬುರಗಿ	28	13.66	7	3.41	3	1.46	167	81.46	205
ಕೋಲಾರ	4	1.05	3	0.79	18	4.71	357	93.46	382
ಮಂಡ್ಯ	6	1.70	0	0.00	24	6.82	322	91.48	352
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	4	0.28	3	0.21	4	0.28	1401	99.22	1412
ವಿಜಯಪುರ	6	1.41	-	-	11	2.59	408	96.00	425
ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ	198	4.11	31	0.64	442	9.18	4143	86.06	4814

ಕೋಷ್ಟಕ 3.50: ಸಮುದಾಯ ಆಧಾರಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಸದಸ್ಯತ್ವ

ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು								
	ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪು		ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕರ ಸಂಸ್ಥೆ		ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ		ರೈತ ಸಂಘ		ಒಟ್ಟು
	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	
ಬೀದರ್	3	18.75	-	-	13	81.25	-	-	16
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	3	5.56	-	-	51	94.44	-	-	54
ದಾವಣಗೆರೆ	9	11.84	-	-	36	47.37	31	40.79	76
ಧಾರವಾಡ	-	-	-	-	19	100.00	-	-	19
ಹಾಸನ	-	-	-	-	52	91.23	5	8.77	57
ಕಲಬುರಗಿ	11	42.31	-	-	15	57.69	0	0.00	26
ಕೋಲಾರ	-	-	-	-	39	95.12	2	4.88	41
ಮಂಡ್ಯ	-	-	-	-	39	100.00	-	-	39
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	-	-	-	-	122	99.19	1	0.81	123
ವಿಜಯಪುರ	-	-	-	-	32	100.00	-	-	32
ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ	26	5.38	-	-	418	86.54	39	8.07	483

ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು (86.54%) ಯಾವುದೇ ಸಮುದಾಯ ಆಧಾರಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರಲಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಶೇಕಡಾ 8.07 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 5.38 ರಷ್ಟು ಕ್ರಮವಾಗಿ ರೈತ ಸಂಘ ಮತ್ತು ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು, (ಕೋಷ್ಟಕ 3.50).

ಡಿ. ಬಡತನದ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣ

ಬಡತನವು ಯೋಗಕ್ಷೇಮದಲ್ಲಿ ಅಭಾವವನ್ನು ಉಚ್ಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಘನತೆಯಿಂದ ಬದುಕಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಮೂಲ ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅಸಮರ್ಥತೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಬಡತನವು ಕಡಿಮೆ ಮಟ್ಟದ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣ, ಶುದ್ಧ ನೀರು ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯದ ಕಳಪೆ ಲಭ್ಯತೆ, ಅಸಮರ್ಪಕ ಭೌತಿಕ ಭದ್ರತೆ, ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ಕೊರತೆ ಮತ್ತು ಒಬ್ಬರ ಜೀವನವನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಲು ಅಸಮರ್ಥತೆ ಮತ್ತು ಅವಕಾಶ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ (ವಿಶ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ್). ಬಡತನವನ್ನು ಅಳೆಯುವ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿಧಾನವೆಂದರೆ ಮೂಲಭೂತ ಮಾನವ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಸರಕು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಖರೀದಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಕನಿಷ್ಠ ವೆಚ್ಚವನ್ನು (ಅಥವಾ ಆದಾಯ) ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸುವುದು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಬಡತನ ರೇಖೆ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರನ್ನು ಬಡತನ ರೇಖೆಯ ಮೇಲೆ ಇರುವವರು ಮತ್ತು ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿರುವವರು ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಅರ್ಹವಾದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಿತರಣಾ ಕಾರ್ಡ್ ಗಳ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕವು ಬಡತನದ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಸಮೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಿದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ, ನಿಯಂತ್ರಣ ಗುಂಪಿನ 85 ಮತ್ತು 15 ಪ್ರತಿಶತಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ 82.18 ಶೇಕಡಾ ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿರುವವರ ಮತ್ತು 17.82 ಶೇಕಡಾ ಬಡತನ ರೇಖೆಯ ಮೇಲೆ ಇರುವವರ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುತ್ತದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಕಲಬುರಗಿ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಉಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇ. 80 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿರುವವರ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಹೆಚ್ಚಿನ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಮನೆಯ ಆದಾಯದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದು ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಪೈಕಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಮಾತ್ರ ಬಡತನ ರೇಖೆಯ ಮೇಲೆ ಇರುವವರ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಶೇ. 50 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಇರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.51: ಬಡತನ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ವರ್ಗೀಕರಣ

ಜಿಲ್ಲೆ	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು				ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು					
	ಬಡತನ ರೇಖೆಯ ಮೇಲೆ ಇರುವವರು		ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿರುವವರು		ಒಟ್ಟು	ಬಡತನ ರೇಖೆಯ ಮೇಲೆ ಇರುವವರು		ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿರುವವರು		ಒಟ್ಟು
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ		ಸಂಖ್ಯೆ	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	
ಬೀದರ್	15	18.29	67	81.71	82	3	17	13	83	16
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	257	57.75	188	42.25	445	32	59	22	41	54
ದಾವಣಗೆರೆ	98	12.58	681	87.42	779	15	19	61	81	76
ಧಾರವಾಡ	6	4.84	118	95.16	124	1	5	18	95	19
ಹಾಸನ	74	12.17	534	87.83	608	7	12	50	88	57
ಕಲಬುರಗಿ	11	5.37	194	94.63	205	4	17	22	83	26
ಕೋಲಾರ	10	2.62	372	97.38	382	-	-	41	100	41
ಮಂಡ್ಯ	-	-	352	100.00	352	1	2	38	98	39
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	348	24.65	1064	75.35	1412	12	10	111	90	123
ವಿಜಯಪುರ	39	9.18	386	90.82	425	-	-	32	100	32
ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ	858	17.82	3956	82.18	4814	74	15	409	85	483

ಇ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಜಾತಿವಾರು ವರ್ಗೀಕರಣ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿಯ ಆಯ್ಕೆಯ ಮೇಲೆ ಜಾತಿಯು ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಸಮುದಾಯಗಳು (ಉದಾ. ತಿಗಳ) ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಜಾತಿವಾರು ವರ್ಗೀಕರಣವನ್ನು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ, ಇತರೆ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳು, ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.52 ರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಫಲಾನುಭವಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು (43.23%) ಅನುಪಾತವು ಇತರೆ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ, ನಂತರ ಇತರರು (37.56%). ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯವರು ಶೇಕಡಾ 12.78 ರಷ್ಟಿದ್ದರೆ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡವು 4.94 ಪ್ರತಿಶತವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯ (1.50%) ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ (21.88%)

ಮಂಡ್ಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದ ಪ್ರತಿನಿಧ್ಯವು (19.35%) ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಕಲಬುರಗಿ ಮತ್ತು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶೇಕಡಾವಾರು ಇತರ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದವರು ಇರುತ್ತಾರೆ (72.20% ಮತ್ತು 71.59%) ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ (13.71% ಮತ್ತು 28.31%)ಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶೇಕಡಾವಾರು ಇತರ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ, ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರ ಜಾತಿವಾರು ಹಂಚಿಕೆಯು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಜಾತಿ ಜನಗಣತಿ ವೀಕ್ಷಣೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.52: ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಜಾತಿವಾರು ವರ್ಗೀಕರಣ

ಜಿಲ್ಲೆ	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು										ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಟ್ಟು
	ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರು		ಇತರ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗ		ಇತರ ವರ್ಗ		ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ		ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ		
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	
ಬೀದರ್	6	7.32	56	68.29	1	1.22	8	9.76	11	13.41	82
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	18	4.04	126	28.31	148	33.26	73	16.40	80	17.98	445
ದಾವಣಗೆರೆ	14	1.80	342	43.90	310	39.79	86	11.04	27	3.47	779
ಧಾರವಾಡ	0	0.00	17	13.71	58	46.77	25	20.16	24	19.35	124
ಹಾಸನ	3	0.49	329	54.11	167	27.47	102	16.78	7	1.15	608
ಕಲಬುರಗಿ	4	1.95	148	72.20	3	1.46	32	15.61	18	8.78	205
ಕೋಲಾರ	0	0.00	219	57.33	78	20.42	53	13.87	32	8.38	382
ಮಂಡ್ಯ	6	1.70	252	71.59	3	0.85	77	21.88	14	3.98	352
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	18	1.27	444	31.44	838	59.35	107	7.58	5	0.35	1412
ವಿಜಯಪುರ	3	0.71	148	34.82	202	47.53	52	12.24	20	4.71	425
ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ	72	1.50	2081	43.23	1808	37.56	615	12.78	238	4.94	4814
	ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು										
ಬೀದರ್	-	-	16	100.00	-	-	-	-	-	-	16
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	7	12.96	24	44.44	15	27.78	4	7.41	4	7.41	54
ದಾವಣಗೆರೆ	-	-	29	38.16	37	48.68	7	9.21	3	3.95	76
ಧಾರವಾಡ	-	-	5	26.32	6	31.58	6	31.58	2	10.53	19
ಹಾಸನ	2	3.51	27	47.37	23	40.35	3	5.26	2	3.51	57
ಕಲಬುರಗಿ	-	-	13	50.00	0	0.00	13	50.00	0	0.00	26
ಕೋಲಾರ	-	-	18	43.90	19	46.34	2	4.88	2	4.88	41
ಮಂಡ್ಯ	-	-	29	74.36	-	-	8	20.51	2	5.13	39
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	1	0.81	30	24.39	77	62.60	10	8.13	5	4.07	123
ವಿಜಯಪುರ	-	-	3	9.38	19	59.38	8	25.00	2	6.25	32
ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ	10	2.07	194	40.17	196	40.58	61	12.63	22	4.55	483

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ನಿಯಂತ್ರಣ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ, ರೈತರ ಜಾತಿವಾರು ವಿತರಣೆಯು ಪ್ರತಿ 2/5 ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರು ಇತರೆ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಇತರೆ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿರುತ್ತದೆ, ಇದನ್ನು ಫಲಾನುಭವಿ ಮಾದರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಬಹುದು. (ಕೋಷ್ಟಕ 3.52) ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಇತರೆ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ನೂರಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ವಿಜಯಪುರದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 9.38 ರಷ್ಟು ಇತರೆ ವರ್ಗದವರನ್ನು (59.38%) ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ (25%) ಯವರನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಎಫ್. ಫಲಾನುಭವಿ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರ ವಯೋಮಾನದ ವರ್ಗೀಕರಣ

ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಗೆ ವಿವಿಧ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಅನುಭವದ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಘಟನೆಗಳ ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್‌ಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸಮಯೋಚಿತ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಿಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಾಕಷ್ಟು ಪೂರೈಕೆಯ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರನ್ನು 15 ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಪುರುಷರು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರು ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೋಷ್ಟಕ 3.53 ರಿಂದ 15 ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಫಲಾನುಭವಿ ಕುಟುಂಬಗಳ 100 ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ 35 ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಬಹುದು. ಹಾಸನ ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಮಂಡ್ಯ, ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಯಸ್ಕ ಪುರುಷರ ಶೇಕಡಾ ಪ್ರಮಾಣವು ಹೆಚ್ಚು ಇರುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಪುರುಷರು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರ ಅನುಪಾತವು ಸುಮಾರು 50 ಪ್ರತಿಶತದಷ್ಟು ಉಳಿದಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.53: ಫಲಾನುಭವಿ ಕುಟುಂಬ ಸದಸ್ಯರ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ವಯೋಮಾನದ ವರ್ಗೀಕರಣ

ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು		ಪ್ರತಿ ಫಲಾನುಭವಿ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ 15 ವರ್ಷ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರ ಸರಾಸರಿ ಸಂಖ್ಯೆ	ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು		ಪ್ರತಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ 15 ವರ್ಷ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರ ಸರಾಸರಿ ಸಂಖ್ಯೆ
	15 ವರ್ಷ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ			15 ವರ್ಷ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ		
	ಪುರುಷರು (%)	ಮಹಿಳೆಯರು (%)		ಪುರುಷರು (%)	ಮಹಿಳೆಯರು (%)	
ಬೀದರ್	53	47	4.57	52	48	3.97
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	50	50	3.18	53	47	5.07
ದಾವಣಗೆರೆ	53	47	3.56	49	51	3.52
ಧಾರವಾಡ	57	43	3.79	51	49	5.73
ಹಾಸನ	49	51	3.74	45	55	2.94
ಕಲಬುರಗಿ	53	47	3.94	49	51	2.61
ಕೋಲಾರ	52	48	2.90	52	48	3.50
ಮಂಡ್ಯ	59	41	2.89	59	41	5.45
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	48	52	3.61	50	50	4.40
ವಿಜಯಪುರ	53	47	4.57	64	36	7.10
ಸರಾಸರಿ	52	47	3.68	52	48	4.53

ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಲ್ಲಿ, ವಯಸ್ಕ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ವಿತರಣೆಯು 100 ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ 43 ಆಗಿತ್ತು. ವಯಸ್ಕ ಪುರುಷ ಸ್ತ್ರೀ ಅನುಪಾತವು 53:47 ಆಗಿತ್ತು, ಇದು ಸ್ವಲ್ಪ ಪುರುಷ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಪರವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಬಿ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿ

ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಅಧ್ಯಯನಗಳ ಪುರಾವೆಗಳು ಉತ್ಪಾದನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಹೊಸ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಉತ್ಪಾದನಾ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ರೈತರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮಟ್ಟವನ್ನು ತೋರಿಸಿರುತ್ತವೆ (ಹಸನ್ ಮತ್ತು ಅಹ್ಮದ್, 2005). ಇದಲ್ಲದೆ, ಸಾಕ್ಷರ ರೈತರೊಂದಿಗೆ ನವೀನ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಿತ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಉತ್ಪಾದಕರನ್ನು ಮನವೊಲಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಸಮಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಪ್ರಮಾಣವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವಿತರಣೆಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.54 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಅನಕ್ಷರಸ್ಥ, ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಸಾಕ್ಷರತೆ, ಪ್ರಾಥಮಿಕ, ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಮತ್ತು ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ, ಪದವಿ/ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಮತ್ತು ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿಯಂತಹ ವಿಭಾಗಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ಸುಮಾರು 2/5 ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಪ್ರೌಢಶಾಲಾ ಹಂತದವರೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಶೇಕಡಾ 20.90 ರಷ್ಟು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ ಎಲ್ಲಾ ಇತರ ವರ್ಗಗಳು ಸಣ್ಣ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರು ಕಲಬುರಗಿಯಲ್ಲಿ (35.00%) ನಂತರ ವಿಜಯಪುರದಲ್ಲಿ (32%) ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಗತಿಪರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿರುವ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರ ಒಟ್ಟಾರೆ ಸರಾಸರಿ ಶೇಕಡಾವಾರು 9.83 ರಷ್ಟು ಆಗಿರುತ್ತದೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಲ್ಲಿ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಅವಲೋಕನಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.54: ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸ್ಥಿತಿ

ಜಿಲ್ಲೆ	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು														
	ಅನಕ್ಷರಸ್ಥ		ಶ್ರಿಯಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಸಾಕ್ಷರ		ಪ್ರಾಥಮಿಕ		ಮಾಧ್ಯಮಿಕ		ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆ		ಪದವಿ/ಡಿಪ್ಲೊಮಾ		ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿ ಮತ್ತು ಮೇಲಿನದು		ಒಟ್ಟು
	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	
ಬೀದರ್	15	18.29	0	0.00	21	25.61	15	18.29	15	18.29	ಇಲ್ಲ	%	5	6.10	82
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	3	0.67	8	1.80	121	27.19	35	7.87	176	39.55	11	13.41	18	4.04	445
ದಾವಣಗೆರೆ	15	1.93	0	0.00	67	8.60	146	18.74	463	59.44	84	18.88	6	0.77	779
ಧಾರವಾಡ	27	21.77	0	0.00	53	42.74	13	10.48	21	16.94	82	10.53	0	0.00	124
ಹಾಸನ	28	4.61	10	1.64	63	10.36	159	26.15	267	43.91	10	8.06	6	0.99	608
ಕಲಬುರಗಿ	73	35.61	0	0.00	52	25.37	28	13.66	40	19.51	75	12.34	1	0.49	205
ಕೋಲಾರ	93	24.35	0	0.00	45	11.78	38	9.95	154	40.31	11	5.37	3	0.79	382
ಮಂಡ್ಯ	35	9.94	2	0.57	31	8.81	75	21.31	181	51.42	49	12.83	3	0.85	352
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	46	3.26	29	2.05	326	23.09	470	33.29	509	36.05	25	7.1	3	0.21	1412
ವಿಜಯಪುರ	138	32.47	0	0.00	121	28.47	27	6.35	85	20	29	2.05	8	1.88	425
ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ	473	9.83	49	1.02	900	18.70	1006	20.90	1911	39.7	46	10.82	53	1.10	4814
	ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು														
ಬೀದರ್	-	-	-	-	1	6.25	4	25.00	7	43.75	3	18.75	1	6.25	16
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	-	-	3	5.56	9	16.67	4	7.41	28	51.85	11	20.37	1	1.85	54
ದಾವಣಗೆರೆ	-	-	-	-	2	2.63	6	7.89	46	60.53	19	25.00	3	3.95	76
ಧಾರವಾಡ	9	47.37	-	-	9	47.37	-	-	1	5.26	-	-	-	-	19
ಹಾಸನ	-	-	-	-	5	8.77	26	45.61	23	40.35	3	5.26	-	-	57
ಕಲಬುರಗಿ	11	42.31	-	-	4	15.38	3	11.54	4	15.38	4	15.38	-	-	26
ಕೋಲಾರ	2	4.88	-	-	2	4.88	12	29.27	10	24.39	13	31.71	2	4.88	41
ಮಂಡ್ಯ	8	20.51	-	-	3	7.69	4	10.26	17	43.59	6	15.38	1	2.56	39
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	3	2.44	3	2.44	20	16.26	51	41.46	41	33.33	5	4.07	-	-	123
ವಿಜಯಪುರ	14	43.75	-	-	16	50.00	1	3.13	1	3.13	-	-	-	-	32
ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ	47	9.73	6	1.24	71	14.70	111	22.98	178	36.85	64	13.25	8	1.66	483

ಟಿಪ್ಪಣಿ: % = ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ

ಹೆಚ್. ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ಯೋಗ

ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರನ್ನು ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು, ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಕುಶಲ ಕೆಲಸ, ಸೇವೆ (ಸಂಬಳ/ಪಿಂಚಣಿ), ಸ್ವ-ಉದ್ಯೋಗ/ ವ್ಯಾಪಾರ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ/ ಪಶುಸಂಗೋಪನೆ ಮುಂತಾದ ಮುಖ್ಯ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ವರ್ಗಗಳ ಪ್ರಕಾರ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ರೈತರು ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಉತ್ಪಾದನಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವರ್ಗಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದಿಂದ ಯಾವುದೇ ಘಟಕವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಹವಾಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ವರ್ಗೀಕರಣ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.55 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬಹುಪಾಲು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು (82.78%) ಮುಖ್ಯ ಉದ್ಯೋಗವಾಗಿ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ, ನಂತರ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು (8.14%), ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ (6.71%) ಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ರಾಜ್ಯದ ಸರಾಸರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಹಾಸನ, ಮಂಡ್ಯ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಆದಾಯವನ್ನು ಗಳಿಸುವ ಜನರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾಲು ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ನಾವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ಯೋಗವು ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಬಹುದು, ನಂತರ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ತಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿ ಕಳಪೆಯಾಗಿರುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ ಲಾಭದಾಯಕ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಮರ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.55: ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ವರ್ಗೀಕರಣ

ಜಿಲ್ಲೆ	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು														
	ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು		ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು		ಪಶು ಸಂಗೋಪನೆ		ತೋಟಗಾರಿಕೆ		ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗ /ವ್ಯಾಪಾರ		ಸೇವೆ (ಸಂಬಳ / ಪಿಂಚಣಿ)		ಕೌಶಲ್ಯಪೂರ್ಣ ಕೆಲಸ		ಒಟ್ಟು
	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	
ಬೀದರ್	80	97.56	-	-	-	-	-	-	1	1.22	1	1.22	-	-	
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	346	77.75	43	9.66	-	-	52	11.69	1	0.22	-	-	3	0.67	445
ದಾವಣಗೆರೆ	678	87.03	54	6.93	2	0.26	14	1.80	11	1.41	-	-	20	2.57	779
ಧಾರವಾಡ	63	50.81	60	48.39	-	-	-	-	-	-	1	0.81	-	-	124
ಹಾಸನ	396	65.13	57	9.38	1	0.16	151	24.84	2	0.33	1	0.16	-	-	608
ಕಲಬುರಗಿ	173	84.39	6	2.93	2	0.98	14	6.83	6	2.93	3	1.46	1	0.49	205
ಕೋಲಾರ	286	74.87	1	0.26	-	-	85	22.25	-	-	10	2.62	-	-	382
ಮಂಡ್ಯ	279	79.26	43	12.22	6	1.70	-	-	8	2.27	-	-	15	4.26	352
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	1403	99.36	-	-	-	-	4	0.28	3	0.21	2	0.14	0	0.00	1412
ವಿಜಯಪುರ	281	66.12	128	30.12	-	-	3	0.71	3	0.71	7	1.65	3	0.71	425
ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ	3985	82.78	392	8.14	11	0.23	323	6.71	35	0.73	25	0.52	42	0.87	4814
	ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು														
ಬೀದರ್	-	-	14	87.50	-	-	-	-	-	-	-	-	1	6.25	16
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	4	7.41	45	83.33	-	-	4	7.41	-	-	-	-	1	1.85	54
ದಾವಣಗೆರೆ	2	2.63	60	78.95	-	-	6	7.89	1	1.32	-	-	6	7.89	76
ಧಾರವಾಡ	6	31.58	13	68.42	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	19
ಹಾಸನ	-	-	45	78.95	-	-	12	21.05	-	-	-	-	-	-	57
ಕಲಬುರಗಿ	-	-	26	100.00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26
ಕೋಲಾರ	2	4.88	19	46.34	-	-	12	29.27	2	4.88	6	14.63	-	-	41
ಮಂಡ್ಯ	11	28.21	22	56.41	1	2.56	-	-	2	5.13	1	2.56	2	5.13	39
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	68	55.28	26	21.14	1	0.81	3	2.44	2	1.63	2	1.63	21	17.07	123
ವಿಜಯಪುರ	12	37.50	20	62.50	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	32
ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ	105	21.74	290	60.04	2	0.41	37	7.66	7	1.45	9	1.86	31	6.42	483

ನಿಯಂತ್ರಣ ಗುಂಪಿನ ಔದ್ಯೋಗಿಕ ವರ್ಗೀಕರಣವು ಬಹುಪಾಲು (60.04%) ಆದಾಯದ ಮುಖ್ಯ ಮೂಲವಾಗಿ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸುತ್ತದೆ, ನಂತರ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು (21.74%), ತೋಟಗಾರಿಕೆ (7.66%) ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯಪೂರ್ಣ ಕೆಲಸ (6.42%) ವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಭೂ-ಆಧಾರಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು, ಆದರೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಗುಂಪು ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಮಾನವ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಐ. ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕ

ಮೋಟಾರು ರಸ್ತೆಗೆ ಪ್ರವೇಶವು ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪ್ರಮುಖ ನಿರ್ಧಾರಕವಾಗಿದೆ. ರೈತರ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ನಮೂದಿಸಿದ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸಂಪರ್ಕವಿರದ, ಕಚ್ಚಾ/ಮಣ್ಣಿನ ರಸ್ತೆ, ಬಂಡಿ ಸಾಗುವ ರಸ್ತೆ ಮತ್ತು ಟಾರ್ ರಸ್ತೆಯಂತಹ ವಿವಿಧ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕ ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೋಷ್ಟಕ 3.56 ರಿಂದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಜಮೀನಿಗೆ ಉತ್ತಮ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಮೀನುಗಳು ಕಚ್ಚಾ ಅಥವಾ ಮಣ್ಣಿನ ರಸ್ತೆ (78.10%) ನಂತರ ಬಂಡಿ ಸಾಗುವ ರಸ್ತೆ (10%) ಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿವೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಬೀದರ್ ಮತ್ತು ಕಲಬುರಗಿಯಲ್ಲಿ ತಲಾ ಶೇ. 3 ರಷ್ಟು ಹಾಗೂ ಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಶೇ. 1 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಜಮೀನಿಗೆ ನೇರ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಕಚ್ಚಾ (ಮಣ್ಣಿನ) ರಸ್ತೆ (81.57%) ನಂತರ ಬಂಡಿ ಸಾಗುವ ರಸ್ತೆ (11.59%) ಮತ್ತು ಟಾರ್ ರಸ್ತೆ (6%) ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಹಾಸನದಲ್ಲಿ 3.51 ಪ್ರತಿಶತ ಮತ್ತು ಮಂಡ್ಯದಲ್ಲಿ 2.56 ಪ್ರತಿಶತ ರೈತರು ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಹೊಲಗಳನ್ನು ತಲುಪಲು ನೆರೆಯ ಪ್ಲಾಟ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ಕೃಷಿಗೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಹೂಡುವಳಿ ಮತ್ತು ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಸಾಗಣೆ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ; ಉತ್ತಮ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.56: ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಜಮೀನಿಗೆ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಬಂಡಿ ರಸ್ತೆ (ಜಲ್ಲ ರಸ್ತೆ)		ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆ (ಮಣ್ಣು ರಸ್ತೆ)		ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲ		ಟಾರ್ ಮಣ್ಣು		ಒಟ್ಟು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರು (ಸಂಖ್ಯೆ)	
	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು	ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು	ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು	ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು	ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು	ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು
ಬೀದರ್	46.00	43.75	36.00	56.25	3.00	0	15.00	0	82	16
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	5.00	0	90.00	92.59	0.00	0	5.00	7.41	445	54
ದಾವಣಗೆರೆ	28.00	28.95	56.00	51.32	0.00	0	15.00	19.74	779	76
ಧಾರವಾಡ	1.00	0	94.00	94.74	0.00	0	4.00	5.26	124	19
ಹಾಸನ	14.00	24.56	82.00	68.42	1.00	3.51	4.00	3.51	608	57
ಕಲಬುರಗಿ	27.00	26.92	67.00	73.08	3.00	0	4.00	0	205	26
ಕೋಲಾರ	9.00	4.88	78.00	87.8	0.00	0	12.00	7.32	382	41
ಮಂಡ್ಯ	6.00	5.13	94.00	89.74	0.00	2.56	0.00	2.56	352	39
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	2.00	1.63	97.00	96.75	0.00	0.81	1.00	0.81	1412	123
ವಿಜಯಪುರ	1.00	0	87.00	93.75	0.00	0	12.00	6.25	425	32
ಒಟ್ಟಾರೆ	10.00	11.59	77.00	81.57	7.00	0.83	6.00	6.00	4814	483

ಜೆ. ಮಣ್ಣು ಪರೀಕ್ಷೆ

ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯವು ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಲಾಭದಾಯಕ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಣ್ಣಿನ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಮಣ್ಣಿನ ಪೂರಕಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಬೆಳೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ ಮಣ್ಣಿನ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ರೈತ ಸಂಪರ್ಕ ಕೇಂದ್ರ, ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಅಥವಾ ಅಂತಹ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಯಾವುದೇ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬಹುದು. ಅಂತಹ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದ್ದರೂ, ರೈತರು ತಮ್ಮ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸದಿರಬಹುದು. ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮಣ್ಣಿನ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ನಂತರ ಸೂಚಿಸಲಾದ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳ ಅಳವಡಿಕೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.57 ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ಬಹುಪಾಲು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮಣ್ಣಿನ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು (73.81%) ಮತ್ತು ಮಣ್ಣು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಡ್ (49.34%) ನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸಮಸ್ಯಾತ್ಮಕ ಮಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿರುವುದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿರುವುದನ್ನು (65.76%) ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಮಣ್ಣು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ ಬಹುತೇಕ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಡ್ (50.67%) ಪಡೆದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಮಣ್ಣು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಡ್ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅದರ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಕಡಿಮೆ ಶೇಕಡಾವಾರು ಜನರು ಮಣ್ಣು ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ (10.48), ಅವರಲ್ಲಿ 50 ಪ್ರತಿಶತದಷ್ಟು ಜನರು ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಡ್‌ನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಡ್ ಆಧಾರಿತ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವವರು 87.50 ಪ್ರತಿಶತದಷ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಮಣ್ಣು ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಆರೋಗ್ಯಕರ ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ಮಿತವ್ಯಯಕರವಾಗಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಂತದಿಂದ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.57: ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಿಂದ ಮಣ್ಣು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮತ್ತು ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳ ಅಳವಡಿಕೆ

ಜಿಲ್ಲೆ	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು											
	ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಮಣ್ಣು				ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಡ್ ಪಡೆದವರು				ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿದವರು			
	ಇಲ್ಲ		ಹೌದು		ಇಲ್ಲ		ಹೌದು		ಇಲ್ಲ		ಹೌದು	
	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%
ಬೀದರ್	53	64.63	29	35.37	14	48.28	15	51.72	-	-	15	100.00
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	441	99.10	4	0.90	-	-	4	100.00	-	-	4	100.00
ದಾವಣಗೆರೆ	675	86.65	103	13.22	4	3.88	99	96.12	-	-	99	100.00
ಧಾರವಾಡ	123	99.19	1	0.81	-	-	1	100.00	-	-	1	100.00
ಹಾಸನ	172	28.29	437	71.88	236	54.00	201	46.00	95	47.26	106	52.74
ಕಲಬುರಗಿ	180	87.80	25	12.20	18	72.00	7	28.00	4	57.14	3	42.86
ಕೋಲಾರ	308	80.63	74	19.37	3	4.05	71	95.95	7	9.86	64	90.14
ಮಂಡ್ಯ	342	97.16	10	2.84	3	30.00	7	70.00	-	-	7	100.00
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	841	59.56	571	40.44	360	63.05	211	36.95	106	50.24	105	49.76
ವಿಜಯಪುರ	419	98.59	7	1.65	1	14.29	6	85.71	1	16.67	4	66.67
ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ	3553	73.81	1261	26.19	639	50.67	622	49.33	213	34.24	409	65.76
ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು												
ಬೀದರ್	11	2	1	0.22		0.00	1	2.08	1	4.17		0.00
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	61	13		0.00		0.00		0.00		0.00		0.00
ದಾವಣಗೆರೆ	64	14	9	1.97		0.00	9	18.75		0.00	9	37.50
ಧಾರವಾಡ	19	4		0.00		0.00		0.00		0.00		0.00
ಹಾಸನ	8	2	25	5.46	20	41.67	5	10.42	1	4.17	4	16.67
ಕಲಬುರಗಿ	12	3		0.00		0.00		0.00		0.00		0.00
ಕೋಲಾರ	32	7	2	0.44		0.00	2	4.17		0.00	2	8.33
ಮಂಡ್ಯ	52	11	3	0.66	2	4.17	1	2.08		0.00	1	4.17
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	107	23	8	1.75	2	4.17	6	12.50	1	4.17	5	20.83
ವಿಜಯಪುರ	44	10		0.00		0.00		0.00		0.00		0.00
ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ	410	90	48	10.48	24	50.00	24	50.00	3	12.50	21	87.50

3.4.1.2 ಆಸ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಆದಾಯದ ವಿವರಗಳು

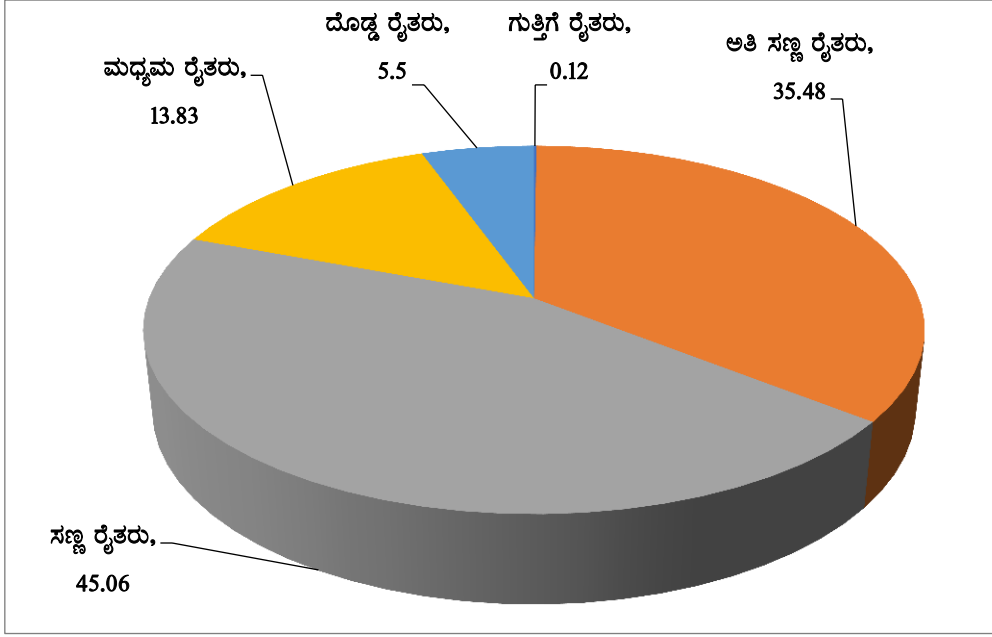
ಎ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಭೂ ಹಿಡುವಳಿ ವಿವರಗಳು

ಭೂರಹಿತರು, ಸಣ್ಣ, ಅತಿ ಸಣ್ಣ, ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಂತಹ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಭೂ ಹಿಡುವಳಿ ಮಾದರಿಯ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.58 ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು 45 ಪ್ರತಿಶತದಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು 1-2 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಗಾತ್ರದ ಜಮೀನನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸಣ್ಣ ರೈತರ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು ಮತ್ತು ನಂತರ 35 ಪ್ರತಿಶತ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕನಿಷ್ಠ ಹೊಲಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಉಳಿದವರು ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ ಹೊಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಹಾಸನ, ಕಲಬುರಗಿ ಮತ್ತು ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಶೇಕಡಾವಾರು ರೈತರು ಮಾತ್ರ ಜಮೀನು ಗುತ್ತಿಗೆ ಪಡೆದಿದ್ದರು. ಈ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ಬಹುಪಾಲು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಎರಡು ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಬಹುದು.

ನಿಯಂತ್ರಣ ವರ್ಗದ ರೈತರಲ್ಲಿ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಅವಲೋಕನಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತವೆ ಏಕೆಂದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶೇಕಡಾವಾರು ಅತಿ ಸಣ್ಣ (49) ಕನಿಷ್ಠ ಫಾರ್ಮ್‌ಗಳಿಗೆ, ಸಣ್ಣ (40) ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ಫಾರ್ಮ್‌ಗಳಿಗೆ (7) ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಸೇರಿರುತ್ತದೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕೆಲವು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ ಗುತ್ತಿಗೆ ಪಡೆದಿದ್ದರು.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.58: ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಭೂ ಹಿಡುವಳಿ ಮಾದರಿ

ಜಿಲ್ಲೆ	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು										
	ಗುತ್ತಿಗೆ		ಅತಿ ಸಣ್ಣ (1 ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ)		ಸಣ್ಣ (1 ರಿಂದ 2 ಹೆಕ್ಟೇರ್)		ಮಧ್ಯಮ (2 ರಿಂದ 4 ಹೆಕ್ಟೇರ್)		ದೊಡ್ಡ (4 ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು)		ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ
	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	
ಬೀದರ್	-	-	8	9.76	37	45.12	20	24.39	17	20.73	82
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	-	-	197	44.27	170	38.20	56	12.58	22	4.94	445
ದಾವಣಗೆರೆ	-	-	131	16.82	446	57.25	160	20.54	42	5.39	779
ಧಾರವಾಡ	-	-	61	49.19	40	32.26	10	8.06	13	10.48	124
ಹಾಸನ	1	0.16	342	56.25	196	32.24	45	7.40	24	3.95	608
ಕಲಬುರಗಿ	4	1.95	39	19.02	103	50.24	39	19.02	20	9.76	205
ಕೋಲಾರ	-	-	84	21.99	153	40.05	88	23.04	57	14.92	382
ಮಂಡ್ಯ	-	-	254	72.16	83	23.58	15	4.26	-	-	352
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	-	-	540	38.24	753	53.33	112	7.93	7	0.50	1412
ವಿಜಯಪುರ	1	0.24	52	12.24	188	44.24	121	28.47	63	14.82	425
ಒಟ್ಟಾರೆ	6	0.12	1708	35.48	2169	45.06	666	13.83	265	5.50	4814
	ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು										
ಬೀದರ್	-	-	4	25.00	7	43.75	4	25.00	1	6.25	16
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	-	-	30	55.56	20	37.04	4	7.41	-	-	54
ದಾವಣಗೆರೆ	-	-	15	19.74	36	47.37	21	27.63	4	5.26	76
ಧಾರವಾಡ	-	-	15	78.95	4	21.05	0	0.00	-	-	19
ಹಾಸನ	-	-	35	61.40	17	29.82	3	5.26	2	3.51	57
ಕಲಬುರಗಿ	-	-	11	42.31	13	50.00	-	-	2	7.69	26
ಕೋಲಾರ	-	-	13	31.71	23	56.10	1	2.44	4	9.76	41
ಮಂಡ್ಯ	-	-	30	76.92	9	23.08	0	0.00	-	-	39
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	2	1.63	60	48.78	59	47.97	2	1.63	-	-	123
ವಿಜಯಪುರ	-	-	26	81.25	6	18.75	-	-	-	-	32
ಒಟ್ಟಾರೆ	2	0.41	239	49.48	194	40.17	35	7.25	13	2.69	483

ಚಿತ್ರ 3.2: ಜಮೀನು ಹಿಡುವಳಿಯ ಗಾತ್ರದ ಅನುಸಾರ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವಿತರಣೆ

ಬಿ. ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಭೂ ಹಿಡುವಳಿ (ಪ್ರದೇಶದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ)

ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಫಲಾನುಭವಿ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಒಟ್ಟು ಭೂ ಹಿಡುವಳಿ ಪ್ರದೇಶದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.59 ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ನೀರಾವರಿಯ ಅಳವಡಿಕೆಯ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ವರ್ಧಿತ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಪ್ರದೇಶದ ಶೇಕಡಾ 21.45 ರಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ನೀರಾವರಿಗೆ ಒಳಪಡದಿರುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಒಟ್ಟು ಜಮೀನಿನ 3/4 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಮಾಹಿತಿಯಂತೆ ಬೀದರ್, ಧಾರವಾಡ, ಮಂಡ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ನೀರಾವರಿ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 80 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹಿಡುವಳಿ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಪ್ರಮಾಣದ ಮಳೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇದು ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಸಹಾಯ ಪಡೆಯಲು ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ರೈತರನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಬಹುದು. ಜಮೀನಿನ ಗಾತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಬೀದರ್ ಮತ್ತು ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮಾತ್ರ 3 ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ, ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕನಿಷ್ಠ 0.96 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಸರಾಸರಿ ಹಿಡುವಳಿ ಗಾತ್ರವು 1.85 ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಳಾಗಿದ್ದು ಇದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸರಾಸರಿಗಿಂತ (1.15 ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ನೀರಾವರಿ ಭೂಮಿಗೆ (85.44%) ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಇದೇ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಅವರ ಸರಾಸರಿ ಭೂಮಿ ಹಿಡುವಳಿಯು ಫಲಾನುಭವಿ ರೈತರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಡಿಮೆ (1.33 ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಇರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರನ್ನು ಮತ್ತು ಫಲಾನುಭವಿ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ನೀರಾವರಿ ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಸರಾಸರಿ ಹಿಡುವಳಿ ಗಾತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹೋಲಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.59: ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಭೂ ಹಿಡುವಳಿ

ಜಿಲ್ಲೆ	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು						
	ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ	ನೀರಾವರಿ ಇಲ್ಲದ		ನೀರಾವರಿ		ಒಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶ (ಹೆ)	ಸರಾಸರಿ ಹಿಡುವಳಿ ಗಾತ್ರ (ಹೆಕ್ಟೇರ್)
		ಪ್ರದೇಶ (ಹೆ)	%	ಪ್ರದೇಶ (ಹೆ)	%		
ಬೀದರ್	82	44.71	15.19	249.58	84.81	294.29	3.58
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	445	465.39	45.02	568.33	54.98	1033.72	2.32
ದಾವಣಗೆರೆ	779	439.39	26.35	1228.00	73.65	1667.39	2.14
ಧಾರವಾಡ	124	25.23	14.16	152.98	85.84	178.22	1.44
ಹಾಸನ	608	192.45	20.28	756.47	79.72	948.92	1.56
ಕಲಬುರಗಿ	205	163.55	25.97	466.22	74.03	629.77	3.07
ಕೋಲಾರ	382	407.93	42.94	542.13	57.06	950.06	2.49
ಮಂಡ್ಯ	352	21.73	6.47	314.45	93.53	336.18	0.96
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	1412	16.94	0.97	1720.47	99.03	1737.41	1.23
ವಿಜಯಪುರ	425	131.42	11.71	991.19	88.29	1122.61	2.64
ಒಟ್ಟು	4814	1908.75		6989.81		8898.56	
ಸರಾಸರಿ			21.45		78.55		1.85
	ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು						
ಬೀದರ್	16	0.53	1.59	33.14	98.44	33.67	2.16
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	54	16.02	36.78	43.56	73.11	59.58	1.10
ದಾವಣಗೆರೆ	76	29.33	22.51	130.34	81.63	159.68	2.10
ಧಾರವಾಡ	19	0.00	0.00	11.53	100.00	11.53	0.60
ಹಾಸನ	57	6.41	10.68	59.99	90.35	66.40	1.16
ಕಲಬುರಗಿ	26	2.67	6.82	39.17	93.62	41.84	1.59
ಕೋಲಾರ	41	32.29	68.91	46.86	59.20	79.16	1.94
ಮಂಡ್ಯ	39	2.97	8.40	35.41	92.25	38.38	1.00
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	123	1.73	1.42	122.00	98.60	123.73	1.01
ವಿಜಯಪುರ	32	1.75	6.28	27.83	94.09	29.57	0.93
ಒಟ್ಟು	483		17.04	549.84		643.55	
ಸರಾಸರಿ		93.71			85.44		1.33

ಸಿ. ರೈತರಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯದ ಲಭ್ಯತೆ

ಬಹುತೇಕ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಅವರಲ್ಲಿ ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ನೀರಾವರಿ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ಪ್ರದೇಶದ ಫಲಿತಾಂಶಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗಿ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೋಷ್ಟಕ 3.60 ರಿಂದ ಗಮನಿಸಬಹುದು. ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿಗೆ ಒಳಪಡದ ಎರಡೂ ರೀತಿಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಲು ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಅನುಸರಣೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಇದು ಕೇವಲ 23 ಪ್ರತಿಶತದಷ್ಟು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರ ವರದಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ 74 ಪ್ರತಿಶತದಷ್ಟು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನೀರಾವರಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಮಂಡ್ಯ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಮತ್ತು ಹಾಸನದಂತಹ ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ವರ್ಷದ ಬಹುಪಾಲು ಕಾಲುವೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಹೊಂದಿದ್ದರೆ, ಕೋಲಾರ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡವು ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಮತ್ತು ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ-ನೀರಾವರಿ ಭೂಮಿ ವರ್ಗಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶೇಕಡಾವಾರು ರೈತರನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಗುಂಪು ನೀರಾವರಿ ಹೊಂದಿರುವ 84 ಪ್ರತಿಶತದಷ್ಟು ರೈತರನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಕೇವಲ ಮೂರು ಪ್ರತಿಶತ ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಮತ್ತು 13 ಪ್ರತಿಶತ ಎರಡೂ ರೀತಿಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ರೈತರು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.60: ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ವಿತರಣೆ

ಜಿಲ್ಲೆ	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು							ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು						
	ಎರಡೂ		ನೀರಾವರಿ ಇಲ್ಲದ		ನೀರಾವರಿ		ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ	ಎರಡೂ		ನೀರಾವರಿ ಇಲ್ಲದ		ನೀರಾವರಿ		ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ
	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%		ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	
ಬೀದರ್	11	14	0	0	71	86	82	0	0	2	13	14	92	16
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	264	59	4	1	177	40	445	28	52	1	2	25	46	54
ದಾವಣಗೆರೆ	296	38	21	3	462	59	779	22	29	3	4	51	67	76
ಧಾರವಾಡ	10	8	11	9	103	83	124	0	0	0	0	19	100	19
ಹಾಸನ	141	23	8	1	459	75	608	2	3	3	6	52	91	57
ಕಲಬುರಗಿ	53	26	0	0	152	74	205	2	8	0	0	24	92	26
ಕೋಲಾರ	159	42	106	28	117	31	382	17	41	10	24	14	35	41
ಮಂಡ್ಯ	53	15	0	0	299	85	352	3	7	0	0	36	93	39
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	14	1	0	0	1398	99	1412	3	2	2	2	118	96	123
ವಿಜಯಪುರ	114	27	3	1	308	72	425	4	11	0	0	28	89	32
ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ	1115	23	153	3	3546	74	4814	80	17	21	4	382	79	483

ಡಿ. ನೀರಾವರಿ ಮೂಲಗಳು

ತೆರೆದ ಬಾವಿ, ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ, ಕೆರೆ, ಕಾಲುವೆ, ಬಾವಿ ಮತ್ತು ಕೆರೆ, ಬಾವಿ ಮತ್ತು ಕಾಲುವೆ ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿಯ ಇತರ ಮೂಲಗಳಂತಹ ನೀರಾವರಿ ಮೂಲಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವಿತರಣೆಯನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸಿದ ಕೋಷ್ಟಕ 3.61 ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ರೈತರು ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಕೆಲವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ನೀರಾವರಿ ಮೂಲಗಳಿರುವ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಈ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಯನ್ನು ಖಚಿತವಾದ ನೀರಿನ ಮೂಲವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ಅದು ರೈತರ ವಿವೇಚನೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಶೇಕಡಾ 67.61 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿ ರೈತರು ನೀರಾವರಿಗಾಗಿ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ ನೀರನ್ನು ಬಳಸಿದರೆ, 7.09 ತೆರೆದ ಬಾವಿಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೃಷಿ ಹೊಂಡವು ನೀರಾವರಿಯ ಜನಪ್ರಿಯ ಮೂಲವಾಗಿದೆ, ಇದು ದೀರ್ಘಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥನೀಯವಾಗಿದೆ (11.33%). ಇತರ ಮಾದರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡದ ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಯ ನೀರಾವರಿ ಶೇಕಡಾ 66.92 ರಷ್ಟು ನಂತರ 13.08 ರಷ್ಟು ಕೃಷಿ ಹೊಂಡಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವುದಾಗಿ ವರದಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇತರ ಮೂಲಗಳು ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.61: ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ನೀರಾವರಿ ಮೂಲಗಳು

ಜಿಲ್ಲೆ	ತೆರೆದ ಬಾವಿ		ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ		ಕೆರೆ		ಕಾಲುವೆ		ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ ಮತ್ತು ಕೆರೆ		ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ ಮತ್ತು ಕಾಲುವೆ		ಇತರೆ (ಕೃಷಿ ಹೊಂಡ ಇತ್ಯಾದಿ)		ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ
	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	
ಬೀದರ್	32	39.02	68	82.93	1	1.22	1	1.22	-	-	-	-	4	4.88	82
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	45	10.11	248	55.73	-	-	1	0.22	27	6.07	-	-	297	66.74	445
ದಾವಣಗೆರೆ	67	8.60	660	84.72	31	3.98	24	3.08	57	7.32	148	19.00	54	6.93	779
ಧಾರವಾಡ	-	-	84	67.74	1	0.81	3	2.42	-	-	-	-	38	30.65	124
ಹಾಸನ	1	0.16	432	71.05	103	16.94	10	1.64	10	1.64	4	0.66	39	6.41	608
ಕಲಬುರಗಿ	95	46.34	180	87.80	-	-	-	-	-	-	-	-	8	3.90	205
ಕೋಲಾರ	1	0.26	247	64.66	3	0.79	18	4.71	46	12.04	18	4.71	133	34.82	382
ಮಂಡ್ಯ	-	-	314	89.20	1	0.28	6	1.70	15	4.26	28	7.95	1	0.28	352
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	46	3.26	1158	82.01	-	-	174	12.32	-	-	20	1.42	56	3.97	1412
ವಿಜಯಪುರ	109	25.65	388	91.29	1	0.24	-	-	28	6.59	1	0.24	3	0.71	425
ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ	396	8.23	3779	78.50	142	2.95	237	4.92	183	3.80	219	4.55	633	13.15	4814
ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು															
ಬೀದರ್	5	31.25	7	43.75	1	6.25	1	6.25	-	-	-	-	1	6.25	16
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	4	7.41	34	62.96	-	-	-	-	1	1.85	1	1.85	45	83.33	54
ದಾವಣಗೆರೆ	4	5.26	70	92.11	-	-	12	15.79	1	1.32	19	25.00	1	1.32	76
ಧಾರವಾಡ	-	-	17	89.47	-	-	1	5.26	-	-	-	-	-	-	19
ಹಾಸನ	-	-	23	40.35	6	10.53	1	1.75	-	-	-	-	-	-	57
ಕಲಬುರಗಿ	5	19.23	9	34.62	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26
ಕೋಲಾರ	-	-	15	36.59	-	-	-	-	6	14.63	-	-	11	26.83	41
ಮಂಡ್ಯ	3	7.69	45	115.38	-	-	1	2.56	-	-	8	20.51	3	5	39
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	3	2.44	98	79.67	-	-	15	12.20	-	-	1	0.81	-	-	123
ವಿಜಯಪುರ	4	12.50	30	93.75	1	3.13	-	-	-	-	-	-	7	21.88	32
ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ	28	5.80	348	72.05	8	1.66	31	6.42	8	1.66	29	6.00	68	14.08	483

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರಿಂದ ಬಹು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು

ಇ. ಭೂ ಬಳಕೆಯ ಮಾದರಿ

ಭೂ ಬಳಕೆಯ ಮಾದರಿಯು ಕೃಷಿ-ಹವಾಮಾನ, ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ಸರಿಹೊಂದುವಂತೆ ರೈತರ ಬೆಳೆ ಆದ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಭೂ ಬಳಕೆಯ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಕೃಷಿ ಬೆಳೆಗಳು, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳು, ಅರಣ್ಯ ಬೆಳೆಗಳು, ಇತರೆ ಮತ್ತು ಕೃಷಿಯೋಗ್ಯವಲ್ಲದ ಭೂಮಿ ಎಂದು ಚಿತ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಭೂ ಬಳಕೆಯ ಮೇಲೆ ಮೇಲೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಲು, ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರದ ಸನ್ನಿವೇಶದ ಹೋಲಿಕೆಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.62 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ಬೀದರ್ ಮತ್ತು ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಬೆಳೆ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯ ಇಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ, ಆದರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಹತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಎಲ್ಲಾ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಬೀದರ್ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಯೋಗ್ಯವಲ್ಲದ ಭೂಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.62: ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಭೂ ಬಳಕೆಯ ಮಾದರಿ (ಹೆ/ರೈತ)

ಜಿಲ್ಲೆ	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು									
	ಕೃಷಿ ಬೆಳೆಗಳು (ಹೆ)		ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳು (ಹೆ)		ಅರಣ್ಯ ಬೆಳೆಗಳು (ಹೆ)		ಇತರೆ (ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿ, ಮೇವು ಇತ್ಯಾದಿ) (ಹೆ)		ಕೃಷಿ ಮಾಡದ ಭೂಮಿ (ಹೆ)	
	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲು	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲು	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲು	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲು	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲು	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ
ಬೀದರ್	190.91	125.16	101.60	160.59	2.82	2.82	0.00	0.00	0.00	5.72
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	9.40	12.56	509.70	554.11	295.51	299.13	90.54	96.93	66.94	70.99
ದಾವಣಗೆರೆ	937.10	786.21	665.02	842.27	2.26	3.39	0.00	0.00	35.13	35.52
ಧಾರವಾಡ	50.19	49.06	114.98	116.10	0.00	0.00	2.00	2.55	10.05	10.50
ಹಾಸನ	199.11	147.81	436.00	543.00	39.05	42.49	140.5	145.37	80.08	70.25
ಕಲಬುರಗಿ	238.57	230.59	168.86	264.60	26.56	27.69	5.08	3.50	105.08	103.39
ಕೋಲಾರ	187.3	178.06	384.87	435.05	106.96	106.15	200.81	200.01	31.07	30.79
ಮಂಡ್ಯ	218.76	180.03	64.64	148.52	9.88	4.22	1.41	1.98	1.23	1.16
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	558.58	520.79	1196.75	1214.93	0.56	0.00	0.00	0.00	1.69	1.69
ವಿಜಯಪುರ	324.23	330.05	475.71	686.09	3.67	3.2	1.69	3.39	99.23	99.88
ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ	2914.15	2560.59	4118.13	4965.26	487.27	489.09	442.03	453.73	430.5	429.89
ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು										
ಬೀದರ್	20.52	12.41	18.94	21.04	2.10	0.00	0.00	0.00	0.00	0.22
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	4.68	4.50	35.57	39.09	0.36	0.00	9.31	9.60	3.48	6.39
ದಾವಣಗೆರೆ	72.22	44.86	101.81	114.81	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
ಧಾರವಾಡ	10.79	10.71	0.41	0.82	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
ಹಾಸನ	12.88	12.88	43.66	52.11	0.00	0.00	0.00	0.00	9.86	1.41
ಕಲಬುರಗಿ	15.13	15.13	26.71	26.71	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
ಕೋಲಾರ	29.28	25.88	47.11	47.59	4.37	3.74	2.19	1.94	0.00	0.00
ಮಂಡ್ಯ	28.34	29.04	0.99	6.09	0.57	0.28	0.14	0.28	3.68	2.69
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	55.64	54.34	67.01	68.31	0.00	0.00	0.00	0.00	0.22	1.08
ವಿಜಯಪುರ	19.71	19.09	8.89	10.49	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ	269.19	228.84	351.10	387.06	7.40	4.02	11.64	11.82	17.24	11.79

ಎಫ್. ಪ್ರಮುಖ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಕುಟುಂಬಗಳ ವಾರ್ಷಿಕ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ

ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಮೂಲವಾರು ವಾರ್ಷಿಕ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕ 3.63 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕುಟುಂಬದ ಆದಾಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖ ಮೂಲಗಳು ಕೃಷಿ ಬೆಳೆಗಳು, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳು, ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಜಾನುವಾರುಗಳು, ಸಂಬಳ / ಪಿಂಚಣಿ, ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗ / ವ್ಯಾಪಾರ ಆದಾಯ ಉತ್ಪಾದನಾ ಚಟುವಟಿಕೆ ಮತ್ತು ಇತರೆ (ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿ, ಮೀನುಗಾರಿಕೆ, ಜೇನುಸಾಕಣೆ ಇತ್ಯಾದಿ) ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದ ಗೋಚರತೆಯ ಪ್ರಮಾಣವು ಭೌತಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ ಗೋಚರತೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹೆಚ್ಚಿರುವುದರಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವಿನ ನಂತರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಗೂ ಮೊದಲಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಕೊಡುಗೆಯು ಶೇಕಡಾ 23.17 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಇತರ ಉದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿರುತ್ತವೆ. ಸ್ವ-ಉದ್ಯೋಗದಿಂದ ಬರುವ ಆದಾಯದ ಪ್ರಮಾಣವು ಚಿಕ್ಕದಾದರೂ, ಶೇಕಡಾವಾರು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಳವು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು (35.29%) ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಜಾನುವಾರುಗಳಿಂದ ಬರುವ ಆದಾಯವು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ ಒಟ್ಟಾರೆ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯದ ಹೆಚ್ಚಳವು ಶೇಕಡಾ 21.17 ರಷ್ಟಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.63: ಪ್ರಮುಖ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಕುಟುಂಬದ ವಾರ್ಷಿಕ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ

ಜಿಲ್ಲೆ	ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಕೃಷಿ ಬೆಳೆಗಳು		ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳು		ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು		ಜಾನುವಾರು ಸಾಕಣೆ		ಸಂಬಳ / ಒಂಚಣೆ		ಸ್ವ-ಉದ್ಯೋಗ / ವ್ಯಾಪಾರ / ಆದಾಯ ಉತ್ಪಾದನೆ ಚಟುವಟಿಕೆ		ಇತರೆ (ರೇಷ್ ಕೃಷಿ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ, ಜೇನುಸಾಕಣೆ ಇತ್ಯಾದಿ)		ಒಟ್ಟು	
		ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲು	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲು	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲು	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲು	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲು	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲು	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲು	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲು	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ
ಬೀದರ್	82	216463	219308	394333	456273	5000	6000	12000	21909			400000	600000			1027797	1303490
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	445	39281	43033	122237	162489	69500	35250	21576	27758	312500	312500	38571	52692	20944	20232	624610	653954
ದಾವಣಗೆರೆ	779	60642	78547	317959	336487	50000	20000	15149	21654	100000	148000	116875	143111	-	120000	660626	867799
ಧಾರವಾಡ	124	87857	85000	127472	130182	21689	18783	18000	25500	420000	420000	-	-	-	-	675018	679465
ಹಾಸನ	608	41744	51583	235076	320498	52711	33390	19833	26528	212500	250000	-	-	-	-	561865	681999
ಕಲಬುರಗಿ	205	107582	105216	95851	170595	8690	16417	13500	20120	175000	165000	600000	600000	-	-	1000623	1077347
ಕೋಲಾರ	382	55996	67529	334964	411204	-	-	102500	118252	350000	400000	-	-	-	-	843460	996986
ಮಂಡ್ಯ	352	65441	83188	30833	25095	46702	48638	30000	35000	20000	25000	23333	28333	5000	17500	221310	262755
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	1412	26610	28850	300405	347752	50000	55000	45000	50000	-	-	1500000	2200000	-	-	1922015	2681602
ವಿಜಯಪುರ	425	88796	98749	327239	455721	62353	71707	60000	65000	25000	25000			500000	500000	1063389	1216177
ಸರಾಸರಿ	4814	79041	86100	228637	281630	40738	33909	33756	41172	201875	218188	446463	604023	175315	164433	860071	1042157
ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು																	
ಬೀದರ್	16	135455	222222	183750	256818	6500	9000	14200	26600		50000	300000	230000			639905	794640
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	54	50000	62500	61250	87857	17333	26000	12875	23636			15000	25000	20833	28333	177292	253327
ದಾವಣಗೆರೆ	76	60000	93083	286122	469118	46750	81250	24375	35000	142000	180833	183333	247500	50000		792581	1106784
ಧಾರವಾಡ	19	49231	74231	75000	95000	5385	7885	13500	14000							143115	191115
ಹಾಸನ	57	26125	35625	267379	341233			25000	32500	250000	125000					568504	534358
ಕಲಬುರಗಿ	26	76667	108333	65556	102222	8000	16500	7500	15000							157722	242056
ಕೋಲಾರ	41	75769	160000	185750	249545	18248	17316	50000	50000	136000	237500	7500	35000	22500	43333	495767	792695
ಮಂಡ್ಯ	39	63269	83469	26667	26591	4750	5333	13500	14000	40000	12000	40000	66667			188186	208060
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	123	23875	27298	203076	269952	36000	64667	15000	17000	250000	280000	150000	200000			677951	858917
ವಿಜಯಪುರ	32	100042	126286	237941	308333	35715	35563	5000	18000							378698	488182
ಸರಾಸರಿ	483	66043	99305	159249	220667	19853	29279	18095	24574	163600	147556	115972	134028	31111	35833	421972	547013

ನಿಯಂತ್ರಣ ಗುಂಪು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಮೊದಲೇ ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳು ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಸುಲಭತೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ಆದಾಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಹೆಚ್ಚಳವು ಶೇಕಡಾ 29.63 ರಷ್ಟು ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಬಿ. ಕೃಷಿ ಆಸ್ತಿ ಮಾಲೀಕತ್ವ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಸಹಾಯದ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶವು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರಿಕರಣದ ಕಡೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಟ್ರೇಲರ್, ಪವರ್ ಟಿಲ್ಲರ್ ಮತ್ತು ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್ ಎಳೆಯುವ ಉಪಕರಣಗಳ ಮಾಲೀಕತ್ವದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲದಂತಹ ಕೃಷಿ ಆಸ್ತಿಗಳ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.64 ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 96 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಹಾಗೂ ವಿಜಯಪುರದಲ್ಲಿ ಶೇ. 86 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್ ಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು ಖಚಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ (0%), ಮಂಡ್ಯ (18%) ಮತ್ತು ಬೀದರ್ (38%) ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್ ಹೊಂದಿರುವ ಮಾದರಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರು ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಹತ್ತು ಮಾದರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ಮಂಡ್ಯ (36%) ನಂತರ ಕಲಬುರಗಿ (22%) ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪವರ್ ಟಿಲ್ಲರ್ ಮಾಲೀಕತ್ವದ ಶೇಕಡಾವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್ ಎಳೆಯುವ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವವರು ಶೇಕಡಾ 100 ರಷ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಮಾಲೀಕತ್ವದ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಒಟ್ಟಾರೆ ಶೇಕಡಾ 42 ರಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಎಳೆಯುವ ಉಪಕರಣ ಹೊಂದಿರುವವರು ಶೇಕಡಾ 32 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಟ್ರೈಲರ್ ಲಗತ್ತು ಹೊಂದಿರುವವರು ಶೇಕಡಾ 18 ರಷ್ಟು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಪವರ್ ಟಿಲ್ಲರ್ ನಿಯಂತ್ರಣ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಶೇಕಡಾ 7 ರಷ್ಟು ರೈತರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸ್ವತ್ತುಗಳ ಮಾಲೀಕತ್ವವು ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಸುಲಭಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದು ರೈತರ ಆದಾಯವನ್ನು ಪೂರಕವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಅನೇಕ ಕುಟುಂಬಗಳು ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಎಳೆಯುವ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಗಮನಿಸಬಹುದು ಏಕೆಂದರೆ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೃಷಿ ಹೂಡುವಳಿ/ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಸಾಗಣೆಗೆ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.64: ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಕೃಷಿ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳ ಮಾಲೀಕತ್ವದ ಮಾದರಿ

ಜಿಲ್ಲೆ	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು								ಒಟ್ಟು	ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು								ಒಟ್ಟು
	ಟ್ರಾಕ್ಟರ್		ಟ್ರೈಲರ್		ಪವರ್ ಟಿಲ್ಲರ್		ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಎಳೆಯುವ ಉಪಕರಣಗಳು			ಟ್ರಾಕ್ಟರ್		ಟ್ರೈಲರ್		ಪವರ್ ಟಿಲ್ಲರ್		ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಎಳೆಯುವ ಉಪಕರಣಗಳು		
	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%		ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	
ಬೀದರ್	8	9.76	3	3.66	4	4.88	7	8.54	82	3	18.75	3	18.75	1	6.25	3	18.75	16
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	0	0.00	0	0.00	0	0.00	38	8.54	445	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1	1.85	54
ದಾವಣಗೆರೆ	113	14.51	10	1.28	3	0.39	103	13.22	779	33	43.42	5	6.58	1	1.32	33	43.42	76
ಧಾರವಾಡ	60	48.39	1	0.81	1	0.81	0	0.00	124	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	19
ಹಾಸನ	25	4.11	4	0.66	13	2.14	66	10.86	608	2	3.51	2	3.51	2	3.51	0	0.00	57
ಕಲಬುರಗಿ	8	3.90	0	0.00	3	1.46	1	0.49	205	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	26
ಕೋಲಾರ	63	16.49	17	4.45	18	4.71	4	1.05	382	4	9.76	2	4.88	1	2.44	0	0.00	41
ಮಂಡ್ಯ	3	0.85	0	0.00	6	1.70	7	1.99	352	1	2.56	0	0.00	0	0.00	0	0.00	39
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	135	9.56	39	2.76	29	2.05	15	1.06	1412	2	1.63	10	8.13	3	2.44	1	0.81	123
ವಿಜಯಪುರ	244	57.41	25	5.88	6	1.41	10	2.35	425	5	15.63	0	0.00	0	0.00	0	0.00	32
ಒಟ್ಟಾರೆ/ಸರಾಸರಿ	660	13.71	99	2.06	82	1.70	251	5.21	4814	50	10.35	22	4.55	8	1.66	38	7.87	483

ಹೆಚ್. ಜಾನುವಾರುಗಳ ಮಾಲೀಕತ್ವ

ಹಸುಗಳು, ಹಾಲು ಕರೆಯುವ ಹಸುಗಳು, ಹೋರಿಗಳು, ಎಮ್ಮೆಗಳು, ಕುರಿಗಳು, ಮೇಕೆಗಳು, ಕೋಳಿ ಮತ್ತು ಹಂದಿಗಳಂತಹ ಜಾನುವಾರುಗಳ ಮಾಲೀಕತ್ವದ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.65 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪಶುಸಂಗೋಪನೆಯು ಕೃಷಿಯ ಒಂದು ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಜಾನುವಾರುಗಳು ಎಳೆಯುವ ಪ್ರಾಣಿ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ, ಇವುಗಳು ಜೀವನಾಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಹಾಲು, ಗೊಬ್ಬರ ಒದಗಿಸುವುದಲ್ಲದೇ ಇವುಗಳ ಉಪ-ಉತ್ಪನ್ನವು ಮರುಬಳಕೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಜೀವನೋಪಾಯ ಭದ್ರತೆ, ಪೂರಕ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳಿಗೆ ಹೈನುಗಾರಿಕೆಯು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಮಾದರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಬಹುಪಾಲು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಹಸುಗಳನ್ನು, ಹಾಲು ನೀಡುವ ಹಸುಗಳು ಮತ್ತು ಹೋರಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಶೇಕಡಾವಾರು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಹಂದಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ ಏಕೆಂದರೆ ಅದನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ 10 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ಶೇಕಡಾ 62.53 ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಹಸುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ, 43.73 ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಹಾಲುಹಸುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ, ಶೇಕಡಾ 14.75 ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಎಮ್ಮೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ, ಶೇಕಡಾ 6.07 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಹೋರಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ, ಶೇಕಡಾ 13.94 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕುರಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ, 12.17 ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮೇಕೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ, ಶೇಕಡಾ 10.70 ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕೋಳಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅತ್ಯಲ್ಪ ಶೇಕಡಾ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಹಂದಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.65: ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಜಾನುವಾರು ಮಾಲೀಕತ್ವದ ಮಾದರಿ

ಜಿಲ್ಲೆ	ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು															
		ಹಸುಗಳು		ಹಾಲು ನೀಡುವ ಹಸುಗಳು		ಎತ್ತುಗಳು		ಎಮ್ಮೆಗಳು		ಕುರಿಗಳು		ಮೇಕೆಗಳು		ಕೋಳಿ ಸಾಕಾಣಿಕೆ		ಹಂದಿಗಳು	
		ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%
ಬೀದರ್	82	46	56.10	27	32.93	29	35.37	38	46.34	4	4.88	1	1.22	3	3.66	0	0.00
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	445	230	51.69	127	28.54	1	0.22	1	0.22	0	0.00	10	2.25	54	12.13	3	0.67
ದಾವಣಗೆರೆ	779	234	30.04	410	52.63	68	8.73	197	25.29	140	17.97	116	14.89	59	7.57	0	0.00
ಧಾರವಾಡ	124	52	41.94	3	2.42	15	12.10	28	22.58	4	3.23	13	10.48	0	0.00	0	0.00
ಹಾಸನ	608	393	64.64	282	46.38	40	6.58	68	11.18	78	12.83	50	8.22	93	15.30	0	0.00
ಕಲಬುರಗಿ	205	80	39.02	32	15.61	47	22.93	70	34.15	7	3.41	1	0.49	3	1.46	0	0.00
ಕೋಲಾರ	382	244	63.87	8	2.09	14	3.66	49	12.83	177	46.34	60	15.71	18	4.71	0	0.00
ಮಂಡ್ಯ	352	264	75.00	6	1.70	42	11.93	17	4.83	212	60.23	149	42.33	106	30.11	6	1.70
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	1412	1225	86.76	1196	84.70	10	0.71	18	1.27	27	1.91	6	0.42	179	12.68	0	0.00
ವಿಜಯಪುರ	425	243	57.18	15	3.53	24	5.65	225	52.94	22	5.18	180	42.35	0	0.00	0	0.00
ಒಟ್ಟಾರೆ/ಸರಾಸರಿ	4814	3010	62.53	2105	43.73	292	6.07	710	14.75	671	13.94	586	12.17	515	10.70	8	0.17
ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು																	
ಬೀದರ್	12	5	41.67	4	33.33	3	25.00	7	58.33	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	61	38	62.30	10	16.39	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1	1.64	2	3.28	1	1.64
ದಾವಣಗೆರೆ	73	3	4.11	20	27.40	3	4.11	6	8.22	12	16.44	15	20.55	1	1.37	0	0.00
ಧಾರವಾಡ	19	2	10.53	0	0.00	0	0.00	1	5.26	0	0.00	1	5.26	0	0.00	0	0.00
ಹಾಸನ	33	24	72.73	21	63.64	0	0.00	1	3.03	2	6.06	0	0.00	2	6.06	0	0.00
ಕಲಬುರಗಿ	12	0	0.00	3	25.00	2	16.67	2	16.67	0	0.00	0	0.00	1	8.33	0	0.00
ಕೋಲಾರ	34	20	58.82	0	0.00	0	0.00	0	0.00	13	38.24	6	17.65	2	5.88	1	2.94
ಮಂಡ್ಯ	55	33	60.00	0	0.00	2	3.64	0	0.00	23	41.82	28	50.91	12	21.82	0	0.00
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	115	90	78.26	51	44.35	1	0.87	3	2.61	1	0.87	0	0.00	21	18.26	0	0.00
ವಿಜಯಪುರ	44	5	11.36	0	0.00	1	2.27	6	13.64	5	11.36	10	22.73	0	0.00	0	0.00
ಒಟ್ಟಾರೆ/ಸರಾಸರಿ	458	220	48.03	109	23.80	12	2.62	26	5.68	56	12.23	61	13.32	41	8.95	2	0.44
ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಫಲಾನುಭವಿಯಿಂದ ಬಹು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ																	

ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಸರಾಸರಿ ಶೇಕಡಾ 48.03 ರಷ್ಟು ಹಸುಗಳನ್ನು, ಹಾಲು ಕರೆಯುವ ಹಸುಗಳು (23.80%), ಎಮ್ಮೆಗಳು (5.68%) ಮತ್ತು ಎತ್ತುಗಳು (2.62%) ಹಾಗೂ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 12.23 ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 13.32 ರಷ್ಟು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕುರಿ ಮತ್ತು ಮೇಕೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಕೇವಲ ಶೇಕಡಾ 8.95 ರಷ್ಟು ಸಾಕುಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಕೋಳಿ ಸಾಕಣೆಯು ಜನಪ್ರಿಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ.

i) ವರ್ಷದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವಲಸೆ

ಯುವಕರು ಅಥವಾ ಕುಟುಂಬದ ಯಾವುದೇ ಸದಸ್ಯರು ಕೃಷಿ ಋತುವಲ್ಲದ ಅಥವಾ ವರ್ಷದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗದ ಹುಡುಕಾಟದಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿರದ ಪಟ್ಟಣಗಳು ಅಥವಾ ನಗರಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗುವುದರಿಂದ ಕುಟುಂಬದ ಆದಾಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಮುಖ ಕೊಡುಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಾನುವಾರು ಸಾಕಾಣಿಕೆಯ ಆದಾಯವು ಒಂದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಲಾಭದಾಯಕ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳ ಲಭ್ಯತೆಯ ಕೊರತೆಯಿಂದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳು ವರ್ಷವಿಡೀ ಉದ್ಯೋಗ ನೀಡುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ಸತ್ಯ. ಕೋಷ್ಟಕ 3.66 ರಿಂದ, ಶೇಕಡಾ 0.71 ರಷ್ಟು ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ 137 ದಿನಗಳ ಕಾಲೋಚಿತ ವಲಸೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗದ ಹುಡುಕಾಟದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಕಾಲೋಚಿತ ವಲಸೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ವಿವಿಧ ಘಟಕಗಳು ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುವುದರಿಂದ, ಯೋಜನೆಯ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕುಟುಂಬಗಳು ಯಾವುದೇ ವಲಸೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.66: ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಕಾಲೋಚಿತ (ಋತುಮಾನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ) ವಲಸೆ

ಜಿಲ್ಲೆ	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು				ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ದಿನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ
	ಹೌದು		ಇಲ್ಲ			
	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%		
ಬೀದರ್	1	1.22	81	98.78	167	82
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	7	1.57	438	98.43	7	445
ದಾವಣಗೆರೆ	3	0.39	776	99.61	95	779
ಧಾರವಾಡ	-	-	124	100.00	-	124
ಹಾಸನ	8	1.32	600	98.68	233	608
ಕಲಬುರಗಿ	6	2.93	199	97.07	273	205
ಕೋಲಾರ	3	0.79	379	99.21	126	382
ಮಂಡ್ಯ	3	0.85	349	99.15	146	352
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	-	-	1412	100.00	-	1412
ವಿಜಯಪುರ	3	0.71	422	99.29	56	425
ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ	34	0.71	4780	99.29	137	4814

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

3.4.1.3 ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಮತ್ತು ಅಭಿಪ್ರಾಯ

ಎ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ಮೂಲಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು

ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ಗುಂಪು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಯೋಜನೆಯ ಅರಿವಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯ ಮೂಲದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಬಹುಪಾಲು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು (63.38%) ಸ್ಥಳೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಸಹ ರೈತರು ಮತ್ತು ಸ್ನೇಹಿತರಿಂದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಪತ್ರಿಕೆ, ರೈತ ಸಂಪರ್ಕ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಪದ್ಧತಿಯ ಸಂಘಟಕರು/ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಗ್ರಾಹಕರಂತಹ ಇತರ ಮೂಲಗಳು ಮಾಹಿತಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಮೂಲವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ರೈತರಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಕುರಿತು ಅಗತ್ಯ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅರ್ಜಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.67: ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಕುರಿತು ಮಾಹಿತಿಯ ಮೂಲ

ಜಿಲ್ಲೆ	ಮಾಹಿತಿಯ ಮೂಲ														ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ
	ರೈತರು / ಸ್ನೇಹಿತರು		ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆ/ ರೈತರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಗುಂಪು		ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ		ವಾರ್ತಾಪತ್ರಿಕೆ / ದೂರ ದರ್ಶನ/ ರೇಡಿಯೋ		ರೈತ ಸಂಪರ್ಕ ಕೇಂದ್ರ		ಪದ್ಧತಿಯ/ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಘಟಕರು		ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್/ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯತ್ / ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್		
	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	
ಬೀದರ್	24	29.27	0	0.00	47	57.32	0	0.00	11	13.41	0	0.00	0	0.00	82
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	52	11.69	0	0.00	175	39.33	204	45.84	1	0.22	0	0.00	0	0.00	445
ದಾವಣಗೆರೆ	56	7.19	6	0.77	307	39.41	32	4.11	109	13.99	1	0.13	20	2.57	779
ಧಾರವಾಡ	14	11.29	1	0.81	102	82.26	0	0.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	124
ಹಾಸನ	17	2.80	0	0.00	451	74.18	3	0.49	7	1.15	0	0.00	0	0.00	608
ಕಲಬುರಗಿ	56	27.32	7	3.41	100	48.78	2	0.98	25	12.20	1	0.49	7	3.41	205
ಕೋಲಾರ	36	9.42	0	0.00	140	36.65	1	0.26	3	0.79	0	0.00	0	0.00	382
ಮಂಡ್ಯ	3	0.85	0	0.00	12	3.41	7	1.99	3	0.85	0	0.00	3	0.85	352
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	17	1.20	0	0.00	1357	96.10	4	0.28	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1412
ವಿಜಯಪುರ	35	8.24	0	0.00	360	84.71	0	0.00	1	0.24	0	0.00	0	0.00	425
ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ	310	6.44	14	0.29	3051	63.38	253	5.26	160	3.32	2	0.04	30	0.62	4814

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಫಲಾನುಭವಿಯಿಂದ ಬಹು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ

ಇದಲ್ಲದೆ, ಬಹುಪಾಲು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು (63.38%) ಸ್ಥಳೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಸಹ ರೈತರು ಮತ್ತು ಸ್ನೇಹಿತರು (6.44%) ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು, ಮೂರನೇ ಪ್ರಮುಖ ಮೂಲವೆಂದರೆ ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆ (5.26%), ಆದರೆ ರೈತ ಸಂಪರ್ಕ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ಸಿಸ್ಟಮ್ ಇಂಟಿಗ್ರೇಟರ್ ಗಳು/ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಅಗ್ರಿಗೇಟರ್‌ಗಳು ಮಾಹಿತಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಮೂಲವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನೇರವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಮೂಹ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೂಲಕ ರೈತರಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಕುರಿತು ಅಗತ್ಯ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನದ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.68: ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ಮೂಲಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು

ಜಿಲ್ಲೆ	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು				ಮಾಹಿತಿ ಮೂಲಗಳು												ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದ ಒಟ್ಟು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರು
	ಹೌದು		ಇಲ್ಲ		ರೈತರು / ಸ್ನೇಹಿತರು		ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆ/ ರೈತರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಗುಂಪು		ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ.		ವಾರ್ತಾಪತ್ರಿಕೆ / ದೂರ ದರ್ಶನ/ ರೇಡಿಯೋ		ರೈತ ಸಂಪರ್ಕ ಕೇಂದ್ರ		ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್/ ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯತ್ / ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್		
	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	
ಬೀದರ್	8	50	8	50	4	50.00	0	0.00	3	37.50	0	0.00	1	12.50	0	0.00	8
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	26	48	28	52	4	15.38	0	0.00	2	7.69	16	61.54	3	11.54	1	3.85	26
ದಾವಣಗೆರೆ	69	90	7	10	5	7.25	0	0.00	34	49.28	7	10.14	21	30.43	2	2.90	69
ಧಾರವಾಡ	5	26	14	74	0	0.00	0	0.00	5	100.00	0	0.00	0	0.00	0	0.00	5
ಹಾಸನ	52	91	5	9	2	3.85	0	0.00	42	80.77	0	0.00	5	9.62	3	5.77	52
ಕಲಬುರಗಿ	17	67	9	33	9	52.94	0	0.00	8	47.06	0	0.00	0	0.00	0	0.00	17
ಕೋಲಾರ	7	18	34	82	6	85.71	0	0.00	1	14.29	0	0.00	0	0.00	0	0.00	7
ಮಂಡ್ಯ	10	24	29	76	3	30.00	0	0.00	4	40.00	1	10.00	1	10.00	1	10.00	10
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	49	40	74	60	4	8.16	0	0.00	23	46.94	22	44.90	0	0.00	0	0.00	49
ವಿಜಯಪುರ	6	18	26	82	1	16.67	2	33.33	1	16.67	0	0.00	2	33.33	0	0.00	6
ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ	249	51	234	49	38	15.26	2	0.80	123	49.40	46	18.47	33	13.25	7	2.81	249

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿಯ ಮೂಲಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಕುರಿತಾದ ಕೋಷ್ಟಕ 3.68 ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಲ್ಲಿ, ಶೇಕಡಾ 51 ರಷ್ಟು ಜನರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 49.40 ರಷ್ಟು ಜನರು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದು, ಶೇಕಡಾ 18.47 ರಷ್ಟು ಜನರು ಟಿವಿ / ರೇಡಿಯೋ / ವಾರ್ತಾಪತ್ರಿಕೆಯಂತಹ ಸಮೂಹ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಿಂದ, ಶೇಕಡಾ 15.26 ರಷ್ಟು ಜನರು ಸಹ ರೈತರು ಅಥವಾ ಸ್ನೇಹಿತರಿಂದ ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 13.25 ರಷ್ಟು ಜನರು ರೈತ ಸಂಪರ್ಕ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ತಿಳಿದಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಇಡೀ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ, ಸಮೂಹ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು, ಸ್ನೇಹಿತರು ಮತ್ತು ಸಹ ರೈತರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಬಿ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ

ಯೋಜನೆಯ ಯಶಸ್ಸು ಅಂತಿಮ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ ಅಥವಾ ಅನುಷ್ಠಾನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಆಯ್ಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಕುರಿತು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮತ್ತು ರಚಿಸಲಾದ ಸ್ವತ್ತುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೂಲಕ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.69 ರಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲಕರ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಕೂಲವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಫಲಿತಾಂಶ, ಹೊರಹರಿವು ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ಸಮಯ ಮಿತಿಯೊಂದಿಗೆ ಯೋಜನಾ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಒಟ್ಟಾರೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಡಲಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಆದ್ದರಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾದ್ಯಂತ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ. ಶೇಕಡಾ 57 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಸರಳ ಮತ್ತು ಸುಲಭವಾದ ಅರ್ಜಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ದೃಢೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 46 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಆಯ್ಕೆಯು ನ್ಯಾಯಯುತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅನುಮೋದಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಶೇಕಡಾ 35 ರಷ್ಟು ಜನರು ಅರ್ಜಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಸಮಯವು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅನುಷ್ಠಾನ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ, ಸಹಾಯಧನ ಬಿಡುಗಡೆ, ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ಅನುಸರಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಇತರ ಅಂಶಗಳು ಪ್ರತಿಕೂಲವಾದ ರೇಟಿಂಗ್‌ನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತವೆ.

ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಸನ್ನಿವೇಶದಂತೆ, ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಹುಪಾಲು ಫಲಾನುಭವಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಲಭ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಅನುಸರಣಾ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು (ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 66 ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 83). ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯಯುತ ಮತ್ತು ಪಾರದರ್ಶಕವಾಗಿ (67%) ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರೈತರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಕ್ಕೆ

ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ (54%), ಸಹಾಯಧನದ ಸಕಾಲಿಕ ಬಿಡುಗಡೆ (67%) ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚದ ಸಮರ್ಪಕತೆ (52%) ಇವರ ದೃಢೀಕರಣದ ಮೇಲೆ ಅನುಮೋದಿಸಲಾಗಿದೆ. ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರೈತರು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಆಯ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಕೂಲಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು, ಆದರೆ ಇತರ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಕೂಲವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿರುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು 2/5 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಆಯ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅರ್ಜಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಕೂಲಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರೈತರು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಧನ ಮೊತ್ತ ಬಿಡುಗಡೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸುಲಭ ಪ್ರವೇಶ ಮತ್ತು ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚದ ಸಮರ್ಪಕತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಕೂಲಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಅರ್ಜಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಸುಲಭವಾಗಿರುವುದು (88%), ಸಕಾಲಿಕ ಮತ್ತು ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಸಹಾಯಧನ ಪ್ರಮಾಣ (ಕ್ರಮವಾಗಿ 65.61% ಮತ್ತು 74%) ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲಕರವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರೈತರು ಅರ್ಜಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಸುಲಭವಾಗಿರುವುದು ಮತ್ತು ಅರ್ಜಿ ನಮೂನೆಯನ್ನು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೊಳಿಸಲು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸೂಕ್ತ ಸಮಯ (ಕ್ರಮವಾಗಿ 88% ಮತ್ತು 69%) ಬಗ್ಗೆ ಅನುಕೂಲಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಮಂಡ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿಕೂಲವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಇದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅನುಷ್ಠಾನದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಅಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಒಟ್ಟಾರೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಆಯ್ಕೆ, ಅನುಷ್ಠಾನ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ದಿನನಿತ್ಯದ ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಪುನರುಚ್ಚರಿಸಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಅಂತಹ ಬೃಹತ್ ಯೋಜನೆಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಲು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.69: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ

ಜಿಲ್ಲೆ	ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯಯುತ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ		ಅರ್ಜಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಸರಳ ಮತ್ತು ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಸುಲಭವಾಗಿದೆ		ಅರ್ಜಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಸಮಯವು ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ		ಅನುಷ್ಠಾನ/ ಸ್ಥಾಪನೆ/ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಸಮಯೋಚಿತ ಮತ್ತು ಕಾಲೋಚಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ/ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ		ನಮ್ಮ ಹವಾಮಾನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು / ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತವಾದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ		ಸಹಾಯದ ಎಲ್ಲಾ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ಕಾಂತ್ರಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ / ಕರೆದೊಪ್ಪಿಸುವ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ		ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಧನ ಐಡುಗಡೆಯಾಗಿದೆ		ಸಹಾಯಧನ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ		ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಲಭ್ಯವಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಬೆಂಬಲ / ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆ		ನರಿವು ನೀಡಿದ ನಂತರ ಇಲಾಖೆಯ ಅನುಸರಿಸಿದ		ದುರಸ್ತಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ನಂತರದ ಯೋಜನಾ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು / ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳು ಇರುತ್ತವೆ		ಯೋಜನೆಯ ವೆಚ್ಚವು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿದೆ		ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ		
	ಫೈದಿ	ಶೇಕಡ	ಫೈದಿ	ಶೇಕಡ	ಫೈದಿ	ಶೇಕಡ	ಫೈದಿ	ಶೇಕಡ	ಫೈದಿ	ಶೇಕಡ	ಫೈದಿ	ಶೇಕಡ	ಫೈದಿ	ಶೇಕಡ	ಫೈದಿ	ಶೇಕಡ	ಫೈದಿ	ಶೇಕಡ	ಫೈದಿ	ಶೇಕಡ	ಫೈದಿ	ಶೇಕಡ	ಫೈದಿ	ಶೇಕಡ	ಫೈದಿ	ಶೇಕಡ	ಫೈದಿ
ಬೀದರ್	8	92	5	95	8	92	7	93	12	88	15	85	3	97	31	69	66	34	83	17	2	98	2	98	82		
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	67	33	9	91	13	87	8	92	2	98	54	46	67	33	7	93	1	99	1	99	0	100	52	48	445		
ದಾವಣಗೆರೆ	71	29	53	47	25	75	30	70	48	52	13	87	8	92	2	98	3	97	3	97	3	97	0	100	778		
ಧಾರವಾಡ	48	52	44	56	28	72	18	82	3	97	2	98	1	99	10	90	7	93	0	100	0	100	84	16	124		
ಹಾಸನ	63	37	36	64	5	95	11	89	11	89	4	96	1	99	2	98	1	99	2	98	0	100	56	44	608		
ಕಲಬುರಗಿ	12	88	12	88	12	88	20	80	19	81	31	69	51	49	58	42	58	42	11	89	2	98	69	31	205		
ಕೋಲಾರ	73	27	88	12	44	56	17	83	5	95	26	74	69	31	74	26	2	98	6	94	2	98	9	91	382		
ಮಂಡ್ಯ	15	85	8	92	2	98	1	99	3	97	4	96	3	97	1	99	2	98	0	100	1	99	12	88	352		
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	32	68	90	10	69	31	16	84	32	68	2	98	8	92	1	99	0	100	1	99	0	100	0	100	1412		
ವಿಜಯಪುರ	20	80	81	19	49	51	14	86	14	86	15	85	3	97	2	98	0	100	0	100	0	100	0	100	425		
ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ	46	54	57	43	35	65	16	84	22	78	13	87	18	82	11	89	5	95	3	97	1	99	19	81	4814		

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಬಹು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು. ದಶಮಾಂಶಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಪೂರ್ಣಾಂಕಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ

3.4.2 ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ

3.4.2.1 ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಮಾನವ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ಈ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ 11 ಶತಕೋಟಿ ತಲುಪುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಂದಾಜಿಸಲಾಗಿದೆ, ಉಷ್ಣವಲಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ತಲಾವಾರು ಬಳಕೆಯೊಂದಿಗೆ, ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಇಂಧನ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಹೆಚ್ಚಳದ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. (ಲಾರೆನ್ಸ್, ಮತ್ತು ಇತರರು, 2014). ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ದೇಶೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಜಾಗತಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ರಫ್ತು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಏರುತ್ತಿದೆ.

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ವಲಯವು ಭಾರತದ ಕೃಷಿಯ ಆಂತರಿಕ ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನದ ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 30 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಸರಕುಗಳ ಒಟ್ಟು ರಫ್ತಿನ ಶೇಕಡಾ 37 ರಷ್ಟು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಮತ್ತು ಲಾಭದಾಯಕ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಈ ವಲಯವು ಅಪಾರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಕಳೆದ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಭಾರತವು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಕಂಡಿರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನವು ಕಡಿಮೆ ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಕೃಷಿ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತರಲು ಮತ್ತು ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ-ಪ್ರಮಾಣದ ರೈತರನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಸಲು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರದೇಶದ ವಿಸ್ತರಣೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಇದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿದೆ. 2013-14 ರಿಂದ 2018-19 ರವರೆಗಿನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ಪ್ರದೇಶವು ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 5.1 ರಷ್ಟು ಬೆಳೆದಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಶೇಕಡಾ 12.04 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ, ಸಾಂಬಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 59.58 ರಷ್ಟು ಅತ್ಯಧಿಕ ಉತ್ಪಾದನಾ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದು, ಹೂವುಗಳು/ ಸುಗಂಧ ಸಸ್ಯಗಳು ಶೇಕಡಾ 16.07 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 12.45 ರಷ್ಟು ಉತ್ಪಾದನಾ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕಂಡುಬಂದರೆ, ಶೇಕಡಾ 10.10 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಇದೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರ ಶೇಕಡಾ 20.97 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆ ಶೇಕಡಾ 12.85 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿರುತ್ತದೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಪೈಕಿ ತರಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಧಿಕ ಶೇಕಡಾ 6.48 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಸಾಂಬಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 5.34 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಬೆಳೆ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಇಳಿಕೆ ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ.

3.4.2.2 ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪದ ವಿವರಗಳು

ಎ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವಿತರಣೆ

ಕರ್ನಾಟಕದ ಆಯ್ದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವರ್ಷವಾರು ವಿತರಣೆಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.70 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಘಟಕದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು, ಅಧ್ಯಯನವು 649 ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೊಳಪಡಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ, ಫಲಾನುಭವಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಲು 64 ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. 2016-17 ರಲ್ಲಿ ಗರಿಷ್ಠ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು (28.51%) ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ, ನಂತರ 2015-16 ರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 26.81, 2017-18 ರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 22.50 ಮತ್ತು 2018-19 ರಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ (22.19%) ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ, ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಗರಿಷ್ಠ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು (98) ನಂತರ ಶಿವಮೊಗ್ಗ (92) ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡ (91) ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಂಡ್ಯ (33) ಮತ್ತು ಬೀದರ್ (38) ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಗರಿಷ್ಠ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು (185) 2016-17 ರಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರೆ, 2018-19 ರಲ್ಲಿ (144) ಕನಿಷ್ಠ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡದ 64 ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.70: ವರ್ಷವಾರು ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ

ಜಿಲ್ಲೆ	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು								ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು	
	2015-16		2016-17		2017-18		2018-19		ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂದರ್ಶಿಸಲಾದ ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ
	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%		
ಬೀದರ್	4	10.53	9	23.68	11	28.95	14	36.84	38	5
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	1	1.10	7	7.69	30	32.97	53	58.24	91	7
ದಾವಣಗೆರೆ	23	47.92	7	14.58	11	22.92	7	14.58	48	5
ಧಾರವಾಡ	17	29.82	14	24.56	19	33.33	7	12.28	57	6
ಹಾಸನ	13	13.27	37	37.76	38	38.78	10	10.20	98	10
ಕಲಬುರಗಿ	41	59.42	18	26.09	9	13.04	1	1.45	69	7
ಕೋಲಾರ	39	53.42	8	10.96	5	6.85	21	28.77	73	7
ಮಂಡ್ಯ	9	27.27	1	3.03	11	33.33	12	36.36	33	3
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	13	14.13	73	79.35	6	6.52	-	-	92	9
ವಿಜಯಪುರ	14	28.00	11	22.00	6	12.00	19	38.00	50	5
ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ	174	26.81	185	28.51	146	22.50	144	22.19	649	64

ಕೋಷ್ಟಕ 3.71: ವಿವಿಧ ವರ್ಗದ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಭೂ ಬಳಕೆಯ ಮಾದರಿ (ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲು)

ಜಿಲ್ಲೆ	ಕೃಷಿ		ಬೀಳು		ಅರಣ್ಯ		ತೋಟಗಾರಿಕೆ		ಒಟ್ಟು
	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	
ಬೀದರ್	22	57.89	1	2.63	-	-	15	39.47	38
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	2	2.20	9	9.89	3	3.30	77	84.62	91
ದಾವಣಗೆರೆ	31	64.58	-	-	-	-	17	35.42	48
ಧಾರವಾಡ	4	7.02	-	-	-	-	53	92.98	57
ಹಾಸನ	46	46.94	1	1.02	-	-	51	52.04	98
ಕಲಬುರಗಿ	41	59.42	-	-	-	-	28	40.58	69
ಕೋಲಾರ	20	27.40	-	-	1	1.37	52	71.23	73
ಮಂಡ್ಯ	22	66.67	10	30.30	1	3.03	-	-	33
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	27	29.35	7	7.61	-	-	58	63.04	92
ವಿಜಯಪುರ	14	28.00	1	2.00	-	-	35	70.00	50
ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ	229	35.29	29	4.47	5	0.77	386	59.48	649

ವಿವಿಧ ವರ್ಗದ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ (ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲು) ಭೂ ಬಳಕೆಯ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.71 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವು ಪಡೆಯುವ ಮೊದಲು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಜಮೀನುಗಳ ಭೂ ಬಳಕೆಯ ಮಾದರಿಯು ಹೆಚ್ಚಿನ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು (ಶೇಕಡಾ 59.48) ತೋಟಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ, ನಂತರ ಶೇಕಡಾ 35.29 ರಷ್ಟು ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 0.77 ರಷ್ಟು ಅರಣ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ. ಶೇಕಡಾ 4.47 ರಷ್ಟು ಪಾಳು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ತೋಟಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬಳಸಿದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ, ಗರಿಷ್ಠ (ಶೇಕಡಾ 92.98) ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದು, ನಂತರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 84.62 ರಷ್ಟು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವೂ ಫಲಾನುಭವಿಯೂ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (ಶೇಕಡಾ 39.47) ಮತ್ತು ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (ಶೇಕಡಾ 35.42) ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.72: ವಿವಿಧ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವಿತರಣೆ

ಜಿಲ್ಲೆ	ಹಣ್ಣುಗಳು		ತರಕಾರಿಗಳು		ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳು		ಕತ್ತರಿಸಿದ ಹೂಗಲು		ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳು		ಸಾಂಬಾರ ಬೆಳೆಗಳು		ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು
	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	
ಬೀದರ್	8	21.05	24	63.16	4	10.53	1	2.63	-	-	1	2.63	38
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	32	35.16	1	1.10	-	0.00	-	0.00	29	31.87	29	31.87	91
ದಾವಣಗೆರೆ	40	83.33	-	0.00	-	0.00	-	0.00	-	-	8	16.67	48
ಧಾರವಾಡ	13	22.81	28	49.12	10	17.54	3	5.26	3	5.26	-	-	57
ಹಾಸನ	45	45.92	36	36.73	8	8.16	-	0.00	8	8.16	1	1.02	98
ಕಲಬುರಗಿ	41	59.42	21	30.43	6	8.70	1	1.45	-	-	-	-	69
ಕೋಲಾರ	51	69.86	9	12.33	13	17.81	-	0.00	-	-	-	-	73
ಮಂಡ್ಯ	27	81.82	5	15.15	1	3.03	-	0.00	-	-	-	-	33
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	11	11.96	-	-	14	15.22	10	10.87	27	29.35	30	32.61	92
ವಿಜಯಪುರ	50	100.00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	50
ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ	318	49.00	99	15.25	52	8.01	15	2.31	67	10.32	94	14.48	649

ಬೆಳೆ ವರ್ಗಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವಿತರಣೆಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.72 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ, ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಶೇಕಡಾ 49.00 ರಷ್ಟು ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ, ನಂತರ ತರಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಶೇಕಡಾ 15.25 ರಷ್ಟು, ಸಾಂಬಾರ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 14.48 ರಷ್ಟು ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಕಡಿಮೆ ಶೇಕಡಾವಾರು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ನೆಡುತೋಪು (10.32%), ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳು (8.01%) ಮತ್ತು ಹೂವುಗಳ ಕಟ್ಟಿಂಗ್ (2.31%) ಈ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು (51) ಹೊಂದಿದ್ದು, ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯು (50) ಸನಿಹದ ನಂತರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳನ್ನೇ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ತರಕಾರಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು (36) ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳು, ಹೂವುಗಳ ಕಟ್ಟಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಸಾಂಬಾರ ಬೆಳೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದಾರೆ (ಕ್ರಮವಾಗಿ 14, 10, 30). ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (29 ಸಂಖ್ಯೆ) ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (27 ಸಂಖ್ಯೆ) ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.73: ವಿವಿಧ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವರ್ಗದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ

(ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ)

ಜಿಲ್ಲೆ	ಹಣ್ಣುಗಳು	ತರಕಾರಿಗಳು	ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳು	ಕತ್ತರಿಸಿದ ಹೂವುಗಳು	ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳು	ಸಾಂಬಾರ ಬೆಳೆಗಳು	ಒಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶ	ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು
ಬೀದರ್	7.10	22.60	2.80	0.40		0.80	33.70	38
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	12.90	0.20			15.40	11.10	39.60	91
ದಾವಣಗೆರೆ	23.50					10.30	33.80	48
ಧಾರವಾಡ	10.70	9.80	4.90	1.60	7.30		34.30	57
ಹಾಸನ	27.40	21.50	3.80		4.50	0.80	58.00	98
ಕಲಬುರಗಿ	46.20	19.60	4.00	0.40			70.20	69
ಕೋಲಾರ	76.80	10.20	16.30				103.30	73
ಮಂಡ್ಯ	22.60	2.00	0.40				25.00	33
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	6.30		6.50	3.90	27.20	23.20	67.10	92
ವಿಜಯಪುರ	71.00						71.00	50
ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ	304.50	85.90	38.70	6.30	54.40	46.20	536.00	649
ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	56.81	16.03	7.22	1.18	10.15	8.62	100.00	

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವಿನ ಮೂಲಕ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ವರ್ಗವಾರು ಪ್ರದೇಶದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.73 ರಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 536 ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಗರಿಷ್ಠ ಬೆಂಬಲ (304.50 ಹೆ. ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 56.81) ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು 85.90 ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 16.03 ರಷ್ಟು ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ, ನಂತರ ನೆಡುತೋಪುಗಳು (54.40 ಹೆಕ್ಟೇರ್, 10.15%) ಮತ್ತು ನೆಡುತೋಪು (46.20 ಹೆಕ್ಟೇರ್, 8.62%). ಹೂವಿನ ಕೃಷಿಯನ್ನು (ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳು ಮತ್ತು ಕತ್ತರಿಸಿದ ಹೂವುಗಳ ಕಟ್ಟಿಂಗ್ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ) 45 ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 8.40 ರಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿನ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಂದರೆ ಒಟ್ಟು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ (103.30 ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣುಗಳ (76.80 ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಮತ್ತು ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳ (16.30 ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ, ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯು ತರಕಾರಿಗಳ (21.50 ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಕತ್ತರಿಸಿದ ಹೂವುಗಳ ಕಟ್ಟಿಂಗ್ (3.90 ಹೆಕ್ಟೇರ್), ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳು (27.20 ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಮತ್ತು ಸಾಂಬಾರ ಬೆಳೆಗಳು (23.20 ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ.

3.4.2.3 ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನ

ಎ. ಇತರ ಘಟಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಏಕೀಕರಣ

ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲಾ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳು ಏಕೀಕರಣವಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದವು. ಆದಾಗ್ಯೂ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯ ಕೆಲವು ಹಣ್ಣುಗಳು ಮತ್ತು ಮೂಲಿಕಾಸಸ್ಯಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಏಕೀಕರಣದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಂದ್ರತೆಯ ಮಾವು, ದಾಳಿಂಬೆ, ಪೇರಲ, ಸಪೋಟವನ್ನು ಹನಿ ನೀರಾವರಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ, ಕೋಕೋ ಮತ್ತು ಗೋಡಂಬಿಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ನೆಡುತೋಪನ್ನು ಹನಿ ನೀರಾವರಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ, ಬಾಳೆ ಮುಂತಾದ ಬಹುವಾರ್ಷಿಕವಲ್ಲದ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಗಡ್ಡೆ ಬೇರು ಮತ್ತು ಟಿಶ್ಯೂ ಕಲ್ಚರ್ ನೆಡುತೋಪು ಎರಡಕ್ಕೂ ಹನಿ ನೀರಾವರಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೃಷಿ ತೋಟ ಮತ್ತು ದ್ರಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ಹಂದರದೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಬಿ. ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ

ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಬೀಜದ ಬಳಕೆಯು ಬೆಳೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಉತ್ತಮ ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳು ಇಲ್ಲದೆ, ರಸಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ತಯಾರಿಕೆಯಂತಹ ಇಳುವರಿ ಮೇಲೆ ಇತರ ಒಳಹರಿವಿನ ಪ್ರಭಾವವು ಗಮನಾರ್ಹ ಅಥವಾ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಉತ್ತಮ ನೆಡುವ ವಸ್ತುವು ನೈಸರ್ಗಿಕವಾಗಿ ರೋಗಗಳು ಮತ್ತು ಕೀಟಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿರೋಧವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಉತ್ತಮ ಇಳುವರಿ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟದ ಅಂತರ್ಗತ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಮಾವು, ದ್ರಾಕ್ಷಿ, ಬಾಳೆ, ಪೇರಲ, ಗೋಡಂಬಿ ಮತ್ತು ಮೆಣಸು (ಜೇಮ್ಸ್ ಮತ್ತು ಇತರರು, 1986) ಇಂತಹ ಸಸ್ಯೀಯವಾಗಿ ಹರಡುವ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಾಗ ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.74: ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಗಾಗಿ ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳ ಮೂಲ

ಜಿಲ್ಲೆ	ಸರ್ಕಾರಿ ನರ್ಸರಿ		ಖಾಸಗಿ ನರ್ಸರಿ		ಒಟ್ಟು
	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	
ಬೀದರ್	0	0.00	38	100.00	38
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	76	83.52	15	16.48	91
ದಾವಣಗೆರೆ	2	4.17	46	95.83	48
ಧಾರವಾಡ	2	3.51	55	96.49	57
ಹಾಸನ	7	7.14	91	92.86	98
ಕಲಬುರಗಿ	7	10.14	62	89.86	69
ಕೋಲಾರ	3	4.11	70	95.89	73
ಮಂಡ್ಯ	3	9.09	30	90.91	33
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	80	86.96	12	13.04	92
ವಿಜಯಪುರ	11	22.00	39	78.00	50
ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ	191	29.43	458	70.57	649

ಲಗತ್ತಿಸಿದ ಕೋಷ್ಟಕ 3.74 ರಿಂದ ಎರಡು ವಿಭಿನ್ನ ವಲಯಗಳ ಮೂಲಕ ಅಂದರೆ ಖಾಸಗಿ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ವಲಯಗಳ ಮೂಲಕ ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಶೇಕಡಾವಾರು ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕನೇ ಮೂರರಷ್ಟು ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 70.57 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಖಾಸಗಿ ನರ್ಸರಿಗಳಿಂದ ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಿದರೆ, ಶೇಕಡಾ 29.43 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಸರ್ಕಾರಿ ನರ್ಸರಿಯಿಂದ ಖರೀದಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ (86.96%) ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (83.52%) ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಸರ್ಕಾರಿ ನರ್ಸರಿಯಿಂದ ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ, ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ಇತರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಖಾಸಗಿ ಮೂಲದಿಂದ ಖರೀದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಖಾಸಗಿ ನರ್ಸರಿಗಳಿಂದ ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಸಿ. ನೆಡಲಾದ ಸಸಿಗಳ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಸಹಾಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯಗಳ ಉಳಿವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಗ್ರಹಿಕೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 34.51 ರಷ್ಟು ಮೊಳಕೆಗಳು ಶೇಕಡಾ 90 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ ಎಂದು ಊಹಿಸಬಹುದು, ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸನಿಹದ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 34.05, ಶೇಕಡಾ 75-90 ರಷ್ಟು ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಸಂಖ್ಯೆಯಷ್ಟು ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 22.90 ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 8.94 ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 50 ರಿಂದ 75 ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 50 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ದತ್ತಾಂಶದಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳ ಪ್ರಕಾರ, ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಶೇಕಡಾ 90 ರ ಮೇಲಿನ ವರ್ಗದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಶೇಕಡಾವಾರು (91.78%) ನಂತರ ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯು (81.58%) ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇತರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಸಸಿಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮರಣ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ 'ಶೇಕಡಾ 50 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ' ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು 72.73% ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ದಾವಣಗೆರೆ ಮತ್ತು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ 'ಶೇಕಡಾ 75 ರಿಂದ 90 ರಷ್ಟು' ಬದುಕುಳಿಯುವ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 69.57, ಶೇಕಡಾ 68.75 ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 66.33 ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಶೇಕಡಾ 50 ರಿಂದ 75 ರಷ್ಟು ವರ್ಗದಲ್ಲಿ, ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಶೇಕಡಾ ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು (ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 98.25 ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 88.00 ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಶೇಕಡಾ 50 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಬದುಕುಳಿಯುವ ದರದಲ್ಲಿ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಹೆಚ್ಚಿನ ಶೇಕಡಾವಾರು (72.73%) ಹೊಂದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಲಗತ್ತಿಸಿದ ಕೋಷ್ಟಕವು ವಿವಿಧ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಳಕೆ ವಸ್ತುಗಳ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಶೇಕಡಾವಾರು ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.75: ಪ್ರದೇಶದ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೆಟ್ಟ ಸಸಿಗಳ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣ

ಜಿಲ್ಲೆ	ಶೇಕಡಾ 90 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು		ಶೇಕಡಾ 75 ರಿಂದ ಶೇಕಡಾ 90		ಶೇಕಡಾ 50 ರಿಂದ ಶೇಕಡಾ 75		ಶೇಕಡಾ 50 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ		ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು
	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	
ಬೀದರ್	31	81.58	5	13.16	-	-	2	5.26	38
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	46	50.55	29	31.87	8	8.79	8	8.79	91
ದಾವಣಗೆರೆ	6	12.50	33	68.75	2	4.17	7	14.58	48
ಧಾರವಾಡ	-	-	-	-	56	98.25	1	1.75	57
ಹಾಸನ	20	20.41	65	66.33	5	5.10	8	8.16	98
ಕಲಬುರಗಿ	30	43.48	17	24.64	16	23.19	6	8.70	69
ಕೋಲಾರ	67	91.78	4	5.48	1	1.37	1	1.37	73
ಮಂಡ್ಯ	-	-	-	-	9	27.27	24	72.73	33
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	22	23.91	64	69.57	5	5.43	1	1.09	92
ವಿಜಯಪುರ	2	4.00	4	8.00	44	88.00	-	-	50
ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ	224	34.51	221	34.05	146	22.50	58	8.94	649

3.4.2.4 ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನ

ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನ ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಮೇಲಿನ ಸಹಾಯಧನದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.76 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಸರಾಸರಿ ಹೂಡಿಕೆಯು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರೂ. 34979 ಮತ್ತು ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರೂ. 1027572 ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರೈತರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಂಡವಾಳದ ಬೆಳೆಯಾದ ಒಣದಾಕ್ಷಿಣಿಗಾಗಿ ದಾಕ್ಷಿಣಿಯನ್ನು ಬೆಳೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಸ್ವಂತ ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಸರಾಸರಿ ಹೂಡಿಕೆಯು ಒಟ್ಟು ಹೂಡಿಕೆಯ ಶೇಕಡಾ 33 ರಷ್ಟಿದೆ. (ಪ್ರತಿ ಫಲಾನುಭವಿಗೆ ರೂ. 103919), ಪ್ರತಿ ಫಲಾನುಭವಿಗೆ ಒಟ್ಟಾರೆ ಸರಾಸರಿ ಸಹಾಯಧನ ರೂ. 14485 ಆಗಿದ್ದು, ಇದು ಒಟ್ಟು ಹೂಡಿಕೆಯ ಶೇಕಡಾ 4.61 ರಷ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 24.65 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು, ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮುಂತಾದ ವಿವಿಧ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಪಡೆದು ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮೂಲಕ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (2.17%), ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (2.74%) ಮತ್ತು ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (2.90%) ಮೊತ್ತವನ್ನು ಸಾಲ ಪಡೆದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 43 ಮಂದಿ ಸಾಲ ಮಾಡಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿದ್ದು, ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 52 ಮಂದಿ ನಂತರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಕಲಬುರಗಿಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಸಹಾಯಧನದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಧ್ಯಯನ

ತಂಡಕ್ಕೆ ಒದಗಿಸಿದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಹೆಸರುಗಳಿವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಶಿವರಾಯ ಸಿದ್ದಪ್ಪ, ಕುಶನೂರು ಗ್ರಾಮ, ಕಲಬುರಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕು (2016-17 ರಲ್ಲಿ ಸುಗಂಧರಾಜ ಹೂವು 0.40 ಹೆ.) ಮತ್ತು ಶಂಕ್ರಪ್ಪ ಶಿವಕುಮಾರ್, ಕೆಸರಟಗಿ ಗ್ರಾಮ, ಕಲಬುರಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕು (2016-17 ರಲ್ಲಿ ಸುಗಂಧರಾಜ ಹೂವು 0.50 ಹೆ.) ಇವರು ಇರುತ್ತಾರೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.76: ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಗಾಗಿ ಸರಾಸರಿ ಹೂಡಿಕೆ, ಎರವಲು ತಂದಿರುವುದು ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನದ ಮೊತ್ತ

ಜಿಲ್ಲೆ	ಪ್ರತಿ ಫಲಾನುಭವಿಗೆ ಸರಾಸರಿ ಹೂಡಿಕೆ						ಒಟ್ಟು ಹೂಡಿಕೆ/ ಫಲಾನುಭವಿ (ರೂ.)	ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಸ್ವಂತ ಹೂಡಿಕೆ (ರೂ.)	ಸಂಖ್ಯೆ	ಪಡೆದ ಸಾಲ (ರೂ.)	ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಹಾಯಧನ (ರೂ.)		
ಬೀದರ್	38	67789	-	-	38	16711	84500	38
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	91	16777	6	11667	91	6535	34979	91
ದಾವಣಗೆರೆ	48	27448	19	42368	48	12049	81865	48
ಧಾರವಾಡ	57	93439	27	110926	57	12985	217350	57
ಹಾಸನ	98	91451	52	108308	98	13912	213671	98
ಕಲಬುರಗಿ	69	86681	2	105000	67	16381	208062	69
ಕೋಲಾರ	73	110027	2	125000	73	20088	255115	73
ಮಂಡ್ಯ	33	58636	7	92857	33	17836	169329	33
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	92	37196	2	15000	92	12174	64370	92
ವಿಜಯಪುರ	50	567300	43	436512	50	23760	1027572	50
ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ	649	103919	160	195638	647	14485	314042	649
ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ		33.09		62.30		4.61		

3.4.2.5 ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ

ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಹಣ್ಣುಗಳು, ತರಕಾರಿಗಳು, ಹೂವುಗಳ ತೋಟ ಮತ್ತು ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.77 ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.77: ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ (ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್)

ಜಿಲ್ಲೆ	ಹಣ್ಣುಗಳು	ತರಕಾರಿಗಳು	ಕತ್ತರಿಸಿದ ಹೂಗಳು (ಬಂಡಲಗಳು)	ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳು	ನೆಡುತೋಟಗಳು	ಸಾಂಬಾರ ಬೆಳೆಗಳು
ಬೀದರ್	45.63	31.80	27900	7.58	-	3.72
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	47.92	4.13	-	-	1.08	0.70
ದಾವಣಗೆರೆ	43.43	-	-	-	-	0.48
ಧಾರವಾಡ	31.09	15.69	22320	10.49	1.31	
ಹಾಸನ	39.79	24.85	-	7.26	1.09	0.74
ಕಲಬುರಗಿ	22.64	21.40	29760	13.54	-	-
ಕೋಲಾರ	21.33	32.35	-	11.81	-	-
ಮಂಡ್ಯ	49.92	24.30	-	6.20	-	-
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	34.24	-	29328	5.92	0.34	0.83
ವಿಜಯಪುರ	28.84	-	-	-	-	-
ಸರಾಸರಿ	36.48	22.07	27327	8.97	0.95	1.30

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯ, ಸಕಾಲಿಕ ಮಳೆ, ಪೋಷಕಾಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮುಂತಾದ ವಿವಿಧ ಅಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದೆ. ಮೇಲ್ಕಂಡ ಕೋಷ್ಟಕವು ವಿವಿಧ ಬೆಳೆ ವರ್ಗಗಳಾದ್ಯಂತ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಹಣ್ಣುಗಳ ಒಟ್ಟಾರೆ ಸರಾಸರಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆ 36.48 ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್, ತರಕಾರಿಗಳು 22.07 ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್, ಬಿಡಿ ಹೂವು 8.97 ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್, ಸಾಂಬಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು 1.30 ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಮತ್ತು ನೆಡುತೋಪು 0.95 ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ, ಹೂವುಗಳ ಕಟ್ಟಿಂಗ್ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ 27,327 ಕಟ್ಟುಗಳು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ, ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು (49.92 ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್), ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಕಡಿಮೆ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು (28.84 ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಅತ್ಯಧಿಕ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು (32.35 ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಹೊಂದಿದ್ದರೆ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಕಡಿಮೆ (4.13 ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಹೂವುಗಳ ಕಟ್ಟಿಂಗ್ ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ 29,760 ಕಟ್ಟುಗಳು) ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದರೆ, ಧಾರವಾಡದ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ 22,320 ಕಟ್ಟುಗಳು) ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾಗಿ, ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ, ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳು ಅತ್ಯಧಿಕ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು (13.54 ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್), ಆದರೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಕಡಿಮೆ (5.92 ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು. ನೆಡುತೋಪುಗಳು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (13.54) ಅತ್ಯಧಿಕ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (0.34 ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಸಾಂಬಾರ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ (ಶುಂಠಿ ಬೆಳೆಗಳು 3.72 ಟನ್/ಹೆ) ಅತ್ಯಧಿಕ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (0.48 ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ.

3.4.2.6 ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಬರುವ ಆದಾಯವು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಬೆಲೆಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ, ಇದು ಹಲವಾರು ಅಂಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಏರಿಳಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಕೋಷ್ಟಕ 3.78 ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದಂತೆ, ಹಣ್ಣುಗಳಿಂದ ಸರಾಸರಿ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವು ಅತ್ಯಧಿಕ ಆಗಿರುತ್ತದೆ ಅಂದರೆ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ರೂ. 2,72,782 ನಂತರ ಕತ್ತರಿಸಿದ ಹೂವುಗಳ ಕಟ್ಟಿಂಗ್ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ರೂ. 1,51,400 ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳು ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ರೂ. 1,30,953 ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಬಿಡಿ ಹೂಗಳ ಸರಾಸರಿ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ರೂ. 127205. ಸಾಂಬಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಮತ್ತು ನೆಡುತೋಪುಗಳು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ರೂ. 79,286 ಮತ್ತು ರೂ. 71,336 ರಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುತ್ತವೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.78: ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಸರಾಸರಿ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ

(ರೂ./ಹೆಕ್ಟೇರ್)

ಜಿಲ್ಲೆ	ಹಣ್ಣುಗಳು	ತರಕಾರಿಗಳು	ಕತ್ತರಿಸಿದ ಹೂವುಗಳು	ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳು	ನೆಡುತೋಪುಗಳು	ಸಾಂಬಾರ ಬೆಳೆಗಳು
ಬೀದರ್	418125	217292	75000	103750	-	300000
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	126754	40000	-	-	59483	94155
ದಾವಣಗೆರೆ	148198	-	-	-	-	75625
ಧಾರವಾಡ	203538	59714	46667	52950	230000	
ಹಾಸನ	196249	112778		165375	104625	178000
ಕಲಬುರಗಿ	206146	83857	55000	141833	-	-
ಕೋಲಾರ	341686	347778	-	118846	-	-
ಮಂಡ್ಯ	249041	72000	-	250000	-	-
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	157864	-	200100	157857	56574	55242
ವಿಜಯಪುರ	552000	-	-	-	-	-
ಸರಾಸರಿ	272782	130952	151400	127205	71336	79286

3.4.2.7 ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರದ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದ ಹೋಲಿಕೆ

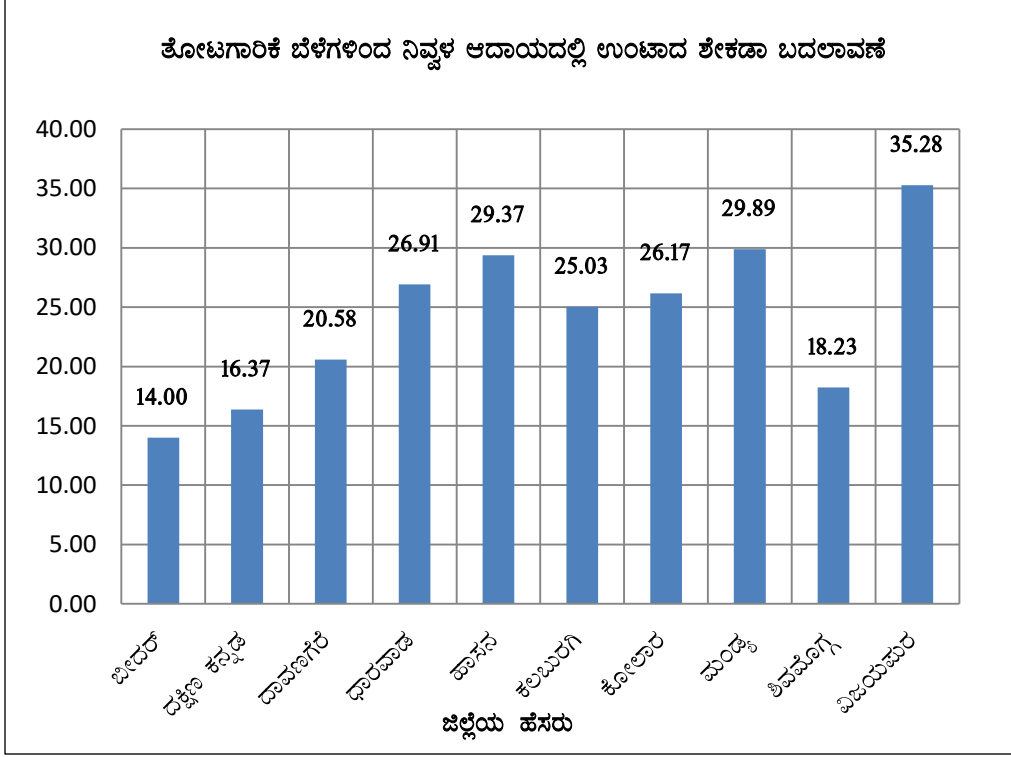
ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಯ ಏರಿಳಿತವು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಆದಾಯದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಅದೇನೇ ಇದ್ದರೂ, ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಯಂತಹ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳು ರೈತರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಗೆ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿವೆ. ಆದಾಯ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವಿನ ನಂತರ, ಒಟ್ಟಾರೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ವಾರ್ಷಿಕ 24.18 ಪ್ರತಿಶತ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೋಷ್ಟಕ 3.79 ರಿಂದ ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಲ್ಲಿ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಶೇ. 26.71 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿದೆ. ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಹೆಚ್ಚಳವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರದ ಅವಧಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಆದಾಯವನ್ನು (ರೂ. 251626. ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಆದಾಯಕ್ಕೆ (ರೂ. 178000) ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಅದು ನಿಜವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಣ್ಣುಗಳು, ನೆಡುತೋಪುಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಕೆಲವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ, ಇಳುವರಿ ಇನ್ನೂ ಸ್ಥಿರವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಅಂಶಕ್ಕೆ ಈ ವ್ಯತ್ಯಾಸವು ಸಹ ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ನಡುವೆ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು (26.61%), ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ಇದು ಕನಿಷ್ಠ (10.27%) ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವಿನ ನಂತರದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿನ ಶೇಕಡಾವಾರು ಬದಲಾವಣೆಯ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಹೋಲಿಕೆಯನ್ನು (ಚಿತ್ರ 3.3) ತೋರಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು (35.28%) ಏರಿಕೆಯಾಗಿದೆ, ಆದರೆ ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (14.00%) ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (29.37%) ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (26.91%) ಮತ್ತು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (29.89%) ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯ ಏರಿಕೆಯಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.79: ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಸರಾಸರಿ ವಾರ್ಷಿಕ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ (ರೂ/ಹೆ)

ಜಿಲ್ಲೆ	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು (ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಆದಾಯ)			ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು (ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ)		
	ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲು	ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲು	ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ
ಬೀದರ್	262372	299112	14.00	144800	178000	22.92
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	233000	271147	16.37	165371	199357	20.55
ದಾವಣಗೆರೆ	180887	218121	20.58	52520	60980	16.11
ಧಾರವಾಡ	177452	225203	26.91	48900	61267	25.29
ಹಾಸನ	206250	266828	29.37	51590	60630	17.52
ಕಲಬುರಗಿ	143730	179719	25.03	129714	157171	21.17
ಕೋಲಾರ	144714	182580	26.17	41171	51442	24.95
ಮಂಡ್ಯ	223750	290623	29.89	156000	134000	26.61
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	158825	187777	18.23	78027	86044	10.27
ವಿಜಯಪುರ	292083	395150	35.28	45760	57020	24.60
ಸರಾಸರಿ	202306	251626	24.18	121185	178000	25.61

ಚಿತ್ರ 3.3: ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ನಂತರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ

3.4.2.8 ವ್ಯತ್ಯಾಸ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಲ್ಲಿನ ಅಂತರ - ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಯಿಂದ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ

ವ್ಯತ್ಯಾಸ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಲ್ಲಿನ ಅಂತರ ಕುರಿತು ಲಗತ್ತಿಸಿದ ಕೋಷ್ಟಕವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದ ಮೇಲೆ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಧನಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಹೆಚ್ಚಳವು ರೂ. 54,701 ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಧಿಕ ಅಂದರೆ ರೂ. 91,807 ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿದ್ದರೆ, ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದು ರೂ. 3,541 ಕಡಿಮೆಯಿರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.80: ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದ ಮೇಲೆ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಧನಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮ (ರೂ./ಹೆ)

ಜಿಲ್ಲೆ	ಅವಧಿ	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು	ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು	ವೈತ್ಯಾಸ	ವೈತ್ಯಾಸ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಅಂತರದ ಮೌಲ್ಯ
ಬೀದರ್	ಮೊದಲು	262371	144800	117571	
	ನಂತರ	299112	178000	121112	3541
	ವೈತ್ಯಾಸ	36741	33200	3541	
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	ಮೊದಲು	233000	165371	67629	
	ನಂತರ	271147	199357	71790	4161
	ವೈತ್ಯಾಸ	38147	33986	4161	
ದಾವಣಗೆರೆ	ಮೊದಲು	180887	52520	128367	
	ನಂತರ	218121	60980	157141	28774
	ವೈತ್ಯಾಸ	37234	8460	28774	
ಧಾರವಾಡ	ಮೊದಲು	177452	48900	128552	
	ನಂತರ	225203	61267	163936	35384
	ವೈತ್ಯಾಸ	47751	12367	35384	
ಹಾಸನ	ಮೊದಲು	206250	51590	154660	
	ನಂತರ	266828	60630	206198	51538
	ವೈತ್ಯಾಸ	60578	9040	51538	
ಕಲಬುರಗಿ	ಮೊದಲು	143730	129714	14016	
	ನಂತರ	179719	157171	22548	8532
	ವೈತ್ಯಾಸ	35989	27457	8532	
ಕೋಲಾರ	ಮೊದಲು	144714	41171	103543	
	ನಂತರ	182580	51442	131138	27595
	ವೈತ್ಯಾಸ	37866	10271	27595	
ಮಂಡ್ಯ	ಮೊದಲು	223750	156000	67750	
	ನಂತರ	290623	134000	156623	88873
	ವೈತ್ಯಾಸ	66873	-22000	88873	
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	ಮೊದಲು	158825	78027	80798	
	ನಂತರ	187777	86044	101733	20935
	ವೈತ್ಯಾಸ	28952	8017	20935	
ವಿಜಯಪುರ	ಮೊದಲು	292083	45760	246323	
	ನಂತರ	395150	57020	338130	91807
	ವೈತ್ಯಾಸ	103067	11260	91807	
ಒಟ್ಟು	ಮೊದಲು	168960	135176	33784	
	ನಂತರ	237939	149454	88485	54701
	ವೈತ್ಯಾಸ	68979	14278	54701	

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಮೊದಲು = ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲು,

ನಂತರ = ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ

3.4.2.9 ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದು

ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳು, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ವಾಹಿನಿಗಳು ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಕರಿಂದ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನವು ರೈತರಿಂದ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ತಲುಪುತ್ತದೆ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ವಹಿಸುವ ಪಾತ್ರವು ಅತ್ಯಂತ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇವು ಪ್ರಮುಖ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳು ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಮತ್ತು ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಸೇರಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಉತ್ಪನ್ನವು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಗ್ರಾಹಕರ ಕೈಗೆ ತಲುಪಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅದರ ಉದ್ದೇಶವು ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಕೃಷಿ-ಹವಾಮಾನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿಂದಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಉತ್ಪಾದಕರಿಂದ ಗ್ರಾಹಕರವರೆಗೆ ಅವುಗಳು ತಲುಪುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿರುತ್ತದೆ.

ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.81 ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ, ಶೇಕಡಾ 55.93 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಮಿತಿಯ ಮೂಲಕ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ನಂತರ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ (35.13%), ಹಳ್ಳಿ ಸಂತೆಯಲ್ಲಿ (26.81%) ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ (25.73%) ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು (10.63%) ಮತ್ತು ಇತರ ವಿಧಾನಗಳ ಮೂಲಕ (0.79%) ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಶೇಕಡಾವಾರು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಆಗುತ್ತಿದೆ.

ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಹೋಲಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಪಿಎಂಸಿ ಮೂಲಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮಾಡುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ (96.74%), ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು (63.64%) ಆಗಿರುತ್ತದೆ, ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (79.17%) ಹೆಚ್ಚು ಇರುತ್ತದೆ, ಹಳ್ಳಿ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದು ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು (54.17%) ಆಗಿರುತ್ತದೆ, ಸಹಕಾರಿಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (30.30%) ಇರುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಇತರ ವಿಧಾನಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯು ವಿಜಯಪುರದಲ್ಲಿ (14.00%) ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

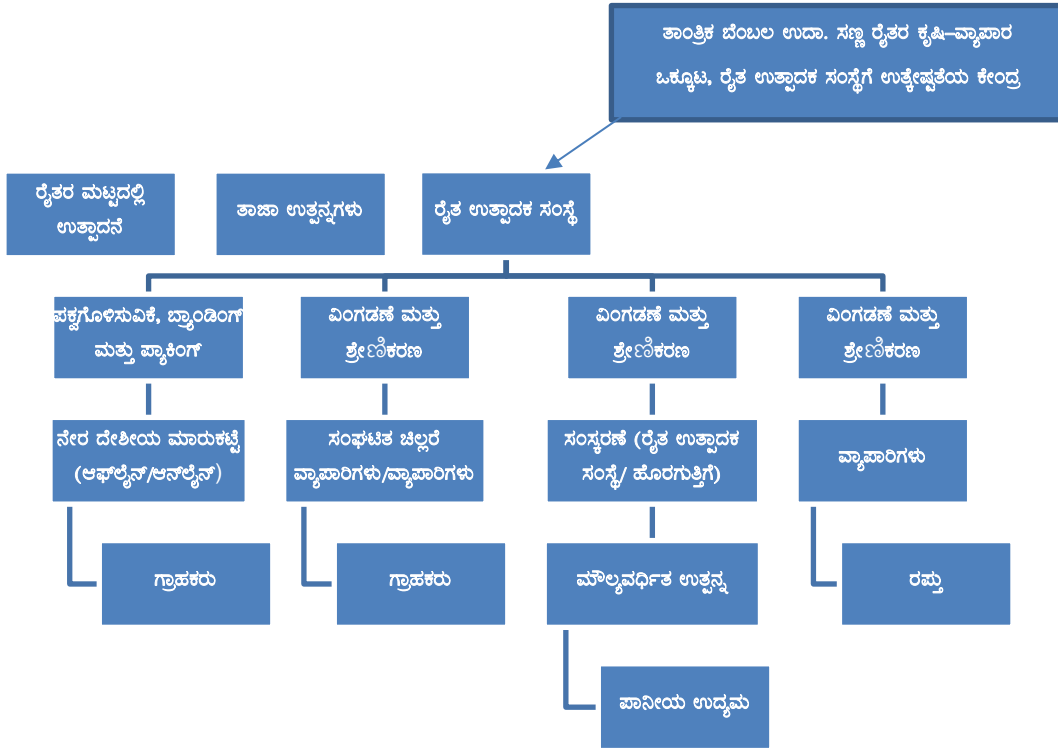
ಕೋಷ್ಟಕ 3.81: ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಬಳಸುವ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಚಾನೆಲ್‌ಗಳು

ಜಿಲ್ಲೆ	ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಮಿತಿಯ ಮೂಲಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ		ಜಮೀನಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ		ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ		ಗ್ರಾಮದ ಸಂತೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ		ಸಹಕಾರ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ		ಇತರೆ ವಿಧಾನಗಳು		ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ
	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	
ಬೀದರ್	29	76.32	13	34.21	5	13.16	5	13.16	-	-	-	-	38
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	10	10.99	28	30.77	7	7.69	44	48.35	23	25.27	-	-	91
ದಾವಣಗೆರೆ	11	22.92	30	62.50	38	79.17	26	54.17	3	6.25	-	-	48
ಧಾರವಾಡ	48	84.21	5	8.77	7	12.28	-	-	-	-	-	-	57
ಹಾಸನ	58	59.18	25	25.51	15	15.31	26	26.53	3	3.06	-	-	98
ಕಲಬುರಗಿ	47	68.12	43	62.32	21	30.43	32	46.38	6	8.70	1	1.45	69
ಕೋಲಾರ	48	65.75	35	47.95	42	57.53	37	50.68	21	28.77	-	-	73
ಮಂಡ್ಯ	7	21.21	21	63.64	2	6.06	2	6.06	10	30.30	-	-	33
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	89	96.74	25	27.17	6	6.52	-	-	-	-	-	-	92
ವಿಜಯಪುರ	16	32.00	3	6.00	24	48.00	2	4.00	3	6.00	7	14.00	50
ಒಟ್ಟು	363	55.93	228	35.13	167	25.73	174	26.81	69	10.63	8	1.23	649

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಬಹು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು

3.4.2.10 ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಯಡಿ ಮಾವು ಮೌಲ್ಯ ಸರಪಳಿ

ಬಹುಪಾಲು ಮಾವು ಬೆಳೆಗಾರರು ತಮ್ಮ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಕೊಯ್ಲು ಪೂರ್ವ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಗೆ ಜಮೀನಿನ ಪ್ರವೇಶ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಇದರಿಂದಾಗಿ ರೈತರು ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರು ನೀಡುವ ಬೆಲೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆಯ ನಿಜವಾದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಯಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಲಾಭದಾಯಕತೆ, ದಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ವ್ಯರ್ಥವಾಗುವುದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಮಾವಿಗೆ ಮೌಲ್ಯ ಸರಪಳಿಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕ ಮಾವಿನ ಮೌಲ್ಯ ಸರಪಳಿಯನ್ನು ಚಿತ್ರ 3.4 ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಚಿತ್ರ 3.4: ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಾವಿನ ಮೌಲ್ಯ ಸರಪಳಿ

3.4.2.11 ರೈತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು

ಎ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯ

ಒಟ್ಟಾರೆ ಗರಿಷ್ಠ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು (83.05%) ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಯಿಂದ ಆದಾಯವು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ, (ಕೋಷ್ಟಕ 3.82). ಶೇಕಡಾ 16.95 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ನೂರರಷ್ಟು ಮಂದಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚಿದ ಆದಾಯ ಗಳಿಸಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯದವರಲ್ಲಿ, ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಶೇಕಡಾವಾರು (65.31%) ಜನರನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.82: ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಿಂದ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯದ ಕುರಿತು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಹೌದು		ಬದಲಾವಣೆ ಇಲ್ಲ		ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ
	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	
ಬೀದರ್	37	97.37	1	2.63	38
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	81	89.01	10	10.99	91
ದಾವಣಗೆರೆ	45	93.75	3	6.25	48
ಧಾರವಾಡ	57	100.00	-	-	57
ಹಾಸನ	34	34.69	64	65.31	98
ಕಲಬುರಗಿ	53	76.81	16	23.19	69
ಕೋಲಾರ	66	90.41	7	9.59	73
ಮಂಡ್ಯ	28	84.85	5	15.15	33
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	88	95.65	4	4.35	92
ವಿಜಯಪುರ	50	100.00	-	-	50
ಒಟ್ಟು	539	83.05	110	16.95	649

ಬಿ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರದ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಮೇಲಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು

ಕೋಷ್ಟಕ 3.83 ರಿಂದ ನಾವು ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ಬಹುಮತದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಿಸಬಹುದು, ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 57.47 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆದ ನಂತರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣ ಏರಿಕೆ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶೇಕಡಾ 28.97 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಏರಿಕೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಯೋಜನೆಯಡಿ ಲಾಭ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶೇಕಡಾ 8.17 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿರಲಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಶೇಕಡಾ 5.39 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.83: ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಹೆಚ್ಚಿನ ಏರಿಕೆ		ಸಾಧಾರಣ ಏರಿಕೆ		ಕಡಿಮೆ ಏರಿಕೆ		ಬದಲಾವಣೆ ಇಲ್ಲ		ಒಟ್ಟು
	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	
ಬೀದರ್	19	50.00	17	44.74	2	5.26	-	-	38
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	34	37.36	42	46.15	-	-	15	16.48	91
ದಾವಣಗೆರೆ	17	35.42	31	64.58	-	-	-	-	48
ಧಾರವಾಡ	38	66.67	19	33.33	-	-	-	-	57
ಹಾಸನ	8	8.16	46	46.94	25	25.51	19	19.39	98
ಕಲಬುರಗಿ	11	15.94	42	60.87	3	4.35	13	18.84	69
ಕೋಲಾರ	4	5.48	68	93.15	-	0.00	1	1.37	73
ಮಂಡ್ಯ	4	12.12	26	78.79	2	6.06	1	3.03	33
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	14	15.22	72	78.26	2	2.17	4	4.35	92
ವಿಜಯಪುರ	39	78.00	10	20.00	1	2.00	-	-	50
ಒಟ್ಟು	188	28.97	373	57.47	35	5.39	53	8.17	649

ಸಿ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವಿನಿಂದ ತೃಪ್ತಿ

ಬಹುತೇಕ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು (63.94%) ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವಿನಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ತೃಪ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಶೇಕಡಾ 32.82 ರಷ್ಟು ಜನರು ತೃಪ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಅತ್ಯಲ್ಪ (3.24%) ಜನರು ತೃಪ್ತರಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ನೂರರಷ್ಟು ಜನರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವಿನಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ತೃಪ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯು ಕಡಿಮೆ ತೃಪ್ತಿಯ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ವಾಲಿರುತ್ತದೆ, ಇದು ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 13.27 ತೃಪ್ತಿ ಹೊಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ. (ಕೋಷ್ಟಕ 3.84)

ಕೋಷ್ಟಕ 3.84: ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವಿನ ನಂತರ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ತೃಪ್ತಿಯ ಮಟ್ಟ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಹೆಚ್ಚು ಸಂತೃಪ್ತಿ		ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿದೆ		ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿಲ್ಲ		ಒಟ್ಟು
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ %	ಸಂಖ್ಯೆ	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ %	ಸಂಖ್ಯೆ	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ %	
ಬೀದರ್	35	92.11	2	5.26	1	2.63	38
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	70	76.92	21	23.08	-	-	91
ದಾವಣಗೆರೆ	45	93.75	3	6.25	-	-	48
ಧಾರವಾಡ	57	100.00	-	-	-	-	57
ಹಾಸನ	19	19.39	66	67.35	13	13.27	98
ಕಲಬುರಗಿ	39	56.52	25	36.23	5	7.25	69
ಕೋಲಾರ	28	38.36	45	61.64	-	-	73
ಮಂಡ್ಯ	22	66.67	11	33.33	-	-	33
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	57	61.96	33	35.87	2	2.17	92
ವಿಜಯಪುರ	43	86.00	7	14.00	-	-	50
ಒಟ್ಟು	415	63.94	213	32.82	21	3.24	649

ಡಿ. ಸೃಷ್ಟಿಯಾದ ಉದ್ಯೋಗ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.85 ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ಪ್ರತಿ ಫಲಾನುಭವಿಗೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ 586 ವ್ಯಕ್ತಿ ದಿನಗಳ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ 254 ವ್ಯಕ್ತಿ ದಿನಗಳ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು (43.28%) ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ, ಮತ್ತು 333 ವ್ಯಕ್ತಿ ದಿನಗಳ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ (56.72%) ಬಾಡಿಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದು, (1237 ವ್ಯಕ್ತಿ ದಿನಗಳು) ಮತ್ತು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (471 ವ್ಯಕ್ತಿ ದಿನಗಳು) ಕಡಿಮೆ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ವಿಂಗಡಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಪುರುಷರಿಗೆ ಒಟ್ಟಾರೆ 319 ವ್ಯಕ್ತಿ ದಿನಗಳನ್ನು (54.43%) ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ 268 ವ್ಯಕ್ತಿ ದಿನಗಳನ್ನು (45.73%) ಸೃಷ್ಟಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪುರುಷರಿಗೆ ಸರಾಸರಿ 150 ವ್ಯಕ್ತಿ ದಿನಗಳು ಮತ್ತು ಫಲಾನುಭವಿ ಕುಟುಂಬದ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ 104 ವ್ಯಕ್ತಿ ದಿನಗಳು ಸೇರಿವೆ. ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ, ಪುರುಷರಿಗೆ ಸರಾಸರಿ 168

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ವ್ಯಕ್ತಿ ದಿನಗಳು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ 164 ವ್ಯಕ್ತಿ ದಿನಗಳನ್ನು ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮೂಲಕ ಸೃಷ್ಟಿಸಲಾಗಿದೆ. ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಪುರುಷರು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಬಹುತೇಕ ಒಂದೇ ಎಂದು ಇದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.85: ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಸರಾಸರಿ ವಾರ್ಷಿಕ/ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವ್ಯಕ್ತಿ ದಿನಗಳು/ ಸಂಖ್ಯೆ								
	ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರು			ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು			ಒಟ್ಟು (ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತು ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು)		
	ಪುರುಷರು	ಮಹಿಳೆಯರು	ಒಟ್ಟು	ಪುರುಷರು	ಮಹಿಳೆಯರು	ಒಟ್ಟು	ಪುರುಷರು	ಮಹಿಳೆಯರು	ಒಟ್ಟು
ಬೀದರ್	230	57	287	148	146	294	378	203	581
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	129	91	220	135	129	264	264	220	484
ದಾವಣಗೆರೆ	121	110	231	129	142	271	250	252	502
ಧಾರವಾಡ	130	91	221	135	131	266	265	222	487
ಹಾಸನ	126	87	213	126	132	258	252	219	471
ಕಲಬುರಗಿ	174	86	260	114	120	234	288	206	494
ಕೋಲಾರ	200	208	408	385	444	829	585	652	1237
ಮಂಡ್ಯ	129	90	219	137	119	256	266	209	475
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	103	87	190	141	141	282	244	228	472
ವಿಜಯಪುರ	161	128	289	233	139	372	394	267	661
ಸರಾಸರಿ	150	104	254	168	164	333	319	268	586

ಇ. ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣಗಳು

ಒಟ್ಟಾರೆ ಗರಿಷ್ಠ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು (66.10%) ಸ್ವಂತ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ, ನಂತರ ಉತ್ತಮ ಆದಾಯ (54.39%) ಎಂದು ಕೋಷ್ಟಕ 3.86 ರಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಸ್ನೇಹಿತರು ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿಕರ ಸಲಹೆಗಳು ಸಹ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಳವಡಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಶೇಕಡಾ 25.12 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳಂತಹ ಕೆಲವು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳು ಕಡಿಮೆ ಶ್ರಮದಾಯಕ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಉತ್ತಮ ಆದಾಯವನ್ನು ಗಳಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು ಮತ್ತೊಂದು ಕಾರಣ ಎಂದು ಶೇಕಡಾ 19.11 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೃಷಿಯಿಂದ ಆದಾಯವನ್ನು ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸಲು ಭೂ ಬಳಕೆಯ ವೈವಿಧ್ಯೀಕರಣವು ಶೇಕಡಾ 15.87 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಣ್ಣ ಶೇಕಡಾವಾರು (6.47%) ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ವಿವಿಧ ಇಲಾಖೆಗಳ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಂದ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಗರಿಷ್ಠ ಶೇಕಡಾವಾರು ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ, ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಂತ ಆಸಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚು (97.26%), ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಆದಾಯ (97.37%), ಕಡಿಮೆ ಶ್ರಮದಾಯಕ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಆದಾಯ ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (64.58%) ಕೃಷಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಇರುತ್ತದೆ. ಸ್ನೇಹಿತರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿಕರು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು (45.95%) ಇರುತ್ತದೆ. ಕೃಷಿ

ಆದಾಯವನ್ನು ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸಲು ವೈವಿಧ್ಯೀಕರಣವು ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (89.47%) ಮತ್ತು ತರಬೇತಿಯಿಂದ ಪ್ರೇರಣೆ ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (14.58%) ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕ 3.86 ರಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನಪ್ರಿಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (97.26%) ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (86.96%) ಮತ್ತು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (62.24%), ಗರಿಷ್ಠ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಉತ್ತಮ ಆದಾಯವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (97.37%), ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (59.34%), ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (60.87%), ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (63.64%) ಮತ್ತು ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (88.00%) ಹೆಚ್ಚಿನ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಉತ್ತಮ ಆದಾಯವು ಆದ್ಯತೆಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಶ್ರಮದಾಯಕ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಉತ್ತಮ ಆದಾಯವು ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ (64.58%) ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬ/ಸಂಬಂಧಿಕರ ಸಲಹೆಗಳು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (89.47%) ಜನಪ್ರಿಯ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.86: ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಕಾರಣಗಳು

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಸ್ವಂತ ಆಸಕ್ತಿ		ಉತ್ತಮ ಆದಾಯ		ಕಡಿಮೆ ಶ್ರಮದಾಯಕ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಉತ್ತಮ ಆದಾಯ		ಸ್ನೇಹಿತರು / ಸಂಬಂಧಿಕರು ಸಲಹೆ ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ		ವೈವಿಧ್ಯೀಕರಣವು ಕೃಷಿಯಿಂದ ಆದಾಯವನ್ನು ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ		ತರಬೇತಿಯಿಂದ ಪ್ರೇರಣೆ		ಒಟ್ಟು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	
ಬೀದರ್	35	92.11	37	97.37	3	7.89	16	42.11	36	94.74	4	10.53	38
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	42	46.15	54	59.34	51	56.04	8	8.79	1	1.10	4	4.40	91
ದಾವಣಗೆರೆ	14	29.17	5	10.42	31	64.58	15	31.25	30	62.50	7	14.58	48
ಧಾರವಾಡ	50	87.72	6	10.53	1	1.75	51	89.47	1	1.75	2	3.51	57
ಹಾಸನ	61	62.24	21	21.43	13	13.27	14	14.29	8	8.16	8	8.16	98
ಕಲಬುರಗಿ	32	46.38	42	60.87	7	10.14	20	28.99	26	37.68	6	8.70	69
ಕೋಲಾರ	71	97.26	70	95.89	2	2.74	11	15.07	1	1.37	4	5.48	73
ಮಂಡ್ಯ	4	12.12	21	63.64	1	3.03	8	24.24	-	-	-	-	33
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	80	86.96	53	57.61	3	3.26	10	10.87	-	-	7	7.61	92
ವಿಜಯಪುರ	40	80.00	44	88.00	12	24.00	10	20.00	-	-	-	-	50
ಒಟ್ಟು	429	66.10	353	54.39	124	19.11	163	25.12	103	15.87	42	6.47	649

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಬಹು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.87: ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿರಲು ಕಾರಣಗಳು

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಕಡಿಮೆ ಭೂ ಹಿಡುವಳಿ		ಹೆಚ್ಚಿನ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ		ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವಿನ ಕೊರತೆ		ಕಷ್ಟಕರ ನಿರ್ವಹಣೆ		ಕಡಿಮೆ ಶೇಖರಣಾ ಅವಧಿ		ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ತೊಂದರೆ		ಬೆಲೆ ಏರಿಳಿತಗಳು		ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಮಸ್ಯೆ		ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯದ ಕೊರತೆ		ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು / ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಅಸಮರ್ಪಕ ಲಭ್ಯತೆ		ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ
	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	
ಬೀದರ್	1	20.00	3	60.00	3	60.00	3	60.00	1	20.00	-	-	4	80.00	2	40.00	-	-	-	-	5
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	-	-	6	85.71	1	14.29	-	-	-	-	-	-	-	-	6	85.71	2	28.57	-	-	7
ದಾವಣಗೆರೆ	-	-	4	80.00	2	40.00	3	60.00	1	20.00	4	80.00	3	60.00	1	20.00	-	-	-	-	5
ಧಾರವಾಡ	3	50.00		0.00	3	50.00	1	16.67	-	-	-	-	2	33.33	4	66.67	-	-	-	-	6
ಹಾಸನ	4	40.00	3	30.00	1	10.00	4	40.00	1	10.00	-	-	-	-	1	10.00	2	20.00	-	-	10
ಕಲಬುರಗಿ	4	57.14	7	100.00	3	42.86	7	100.00	4	57.14	2	28.57	5	71.43	7	100.00	-	-	3	42.86	7
ಕೋಲಾರ	6	85.71	3	42.86	4	57.14	5	71.43	-	-	2	28.57	2	28.57	3	42.86	4	57.14	1	14.29	7
ಮಂಡ್ಯ	1	33.33		0.00	1	33.33	2	66.67	-	-	-	-	-	-	1	33.33	-	-	-	-	3
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	4	44.44	2	22.22	2	22.22	4	44.44	-	-	-	-	1	11.11	2	22.22	1	11.11	-	-	9
ವಿಜಯಪುರ	2	40.00	3	60.00	2	40.00	3	60.00	1	20.00	-	-	2	40.00	4	80.00	-	-	-	-	5
ಒಟ್ಟು	25	39.06	31	48.44	22	34.38	32	50.00	8	12.50	8	12.50	19	29.69	31	48.44	9	14.06	4	6.25	64

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಬಹು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು

ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿರಲು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.87 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ತೋಟಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿರಲು ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿನ ತೊಂದರೆ (50.00%), ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು (48.44%) ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ವೆಚ್ಚದ ಅವಶ್ಯಕತೆ (48.44%) ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾರಣಗಳಾಗಿವೆ. ಕಡಿಮೆ ಭೂಮಿ ಹಿಡುವಳಿ (39.06%), ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವಿನ ಕೊರತೆ (34.38%), ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆಗಳು (29.69%) ಇತರ ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಕಡಿಮೆ ಶೆಲ್ಫ್ ಜೀವನ, ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿನ ತೊಂದರೆ, ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯದ ಕೊರತೆ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು / ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದ ಅಸಮರ್ಪಕ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುತ್ತವೆ.

ಎಫ್. ಕೃಷಿಯೋಗ್ಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಗೆ ಇರುವ ಅವಕಾಶಗಳು

ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೃಷಿಯೋಗ್ಯವಾದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಭೂ ಪ್ರದೇಶಗಳಿವೆ. (ಕೋಷ್ಟಕ 3.88) ಇದು ಈ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೃಷಿ ಹವಾಮಾನ ವಲಯಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತದೆ. ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಕೃಷಿಯೋಗ್ಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಹವಾಮಾನ ವಲಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸೂಚಿಸಲಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳಾದ ಗುಳಿಗೆ ಬೀಜದ ಪ್ರಸಾರ, ಕ್ರೋಬಾರ್ ಪಿಟ್ ನೆಡುವಿಕೆ, ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಕಂದಕ ನೆಡುವಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.88: ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಪಾಳು ಭೂಮಿ

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಕೃಷಿ ಯೋಗ್ಯ ಪಾಳು ಭೂಮಿ
1.	ಬೆಳಗಾವಿ	11465
2.	ಬಾಗಲಕೋಟೆ	2035
3.	ವಿಜಯಪುರ	5502
4.	ಕಲಬುರಗಿ	9417
5.	ಬೀದರ್	19381
6.	ರಾಯಚೂರು	10712
7.	ಕೊಪ್ಪಳ	2568
8.	ಗದಗ	1010
9.	ಧಾರವಾಡ	2669
10.	ಉತ್ತರಕನ್ನಡ	6450
11.	ಹಾವೇರಿ	2989
12.	ಬಳ್ಳಾರಿ	22417
13.	ಚಿತ್ರದುರ್ಗ	21612
14.	ದಾವಣಗೆರೆ	5254
15.	ಶಿವಮೊಗ್ಗ	16311
16.	ಉಡುಪಿ	38938
17.	ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	19322
18.	ತುಮಕೂರು	62642
19.	ಕೋಲಾರ	6397
20.	ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ	3889
21.	ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮೀಣ	3898
22.	ಮಂಡ್ಯ	41955
23.	ಹಾಸನ	14142
24.	ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	23198
25.	ಕೊಡಗು	7458
26.	ಮೈಸೂರು	21407
27.	ಚಾಮರಾಜನಗರ	7637
28.	ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ	9033
29.	ರಾಮನಗರ	1178
30.	ಯಾದಗಿರಿ	2385
	ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು	403271

ಮೂಲ: 2018-19ರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನೋಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ವಾರ್ಷಿಕ ಋತು ಮತ್ತು ಬೆಳೆ ವರದಿ

2019-20ರ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ವರದಿ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಖ್ಯಿಕ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.89: ಕೃಷಿಯೋಗ್ಯ ಪಾಳು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೇಜಿಸಬಹುದಾದ ಸೂಚಿಸಲಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳು

ಕ್ರ. ಸಂ.	ಕೃಷಿ ಹವಾಮಾನ ವಲಯ	ಒಳಗೊಂಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು	ಹವಾಮಾನ	ಸೂಚಿಸಲಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳು
1.	ಈಶಾನ್ಯ ಪರಿವರ್ತನಾ ವಲಯ	ಬೀದರ್	ಉಷ್ಣವಲಯದ ಮಾನ್ಸೂನ್, ಅರೆ ಶುಷ್ಕ	ಆಮ್ಲಾ, ಮರದ ಸೇಬು
2.	ಈಶಾನ್ಯ ಒಣ ವಲಯ	ಕಲಬುರಗಿ, ರಾಯಚೂರು, ಯಾದಗಿರಿ	ಅರೆ-ಶುಷ್ಕ (ತೇವಾಂಶ)	ಅನೋನಾ ಜಾತಿಗಳು, ಬಿರ್, ಜಿಜುಪಸ್
3.	ಉತ್ತರ ಒಣ ವಲಯ	ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಗದಗ, ಕೊಪ್ಪಳ, ವಿಜಯಪುರ	ಅರೆ-ಶುಷ್ಕ	ಬೀರ್, ಸೀತಾಫಲ, ಖರ್ಜೂರ
4.	ಕೇಂದ್ರ ಒಣ ವಲಯ	ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ದಾವಣಗೆರೆ, ಕೊಡಗು	ಅರೆ ಶುಷ್ಕ (ತೇವಾಂಶ)	ಜಾಮೂನ್, ತಾಳೆ ಎಣ್ಣೆ, ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣು
5.	ಪೂರ್ವ ಒಣ ವಲಯ	ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ, ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ, ಕೋಲಾರ, ರಾಮನಗರ, ತುಮಕೂರು	ಅರೆ-ಶುಷ್ಕ	ಆಮ್ಲಾ, ಹುಣಸೆ, ಗೋಡಂಬಿ, ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣು, ನುಗ್ಗೇಕಾಯಿ
6.	ದಕ್ಷಿಣ ಒಣ ವಲಯ	ಚಾಮರಾಜನಗರ, ಹಾಸನ, ಮಂಡ್ಯ, ಮೈಸೂರು	ಅರೆ ಶುಷ್ಕ ಮತ್ತು ಒಣ ಉಪ ತೇವಾಂಶ	ಆಮ್ಲಾ, ಮರದ ಸೇಬು, ಹಲಸು
7.	ದಕ್ಷಿಣ ಪರಿವರ್ತನಾ ವಲಯ	ಶಿವಮೊಗ್ಗ	ಅರೆ ಶುಷ್ಕ	ಆಮ್ಲಾ, ತಾಳೆ ಎಣ್ಣೆ, ಗೋಡಂಬಿ, ರೋಸ್ ಸೇಬು
8.	ಉತ್ತರ ಪರಿವರ್ತನಾ ವಲಯ	ಬೆಳಗಾವಿ, ಧಾರವಾಡ, ಹಾವೇರಿ	ಅರೆ-ಶುಷ್ಕ ಮತ್ತು ಶುಷ್ಕ	ಆಮ್ಲಾ, ಗೋಡಂಬಿ, ಜಾಮೂನ್
9.	ಗುಡ್ಡಗಾಡು ವಲಯ	ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ	ಪ್ರತಿ ತೇವಾಂಶ	ಮ್ಯಾಂಗೋಸ್ಟೈನ್, ಗೋಡಂಬಿ, ತಾಳೆ ಎಣ್ಣೆ
10.	ಕರಾವಳಿ ವಲಯ	ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಉಡುಪಿ	ಒಣ ಉಪ-ತೇವಾಂಶ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ತೇವಾಂಶ	ಮ್ಯಾಂಗೋಸ್ಟೈನ್, ಗೋಡಂಬಿ, ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣು

ವಿವಿಧ ಕೃಷಿ-ಹವಾಮಾನ ವಲಯಗಳಿಗೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಲಾದ ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.89 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೃಷಿಯೋಗ್ಯವಾದ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪೂರ್ವ ಒಣ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ನೆಲೆಗೊಂಡಿವೆ. ಆಮ್ಲಾ, ಹುಣಸೆ, ಗೋಡಂಬಿ, ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣು, ನುಗ್ಗೇಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಅರೆ-ಶುಷ್ಕ ಹವಾಮಾನಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕರಾವಳಿ ವಲಯಕ್ಕೆ ಮ್ಯಾಂಗೋಸ್ಟೈನ್, ಗೋಡಂಬಿ, ಹಲಸು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಬಿ. ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಗೆ ಸವಾಲುಗಳು

ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಯಿಂದ ಹಲವು ಪ್ರಯೋಜನಗಳಿದ್ದರೂ, ರೈತ ಸಮುದಾಯ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಕೆಲವು ಸವಾಲುಗಳಿವೆ (ಕೋಷ್ಟಕ 3.90). ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ವಿವರಿಸಿರುವ ವಿವಿಧ ಸವಾಲುಗಳು ಅಂದರೆ ಜ್ಞಾನದ ಕೊರತೆ (39.14%), ಅಸಮರ್ಪಕ ನೀರಿನ ಲಭ್ಯತೆ (22.50%), ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು (30.66%), ರೋಗ/ಕೀಟ ದಾಳಿಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಪಾಯ (34.82%), ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೂಡಿಕೆ ವೆಚ್ಚ (26.96%), ನೆಡುತೋಪುಗಳು ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಬಹಳ ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು (18.80%) ಮತ್ತು ಏರಿಳಿತವಾಗುವ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಗಳು (39.75%) ಆಗಿರುತ್ತವೆ.

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ವಿವಿಧ ಸವಾಲುಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.90. ಹೊರತಂದಿರುತ್ತದೆ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಜ್ಞಾನದ ಕೊರತೆಯು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗರಿಷ್ಠ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸವಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿರುತ್ತದೆ (82.19%), ಅಸಮರ್ಪಕ ನೀರಿನ ಲಭ್ಯತೆ ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (50.00%). ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಮಸ್ಯೆ (76.32%), ಹೆಚ್ಚಿನ ರೋಗ/ಕೀಟ ದಾಳಿಯ ಅಪಾಯ (63.16%), ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೂಡಿಕೆ ವೆಚ್ಚ (57.89%) ಮತ್ತು ಏರಿಳಿತದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ (78.95%) ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೀದರ್‌ನಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ. ನೆಡುತೋಪು ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಲು ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (54.17%) ಒಂದು ಸವಾಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ ಏರಿಳಿತವು ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿ (28.48%) ಪ್ರಮುಖ ಸವಾಲುಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಗರಿಷ್ಠ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವ ಸವಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಿವೆ: ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆ (78.95%), ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆ (56.25%), ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆ (47.37%) ಮತ್ತು ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ (55.07%) ಏರಿಳಿತದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಬಹುತೇಕರು ಸವಾಲು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳು. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ (36.26%) ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ (48.91%), ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (47.96%), ಜ್ಞಾನದ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (82.19%) ಪ್ರಮುಖ ಸವಾಲಾಗಿ ರೋಗ/ಕೀಟ ದಾಳಿಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಪಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು (30.30%) ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ನೆಡುತೋಪು ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.90: ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇರುವ ಸವಾಲುಗಳು

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಜ್ಞಾನದ ಕೊರತೆ		ಅಸಮರ್ಪಕ ನೀರಿನ ಲಭ್ಯತೆ		ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಮಸ್ಯೆ		ರೋಗ/ಕೀಟಗಳ ದಾಳಿಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಪಾಯ		ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೂಡಿಕೆಯ ವೆಚ್ಚ		ನೆಡುತೋಪುಗಳು ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ		ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಏರಿಳಿತವಾಗುವುದು		ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ
	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	
ಬೀದರ್	19	50.00	1	2.63	29	76.32	24	63.16	22	57.89	3	7.89	30	78.95	38
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	7	7.69	13	14.29	10	10.99	33	36.26	3	3.30	5	5.49	19	20.88	91
ದಾವಣಗೆರೆ	5	10.42	19	39.58	10	20.83	24	50.00	9	18.75	26	54.17	27	56.25	48
ಧಾರವಾಡ	28	49.12	4	7.02	16	28.07	13	22.81	22	38.60	5	8.77	27	47.37	57
ಹಾಸನ	32	32.65	21	21.43	47	47.96	17	17.35	17	17.35	10	10.20	28	28.57	98
ಕಲಬುರಗಿ	32	46.38	6	8.70	33	47.83	36	52.17	32	46.38	21	30.43	38	55.07	69
ಕೋಲಾರ	60	82.19	9	12.33	24	32.88	6	8.22	19	26.03	-	-	47	64.38	73
ಮಂಡ್ಯ	9	27.27	9	27.27		0.00	7	21.21	1	3.03	10	30.30	1	3.03	33
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	20	21.74	39	42.39	12	13.04	45	48.91	22	23.91	39	42.39	39	42.39	92
ವಿಜಯಪುರ	42	84.00	25	50.00	18	36.00	21	42.00	28	56.00	3	6.00	2	4.00	50
ಒಟ್ಟು	254	39.14	146	22.50	199	30.66	226	34.82	175	26.96	122	18.80	258	39.75	649

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಬಹು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು

ಹೆಚ್. ಇತರ ರೈತರಿಂದ ಅಳವಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಪುನರಾವರ್ತನೆ

ಪೀರ್ ಪ್ರೇರಣೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯು ರೈತರಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮತ್ತು ಅಳವಡಿಕೆಯ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಒಟ್ಟು 720 ರೈತರನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅಧ್ಯಯನವು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಿದೆ (ಕೋಷ್ಟಕ 3.91). ಇವರಲ್ಲಿ 124 (17.22%) ಅಂದರೆ ಒಟ್ಟು 135.28 ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಅಂದರೆ ಪ್ರತಿ ರೈತನಿಗೆ ಸರಾಸರಿ 1.09 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇತರ ರೈತರಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಪುನರಾವರ್ತನೆಯ ಪ್ರಮಾಣವು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು (90.48%) ಮತ್ತು ಕನಿಷ್ಠ ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿ (1.14%) ಎಂಬುದು ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಫಲಾನುಭವಿಗೆ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಸರಾಸರಿ ಪ್ರದೇಶವು ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (1.57 ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಇರುತ್ತದೆ. ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 1.34 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಮತ್ತು ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 1.29 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇರುತ್ತದೆ. ಕನಿಷ್ಠ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (0.42 ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಇರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.91: ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದಾಗಿ ಇತರ ರೈತರಿಂದ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಪ್ರೇರೇಪಿತ ರೈತರ ಸಂಖ್ಯೆ	ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ಮತ್ತು ಪುನರಾವರ್ತನೆ ಮಾಡಿದ ರೈತರ ಸಂಖ್ಯೆ	ಪ್ರೇರೇಪಿತ ರೈತರ ಶೇಕಡಾ ಸಂಖ್ಯೆ	ಒಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶ (ಹೆ)	ಪ್ರತಿ ರೈತನಿಗೆ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ಸರಾಸರಿ ಪ್ರದೇಶ (ಹೆ)
ಬೀದರ್	18	10	55.56	12.9	1.29
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	65	4	6.15	2.42	0.61
ದಾವಣಗೆರೆ	118	45	38.14	70.56	1.57
ಧಾರವಾಡ	21	19	90.48	18.55	0.98
ಹಾಸನ	109	8	7.34	7.66	0.96
ಕಲಬುರಗಿ	18	9	50.00	7.26	0.81
ಕೋಲಾರ	88	1	1.14	0.81	0.81
ಮಂಡ್ಯ	18	3	16.67	4.03	1.34
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	228	15	6.58	6.25	0.42
ವಿಜಯಪುರ	37	7	18.92	4.84	0.69
ಒಟ್ಟು	720	124	17.22	135.28	1.09

3.4.3 ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆ, ಮರು ನೆಡುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಮೇಲಾವರಣ ನಿರ್ವಹಣೆ

3.4.3.1 ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವೆಂದರೆ ಸಸ್ಯಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ಇಳುವರಿ ನೀಡುವ ವಯಸ್ಸನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು. ಕಡಿಮೆ ಇಳುವರಿಯ ವಯಸ್ಸಾದ ಹಳೆಯ/ಅನುತ್ಪಾದಕ ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿನ ಮರಗಳ ಸಮರುವಿಕೆ, ಮೇಲಾವರಣ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಮರಗಳ ಸುತ್ತಲೂ ಜಲಗುಂಡಿಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಂತಹ ವಿವಿಧ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಸತ್ತ ಮತ್ತು ರೋಗಗ್ರಸ್ತ ಕೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಳುವರಿ ನೀಡುವ ಮರಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಲು ಕಾರಣವೆಂದರೆ ನೆಡಲಾದ ವಸ್ತುಗಳ ಮೂಲದಲ್ಲಿನ ಅನಪೇಕ್ಷಿತ ಪ್ರಭೇದಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಮತ್ತು ತೋಟಗಳಿಗೆ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ಕೊರತೆಯು ಸತ್ವಹೀನತೆಗೆ ಅಥವಾ ಕಡಿಮೆ ಉತ್ಪಾದಕತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಳಪೆ ನಿರ್ವಹಣಾ ಆಚರಣೆಗಳು ತೋಟಗಳನ್ನು ಆರ್ಥಿಕವಲ್ಲದ ವಲಯಕ್ಕೆ ತರುತ್ತವೆ. ಒತ್ತಟ್ಟಾದ ಮರಗಳು ಮತ್ತು ಮರಗಳ ಅತಿದಟ್ಟಣೆಯು ಪೋಷಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುವ ಪೈಪೋಟಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಮಂದವಾದ ಬೆಳಕಿನ ಹೂಡುವಳಿ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಮಿ ಕೀಟಗಳು ಮತ್ತು ರೋಗಗಳ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಆಶ್ರಯ ತಾಣಗಳಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ, ಇದು ಹಳೆಯ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸ್ಪಷ್ಟ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ಸಮತೋಲಿತ ಅನ್ವಯದ ಮೂಲಕ ಇದನ್ನು ಹಿಮ್ಮೆಟ್ಟಿಸಬೇಕು. ಸಾವಯವ, ಅಜೈವಿಕ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಬಳಕೆಯು ಗರಿಷ್ಠ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಹೂಬಿಡುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಮತ್ತು ಗಾತ್ರ, ಹಣ್ಣಿನ ತೂಕ, ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಟಿಎಸ್‌ಎಸ್ ಮತ್ತು ಆಸ್ಕೋರ್ಬಿಕ್ ಆಮ್ಲ ಮುಂತಾದ ಸುಧಾರಿತ ಗುಣಮಟ್ಟದ ನಿಯತಾಂಕಗಳೊಂದಿಗೆ. ನೀಡುತ್ತದೆ ಸಮಗ್ರ ಮತ್ತು ಸಮತೋಲಿತ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಎಲ್ಲಾ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ, ಬಳಸಿದ ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಗುಣಮಟ್ಟದೊಂದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ (ಜೋಟವಾ, 2020). ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಎಂಟು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾದ್ಯಂತ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವಿತರಣೆಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.92 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟು 339 ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲಾಗಿದೆ, ಸುಮಾರು 1/3 ರಷ್ಟು (35.69%) ವಿಜಯಪುರದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕನಿಷ್ಠ ಮಂಡ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಫಲಾನುಭವಿಯನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.92: ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ವಿತರಣೆ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು		ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು	
	ಸಂಖ್ಯೆ	(%)	ಸಂಖ್ಯೆ	(%)
ಬೀದರ್	2	0.59	2	6.06
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	23	6.78	2	6.06
ದಾವಣಗೆರೆ	10	2.95	1	3.03
ಹಾಸನ	90	26.55	8	24.24
ಕೋಲಾರ	78	23.01	5	15.15
ಮಂಡ್ಯ	1	0.29	1	3.03
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	14	4.13	2	6.06
ವಿಜಯಪುರ	121	35.69	12	36.36
ಒಟ್ಟು	339	100.00	33	100.00

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಮಾದರಿಗಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿಲ್ಲ

3.4.3.2 ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಯ ವಿವರಗಳು

ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳು ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದ ತೋಟವನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪ್ರಭೇದಗಳೊಂದಿಗೆ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಅಂತರ್-ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಜಲಾನಯನ ತಯಾರಿಕೆ, ಪೋಷಕಾಂಶ ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ಕೆಲಸ/ ಸಮರುವಿಕೆ/ ಮೇಲಾವರಣ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಇತ್ಯಾದಿ. ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ, ಇದನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ಊಹಿಸಿದಂತೆ, ಹಿರಿಯ ತೋಟವನ್ನು ಬದಲಿಸುವುದರಿಂದ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇತರ ಮೂರು ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿರಲಿಲ್ಲ.

ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ, ಗರಿಷ್ಠ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ (42.18%) ಹಿರಿಯ ತೋಟದ ಬದಲಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಶೇಕಡಾ 41.59 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಸಮರುವಿಕೆ /ಮೇಲಾವರಣ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 16.22 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಉನ್ನತ ಕೆಲಸ ಮತ್ತು ಮರು ಕಸಿ ಮಾಡಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರಿಗೆ ಸಮರುವಿಕೆ /ಮೇಲಾವರಣ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ನೆರವು ನೀಡಲಾಗಿದ್ದು, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ನೂರರಷ್ಟು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರು ವೃದ್ಧಾಪ್ಯ ತೋಟದ ಬದಲಿಯಿಂದ ಲಾಭ ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಉನ್ನತ ಕೆಲಸ ಮತ್ತು ಮರು-ನಾಟಿಗೆ ಬೆಂಬಲದ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಪಡೆದಿರುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ (90) ನಂತರ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆ (78) ಮತ್ತು ಕನಿಷ್ಠ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ (1) ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿರುತ್ತಾರೆ. ವಯಸ್ಸಿನ ಅಂಶ, ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾಗದ ಪ್ರಭೇದಗಳು, ಕಳಪೆ ತೋಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ಆಚರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಕೀಟ ಮತ್ತು ರೋಗಗಳ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಹಳೆಯ ಮತ್ತು

ಹಿರಿಯ ತೋಟಗಳು ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಇಳಿಮುಖ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ ಮರಳುತ್ತಿವೆ. ಈ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ವಯಸ್ಸಾದ ತೋಟಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿದೆ. ಕತ್ತರಿಸಿದ ಮರವು ತುಂಬಾ ದೊಡ್ಡದಾಗುತ್ತದೆ, ಇದು ಮೇಲಾವರಣದೊಳಗೆ ಬೆಳಕಿನ ನುಗ್ಗುವಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಂಧಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಹಣ್ಣಿನ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿತವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ. (ಮಿಶ್ರಾ ಮತ್ತು ಇತರರು, 2011). ಆದ್ದರಿಂದ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಮತ್ತು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಮರುವಿಕೆ /ಮೇಲಾವರಣ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾದ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.93 ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.93: ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆಗಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾದ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳು

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಸಮರುವಿಕೆ/ಮೇಲಾವರಣ ನಿರ್ವಹಣೆ		ಮುದಿಯಾದ ಮತ್ತು ಹಳೆಯ ತೋಟಗಳ ಬದಲಿ		ಮೇಲಾವರಣ ಕೆಲಸ ಮತ್ತು ಮರು-ನಾಟಿ		ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	
ಬೀದರ್	-	-	-	-	2	100.00	2
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	-	-	23	100.00	-	-	23
ದಾವಣಗೆರೆ	10	100.00	-	-	-	-	10
ಧಾರವಾಡ	-	-	-	-	-	-	-
ಹಾಸನ	2	2.22	88	97.78	-	-	90
ಕಲಬುರಗಿ	-	-	-	-	-	-	-
ಕೋಲಾರ	29	37.18	-	-	49	62.82	78
ಮಂಡ್ಯ	-	-	1	100.00	-	-	1
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	-	-	12	85.71	2	14.29	14
ವಿಜಯಪುರ	100	82.64	19	15.70	2	1.65	121
ಒಟ್ಟು	141	41.59	143	42.18	55	16.22	339

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಮಾದರಿಗಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿಲ್ಲ

ಎ) ಹಳೆಯ (ವಯಸ್ಸಾದ) ತೋಟದಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು

ಹಳೆಯ ತೋಟ, ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ, ಕೀಟ ಮತ್ತು ರೋಗಗಳ ದಾಳಿ, ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಕೋಪಗಳಿಂದ ಸಸ್ಯ ನಷ್ಟವನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವಿವರಗಳೊಂದಿಗೆ ಹಳೆಯ (ವಯಸ್ಸಾದ) ತೋಟದಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳು ಕಳಪೆ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.94 ರಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಳೆಯ ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಉತ್ಪಾದಕತೆಗೆ ಕಾರಣಗಳೆಂದರೆ, ದೊಡ್ಡ ಕೊಂಬೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಲ್ಪವಾದ ಎಲೆಗಳ ಜನದಟ್ಟಣೆ ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರ ಬೆರೆಯುವಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ, ಮೇಲಾವರಣದೊಳಗೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಚಿಗುರುಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಬೆಳಕಿನ ಲಭ್ಯತೆಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತದೆ, ಇದು ಅವುಗಳನ್ನು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಮರಗಳ ಕೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಒಂದು ಮೀಟರ್ ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತುವುದರ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಅಪೇಕ್ಷಿತ ತಳಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಮರುನೆಡುವ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಹೊಸ ಚಿಗುರುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಮೂಲಕ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಬಹುದು, ಇದು ಮುಂದಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಫಸಲನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಮರದ ಮೇಲಾವರಣವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ರೂಪಿಸಲು ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟದ ಹಣ್ಣುಗಳ ವರ್ಧಿತ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಆವರ್ತಕ ಸಮರುವಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಿದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ ಇದರಿಂದಾಗಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ತೋಟಗಳಿಂದ ಆದಾಯವು ಸಹ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ (ಸಿಂಗ್, 2011).

ಕೋಷ್ಟಕ 3.94: ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಹಳೆಯ ಹಿರಿಯ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯಗಳ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಮುದಿಯಾದ ಮತ್ತು ಹಳೆಯ ನೆಡುತೋಪುಗಳು		ನೀರಿನ ಕೊರತೆ		ಕಳಪೆ ನಿರ್ವಹಣೆ		ಕ್ರಿಮಿ ಕೀಟಗಳ ದಾಳಿ		ರೋಗ		ಬೆಂಕಿಯ ಹಾನಿ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನದ ಅಪಾಯಗಳು		ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	
ಬೀದರ್	2	100	2	100	2	100	2	100	2	100	-	-	2
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	23	100	-	-	23	100	23	100	23	100	1	4.35	23
ದಾವಣಗೆರೆ	10	100	10	100	10	100	10	100	10	100	-	-	10
ಹಾಸನ	-	-	90	100	90	100	90	100	90	100	-	-	90
ಕೋಲಾರ	78	100	78	100	78	100	78	100	78	100	1	1.28	78
ಮಂಡ್ಯ	1	100	1	100	1	100	1	100	1	100	-	-	1
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	14	100	14	100	14	100	14	100	14	100	1	7.14	14
ವಿಜಯಪುರ	121	100	121	100	121	100	121	100	121	100	1	0.83	121
ಒಟ್ಟು	249	73.45	316	93.22	339	100	339	100	339	100	4	1.18	339
ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಮಾದರಿಗಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿಲ್ಲ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಬಹು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು													

ಸಸ್ಯದ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು: ಹಳೆಯ ಮುದಿಯಾದ ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಂಶಗಳು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾದ್ಯಂತ ಸಾಮಾನ್ಯವೆಂದು ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕ 3.94 ರಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಳಪೆ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಕ್ರಿಮಿ/ಕೀಟಗಳು ಮತ್ತು ರೋಗ ಬಾಧೆಗಳು ಶೇಕಡ ನೂರರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ನಾಲ್ವರು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಬೆಂಕಿ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಶೇಕಡಾ 73.45 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮುದಿಯಾದ ಹಳೆಯ ತೋಟಗಳು ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಶೇಕಡಾ 93.22 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ನೀರಿನ ಕೊರತೆಯು ಕಾರಣವೆಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಬಿ. ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆಗೆ ಕಾರಣಗಳು

ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳೆಂದರೆ ಹಳೆಯ ಅಥವಾ ಮುದಿಯಾದ ನೆಡುತೋಪುಗಳಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಇಳುವರಿ, ಹೊಸ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಿತ ತಳಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಹಳೆಯ ತಳಿಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸುವುದು, ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಂದ್ರತೆಯಲ್ಲಿ ನೆಡುವಿಕೆ, ಹೆಚ್ಚಿದ ಇಳುವರಿ ಘಟಕ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಕೃಷಿ, ರೋಗ ಮತ್ತು ಕೀಟಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವುದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಸಿ. ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳದಿರಲು ಕಾರಣಗಳು

ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 60.61 ರಷ್ಟು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಕಡಿಮೆ ಭೂ ಹಿಡುವಳಿ, ಶೇಕಡಾ 48.48 ರಷ್ಟು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಕಷ್ಟ ಎಂದು ಶೇಕಡಾ 45.45 ರಷ್ಟು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ವೆಚ್ಚದ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ (ಶೇಕಡಾ 39.39) ಮತ್ತು ಅವಿವಿಧ ಕೊರತೆ (ಶೇಕಡಾ 30.30) ಇವುಗಳೂ ಸಹ ಗಮನಾರ್ಹ ಕಾರಣಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸೌಲಭ್ಯದ ಕೊರತೆ, ಬೆಲೆ ಏರಿಳಿತ, ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯದ ಕೊರತೆ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಅಸಮರ್ಪಕ ಲಭ್ಯತೆ ಇವುಗಳು ಇತರ ಕಾರಣಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಲಗತ್ತಿಸಿದ ಕೋಷ್ಟಕವು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳದಿರಲು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.95: ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳದಿರಲು ಕಾರಣಗಳು

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಕಡಿಮೆ ಭೂ ಹಿಡುವಳಿ		ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ		ನಿರ್ವಹಣೆ ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿರುತ್ತದೆ		ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಲಭ್ಯತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ		ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಏರಿಳಿತಗಳಾಗುವುದು		ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ		ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಮಸ್ಯೆ ಇರುವುದು		ಅರಿವು ಇಲ್ಲದಿರುವುದು		ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಲಭ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ		ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	
ಬೀದರ್	1	50	2	100	2	100	-	-	1	50	-	-	2	100	1	50	2	100	2
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	-	-	-	-	-	-	1	50	-	-	1	50	2	100	2	100	-	-	2
ದಾವಣಗೆರೆ	1	100	1	100	1	100	1	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
ಹಾಸನ	6	75	5	62.5	3	37.5	5	62.5	-	-	-	-	-	-	2	25	-	-	8
ಕೋಲಾರ	3	60	2	40	3	60	1	20	4	80	2	40	2	40	2	40	1	20	5
ಮಂಡ್ಯ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	100	1	100	1
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	-	-	2	100	2	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	50	2
ವಿಜಯಪುರ	9	75	1	8.33	5	41.67	-	-	4	33.33	6	50	9	75	2	16.67	-	-	12
ಒಟ್ಟು	0	60.61	13	39.39	16	48.48	8	24.24	9	27.27	9	27.27	15	45.45	10	30.30	5	15.15	33

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಮಾದರಿಗಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿಲ್ಲ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಬಹು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು

3.4.3.3 ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪದ ವಿವರಗಳು

ಎ. ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಲಾದ ಬೆಳೆವಾರು ಪ್ರದೇಶ

ಬೆಳೆವಾರು ಪ್ರದೇಶದ ಪುನರುಜ್ಜೀವನದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.96 ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಲಾದ ಒಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶವು 358.17 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳು ಗರಿಷ್ಠ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ (212.9 ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾವಾರು (56.44%) ಮತ್ತು ನಂತರ ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳು (145.29 ಹೆ) ಶೇಕಡಾ 40.56 ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆಗಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾದ ಬೆಳೆಗಳೆಂದರೆ ಹಣ್ಣುಗಳ ಬೆಳೆಗಳು (ಮಾವು, ನಿಂಬೆ ಜಾತಿಗಳು) ಮತ್ತು ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳು (ಗೋಡಂಬಿ, ಕೋಕೋ ಮತ್ತು ಕರಿಮೆಣಸು). ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ (99.08 ಹೆಕ್ಟೇರ್), ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯು (98.08 ಹೆಕ್ಟೇರ್) ನಂತರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯು 118.8 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ನೆಡುತೋಪು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.96: ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಪ್ರದೇಶ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಹಣ್ಣುಗಳ ಬೆಳೆ ಪ್ರದೇಶ		ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶ		ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು	ಒಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶ (ಹೆಕ್ಟೇರ್)
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಪ್ರದೇಶ (ಹೆ)	ಸಂಖ್ಯೆ	ಪ್ರದೇಶ (ಹೆ)		
ಬೀದರ್	2	2.02	-	-	2	2.02
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	-	-	23	12.70	23	12.70
ದಾವಣಗೆರೆ	10	12.32	-	-	10	12.32
ಹಾಸನ	-	-	90	118.8	90	118.76
ಕೋಲಾರ	78	99.08	-	-	78	99.08
ಮಂಡ್ಯ	1	0.4	-	-	1	0.40
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	1	1.01	13	13.79	14	14.80
ವಿಜಯಪುರ	121	98.08	-	-	121	98.08
ಒಟ್ಟು	213	212.9	126	145.29	339	358.17

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಮಾದರಿಗಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿಲ್ಲ.

ಬಿ. ಹಳೆಯ ಅಥವಾ ಮುದಿಯಾದ ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಿಸಿದ ಸಸ್ಯ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣ

ಪುನರ್ಯೋಜನಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಿ ತೋಟಗಳ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ದರದ ಕುರಿತು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.97 ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ, ಶೇಕಡಾ 42.18 ರಷ್ಟು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ 143 ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಂಡ ನೆಡುತೋಪಿನ ಉಳಿವು ಶೇಕಡಾ 50 ರಿಂದ 75 ರ ನಡುವೆ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಸುಮಾರು 102 ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಂಡ ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಪ್ರಮಾಣವು ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 75 ರಿಂದ 90 ರ ನಡುವೆ ಇದೆ ಎಂದು, 92 ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣವು ಶೇಕಡಾ 90 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಕಲೇಶಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಇಬ್ಬರು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಅತಿವೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಶೇಕಡಾ 50 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ನೆಡುತೋಪುಗಳು ಬದುಕುಳಿದಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.97: ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬದಲಿ ತೋಟಗಳ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ದರದ ಕುರಿತು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಶೇಕಡಾ 90 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು		ಶೇಕಡಾ 75 ರಿಂದ 90		ಶೇಕಡಾ 50 ರಿಂದ 75		ಶೇಕಡಾ 50 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ		ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	%	
ಬೀದರ್	-	-	1	50.00	1	50.00	-	-	2
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	12	52.17	11	47.83	-	-	-	-	23
ದಾವಣಗೆರೆ	-	-	10	100.00	-	-	-	-	10
ಹಾಸನ	3	3.33	60	66.67	25	27.78	2	2.22	90
ಕೋಲಾರ	75	96.15	2	2.56	1	1.28	-	-	78
ಮಂಡ್ಯ	-	-	1	100.00	-	-	-	-	1
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	2	14.29	12	85.71	-	-	-	-	14
ವಿಜಯಪುರ	-	-	5	4.13	116	95.87	-	-	121
ಒಟ್ಟು	92	27.14	102	30.09	143	42.18	2	0.59	339

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಮಾದರಿಗಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿಲ್ಲ.

3.4.3.4 ಪ್ರತಿ ಫಲಾನುಭವಿಗೆ ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನ

ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆಗಾಗಿ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಒಟ್ಟು ಹೂಡಿಕೆಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.98 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಫಲಾನುಭವಿಗೆ ಸರಾಸರಿ ಒಟ್ಟು ಹೂಡಿಕೆ ರೂ. 1,20,785 ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಫಲಾನುಭವಿಯ ಸರಾಸರಿ ಸ್ವಂತ ಹೂಡಿಕೆ ರೂ. 31,076 (ಒಟ್ಟು ಹೂಡಿಕೆಯ ಶೇಕಡಾ 25.73) ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಸರಾಸರಿ ಸಹಾಯಧನ ಶೇಕಡಾ 12.24 (ರೂ. 14,785) ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಸರಾಸರಿ ಒಟ್ಟು ಹೂಡಿಕೆಯು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಅಂದರೆ ರೂ. 1,81,903 ಆಗಿದ್ದು ನಂತರದಲ್ಲಿ ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ರೂ. 1,37,265 ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಫಲಾನುಭವಿಗೆ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ವಂತ ಹೂಡಿಕೆ (ರೂ. 46,039) ಇದ್ದರೆ, ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ (ರೂ. 18,263) ಇರುತ್ತದೆ. ದಾವಣಗೆರೆ, ಹಾಸನ ಮತ್ತು ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು, ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳು, ಲೇವಾದೇವಿದಾರರು, ಸ್ವ ಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳು, ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮುಂತಾದ ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಈ ಕೋಷ್ಟಕವು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಲ

ಪಡೆದ ಮೊತ್ತ ಅಂದರೆ ರೂ. 1,30,000 ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಸರಾಸರಿ ಸಹಾಯಧನದ ಮೊತ್ತವು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಫಲಾನುಭವಿಗೆ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಅಂದರೆ ರೂ. 8,563 ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು (ರೂ. 21,705) ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.98: ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಸ್ವಂತ ಹೂಡಿಕೆ				ಸಾಲ ಪಡೆದಿರುವುದು			ಸಹಾಯಧನ		ಒಟ್ಟು ಹೂಡಿಕೆ (ರೂ.)
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಪ್ರದೇಶ (ಹೆ)	ಸರಾಸರಿ ಸ್ವಂತ ಹೂಡಿಕೆ (ರೂ.)	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಸರಾಸರಿ ಸಾಲ ಪಡೆದಿರುವುದು (ರೂ.)	ಶೇಕಡಾ	ಸರಾಸರಿ (ರೂ.)	ಶೇಕಡಾ	
ಬೀದರ್	2	2.02	44554	69.23	-	-	-	19802	30.77	64356
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	23	12.7	25144	73.42	-	-	-	9101	26.58	34245
ದಾವಣಗೆರೆ	10	12.32	18263	31.33	3	18333	31.45	21705	37.23	58301
ಹಾಸನ	90	118.76	45413	24.97	4	130000	71.47	8563	4.71	181903
ಕೋಲಾರ	78	99.08	23718	63.17	-	-	-	13830	36.83	37548
ಮಂಡ್ಯ	1	0.4	22500	53.00	-	-	-	19950	47.00	42450
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	14	14.8	22973	68.55	-	-	-	10541	31.45	33514
ವಿಜಯಪುರ	121	98.08	46039	33.54	104	76442	55.69	14784	10.77	137265
ಒಟ್ಟು/ಸರಾಸರಿ	339	358.16	31076	25.73	111	74925	62.03	14785	12.24	120785

3.4.3.5 ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ

ಎ. ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರ ಬೆಳೆವಾರು ಉತ್ಪಾದಕತೆ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದಡಿ ಕೈಗೊಂಡ ಪುನರುಜ್ಜೀವನದ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಯ ನಂತರ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.99 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಣ್ಣುಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಶೇಕಡಾ 50.61 ರಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆ ಮತ್ತು ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಶೇಕಡಾ 30.71 ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಣ್ಣುಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಹೆಚ್ಚಳವು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (73.27%) ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (20.00%) ಇದು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಧಿಕ (52.25%) ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ, ಅದು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (19.24%) ಇದು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಪುನರುಜ್ಜೀವನದ ನಂತರ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕೋಲಾರ, ಬಿಜಾಪುರ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾವು, ನಿಂಬೆ ಜಾತಿಗಳ ಮತ್ತು ಕರಿಮೆಣಸುಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಹೆಚ್ಚು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. 2017-18 ಮತ್ತು 2018-19 ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಪುನರುಜ್ಜೀವನದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೋಕೋ, ಗೋಡಂಬಿ ಮತ್ತು ಕರಿ ಮೆಣಸಿನ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಅವುಗಳು ಇಳುವರಿ ಬರಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಗರಿಷ್ಠ ಇಳುವರಿ ಮಟ್ಟವನ್ನು ತಲುಪಲು, ಇದು ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಇವುಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಯಾವುದೇ ಪುನರುಜ್ಜೀವನವನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಹಣ್ಣುಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಬದಲಾವಣೆಯು ಶೇಕಡಾ 4.47 ಮತ್ತು ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಶೇಕಡಾ 20.64 ರಷ್ಟಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ, ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 19.59 ರಷ್ಟು ಅತ್ಯಧಿಕ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (3.69%) ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (-8.87 %) ಇಳಿಕೆಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯು ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಹೆಚ್ಚಳವು ಸರಾಸರಿ ಶೇಕಡಾ 12.78 ರಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.99: ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಲ್ಲಿ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಲಾದ ಬೆಳೆಗಳ ಬೆಳೆವಾರು ಉತ್ಪಾದಕತೆ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು						ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು					
	ಹಣ್ಣುಗಳು			ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳು			ಹಣ್ಣುಗಳು			ನೆಡುತೋಪು		
	ಮೊದಲು (ಟನ್/ಹೆ)	ನಂತರ (ಟನ್/ಹೆ)	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು (ಟನ್/ಹೆ)	ನಂತರ (ಟನ್/ಹೆ)	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು (ಟನ್/ಹೆ)	ನಂತರ (ಟನ್/ಹೆ)	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು (ಟನ್/ಹೆ)	ಮೊದಲು (ಟನ್/ಹೆ)	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ
ಬೀದರ್	4.3	5.5	27.91	-	-	-	4.06	4.36	7.38	-	-	-
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	-	-	-	0.27	0.32	19.24	-	-	-	0.45	0.49	8.89
ದಾವಣಗೆರೆ	38.2	54.4	42.55	-	-	-	5.79	5.58	-3.69	-	-	-
ಹಾಸನ	-	-	-	0.30	0.40	31.47				0.36	0.42	16.67
ಕೋಲಾರ	5.3	9.3	73.27	-	-	-	5.53	5.94	7.41	-	-	-
ಮಂಡ್ಯ	9.9	13.9	40.00	-	-	-	5.00	5.25	5.00	-	-	-
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	0.0	0.1	20.00	0.04	0.06	52.25	6.2	5.65	-8.87	-	-	-
ವಿಜಯಪುರ	6.5	8.9	38.02	-	-	-	10.41	12.45	19.59	-	-	-
ಸರಾಸರಿ	7.7	11.6	50.61	0.27	0.36	30.71	6.165	6.53833	4.47	0.41	0.46	12.78

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಮಾದರಿಗಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿಲ್ಲ.

ಮೊದಲು = ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲು

ನಂತರ = ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ

ಬಿ. ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ

ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರದಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.100 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯ ನಂತರ ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ಸರಾಸರಿ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿನ ಒಟ್ಟಾರೆ ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆಯು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಗಣನೀಯ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ತೋರಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ, ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯ ನಂತರ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಸರಾಸರಿ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವು ಶೇಕಡಾ 27.00 ಎಂದು ಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ, ಇದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆ (32.77%), ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ (32.5%) ಮತ್ತು ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆ (30.48%) ಯಂತಹ ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ, ಒಟ್ಟಾರೆ ಸರಾಸರಿ ಶೇಕಡಾ 47.25 ರಷ್ಟು ಆಗಿರುತ್ತದೆ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಇದು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (50.91%) ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (44.76%) ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಲ್ಲಿ, ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಹೆಚ್ಚಳವು ಶೇ. 7.54 ರಷ್ಟಿದ್ದರೆ, ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಶೇಕಡಾ 10.43 ರಷ್ಟಿದೆ. ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಇಳಿಕೆ ಕಂಡುಬಂದಿದ್ದು, ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 12.44 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.100: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು						ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು					
	ಹಣ್ಣುಗಳು			ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳು			ಹಣ್ಣುಗಳು			ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳು		
	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ
ಬೀದರ್	205000	267500	30.48	-	-	-	24600	26650	8.33			
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	-	-	-	27065	30478	12.61	-	-	-	112500	117600	4.53
ದಾವಣಗೆರೆ	37888	46150	21.80	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ಹಾಸನ	-	-	-	74269	112078	50.91	168000	175500	4.46	66875	78125	16.33
ಕೋಲಾರ	114596	152153	32.77	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ಮಂಡ್ಯ	30000	35000	16.67	-	-	-	69600	78260	12.44	-	-	-
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	40000	53000	32.5	42961	62192	44.76	24000	27300	13.75	-	-	-
ವಿಜಯಪುರ	96444	123256	27.80				135000	133250	-1.30	-	-	-
ಸರಾಸರಿ	87321	112843	27.00	58478	86107	47.25	84240	88192	7.54	76000	65220	10.43

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಮಾದರಿಗಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿಲ್ಲ

ಮೊದಲು = ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲು

ನಂತರ = ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ

ಸಿ. ಅಂತರದಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ - ಪುನರುಜ್ಜೀವನದಿಂದ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ

ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದ ಮೇಲೆ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯ ಧನಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.101 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಫಲಾನುಭವಿ ರೈತರ ಮೇಲೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಮಾಡಲು ಅಂತರದಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವು ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ 3.49 ಟ/ಹೆ. ಮತ್ತು ರೂ. 22,804 ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.101: ಪುನರುಜ್ಜೀವನದಿಂದ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ

ಬೆಳೆಯ ವಿಧ	ಅವಧಿ	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು	ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು	ವ್ಯತ್ಯಾಸ	ಅಂತರದಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಮೌಲ್ಯ
ಉತ್ಪಾದಕತೆ=(ಟನ್/ಹೆ)					
ಹಣ್ಣುಗಳು	ಮೊದಲು	7.72	5.54	2.18	
	ನಂತರ	11.63	5.96	5.67	3.49
	ವ್ಯತ್ಯಾಸ	3.91	0.42	3.49	
ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳು	ಮೊದಲು	0.32	0.50	0.19	
	ನಂತರ	0.41	0.59	0.18	0.01
	ವ್ಯತ್ಯಾಸ	0.10	0.089	0.01	
ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ=(ರೂ./ಹೆ.)					
ಹಣ್ಣುಗಳು	ಮೊದಲು	1,01,148	69,123	32,025	
	ನಂತರ	1,30,829	76,000	54,829	22,804
	ವ್ಯತ್ಯಾಸ	29,680	6,877	22,804	
ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳು	ಮೊದಲು	62,422	76,000	-13,578	
	ನಂತರ	92,036	86,020	6,016	19,594
	ವ್ಯತ್ಯಾಸ	29,614	10,020	19,594	

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಮೊದಲು = ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲು

ನಂತರ = ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ

3.4.3.6 ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಕುರಿತು ರೈತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು

ಎ. ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯ ನಂತರ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ವಿಧಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರೈತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ

ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯಿಂದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಹಲವಾರು ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಕೋಷ್ಟಕ 3.102 ರಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 71 ರಷ್ಟು ಜನರು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯ ಕಾರಣದಿಂದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಉತ್ತಮ ಆದಾಯವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಶೇಕಡಾ 59.00 ರಷ್ಟು ಜನರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಶೇಕಡಾ 58.70 ರಷ್ಟು ಜನರು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯ ನಂತರ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸುಲಭವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 26.25 ರಷ್ಟು ಜನರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು (121) ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (90) ಮತ್ತು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (78) ನಂತರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಉತ್ತಮ ಭೂ ಬಳಕೆ (ಕ್ರಮವಾಗಿ 118 ಮತ್ತು 38 ಸಂಖ್ಯೆಗಳು) ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ನಿರ್ವಹಣೆ (77 ಮತ್ತು 71 ಸಂಖ್ಯೆಗಳು) ಕ್ರಮವಾಗಿ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಇತರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಲಾಭದ ಆದಾಯಕ್ಕಿಂತ ಉತ್ತಮ ಆದಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ (ಕ್ರಮವಾಗಿ 74 ಮತ್ತು 73 ಸಂಖ್ಯೆಗಳು) ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (ಕ್ರಮವಾಗಿ 1 ಮತ್ತು 2 ಸಂಖ್ಯೆಗಳು) ಮಾದರಿಗಾಗಿ ಕೆಲವೇ ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.102: ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯ ನಂತರ ಪಡೆದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಕುರಿತು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ								ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ
	ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಉತ್ತಮ ಆದಾಯ		ಉತ್ತಮ ಭೂ ಬಳಕೆ		ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಳುವರಿ		ಕಡಿಮೆ ನಿರ್ವಹಣೆ		
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	
ಬೀದರ್	1	50.00	2	100.00	1	50.00	-	-	2
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	19	82.61	20	86.96	2	8.70	14	60.87	23
ದಾವಣಗೆರೆ	10	100.00	9	90.00	1	10.00	8	80.00	10
ಹಾಸನ	74	82.22	38	42.22	8	8.89	71	78.89	90
ಕೋಲಾರ	73	93.59	5	6.41	21	26.92	25	32.05	78
ಮಂಡ್ಯ	1	100.00	1	100.00	-	-	-	-	1
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	6	42.86	7	50.00	2	14.29	4	28.57	14
ವಿಜಯಪುರ	55	45.45	118	97.52	54	44.63	77	63.64	121
ಒಟ್ಟು	239	70.50	200	59.00	89	26.25	199	58.70	339

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಮಾದರಿಗಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿಲ್ಲ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಬಹು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು

ಬಿ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಸಹಾಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿನ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.103 ರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬೀದರ್, ವಿಜಯಪುರ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ದಾವಣಗೆರೆ, ಕೋಲಾರ ಮತ್ತು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮಾತ್ರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವಿನ ನಂತರ ಪುನರುಜ್ಜೀವನದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಸನ, ಕೋಲಾರ ಮತ್ತು ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಬಂದ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕನಿಷ್ಠ ಶೇಕಡಾವಾರು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಮತ್ತು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಶೇಕಡಾವಾರು ಮಾತ್ರ ಪುನರುಜ್ಜೀವನದ ನಂತರ ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.103: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವಿನ ನಂತರ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ				ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು
	ಹೌದು		ಬದಲಾವಣೆ ಇಲ್ಲ		
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	
ಬೀದರ್	2	100	-	-	2
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	23	100	-	-	23
ದಾವಣಗೆರೆ	10	100	-	-	10
ಹಾಸನ	89	98.89	1	1.11	90
ಕೋಲಾರ	74	94.87	4	5.13	78
ಮಂಡ್ಯ	1	100	-	-	1
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	13	92.86	1		14
ವಿಜಯಪುರ	119	98.35	2	1.65	121
ಒಟ್ಟು	331	97.64	8	2.36	339

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಮಾದರಿಗಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿಲ್ಲ.

ಸಿ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವೀಕ್ಷಣೆಗಳು

ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸುಧಾರಣೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.104 ರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಗರಿಷ್ಠ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಳದ ಕುರಿತು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದು, ಹಾಸನದಲ್ಲಿ, ಪುನರುಜ್ಜೀವನದ ನಂತರ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಹೆಚ್ಚಳ ದರವು ಮಧ್ಯಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ (61.11%) ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ವಿಜಯಪುರದ ಫಲಾನುಭವಿಯೊಬ್ಬರು ಉತ್ಪಾದನೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.104: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವಿಕ್ಷೇಪಗಳು

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು								ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ
	ಹೆಚ್ಚು		ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ		ಕಡಿಮೆ		ಯಾವುದೇ		
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	
ಬೀದರ್	1	50.00	1	50.00	-	-	-	-	2
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	8	34.78	10	43.48	-	-	5	21.74	23
ದಾವಣಗೆರೆ	5	50.00	5	50.00	-	-	-	-	10
ಧಾರವಾಡ	-				-	-	-	-	-
ಹಾಸನ	35	38.89	55	61.11		-	-	-	90
ಕಲಬುರಗಿ	-				-	-	-	-	-
ಕೋಲಾರ	-	0.00	77	98.72		-	1	1.28	78
ಮಂಡ್ಯ	1	100.00		0.00	-	-	1	100.00	1
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	-	0.00	13	92.86	-	-	1	7.14	14
ವಿಜಯಪುರ	37	30.58	83	68.60	1	0.83	-	-	121
ಒಟ್ಟು	87	25.56	244	71.98	1	0.29	8	2.36	339

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಮಾದರಿಗಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿಲ್ಲ

3.4.3.7 ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯಿಂದ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿ

ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಲಾಭದಾಯಕ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ರೈತರಿಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಉದ್ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿರುತ್ತದೆ. (ಕೋಷ್ಟಕ 3.105) ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯು ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ 2375 ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ ಎಂದು ಈ ಕೋಷ್ಟಕವು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ (1045 ವ್ಯಕ್ತಿ ದಿನಗಳು, ಅಂದರೆ 44) ಉದ್ಯೋಗದ ದಿನಗಳು ಹೆಚ್ಚು (1330 ವ್ಯಕ್ತಿ ದಿನಗಳು, ಅಂದರೆ ಒಟ್ಟು 56% ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಲಿಂಗವಾರು ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಒಟ್ಟು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ದಿನಗಳು ಅಂದರೆ, ಶೇಕಡಾ 36.25 ಮಹಿಳೆಯರದ್ದು ಆಗಿದ್ದರೆ, ಶೇಕಡಾ 63.75 ದಿನಗಳು ಪುರುಷರದ್ದು ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಅನುಪಾತವು ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತು ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಒಂದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ, ಕುಟುಂಬದ ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಳವಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.105: ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿರುವ ಉದ್ಯೋಗದ ವಾರ್ಷಿಕ ದಿನಗಳು

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸರು	ಉದ್ಯೋಗದ ಸರಾಸರಿ ದಿನಗಳು						ಪ್ರತಿ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಒಟ್ಟು ಉದ್ಯೋಗ (ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತು ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು)			ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು
	ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರು			ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು			ಪುರುಷರು	ಮಹಿಳೆಯರು	ಒಟ್ಟು	
	ಪುರುಷರು	ಮಹಿಳೆಯರು	ಒಟ್ಟು	ಪುರುಷರು	ಮಹಿಳೆಯರು	ಒಟ್ಟು				
ಬೀದರ್	150	50	200	139	99	238	289	149	438	2
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	32	18	50	307	127	434	339	145	484	23
ದಾವಣಗೆರೆ	30	6	36	21	12	33	51	18	69	10
ಹಾಸನ	79	30	109	56	60	116	135	90	225	90
ಕೋಲಾರ	148	93	241	170	103	273	318	196	514	78
ಮಂಡ್ಯ	45	20	65	50	25	75	95	45	140	1
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	116	64	180	40	29	69	156	93	249	14
ವಿಜಯಪುರ	81	83	164	50	42	92	131	125	256	121
ಒಟ್ಟು	681	364	1045	833	497	1330	1514	861	2375	339

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಮಾದರಿಗಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿಲ್ಲ.

3.4.3.8 ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವಿನಿಂದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ತೃಪ್ತಿಯ ಮಟ್ಟ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವಿನಿಂದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ತೃಪ್ತಿಯ ಮಟ್ಟದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.106 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು (79.94%) ಪುನರುಜ್ಜೀವನದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾದ ನೆರವು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ, ಉಳಿದವರು (20.06%) ಇದು ಸರಾಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಮಂಡ್ಯ ಮತ್ತು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿಯ ಮಟ್ಟವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಪುನರುಜ್ಜೀವನದ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಧನವು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಈ ಘಟಕದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಆಯವ್ಯಯ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.106: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವಿನಿಂದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ತೃಪ್ತಿಯ ಮಟ್ಟ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು				ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ
	ತೃಪ್ತಿಕರ		ಸರಾಸರಿ		
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	
ಬೀದರ್	2	100.00	-	-	2
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	19	82.61	4	17.39	23
ದಾವಣಗೆರೆ	10	100.00	-	-	10
ಹಾಸನ	75	83.33	15	16.67	90
ಕೋಲಾರ	32	41.03	46	58.97	78
ಮಂಡ್ಯ	-		1	100.00	1
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	14	100.00	-	-	14
ವಿಜಯಪುರ	119	98.35	2	1.65	121
ಒಟ್ಟು	271	79.94	68	20.06	339

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಮಾದರಿಗಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿಲ್ಲ.

3.4.4 ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ

3.4.4.1 ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಯು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಒಟ್ಟು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಶೇಕಡಾ 40 ರಷ್ಟು ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 70 ರಷ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಜೀವನಾಧಾರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೂ ಒಟ್ಟು ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರದೇಶದ ಮೂರನೇ ಒಂದು ಭಾಗವು ಬರಪೀಡಿತವಾಗಿದೆ ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ಅನಿಯಮಿತವಾಗಿರುವ ಮುಂಗಾರು ಮಳೆಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಬರಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಜನ ಮತ್ತು ಜಾನುವಾರುಗಳ ಬಳಕೆಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ನೀರಾವರಿಗೂ ನೀರು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಉತ್ತಮ ಮುಂಗಾರು ಮಳೆಯ ನಂತರವೂ ಸರಿಯಾದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ನೀರಿನ ಲಭ್ಯತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ (ಮಂಜು ಮತ್ತು ಇತರರು, 2017).

ಜಲಾನಯನ ಮೇಲ್ಮೈಯಿಂದ ಮಳೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಮತ್ತು ಬಳಸುವ ತತ್ವವು ಹಳೆಯ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಹೊಸ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ಗಳಿಸುತ್ತಿದೆ. ಮಳೆ ನೀರು ಕೊಯ್ಲು ಅತ್ಯಗತ್ಯ ಏಕೆಂದರೆ ಮೇಲ್ಮೈ ನೀರು ನಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಅಸಮರ್ಪಕವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ನಾವು ಅಂತರ್ಜಲವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕ್ಷಿಪ್ರ ನಗರೀಕರಣದಿಂದಾಗಿ, ಮಳೆಯ ನೀರು ಮಣ್ಣಿಗೆ ಸೇರುವುದು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಜಲ ಮರುಪೂರಣವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ³².

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಿರ್ಮಾಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪೂರಕ ನೀರಾವರಿಗಾಗಿ ನೀರಿನ ಕೊರತೆಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸಲು ಮತ್ತು ಋತುವಲ್ಲದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿರುವ ನೀರಿನ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಲೈನ್ಡ್ ನೀರು ಕೊಯ್ಲು ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದೆ. (ಪಿಮೆಂಟೆಲ್ ಮತ್ತು ಇತರರು, 2004).

3.4.4.2 ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪದ ವಿವರಗಳು

ಶುದ್ಧ ನೀರಿನ ಮೂಲವಾಗಿರುವ ಮಳೆ ನೀರನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅಗ್ಗವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಂತಹ ಭೂಮಿ ಆಧಾರಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ. ಕೊಳ, ಸರೋವರಗಳು, ಬಾವಿಗಳು, ಕೆರೆಗಳು ಮತ್ತು ಜಲಾಶಯಗಳಲ್ಲಿನ ನೀರಿನ ಕೊಯ್ಲು ಈ ನೀರನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಂತರ ಅದನ್ನು ವಿವಿಧ ಬಳಕೆಗಳಿಗೆ ಬಳಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನೀರಿನ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ವಿಧಾನವೆಂದರೆ ಕೊಳ/ ಕಾಲುವೆಗಳು ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಸಮುದಾಯ ನೀರಿನ ತೊಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಸಸ್ಯ / ಮರಗಳನ್ನು ಉಳಿಸುವ ರಚನೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. (ಕುಮಾರ್ ಮತ್ತು ಇತರರು, 2010). ಈ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಮಾದರಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.107 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಿರ್ಮಾಣದ

³² https://agritech.tnau.ac.in/agriculture/agri_majorareas_watershed_rainwaterharvesting.html

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಅನುಕೂಲ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಒಟ್ಟು 87 ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಜೊತೆಗೆ 13 ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ನೀರು ಕೊಯ್ಲು ರಚನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಮತ್ತು ನಿರ್ಣಾಯಕ ನೀರಾವರಿಯೊಂದಿಗೆ ಕಾಲುವೆ ಅಥವಾ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ ಮೂಲಕ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪೈಕಿ ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆ ಅಂದರೆ 31 ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 35.63 ಕಂಡುಬಂದರೆ, ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಖ್ಯೆ 15 ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 17.24 ಮತ್ತು ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಖ್ಯೆ 10 ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 11.49 ಇರುತ್ತದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆ 2 ಮತ್ತು ಶೇಕಡ 2.3 ಇರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.107: ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಸಂಖ್ಯೆ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು		ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು	
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ
ಬೀದರ್	5	5.75	1	7.69
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	2	2.30	1	7.69
ದಾವಣಗೆರೆ	15	17.24	2	15.38
ಧಾರವಾಡ	7	8.05	1	7.69
ಹಾಸನ	4	4.60	1	7.69
ಕಲಬುರಗಿ	10	11.49	1	7.69
ಕೋಲಾರ	5	5.75	1	7.69
ಮಂಡ್ಯ	4	4.60	1	7.69
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	4	4.60	1	7.69
ವಿಜಯಪುರ	31	35.63	3	23.08
ಒಟ್ಟು	87	100.00	13	100.00

ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ನೀರು ಕೊಯ್ಲು ರಚನೆಗಳಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾದ ಸಹಾಯದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.108 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಾದರಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಬಹುಪಾಲು (87.36%) ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡಗಳಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದಿರುತ್ತದೆ. ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡ ಹೊಂದಿರುವ (27) ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಉಳಿದ ಎರಡು ಗಾತ್ರದ ಅಂದರೆ 8000 ಸಿಎಂಟಿ ಮತ್ತು 6000 ಸಿಎಂಟಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಸಮುದಾಯ ಕೆರೆಗಳನ್ನು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.108: ಸಮುದಾಯ ಮತ್ತು ವೈಯಕ್ತಿಕ ನೀರಿನ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ಆರಸಿಸಿ ಲೈನಿಂಗ್ ಇಲ್ಲದ ಸಮುದಾಯ ಕೆರೆಗಳು (8000 ಸಿಎಮ್‌ಟಿಗಳು)		ಆರಸಿಸಿ ಲೈನಿಂಗ್ ಇಲ್ಲದ ಸಮುದಾಯ ಕೆರೆಗಳು (6000 ಸಿಎಮ್‌ಟಿಗಳು)		ಆರಸಿಸಿ ಲೈನಿಂಗ್ ಇಲ್ಲದ ವೃತ್ತಿಗಳ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡ (1200 ಸಿಎಮ್‌ಟಿಗಳು)		ಒಟ್ಟು
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	
ಬೀದರ್	-	-	-	-	5	100.00	5
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	-	-	-	-	2	100.00	2
ದಾವಣಗೆರೆ	-	-	2	13.33	13	86.67	15
ಧಾರವಾಡ	-	-	1	14.29	6	85.71	7
ಹಾಸನ	-	-	-	-	4	100.00	4
ಕಲಬುರಗಿ	-	-	-	-	10	100.00	10
ಕೋಲಾರ	1	20.00	1	20.00	3	60.00	5
ಮಂಡ್ಯ	1	25.00	-	-	3	75.00	4
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	-	-	1	25.00	3	75.00	4
ವಿಜಯಪುರ	2	6.45	2	6.45	27	87.10	31
ಒಟ್ಟು	4	4.60	7	8.05	76	87.36	87

ಮೂಲ: ಡಿ ಎನ್‌ಜಿ ಅಂಡ್ ರಿಸೋರ್ಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಧ್ಯಯನ, 2021

3.4.4.3 ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪದ ಸ್ಥಿತಿ

ಶೇಖರಣಾ ರಚನೆಗಳಿಂದ ನೀರಿನ ಬಳಕೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.109 ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಪೈಕಿ ಬಹುಪಾಲು ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 82.76 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ನೀರನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಉಳಿದ ಶೇಕಡಾ 18.39 ರಷ್ಟು ಜನರು ಇದನ್ನು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಯನದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ದಾವಣಗೆರೆ, ಕೋಲಾರ ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 100 ರಷ್ಟು ಸಂಗ್ರಹವಾದ ನೀರನ್ನು ನೀರಾವರಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬಳಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 96.27 ರಷ್ಟು ಬಳಕೆ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ತೋರಿಸಿದರೆ, ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿಗಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಯನದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಲಗತ್ತಿಸಿದ ಕೋಷ್ಟಕವು ನೀರಾವರಿಗಾಗಿ ನೀರಿನ ಬಳಕೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿರುತ್ತದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ದಾವಣಗೆರೆ, ಕೋಲಾರ ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ನೀರನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, ಕಲಬುರಗಿ ಮತ್ತು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 70 ರಿಂದ 75 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮಳೆಯ ಕೊರತೆ, ಹಾನಿಗೊಳಗಾದ ಲೈನಿಂಗ್ ಶೀಟ್‌ಗಳು, ಇತರ ನೀರಿನ ಮೂಲಗಳಾದ ಕೊಳವೆಬಾವಿ, ಕಾಲುವೆಗಳ ಲಭ್ಯತೆಯಿಲ್ಲದ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾರಣದಿಂದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ನೀರನ್ನು ಬಳಸುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.109: ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ನೀರಾವರಿ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ನೀರಿನ ಬಳಕೆ

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ನಂತರ ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಯಿತು		ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ		ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	
ಬೀದರ್	2	40.00	3	60.00	5
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	-	-	2	100.00	2
ದಾವಣಗೆರೆ	-	-	15	100.00	15
ಧಾರವಾಡ	1	14.29	6	85.71	7
ಹಾಸನ	1	25.00	3	75.00	4
ಕಲಬುರಗಿ	7	70.00	3	30.00	10
ಕೋಲಾರ	-	-	5	100.00	5
ಮಂಡ್ಯ	3	75.00	1	25.00	4
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	-	-	4	100.00	4
ವಿಜಯಪುರ	1	3.23	30	96.77	31
ಒಟ್ಟು	16	18.39	72	82.76	87

ಮೂಲ: ದಿ ಎನ್‌ಜಿಎಂ ಅಂಡ್ ರಿಸೋರ್ಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ, 2021

ಎ. ನೀರಾವರಿ ಪದ್ಧತಿಗಳ ವಿಧಾನಗಳು

ನೀರಾವರಿ ಎಂದರೆ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಅವುಗಳ ನೀರಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಕೃತಕವಾಗಿ ನೀರನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನೀರಾವರಿಯ ಮೂಲಕ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಸಹಾ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದು ಇದನ್ನು ಫಲೀಕರಣ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬಾವಿಗಳು, ಕೊಳಗಳು, ಕೆರೆಗಳು, ಕಾಲುವೆಗಳು, ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು ಮತ್ತು ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳು ನೀರಾವರಿಗೆ ವಿವಿಧ ನೀರಿನ ಮೂಲಗಳು ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ನೀರಾವರಿಯು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಮೊಳಕೆಯೊಡೆಯುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಂಬಂಧಿತ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ತೇವಾಂಶವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ನೀರಾವರಿಯ ಆವರ್ತನ, ದರ, ಪ್ರಮಾಣ ಮತ್ತು ಸಮಯವು ವಿಭಿನ್ನ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿದ್ದು, ಮಣ್ಣಿನ ಪ್ರಕಾರ ಮತ್ತು ಋತುಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಇವುಗಳು ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಚಳಿಗಾಲದ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಬೇಸಿಗೆ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ನೀರಿನ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. (ರವಿಕುಮಾರ್ ಮತ್ತು ಇತರರು, 1998). ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು (45.98%) ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ನೀರನ್ನು ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ಮೂಲಕ ಬಳಸಿರುವುದಾಗಿ ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 44.83 ರಷ್ಟು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರು ಪ್ರವಾಹ ನೀರಾವರಿಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ ಕೋಷ್ಟಕ 3.110 ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಗರಿಷ್ಠ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಹನಿ ನೀರಾವರಿ (80%) ಬಳಸಿದರೆ, ಪ್ರವಾಹ ನೀರಾವರಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಾಸನ ಮತ್ತು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಇಬ್ಬರು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ತುಂತುರು ನೀರಾವರಿ ಬಳಸಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಫಲಾನುಭವಿಯು ಮಡಕೆ ನೀರು ಬಳಸಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.110: ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಕೆರೆಯ ನೀರನ್ನು ಬಳಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅನುಸರಿಸಿದ ನೀರಾವರಿಯ ವಿಧ

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ಹನಿ ನೀರಾವರಿ		ಪ್ರವಾಹ ನೀರಾವರಿ		ಮಡಕೆ ನೀರು		ತುಂತುರು ನೀರಾವರಿ		ಒಟ್ಟು
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	
ಬೀದರ್	4	80.00	1	20.00	-	-	-	-	5
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	-	-	-	-	-	-	2	100.00	2
ದಾವಣಗೆರೆ	10	66.67	4	26.67	-	-	1	6.67	15
ಧಾರವಾಡ	1	14.29	3	42.86	1	14.29	2	28.57	7
ಹಾಸನ	-	-	4	100.00	-	-	-	-	4
ಕಲಬುರಗಿ	3	66.67	5	50.00	-	-	2	20.00	10
ಕೋಲಾರ	5	14.29		0	-	-	-	-	5
ಮಂಡ್ಯ	-	-	4	100.00	-	-	-	-	4
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	4	66.67	-	-	-	-	-	-	4
ವಿಜಯಪುರ	13	14.29	18	58.06	-	-	-	-	31
ಒಟ್ಟು	40	45.98	39	44.83	1	1.15	7	8.05	87

ಮೂಲ: ದಿ ಎನರ್ಜಿ ಅಂಡ್ ರಿಸೋರ್ಸಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ, 2021

ಬಿ. ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಲಭ್ಯತೆ

8000 ಸಿಎಂಟಿಯ ಸಮುದಾಯದ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ (365 ದಿನಗಳು) ಮತ್ತು 6000 ಸಿಎಂಟಿಯ ಸಮುದಾಯದ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ 332 ದಿನಗಳು ಒಟ್ಟಾರೆ ನೀರು ವರ್ಷವಿಡೀ ಲಭ್ಯವಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.111 ರಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ 267 ದಿನಗಳವರೆಗೆ ನೀರು ಲಭ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಸಮುದಾಯದ ಕೆರೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಲಭ್ಯತೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಏಕೆಂದರೆ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ರೈತರು ಇದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸರದಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೆರೆಗೆ ನೀರನ್ನು ಪಂಪ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳು, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಳೆ ನೀರು ಕೊಯ್ಲು ಜೊತೆಗೆ ಕಾಲುವೆ ನೀರನ್ನು ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಹೊಂಡಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ಇದು ವರ್ಷಪೂರ್ತಿ ನೀರಿನ ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.111: ನೀರಾವರಿ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ನೀರಿನ ಶೇಖರಣೆಗಾಗಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಲಭ್ಯವಿರುವ ದಿನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ಸಮುದಾಯ ಕೆರೆಗಳು (8000 ಸಿಎಂಟಿಗಳು)	ಸಮುದಾಯ ಕೆರೆಗಳು (6000 ಸಿಎಂಟಿಗಳು)	ಆರ್‌ಸಿಸಿ ಲೈನಿಂಗ್ ಇಲ್ಲದ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡಗಳು (1200 ಸಿಎಂಟಿಗಳು)
ಬೀದರ್	-	-	214
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	-	-	365
ದಾವಣಗೆರೆ	-	365	258
ಧಾರವಾಡ	-	365	198
ಹಾಸನ	-	-	130
ಕಲಬುರಗಿ	-	-	105
ಕೋಲಾರ	365	365	365
ಮಂಡ್ಯ	365	-	365
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	-	250	322
ವಿಜಯಪುರ	365	308	340
ಸರಾಸರಿ	365	332	267

ಮೂಲ: ದಿ ಎನರ್ಜಿ ಅಂಡ್ ರಿಸೋರ್ಸಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರ ಅಧ್ಯಯನ, 2021

ಸಿ. ಸಮುದಾಯ ಕೆರೆಗಳ ಬಳಕೆ

ಸಮುದಾಯ ಕೆರೆಗಳ ಎಲ್ಲಾ ಹನ್ನೊಂದು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಅದನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ/ಬಳಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಆಸ್ತಿಯ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯನ್ನು ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಸಮುದಾಯದ ಕೆರೆಯನ್ನು ಸರಾಸರಿ 3-4 ರೈತರು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಡಿ. ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಿಂದ ನೀರು ಕೊಯ್ಲು ರಚನೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸದಿರಲು ಕಾರಣಗಳು

ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ನೀರು ಕೊಯ್ಲು ರಚನೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿರಲು ವಿವಿಧ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೌಲ್ಯದ ತರಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಹೂವುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಅಸಮರ್ಥತೆ (92.31%) ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕ ನೀರಾವರಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸದಿರುವುದು (92.31%) ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾರಣಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿವೆ ಎಂದು ಸಮೀಕ್ಷೆಯು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಿರುತ್ತದೆ. ನೀರಿನ ಶೇಖರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ಇದರ ನಂತರ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಯಂತಹ (84.62%) ಮರುಪೂರಣ ಸೌಲಭ್ಯದ ಕೊರತೆ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೂಡಿಕೆ (69.23%), ಸಾಕಷ್ಟು ಮಳೆ ಬಾರದಿರುವುದು ಮತ್ತು ಅನಿಯಮಿತ ಮಳೆ (61.54%), ಸಣ್ಣ ಜಮೀನು (61.54%), ಕಡಿಮೆ ಬೆಳೆ ಇಳುವರಿ (46.15%) ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯ (30.77%) ಇತರ ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.

3.4.4.4 ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನ

ಸರಾಸರಿ ಹೂಡಿಕೆಯ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ವಿವರಗಳು, ಎರವಲು ಪಡೆದ ಮೊತ್ತ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ನೀರು ಕೊಯ್ಲು ರಚನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಪಡೆದ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.112 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. 8000 ಸಿಎಮ್‌ಟಿಯ ಸಮುದಾಯ ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ಸರಾಸರಿ ಒಟ್ಟು ಹೂಡಿಕೆಯು ರೂ. 21,08,333 ಆಗಿದ್ದು, ರೂ. 11,91,667 ವೈಯಕ್ತಿಕ ಫಲಾನುಭವಿಯ ಸರಾಸರಿ ಹೂಡಿಕೆಯಾಗಿದೆ, ರೂ. 1,60,033 ಪ್ರತಿ ಫಲಾನುಭವಿಯ ಸಾಲ ಪಡೆದ ಮತ್ತು ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿದ ಸರಾಸರಿ ಮೊತ್ತ ಮತ್ತು ರೂ. 3,83,333 ಸರಾಸರಿ ಸಹಾಯ ಧನದ ಮೊತ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ, 6000 ಸಿಎಮ್‌ಟಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಸಮುದಾಯ ಟ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಗೆ, ಸರಾಸರಿ ಒಟ್ಟು ಹೂಡಿಕೆ ರೂ. 11,29,900 ಆಗಿದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಯ ಕೊಡುಗೆ ರೂ. 6,68,000, ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿದ ಸರಾಸರಿ ಎರವಲು ಮೊತ್ತ ರೂ. 4,00,000 ಮತ್ತು ರೂ. 3,01,900 ಸಹಾಯ ಧನದ ಮೊತ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡಗಳಿಗೆ, ಒಟ್ಟು ಸರಾಸರಿ ಹೂಡಿಕೆ ರೂ.2,84,758 ಆಗಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ರೂ. 1,43,620 ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಕೊಡುಗೆ, ರೂ. 1,20,761 ಹೂಡಿಕೆಯ ಸರಾಸರಿ ಸಾಲದ ಮೊತ್ತ ಮತ್ತು ರೂ. 80,758 ಸಹಾಯ ಧನದ ಮೊತ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪೈಕಿ, ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಸಮುದಾಯ ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ವೈಯಕ್ತಿಕ ರಚನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.112: ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಸರಾಸರಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನದ ಮೊತ್ತ

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ಆರ್‌ಸಿಸಿ ಲೈನಿಂಗ್ ಇಲ್ಲದ ಸಮುದಾಯ ಕೆರೆಗಳು (8000 ಸಿಎಂಟಿಗಳು)				ಆರ್‌ಸಿಸಿ ಲೈನಿಂಗ್ ಇಲ್ಲದ ಸಮುದಾಯ ಕೆರೆಗಳು (6000 ಸಿಎಂಟಿಗಳು)				ಆರ್‌ಸಿಸಿ ಲೈನಿಂಗ್ ಇಲ್ಲದ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡ (1200 ಸಿಎಂಟಿಗಳು) ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು			
	ಸ್ವಂತ/ ಫಲಾನುಭವಿ (ರೂ.)	ಎರವಲು/ ಫಲಾನುಭವಿ (ರೂ.)	ಸಹಾಯಧನ/ ಫಲಾನುಭವಿ	ಒಟ್ಟು	ಸ್ವಂತ/ ಫಲಾನುಭವಿ (ರೂ.)	ಎರವಲು/ ಫಲಾನುಭವಿ (ರೂ.)	ಸಹಾಯಧನ/ ಫಲಾನುಭವಿ	ಒಟ್ಟು	ಸ್ವಂತ/ ಫಲಾನುಭವಿ (ರೂ.)	ಎರವಲು/ ಫಲಾನುಭವಿ (ರೂ.)	ಸಹಾಯಧನ/ ಫಲಾನುಭವಿ	ಒಟ್ಟು
ಬೀದರ್	-	-	-	-	-	-	-	-	72000	-	72000	144000
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	-	-	-	-	-	-	-	-	220000	-	75000	295000
ದಾವಣಗೆರೆ	-	-	-	--	400000	-	400000	800000	70000	42500	93018	205518
ಧಾರವಾಡ	-	-	-	-	650000	600000	280000	1530000	133333	120000	53667	307000
ಹಾಸನ	-	-	-	-	-	-	-	-	125000	50000	101250	276250
ಕಲಬುರಗಿ	-	-	-	-	-	-	-	-	89500	-	71900	161400
ಕೋಲಾರ	1000000	-	350000	1350000	1300000	-	400000	1700000	126667	-	66667	193333
ಮಂಡ್ಯ	600000	-	400000	1000000	-	-	-	-	76667	-	75000	151667
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	-	-	-	-	300000	-	135000	435000	183333	100000	75000	358333
ವಿಜಯಪುರ	1975000	1600000	400000	3975000	690000	200000	294500	1184500	339704	291304	124074	755082
ಸರಾಸರಿ	1191667	1600000	383333	2108333	668000	400000	301900	1129900	143620	120761	80758	284758

3.4.4.5 ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಘಟಕದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ

ಎ. ನೀರಾವರಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶ

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲು, ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಮತ್ತು ನೀರಿನ ವಿವೇಚನಾಯುಕ್ತ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಸಮುದಾಯ ಮತ್ತು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನವು ಸಹಾಯ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ. ಮೇಲ್ಮೈ ಜಲಮೂಲಗಳ ರಚನೆಯು ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಬಂಡೆಗಳ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಲ ಜಲಚರಗಳ ಮರುಪೂರಣಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ, ಇದರಿಂದಾಗಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನೀರಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ರಚನೆಯ ಮೂಲಕ ನೀರಾವರಿ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತರಲಾದ ಪ್ರದೇಶದ ಬೆಳೆವಾರು ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.113 ಒದಗಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಫಲಾನುಭವಿಗೆ 1.46 ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಂತೆ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ 126.71 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ನೀರಾವರಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ, ಅಂದರೆ ನೀರಾವರಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ (44.18%), ನಂತರ ಅಡಿಕೆ (29.86%) ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳಿಗೆ (23.01%) ಬಳಸಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಸಾಲೆ ಬೆಳೆಗಳು ಮತ್ತು ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ದಾವಣಗೆರೆ ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಗರಿಷ್ಠ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಗೆ ನೀರುಣಿಸಲು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ನೀರನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೋಲಾರ ಮತ್ತು ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣುಗಳು ಗರಿಷ್ಠ ನೀರಾವರಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿವೆ (ಕ್ರಮವಾಗಿ 51.71% ಮತ್ತು 100%). ಮಂಡ್ಯದಲ್ಲಿ ತರಕಾರಿಗೆ ನೀರನ್ನು ಶೇಕಡಾ ನೂರರಷ್ಟು ಬಳಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.113: ಸಮುದಾಯ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ನೀರಿನ ಶೇಖರಣೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಮೂಲಕ ನೀರಾವರಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾದ ಬೆಳೆವಾರು ಪ್ರದೇಶ

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ಹಣ್ಣುಗಳು		ತರಕಾರಿಗಳು		ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳು		ಮಸಾಲೆಗಳು		ಅಡಿಕೆ		ಒಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶ (ಹೆ)
	ಪ್ರದೇಶ (ಹೆ)	ಶೇಕಡಾ	ಪ್ರದೇಶ (ಹೆ)	ಶೇಕಡಾ	ಪ್ರದೇಶ (ಹೆ)	ಶೇಕಡಾ	ಪ್ರದೇಶ (ಹೆ)	ಶೇಕಡಾ	ಪ್ರದೇಶ (ಹೆ)	ಶೇಕಡಾ	
ಬೀದರ್	-	-	3.43	73.92	-	-	1.21	26.08	-	-	4.64
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	-	-	-	-	-	-	-	-	3.83	100.00	3.83
ದಾವಣಗೆರೆ	-	-	2.94	9.24	-	-	-	-	28.88	90.76	31.82
ಧಾರವಾಡ	0.85	8.39	8.47	83.61	0.81	8.00	-	-	-	-	10.13
ಹಾಸನ	-	-	-	-	-	-	0.81	25.08	2.42	74.92	3.23
ಕಲಬುರಗಿ	0.81	10.29	7.06	89.71	-	-	-	-	-	-	7.87
ಕೋಲಾರ	6.05	51.71	5.65	48.29	-	-	-	-	-	-	11.7
ಮಂಡ್ಯ	-	-	1.61	100.00	-	-	-	-	-	-	1.61
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	-	-	-	-	-	-	0.91	25.14	2.71	74.86	3.62
ವಿಜಯಪುರ	48.27	100.00	-	-	-	-	-	-	-	-	48.27
ಒಟ್ಟು	55.98	44.18	29.16	23.01	0.81	0.64	2.93	2.31	37.84	29.86	126.71

ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು

ಒಣ ಭೂಮಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲದ ರೈತರ (ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು) ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಬೆಳೆವಾರು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.114 ತಿಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 5.5 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶವು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 58.18 ರಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಡುತೋಪುಗಳು (ಅಡಿಕೆ ಮತ್ತು ತೆಂಗು), ಶೇಕಡಾ 27.27 ರಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣುಗಳು ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 14.55 ರಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.114: ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಬೆಳೆವಾರು ಪ್ರದೇಶ

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ತರಕಾರಿಗಳು (ಹೆ)	ಹಣ್ಣುಗಳು (ಹೆ)	ನೆಡುತೋಪುಗಳು (ಹೆ)	ಒಟ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣ (ಹೆ)	ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
ಬೀದರ್	-	0.6	-	0.6	1
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	-	-	0.3	0.3	1
ದಾವಣಗೆರೆ	-	0.5	0.4	0.9	2
ಧಾರವಾಡ	0.4	-	-	0.4	1
ಹಾಸನ	0.4	-	-	0.4	1
ಕಲಬುರಗಿ	-	0.4	-	0.4	1
ಕೋಲಾರ	-	0.4	-	0.4	1
ಮಂಡ್ಯ	-	-	0.4	0.4	1
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	-	-	0.4	0.4	1
ವಿಜಯಪುರ	-	1.3	-	1.3	3
ಒಟ್ಟು	0.8	3.2	1.5	5.5	13
ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	14.55	58.18	27.27	100.00	

ಬಿ. ಉತ್ಪಾದಕತೆ

ನೀರಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಉಂಟಾದ ಬೆಳೆವಾರು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.115 ರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ತರಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಶೇಕಡಾ 12.84, ಹೂವುಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 9.15, ಹಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 15.79 ಮತ್ತು ಅಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 20.05 ಮತ್ತು ಸಾಂಬಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ 0.16 ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಿದ ನಂತರ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನೀರಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಬೆಳೆವಾರು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.115 ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ 13.84 ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ 9.92 ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತರಕಾರಿಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಲಬುರಗಿ 27.27 ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆ 21.47 ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ 1.95 ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್ ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 1.54 ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ತರಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಶೇಕಡಾ 18.80, ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 9.15, ಹಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 15.80 ಮತ್ತು ಅಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಾಂಬಾರ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 19.65 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.115: ಜಲ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ (ಟನ್/ಹೆ.)

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ತರಕಾರಿ			ಸಡಿಲ ಹೂವುಗಳು			ಹಣ್ಣುಗಳು			ಅಡಿಕೆ			ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆ		
	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ
ಬೀದರ್		32.07		-				-		-				16.5	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ		-		-				-		1.19	1.36	14.3		-	
ದಾವಣಗೆರೆ	14.73	16.82	14.19	-				-		1.24	1.54	24.2		-	
ಧಾರವಾಡ	19.28	22.79	18.21	2.95	3.22	9.15	4.34	4.72	8.76						
ಹಾಸನ		-		-				-		0.86	0.99	15.1		0.25	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ
ಕಲಬುರಗಿ	13.02	16.57	27.27	4.15			12.64	13.84	9.49		-			-	
ಕೋಲಾರ	27.8	31.37	12.84	-			7.94	9.92	24.94		-			-	
ಮಂಡ್ಯ	25.52	31	21.47	4.96			4.92	-			-			-	
ಶಿವಮೊಗ್ಗ		-		-				-		1.56	1.95	25.0		0.06	ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ
ವಿಜಯಪುರ		-		-			4.15	4.98	20.00		-			-	
ಸರಾಸರಿ ಶೇಕಡಾ	20.07	25.10	18.80	4.02	3.22	9.15	6.80	8.37	15.79	1.21	1.46	19.65		5.60	

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು

ಇದು ತರಕಾರಿಗಳು, ಹಣ್ಣುಗಳು, ಹೂವುಗಳು, ಅಡಿಕೆ ಮತ್ತು ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಸಹಾಯದ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರದ ಹೋಲಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ನೀರಾವರಿಗಾಗಿ ಯಾವುದೇ ನೀರಿನ ಸಂಗ್ರಹ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.116: ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ (ಟನ್/ಹೆ.)

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ತರಕಾರಿ			ಹಣ್ಣುಗಳು			ಅಡಿಕೆ			ತೆಂಗು		
	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ
ಬೀದರ್	-	-	-	3.47	4.63	33.42	-	-	-	-	-	-
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	-	-	-	4.05	4.71	16.29	1.13	1.45	28.31	-	-	-
ದಾವಣಗೆರೆ	-	-	-	-	-	-	1.24	0.99	-20.17	-	-	-
ಧಾರವಾಡ	11.16	8.68	-22.23	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ಹಾಸನ	12.4	9.42	-24.04	9.92	10.42	5.04	-	-	-	-	-	-
ಕಲಬುರಗಿ	-	-	-	6.2	6.2	0	-	-	-	-	-	-
ಕೋಲಾರ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ಮಂಡ್ಯ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.87	2.06	-22.23
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	-	-	-	6.08	5.3	-12.83	1.24	0.77	-30.9	-	-	-
ವಿಜಯಪುರ	-	-	-	8.49	9.66	13.78	-	-	-	-	-	-
ಸರಾಸರಿ	11.78	9.05	-23.135	6.36	6.82	9.28	1.21	1.07	-7.58	2.87	2.06	-22.23

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಮೊದಲು = ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲು

ನಂತರ = ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.116 ರಿಂದ, ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಣ್ಣುಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಮೊದಲಿದ್ದ 3.47 ಟನ್ / ಹೆಕ್ಟೇರ್ ನಿಂದ 4.63 ಟನ್ / ಹೆಕ್ಟೇರ್ ವರೆಗೆ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಯ ನಂತರ ಗರಿಷ್ಠ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಎಂದು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರ ಕ್ರಮವಾಗಿ 12.4 ಟನ್/ಹೆ. ನಿಂದ 9.42 ಟನ್/ಹೆ. ಗೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು 1.13 ಟನ್/ಹೆ. ನಿಂದ 1.45 ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದರೆ, ತೆಂಗು ಬೆಳೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೀಟಗಳು ಮತ್ತು ರೋಗಗಳ ಬಾಧೆಯಿಂದಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವಿನ ನಂತರ 2.87 ರಿಂದ 2.06 ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಗೆ ಇಳಿಕೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದೆ.

ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ

ಜಲಸಂರಕ್ಷಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.117 ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ (ರೂ./ಹೆ).

ಕೋಷ್ಟಕ 3.117: ಜಲ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ (ರೂ./ಹೆ)

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ತರಕಾರಿ			ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳು			ಹಣ್ಣುಗಳು			ಅಡಿಕೆ			ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆ *
	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ನಂತರ
ಬೀದರ್		221741						-					496000
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ								-		90250	104421	15.70	-
ದಾವಣಗೆರೆ	69633	71342	2.45					-		302481	480818	58.96	-
ಧಾರವಾಡ	97500	126362	29.60	20000	43400	117.00	595000	1092381	83.59		-		-
ಹಾಸನ								-		177666	196333	10.51	68200
ಕಲಬುರಗಿ	50000	73691	47.38	-			204286	248000	21.39		-		-
ಕೋಲಾರ	206253	230433	37.81				150000	165333	10.22		-		-
ಮಂಡ್ಯ	154750	175000	21.30					-			-		-
ಶಿವಮೊಗ್ಗ								-		260000	294799	13.38	165333
ವಿಜಯಪುರ							350294	351841	0.44		-		-
ಒಟ್ಟು	115627	149762	20.85	20000	43400	117.00	395612.5	464389	28.91	207599	269093	24.64	243178

* ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳಡಿಯಲ್ಲಿ ನೆರವು ಪಡೆದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಈ ಹಿಂದೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದಿರಲಿಲ್ಲ.

ಮೊದಲು = ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲು

ನಂತರ = ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ

ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳಿಗೆ (117%) ಗಮನಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳು ರೂ. 464389 ರಷ್ಟು ದಾಖಲಿಸುವ ಮೂಲಕ ನೀರಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೊದಲು 395612.5 ಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಶೇಕಡಾ 28.91 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಣ್ಣು ಬೆಳೆಯುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪೈಕಿ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಶೇ. 83.59 ರಷ್ಟು ಪ್ರಗತಿ ದಾಖಲಿಸಿದ್ದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಸಹಾಯದ ಮೊದಲು ಇದ್ದ ರೂ. 595000 ಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ನಂತರ ರೂ. 1092381 ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಡಿಕೆಯಿಂದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಸರಾಸರಿ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವು ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ರೂ. 207599 ರಿಂದ ರೂ. 269093 ಕ್ಕೆ ಏರಿಕೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಇದು ಶೇಕಡಾ 24.64 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಯುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪೈಕಿ ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಶೇಕಡಾ 58.96 ರಷ್ಟು ಅಂದರೆ ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ರೂ. 302481 ರಿಂದ ರೂ. 480818 ರವರೆಗೆ ಏರಿಕೆ ದಾಖಲಿಸಿದೆ. ತರಕಾರಿ ಸರಾಸರಿ ಶೇ. 20.85 ರಷ್ಟು ಏರಿಕೆ ದಾಖಲಿಸಿದೆ. ತರಕಾರಿಗಳಿಂದ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯ ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (47.38%) ಆಗಿದ್ದು, ನಂತರ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (37.81%) ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ (ಶೇಕಡಾ 2.45). ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದ ಹೆಚ್ಚಳವು ಉತ್ಪಾದಕತೆ, ಬೆಲೆ ಮತ್ತು ಸಮರ್ಥ ನಿರ್ವಹಣಾ ವಿಧಾನಗಳಿಂದಾಗಿ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು

ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕೋಷ್ಟಕ 3.118 ರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಿತ್ತೀಯ ಆದಾಯವು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.118: ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ (ರೂ / ಹೆಕ್ಟೇರ್)

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ತರಕಾರಿ			ಹಣ್ಣುಗಳು			ಅಡಿಕೆ			ತೆಂಗು		
	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ
ಬೀದರ್	-	-	-	104160	101184	-2.86	-	-	-	-	-	-
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	-	-	-	-	-	-	88660	104556	17.93	-	-	-
ದಾವಣಗೆರೆ	62000	74400	20	249984	268088	7.24	372000	347200	6.66	-	-	-
ಧಾರವಾಡ	74000	95480	29.07	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ಹಾಸನ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ಕಲಬುರಗಿ	-	-	-	148800	161200	8.33	-	-	-	-	-	-
ಕೋಲಾರ	-	-	-	93000	124992	43.40	-	-	-	-	-	-
ಮಂಡ್ಯ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	267840	286440	6.94
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	-	-	-	-	-	-	133920	148304	10.74	-	-	-
ವಿಜಯಪುರ	-	-	-	249984	337272	34.92	-	-	-	-	-	-
ಸರಾಸರಿ	68000	84940	24.54	169186	198547	18.21	198193	200020	11.78	267840	286440	6.94

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಮೊದಲು = ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲು

ನಂತರ = ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ

ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಹೆಚ್ಚಳವು ತರಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 24.54, ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 18.21, ಅಡಿಕೆ ಶೇಕಡಾ 11.78, ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಶೇಕಡಾ 6.94 ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಎ. ಅಂತರದಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಘಟಕ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ

ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದ ಮೇಲೆ ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಧನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.119 ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೆಚ್ಚಳವು ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ರೂ. 15.45 ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಆಗಿದ್ದರೆ, ಅಡಿಕೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ 0.25 ಟನ್/ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಎಂದು ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವು ಅಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿದೆ (ರೂ. 735675) ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ (ರೂ.45703) ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.119: ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ

ಬೆಳೆ	ಅವಧಿ	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು	ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು	ವ್ಯತ್ಯಾಸ
ಅಡಿಕೆ	ಮೊದಲು	1.21	1.01	
	ನಂತರ	1.52	1.07	0.25
	ವ್ಯತ್ಯಾಸ	0.31	0.06	
ಹಣ್ಣುಗಳು	ಮೊದಲು	5.87	5.99	
	ನಂತರ	6.82	6.01	0.93
	ವ್ಯತ್ಯಾಸ	0.95	0.02	
ತರಕಾರಿ	ಮೊದಲು	13.48	11.78	
	ನಂತರ	26.20	9.05	15.45
	ವ್ಯತ್ಯಾಸ	12.72	-2.73	
ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ (ರೂ./ಹೆ)				
ಬೆಳೆ	ಅವಧಿ	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು	ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು	ಅಂತರದಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಮೌಲ್ಯ
ಅಡಿಕೆ	ಮೊದಲು	31250	50400	
	ನಂತರ	778125	61600	735675
	ವ್ಯತ್ಯಾಸ	746875	11200	
ಹಣ್ಣುಗಳು	ಮೊದಲು	203579	89140	
	ನಂತರ	545914	107559	323916
	ವ್ಯತ್ಯಾಸ	342335	18419	
ತರಕಾರಿ	ಮೊದಲು	126426	292500	
	ನಂತರ	179629	300000	45703
	ವ್ಯತ್ಯಾಸ	53203	7500	

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಮೊದಲು = ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲು

ನಂತರ = ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ

ಎ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸವಾಲುಗಳು

ಸಮುದಾಯ ಕೆರೆ ನಿರ್ಮಾಣದ ನಂತರ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸವಾಲನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸಿದ ಕೋಷ್ಟಕ 3.120ರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.120: ಸಮುದಾಯ ಕೆರೆ ನಿರ್ಮಾಣದ ನಂತರ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸವಾಲು

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಲೈನಿಂಗ್ ಹರಿದು ಹೋಗುವುದರಿಂದ ನೀರು ಸೋರಿಕೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು		ನಿಯಮಿತ ಹೂಳು ತೆಗೆಯುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ		ಅಸಮರ್ಪಕ ಮತ್ತು ಅನಿಯಮಿತ ಮಳೆ		ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	
ಬೀದರ್	1	20.00	–	–	5	100.00	5
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	2	100.00	1	50.00			2
ದಾವಣಗೆರೆ	6	40.00	6	40.00	5	33.33	15
ಧಾರವಾಡ	--	–	2	28.57	2	28.57	7
ಹಾಸನ	–	–	1	25.00	3	75.00	4
ಕಲಬುರಗಿ	–	–	1	10.00	9	90.00	10
ಕೋಲಾರ	2	40.00	–	–	5	100.00	5
ಮಂಡ್ಯ	–	–	–	–	4	100.00	4
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	–	–	–	–	–	–	4
ವಿಜಯಪುರ	4	12.90	11	35.48	30	96.77	31
ಒಟ್ಟು	15	17.24	22	25.29	63	72.41	87

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಬಹು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು

ಯಾವುದೇ ಭೂಮಿ ಆಧಾರಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತೆಯೇ, ನೀರು ಕೊಯ್ಲು ನಿರ್ಮಾಣಗಳು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದ್ದರೂ, ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ತಾವು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಕೆಲವು ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗರಿಷ್ಠ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು (72.41%) ಸಾಕಷ್ಟು ಮತ್ತು ಅನಿಯಮಿತ ಮಳೆಯು ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಸವಾಲು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಶೇಕಡಾ 25.29 ರಷ್ಟು ಜನರು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಹೂಳು ತೆಗೆಯುವ ಅಗತ್ಯವು ತೊಡಕಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು (17.24%) ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಲೈನಿಂಗ್ ಹರಿದು ಹೋಗುವುದರಿಂದ ನೀರು ಸೋರಿಕೆಯಾಗಿರುವುದು ಒಂದು ಸವಾಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಳೆಯಿಂದಾಗಿ, ಎಲ್ಲಾ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಲೈನಿಂಗ್‌ಗೆ ಆಗಿರುವ ಹಾನಿಯನ್ನು ಸವಾಲು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಶೇಕಡಾ 50.00 ರಷ್ಟು ಜನರು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಹೂಳು ತೆಗೆಯುವ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಾಗುವ ಬೀದರ್, ಕಲಬುರಗಿ, ಕೋಲಾರ ಮತ್ತು ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಅನಿಯಮಿತ ಮಳೆಯು ಪ್ರಮುಖ ಸವಾಲು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇತರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗಿಂತ ಉತ್ತಮ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಮಳೆಯಾಗಿರುವ ಮಂಡ್ಯ (ಶೇಕಡಾ ನೂರರಷ್ಟು) ಮತ್ತು ಹಾಸನ (75.00%) ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಸಹ ಅನಿಯಮಿತ ಮಳೆಯು ಒಂದು ಸವಾಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ., ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ ಮಳೆಯ ಸ್ವರೂಪಗಳ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿರುವುದನ್ನು ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

3.4.4.6 ರೈತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು

ಎ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು

ಕೋಷ್ಟಕ 3.121 ರಿಂದ ಶೇಕಡಾ ನೂರರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ತಾವು ಹೆಚ್ಚಿದ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಶೇಕಡಾ 91.95 ಪ್ರತಿಶತದಷ್ಟು ಜನರು ಬೆಳೆ ಅವಧಿಗೆ ನೆರವು ಮತ್ತು ನೀರು ಲಭ್ಯವಿರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯವಾಗಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ, ಶೇಕಡಾ 87.36 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದಾಗಿ ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 75.86 ರಷ್ಟು ಜನರು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ನೀರಾವರಿ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತಂದಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.121: ನೀರಿನ ಶೇಖರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ ನಂತರ ಉಂಟಾದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ನೀರಾವರಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಪ್ರದೇಶ		ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಳುವರಿ		ಬೆಳೆ ಅವಧಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದ ನೀರು		ಸಹಾಯದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿದ ಆದಾಯ		ಹೆಚ್ಚಿದ ಉತ್ಪಾದನೆ		ಒಟ್ಟು ಫಲಾನು ಭವಿಗಳು
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	
ಬೀದರ್	3	60	4	80	5	100	5	100	5	100	5
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	2	100	2	100	2	100	2	100	2	100	2
ದಾವಣಗೆರೆ	11	73.33	14	93.33	14	93.33	14	93.33	15	100	15
ಧಾರವಾಡ	6	85.71	7	100	6	85.71	7	100	7	100	7
ಹಾಸನ	1	25	1	25	2	50	2	50	4	100	4
ಕಲಬುರಗಿ	4	40	6	60	7	70	6	60	10	100	10
ಕೋಲಾರ	4	80	5	100	5	100	5	100	5	100	5
ಮಂಡ್ಯ	4	100	3	75	4	100	4	100	4	100	4
ಶಿವಮೊಗ್ಗ		0	4	100	4	100	4	100	4	100	4
ವಿಜಯಪುರ	31	100	30	96.77	31	100	31	100	31	100	31
ಒಟ್ಟು	66	75.86	76	87.36	80	91.95	80	91.95	87	100	87

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಬಹು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು

ಬಿ. ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಹೆಚ್ಚಳದ ಕುರಿತಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು

ಹಿಂದಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ ಶೋಧನೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು (60.92%) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆದ ನಂತರ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ್ದು, ಶೇಕಡಾ 39.08 ರಷ್ಟು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೆಚ್ಚಳವು ಕಂಡುಕೊಂಡಿರುವುದು ಕೋಷ್ಟಕ 3.121 ರಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ನೂರರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು

ಗಮನಿಸಿದರೆ, ಕಲಬುರಗಿ, ಕೋಲಾರ ಹಾಗೂ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ನೂರರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ನೀರು ಕೊಯ್ಲು ರಚನೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯಿಂದಾಗಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.122: ನೀರಿನ ಶೇಖರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಂದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿದ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿರುತ್ತದೆ		ಸಾಧಾರಣ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿರುತ್ತದೆ		ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	
ಬೀದರ್	2	40.00	3	60.00	5
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	2	100.00	-	-	2
ದಾವಣಗೆರೆ	7	46.67	8	53.33	15
ಧಾರವಾಡ	5	71.43	2	28.57	7
ಹಾಸನ	1	25.00	3	75.00	4
ಕಲಬುರಗಿ	-	-	10	100.00	10
ಕೋಲಾರ	-	-	5	100.00	5
ಮಂಡ್ಯ	1	25.00	3	75.00	4
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	-	-	4	100.00	4
ವಿಜಯಪುರ	16	51.61	15	48.39	31
ಒಟ್ಟು/ ಶೇಕಡಾ	34	39.08	53	60.92	87

ಸಿ. ನೀರಿನ ಶೇಖರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದ ನಂತರ ಉಂಟಾದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ತೃಪ್ತಿ ಮಟ್ಟ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಸಹಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಉಂಟಾದ ತೃಪ್ತಿ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.121 ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಶೇಕಡಾ 77.01 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ತಾವು ಹೆಚ್ಚು ತೃಪ್ತಿ ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರೆ, ಶೇಕಡಾ 18.39 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ತೃಪ್ತಿ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಫಲಾನುಭವಿ ಮಾತ್ರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಸಮಾಧಾನ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ನೀರಿನ ಕೊಯ್ಲು ನಿರ್ಮಾಣಗಳು ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಈ ಘಟಕಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತು ನೀಡಬಹುದು ಎಂದು ಇದು ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.123: ನೀರಿನ ಶೇಖರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನವು ನೀಡಿದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ತೃಪ್ತಿಯ ಮಟ್ಟ

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ಹೆಚ್ಚು ತೃಪ್ತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ		ತೃಪ್ತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ		ತೃಪ್ತಿಯಾಗಿಲ್ಲ		ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	
ಬೀದರ್	5	100.00	-	-	-	-	5
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	2	100.00	-	-	-	-	2
ದಾವಣಗೆರೆ	9	60.00	5	33.33	1	6.67	15
ಧಾರವಾಡ	7	100.00	-	-	-	-	7
ಹಾಸನ	3	75.00	1	25.00	-	-	4
ಕಲಬುರಗಿ	3	30.00	7	70.00	-	-	10
ಕೋಲಾರ	4	80.00	1	20.00	-	-	5
ಮಂಡ್ಯ	2	50.00	2	50.00	-	-	4
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	4	100.00	-	-	-	-	4
ವಿಜಯಪುರ	28	90.32	-	-	3	9.68	31
ಒಟ್ಟು	67	77.01	16	18.39	4	4.60	87

3.4.5 ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯ

3.4.5.1 ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಅಳವಡಿಕೆಯು ಬೆಳೆ ತಂತ್ರವಾಗಿದ್ದು, ನಿಯಂತ್ರಿತ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹವಾಮಾನವು ಸಸ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರಗತಿಯೊಂದಿಗೆ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯ ಪದ್ಧತಿಗಳಲ್ಲಿ, ಹಸಿರು ಮನೆ, ಪಾಲಿಹೌಸ್ ಮತ್ತು ನೆರಳು ಮನೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿವೆ (ಮುಖರ್ಜಿ ಮತ್ತು ಇತರರು, 2016).

ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯವು ಶೀತ, ಗಾಳಿ, ಚಂಡಮಾರುತ, ಮಳೆ ಮತ್ತು ಹಿಮದಿಂದ ಬೆಳೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ನಿಯಂತ್ರಿತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಂದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೊಳಕೆಯೊಡೆಯುವಿಕೆ, ಸಸ್ಯಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಗಳು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಪಕ್ವವಾಗುತ್ತವೆ. ನೀರಿನ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಿ, ಹೂಡುವಳಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಬಳಸಲ್ಪಡುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕೀಟಗಳು ಮತ್ತು ರೋಗಗಳ ಸಂಭವವು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ವರ್ಷವಿಡೀ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಹೂವುಗಳು, ತರಕಾರಿಗಳು ಮುಂತಾದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೌಲ್ಯದ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

1998 ರಲ್ಲಿ ನವದೆಹಲಿ ಮೂಲದ ಭಾರತೀಯ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಹಸಿರುಮನೆ ಕೃಷಿಯ ಮೇಲಿನ ಇಂಡೋ-ಇಸ್ರೇಲ್ ಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸುಧಾರಿತ ಸಂರಕ್ಷಿತ ತರಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೌಲ್ಯದ ಕೃಷಿ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಭಾರತದ ಆರಂಭಿಕ ಮಾನ್ಯತೆ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ, ಗುಜರಾತ್, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಹರಿಯಾಣ, ಪಂಜಾಬ್, ತಮಿಳುನಾಡು ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ ರಾಜ್ಯಗಳು 2007-2012 ರ ಅವಧಿಗೆ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸತತವಾಗಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿದ ರಾಜ್ಯಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. 2012 ರವರೆಗೆ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಗುಜರಾತ್ ರಾಜ್ಯಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ 5,730.23 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಮತ್ತು 4,720.72 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಸಂಚಿತ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಪ್ರಸ್ತುತ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಅಂದಾಜು. ಟೊಮೆಟೊ, ದೋಣ್ಣೆಮೆಣಸು, ಕಲ್ಲಂಗಡಿ, ಗುಲಾಬಿ, ಜರ್ಬೆರಾ, ಮತ್ತು ಸೇವಂತಿಗೆ ಅಲಂಕಾರಿಕಾ ಗಿಡಗಳು ಮುಂತಾದ ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಒಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶವು 30,000 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ, ಉನ್ನತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಹಸಿರುಮನೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿಯ ನಾಲ್ಕು ಗುರಿಗಳೊಡನೆ ಧನಾತ್ಮಕ ಕೊಡುಗೆಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸಿದೆ ಎಂದು ಡಯಾನಾಫ್ಯಾನ್ ಮತ್ತು ಇತರರು (2021) ಕಂಡುಹಿಡಿದಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಅವುಗಳ ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಕ್ತಿಯ ಬಳಕೆಯು ಕೈಗೆಟುಕುವ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧ ಶಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿ 7 ನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿಸುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ-ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಶುದ್ಧವಾದ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಶಕ್ತಿಯ ಬಳಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಕಡಿಮೆ ನೀರಿನ ಬಳಕೆಯ ದಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿನ ಕೊರತೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಮಣ್ಣಿನ-ಆಧಾರಿತ ಕೃಷಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿನ ಹೆಚ್ಚಿನ

ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಷ್ಟವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಯ್ದು ಸುತ್ತಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

3.4.5.2 ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪದ ವಿವರಗಳು

ಸುಧಾರಿತ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯು ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಹೊಸ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವುದು ಒಂದು ವಿಧಾನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರೈತರು ಪ್ರಗತಿಪರರು ಮತ್ತು ಹೊಸ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಲು ಸಿದ್ಧರಿರುವುದರಿಂದ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ನೀರಿನ ಕೊರತೆಯು ಸುಧಾರಿತ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನೀರಿನ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸಲು ಅವರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ, (ಮುಖರ್ಜಿ ಮತ್ತು ಇತರರು, 2016).

ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ವರ್ಷವಾರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಸಹಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.124 ನೀಡಿರುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟು 288 ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂದರ್ಶನ ನಡೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು (113) ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದರೆ, ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ (4) ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. 2017-18ರಲ್ಲಿ ಗರಿಷ್ಠ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು (39.58%) ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ, ನಂತರ 2015-16 ರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 25.69 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು 2018-19 ರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 21.18 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು (39.58%) ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. 2016-17 ರಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಸಹಾಯವನ್ನು (13.54%) ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಬಯಲುಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮಾಡಿದ 28 ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.124: ವರ್ಷವಾರು ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದಡಿ ಪಡೆದ ನೆರವು

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ನೆರವು ಪಡೆದ ವರ್ಷ								ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು	ಒಟ್ಟು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು
	2015-16		2016-17		2017-18		2018-19			
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಂಖ್ಯೆ
ಬೀದರ್	1	6.67	1	6.67	4	26.67	9	60.00	15	2
ದಾವಣಗೆರೆ	4	44.44	3	33.33	0	0.00	2	22.22	9	1
ಧಾರವಾಡ	1	25.00	0	0.00	1	25.00	2	50.00	4	1
ಹಾಸನ	6	12.50	5	10.42	36	75.00	1	2.08	48	5
ಕಲಬುರಗಿ	8	17.78	5	11.11	28	62.22	4	8.89	45	4
ಕೋಲಾರ	43	38.05	10	8.85	27	23.89	33	29.20	113	10
ಮಂಡ್ಯ	9	34.62	1	3.85	10	38.46	6	23.08	26	3
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	-	-	5	35.71	6	42.86	3	21.43	14	1
ವಿಜಯಪುರ	2	14.29	9	64.29	2	14.29	1	7.14	14	1
ಒಟ್ಟು	74	25.69	39	13.54	114	39.58	61	21.18	288	28

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಮಾದರಿಗಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿಲ್ಲ.

ಎ. ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಗಾಗಿ ನಿರ್ಮಾಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು

ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿ ರಚನೆಗಳ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.125 ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ, ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಇತರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಗರಿಷ್ಠ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು (77.78%) ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮಲ್ಚಿಂಗ್ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ, ಕೇವಲ ಶೇಕಡಾ 2.08 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಪಕ್ವಿ/ಕೀಟ ಬಾಧೆ ತಡೆ/ ಆಲಿಕಲ್ಲು ತಡೆ ಬಲೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ದಾವಣಗೆರೆ, ಹಾಸನ, ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಶೇಕಡಾ 15.63 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಲಾದ ಹಸಿರುಮನೆ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆದಿದ್ದು, ನೆರಳು ಬಲೆಗಳನ್ನು ಶೇಕಡಾ 4.51 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಪಡೆದಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಹಸಿರು ಮನೆಗಳು ಮತ್ತು ನೆರಳು ಬಲೆಗಳು ಕೊಳವೆಯಾಕಾರದ ರಚನೆಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ, ಹಸಿರುಮನೆಯ ಗರಿಷ್ಠ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು (78.57%) ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ನೆರಳು ಬಲೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು (50.00%) ಹಾಗೂ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮಲ್ಚಿಂಗ್ ಪಡೆದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (97.35%) ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದಾರೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.125: ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಘಟಕವಾರು ಫಲಾನುಭವಿ ವಿವರಗಳು

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ಹಸಿರು ಮನೆ		ನೆರಳು ಬಲೆ		ಪಕ್ವಿ/ಕೀಟ ಬಾಧೆ ತಡೆ/ ಆಲಿಕಲ್ಲು ತಡೆ ಬಲೆ		ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮಲ್ಚಿಂಗ್		ಒಟ್ಟು
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	
ಬೀದರ್	4	26.67	1	6.67	-	-	10	66.67	15
ದಾವಣಗೆರೆ	5	55.56	1	11.11	1	11.11	2	22.22	9
ಧಾರವಾಡ	2	50.00	2	50.00	-	-	-	-	4
ಹಾಸನ	6	12.50	1	2.08	2	4.17	39	81.25	48
ಕಲಬುರಗಿ	1	2.22	2	4.44	3	6.67	39	86.67	45
ಕೋಲಾರ	1	0.88	2	1.77	-	-	110	97.35	113
ಮಂಡ್ಯ	8	30.77	-	-	-	-	18	69.23	26
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	11	78.57	-	-	-	-	3	21.43	14
ವಿಜಯಪುರ	7	50.00	4	28.57	-	-	3	21.43	14
ಒಟ್ಟು	45	15.63	13	4.51	6	2.08	224	77.78	288

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಮಾದರಿಗಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿಲ್ಲ.

3.4.5.3 ವಿವಿಧ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿ ರಚನೆಗಳಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಗಳ ವಿವರಗಳು

ಕೋಷ್ಟಕ 3.126: ವಿವಿಧ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಯ ರಚನೆಗಳಡಿಯಲ್ಲಿ ಆವರಿಸಿರುವ ಪ್ರದೇಶ

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ಹಸಿರು ಮನೆ		ನೆರಳು ಬಲೆ		ಪಕ್ಷಿ/ಕೀಟ ಬಾದೆ ತಡೆ/ ಆಲಿಕಲ್ಲು ತಡೆ ಬಲೆ		ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮಲ್ಚಿಂಗ್		ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು	ಒಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶ (ಹೆ)
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ		
ಬೀದರ್	4	0.71	1	0.10	-		10	9.72	15	10.53
ದಾವಣಗೆರೆ	5	0.87	1	0.12	1	0.40	2	1.21	9	2.61
ಧಾರವಾಡ	2	0.87	2	1.09	-	-	-		4	1.96
ಹಾಸನ	6	2.31	1	0.40	2	0.91	39	22.14	48	25.77
ಕಲಬುರಗಿ	1	2.02	2	0.49	3	2.63	39	38.26	45	43.40
ಕೋಲಾರ	1	0.12	2	9.72	-	-	110	135.15	113	144.99
ಮಂಡ್ಯ	8	1.82	-	0.00	-	-	18	5.47	26	7.29
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	11	1.32	-	0.00	-	-	3	1.92	14	3.24
ವಿಜಯಪುರ	7	2.43	4	1.01	-	-	3	4.45	14	7.89
ಒಟ್ಟು	45	12.47	13	12.94	6	3.95	224	218.33	288	247.68
ಶೇಕಡಾ ಪ್ರದೇಶ		5.03		5.22		1.59		88.15		

ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಯು ಪ್ರತಿ ಫಲಾನುಭವಿಗೆ ಸರಾಸರಿ 0.86 ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಂತೆ ಒಟ್ಟು 247.68 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ಕೋಷ್ಟಕ 3.126 ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಿರುತ್ತದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 88.15 ರಷ್ಟು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮಲ್ಚಿಂಗ್‌ನಿಂದ ಆವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ, ಶೇಕಡಾ 5.03 ರಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶವು ಹಸಿರು ಮನೆಯಿಂದ ಆವೃತವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರದೇಶವು ನೆರಳು ಬಲೆ ಮತ್ತು ಪಕ್ಷಿ/ಕೀಟ ಬಾದೆ ತಡೆ/ ಆಲಿಕಲ್ಲು ತಡೆ ಬಲೆ (ಕ್ರಮವಾಗಿ 5.22% ಮತ್ತು 1.59%) ಗಳಿಂದ ಆವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಹಸಿರುಮನೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ (144.99 ಹೆಕ್ಟೇರ್), ಆದರೆ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇದು 1.96 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಕನಿಷ್ಠ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ನೆರಳು ಬಲೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು (9.72 ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಹೊಂದಿದ್ದು, ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು (2.63 ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಪಕ್ಷಿ/ಕೀಟ ಬಾದೆ ತಡೆ/ ಆಲಿಕಲ್ಲು ತಡೆ ಬಲೆ ನಿವ್ವಳ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮಲ್ಚಿಂಗ್ (135.15 ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರದೇಶವು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

3.4.5.4 ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಗಳು

ಹಸಿರುಮನೆ ರಚನೆಗಳ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ 45 ರೈತ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.127 ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹಸಿರುಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಗರಿಷ್ಠ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ, 6.58 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (52.77%) ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ; ಟೊಮೆಟೊ, ದೊಣ್ಣೆ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸೌತೆಕಾಯಿಯಂತಹ ಪ್ರಮುಖ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪೈಕಿ ವಿಜಯಪುರ ಮಂಡ್ಯ ಮತ್ತು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಸಿರುಮನೆ ಇದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ನರ್ಸರಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು 3.32 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (26.62%) ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು (2.02 ಹೆಕ್ಟೇರ್) ನಂತರ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.127: ಹಸಿರುಮನೆ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಬೆಳೆದ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಗಳು (ಹೆ)

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ತರಕಾರಿಗಳು	ಹೂವುಗಳ ಕಟ್ಟಿಂಗ್	ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳು	ಮೆಕ್ಕೆಜೋಳ	ನರ್ಸರಿ	ವೀಳ್ಯದಲೆ	ಒಟ್ಟು	ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಗಳು ಮತ್ತು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
ಬೀದರ್	0.71						0.71	ಟೋಮೆಟೊ -3, ದೊಣ್ಣೆ ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ -1
ದಾವಣಗೆರೆ		0.28		0.18	0.40		0.87	ಮೆಕ್ಕೆ ಜೋಳ-2, ನರ್ಸರಿ -1, ಗುಲಾಬಿ -1, ಅಲಂಕಾರಿಕ ಗಿಡಗಳು-1
ಧಾರವಾಡ	0.38	0.49					0.87	ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸೌತೆಕಾಯಿ -1, ಡಚ್ ಗುಲಾಬಿ -1
ಹಾಸನ	1.42	0.81			0.08		2.31	ಟೋಮೆಟೊ -1, ದೊಣ್ಣೆ ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ -3, ನರ್ಸರಿ -1, ಗುಲಾಬಿ -1
ಕಲಬುರಗಿ					2.02		2.02	ನರ್ಸರಿ -1
ಕೋಲಾರ	0.12						0.12	ದೊಣ್ಣೆ ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ -1
ಮಂಡ್ಯ	1.82						1.82	ಟೋಮೆಟೊ -4, ದೊಣ್ಣೆ ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ -4
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	0.10	0.10	0.30		0.81		1.32	ನರ್ಸರಿ -6, ಸುಗಂಧರಾಜ-1, ಚಂಡು ಹೂವು-1, ಗುಲಾಬಿ-1, ಸೇವಂತಿಗೆ-1, ತರಕಾರಿ-1
ವಿಜಯಪುರ	2.02					0.40	2.43	ವೀಳ್ಯದಲೆ-1, ದೊಣ್ಣೆ ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ -1, ಟೋಮೆಟೊ-5
ಒಟ್ಟು	6.58	1.68	0.30	0.18	3.32	0.40	12.47	ಒಟ್ಟು ರೈತರು 45

ಕೋಷ್ಟಕ 3.128: ನೆರಳು ಬಲೆ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಬೆಳೆದ ಪ್ರದೇಶ (ಹೆ) ಮತ್ತು ಬೆಳೆಗಳು

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ತರಕಾರಿಗಳು	ಹೂವುಗಳ ಕಟ್ಟಿಂಗ್	ನರ್ಸರಿ	ಒಟ್ಟು	ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಗಳು ಮತ್ತು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
ಬೀದರ್	0.10			0.10	ದೊಣ್ಣೆ ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ -1
ದಾವಣಗೆರೆ			0.12	0.12	ನರ್ಸರಿ -1
ಧಾರವಾಡ	1.09			1.09	ದೊಣ್ಣೆ ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ -1 ನರ್ಸರಿ -1,
ಹಾಸನ	0.40			0.40	ದೊಣ್ಣೆ ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ -1
ಕಲಬುರಗಿ	0.40	0.08		0.49	ಟೋಮೆಟೊ -1 ಗುಲಾಬಿ -1
ಕೋಲಾರ	9.72			9.72	ಟೋಮೆಟೊ -2
ವಿಜಯಪುರ	1.01			1.01	ಟೋಮೆಟೊ -2, ದೊಣ್ಣೆ ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ -1, ಬದನೆ-1
ಒಟ್ಟು	12.73	0.08	0.12	12.94	ಒಟ್ಟು ರೈತರು 13

ನೆರಳು ಬಲೆಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ (12.73 ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ತರಕಾರಿ ಪ್ರದೇಶವು ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 95 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪಾಲನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ನೆರಳು ಬಲೆಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ 13 ರೈತರಿಂದ (ಕೋಷ್ಟಕ 3.128) ಟೊಮೆಟೊ, ದೊಣ್ಣೆ ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಮತ್ತು ಬದನೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಮುಖ ತರಕಾರಿಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.129: ಪಕ್ಷಿ ತಡೆ ಬಲೆ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಬೆಳೆದ ಪ್ರದೇಶ(ಹೆ) ಮತ್ತು ಬೆಳೆಗಳು

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ತರಕಾರಿಗಳು	ಹಣ್ಣುಗಳು	ಒಟ್ಟು	ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಗಳು ಮತ್ತು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
ದಾವಣಗೆರೆ		0.40	0.40	ದಾಳಿಂಬೆ-1
ಹಾಸನ	0.91		0.91	ದಾಳಿಂಬೆ -1 ಕುಂಬಳಕಾಯಿ -1,
ಕಲಬುರಗಿ	2.63		2.63	ಕಲ್ಲಂಗಡಿ-2, ಟೊಮೆಟೊ -1
ಒಟ್ಟು	3.54	0.40	3.95	ಒಟ್ಟು ರೈತರು 06

ಟೊಮೆಟೊ, ಕಲ್ಲಂಗಡಿ ಮತ್ತು ಕುಂಬಳಕಾಯಿಯಂತಹ ಪ್ರಮುಖ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು 6 ರೈತರು ಪಕ್ಷಿ ತಡೆ ಬಲೆ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿರುತ್ತಾರೆ (ಕೋಷ್ಟಕ 3.129). ಪಕ್ಷಿ ತಡೆ ಬಲೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ 3.95 ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ 3.54 ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಳನ್ನು ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ (89.62 %) ಮತ್ತು ಉಳಿದವು ದಾಳಿಂಬೆ ಕೃಷಿಗೆ (0.40 ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಮೀಸಲಿಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.130: ತೆರೆದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮಲ್ಚಿಂಗ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಬೆಳೆದ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಗಳು (ಹೆ)

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ತರಕಾರಿಗಳು	ಹಣ್ಣುಗಳು	ಕತ್ತರಿಸಿದ ಹೂವುಗಳು	ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳು	ಒಟ್ಟು	ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಗಳು ಮತ್ತು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
ಬೀದರ್	8.70		1.01		9.72	ಕಲ್ಲಂಗಡಿ -5, ಶುಂಠಿ-1, ಟೊಮೆಟೊ -3, ಗುಲಾಬಿ -1
ದಾವಣಗೆರೆ	0.81	0.40			1.21	ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ -1, ದಾಳಿಂಬೆ-1
ಹಾಸನ	20.48	0.45		1.21	22.14	ಬದನೆ -15, ದೊಣ್ಣೆ ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ -2, ದಾಳಿಂಬೆ -1, ಆಲೂಗಡ್ಡೆ -12, ಕುಂಬಳಕಾಯಿ -1, ಸೇವಂತಿಗೆ -2, ಟೊಮೆಟೊ -5, ಕಲ್ಲಂಗಡಿ -1
ಕಲಬುರಗಿ	34.21	4.05			38.26	ಟೊಮೆಟೊ -15, ಕಲ್ಲಂಗಡಿ -18, ಕಬ್ಬೂಜು -1, ಪಪ್ಪಾಯಿ-2 ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ -2, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸೌತೆಕಾಯಿ -1
ಕೋಲಾರ	131.51	2.02	1.62		135.15	ದೊಣ್ಣೆ ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ -6, ಟೊಮೆಟೊ -99, ಪಪ್ಪಾಯಿ -1, ಬೂದುಗುಂಬಳ ಕಾಯಿ-1, ಗುಲಾಬಿ-2, ಹೂಕೋಸು-1
ಮಂಡ್ಯ	5.26			0.20	5.47	ದೊಣ್ಣೆ ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ -2, ಟೊಮೆಟೊ -9, ಕಲ್ಲಂಗಡಿ -5, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ -1, ಚಂಡು ಹೂವು-1
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	1.92				1.92	ಟೊಮೆಟೊ -1, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ -2
ವಿಜಯಪುರ	4.45				4.45	ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ -2, ಬದನೆ-1
ಒಟ್ಟು	207.36	6.92	2.63	1.42	218.33	ಒಟ್ಟು ರೈತರು 224

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.130 ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮಲ್ಚಿಂಗ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರದೇಶದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟು 224 ರೈತರು ಈ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದು, ಅವರಲ್ಲಿ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ (131.51 ಹೆಕ್ಟೇರ್) ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದಿದ್ದು, ನಂತರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕಲಬುರಗಿ (34.21 ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಮತ್ತು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು (20.48 ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಇರುತ್ತವೆ. ಪ್ರಮುಖ ತರಕಾರಿಗಳಾದ ಕಲ್ಲಂಗಡಿ, ದೊಣ್ಣೆ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಟೊಮೆಟೊ, ಕುಂಬಳಕಾಯಿ ಮತ್ತು ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಪಪ್ಪಾಯಿಯಂತಹ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮಲ್ಚಿಂಗ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು (4.05 ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಹೂವುಗಳಲ್ಲಿ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕ್ರೈಸಾಂಥಮಮ್, ಚೆಂಡು ಹೂವು ಮತ್ತು ಗುಲಾಬಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

3.4.5.5 ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪದ ಸ್ಥಿತಿ

ಎ. ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆವಾರು ಪ್ರದೇಶ (ಹೆ)

ಕೋಷ್ಟಕ 3.131: ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆವಾರು ಪ್ರದೇಶ (ಹೆ)

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ತರಕಾರಿಗಳು	ಹಣ್ಣುಗಳು	ಕತ್ತರಿಸಿದ ಹೂವುಗಳು	ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳು	ಮೆಕ್ಕೆ ಜೋಳ	ನರ್ಸರಿ	ವೀಳ್ಯದೆಲೆ	ಒಟ್ಟು
ಬೀದರ್	9.51		1.01					10.53
ದಾವಣಗೆರೆ	0.81	0.40	0.28		0.18	0.53		2.21
ಧಾರವಾಡ	1.48		0.49					1.96
ಹಾಸನ	23.21	0.45	0.81	1.21		0.08		25.77
ಕಲಬುರಗಿ	38.87	2.43	0.08			2.02		43.40
ಕೋಲಾರ	141.35	2.02	1.62					144.99
ಮಂಡ್ಯ	7.09			0.20				7.29
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	2.02		0.10	0.30		0.81		3.24
ವಿಜಯಪುರ	7.49						0.40	7.89
ಒಟ್ಟು	231.83	5.30	4.39	1.72	0.18	3.44	0.40	247.28
ಒಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	93.75	2.14	1.78	0.70	0.07	1.39	0.16	100.00

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಮಾದರಿಗಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿಲ್ಲ. ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ, ಚನ್ನಗಿರಿ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಬೆನಕನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ, ರುದ್ರಪ್ಪ ಅವರು 0.40 ಹೆಕ್ಟೇರ್ಗೆ ಪಕ್ಷಿ ತಡೆ ಬಲೆ ಮತ್ತು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮಲ್ಚಿಂಗ್ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಬೆಳೆವಾರು ಮತ್ತು ಲಾಭವಾರು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿದಾಗ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುತ್ತದೆ.

ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ-ವಾರು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು(ಹೆ) ಕೋಷ್ಟಕ 3.131 ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಯ ಒಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶವು 247.28 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಆಗಿರುತ್ತದೆ, ಅಂದರೆ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಯ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಪ್ರತಿ ಫಲಾನುಭವಿಗೆ ಸರಾಸರಿ 0.85 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಬೆಳೆಗಳ ಪೈಕಿ ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳು 9 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಂದ 231.83 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (93.75%), ನಂತರದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣುಗಳು 5.30 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (2.14%), ಹೂವುಗಳ ಕಟ್ಟಿಂಗ್ 4.39

ಹೆಕ್ಟೇರ್ (1.78%), ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳು 1.72 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (0.70%), ನರ್ಸರಿ 3.44 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (1.39%) ಇರುತ್ತದೆ. ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 0.4 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (0.16%) ಅತಿ ಸಣ್ಣ ಪ್ರದೇಶವು ವೀಳ್ಯದೆಲೆಯಿಂದ ಆವೃತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪೈಕಿ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತರಕಾರಿ (141.35 ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದು, ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (2.43 ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಹಣ್ಣುಗಳು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಹೂವುಗಳ ಕಟ್ಟಿಂಗ್ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (1.62 ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಮತ್ತು ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (1.21 ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಇರುತ್ತವೆ.

ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿರಲು ಕಾರಣಗಳು

ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿರಲು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.132ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ, ಶೇಕಡಾ 85.71 ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿರಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿರ್ವಹಣಾ ವೆಚ್ಚವು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಶೇಕಡಾ 57.14 ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಕಾರಣ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೂಡಿಕೆ ವೆಚ್ಚವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, ಶೇಕಡಾ 32.14 ರಷ್ಟು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರಿ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಸಹಾಯಧನ ಪಡೆಯದ ಕಾರಣ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಶೇಕಡಾ 28.57 ರಷ್ಟು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಸಣ್ಣ ಜಮೀನು ಹೊಂದಿರುವ ಕಾರಣವನ್ನು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳ ಪ್ರಕಾರ, ಬೀದರ್, ದಾವಣಗೆರೆ, ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ನೂರರಷ್ಟು ಜನರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೂಡಿಕೆಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (75.00%) ಮತ್ತು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು (50.00%) ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿರ್ವಹಣಾ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕಾರಣವೆಂದು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ (60.00%). ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಭೂ ಹಿಡುವಳಿಯು ಒಂದು ಕಾರಣವೆಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರು (33.33%) ಈ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (80.00%) ಯಾವುದೇ ಸಹಾಯಧನ ಸಿಗದಿರುವುದು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.132: ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿರಲು ಕಾರಣಗಳು (%) (%)

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೂಡಿಕೆ		ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿರ್ವಹಣಾ ವೆಚ್ಚ		ಸಣ್ಣ ಜಮೀನು ಹಿಡುವಳಿ		ಯಾವುದೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಧನ ಪಡೆದಿಲ್ಲ		ಒಟ್ಟು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರವರ ಸಂಖ್ಯೆ
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	
ಬೀದರ್	2	100	2	100	2	100	-	-	2
ದಾವಣಗೆರೆ	1	100	1	100	-	-	-	-	1
ಧಾರವಾಡ	1	100	1	100	1	100	-	-	1
ಹಾಸನ	-	-	5	100	-	-	-	-	5
ಕಲಬುರಗಿ	3	75	4	100	3	75	1	25.00	4
ಕೋಲಾರ	5	50	6	60	-	-	8	80.00	10
ಮಂಡ್ಯ	2	66.67	3	100	1	33.33	-	-	3
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	1	100	1	100	-	-	-	-	1
ವಿಜಯಪುರ	1	100	1	100	1	100	-	-	1
ಒಟ್ಟು	16	57.14	24	85.71	8	28.57	9	32.14	28

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಮಾದರಿಗಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿಲ್ಲ. ಬಹು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು

ಎ. ಹಸಿರು ಮನೆ ಮತ್ತು ನೆರಳು ಬಲೆಯ ಬಳಕೆಯ ವಿವರಗಳು

45 ಹಸಿರುಮನೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಪೈಕಿ ಭಾಗಶಃ ಇದನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡ ಕಲಬುರಗಿಯ ಒಬ್ಬ ಫಲಾನುಭವಿಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಎಲ್ಲರೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಸಿರುಮನೆ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. 13 ನೆರಳು ಬಲೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ, 7 (53.85%) ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಸಿರುಮನೆ ಬಳಸಿದ್ದರೆ 6 (46.15%) ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಭಾಗಶಃ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ಬಿ. ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳ ಮೂಲಗಳು

ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಖರೀದಿಸಿ. ಬಹುಪಾಲು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ (77.08%) ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗಳು ನೀಡುವ ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳ ಮುಖ್ಯ ಮೂಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕೋಷ್ಟಕ 3.133 ರಿಂದ ತಿಳಿದು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ, ಶೇಕಡಾ 11.81 ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು (8.68%) ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಿಂದ ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಕನಿಷ್ಠ ಪ್ರಮಾಣದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು (2.43%) ಆಮದು ಮಾಡಿದ ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.133: ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಗಾಗಿ ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳ ಮೂಲಗಳು

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗಳು		ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು		ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು		ಆಮದು ಮಾಡಿರುವುದು		ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	
ಬೀದರ್	15	100	-	-	-	-	-	-	15
ದಾವಣಗೆರೆ	2	22.22	2	22.22	-	-	5	55.56	9
ಧಾರವಾಡ	4	100	-	-	-	-	-	-	4
ಹಾಸನ	33	68.75	-	-	15	31.25	-	-	48
ಕಲಬುರಗಿ	45	100	-	-	-	-	-	-	45
ಕೋಲಾರ	78	69.03	31	27.43	3	2.65	1	0.88	113
ಮಂಡ್ಯ	25	96.15	-	-	-	-	1	3.85	26
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	6	42.86	1	7.14	7	50	-	-	14
ವಿಜಯಪುರ	14	100	-	-	-	-	-	-	14
ಒಟ್ಟು	222	77.08	34	11.81	25	8.68	7	2.43	288

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಮಾದರಿಗಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿಲ್ಲ.

ಸಿ. ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನ

ಸರ್ಕಾರ ನೀಡುವ ಸಹಾಯಧನದಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ತೇಜನ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಹೂಡಿಕೆಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.134 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಪ್ರಕಾರದ ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.134: ಹಸಿರುಮನೆ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಸರಾಸರಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನ

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ಪ್ರತಿ ಫಲಾನುಭವಿಗೆ ಸರಾಸರಿ ಹೂಡಿಕೆ				ಸಹಾಯ ಧನ		ಒಟ್ಟು ಹೂಡಿಕೆ (ರೂ.)	ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು
	ಸ್ವಂತ ಹೂಡಿಕೆ		ಪಡೆದ ಸಾಲ					
	ಮೊತ್ತ (ರೂ.)	ಶೇಕಡಾ	ಮೊತ್ತ (ರೂ.)	ಶೇಕಡಾ	ಮೊತ್ತ (ರೂ.)	ಶೇಕಡಾ		
ಬೀದರ್	215000	17.77	-	-	995000	82.23	1210000	4
ದಾವಣಗೆರೆ	460000	28.05	317500	19.36	862600	52.59	1640100	5
ಧಾರವಾಡ	775000	40.91	525000	27.72	594240	31.37	1894240	2
ಹಾಸನ	478333	34.57	300000	21.68	605336	43.75	1383669	6
ಕಲಬುರಗಿ	750000	72.82			280000	27.18	1030000	1
ಕೋಲಾರ	40000	4.65	100000	11.63	720000	83.72	860000	1
ಮಂಡ್ಯ	650000	58.10	200000	17.88	268750	24.02	1118750	8
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	298182	35.06	183333	21.55	369091	43.39	850606	11
ವಿಜಯಪುರ	996429	31.19	1742857	54.55	455714	14.26	3195000	7
ಸರಾಸರಿ	518105	32.97	481241	30.62	572303	36.41	1571650	45

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಶೇಕಡಾ = ಒಟ್ಟು ಹೂಡಿಕೆಗೆ ಶೇಕಡಾ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಹಸಿರುಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಸರಾಸರಿ ಹೂಡಿಕೆ ರೂ. 15,71,650 ಆಗಿರುವುದು ಕೋಷ್ಟಕ 3.135 ರಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿರುತ್ತದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 32.97 ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸ್ವಂತ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಶೇಕಡಾ 30.62 ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಎರವಲು ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 36.41 ಸಹಾಯ ಧನ ಮೊತ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಫಲಾನುಭವಿಗೆ ಒಟ್ಟು ಹೂಡಿಕೆಯು ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು (ರೂ. 31,95,000) ಮತ್ತು ಕನಿಷ್ಠ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (ರೂ. 8,50,606) ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಸ್ವಂತ ಹೂಡಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಹೂಡಿಕೆಯ ಶೇಕಡಾ 72.82 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಶೇಕಡಾವಾರು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ, ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಧಿಕ (54.55%) ಸಾಲದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.135: ನೆರಳು ಬಲೆ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಸರಾಸರಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನ

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ಪ್ರತಿ ಫಲಾನುಭವಿಗೆ ಸರಾಸರಿ ಹೂಡಿಕೆ				ಸಹಾಯ ಧನ		ಒಟ್ಟು ಹೂಡಿಕೆ (ರೂ.)	ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು
	ಸ್ವಂತ ಹೂಡಿಕೆ		ಪಡೆದ ಸಾಲ					
	ಮೊತ್ತ (ರೂ.)	ಶೇಕಡಾ	ಮೊತ್ತ (ರೂ.)	ಶೇಕಡಾ	ಮೊತ್ತ (ರೂ.)	ಶೇಕಡಾ		
ಬೀದರ್	250000	50.00	-	-	250000	50.00	500000	1
ದಾವಣಗೆರೆ	250000	18.38	250000	18.38	860000	63.24	1360000	1
ಧಾರವಾಡ	600000	33.71	425000	23.88	755000	42.42	1780000	2
ಹಾಸನ	1400000	36.84	1200000	31.58	1200000	31.58	3800000	1
ಕಲಬುರಗಿ	75000	16.20			388000	83.80	463000	2
ಕೋಲಾರ	295000	29.35	175000	17.41	535000	53.23	1005000	2
ವಿಜಯಪುರ	422500	34.00	437500	35.21	382500	30.78	1242500	4
ಸರಾಸರಿ	470357	29.54	497500	31.25	624357	39.21	1592214	13

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಶೇಕಡಾ = ಒಟ್ಟು ಹೂಡಿಕೆಗೆ ಶೇಕಡಾ

ನೆರಳು ಬಲೆಗಾಗಿ ಸರಾಸರಿ ಒಟ್ಟು ಹೂಡಿಕೆಯು ರೂ. 1592214 ಆಗಿದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 29.54 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸ್ವಂತ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿದೆ, ಶೇಕಡಾ 31.25 ಸಾಲದ ಮೊತ್ತವಾಗಿದ್ದು, ಶೇಕಡಾ 39.21 ಸಹಾಯ ಧನದ ಮೊತ್ತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೋಷ್ಟಕ 3.135 ತಿಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಗರಿಷ್ಠ ಸರಾಸರಿ ಒಟ್ಟು ಹೂಡಿಕೆ ರೂ. 17,80,000, ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಅಂದರೆ ರೂ. 4,63,000 ಆಗಿರುತ್ತದೆ ಸ್ವಂತ ಹೂಡಿಕೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಅತ್ಯಧಿಕ ಶೇಕಡಾ (50.00%) ಮಾಡಿದ್ದು, ಸಾಲ ಪಡೆದ ಮೊತ್ತದ ಶೇಕಡಾ ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (35.21%) ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.136: ಆಲಿಕಲ್ಲು ತಡೆ ಬಲೆ / ಪಕ್ಷಿ ತಡೆ ಬಲೆ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಸರಾಸರಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನ

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ಪ್ರತಿ ಫಲಾನುಭವಿಗೆ ಸರಾಸರಿ ಹೂಡಿಕೆ				ಸಹಾಯಧನ		ಒಟ್ಟು ಹೂಡಿಕೆ (ರೂ.)	ಸಂದರ್ಶಿಸಲಾದ ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು
	ಸ್ವಂತ ಹೂಡಿಕೆ (ರೂ.)		ಸಾಲ ಮಾಡಿರುವುದು					
	ಮೊತ್ತ (ರೂ.)	ಶೇಕಡಾ	ಮೊತ್ತ (ರೂ.)	ಶೇಕಡಾ	ಮೊತ್ತ (ರೂ.)	ಶೇಕಡಾ		
ದಾವಣಗೆರೆ	25000	75.76	0	0	8000	24.24	33000	1
ಹಾಸನ	18500	46.44	0	0	21333	53.56	39833	2
ಕಲಬುರಗಿ	56667	77.98	0	0	16000	22.02	72667	3
ಸರಾಸರಿ	33389	68.84	0	0	15111	31.16	48500	6

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಶೇಕಡಾ = ಒಟ್ಟು ಹೂಡಿಕೆಗೆ ಶೇಕಡಾ

ಪಕ್ಷಿ ತಡೆ ಬಲೆ / ಕೀಟ / ಆಲಿಕಲ್ಲು ತಡೆ ಬಲೆಗಾಗಿ ಸರಾಸರಿ ಒಟ್ಟು ಹೂಡಿಕೆಯು ರೂ. 54,667 ಆಗಿದ್ದು ಇದರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 70.73 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸ್ವಂತ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಶೇಕಡಾ 31.16 ರಷ್ಟು ಸಹಾಯಧನ ಮೊತ್ತವಾಗಿದ್ದು. ಯಾವುದೇ ಸಾಲ ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಗರಿಷ್ಠ ಸರಾಸರಿ ಒಟ್ಟು ಹೂಡಿಕೆ ರೂ. 78,000 ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ಒಟ್ಟು ಹೂಡಿಕೆ ಕನಿಷ್ಠ ಅಂದರೆ ರೂ. 26,500 ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಸ್ವಂತ ಹೂಡಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಶೇಕಡಾ 72.65 ಆಗಿದ್ದರೆ ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಶೇಕಡಾ 60.98 ಇರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.137: ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮಲ್ಟಿಂಗ್ಗೆ ಸರಾಸರಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನ

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ಪ್ರತಿ ಫಲಾನುಭವಿಗೆ ಸರಾಸರಿ ಹೂಡಿಕೆ				ಸಹಾಯ ಧನ		ಒಟ್ಟು ಹೂಡಿಕೆ (ರೂ.)	ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು
	ಸ್ವಂತ ಹೂಡಿಕೆ		ಪಡೆದ ಸಾಲ					
	ಮೊತ್ತ (ರೂ.)	ಶೇಕಡಾ	ಮೊತ್ತ (ರೂ.)	ಶೇಕಡಾ	ಮೊತ್ತ (ರೂ.)	ಶೇಕಡಾ		
ಬೀದರ್	25800	64.50	-	-	14200	35.50	40000	10
ದಾವಣಗೆರೆ	25000	60.98	-	-	16000	39.02	41000	2
ಹಾಸನ	24947	58.17	7000	16.32	10938	25.51	42885	39
ಕಲಬುರಗಿ	33026	64.34	-	-	18308	35.66	51334	39
ಕೋಲಾರ	69664	37.04	98919	52.59	19511	10.37	188094	110
ಮಂಡ್ಯ	11833	64.52	-	-	6506	35.48	18339	18
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	26667	80.81	-	-	6333	19.19	33000	3
ವಿಜಯಪುರ	38333	54.89	15000	21.48	16500	23.63	69833	3
ಸರಾಸರಿ	31909	37.21	40306	47.00	13537	15.79	85752	224

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮಲ್ಚಿಂಗ್ಗೆ ಸರಾಸರಿ ಒಟ್ಟು ಹೂಡಿಕೆ ರೂ. 85752 ಎಂದು ಕೋಷ್ಟಕ 3.137 ರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 37.21 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸ್ವಂತ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಶೇಕಡಾ 47.00 ರಷ್ಟು ಸಾಲ ಪಡೆದ ಮೊತ್ತವಾಗಿದ್ದು ಶೇಕಡಾ 15.79 ರಷ್ಟು ಸಹಾಯಧನದ ಮೊತ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಗರಿಷ್ಠ ಸರಾಸರಿ ಒಟ್ಟು ಹೂಡಿಕೆ ರೂ. 188094 ಆಗಿದ್ದರೆ, ಇದು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಅಂದರೆ ರೂ. 18339 ಇರುತ್ತದೆ. ಸ್ವಂತ ಹೂಡಿಕೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಅತ್ಯಧಿಕ ಶೇಕಡಾವಾರು (80.81%) ಆಗಿದ್ದು, ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಕನಿಷ್ಠ (37.04%) ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

3.4.5.6 ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ

ಎ. ಹಸಿರುಮನೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ

ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರದ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸುವ ಮೂಲಕ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಮೇಲೆ ಹಸಿರುಮನೆ ನೆರವಿನ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಲು ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.138 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕೃಷಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಒಟ್ಟಾರೆ ಆದಾಯವು ಹೆಚ್ಚಿರುವುದನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾದ್ಯಂತ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಬೆಳೆ ವರ್ಗಗಳ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಶೇಕಡಾವಾರು ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಲು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.138: ಹಸಿರುಮನೆಯಿಂದ ಬೆಳೆದ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ಉತ್ಪಾದಕತೆ			ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ (ರೂ./ಹೆ)		
	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ
ತರಕಾರಿ (ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್)						
ಬೀದರ್	40.00	49.82	26.10	402963	588566	46.06
ದಾವಣಗೆರೆ	4.00	4.68	11.70	152000	180000	18.42
ಹಾಸನ	18.00	20.00	11.10	157500	175000	11.11
ಕಲಬುರಗಿ	45.00	54.00	20.00	161720	266500	64.79
ಕೋಲಾರ	3.00	3.60	20.00	130000	175500	35.00
ಮಂಡ್ಯ	49.00	66.60	35.40	715000	903500	26.36
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	4.00	6.00	42.90	227500	325000	42.86
ವಿಜಯಪುರ	76.00	103.80	36.20	751400	1134900	51.04
ಒಟ್ಟು	29.88	38.56	25.43	337260	468621	36.96
ಹೂಗಳ ಕಟ್ಟಿಂಗ್ (ಸಂಖ್ಯೆ/ಹೆಕ್ಟೇರ್)						
ದಾವಣಗೆರೆ	755114	846857	12.15	705714	882143	25.00
ಧಾರವಾಡ	617500	720417	16.67	823333	926250	12.50
ಹಾಸನ	59280	74100	25.00	321100	481650	50.00
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	21341	35568	66.67	741000	988000	33.00
ಸರಾಸರಿ	363309	419236	30.12	647787	819511	30.13
ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳು (ಸಂಖ್ಯೆ/ಹೆಕ್ಟೇರ್)						
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	7.41	11.07	49.33	447893	711360	58.82
ಸರಾಸರಿ	7.41	11.07	49.33	447893	711360	58.82
ನರ್ಸರಿ (ಸಂಖ್ಯೆ/ಹೆಕ್ಟೇರ್)						
ದಾವಣಗೆರೆ	247000	296400	20.00	1235000	1333800	8.00
ಹಾಸನ	30000	50000	66.67	125000	150000	20.00
ಕಲಬುರಗಿ	1200000	2400000	100.00	455000	520000	14.29
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	131400	193440	47.21	1631500	2483000	52.19
ಸರಾಸರಿ	402100	734960	58.47	861625	1121700	23.62
ವೀಳ್ಯದೆಲೆ (ಫಿಂಡಿಗಳು/ಹೆಕ್ಟೇರ್)						
ವಿಜಯಪುರ	8645	11856	37.14	1123850	1284400	14.29
ಸರಾಸರಿ	8645	11856	37.14	1123850	1284400	14.29

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಮೊದಲು = ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲು

ನಂತರ = ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಹಸಿರುಮನೆಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಸಹಾಯದ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿನ ಶೇಕಡಾವಾರು ಬದಲಾವಣೆಯ ಬೆಳೆ ವರ್ಗವಾರು ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.138 ಒದಗಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಹಸಿರುಮನೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಬೆಳೆ ವರ್ಗಗಳಾದ್ಯಂತ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಧನಾತ್ಮಕ ಬದಲಾವಣೆ ಕಂಡುಬಂದಿರುವುದನ್ನು ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನರ್ಸರಿಯಲ್ಲಿ ಗರಿಷ್ಠ ಸರಾಸರಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 58.47 ಬದಲಾವಣೆ ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ, ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 49.33, ವೀಳ್ಯದಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 37.14, ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸಿದ ಹೂವುಗಳ ಕಟ್ಟಿಂಗ್ ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 30.12 ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 25.43 ರಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಬದಲಾವಣೆಯು ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, ಸರಾಸರಿ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆಯು ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 58.82 ರಷ್ಟು, ತರಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 36.96 ರಷ್ಟು, ಕತ್ತರಿಸಿದ ಹೂವುಗಳ ಕಟ್ಟಿಂಗ್‌ಗಳ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 30.13 ರಷ್ಟು, ನರ್ಸರಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 23.62 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ವೀಳ್ಯದಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 14.29 ರಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ತರಕಾರಿಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಶೇಕಡಾವಾರು ಹೆಚ್ಚಳವು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿದೆ (42.90%), ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (64.79%) ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿದೆ. ಕತ್ತರಿಸಿದ ಹೂವುಗಳ ಕಟ್ಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿನ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯು ಇದೇ ರೀತಿಯದ್ದಾಗಿದೆ, ಇದರ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (66.67%) ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಳವು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (50.00%) ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿದೆ. ನರ್ಸರಿಗಳಲ್ಲಿ, ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ನೂರರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡಿದೆ, ಆದರೆ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (52.19%) ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿದೆ. ಹಸಿರುಮನೆ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಕ್ಯಾಪ್ಸಿಕಂ, ಸೌತೆಕಾಯಿಗಳಿಗೆ ಲಾಭ-ವೆಚ್ಚದ ಅನುಪಾತವು 3.09 ಇರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.139: ನೆರಳು ಬಲೆಯಿಂದ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ಉತ್ಪಾದಕತೆ			ಆದಾಯ (ರೂ.ಗಳು/ಹೆಕ್ಟೇರ್)		
	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ
ತರಕಾರಿ (ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್)						
ಬೀದರ್	39.52	49.40	25.00	592800	790400	33.33
ಧಾರವಾಡ	19.39	21.41	10.38	422644	498574	17.97
ಹಾಸನ	39.52	49.40	25.00	592800	741000	25.00
ಕಲಬುರಗಿ	37.05	41.99	13.33	123500	160550	30.00
ಕೋಲಾರ	34.58	40.76	17.86	99829	150258	50.52
ವಿಜಯಪುರ	26.08	33.98	30.29	264586	332597	25.70
ಸರಾಸರಿ	32.69	39.48	20.30	349360	474259	30.42
ಹೂವುಗಳ ಕಟ್ಟಿಂಗ್ (ಸಂಖ್ಯೆ/ಹೆಕ್ಟೇರ್)						
ಕಲಬುರಗಿ	679250	741000	9.09	741000	988000	33.33
ಸರಾಸರಿ	679250	741000	9.09	741000	988000	33.33
ನರ್ಸರಿ (ಸಂಖ್ಯೆ/ಹೆಕ್ಟೇರ್)						
ದಾವಣಗೆರೆ	312867	370500	18.42	1852500	2470000	33.33
ಸರಾಸರಿ	312867	370500	18.42	1852500	2470000	33.33

ನೆರಳು ಬಲೆಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಸಹಾಯದ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿನ ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆಯ ಬೆಳೆ ವರ್ಗವಾರು ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.139 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನೆರಳು ಬಲೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಬೆಳೆ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಧನಾತ್ಮಕ ಶೇಕಡಾವಾರು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದು. ತರಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಗರಿಷ್ಠ ಸರಾಸರಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 20.30 ಬದಲಾವಣೆ ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ನರ್ಸರಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 18.42 ಬದಲಾವಣೆ ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ ಇದು ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೂವುಗಳ ಕಟ್ಟಿಂಗ್ ಶೇಕಡಾ 9.09 ರಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೂವುಗಳ ಕಟ್ಟಿಂಗ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನರ್ಸರಿಯಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯು ಶೇಕಡಾ 33.33 ರಷ್ಟಿದ್ದರೆ, ತರಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 30.42 ರಷ್ಟಿದೆ. ತರಕಾರಿಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಶೇಕಡಾವಾರು ಹೆಚ್ಚಳವು ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 30.29 ರಷ್ಟಿರುತ್ತದೆ, ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದ ಹೆಚ್ಚಳವು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 50.52 ರಷ್ಟು ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.140: ಪಕ್ಷಿ ತಡೆ ಬಲೆ/ಕೀಟ/ಆಲಿಕಲ್ಲು ತಡೆ ಬಲೆ ಬಳಸಿದ ನಂತರ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ಉತ್ಪಾದಕತೆ			ಆದಾಯ (ರೂ./ಹೆಕ್ಟೇರ್)		
	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ
ತರಕಾರಿಗಳು (ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್)						
ಹಾಸನ	19.76	24.15	22.22	126244	164666	30.43
ಕಲಬುರಗಿ	53.20	57.46	8.00	117800	152000	29.03
ಸರಾಸರಿ	36.48	40.81	15.11	122022	158333	29.73
ಹಣ್ಣುಗಳು (ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್)						
ದಾವಣಗೆರೆ	12.35	15.31	24.00	469300	580450	23.68
ಸರಾಸರಿ	12.35	15.31	24.00	469300	580450	23.68

ಪ್ರತಿ ಪಕ್ಷಿ ತಡೆ ಬಲೆ/ಕೀಟ/ಆಲಿಕಲ್ಲು ತಡೆ ಬಲೆಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಸಹಾಯದ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿನ ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆಯ ಬೆಳೆ ವರ್ಗವಾರು ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.140 ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತರಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿನ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು ಸರಾಸರಿ ಶೇಕಡಾ 15.11 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳದೊಂದಿಗೆ ಮೇಲ್ಮುಖ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಶೇಕಡಾ 24.00 ರಷ್ಟಿದೆ (ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ). ಹಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿನ ಶೇಕಡಾ 23.68 ಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ತರಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿನ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ಹೆಚ್ಚಳವು ಶೇಕಡಾ 29.73 ಆಗಿದ್ದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.141: ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮಲ್ಚಿಂಗ್ ಬಳಸಿದ ನಂತರ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ಉತ್ಪಾದಕತೆ (ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್)			ಆದಾಯ (ರೂ./ಹೆಕ್ಟೇರ್)		
	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ
ತರಕಾರಿಗಳು (ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್)						
ಬೀದರ್	42.16	48.71	15.53	144179	196107	36.02
ದಾವಣಗೆರೆ	3.09	3.71	20.00	185250	247000	33.33
ಹಾಸನ	26.51	31.30	18.05	103507	123769	19.58
ಕಲಬುರಗಿ	40.55	47.22	16.45	145130	164388	13.27
ಕೋಲಾರ	40.90	48.06	17.47	237328	270854	14.13
ಮಂಡ್ಯ	28.69	31.50	9.80	183920	201400	9.50
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	24.13	32.03	32.76	130000	147160	13.20
ವಿಜಯಪುರ	12.80	14.37	12.28	123500	145955	18.18
ಸರಾಸರಿ	27.35	32.11	17.79	156602	187079	19.65
ಹಣ್ಣುಗಳು (ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್)						
ದಾವಣಗೆರೆ	12.35	15.31	24.00	469300	580450	23.68
ಹಾಸನ	11.23	16.17	44.00	449090	628727	40.00
ಕಲಬುರಗಿ	74.10	79.04	6.67	131733	148200	12.50
ಕೋಲಾರ	77.06	88.92	15.38	247000	296400	20.00
ಸರಾಸರಿ	43.69	49.86	22.51	324281	413444	24.05
ಹೂವುಗಳ ಕಟ್ಟಿಂಗ್ (ಸಂಖ್ಯೆ/ಹೆಕ್ಟೇರ್)						
ಬೀದರ್	494000	592800	20.00	395200	419900	6.25
ಕೋಲಾರ	617500	741000	20.00	392730	463125	17.92
ಸರಾಸರಿ	555750	666900	20.00	393965	441512.5	12.09
ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳು (ಸಂಖ್ಯೆ/ಹೆಕ್ಟೇರ್)						
ಹಾಸನ	7.41	8.89	20.00	128440	194306	51.28
ಮಂಡ್ಯ	17.29	19.76	14.28	128440	160550	25.00
ಸರಾಸರಿ	12.35	14.326	17.14	128440	177428	38.14

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಮೊದಲು = ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲು

ನಂತರ = ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ

ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮಲ್ಚಿಂಗ್ಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಸಹಾಯದ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿನ ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬೆಳೆ ವರ್ಗವಾರು ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.141 ಒದಗಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಹಸಿರುಮನೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಬೆಳೆ ವರ್ಗಗಳಾದ್ಯಂತ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಧನಾತ್ಮಕ ಬದಲಾವಣೆ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಗರಿಷ್ಠ ಸರಾಸರಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು ಶೇಕಡಾ 22.51 ರಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆ ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಹೂವುಗಳ ಕಟ್ಟಿಂಗ್ ಶೇಕಡಾ 20.00 ರಷ್ಟು, ತರಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 17.79 ರಷ್ಟು ಹಾಗೂ ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳು ಕನಿಷ್ಠ ಶೇಕಡಾ 17.14 ರಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆ ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, ಸರಾಸರಿ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿನ ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆಯು ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 38.14 ರಷ್ಟು ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿದೆ, ಹಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿನ ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆಯು ಶೇಕಡಾ 24.05 ರಷ್ಟು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ತರಕಾರಿಗಳ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 19.65 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಕತ್ತರಿಸಿದ ಹೂವುಗಳ ಕಟ್ಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 12.09 ರಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆಯು ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ತರಕಾರಿಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಶೇಕಡಾವಾರು ಹೆಚ್ಚಳವು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ (32.76%), ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವು ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (36.02%) ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ (ಕ್ರಮವಾಗಿ 44% ಮತ್ತು 40%) ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೂವುಗಳ ಕಟ್ಟಿಂಗ್ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ ಎರಡೂ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾನವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಆದಾಗ್ಯೂ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆಯು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (17.92%) ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿದೆ. ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳ ಕುರಿತು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ (ಕ್ರಮವಾಗಿ 20.00% ಮತ್ತು 51.28%) ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಬಿ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರದಲ್ಲಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಸರಾಸರಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.142: ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ಉತ್ಪಾದಕತೆ (ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್)			ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ (ರೂ./ಹೆಕ್ಟೇರ್)		
	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ
ತರಕಾರಿಗಳು (ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್)						
ದಾವಣಗೆರೆ	4.53	5.28	16.48	42796	67732	58.27
ಧಾರವಾಡ	5.51	6.03	9.50	66133	84733	28.13
ಹಾಸನ	6.83	7.90	15.56	85667	94395	10.19
ಕೋಲಾರ	7.03	7.26	3.27	70267	71644	1.96
ಮಂಡ್ಯ	7.58	8.4	10.91	101956	132129	29.59
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	4.68	5.59	19.43	28107	49820	77.25
ವಿಜಯಪುರ	1.24	2.07	66.67	56416	89520	58.68
ಸರಾಸರಿ	5.34	6.08	20.26	64477	84282	37.72
ಹಣ್ಣುಗಳು (ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್)						
ಹಾಸನ	7.79	10.62	36.33	531429	538514	1.33
ಸರಾಸರಿ	7.79	10.62	36.33	531429	538514	1.33
ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳು (ಸಂಖ್ಯೆ/ಹೆಕ್ಟೇರ್)						
ಕೋಲಾರ	2.23	2.48	11.21	109120	113667	4.17
ಸರಾಸರಿ	2.23	2.48	11.21	109120	113667	4.17

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಮೊದಲು = ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲು

ನಂತರ = ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ

ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿನ ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆಯ ಬೆಳೆ ವರ್ಗವಾರು ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.142 ತಿಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಬೆಳೆ ವರ್ಗಗಳಾದ್ಯಂತ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಧನಾತ್ಮಕ ಬದಲಾವಣೆ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅತ್ಯಧಿಕ ಸರಾಸರಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆಯು (36.33%) ಹಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ತರಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 20.26 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 11.21 ರಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, ಸರಾಸರಿ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿನ ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆಯು ತರಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ (37.72%) ಮತ್ತು ಇತರ ಬೆಳೆ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಕನಿಷ್ಠವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತರಕಾರಿಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಶೇಕಡಾವಾರು ಹೆಚ್ಚಳವು ವಿಜಯಪುರಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (66.67%), ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (77.25%) ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಸಿ. ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಯ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ

ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಯ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಅಂತರದಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು (ಕೋಷ್ಟಕ 3.143) ಲೆಕ್ಕ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ನಿರ್ಣಯಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತರಕಾರಿಗಳು (ರೂ. 5.26 ಟನ್/ಹೆ), ನಂತರ ಹಣ್ಣುಗಳು (5.05 ಟನ್/ಹೆ) ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಯ ಸೃಷ್ಟಿಯು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಎಂದು ಈ ಕೋಷ್ಟಕವು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವು ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿದ್ದು (ರೂ. 45915) ನಂತರ ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ (ರೂ. 44536.33).

ಕೋಷ್ಟಕ 3.143: ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಯ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ (ಟನ್/ಹೆ)

ಬೆಳೆಗಳ ವಿಧ	ಅವಧಿ	ಫಲಾನುಭವಿ	ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು	ವ್ಯತ್ಯಾಸ	ಅಂತರದಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಮೌಲ್ಯ
ತರಕಾರಿಗಳು	ಮೊದಲು	34.44	5.34	29.1	5.26
	ನಂತರ	40.44	6.08	34.36	
	ವ್ಯತ್ಯಾಸ	6	0.74	5.26	
ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳು	ಮೊದಲು	2.86	2.23	0.63	0.52
	ನಂತರ	3.63	2.48	1.15	
	ವ್ಯತ್ಯಾಸ	0.77	0.25	0.52	
ಹಣ್ಣುಗಳು	ಮೊದಲು	69.20	7.79	61.41	5.05
	ನಂತರ	77.08	10.62	66.46	
	ವ್ಯತ್ಯಾಸ	7.88	2.83	5.05	
ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ (ರೂ./ಹೆಕ್ಟೇರ್)					
ತರಕಾರಿಗಳು	ಮೊದಲು	178443	64477	113966.0469	11452.34
	ನಂತರ	209700	84282	125418.3906	
	ವ್ಯತ್ಯಾಸ	31257	19805	11452.34	
ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳು	ಮೊದಲು	78000	109120	-31120	44536.33
	ನಂತರ	127083	113667	13416	
	ವ್ಯತ್ಯಾಸ	49083	4547.00	44536	
ಹಣ್ಣುಗಳು	ಮೊದಲು	242000	531429	-289429	45915
	ನಂತರ	295000	538514	-243514	
	ವ್ಯತ್ಯಾಸ	53000	7085	45915	

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಮೊದಲು = ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲು
 ನಂತರ = ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ

3.4.5.7 ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವು ಕುರಿತು ರೈತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು

ಎ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.144: ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯದ ಕುರಿತು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ಹೌದು (ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ)	ಬದಲಾವಣೆ ಇಲ್ಲ (ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ)	ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ
ಬೀದರ್	86.67	13.33	15
ದಾವಣಗೆರೆ	88.89	11.11	9
ಧಾರವಾಡ	100.00	0.00	4
ಹಾಸನ	87.50	12.50	48
ಕಲಬುರಗಿ	82.22	17.78	45
ಕೋಲಾರ	99.12	0.88	113
ಮಂಡ್ಯ	100.00	0.00	26
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	100.00	0.00	14
ವಿಜಯಪುರ	92.86	7.14	14
ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	93.40	6.60	288

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಮಾದರಿಗಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿಲ್ಲ.

ಬಹಳಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು, ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 93.40 ರಷ್ಟು ಜನರು ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕ 3.144 ರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಸಣ್ಣ ಸಂಖ್ಯೆಯ (6.60%) ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವಿನ ನಂತರ ಧಾರವಾಡ, ಮಂಡ್ಯ ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ನೂರರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಎ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು

ಬಹುತೇಕ (72.22%) ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿದೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಶೇಕಡಾ 19.10ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಅಧಿಕವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆ ಇಲ್ಲ (4.86%) ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿರುವುದಾಗಿ (3.82%) ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.145 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಹಿಂದಿನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಕುರಿತು ಬಹುಪಾಲು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು (72.22%) ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಮಧ್ಯಮವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿದೆ ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ, ನಂತರ ಶೇಕಡಾ 19.10 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆ ಇಲ್ಲ (4.86%) ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 22 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 13.33 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲಾದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಸರಾಸರಿ ಶೇಕಡಾವಾರು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು 3.82 ರಷ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಕೃಷಿ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದಾಗಿರಬಹುದು. ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.145 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.145: ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಯ ಉತ್ಪಾದನಾ ಮಾದರಿಯ ಮೇಲೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು (ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ)

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ಹೆಚ್ಚು	ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು	ಕಡಿಮೆ	ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆ ಇಲ್ಲ	ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
ಬೀದರ್	46.67	40	13.33	0	15
ದಾವಣಗೆರೆ	66.67	11.11	22.22	0	9
ಧಾರವಾಡ	100	0	0.00	0	4
ಹಾಸನ	6.25	81.25	0.00	12.50	48
ಕಲಬುರಗಿ	13.33	62.22	6.67	17.78	45
ಕೋಲಾರ	11.50	85.84	2.65	0	113
ಮಂಡ್ಯ	0	100	0.00	0	26
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	50	50	0.00	0	14
ವಿಜಯಪುರ	64.29	28.57	7.14	0	14
ಒಟ್ಟಾರೆ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	19.10	72.22	3.82	4.86	288

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಮಾದರಿಗಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿಲ್ಲ.

ಬಿ. ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಯಿಂದ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.146: ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಯಿಂದ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸರಾಸರಿ ದಿನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ			ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ			ಒಟ್ಟು (ಕುಟುಂಬ +ಬಾಡಿಗೆ)		
	ಪುರುಷರು	ಮಹಿಳೆಯರು	ಒಟ್ಟು	ಪುರುಷರು	ಮಹಿಳೆಯರು	ಒಟ್ಟು	ಪುರುಷರು	ಮಹಿಳೆಯರು	ಒಟ್ಟು
ಬೀದರ್	288	38	325	107	130	237	395	168	563
ದಾವಣಗೆರೆ	92	36	127	87	91	178	179	126	305
ಧಾರವಾಡ	71	39	110	86	88	174	158	127	285
ಹಾಸನ	75	69	144	37	35	73	113	104	216
ಕಲಬುರಗಿ	233	61	293	35	69	105	268	130	398
ಕೋಲಾರ	235	205	440	266	219	485	501	424	926
ಮಂಡ್ಯ	51	47	98	23	27	50	74	75	149
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	208	194	402	88	98	186	296	292	588
ವಿಜಯಪುರ	77	52	128	164	131	295	241	183	423
ಒಟ್ಟು	178	122	300	141	127	268	319	249	568

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಮಾದರಿಗಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿಲ್ಲ.

ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಯು ಪ್ರತಿ ಫಲಾನುಭವಿ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ 568.02 ವ್ಯಕ್ತಿ ದಿನಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ ಎಂದು ಕೋಷ್ಟಕ 3.146 ರಿಂದ ನೋಡಬಹುದು, ಇದರಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ 300 ವ್ಯಕ್ತಿ ದಿನಗಳು (52.84%) ಮತ್ತು 268 ವ್ಯಕ್ತಿ ದಿನಗಳು (47.16%) ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಇರುತ್ತಾರೆ ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು (926 ದಿನಗಳು) ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದು, ಮಂಡ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದು ಅತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. (149 ದಿನಗಳು). ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರು ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಮಾನ ಬೆಂಬಲದೊಂದಿಗೆ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಊಹಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಲಿಂಗ ವಿಂಗಡಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಪುರುಷರಿಗೆ ಒಟ್ಟಾರೆ 319 ವ್ಯಕ್ತಿ ದಿನಗಳನ್ನು (56.09%) ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ 249 ವ್ಯಕ್ತಿ ದಿನಗಳನ್ನು (43.91%) ಸೃಷ್ಟಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಕುಟುಂಬದ ಪುರುಷ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸರಾಸರಿ 178 ವ್ಯಕ್ತಿ ದಿನಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬದ ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ 122 ವ್ಯಕ್ತಿ ದಿನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಪುರುಷರಿಗೆ ಸರಾಸರಿ 141 ವ್ಯಕ್ತಿ ದಿನಗಳು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ 127 ವ್ಯಕ್ತಿ ದಿನಗಳನ್ನು ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮೂಲಕ ಸೃಷ್ಟಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಹಿಳಾ ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಒಳಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ (47.00%) ಮಹಿಳಾ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರಿಗಿಂತ (41.00%) ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಇರುತ್ತದೆ.

ಸಿ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವಿನಿಂದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿಯ ಮಟ್ಟ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾದ ಸಹಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ತೃಪ್ತಿಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.147 ತಿಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಶೇಕಡಾ 61.46 ರಷ್ಟು ಜನರು ತೃಪ್ತಿ ಹೊಂದಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಶೇಕಡಾ 37.15 ರಷ್ಟು ಜನರು ಬೆಂಬಲವು ಸರಾಸರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಜನರು ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 1.39 ರಷ್ಟು ಜನರು ತೃಪ್ತಿ ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (ಶೇ 92.86) ಬಹು ಜನರು ತೃಪ್ತಿಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ, ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (ಶೇ 45.13) ಇದು ಕನಿಷ್ಠವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದಾವಣಗೆರೆ, ಕಲಬುರ್ಗಿ, ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಜನರು ತೃಪ್ತಿ ಪಡೆದಿಲ್ಲ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ತೃಪ್ತಿಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯು, ಒದಗಿಸಿದ ಸೇವೆಗಳು ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.147: ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ತೃಪ್ತಿ ಮಟ್ಟ (ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ)

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ತೃಪ್ತಿ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ	ಸರಾಸರಿ	ತೃಪ್ತಿ ಹೊಂದಿಲ್ಲ	ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು
ಬೀದರ್	86.67	13.33	0.00	15
ದಾವಣಗೆರೆ	77.78	0.00	22.22	9
ಧಾರವಾಡ	75.00	25.00	0.00	4
ಹಾಸನ	60.42	39.58	0.00	48
ಕಲಬುರಗಿ	75.56	22.22	2.22	45
ಕೋಲಾರ	45.13	53.98	0.88	113
ಮಂಡ್ಯ	61.54	38.46	0.00	26
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	92.86	7.14	0.00	14
ವಿಜಯಪುರ	78.57	21.43	0.00	14
ಒಟ್ಟು	61.46	37.15	1.39	288

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಮಾದರಿಗಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿಲ್ಲ.

3.4.6 ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ

ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ರಾಸಾಯನಿಕ, ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳು, ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಗಳ ಚುಚ್ಚುಮದ್ದು ಮತ್ತು ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಸಂಯೋಜಿತ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ಆಧಾರಿತ ಫಲೀಕರಣವು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಫಲೀಕರಣದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅಂಚನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ (ಶ್ರೀವತ್ಸವ್, 2009). ಇದು ವಿವಿಧ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಮತ್ತು ಅನ್ವಯಗಳೊಂದಿಗೆ, ಬೆಳೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ತನಿಖೆಯ ಜನಪ್ರಿಯ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ. ರಾಸಾಯನಿಕವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಪೋಷಕಾಂಶದ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಪೋಷಕಾಂಶದ ಒಳಹರಿವಿನ ಮೇಲೆ ಮಣ್ಣಿನ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಯ ಜೀವರಾಶಿಯ ಉತ್ತಮ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯು ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದಿರುವ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಅಳೆಯುವಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆಯನ್ನು ಅಳೆಯಲು ಸಂಭಾವ್ಯ ರೋಗ ನಿರ್ಣಯ ಸಾಧನಗಳಾಗಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಯ ಜೀವರಾಶಿ ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಕಿಣ್ವಗಳಲ್ಲಿ (ಫಾಸ್ಫೇಟೇಸ್, ಕ್ಯಾಟಲೇಸ್ ಮತ್ತು ಯೂರೇಸ್) ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಇದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿರುತ್ತದೆ (ಶ್ರೀವಾಸ್ತವ ಮತ್ತು ನ್ನಲ್ಲಿ, 2009).

3.4.6.1 ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪದ ವಿವರಗಳು

ಎ. ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ

ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯಿಂದ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ, ವಿಭಿನ್ನ ಮೂಲಗಳಿಂದ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಾವಯವ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಇದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತದೆ. ಹಿಂದಿನ ಬೆಳೆ ಋತುಗಳಿಂದ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳು, ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ರೂಪಾಂತರ ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರ ಕ್ರಿಯೆ, ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಡುವಿನ ಪರಸ್ಪರ ಕ್ರಿಯೆ, ಬೆಳೆಯಿಂದ ಪೋಷಕಾಂಶದ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಬೆಳೆಯುವ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬೇರೂರಿಸುವ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಲಭ್ಯತೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಆಗಿರುತ್ತದೆ ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ

- ಇದು ಬೆಳೆ ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಅನ್ವಯಿಕೆಯ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಮಣ್ಣಿನ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ,
- ಇದು ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ಅನ್ವಯಿಕೆಯ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ಸಂಗ್ರಹದಿಂದ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ಪೂರೈಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಮಯ ಮತ್ತು ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯಗಳು ಹೊಂದಿಸಿರುವ ಪೋಷಕಾಂಶದ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಜೊತೆಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಪೂರೈಸುತ್ತದೆ,
- ಇದು ರಾಸಾಯನಿಕ, ಜೈವಿಕ ಮತ್ತು ಭೌತಿಕ ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ವರ್ಧಿಸುತ್ತದೆ.
- ಇದು ಜಲಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ರಸಗೊಬ್ಬರ ಪೋಷಕಾಂಶದ ಸೋರಿಕೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದಾದ ಅದನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಅಥವಾ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಮಣ್ಣು, ನೀರು ಮತ್ತು ಪರಿಸರದ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಅವನತಿಯನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಅಜೈವಿಕ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಪ್ರಮುಖ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಕೃಷಿ ಸಾವಯವ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಗೊಬ್ಬರ ಸೇರಿದಂತೆ ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರ ಎಂದು ಎರಡು ವಿಶಾಲ ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಬಹುದು.

ಬಿ. ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ

ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಇದು ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು, ಸಂಬಂಧಿತ ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಜನರ ಸಕ್ರಿಯತೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಆರ್ಥಿಕ ಹಾನಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೀಟಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಎಲ್ಲಾ ಸೂಕ್ತ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಹಲವಾರು ಪರಾವಲಂಬಿಗಳು, ಪರಭಕ್ಷಕಗಳು ಮತ್ತು ಕೀಟಗಳ ರೋಗಕಾರಕ, ವಿರೋಧಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಣುವಿಗಳು ಹಲವಾರು ದಶಕಗಳಿಂದ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ, ತ್ವರಿತ ಹೊಡೆದುರುಳಿಸುವ ಪರಿಣಾಮ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಕೀಟನಾಶಕಗಳು ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಬದಲಿಗೆ ರಾಸಾಯನಿಕ ಕೀಟನಾಶಕಗಳ ಸುಲಭ ಲಭ್ಯತೆಯಿಂದಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ವಾಣಿಜ್ಯಕವಾಗಿ

ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಧಾನವಾಗಿ ಆದರೆ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ, ವ್ಯಾವಸಾಯಿಕ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ವಿಧಾನದ ಕೀಟ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಪಾತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ.

ಸಿ. ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವಿತರಣೆ

ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ಫಲಾನುಭವಿವಾರು ಈ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಸಹ ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕ 3.148 ಒದಗಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಘಟಕದಲ್ಲಿ, ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ಅಥವಾ ಎರಡನ್ನೂ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 2386 ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ, 228 ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪೋಷಕಾಂಶಗಳು, ಕೀಟಗಳನ್ನು ಮೂಲಗಳಾಗಿ ರಾಸಾಯನಿಕವನ್ನು ಬಳಸಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ರೈತರು ಮತ್ತು ರೋಗ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವವರು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.148: ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಗಳ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ವಿತರಣೆ

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು		ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು	
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ
ಬೀದರ್	32	1.34	2	0.88
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	236	9.90	24	10.53
ದಾವಣಗೆರೆ	559	23.44	58	25.44
ಧಾರವಾಡ	28	1.17	3	1.32
ಹಾಸನ	309	12.96	25	10.96
ಕಲಬುರಗಿ	30	1.26	3	1.32
ಕೋಲಾರ	92	3.86	9	3.95
ಮಂಡ್ಯ	203	8.51	20	8.77
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	873	36.60	83	36.40
ವಿಜಯಪುರ	24	1.01	1	0.44
ಒಟ್ಟು	2386	100	228	100

ಒಟ್ಟಾರೆ ಶೇಕಡಾ 76.70 ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅಳವಡಿಸಿರುವುದು ಈ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಪೈಕಿ ಶೇಕಡಾ 13.24 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 10.06 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ಎರಡನ್ನೂ ಅಳವಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.149 ರಿಂದ ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 98.28 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 88.14 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಹೆಚ್ಚು (66.67%)

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಶೇಕಡಾ 60.71 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ನಂತರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ. ಎರಡೂ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಪಡೆದವರಲ್ಲಿ ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು (58.33%) ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ನಂತರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆ (40.89%) ಇರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.149: ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯ, ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮತ್ತು ಎರಡೂ (ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ) ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ವಿತರಣೆ

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ		ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ		ಎರಡೂ (ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ)		ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	
ಬೀದರ್	-	-	32	100.00	-	-	32
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	28	11.86	208	88.14	-	-	236
ದಾವಣಗೆರೆ	62	11.09	397	71.02	100	17.89	559
ಧಾರವಾಡ	17	60.71	6	21.43	5	17.86	28
ಹಾಸನ	79	25.57	211	68.28	19	6.15	309
ಕಲಬುರಗಿ	20	66.67	10	33.33	-	-	30
ಕೋಲಾರ	25	27.17	62	67.39	5	5.43	92
ಮಂಡ್ಯ	74	36.45	46	22.66	83	40.89	203
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	1	0.11	858	98.28	14	1.60	873
ವಿಜಯಪುರ	10	41.67	-	-	14	58.33	24
ಒಟ್ಟು	316	13.24	1830	76.70	240	10.06	2386

ಎ. ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾದ ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ವಿವರಗಳು

ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕ 3.150 ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಪಡೆದ ವಿವಿಧ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ, ಹೆಚ್ಚಿನವರು (39.56%) ಬೇವು/ಪೊಂಗಮಿಯಾ ಕೇಕ್ ಇವುಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ, ಶೇಕಡಾ 36.39 ರಷ್ಟು ಜನರು ವಿಶೇಷ ತರಕಾರಿ, ವಿಶೇಷ ಮಾವು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಂತಹ ಇತರ ಬೆಳೆಗಳ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 30.70 ರಷ್ಟು ಜನರು ರೈಜೋಬಿಯಂ ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇತರ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಅಜೋಸ್ಪಿರುಲಮ್ (16.14%), ಇತರ ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರ (13.29%), ಅಜಾಟೊ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ (6.96%), ಮತ್ತು ಫಾಸ್ಫೇಟ್ ಕರಗುವ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ ಮತ್ತು ವೆಸಿಕ್ಯುಲರ್ ಆರ್ಬಸ್ಕುಲರ್ ಮೈಕೋರೈಜಲ್ (ವಿಎಎಂ) (3.48%) ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಮತ್ತು ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿದ್ದರು.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.150: ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಪಡೆದಿರುವ ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಹೂಡುವಳಿಗಳು

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ರೈಷೋಬಿಯಂ		ಅಜೋಸ್ಪಿರಿಲಮ್		ಅಜಾಟೊ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ		ಫಾಸ್ಫೇಟ್ ಕರಗುವ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ		ಇತರೆ ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರ		ಬೇವು/ ಪೊಂಗಮಿಯಾ ಕೇಕ್(ಕೆಜಿ)		ಇತರೆ ಯಾವುದೇ (ತರಕಾರಿ ವಿಶೇಷ, ಮಾವಿನ ವಿಶೇಷ, ನಿಂಬೆ ವಿಶೇಷ)		ಒಟ್ಟು
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	
ಬೀದರ್	-	-	-	-	-	-	-	-	4	14.29	18	64.29	6	21.43	28
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	48	77.42	38	61.29	12	19.35	5	8.06	22	35.48	12	19.35	7	11.29	62
ಧಾರವಾಡ	1	5.88	-	-	-	-	-	-	13	76.47	15	88.24	1	5.88	17
ಹಾಸನ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	79	100.00	79
ಕಲಬುರಗಿ	1	5.00	-	-	-	-	-	-	-	-	1	5.00	19	95.00	20
ಕೋಲಾರ	-	-	-	-	-	-	1	4.00	3	12.00	20	80.00	3	12.00	25
ಮಂಡ್ಯ	37	50.00	13	17.57	10	13.51	5	6.76			59	79.73	-	-	74
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	1	100.00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
ವಿಜಯಪುರ	10	100.00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10
ಒಟ್ಟು	97	30.70	51	16.14	22	6.96	11	3.48	42	13.29	125	39.56	115	36.39	316

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಶೇಕಡಾ = ಒಟ್ಟು ಶೇಕಡಾ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಬಹು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ಒಳಹರವಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಬಹುಪಾಲು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು (75.96%) ತಾಮ್ರದ ಸಲ್ಫೇಟ್, ಬ್ಯಾಸಿಲಿಸ್ ಜಾತಿಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಇತರ ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಶೇಕಡಾ 21.64 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಟ್ರೈಕೋಡರ್ಮಾ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ಶೇಕಡಾ 16.17 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಬೇವು/ಪೊಂಗಮಿಯಾ ಆಧಾರಿತ ಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಇತರ ಸ್ಯೂಡೋಮೊನಾಸ್ (10.77%) ಮತ್ತು ಫೆರೋಮೋನ್/ಜಿಗುಟಾದ ಬಲೆಗಳು (0.22%) ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಇರಲಿಲ್ಲ (ಕೋಷ್ಟಕ 3.151).

ಕೋಷ್ಟಕ 3.151: ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಪಡೆದಿರುವ ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ಟ್ರೈಕೋಡರ್ಮಾ ಜಾತಿಗಳು		ಸ್ಯೂಡೋಮೊನಾಸ್		ಬೇವು / ಪೊಂಗಮಿಯಾ ಆಧಾರಿತ ಕೀಟನಾಶಕಗಳು		ಫೆರಮೋನ್ ಮತ್ತು ಸ್ಪಿಕ್ಟಿ ಟ್ರಾಪ್ಸ್		ಯಾವುದೇ ಇತರ, (ಕಾಪರ್ ಸಲ್ಫೇಟ್, ಬ್ಯಾಸಿಲಿಸ್ ಜಾತಿಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ.)		ಒಟ್ಟು
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	
ಬೀದರ್	-	-	-	-	8	25.00	-	-	29	90.63	32
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	-	-	-	-	10	4.81	-	-	197	94.71	208
ದಾವಣಗೆರೆ	354	89.17	133	33.50	170	42.82	3	0.76	113	28.46	397
ಧಾರವಾಡ	-	-	-	0.00	5	83.33	-	-	1	16.67	6
ಹಾಸನ	-	-	55	26.07	55	26.07	1	0.47	159	75.36	211
ಕಲಬುರಗಿ	1	10.00	-	-	-	-	-	-	9	90.00	10
ಕೋಲಾರ	-	-	4	6.45	39	62.90	-	-	24	38.71	62
ಮಂಡ್ಯ	38	82.61	4	8.70	9	19.57	-	-	-	0.00	46
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	3	0.35	1	0.12	-	0.00	-	-	858	100.00	858
ವಿಜಯಪುರ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ಒಟ್ಟು	396	21.64	197	10.77	296	16.17	4	0.22	1390	75.96	1830

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಶೇಕಡಾ = ಒಟ್ಟು ಶೇಕಡಾ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಬಹು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು

ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ಎರಡನ್ನೂ ಪಡೆದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಶೇಕಡಾ 66.67 ರಷ್ಟು ರೈಜೋಬಿಯಂ, ಶೇಕಡಾ 39.58 ರಷ್ಟು ಸ್ಯೂಡೋಮೊನಾಸ್, ಶೇಕಡಾ 35.83 ರಷ್ಟು ಬೇವಿನ ಕೇಕ್, ಶೇಕಡಾ 26.67 ರಷ್ಟು ಅಜಾಟೊ ಬ್ಯಾಕ್ಟರ್, ಶೇಕಡಾ 16.49 ರಷ್ಟು ಟ್ರೈಕೋಡರ್ಮಾ ಜಾತಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಬೀದರ್, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ಹೂಡುವಳಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ಯಾವುದೇ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕುರಿತು ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.152 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.152: ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಪಡೆದ ಎರಡೂ (ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ) ಉತ್ಪನ್ನಗಳು

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ರೈಚೋಬಿಯಂ		ಅಜೋಸ್ಪಿರಿಲಮ್		ಅಜಾಟೊ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ		ಫಾಸ್ಫೇಟ್ ಕರಗುವ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ		ಇತರೆ ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರ		ಬೇವಿನ ಕೇಕ್		ಸ್ಯೂಡೋಮೊನಾಸ್		ಟ್ರೈಕೋಡರ್ಮಾ ಜಾತಿಗಳು		ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	
ಬೀದರ್	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ದಾವಣಗೆರೆ	88	88.00	53	53.00	19	19.00	1	1.00	25	25.00	55	55.00	25	25.00	93	25.00	100
ಧಾರವಾಡ	-	-	-	-	-	-	-	-	4	80.00	4	80.00	-	-	-	-	5
ಹಾಸನ	1	5.26	1	5.26	1	5.26	-	-	-	-	1	5.26	3	15.79	7	83.10	19
ಕಲಬುರಗಿ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ಕೋಲಾರ	-	-	-	-	-	-	-	-	1	20.00	4	80.00	1	20.00	-	-	5
ಮಂಡ್ಯ	67	80.72	6	7.23	3	3.61	-	-	-	-	16	19.28	58	69.88	76	84.19	83
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	-	-	-	0.00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	14
ವಿಜಯಪುರ	4	28.57	4	28.57	-	-	-	-	-	-	6	42.86	8	57.14	2	408.16	14
ಒಟ್ಟು	160	66.67	64	26.67	23	9.58	1	0.42	30	12.50	86	35.83	95	39.58	178	16.49	240

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಬಹು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ % = ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ

ಬಿ. ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿರಲು ಕಾರಣಗಳು

ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿರಲು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು (43.86%) ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಯಾವುದೇ ತ್ವರಿತ ಫಲಿತಾಂಶಗಳಿಲ್ಲದ ನಿಧಾನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ, ಶೇಕಡಾ 38.60 ರಷ್ಟು ಗುಣಮಟ್ಟದ ಬಗ್ಗೆ ಖಚಿತವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಶೇಕಡಾ 33.77 ರಷ್ಟು ಜನರು ಹೂಡುವಳಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ ಯಾವುದೇ ಸರ್ಕಾರಿ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಶೇಕಡಾ 25.88 ರಷ್ಟು ಇದು ಶ್ರಮದಾಯಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದು ಕೆಲವು ಇತರ ಕಾರಣಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಭೂ ಹಿಡುವಳಿ (21.49%), ಕಡಿಮೆ ಇಳುವರಿ (10.53%), ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳಿಗೆ ಅಸಮರ್ಪಕ ಪ್ರವೇಶ / ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ (14.91%) ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ (3.95%) ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿರಲು ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕವು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.153: ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಸಮಗ್ರ ಮೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿರುವ ಕಾರಣಗಳು

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ಕಡಿಮೆ ಭೂಮಿ ಹಿಡುವಳಿ		ನಿಧಾನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ತ್ವರಿತ ಫಲಿತಾಂಶಗಳಿಲ್ಲ		ಗುಣಮಟ್ಟದ ಖಚಿತತೆ ಇಲ್ಲ		ಕಡಿಮೆ ಇಳುವರಿ / ಘಟಕ ಪ್ರದೇಶ		ಶ್ರಮದಾಯಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ		ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವಿಲ್ಲ		ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ / ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಗಳಿಗೆ ಅಸಮರ್ಪಕ ಪ್ರವೇಶ		ಯಾವುದೇ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ		ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಸಂಖ್ಯೆ
	ಸಂಖ್ಯೆ	%	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	
ಬೀದರ್	1	50.00	2	100.00	2	100.00	1	50.00	1	50.00	1	50.00	1	50.00	-	-	2
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	2	8.33	15	62.50	1	4.17	-	-	19	79.17	4	16.67	2	8.33	-	-	24
ದಾವಣಗೆರೆ	11	18.97	35	60.34	25	43.10	12	20.69	21	36.21	14	24.14	17	29.31	4	6.90	58
ಧಾರವಾಡ	3	100.00	3	100.00	2	66.67	3	100.00	1	33.33		0.00		0.00	1	33.33	3
ಹಾಸನ	10	40.00	14	56.00	4	16.00	1	4.00		0.00	2	8.00		0.00	1	4.00	25
ಕಲಬುರಗಿ	1	33.33	3	100.00	3	100.00	2	66.67	3	100.00		0.00	2	66.67	-	-	3
ಕೋಲಾರ	3	33.33	2	22.22	3	33.33	-	-	3	33.33	8	88.89	-	0.00	2	22.22	9
ಮಂಡ್ಯ	5	25.00	1	5.00	-	-	-	-	1	5.00	15	75.00	9	45.00	-	-	20
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	12	14.46	25	30.12	48	57.83	5	6.02	9	10.84	33	39.76	3	3.61	-	-	83
ವಿಜಯಪುರ	1	100.00	-	-	-	-	-	-	1	100.00	-	-	-	-	1	100.00	1
ಒಟ್ಟು	49	21.49	100	43.86	88	38.60	24	10.53	59	25.88	77	33.77	34	14.91	9	3.95	228

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಿಂದ ಬಹು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ

ಶೇಕಡಾ = ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ

ಸಿ. ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ /ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಹೂಡುವಳಿಗಳ ಬೆಳೆ ವರ್ಗವಾರು ಬಳಕೆ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.154: ಬೆಳೆಯ ವರ್ಗವಾರು ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ /ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಹೂಡುವಳಿಗಳ ಬಳಕೆ (ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ)

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ತರಕಾರಿಗಳು		ಬಿಡಿ ಹೂವು		ಕತ್ತರಿಸಿದ ಹೂವು		ಹಣ್ಣುಗಳು		ನೆಡುತೋಪುಗಳು		ತೆಂಗು		ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳು		ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	
ಬೀದರ್	30	93.75	2	6.25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	32
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	1	0.42	-	-	-	-	15	6.36	213	90.25	-	-	7	2.97	236
ದಾವಣಗೆರೆ	16	2.86	16	2.86	5	15.63	99	17.71	415	74.24	8	1.43	-	-	559
ಧಾರವಾಡ	26	92.86	1	3.57	1	0.42	-	-	-	-	-	-	-	-	28
ಹಾಸನ	138	44.66	1	0.32	1	0.18	22	7.12	3	0.97	36	11.65	108	34.95	309
ಕಲಬುರಗಿ	27	90.00	-	-	-	-	3	10.00	-	-	-	-	-	-	30
ಕೋಲಾರ	35	38.04	3	3.26	-	-	54	58.70	-	-	-	-	-	-	92
ಮಂಡ್ಯ	152	74.88	3	1.48	-	-	27	13.30	-	-	19	9.36	2	0.99	203
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	-	-	-	-	-	-	-	-	873	100.00	-	-	-	-	873
ವಿಜಯಪುರ	4	16.67	-	-	-	-	20	83.33	-	-	-	-	-	-	24
ಒಟ್ಟು	429	17.98	26	1.09	7	0.80	240	10.06	1504	63.03	63	2.64	117	4.90	2386

ಟಿಪ್ಪಣಿ: % = ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ

ಬಹುಪಾಲು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು, ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 63.03 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಇದನ್ನು ನೆಡುತೋಪುಗಳಿಗೆ ಬಳಸಿದ್ದರೆ, ಶೇಕಡಾ 17.98 ರಷ್ಟು ಮಂದಿ ತರಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಶೇಕಡಾ 10.06 ರಷ್ಟು ಮಂದಿ ಹಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಬಳಸಿರುವುದು ಕೋಷ್ಟಕ 3.154 ರಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳು (4.90%), ತೆಂಗು, (2.64%), ಬಿಡಿ ಹೂವು (1.09%) ಮತ್ತು ಕತ್ತರಿಸಿದ ಹೂವುಗಳ ಕಟ್ಟಿಂಗ್ (0.80%) ಇವುಗಳಿಗೆ ಬಳಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (93.75%), ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (92.86%), ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 90.00 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಮಂಡ್ಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 74.88 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ತರಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೂಡುವಳಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ. ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (83.33%) ಮತ್ತು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (58.70%) ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಹಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಹೂಡುವಳಿ ಬಳಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ನೂರರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಇದನ್ನು ನೆಡುತೋಪುಗಳಿಗೆ ಬಳಸಿರುತ್ತಾರೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಶೇಕಡಾ 90.25 ರಷ್ಟು ನೆಡುತೋಪುಗಳಿಗೆ ಬಳಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

3.4.6.2 ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪದ ಸ್ಥಿತಿ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.155: ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶ (ಪ್ರದೇಶ ಹೆಕ್ಟೇರನಲ್ಲಿ)

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು								ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು						
	ತರಕಾರಿಗಳು	ಕತ್ತರಿಸಿದ ಹೂವುಗಳು	ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳು	ಹಣ್ಣುಗಳು	ನೆಡುತೋಪುಗಳು	ಶೆಂಗಿನಕಾಯಿ	ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳು	ಒಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶ	ತರಕಾರಿಗಳು	ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳು	ಹಣ್ಣುಗಳು	ನೆಡುತೋಪುಗಳು	ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳು	ಶೆಂಗಿನಕಾಯಿ	ಒಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶ
ಬೀದರ್	22.98	-	0.81	-	-	-	-	23.79	0.81	-	1.61	-	-	-	2.42
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	0.40	-	-	3.71	221.33	-	3.65	229.10	-	-	-	20.13	-	-	20.13
ದಾವಣಗೆರೆ	12.98	2.97	15.16	93.33	363.27	7.54		495.26	5.24	-	6.45	50.36	-	4.23	66.29
ಧಾರವಾಡ	23.03	0.81	0.81					24.65	1.82	-	-	-	-	-	1.81
ಹಾಸನ	90.48	0.20	0.81	23.83	3.02	25.37	132.65	276.37	7.36	-	2.32	7.66	2.30	1.55	21.19
ಕಲಬುರಗಿ	20.77	-	-	2.42	-	-	-	23.19	-	-	1.25	-	-	-	1.25
ಕೋಲಾರ	43.28	-	3.23	63.51	-	-	-	110.01	3.63	2.42	3.23	-	-	-	9.27
ಮಂಡ್ಯ	43.04	-	0.50	10.28	-	7.46	1.61	62.90	5.24	-	0.40	-	-	-	5.65
ಶಿವಮೊಗ್ಗ		-	-	-	716.67	-	-	716.67	2.42	-	-	45.57	-	-	47.98
ವಿಜಯಪುರ	2.42	-	-	31.85	-	-	-	34.27	-	-	0.40	-	-	-	0.40
ಒಟ್ಟು	259.39	3.98	21.31	228.94	1304.30	40.37	137.92	1996.21	26.51	2.42	15.67	123.72	2.30	5.79	176.40
ಒಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	12.99	0.20	1.07	11.47	65.34	2.02	6.91	100.00	15.03	1.37	8.88	70.14	1.30	3.28	100.00

ಫಲಾನುಭವಿಗಳು 1996.21 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಹೂಡುವಳಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೋಷ್ಟಕ 3.155 ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಬಳಸಿದ ಬೆಳೆವಾರು ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಒಳಹರಿವಿನ ಹಿಂದಿನ ಕೋಷ್ಟಕಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ, ಗರಿಷ್ಠ 1304.30 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (65.34%) ಪ್ರದೇಶವು ನೆಡುತೋಪಿನಿಂದ ಆವರಿಸಿದೆ, 259.39 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (12.99%) ತರಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು 228.94 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (11.47%) ಹಣ್ಣುಗಳು. ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳು 137.92 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (6.91%), ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ 40.37 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (2.02%), ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳು 21.31 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (1.07%) ಮತ್ತು ಹೂವುಗಳ ಕಟ್ಟಿಂಗ್ 3.98 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (0.20%) ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆವರಿಸಿದೆ. ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತರಕಾರಿಗಳು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು (90.48 ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆವರಿಸಿದೆ. ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣುಗಳು ಗರಿಷ್ಠ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ (93.33) ಆವರಿಸಿದೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ನೂರರಷ್ಟು ಅಂದರೆ 716.67 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಬೆಳೆಗಳು ಆವರಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳು ಮತ್ತು ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಪ್ರದೇಶವು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಅಂದರೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ 132.65 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಮತ್ತು 25.37 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಆವರಿಸಿದೆ.

ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಪೈಕಿ, ನೆಡುತೋಪು ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದೇಶವು ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿದೆ, ಅಂದರೆ 123.72 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (70.14%), 26.51 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (15.03%) ತರಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು 15.67 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (8.88%) ಹಣ್ಣುಗಳ ಪ್ರದೇಶವಿರುವುದು ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ, ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ 5.79 ಹೆ, 2.42 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಮತ್ತು 2.30 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ.

3.4.6.3 ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ

ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಬೆಂಬಲದೊಂದಿಗೆ ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪದ ಅನುಷ್ಠಾನದ ನಂತರ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕೋಷ್ಟಕ 3.156 ರಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಬೆಂಬಲದೊಂದಿಗೆ ಬೆಂಬಲದೊಂದಿಗೆ ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿದ ನಂತರ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಶೇಕಡಾವಾರು ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಚಿತ್ರ 3.5 ರಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಹೆಚ್ಚಳ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ, ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ, ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಹೆಚ್ಚಳವು ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿದೆ (38.01%) ಮತ್ತು ಕನಿಷ್ಠ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ/ಕೊಬ್ಬರಿಯಲ್ಲಿ, ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 15.30 ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಮತ್ತು ಈರುಳ್ಳಿ ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಹೆಚ್ಚಳವು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ (3.92%) ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, ಕತ್ತರಿಸಿದ ಹೂವುಗಳು

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (25.00%) ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಏರಿಕೆ ಕಂಡಿವೆ. ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು ಸುಮಾರು 52.00 ಪ್ರತಿಶತದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಲ್ಲಿ ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು (46.69%) ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿದೆ. ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ, ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು ಇತರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕೇವಲ ಮಾವು ಬೆಳೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು, ಆದರೆ ಇತರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಳೆ, ಪಪಾಯಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (26.44%) ಗಮನಾರ್ಹ ಏರಿಕೆ ಕಂಡರೆ, ತೆಂಗು/ಕೊಬ್ಬರಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 15.21 ರಷ್ಟು ಬದಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಂಬಾರ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಶೇ. 37.37 ರಷ್ಟು ಏರಿಕೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮುಂದುವರೆದು, ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಲಾಭ-ವೆಚ್ಚದ ಅನುಪಾತವು 4.04 ಇರುತ್ತದೆ.

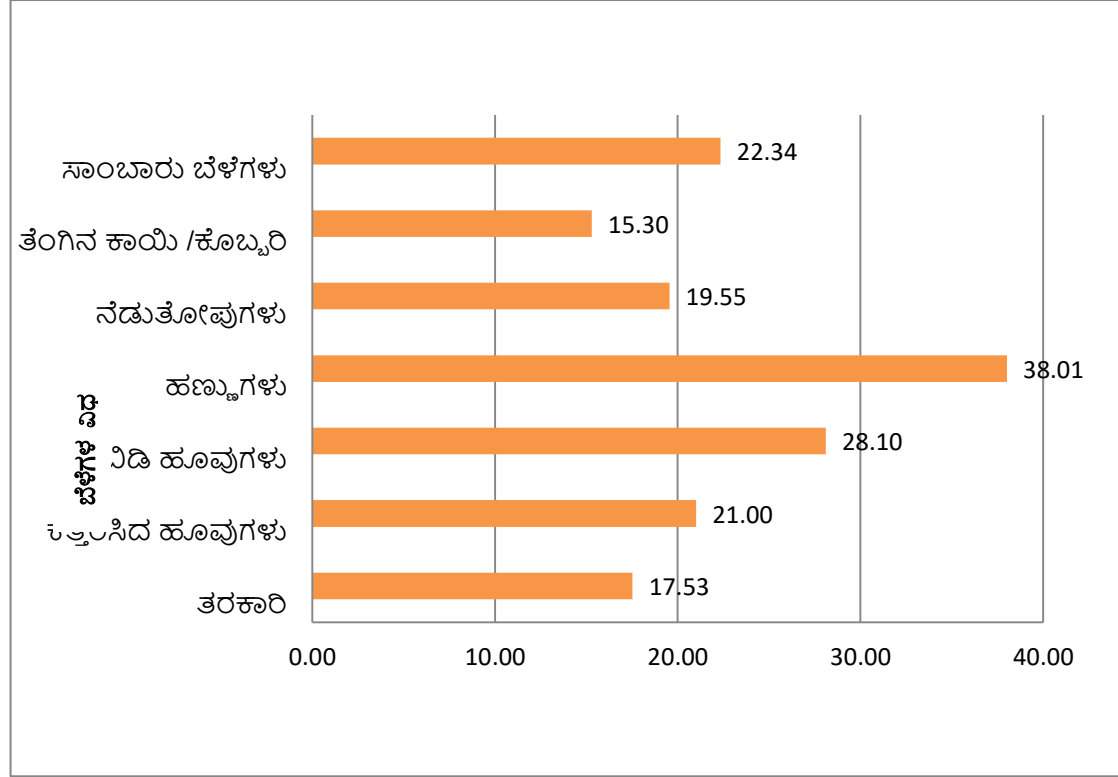
ಕೋಷ್ಟಕ 3.156: ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ

ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೆಸರು	ತರಕಾರಿಗಳು (ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್)			ಕತ್ತರಿಸಿದ ಹೂವು (ಕಟ್ಟುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ)			ಬಿಡಿ ಹೂವು (ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್)			ಹಣ್ಣುಗಳು (ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್)			ನೆಡುತೋಮಗಳು (ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್)			ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ/ಕೊಬ್ಬಿ (ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್)			ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳು (ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್)		
	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ
ಬೀದರ್	28.24	33.36	18.13	-	-	-	9.3	14.14	52.00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	19.84	23.56	18.75	-	-	-	-	-	-	32.35	38.5	19	2.89	3.63	25.63	-	-	-	0.54	0.74	37.37
ದಾವಣಗೆರೆ	24.9	32.8	31.73	21601	25561	18.33	7.13	8.07	13.18	23.7	34.7	46.69	1.6	1.8	10.9	4.03	4.33	7.44			
ಧಾರವಾಡ	18.86	19.60	3.92	24800	31000	25.00	6.20	7.19	15.96	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ಹಾಸನ	31.1	39.8	27.97	4640	5500	18.53	8.60	9.92	15.34	14.3	17.6	23.23	1.21	1.53	26.44	6.48	7.63	17.44	0.61	0.79	29.50
ಕಲಬುರಗಿ	13.9	18.83	35.64	-	-	-	-	-	-	26.25	31.00	18.09	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ಕೋಲಾರ	31.76	33.37	5.07	-	-	-	9.0	11.6	29.23	8.9	11.2	25.17	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ಮಂಡ್ಯ	24.24	15.63	5.73	-	-	-	8.1	11.6	42.86	25.35	29.69	17.12	-	-	-	3.52	4.26	21.02	10.1	10.1	0.16
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2.0	2.3	15.21	-	-	-	-	-	-
ವಿಜಯಪುರ	25.73	28.52	10.84	-	-	-	-	-	-	18	21.5	19.7				-	-	-	-	-	-
ಸರಾಸರಿ	24.29	27.27	17.53	17014	20687	21.00	8.05	10.22	28.10	19.84	26.90	38.01	1.93	2.32	19.55	4.68	5.41	15.30	3.75	3.88	22.34

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಮೊದಲು = ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲು

ನಂತರ = ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಚಿತ್ರ 3.5: ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಯ ನಂತರ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾವಾರು ಬದಲಾವಣೆ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.157: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರ ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ತರಕಾರಿಗಳು(ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್)			ಬಡಿ ಹೂವುಗಳು(ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್)			ಹಣ್ಣುಗಳು(ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್)			ನೆಡುತೋಮುಗಳು(ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್)			ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳು (ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್)			ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಕೊಬ್ಬರಿ(ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್)		
	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ
ಬೀದರ್	16.12	18.60	15.38	-	-	-	5.58	6.51	16.67	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.09	1.17	7.16	-	-	-	-	-	-
ದಾವಣಗೆರೆ	27.34	27.65	1.13	-	-	-	26.04	21.66	-16.79	1.42	1.42	0.28	-	-	-	2.42	2.29	-6.38
ಧಾರವಾಡ	17.03	15.84	-6.96	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ಹಾಸನ	18.04	20.67	14.57	-	-	-	21.72	22.06	1.52	0.87	1.04	19.84	0.65	0.51	-20.62	2.13	2.70	26.76
ಕಲಬುರಗಿ	-	-	-	-	-	-	5.04	4.99	-0.95	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ಕೋಲಾರ	15.13	15.50	2.46	3.51	3.72	5.88	10.47	11.57	10.53	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ಮಂಡ್ಯ	25.08	25.81	2.91	-	-	-	34.72	32.24	-7.14	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ಶಿವಮೊಗ್ಗ				-	-	-	-	-	-	1.11	1.25	13	-	-	-	-	-	-
ವಿಜಯಪುರ	-	-	-	-	-	-	5.70	7.44	30.43	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ಸರಾಸರಿ	19.79	20.68	4.49	3.51	3.72	5.88	15.61	15.21	4.90	1.12	1.22	10.07	0.65	0.51	-20.62	2.27	2.50	10.19

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಮೊದಲು = ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲು

ನಂತರ = ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಲ್ಲಿ (10.19%) ಅತ್ಯಧಿಕ ಏರಿಕೆಯಾಗಿರುವುದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು/ಕೊಬ್ಬರಿಯಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿರುವುದು (26.76%) ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕ 3.157 ರಿಂದ ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳು ಒಟ್ಟಾರೆ ಶೇ. 4.49 ರಷ್ಟು ಏರಿಕೆ ಕಂಡಿದ್ದು, ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇ. 15.38 ರಷ್ಟು ಏರಿಕೆ ಕಂಡಿದ್ದರೆ, ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಋಣಾತ್ಮಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿ (-6.96%) ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಬಿಡಿ ಹೂಗಳು ಶೇಕಡಾ 5.88 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಶೇಕಡಾ 4.90 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು, ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು (ಶೇ 30.43) ಆಗಿರುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ದಾವಣಗೆರೆ, ಕಲಬುರಗಿ ಮತ್ತು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿನ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 10.07 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ (19.84%). ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳು ಕಡಿಮೆ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು (-20.62%) ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ.

ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಸಹಾಯದ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಆದಾಯವು ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳ ನಂತರದ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಭಾವದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮತ್ತು ವಿವರವಾದ ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳದ ಹೊರತು, ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಪ್ರಭಾವವು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಗಳು, ಅತ್ಯುತ್ತಮ ನೀರಿನ ಲಭ್ಯತೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಗುಣಮಟ್ಟ, ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅಭ್ಯಾಸಗಳಂತಹ ಹಲವಾರು ಅಂಶಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ತಿಳಿದಿರುವ ಸತ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಮಾಹಿತಿಯು ಎಲ್ಲಾ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದ ಶೇಕಡಾವಾರು ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಹೊರತಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ, ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿನ ಶೇಕಡಾವಾರು ಬದಲಾವಣೆಯು ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ (25.38%), ತೆಂಗು / ಕೊಬ್ಬರಿ (25.09%) ನಂತರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಇದು ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ (8.4%) ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 20.65 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ನೆಡುತೋಪುಗಳು 19.82 ಪ್ರತಿಶತದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಕಂಡಿವೆ. ಹೂವುಗಳಲ್ಲಿ, ಹೂವುಗಳ ಕಟ್ಟಿಂಗ್‌ಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳು ಉತ್ತಮ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ (32.80%), ಹೂವುಗಳ ಕಟ್ಟಿಂಗ್ (15.60%) ಮತ್ತು ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳು (38.59%) ಆಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ (34.89%) ಹೆಚ್ಚು ಏರಿಕೆ ಕಂಡಿರುತ್ತದೆ. ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಬರುವ ಆದಾಯ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (28.41%) ಅತ್ಯಧಿಕ ಏರಿಕೆ ಕಂಡಿದೆ. ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತೆಂಗು/ಕೊಬ್ಬರಿ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ (26.52%) ಗಮನಾರ್ಹ ಏರಿಕೆ ಕಂಡಿದ್ದರೆ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಸಾಂಬಾರ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ (12.83%) ಉತ್ತಮ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕ 3.158 ತಿಳಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.158 ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ತರಕಾರಿಗಳು (ರೂ./ಹೆಕ್ಟೇರ್)			ಹೂವುಗಳ ಕಟ್ಟಿಂಗ್ (ರೂ./ಹೆಕ್ಟೇರ್)			ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳು (ರೂ./ಹೆಕ್ಟೇರ್)			ಹಣ್ಣುಗಳು (ರೂ./ಹೆಕ್ಟೇರ್)			ನೆಡುತೋಮಗಳು (ರೂ./ಹೆಕ್ಟೇರ್)			ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಕೊಬ್ಬರಿ (ರೂ./ಹೆಕ್ಟೇರ್)			ಸಾಂಜಾರು ಬೆಳೆಗಳು (ರೂ./ಹೆಕ್ಟೇರ್)			
	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	
ಬೀದರ್	170246	216620	27.23	-	-	-	79360	99200	25.00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ	148800	210800	41.67	-	-	-	-	-	-	249790	308613	23.55	124787	157545	26.25	-	-	-	75693	85408	12.83	-
ದಾವಣಗೆರೆ	128139	170165	32.80	338090	390839	15.60	222432	308262	38.59	194683	221126	13.58	650587	708774	8.94	199715	226854	13.59	-	-	-	-
ಧಾರವಾಡ	88410	116894	32.22	93000	105400	13.33	55800	71920	28.89	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ಹಾಸನ	314878	387215	22.97	198400	210000	5.89	62000	68200	10.00	283540	375554	32.45	135573	174096	28.41	316028	390790	23.66	82085	90825	10.64	-
ಕಲಬುರಗಿ	70058	75456	7.70	-	-	-	-	-	-	130613	270733	7.28	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ಕೋಲಾರ	351408	445733	26.84	-	-	-	254889	294844	15.68	145256	179754	23.74	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ಮಂಡ್ಯ	223738	256044	14.44	-	-	-	239733	289333	20.69	279230	304489	9.05	-	-	-	174477	220751	26.52	171988	174943	1.73	-
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	367665	425329	15.68	-	-	-	-	-	-	-
ವಿಜಯಪುರ	220410	270134	22.55	-	-	-	-	-	-	316286	426652	34.89	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ಸರಾಸರಿ	190676	238785	25.38	209830	235413	11.61	175162	264473	23.14	228485	298132	20.65	319653	366436	19.82	230073	279465	25.09	109922	117059	8.4	

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಮೊದಲು = ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲು

ನಂತರ = ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.159: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯ ಮೊದಲು (2014-15) ಮತ್ತು ನಂತರದ (2019-20) ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ತರಕಾರಿಗಳು (ರೂ./ಹೆಕ್ಟೇರ್)			ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳು (ರೂ. / ಹೆಕ್ಟೇರ್)			ಹಣ್ಣುಗಳು (ರೂ. / ಹೆಕ್ಟೇರ್)			ನೆಡುತೋಪುಗಳು (ರೂ. / ಹೆಕ್ಟೇರ್)			ಶೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಕೊಬ್ಬರಿ (ರೂ./ ಹೆಕ್ಟೇರ್)			ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳು (ರೂ. / ಹೆಕ್ಟೇರ್)		
	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆ
ಬೀದರ್	111600	109120	-2.22	-	-	-	68200	84320	23.64	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	256150	280342	9.44	-	-	-	-	-	-
ದಾವಣಗೆರೆ	164633	206026	25.14	-	-	-	126380	150530	19.11	333878	375139	12.36	162333	216250	33.21			
ಧಾರವಾಡ	148800	121382	-18.43	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ಹಾಸನ	145512	157185	8.02	-	-	-	365056	395643	8.38	239596	300080	25.24	177300	184000	3.77	58823	63756	8.38
ಕಲಬುರಗಿ	-	-	-	-	-	-	141222	168209	19.10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ಕೋಲಾರ	154380	136400	-11.65	111600	113667	1.85	104711	115733	10.53	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ಮಂಡ್ಯ	176667	198951	12.61				74400	98400	32.16	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	148635	-	-	-	-	-	-	-	-	260706	303779	16.52	-	-	-	-	-	-
ವಿಜಯಪುರ	-	-	-	-	-	-	199640	260400	30.43	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ಸರಾಸರಿ	150032	154844	2.25	111600	113667	1.85	150539	192983	33.90	276953	314835	15.89	169816	200125	18.49	58823	63756	8.38

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಮೊದಲು = ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲು

ನಂತರ = ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ

ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬದಲಾವಣೆಯು ಶೇಕಡಾ 33.90 ರಷ್ಟು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 1.85 ರಷ್ಟು ಆಗಿರುತ್ತದೆ, ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 2.25 ರಷ್ಟು ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 25.14 ರಷ್ಟು ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಿನಬದಲಾವಣೆ ಆಗಿದ್ದು, ಬೀದರ್, ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ, ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 32.16 ರಷ್ಟು ಗಮನಾರ್ಹ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿ (ಶೇಕಡಾ 25.24) ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೆಚ್ಚಳವು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ತೆಂಗು/ಕೊಬ್ಬರಿಯಲ್ಲಿ ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯು ಶೇಕಡ 33.21 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳ ಆದಾಯವು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಲ್ಲಿ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 8.38 ರಷ್ಟು ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

3.4.6.4 ಅಂತರದಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ-ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯಿಂದ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ

ತರಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ (ರೂ. 9.05 ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಮೇಲೆ ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯಿಂದ ಉಂಟಾದ ಧನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಹಾಗೂ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದ ಹೆಚ್ಚಳವು ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ (ರೂ. 47,679) ಎಂದು ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕ 3.160 ತಿಳಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.160: ಅಂತರದಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ - ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಮೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ

ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ (ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್)

ಬೆಳೆ	ಅವಧಿ	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು	ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು	ವ್ಯತ್ಯಾಸ	ಅಂತರದಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಮೌಲ್ಯ
ತರಕಾರಿಗಳು	ಮೊದಲು	28.43	21.12	7.31	9.05
	ನಂತರ	39.00	22.64	16.36	
	ವ್ಯತ್ಯಾಸ	10.57	1.53	9.05	
ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳು	ಮೊದಲು	8.03	3.51	4.51	7.23
	ನಂತರ	15.46	3.72	11.74	
	ವ್ಯತ್ಯಾಸ	7.44	0.21	7.23	
ಹಣ್ಣುಗಳು	ಮೊದಲು	22.29	17.49	4.80	5.77
	ನಂತರ	29.50	18.93	10.57	
	ವ್ಯತ್ಯಾಸ	7.21	1.44	5.77	
ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳು	ಮೊದಲು	2.07	1.18	0.89	0.25
	ನಂತರ	2.41	1.28	1.14	
	ವ್ಯತ್ಯಾಸ	0.34	0.10	0.25	
ತೆಂಗು	ಮೊದಲು	6.20	2.45	3.75	0.64
	ನಂತರ	5.28	2.17	3.11	
	ವ್ಯತ್ಯಾಸ	0.92	0.28	0.64	
ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ (ರೂ./ಹೆಕ್ಟೇರ್)					
ತರಕಾರಿಗಳು	ಮೊದಲು	241846	160470	81376	-2178
	ನಂತರ	298121	218924	79198	
	ವ್ಯತ್ಯಾಸ	56275	58453	-2178	
ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳು	ಮೊದಲು	348066	111600	236466	47679
	ನಂತರ	397812	113667	284145	
	ವ್ಯತ್ಯಾಸ	49746	2067	47679	
ಹಣ್ಣುಗಳು	ಮೊದಲು	255829	172402	83427	18036
	ನಂತರ	318794	217332	101462	
	ವ್ಯತ್ಯಾಸ	62965	44930	18036	
ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳು	ಮೊದಲು	414241	276953	137289	28345
	ನಂತರ	471241	305607	165634	
	ವ್ಯತ್ಯಾಸ	57000	28655	28345	
ತೆಂಗು	ಮೊದಲು	228215	90083	138132	21850
	ನಂತರ	283918	123936	159982	
	ವ್ಯತ್ಯಾಸ	55703	33852	21850	
ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳು	ಮೊದಲು	58661	ಕಕಕಕ58823	-162	46674
	ನಂತರ	95647	49135	46512	
	ವ್ಯತ್ಯಾಸ	36987	-9688	46674	

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಮೊದಲು = ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲು

ನಂತರ = ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ

3.4.6.5 ರೈತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು

ಎ. ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು

ಕೋಷ್ಟಕ 3.161: ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅಳವಡಿಕೆಯ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಕುರಿತು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಕೀಟಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ		ರೋಗಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ		ಕೀಟನಾಶಕಗಳು, ಶಿಲೀಂಧ್ರನಾಶಕಗಳು ಮತ್ತು ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ		ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ		ಉತ್ಪನ್ನದ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ		ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಬೆಲೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ		ಮಣ್ಣಿನ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಫಲವತ್ತತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ		ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	
ಬೀದರ್	26	81.25	28	87.50	8	25.00	22	68.75	16	50.00	12	37.50	2	6.25	32
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	2	0.85	198	83.90	-	-	213	90.25	187	79.24	48	20.34	14	5.93	236
ದಾವಣಗೆರೆ	386	69.05	456	81.57	277	49.55	109	19.50	47	8.41	156	27.91	228	40.79	559
ಧಾರವಾಡ	26	92.86	22	78.57	20	71.43	1	3.57	15	53.57	8	28.57	10	35.71	28
ಹಾಸನ	301	97.41	1	0.32	296	95.79	20	6.47	117	37.86	112	36.25	61	19.74	309
ಕಲಬುರಗಿ	18	60.00	19	63.33	16	53.33	8	26.67	7	23.33	7	23.33	2	6.67	30
ಕೋಲಾರ	81	88.04	89	96.74	-	-	55	59.78	61	66.30	17	18.48	15	16.30	92
ಮಂಡ್ಯ	88	43.56	123	60.89	23	11.39	135	66.83	74	36.63	39	19.31	10	4.95	203
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	869	99.54	860	98.51	4	0.46	525	60.14	379	43.41	365	41.81	35	4.01	873
ವಿಜಯಪುರ	16	66.67	24	100.00	4	16.67	4	16.67	-	-	12	50.00	2	8.33	24
ಒಟ್ಟು	1813	76.02	1820	76.31	648	27.17	1092	45.79	903	37.86	776	32.54	379	15.89	2386

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಬಹು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ

ಶೇಕಡಾ= ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದರಿಂದ ಆಗಿರುವ ವಿವಿಧ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಆಗಿರುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಯೋಜನಗಳೆಂದರೆ ರೋಗ ಮತ್ತು ಕೀಟಗಳ ಬಾಡೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದು (ಕ್ರಮವಾಗಿ 76.31% ಮತ್ತು 76.02%), ಇಳುವರಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿರುವುದು (45.79%), ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಿರುವುದು (37.86%) ಮತ್ತು ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಬೆಲೆ ದೊರೆತಿರುವುದು (32.54%) ಮತ್ತು ರಾಸಾಯನಿಕ ಕೀಟನಾಶಕಗಳು, ಶಿಲೀಂಧ್ರನಾಶಕಗಳು ಮತ್ತು ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದು(27.17%) ಇತರ ಪ್ರಯೋಜನಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಮಣ್ಣಿನ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಫಲವತ್ತತೆಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಿರುವುದು ಇತರ ಪ್ರಯೋಜನಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ (15.89%) ಎಂದು ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕ 3.161ರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಬಿ. ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.162: ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅಳವಡಿಕೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯದ ಕುರಿತು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ತೃಪ್ತಿಯಾಗಿದೆ		ಸರಾಸರಿ ತೃಪ್ತಿಯಾಗಿದೆ		ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿಲ್ಲ		ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	
ಬೀದರ್	28	87.50			4	12.50	32
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	235	99.58			1	0.42	236
ದಾವಣಗೆರೆ	555	99.28			4	0.72	559
ಧಾರವಾಡ	24	85.71	4	14.29		-	28
ಹಾಸನ	210	67.96	99	32.04		-	309
ಕಲಬುರಗಿ	21	70.00			9	30.00	30
ಕೋಲಾರ	87	94.57			5	5.43	92
ಮಂಡ್ಯ	173	85.22			30	14.78	203
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	867	99.31			6	0.69	873
ವಿಜಯಪುರ	22	91.67	-		2	8.33	24
ಒಟ್ಟು	2222	93.13	103	4.32	61	2.56	2386

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಶೇಕಡಾ= ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ

ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ಬಳಸಿದ ನಂತರ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಬಹುಪಾಲು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು (93.13%) ಹೊಂದಿರುವುದನ್ನು, ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 4.32 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಸರಾಸರಿ ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 2.56 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದು, ಕಲಬುರಗಿಯಲ್ಲಿ ಇತರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗಿಂತ ತೃಪ್ತಿಯ ಮಟ್ಟ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕ 3.162 ತಿಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಸಿ) ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಮೇಲಿನ ವೀಕ್ಷಣೆಗಳು

ಕೋಷ್ಟಕ 3.163: ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಮಟ್ಟಗಳ ಮೇಲೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಹೆಚ್ಚು		ಮಧ್ಯಮ ಹೆಚ್ಚು		ಕಡಿಮೆ		ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆಯಿಲ್ಲ		ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	
ಬೀದರ್	8	25	20	62.5	-	-	4	12.5	32
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	125	52.97	110	46.61	-	-	1	0.42	236
ದಾವಣಗೆರೆ	89	15.92	464	83.01	3	0.54	3	0.54	559
ಧಾರವಾಡ	27	96.43	-	-	-	-	1	3.57	28
ಹಾಸನ	305	98.71	-	-	-	-	4	1.29	309
ಕಲಬುರಗಿ	4	13.33	17	56.67	-	-	9	30	30
ಕೋಲಾರ	-	-	89	96.74	1	1.09	2	2.17	92
ಮಂಡ್ಯ	13	6.4	187	92.12	3	1.48	-	-	203
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	421	48.22	435	49.83	17	1.94	-	-	873
ವಿಜಯಪುರ	20	83.33	4	16.67	-	-	-	-	24
ಒಟ್ಟು	1012	42.41	1326	55.53	24	1.01	24	1.01	2386

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಶೇಕಡಾ= ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ

ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಬಳಕೆಯ ನಂತರ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳದ ಕುರಿತು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕ 3.163 ರಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಶೇಕಡಾ 55.53 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಮ ಏರಿಕೆ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ ಹಾಗೂ ಶೇಕಡಾ 42.41 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಹಾಗೂ ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಶೇಕಡಾವಾರು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕಡಿಮೆ ಹೆಚ್ಚಳ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಡಿ) ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಸಹಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ತೃಪ್ತಿ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.164: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ತೃಪ್ತಿಯ ಮಟ್ಟ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ತೃಪ್ತಿಯಾಗಿದೆ		ಸರಾಸರಿ ತೃಪ್ತಿಯಾಗಿದೆ		ತೃಪ್ತಿಯಾಗಿಲ್ಲ		ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	
ಬೀದರ್	28	87.50	4	12.50	-	-	32
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	198	83.90	38	16.10	-	-	236
ದಾವಣಗೆರೆ	443	79.25	115	20.57	1	0.18	559
ಧಾರವಾಡ	12	42.86	5	17.86	11	39.29	28
ಹಾಸನ	259	83.82	50	16.18	-	-	309
ಕಲಬುರಗಿ	14	46.67	15	50.00	1	3.33	30
ಕೋಲಾರ	50	54.35	42	45.65	-	-	92
ಮಂಡ್ಯ	118	58.42	85	42.08	-	-	203
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	591	67.70	281	32.19	1	0.11	873
ವಿಜಯಪುರ	24	100.00	-	-	-	-	24
ಒಟ್ಟು	1737	72.80	635	26.61	14	0.59	2386

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ತೃಪ್ತಿ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.164 ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಯೋಜನೆಗಳು ತಳಮಟ್ಟದ ರೈತರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ನೀಡುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಯೋಜನೆಯ ವಿತರಣೆಯಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ತೃಪ್ತಿಯು ಯೋಜನೆಯ ಉದ್ದೇಶದ ಸಾಧನೆಯ ಸೂಚಕಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 72.80 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಸಹಾಯದಿಂದ ತೃಪ್ತರಾಗಿದ್ದರೆ, ಶೇಕಡಾ 26.61 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಇದು ಸರಾಸರಿ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಶೇಕಡಾವಾರು ಜನರು ಅಸಮಾಧಾನ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಿಜಯಪುರದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ನೂರರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ತೃಪ್ತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

3.4.7 ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ

ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯು ಉತ್ಪಾದನಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದು, ಸಂಶ್ಲೇಷಿತ ಅಜೈವಿಕ ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳು, ಕೀಟನಾಶಕಗಳು, ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ನಿಯಂತ್ರಕಗಳು ಮತ್ತು ಜಾನುವಾರುಗಳ ಆಹಾರ ಸೇರ್ಪಡೆಗಳ ಬಳಕೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅದನ್ನು ಹೊರಗಿಡುತ್ತದೆ. ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆ ಬದಲಾಗುವಿಕೆ, ಬೆಳೆ ಉಳಿಕೆಗಳು, ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಗೊಬ್ಬರಗಳು, ಹಸಿರು ಗೊಬ್ಬರಗಳು, ಕೃಷಿಯಿಂದ ಹೊರಗಿರುವ ಸಾವಯವ ತ್ಯಾಜ್ಯಗಳ ಬಳಕೆ, ಯಾಂತ್ರಿಕ ಕೃಷಿ, ಖನಿಜ ಹೊಂದಿರುವ ಬಂಡೆಗಳು ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಕೀಟ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಅಂಶಗಳನ್ನು, ಮಣ್ಣಿನ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು,

ಸಸ್ಯ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಮತ್ತು ಕೀಟಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು, ರೋಗಕಾರಕಗಳು ಮತ್ತು ಕಳೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆ (ಶರ್ಮಾ 2002).

3.4.7.1 ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಎ. ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯ ಗುರಿಗಳು

ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ವಿಧಾನವು ಇಂದಿನ ಆರ್ಥಿಕತೆಗಿಂತ ನಾಳಿನ ಪರಿಸರ ವಿಜ್ಞಾನವು ಹೆಚ್ಚು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಗ್ರಹಿಕೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿರುತ್ತದೆ. ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಅವನತಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಮರುಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ಇದರ ಗುರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆರ್ಥಿಕತೆಯು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಉತ್ಪಾದನಾ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಮರುಹೊಂದಿಸ ಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪರಿಸರ ವಿಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದೆ ಆರ್ಥಿಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ವಿಷಕಾರಿ ಕೃಷಿ ರಾಸಾಯನಿಕ ಹೂಡುವಳಿಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ, ಅವುಗಳು ಜೈವಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಮರುಪೂರಣವನ್ನು ಆಧರಿಸಿವೆ. ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯು ಪರ್ಯಾಯ ಕೃಷಿಯ ಎರಡು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ.

- ಅಜೈವಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ, ಕೃಷಿ ಸಾವಯವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿಸುತ್ತದೆ
- ರಾಸಾಯನಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಬದಲಿಗೆ ಜೈವಿಕ ಕೀಟ, ರೋಗ ಮತ್ತು ಕಳೆ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಸ್ಥಿರ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯಿಂದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ಬೆಳೆಸಿದ ಬೆಳೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅಳವಡಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ, ಇದು ಬೆಳೆ ವೈಫಲ್ಯದ ಅಪಾಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ಧೀರ್ಘಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಸರದ ಮೇಲಿನ ಕೆಟ್ಟ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಶುಷ್ಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಧ್ರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕತೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಬೆಳೆ ವೈಫಲ್ಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ನಿವ್ವಳ ನಷ್ಟವು ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯಿಂದ ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸುಧಾರಿತ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಶುಷ್ಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಧ್ರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥನೀಯತೆಯನ್ನು ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ (ಪಾಟೀಲ್ ಮತ್ತು ಇತರರು, 2014). ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2020-21ರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಕೃಷಿ ಮಾಡಿದ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ 95050.08 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಮತ್ತು 3,55,718.73 ಟನ್‌ಗಳು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕವು ರೂ. 321.36 ಕೋಟಿ ಮೌಲ್ಯದ 17436.02 ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಸಾವಯವ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ದೇಶಗಳಿಗೆ ರಫ್ತು ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ. ಭಾರತದಿಂದ ಒಟ್ಟು ಸಾವಯವ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ, ಮುಖ್ಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳು ಅಂದರೆ ಹಣ್ಣುಗಳು

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳು (67350.21 ಟನ್‌ಗಳು) ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಸಾಲೆ ಪದಾರ್ಥಗಳು (1,04,820.81 ಟನ್‌ಗಳು), ಔಷಧೀಯ ಸಸ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು (80,53,352 ಟನ್‌ಗಳು), ಚಹಾ (42,120,79 ಟನ್‌ಗಳು) ಕಾಫಿ (22,401,51 ಟನ್‌ಗಳು), ಹೂವುಗಳು (13,191,48 ಟನ್‌ಗಳು) ಒಣ ಹಣ್ಣುಗಳು (11,499.82 ಟನ್‌ಗಳು) ಟ್ಯೂಬರ್ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು (3134.76 ಟನ್‌ಗಳು) ಇವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ.

ಬೆಳೆ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಬಳಸುವ ಕೃತಕ ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳು, ಕೀಟನಾಶಕಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಂತಹ ಆಧುನಿಕ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಈ ವಿಧಾನಗಳು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಮಣ್ಣಿನ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ತೊಂದರೆಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ಇದರಿಂದ ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು, ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯು ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಮೃದ್ಧವಾಗಿರುವ ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿ, ಪ್ರಾಣಿ ಮತ್ತು ಸಸ್ಯ ಆಧಾರಿತ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಾವಯವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಬೆಳೆ ಕೃಷಿಯ ನೈಸರ್ಗಿಕತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯು ಪರಿಸರದ ಸುಸ್ಥಿರತೆಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಮತ್ತು ಭರವಸೆಯ ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಇಳುವರಿಯ ಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ, ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ, ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸಂಶ್ಲೇಷಿತ ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಪರಿಸರ ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ವಿವಿಧ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ವಿಧಾನಗಳಿವೆ ಆದರೆ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯ ಬಳಕೆಯು ಕೃಷಿ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಸಾಬೀತಾಗಿರುವ ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿ ವಿಧಾನವಾಗಿರುತ್ತದೆ (ಧಿಮಾನ್, 2020).

ಕಳೆದ 6 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಮಾಡಿದ ಸಾವಯವ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಒಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶದ ಮತ್ತು ಕಾಡು ಕೊಯ್ಲು ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.165 ನೀಡುತ್ತದೆ. 2020-21ಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯದ ಸಾಗುವಳಿ ಪ್ರದೇಶ 95050.08 ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಳಾಗಿದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿ 61115.97 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಸಾವಯವ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಪರಿವರ್ತನೆ ಪ್ರದೇಶ 33934.11 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. 2020-21 ರಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯು 355718.73 ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್‌ಗಳು ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.165: ಕಳೆದ 6 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಸಾಗುವಳಿ + ಕಾಡು ಕೊಯ್ಲು (ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿ)

ರಾಜ್ಯದ ಹೆಸರು	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	2019-20	2020-21
ಕರ್ನಾಟಕ	133647.27	81948.81	105515.02	104962.37	170418.49	174423.56

2020-21 ನೇ ಸಾಲಿನ ಸಾವಯವ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ವರ್ಗವಾರು ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.166: 2020-21 ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ಸರಕುಗಳ ವರ್ಗವಾರು ಉತ್ಪಾದನೆ

ಕ್ರ. ಸಂ.	ವರ್ಗ	ಸಾವಯವ ಉತ್ಪಾದನೆ (ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್)
1	ಎಣ್ಣೆ ಬೀಜಗಳು	853754.86
2	ಫೈಬರ್	811007.77
3	ಸಕ್ಕರೆ	797627.60
4	ಧಾನ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ರಾಗಿ	321006.27
5	ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳು ಮತ್ತು ಮಸಾಲೆಗಳು	104820.81
6	ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯಗಳು	91039.63
7	ಔಷಧೀಯ ಸಸ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು	80533.52
8	ತಾಜಾ ಹಣ್ಣುಗಳು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳು	67350.21
9	ಚಹಾ	42120.79
10	ಕಾಫಿ	22401.54
11	ಹೂಗಳು	13191.48
12	ಒಣ ಹಣ್ಣುಗಳು	11499.82
13	ಮೇವು	11059.53
14	ಇತರೆ	5796.57
15	ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಆಹಾರ	4003.86
16	ಗೆಡ್ಡೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು	3134.76
	ಒಟ್ಟು	3240349.01

ಮೂಲ:https://apeda.gov.in/apedawebsite/organic/data.htm#certification_process_6_2021

3.4.7.2 ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪದ ವಿವರಗಳು

ಎ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಪಡೆದ ಸಾವಯವ ಹೂಡುವಳಿಗಳು

ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಮಾದರಿಗೊಳಪಡಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ಹತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಶಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟು 87 ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಗರಿಷ್ಠ (80.46%) ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ವಿವಿಧ ಸಾವಯವ ಹೂಡುವಳಿಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು, ಅದರಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು, ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 41.38 ರಷ್ಟು ಜನರು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಜೈವಿಕ ಶಿಲೀಂಧ್ರನಾಶಕಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಬೀದರ್, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಕಲಬುರ್ಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಎರೆಹುಳು ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್/ಫಾರ್ಮ್ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಶೇಕಡಾ 27.59 ರಷ್ಟು ಜನರು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಹಾಸನ ಮತ್ತು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 18.39 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಬೇವು/ಪೊಂಗಮಿಯಾ ಕೇಕ್ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ನೆರವು ಪಡೆದು ಜೈವಿಕ ಡೈಜೆಸ್ಟರ್/ಜೀವಾಮೃತ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಿ ಬಳಸಿರುತ್ತಾರೆ, ಜೊತೆಗೆ ರಾಸಾಯನಿಕ ಆಧಾರಿತ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಹೂಡುವಳಿ, ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳು ಮತ್ತು ಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬಳಸಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ 16 ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಪಡೆದ ಸಾವಯವ ಹೂಡುವಳಿಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.167 ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.167: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಪಡೆಯಲಾದ ಸಾವಯವ ಹೂಡುವಳಿಗಳು

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಜೈವಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳು		ಜೈವಿಕ-ಶಿಲೀಂಧ್ರನಾಶಕಗಳು		ಬೇವು/ಪೊಂಗಮಿಯಾ ಕೀಳುಗಳು		ಎರೆಹುಳು ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್/ತೋಟದ ಗೊಬ್ಬರ		ಬಯೋ ಡೈಜೆಸ್ಟರ್/ಜೀವಾಮೃತ		ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ	ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯ ಪ್ರದೇಶ (ಹೆ)	ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಸಂಖ್ಯೆ
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ			
ಬೀದರ್	-	-	-	-	-	-	2	100	-	-	2	3	1
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	-	-	36	51.43	14	20	20	28.57	-	-	70	191.55	7
ದಾವಣಗೆರೆ	2	100	-	-	-	-	-	-	-	-	2	5.57	1
ಧಾರವಾಡ	-	-	-	-	-	-	-	-	1	100	1	7	1
ಹಾಸನ	1	50	-	-	1	50	-	-	-	-	2	8.5	1
ಕಲಬುರಗಿ	-	-	-	-	-	-	2	100	-	-	2	3.75	1
ಕೋಲಾರ	-	-	-	-	1	100	-	-	-	-	1	1.5	1
ಮಂಡ್ಯ	-	-	-	-	-	-	-	-	3	100	3	5	1
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	-	-	-	-	-	-	-	-	2	100	2	5	1
ವಿಜಯಪುರ	-	-	-	-	-	-	-	-	2	100	2	8	1
ಒಟ್ಟು	3	3.45	36	41.38	16	18.39	24	27.59	8	9.20	87	238.87	16

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಶೇಕಡಾ= ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.168: ಬೆಳೆವಾರು ಪಡೆಯಲಾದ ಸಾವಯವ ಹೂಡುವಳಿಗಳು

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಅಡಿಕೆ	ಬಾಳೆ	ಕೋಕೋ	ತೆಂಗು	ಶುಂಠಿ	ದ್ರಾಕ್ಷಿ	ನಿಂಬೆ	ಮಾವು	ದಾಳಿಂಬೆ	ಟೊಮೆಟೊ	ಒಟ್ಟು
ಬೀದರ್					2						2
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	65	4	1								70
ದಾವಣಗೆರೆ	2										2
ಧಾರವಾಡ								1			1
ಹಾಸನ	2										2
ಕಲಬುರಗಿ							1		1		2
ಕೋಲಾರ										1	1
ಮಂಡ್ಯ				1						2	3
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	2										2
ವಿಜಯಪುರ						2					2
ಒಟ್ಟು	71	4	1	1	2	2	1	1	1	3	87
ಶೇಕಡಾ	81.61	4.60	1.15	1.15	2.30	2.30	1.15	1.15	1.15	3.45	100

ಬಹುಪಾಲು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಶೇಕಡಾ 81.61 ರಷ್ಟು ಅಡಿಕೆ ಕೃಷಿಗೆ, ಬಾಳೆಗೆ ಶೇಕಡಾ 4.60 ರಷ್ಟು, ಟೊಮೆಟೋಗೆ ಶೇಕಡಾ 3.45 ರಷ್ಟು, ಕೋಕೋ, ತೆಂಗು, ನಿಂಬೆ, ಮಾವು ಮತ್ತು ದಾಳಿಂಬೆಗೆ ಸಮಾನ ಶೇಕಡಾವಾರು, ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 1.15 ರಷ್ಟು, ಶುಂಠಿ ಮತ್ತು ದ್ರಾಕ್ಷಿಗೆ ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 2.30 ರಷ್ಟು ಸಹಾಯವನ್ನು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದಿಂದ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ತಿಳಿದು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಬಿ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ ಬೆಳೆ ಸರದಿ ಆಚರಣೆ

ಬೆಳೆ ಸರದಿ ಎನ್ನುವುದು ಋತುಗಳ ಅನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಬೆಳೆಗಳ ಸರಣಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ಆಚರಣೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೇಲಿನ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ಕೀಟ ಮತ್ತು ಕಳೆಗಳ ಒತ್ತಡ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಕೀಟ ಮತ್ತು ಕಳೆಗಳ ನಿರೋಧಕವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಸಂಭವನೀಯತೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು (68.97%) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವಿನ ನಂತರ ಬೆಳೆ ಸರದಿಯನ್ನು ಆಚರಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಸಣ್ಣ ಶೇಕಡಾವಾರು (31.03%) ಇದನ್ನು ಆಚರಿಸಿರುವುದನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತರಲ್ಲಿ, ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 82.86 ರಷ್ಟು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಬೆಳೆ ಸರದಿ ಅಳವಡಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.169: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಸರದಿ ಆಚರಣೆ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಹೌದು		ಇಲ್ಲ		ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	
ಬೀದರ್	2	100.00	-	-	2
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	12	17.14	58	82.86	70
ದಾವಣಗೆರೆ	2	100.00	-	-	2
ಧಾರವಾಡ	1	100.00	-	-	1
ಹಾಸನ	1	50.00	1	50	2
ಕಲಬುರಗಿ	1	50.00	1	50	2
ಕೋಲಾರ	1	100.00	-	-	1
ಮಂಡ್ಯ	3	100.00	-	-	3
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	2	100.00	-	-	2
ವಿಜಯಪುರ	2	100.00	-	-	2
ಒಟ್ಟು	27	31.03	60	68.97	87

ಸಿ. ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ಘಟಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು

ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕವು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಹೊಂದಿರುವ ಸಾವಯವ ಒಳಹರಿವಿನ ಅರಿವಿನ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು (62.50% ಅರಿತಿದ್ದಾರೆ), ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರು ಜೈವಿಕ ಕೀಟನಾಶಕಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಲೀಂಧ್ರನಾಶಕಗಳು (62.50%) ಮತ್ತು ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದ (68.75%) ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಿರಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರು (50.00%) ಜೈವಿಕ ಗೊಬ್ಬರದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.170: ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ಹೂಡುವಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು (ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಶೇಕಡಾವಾರು)

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಜೈವಿಕ ಗೊಬ್ಬರ		ಜೈವಿಕ ಕೀಟನಾಶಕಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಲೀಂಧ್ರನಾಶಕಗಳು		ಸಸ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ		ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರ		ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ
	ಹೌದು	ಇಲ್ಲ	ಹೌದು	ಇಲ್ಲ	ಹೌದು	ಇಲ್ಲ	ಹೌದು	ಇಲ್ಲ	
ಬೀದರ್	-	100	-	100	-	100	100	-	1
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	100	-	100		100	0	100	0.00	1
ದಾವಣಗೆರೆ	100	-	-	100	100	0	100	0	1
ಧಾರವಾಡ	-	100	-	100	-	100	100	0	1
ಹಾಸನ	-	100	-	100	-	100	100	0	1
ಕಲಬುರಗಿ	100	-	100	-	100	0	0.00	100	1
ಕೋಲಾರ	100	-	100	-	100	0	100	0	1
ಮಂಡ್ಯ	-	100	-	100	0	100	0.00	100	1
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	100	-	-	100	0	100	0.00	100	1
ವಿಜಯಪುರ	42.86	57.14	42.86	57.14	14.29	85.71	57.14	42.86	7
ಒಟ್ಟು	50	50	37.50	62.50	31.25	68.75	62.50	37.50	16

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಿಂದ ಬಹು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು

ಡಿ. ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿರಲು ಕಾರಣಗಳು

ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಸಾವಯವವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿರಲು ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳನ್ನು (ಬಹು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು) ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳದಿರಲು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ಕಾರಣಗಳನ್ನು (ಶೇಕಡಾದಲ್ಲಿ ರೈತರು) ಕೋಷ್ಟಕ 3.171 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು (68.75%) ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವಿನ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಒಂದು ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆರಂಭಿಕ ಕಡಿಮೆ ಇಳುವರಿ ಮತ್ತು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ಹೂಡುವಳಿಗಳ ಲಭ್ಯತೆಯಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಎಂದು ಶೇಕಡಾ 50 ರಷ್ಟು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಡಿಮೆ ಭೂಮಿ ಹಿಡುವಳಿ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಖರ್ಚು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಮಸ್ಯೆ ಇವುಗಳ ಸಮಾನ ಶೇಕಡಾವಾರು (37.50%) ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ನಿರ್ಬಂಧಿತ ಅಂಶಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಸಮಾನ ಸಂಖ್ಯೆಯ (18.75%) ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರು ಪ್ರೀಮಿಯಂ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿನ ತೊಂದರೆ ಮತ್ತು ಸಾವಯವ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುವಲ್ಲಿನ ತೊಂದರೆಗಳು ಕಾರಣವೆಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಬೀದರ್, ದಾವಣಗೆರೆ, ಹಾಸನ, ಕೋಲಾರ ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಭೂಹಿಡುವಳಿ ಇದಕ್ಕೆ ಗಮನಾರ್ಹ ಕಾರಣವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಧಾರವಾಡ, ಹಾಸನ, ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ನೂರರಷ್ಟು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರು ಹೆಚ್ಚಿನ ವೆಚ್ಚದ ತೊಡಗುವಿಕೆಯು ಕಾರಣವೆಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ, ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ತೊಂದರೆಯು ಹಾಸನ ಕಲಬುರಗಿ ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಇಳುವರಿಯು ಕಾರಣ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದ್ದು, ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಾರಣವು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬೀದರ್, ದಾವಣಗೆರೆ ಮತ್ತು ಹಾಸನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಬೆಲೆ ಪಡೆಯಲು ಇರುವ ಅಸಮರ್ಥತೆಯು ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಮಸ್ಯೆ ಒಂದು ಸವಾಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಮತ್ತು ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ಹೂಡುವಳಿಯು ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವಿನ ಕೊರತೆಯು ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಕಲಬುರಗಿ ಮತ್ತು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ/ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಅಸಮರ್ಪಕ ಲಭ್ಯತೆಯು ಕಾರಣವಾಗಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.171: ಸಾವಯವ ಸಾಗುವಳಿಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳದಿರಲು ಕಾರಣಗಳು (ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಶೇಕಡಾವಾರು)

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಕಡಿಮೆ ಭೂ ಹಿಡುವಳಿ	ಸಾವಯವ ಒಳಹರಿವಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೆಚ್ಚ	ಸಾವಯವ ಸ್ಥಿತಿ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟ	ಕಡಿಮೆ ಇಳುವರಿ ಮಟ್ಟ	ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಕಷ್ಟ/ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪ್ರವೇಶವಿಲ್ಲ	ಪ್ರಮುಖ ಬೆಲೆ ಪಡೆಯಲು ಕಷ್ಟ	ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಮಸ್ಯೆ	ಸಾವಯವ ಒಳಹರಿವಿನ ಲಭ್ಯತೆ ಇಲ್ಲ	ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವಿಲ್ಲ	ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು/ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದ ಅಸಮರ್ಪಕ ಲಭ್ಯತೆ	ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು
ಬೀದರ್	100	-	-	100	-	100	-	100	100	-	1
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	14.29	14.29	-	14.29	-	-	71.43	14.29	57.14	28.57	7
ದಾವಣಗೆರೆ	100	-	-	100	-	100	-	100	100	-	1
ಧಾರವಾಡ	-	100	-	100	-	-	-	100	100	-	1
ಹಾಸನ	100	100	100	100	-	100	100	100	100	-	1
ಕಲಬುರಗಿ	-	100	100	-	-	-	-	100	100	100	1
ಕೋಲಾರ	100	-	-	100	-	-	-	100	100	-	1
ಮಂಡ್ಯ	-	100	-	100	-	-	-	100	100	100	1
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	100	-	100	100	-	-	-	-	-	-	1
ವಿಜಯಪುರ	-	100	-	-	100.00	-	-	-	-	-	1
ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	37.50	37.50	18.75	50.00	6.25	18.75	37.50	50.00	68.75	25.00	16

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಿಂದ ಬಹು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು

3.4.7.3 ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ

ಸಾವಯವ ಬೆಳೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿ ನೆಡುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು. ಬಹುವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ, ಇದು ಸಸ್ಯ ಆಧಾರಿತ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಗಳ ನಡುವೆ ನೆಡಲಾದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು. ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ, ಇದು ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಬೆಳೆ ಸರದಿ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು. ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಗಳ ನಡುವೆ ಆವರಿಸಿದ ಬೆಳೆ (ಹಸಿರು ಗೊಬ್ಬರಗಳು), ಅಂತರ ಬೆಳೆ ಅಥವಾ ಇತರ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಸಸ್ಯ ಉತ್ಪಾದನಾ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು.

ಕೆಳಗಿನ ಖಂಡಿಕೆಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಸಹಾಯದ ನಂತರ ಮಾದರಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣು, ತರಕಾರಿ, ನೆಡುತೋಪು ಮತ್ತು ಸಾಂಬಾರ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ (ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ) ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಇದು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಿಂದ ಪಡೆದ ತುಲನಾತ್ಮಕ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಸಹ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೋಷ್ಟಕ 3.172 ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಗ್ರಹಿಕೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಒಟ್ಟಾರೆ ಹೆಚ್ಚಳವು ಶೇಕಡಾ 39.38 ರಷ್ಟಿದ್ದರೆ, ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವು ಶೇಕಡಾ 47.32 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳ ಪ್ರಕಾರ, ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆಯು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 50 ರಷ್ಟು ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ, ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 48.70 ರಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ. ಅಂತೆಯೇ, ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದ ಹೆಚ್ಚಳವು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 98.20 ರಷ್ಟು ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇರುತ್ತದೆ. ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 47.38 ರಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ

ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಲ್ಲಿ, ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಒಟ್ಟಾರೆ ಹೆಚ್ಚಳವು ಶೇಕಡಾ 22.34 ರಷ್ಟಿದ್ದರೆ, ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವು ಶೇಕಡಾ 22.85 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಹೆಚ್ಚಳವು ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 33.15 ರಷ್ಟು ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಳವು ವಿಜಯಪುರದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 50 ರಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.172: ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ಸಾಗುವಳಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು						ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು					
	ಉತ್ಪಾದಕತೆ (ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್)			ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ (ರೂ./ಹೆಕ್ಟೇರ್)			ಉತ್ಪಾದಕತೆ (ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್)			ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ (ರೂ./ಹೆಕ್ಟೇರ್)		
	ಮೊದಲು	ನಂತರ	% ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	% ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	% ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	% ಬದಲಾವಣೆ
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	3.10	4.65	50.00	50969	101020	98.20	5.7	7.44	30.53	24800	26177	5.55
ಧಾರವಾಡ	5.30	6.47	22.08	74100	88802	19.84	1.55	1.65	6.45	99200	111600	13.00
ಕಲಬುರಗಿ	4.90	6.70	36.74	139378.6	172606	23.84	3.71	4.94	33.15	92625	104975	13.33
ವಿಜಯಪುರ	2.30	3.42	48.70	123500	182015	47.38	12.35	16.06	30.04	247000	370500	50.00
ಸರಾಸರಿ	3.90	5.31	39.38	96987	136111	47.32	6.53	8.38	22.34	115906	153313	22.85

ಕೋಷ್ಟಕ 3.173: ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ಸಾಗುವಳಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರ ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು						ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು					
	ತರಕಾರಿಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ (ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್)			ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ (ರೂ./ಹೆಕ್ಟೇರ್)			ತರಕಾರಿಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ (ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್)			ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ (ರೂ./ಹೆಕ್ಟೇರ್)		
	ಮೊದಲು	ನಂತರ	% ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	% ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	% ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	% ಬದಲಾವಣೆ
ಕೋಲಾರ	11.50	15.37	33.65	74100	102642	38.52	12.35	14.20	14.98	61750	71013	15.00
ಮಂಡ್ಯ	11.10	13.89	25.13	80275	105798	31.79	12.35	17.30	40.00	111150	135850	22.22
ಸರಾಸರಿ	11.30	14.63	29.39	77188	104220	35.16	12.35	15.75	27.50	86450	103431.5	18.61

ಕೋಷ್ಟಕ 3.173 ರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಕೋಲಾರ ಮತ್ತು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ ತರಕಾರಿಗಳ ಬೆಳೆ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ, ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಹೆಚ್ಚಳವು ಒಟ್ಟಾರೆ ಶೇಕಡಾ 29.39 ರಷ್ಟಿದ್ದರೆ, ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವು ಶೇಕಡಾ 35.16 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆಯು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು ಶೇಕಡಾ 27.50 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವು ಶೇಕಡಾ 18.61 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ದತ್ತಾಂಶಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ, ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರಗಳು ಮತ್ತು ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ರಾಸಾಯನಿಕಗಳ ಸಾಕಷ್ಟು ಬಳಕೆಯಾಗಿರಬಹುದು, ಅಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಕ ಇಳುವರಿ ಮಟ್ಟವು ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಹಣ್ಣುಗಳು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ವಿವರವಾಗಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಎರಡು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಕೆಳಗಿನ ವೆಚ್ಚದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ (ಕೋಷ್ಟಕ 3.174). ಆರಂಭದಲ್ಲಿ, ಅಜೈವಿಕ ಕೃಷಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯಿಂದ ಬರುವ ಆದಾಯವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಇಳುವರಿ ಸ್ಥಿರತೆಗೆ ಕನಿಷ್ಠ 4-5 ವರ್ಷಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇಳುವರಿಯು ಸ್ಥಿರಗೊಂಡ ನಂತರ ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆಗೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶಗಳು ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತವೆ. ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಗಾಗಿ ಜಮೀನಿನ ಕ್ಷೇತ್ರ ಗೊಬ್ಬರ, ಎರೆಹುಳು ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್, ಬೇವಿನ ಹಿಂಡಿ, ಹಸಿರು ಗೊಬ್ಬರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೆಚ್ಚದಿಂದಾಗಿ ಕೃಷಿ ವೆಚ್ಚವು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯ ಪರೋಕ್ಷ ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ ಪ್ರಯೋಜನಗಳಲ್ಲಿ ವರ್ಧಿತ ಮಣ್ಣಿನ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಫಲವತ್ತತೆ, ಸುಧಾರಿತ ನೀರಿನ ಹಿಡುವಳಿ ಇವುಗಳು ಸೇರಿರುತ್ತವೆ. ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಯ ಚಟುವಟಿಕೆ ಮತ್ತು ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳು ಮತ್ತು ಕೀಟನಾಶಕಗಳ ಮೇಲಿನ ಖರ್ಚು ಕ್ರಮೇಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.174: ಸಾವಯವ ಮತ್ತು ಅಜೈವಿಕ ಸಾಗುವಳಿಯ ಮೂಲಕ ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಆರ್ಥಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ (ಮಾವು)

ಕ್ರ. ಸಂ.	ವಿವರಗಳು	ಸಾವಯವ	ಅಜೈವಿಕ
1	ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ಕೃಷಿ ವೆಚ್ಚ (ರೂ.)	133120	79756
2	ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ಇಳುವರಿ (ಟನ್‌ಗಳು)	10	10.28
3	ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ (@ರೂ. 17.50/ ಕೆಜಿ.)	175000	179816
4	ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ (ರೂ.)	41880	100060
5	ಲಾಭದ ವೆಚ್ಚದ ಅನುಪಾತ	1.31	2.25

ತರಕಾರಿಗಳು (ಟೊಮ್ಯಾಟೊ)

ಕ್ರ. ಸಂ.	ವಿವರಗಳು	ಸಾವಯವ	ಅಜೈವಿಕ
1	ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ಕೃಷಿ ವೆಚ್ಚ (ರೂ.)	184700	168287
2	ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ಇಳುವರಿ (ಟನ್‌ಗಳು)	31	35
3	ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ (@ರೂ. 10/ ಕೆಜಿ)	310000	350000
4	ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ (ರೂ.)	125300	181713
5	ಲಾಭದ ವೆಚ್ಚದ ಅನುಪಾತ	1.68	2.08

ಕೋಷ್ಟಕ 3.175: ಸಾವಯವ ಸಾಗುವಳಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರ ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು						ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು					
	ಉತ್ಪಾದಕತೆ (ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್)			ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ (ರೂ./ಹೆಕ್ಟೇರ್)			ಉತ್ಪಾದಕತೆ (ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್)			ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ (ರೂ./ಹೆಕ್ಟೇರ್)		
	ಮೊದಲು	ನಂತರ	% ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	% ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	% ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	% ಬದಲಾವಣೆ
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	0.71	0.76	7.40	114501	130023	13.56	1.21	1.44	18.62	132336	160098	20.98
ದಾವಣಗೆರೆ	0.54	0.74	37.00	134442	224070	66.67	1.98	2.59	31.25	59280	77805	31.25
ಹಾಸನ	0.09	0.11	20.51	17496	20995	20.00	12	15	25.00	100000	150000	50.00
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	2.57	3.19	24.00	360208	418528	16.19	1.98	2.47	25.00	59280	74100	25.00
ಸರಾಸರಿ	0.98	1.20	22.23	156662	198404	29.11	1.72	2.17	24.96	83632	115501	31.81

ಕೋಷ್ಟಕ 3.175 ರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಂತೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ದಾವಣಗೆರೆ, ಹಾಸನ ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ಮಾದರಿಗೊಳಪಡಿಸಿದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ, ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಒಟ್ಟಾರೆ ಹೆಚ್ಚಳವು ಶೇಕಡಾ 22.23 ರಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವು ಶೇಕಡಾ 29.11 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿರುತ್ತವೆ, ಅಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು ಶೇಕಡಾ 37.00 ರಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವು ಶೇಕಡಾ 66.67 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಲ್ಲಿ, ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಲ್ಲಿನ ಒಟ್ಟಾರೆ ಹೆಚ್ಚಳವು ಶೇಕಡಾ 24.96 ರಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವು ಶೇಕಡಾ 31.81 ರಷ್ಟು ಆಗಿದ್ದು ಇದು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಹೆಚ್ಚಳವು ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 31.25 ರಷ್ಟು ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿದ್ದು, ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 50.00 ರಷ್ಟು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವು ಅತ್ಯಧಿಕ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.176: ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ಸಾಗುವಳಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರ ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು						ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು					
	ಉತ್ಪಾದಕತೆ (ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್)			ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ (ರೂ./ಹೆಕ್ಟೇರ್)			ಉತ್ಪಾದಕತೆ (ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್)			ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ (ರೂ./ಹೆಕ್ಟೇರ್)		
	ಮೊದಲು	ನಂತರ	% ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	% ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	% ಬದಲಾವಣೆ	ಮೊದಲು	ನಂತರ	% ಬದಲಾವಣೆ
ಬೀದರ್	11.20	12.80	14.29	370500	443571	19.72	6.175	6.92	12.00	61750	69160	12.00
ಸರಾಸರಿ	11.20	12.80	14.29	370500	443571	19.72	6.18	6.92	12.00	61750	69160	12.00

ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಿಂದ ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ, ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಹೆಚ್ಚಳವು ಶೇಕಡಾ 12.80ರಷ್ಟಿದ್ದರೆ, ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವು ಶೇಕಡಾ 19.72 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಲ್ಲಿನ ಶೋಧನೆಗಳು ಒಂದೇ ರೀತಿಯದ್ದಾಗಿದ್ದವು, ಇವರಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು ಶೇಕಡಾ 12 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿನ ಹೆಚ್ಚಳವು ಶೇಕಡಾ 12.00 ರಷ್ಟಿದ್ದು ಇದು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

3.4.7.4 ಅಂತರದಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ - ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ

ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕ 3.177 ನ್ನು ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವ ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಉತ್ತಮ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಾವಯವ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುವುದರಿಂದ, ಈ ಬೆಳೆ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಏರಿಕೆಯು ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.177: ಅಂತರದಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ - ಸಾವಯವ ಸಾಗುವಳಿಯ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ (ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್)

ಬೆಳೆ	ಅವಧಿ	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು	ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು	ವ್ಯತ್ಯಾಸ	ಅಂತರದಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ
ಹಣ್ಣುಗಳು	ಮೊದಲು	3.55	12.55	-9.00	-2.52
	ನಂತರ	5.03	16.55	-11.52	
		1.48	4.00	-2.52	
ನೆಡುತೋಪುಗಳು	ಮೊದಲು	0.74	1.38	-0.64	-0.23
	ನಂತರ	0.80	1.67	-0.87	
		0.06	0.29	-0.23	
ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳು	ಮೊದಲು	5.56	6.17	-0.61	0.10
	ನಂತರ	6.40	6.91	-0.51	
		0.84	0.74	0.10	
ತರಕಾರಿಗಳು	ಮೊದಲು	11.25	14.46	-3.21	-0.91
	ನಂತರ	14.39	18.51	-4.12	
		3.14	4.05	-0.91	
ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ (ರೂ./ಹೆಕ್ಟೇರ್)					
ಹಣ್ಣುಗಳು	ಮೊದಲು	89304	247000	-157696	-79234
	ನಂತರ	133569	370500	-236931	
		44266	123500	-79234	
ನೆಡುತೋಪುಗಳು	ಮೊದಲು	119251	116101	3150	-8625
	ನಂತರ	135924	141399	-5475	
		16673	25298	-8625	
ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳು	ಮೊದಲು	370500	61750	-0.61	0.1
	ನಂತರ	443571	69160	-0.51	
		73071	7410	0.1	
ತರಕಾರಿಗಳು	ಮೊದಲು	78217	127043	-3.21	-0.91
	ನಂತರ	104746	150876	-4.12	
		26530	23833	-0.91	

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಮೊದಲು = ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲು

ನಂತರ = ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ

ಬಿ. ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ಪೂರೈಕೆ ಮತ್ತು ಕೀಟ/ರೋಗ ನಿಯಂತ್ರಣ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.178: ಸಾವಯವ ಸಾಗುವಳಿಯ ಮೂಲಕ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ಅಗತ್ಯತೆಯ ಪೂರೈಕೆ ಮತ್ತು ಕೀಟಗಳು ಮತ್ತು ರೋಗಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಕುರಿತು ಅಭಿಪ್ರಾಯ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ತೃಪ್ತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ		ಸರಾಸರಿ ಇರುತ್ತದೆ		ತೃಪ್ತಿಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ		ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	
ಬೀದರ್	1	50.00	1	50.00	-	-	2
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	52	74.29	18	25.71	-	-	70
ದಾವಣಗೆರೆ	2	100.00	-	-	-	-	2
ಧಾರವಾಡ	-	-	1	100.00	-	-	1
ಹಾಸನ	1	50.00	1	50.00	-	-	2
ಕಲಬುರಗಿ	1	50.00	-	-	1	50.00	2
ಕೋಲಾರ	1	100.00	-	-	-	-	1
ಮಂಡ್ಯ	2	66.67	1	33.33	-	-	3
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	-	-	2	100.00	-	-	2
ವಿಜಯಪುರ	2	100.00	-	-	-	-	2
ಒಟ್ಟು	62	71.26	24	27.59	1	1.15	87

ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ ನಂತರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಪೂರೈಸುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೀಟ/ರೋಗವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕ 3.178 ತಿಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಬಹುಪಾಲು, ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 71.26 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ತೃಪ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ಶೇಕಡಾ 27.59 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಸರಾಸರಿ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಕಲಬುರಗಿಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಒಬ್ಬ ಫಲಾನುಭವಿ ಮಾತ್ರ ಅಸಮಾಧಾನ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಸಿ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಸಾವಯವ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು

ಕೋಷ್ಟಕ 3.179: ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರ ಉತ್ಪನ್ನದ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಜೈವಿಕ ಡೈಜಿಸ್ಟರ್		ಜೀವಾಮೃತ		ಎರೆಹುಳು ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್		ಹೊಲದ ಗೊಬ್ಬರ		ಸಂದರ್ಶಿಸಲಾದ ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	
ಬೀದರ್	-	-	-	-	2	100	-	-	2
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	4	5.71	12	17.14	2	2.86	46	65.71	70
ದಾವಣಗೆರೆ	2	100	1	50	2	100	1	50	2
ಧಾರವಾಡ	1	100	-	-	-	-	-	-	1
ಹಾಸನ	-	-	-	-	-	-	2	100	2
ಕಲಬುರಗಿ	-	-	1	50	1	50	-	-	2
ಕೋಲಾರ	-	-	1	100	-	0	-	-	1
ಮಂಡ್ಯ	1	33.33	-	-	2	66.67	-	-	3
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	2	100	2	100	-	-	-	-	2
ವಿಜಯಪುರ	2	100	2	100	-	-	-	-	2
ಒಟ್ಟು	12	13.79	19	21.84	9	10.34	49	56.32	87

*ಸಾವಯವ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಬಹು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು ಶೇಕಡಾ= ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ

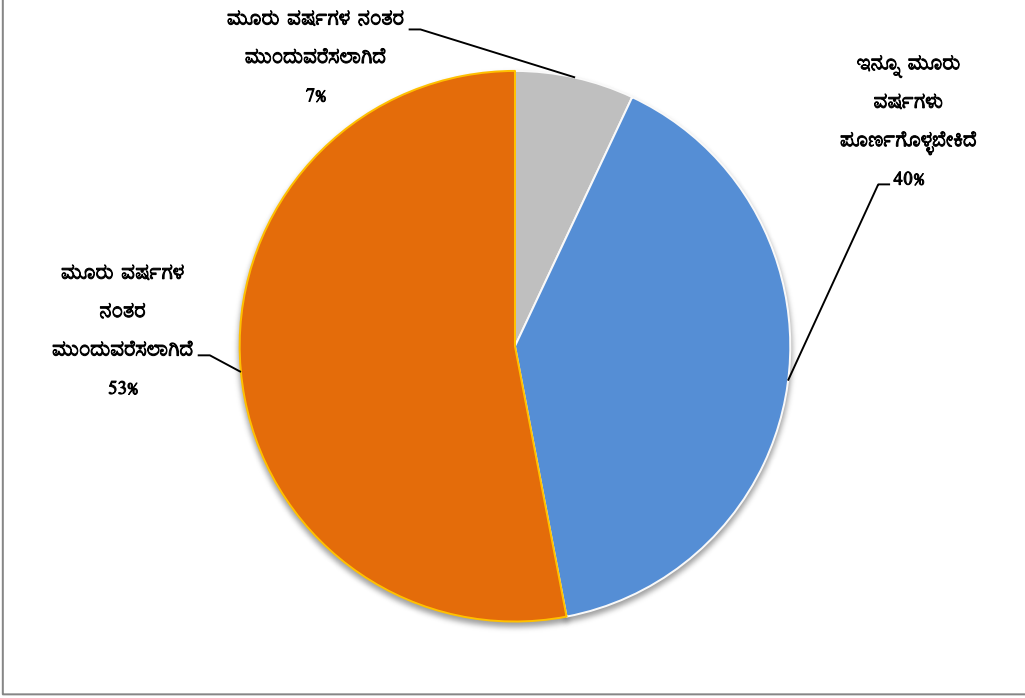
ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕ 3.179 ಇದು ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರ ಉತ್ಪನ್ನದ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಒಟ್ಟಾರೆ ಬಹುಪಾಲು ಶೇಕಡಾ 56.32 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಹೊಲದ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಶೇಕಡಾ 21.84 ರಷ್ಟು ಜೀವಾಮೃತವನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಶೇಕಡಾ 13.79 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಜೈವಿಕ ಡೈಜೆಸ್ಟರ್‌ನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 10.34 ರಷ್ಟು ಎರೆಹುಳು ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಸಾವಯವ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಡಿ. ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯ ಮುಂದುವರಿಕೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು

ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.180 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.180: ಮೂರು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಸಾವಯವ ಸಾಗುವಳಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸುತ್ತಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿದೆ (ಇನ್ನೂ 3 ವರ್ಷಗಳು ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ)		3 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಮುಂದುವರಿಸಲಾಗಿದೆ		3 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ		ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	
ಬೀದರ್	-	-	1	50.00	1	50.00	2
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	32	45.71	36	51.43	2	2.86	70
ದಾವಣಗೆರೆ	-	-	2	100.00	-	-	2
ಧಾರವಾಡ	-	-	1	100.00	-	-	1
ಹಾಸನ	-	-	-	-	2	100.00	2
ಕಲಬುರಗಿ	1	50.00	-	-	1	50.00	2
ಕೋಲಾರ	-	-	1	100.00	-	-	1
ಮಂಡ್ಯ	2	66.67	1	33.33	-	-	3
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	-	-	2	100.00	-	-	2
ವಿಜಯಪುರ	-	-	2	100.00	-	-	2
ಒಟ್ಟು/ ಸರಾಸರಿ	35	40.23	46	52.87	6	6.90	87

ಚಿತ್ರ 3.6: ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಸಾವಯವ ಸಾಗುವಳಿಯ ಮುಂದುವರಿಕೆ

ಇ. ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು - ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಗ್ರಹಿಕೆ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವಿನ ನಂತರ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಅನುಸರಿಸಿದ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯ ಮುಂದುವರಿಕೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕ 3.180 ತಿಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಬಹುಪಾಲು, ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 52.87 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದ್ದಾರೆ, ಶೇಕಡಾ 40.23 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆದ ನಂತರ ಇದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಶೇಕಡಾ 6.90 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮುಂದುವರಿಯಲು ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯ ಮುಂದುವರಿಕೆಯನ್ನು ಚಿತ್ರ 3.6 ತೋರಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.181: ಸಾವಯವ ಸಾಗುವಳಿಯ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಕುರಿತು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಗ್ರಹಿಕೆ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಮಣ್ಣಿನ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಫಲವತ್ತತೆಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ		ರುಚಿ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ		ಕೀಟನಾಶಕಗಳು ಮತ್ತು ರಾಸಾಯನಿಕಗಳ ಅವಶೇಷಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿತೆ		ಕೀಟನಾಶಕ/ಶಿಲೀಂಧ್ರನಾಶಕ/ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಮೇಲಿನ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಕಡಿತೆ		ಇಳುವರಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರತೆ		ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	
ಬೀದರ್	1	50	1	50	2	100	-	-	1	50	2
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	70	100	69	98.57	70	100	70	100	68	97.14	70
ದಾವಣಗೆರೆ	2	100	2	100	2	100	2	100	2	100	2
ಧಾರವಾಡ	1	100	1	100	1	100	1	100	1	100	1
ಹಾಸನ	2	100	2	100	1	50	1	50	1	50	2
ಕಲಬುರಗಿ	1	50	2	100	1	50	2	100	1	50	2
ಕೋಲಾರ	1	100	1	100	1	100	1	100	1	100	1
ಮಂಡ್ಯ	3	100	3	100	3	100.00	3	100	3	100	3
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	2	100.00	2	100	2	100	2	100	2	100	2
ವಿಜಯಪುರ	2	100	2	100	2	100	2	100	2	100	2
ಒಟ್ಟು	85	97.70	85	97.70	85	97.70	84	96.55	82	94.25	87

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಬಹು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು

ಶೇಕಡಾ: ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.181 ಇದು ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಗ್ರಹಿಕೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯು ರೈತರಿಗೆ ಹಲವಾರು ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ, ಆದರೂ ಕೆಲವು ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 97.70 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮಣ್ಣಿನ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಫಲವತ್ತತೆ, ಸುಧಾರಿತ ರುಚಿ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ ಮತ್ತು ಕೀಟನಾಶಕಗಳು ಮತ್ತು ರಾಸಾಯನಿಕಗಳ ಅವಶೇಷಗಳ ಕಡಿತೆಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 96.55 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 94.25 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕೀಟನಾಶಕಗಳು/ಶಿಲೀಂಧ್ರನಾಶಕಗಳು/ಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ಇಳುವರಿ ಸ್ಥಿರತೆಯ ಮೇಲಿನ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಕಡಿತೆವಾಗಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

3.4.7.5 ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ

ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ಸಾವಯವ ಎಂದರೆ ಸಾವಯವ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಾವಯವ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ/ಅಥವಾ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನದಂಡದ ಪ್ರಕಾರ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಿಸುವುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೃಷಿ ಹೊಲವನ್ನು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕದಿಂದ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಗೆ ಬದಲಾಯಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದನ್ನು ಪರಿವರ್ತನೆ ಅಥವಾ ಬದಲಾವಣೆ ಎಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಸಾವಯವ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಆರಂಭ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಸಾವಯವ ಎಂದು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸುವ ನಡುವಿನ ಸಮಯವನ್ನು ಪರಿವರ್ತನೆ ಅವಧಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಾವಯವ ಉತ್ಪಾದನೆಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಚಿವಾಲಯ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಾವಯವ ಉತ್ಪಾದನಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಮಾನದಂಡಗಳು, ತಪಾಸಣೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮಾನ್ಯತೆಗಾಗಿ ಮಾನದಂಡಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಾವಯವ ಲೋಗೋ ಮತ್ತು ಇತರ ನಿಯಮಗಳ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಇದು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಸಾವಯವ ಉತ್ಪಾದನೆಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಚಿವಾಲಯವು ರೂಪಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಸಾವಯವ ಉತ್ಪಾದನೆಗಾಗಿ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಅದರ ಸಾವಯವ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಮಾನದಂಡಗಳು ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಾವಯವ ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ಗುರುತಿನ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಸಾವಯವ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

- ಅವರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಪ್ರೀಮಿಯಂ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು
- ವೇಗವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಸ್ಥಳೀಯ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗುವುದು.
- ಸ್ಥಳೀಯ ಆರ್ಥಿಕತೆಗೆ ಬೆಂಬಲ ದೊರೆಯುವುದು.
- ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಹಣ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಹಾಯವನ್ನು ಲಭ್ಯವಾಗುವುದು.
- ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗುವುದು.

ಎ. ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ಸಾವಯವ ರೈತರ ವಿವರಗಳು

ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಘಟಕದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಪೈಕಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 35 ಫಲಾನುಭವಿಗಳು (40.23%) ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸಾವಯವ ಪ್ರಮಾಣ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರವು ಒಂದು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಮಾನ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆ, ಮೆಣಸು, ಕೋಕೋ ಮತ್ತು ಬಾಳೆ ಸೇರಿವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರೈತರು ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಶೇಕಡಾ ನೂರರಷ್ಟು ರೈತರು ಅಡಿಕೆಗೆ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣವನ್ನು ಪಡೆದರೆ, ಶೇಕಡಾ 94.29 ರಷ್ಟು ರೈತರು ಕೋಕೋಗೆ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು

ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಂತರದಲ್ಲಿ ಕಾಳು ಮೆಣಸು ಮತ್ತು ಬಾಳೆಹಣ್ಣು ಇವುಗಳಿಗೆ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ ಕೇವಲ ಒಬ್ಬ ಫಲಾನುಭವಿ ತೆಂಗು ಬೆಳೆಗೆ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕ 3.182 ಬೆಳೆವಾರು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿರುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.182: ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾದ ಬೆಳೆವಾರು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ

ಬೆಳೆ ಹೆಸರು	ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ರೈತರ ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ
ಅಡಿಕೆ	35	100.00
ಕಾಳು ಮೆಣಸು	25	71.43
ಕೋಕಾ	33	94.29
ಬಾಳೆ	25	71.43
ತೆಂಗು	1	2.86

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ರೈತರಿಗೆ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಿದ ಬಹು ಬೆಳೆಗಳು

ಸಾವಯವ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಶೇಕಡಾ ನೂರರಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ರಾಸಾಯನಿಕ ಆಧಾರಿತ ಕೃಷಿಯಷ್ಟೇ ಇಳುವರಿ ಮತ್ತು ಬೆಲೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ಎಲ್ಲ ರೈತರು ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

3.4.7.6 ರೈತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು

ಎ. ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯ

ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಪೈಕಿ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಬಿ. ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವಿನಿಂದ ಪಡೆದ ತೃಪ್ತಿ

ಶೇಕಡಾ 65.71 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವಿನಿಂದ ತೃಪ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ಶೇಕಡಾ 37.14 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಸರಾಸರಿ ತೃಪ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೋಷ್ಟಕ 3.183 ಇದು ಸಾವಯವ ಸಾಗುವಳಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಸಿ. ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸವಾಲುಗಳು

ಕೋಷ್ಟಕ 3.183: ಸಾವಯವ ಸಾಗುವಳಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸವಾಲುಗಳು (ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ)

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ನೆರೆಹೊರೆಯ ಕೃಷಿಯಿಂದ ಮಾಲಿನ್ಯ		ನಿಧಾನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ		ಕಡಿಮೆ ಇಳುವರಿ		ಕಡಿಮೆ ಗುಣಮಟ್ಟ		ಪ್ರೀಮಿಯಂ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನದ ಮಾರಾಟವು ಕಷ್ಟ		ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	
ಬೀದರ್	-	-	2	100	-	-	-	-	-	-	2
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	5	7.14	30	42.86	20	28.57	4	5.71	11	15.71	70
ದಾವಣಗೆರೆ	-	-	1	50	1	50	-	-	-	-	2
ಧಾರವಾಡ	-	-	-	-	1	100	-	-	-	-	1
ಹಾಸನ	-	-	-	-	1	50	-	-	1	50	2
ಕಲಬುರಗಿ	-	-	-	-	-	-	-	-	2	100	2
ಕೋಲಾರ	-	-	-	-	-	-	1	100	-	-	1
ಮಂಡ್ಯ	-	-	1	33.33	1	33.33	-	-	1	33.33	3
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	-	-	1	50	1	50	-	-	-	-	2
ವಿಜಯಪುರ	-	-	1	50	1	50	-	-	-	-	2
ಒಟ್ಟು	5	5.75	36	41.38	26	29.89	5	5.75	15	17.24	87

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಬಹು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು ಶೇಕಡಾ= ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ

ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯ ಹಲವಾರು ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಹೊರತಾಗಿಯೂ, ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಕೆಲವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿವೆ. ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ಇದು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 41.38 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಶೇಕಡಾ 29.89 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ರಾಸಾಯನಿಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕೃಷಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಕಡಿಮೆ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಪ್ರೀಮಿಯಂ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆ ಇರುವುದು ಶೇಕಡಾ 17.24 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ, ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ರೈತರಿಂದ ಉಂಟಾದ ಮಾಲಿನ್ಯವು ಮಣ್ಣಿನ ಸಾವಯವ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಸವಾಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 5.75 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಡಿ. ಸಾವಯವ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳು

ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರೈತರನ್ನು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಿದ ಎರಡು ಸಾವಯವ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಸಂಕಿಪ್ತವಾಗಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಎರಡು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸಾವಯವ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ಸಂಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಮೆ. ಅದಿತಿ ಸಾವಯವ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ಏಜೆನ್ಸಿ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಎರಡೂ

ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಸಚಿವಾಲಯದ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಆಹಾರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ರಫ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತವೆ.

ಇ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸಾವಯವ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ಸಂಸ್ಥೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಬೀಜ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು 1974 ರಲ್ಲಿ ಬೀಜ ಕಾಯ್ದೆ 1966 ರ ಸೆಕ್ಷನ್-8 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಿದ ಬೀಜಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಉದ್ದೇಶಗಳೊಂದಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘಗಳ ನೋಂದಣಿ ಅಧಿನಿಯಮ 1960 ರ ಸೆಕ್ಷನ್ 8ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೋಂದಾಯಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಜನವರಿ 1975 ರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಾರಂಭ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ. ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಮಣ್ಣು, ಗಾಳಿ ಮತ್ತು ನೀರು ಕೃಷಿ ಸಮುದಾಯದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರೈತ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಮತ್ತು ರಾಸಾಯನಿಕ ಅವಶೇಷಗಳಿಲ್ಲದ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯಕರ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ. ಗ್ರಾಹಕರ ನಡುವೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಸಾವಯವ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸಾವಯವ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ಸಂಸ್ಥೆ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಸಾವಯವ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ವಿಭಾಗವನ್ನು ಮೊದಲಿಗೆ ಸರ್ಕಾರವು ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಬೀಜ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜನವರಿ 2013³³ ರಲ್ಲಿ "ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಬೀಜ ಮತ್ತು ಸಾವಯವ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ಸಂಸ್ಥೆ" ಬೆಂಗಳೂರು ಎಂದು ಮರುನಾಮಕರಣ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಎಫ್. ಅದಿತಿ ಆರ್ಗ್ಯಾನಿಕ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಏಜೆನ್ಸಿ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್

ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಕಛೇರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಅದಿತಿ ಆರ್ಗ್ಯಾನಿಕ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಶನ್ ಏಜೆನ್ಸಿ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್, ಒಂದು ದಶಕದಿಂದ ಸಾವಯವ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ವಾಣಿಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಸಚಿವಾಲಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಆಹಾರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ರಫ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಮೂಲಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನ್ಯತೆ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಸಾವಯವ ಉತ್ಪಾದನೆಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದಿರುತ್ತದೆ.

ಜಿ. ಸಾವಯವ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಹಂತಗಳು

- ಗ್ರಾಹಕರ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವುದು
- ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುವುದು
- ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಕೊಯ್ಲುಗಾಗಿ ರೈತರು/ಗುಂಪು ಅನುಸರಿಸುವ ವಿಧಾನದೊಂದಿಗೆ ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿದ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವುದು

³³ <https://kssoca.karnataka.gov.in/page/About+Us/en>

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

- ಈ ಗುಂಪುಗಳು/ಸಂಘಗಳು ಗುಂಪಿನ ವಿವರಗಳಾದ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ, ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ, ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ, ಪ್ಯಾನ್ ಸೇರಿದಂತೆ, ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವುದು
- ಏಜೆನ್ಸಿಯಿಂದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಾವಯವ ನಿರ್ವಹಣಾ ಯೋಜನೆಯ ಸ್ವಯಂ-ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ನಡೆಸುವುದು
- ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಆಹಾರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ರಫ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ ಟ್ರಾಸೆನೆಟ್ ಪೋರ್ಟಲ್‌ನಲ್ಲಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ನಮೂದಿಸುವುದು
- ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಸ್ಥಳ ಪರಿಶೀಲನೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು
- ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡುವುದು
- ಯಶಸ್ವಿ ರೈತ/ಗುಂಪಿಗೆ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರದ ವಿತರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು

ಹೆಚ್. ರೈತರು ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಮೊದಲು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳು

- ಮಣ್ಣು ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸುವುದು
- ಸಾವಯವ ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ಹೂಡುವಳಿಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು (ಬೀಜಗಳು, ಕಸಿ ಮಾಡುವಿಕೆ, ಮೊಳಕೆಯೊಡೆಯುವಿಕೆ ಇತ್ಯಾದಿ)
- ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕ/ಕೀಟನಾಶಕವನ್ನು ಬಳಸದಿರುವುದು
- ಅಜೈವಿಕ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಬಳಸದಿರುವುದು
- ಸ್ವಂತ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್/ಹಸಿರು ಗೊಬ್ಬರ/ಹೊಲದ ಗೊಬ್ಬರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು.

ಐ. ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಪರಿವರ್ತನೆ ಅವಧಿ

- 3 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ದೀರ್ಘಕಾಲಿಕ ಬೆಳೆಗಳು
- 2 ವರ್ಷಗಳ ವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳೆಗಳು

ಜೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸಾವಯವ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ಸಂಸ್ಥೆಯು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಾಲ್ಕು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣವನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಶಿರಸಿಯಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವ ಕೆಎಸ್‌ಎನ್ ಇಕೋ ಪ್ರೊಡ್ಯೂಸರ್ ಕಂಪನಿ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಇದು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ರೈತರನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು, ಮಣ್ಣು ಪರೀಕ್ಷೆ, ಗುಂಪು ರಚನೆ, ತರಬೇತಿ, ರೈತರಿಗೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವೃದ್ಧಿ, ಏಜೆನ್ಸಿಯಿಂದ ಸಾವಯವ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ಪಡೆಯಲು ಅನುಕೂಲ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯು ನಾಲ್ಕು ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ಆಂತರಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರವನ್ನು ನೀಡಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ಗುಂಪು 55 ರಿಂದ 60 ರೈತರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. 2016-17 ರಿಂದ

2018-19 ರವರೆಗೆ ಒಟ್ಟು 230 ರೈತರು ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿ ಗುಂಪಿಗೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಶುಲ್ಕ ರೂ. 25000 ಜಿಎಸ್‌ಟಿಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯಧನವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ನವೀಕರಣ ಶುಲ್ಕಗಳು ಸಹ ಒಂದೇ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣದ ಸಿಂಧುತ್ವವು ವರ್ಷವಿಡೀ ಇರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ, ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣದ ನವೀಕರಣಕ್ಕೆ ಅಂತರವಿದ್ದಲ್ಲಿ, ರೈತರು ಅಥವಾ ರೈತರ ಗುಂಪು ಹೊಸ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಮೆ. ಅದಿತಿ ಇವರು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೊಸನಗರ ಮತ್ತು ಸಾಗರ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಡಿ ಸಾವಯವ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಸೋಶಿಯಲ್ ವಾರಿಯರ್ ಆರ್ಗನೈಸೇಶನ್ ರೂರಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆಯು, ತಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ರೈತರನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು, ಮಣ್ಣು ಪರೀಕ್ಷೆ, ಗುಂಪು ರಚನೆ, ತರಬೇತಿ, ರೈತರಿಗೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ವೃದ್ಧಿ, ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಸಾವಯವ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅನುಕೂಲ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಮೆ. ಅದಿತಿ ಆಂತರಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ಪ್ರಮಾಣಪತ್ರಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ಗುಂಪು 70 ರಿಂದ 150 ರೈತರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟು 353 ರೈತರು ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ 191 ರೈತರು 2 ನೇ ವರ್ಷದೊಳಗಿನವರು (100 ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಮತ್ತು ಉಳಿದ 162 ರೈತರು 1 ನೇ ವರ್ಷದೊಳಗಿನವರು (100 ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿ ಗುಂಪಿಗೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಶುಲ್ಕ ರೂ. 20,000 ಆಗುತ್ತದೆ. (ಜಿಎಸ್‌ಟಿ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ), ಇದನ್ನು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯಧನವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ನವೀಕರಣ ಶುಲ್ಕಗಳು ಸಹ ಒಂದೇ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣದ ಸಿಂಧುತ್ವವು ಒಂದು ವರ್ಷ ಅವಧಿಯದಾಗಿದ್ದು, ಶುಲ್ಕವು ಕಡಿಮೆಯಿದ್ದು, ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಿದೆ ಎಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.

3.4.8 ತೋಟಗಾರಿಕೆ ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

3.4.8.1 ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ

ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಲು ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಯೋಜನೆ/ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಕೆಲವು ಘಟಕಗಳ ಕುರಿತು ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಬಂಧಿತ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಹಾಜರಾಗಿದ್ದ ಒಟ್ಟು 622 ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ವಿಷಯಗಳು, ಉಪಯುಕ್ತತೆ, ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯದ ತರಬೇತಿ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು. ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ, ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ 60 ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.184 ಇದು ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಸಂದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಭಾಗವಹಿಸಿದ ತರಬೇತಿಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಬಹುಪಾಲು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ರಾಜ್ಯದೊಳಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 98.87 ರಷ್ಟು ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಹಾಜರಾಗಿದ್ದರೆ, ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 1.13 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು, ರಾಜ್ಯದ ಹೊರಗಿನ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಹಾಜರಾಗಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 1.61 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ರಾಜ್ಯದ ಹೊರಗಿನ ಮಾನ್ಯತೆ ಭೇಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 7 ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮಾನ್ಯತೆ ಭೇಟಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಪೈಕಿ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ರಾಜ್ಯದೊಳಗಿನ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಹಾಜರಾಗಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸಲಾದ ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 98.86 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರೆ, ಕೆಲವರು ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 0.64 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಆಯೋಜಿಸಲಾದ ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 0.48 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ವಿವಿಧ ಇಲಾಖೆಗಳು ಅಂದರೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ (ಶೇಕಡಾ 58.33 ರಷ್ಟು) ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆ (ಶೇಕಡಾ 51.67 ರಷ್ಟು) ಜಲಾನಯನ ಇಲಾಖೆ (ಶೇಕಡಾ 16.67 ರಷ್ಟು) ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ವಿಕಾಸ ಕೇಂದ್ರ/ ರೇಷ್ಮೆ ಇಲಾಖೆಗಳು (ಶೇಕಡಾ 10.00 ರಷ್ಟು) ನಡೆಸಿದ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಹಾಜರಾಗಿದ್ದರು.

ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದಲ್ಲಿನ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವೆಂದರೆ ಭೂ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ, ಹೊಸ ತಳಿಗಳ ಬೆಳೆಗಳು, ನೀರಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ತಂತ್ರಗಳು, ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜ್ಞಾನ, ಕೌಶಲ್ಯ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.184: ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಹಾಜರಾದ ತರಬೇತಿಗಳು				ರಾಜ್ಯದ ಹೊರಗಿನ ಮಾನ್ಯತೆ ಭೇಟಿಗಳು		ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ	ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು (ಸಂಖ್ಯೆ)
	ರಾಜ್ಯದ ಒಳಗೆ		ರಾಜ್ಯದ ಹೊರಗೆ		ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ		
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ				
ಬೀದರ್	25	100.00	-	-	7	28	25	3
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	29	100.00	-	-	-	-	29	3
ದಾವಣಗೆರೆ	37	88.10	6	14.29	-	-	42	4
ಧಾರವಾಡ	50	100.00	-	-	-	-	50	5
ಹಾಸನ	42	100.00	-	-	-	-	42	4
ಕಲಬುರಗಿ	80	98.77	-	-	1	1.23	81	8
ಕೋಲಾರ	55	100.00	-	-	-	-	55	5
ಮಂಡ್ಯ	58	100.00	-	-	-	-	58	6
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	223	99.55	1	0.45	2	0.89	224	20
ವಿಜಯಪುರ	16	100.00	-	-	-	-	16	2
ಒಟ್ಟು	615	98.87	7	1.13	10	1.61	622	60

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಬಹು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು ಶೇಕಡಾ: ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ

3.4.8.2 ತರಬೇತಿಯ ಪರಿಣಾಮ

ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದಲ್ಲಿನ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವೆಂದರೆ ಭೂ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ, ಹೊಸ ತಳಿಗಳ ಬೆಳೆಗಳು, ನೀರಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ತಂತ್ರಗಳು, ಮಣ್ಣಿನ ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜ್ಞಾನ, ಕೌಶಲ್ಯ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೋಷ್ಟಕ 3.185 ಇದು ತರಬೇತಿ / ಮಾನ್ಯತೆ ಭೇಟಿಯ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.185: ತರಬೇತಿ/ಮಾನ್ಯತೆ ಭೇಟಿಯ ಪರಿಣಾಮ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು (ಶೇಕಡಾ)						ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು (ಶೇಕಡಾ)					
	ಜ್ಞಾನ/ಕೌಶಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ			ಉಪಯುಕ್ತ		ಒಟ್ಟು	ಜ್ಞಾನ/ಕೌಶಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆ			ಉಪಯುಕ್ತ		ಒಟ್ಟು
	ಹೌದು	ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ	ಇಲ್ಲ	ಹೌದು	ಇಲ್ಲ		ಹೌದು	ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ	ಇಲ್ಲ	ಹೌದು	ಇಲ್ಲ	
ಬೀದರ್	44	56	-	92	8	25	66.67	-	33.33	67	33.33	3
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	100	-	-	100	-	29	100	-	-	100	-	3
ದಾವಣಗೆರೆ	83.33	7.14	9.52	88.1	11.9	42	-	100	-	25	75	4
ಧಾರವಾಡ	96	4	-	92	8	50	20	80	-	0	100	5
ಹಾಸನ	78.57	21.43	-	100	-	42	75	25	-	75	25	4
ಕಲಬುರಗಿ	14.81	85.19	-	98.77	1.2	81	-	100	-	100	-	8
ಕೋಲಾರ	65.45	18.18	16.36	100	-	55	100	-	-	100	-	5
ಮಂಡ್ಯ	82.76	8.62	8.62	100	-	58	-	83.33	16.67	100	-	6
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	84.38	15.63	-	96.43	3.6	224	90	10	-	100	-	20
ವಿಜಯಪುರ	62.5	37.5	-	93.75	6.3	16	100	-	-	100	-	2
ಒಟ್ಟು	72.51	24.60	2.89	96.62	3.40	622	56.67	40.00	3.33	83.33	16.67	60

ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕವು ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕ ಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿರುತ್ತದೆ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು, ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 72.51 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ/ಮಾನ್ಯತೆ ಭೇಟಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾನ/ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶೇಕಡಾ 24.60 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಸುಧಾರಣೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶೇಕಡಾ 2.89 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಇದು ಜ್ಞಾನ/ಕೌಶಲ್ಯದ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಪರಿಣಾಮ ಹೊಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ತರಬೇತಿಯ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ (ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 100 ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 96), ಆದರೆ ಕಲಬುರಗಿಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಶೇಕಡಾ 14.81 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಹೊಸ ಜ್ಞಾನ/ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಗಳಿಸಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತರಬೇತಿಯ ಪ್ರಭಾವವು ತರಬೇತುದಾರ, ವಿಧಾನ, ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ವಿಷಯ ಮತ್ತು ಕಲಿಯುವವರ ಆಸಕ್ತಿ

ಮತ್ತು ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ತರಬೇತಿ ವಿನ್ಯಾಸ ಅಥವಾ ಮಾಡ್ಯೂಲ್ ಇಲ್ಲ. ಕಲಬುರಗಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಸರಾಸರಿ ಶೇಕಡಾ 85.19 ರಷ್ಟು, ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 56 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಇದು ವಿಭಿನ್ನ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಲ್ಲಿ, ಶೇಕಡಾ 56.67 ರಷ್ಟು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರು ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಹಾಜರಾದ ನಂತರ ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಶೇಕಡಾ 40.00 ರಷ್ಟು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರು ಅದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೇವಲ ಶೇಕಡಾ 3.33 ರಷ್ಟು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರು ಇದು ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶೇಕಡಾ 96.62 ರಷ್ಟು ಬಹುಪಾಲು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ/ಮಾನ್ಯತೆ ಭೇಟಿ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಶೇಕಡಾ 3.40 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯುಕ್ತವಲ್ಲ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಲ್ಲಿ, ಶೇಕಡಾ 83.33 ರಷ್ಟು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರು ತಾವು ಹಾಜರಾದ ತರಬೇತಿಯು ತುಂಬಾ ಉಪಯುಕ್ತವೆಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಶೇಕಡಾ 16.67 ರಷ್ಟು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರು ಅದು ಉಪಯುಕ್ತವಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಭಾಗವಹಿಸಿದ ತರಬೇತಿಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.186ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.186: ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಭಾಗವಹಿಸಿದ ತರಬೇತಿಯ ವಿಷಯಗಳು

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು
ಬೀದರ್	76.00	4.00	36.00	44.00	80.00	4.00	32.00	-	4.00	12.00	-	-	8.00	-	25
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	10.34	10.34	10.34	-	-	-	44.83	44.83	-	55.17	-	-	-	-	29
ದಾವಣಗೆರೆ	83.33	47.62	23.81	30.95	16.67	52.38	14.29	2.38	4.76	4.76	4.76	2.38	4.76	4.76	42
ಧಾರವಾಡ	80.00	10.00	10.00	8.00	20.00	4.00	6.00	4.00	6.00	4.00	-	-	2.00	-	50
ಹಾಸನ	7.14	14.29	4.76	4.76	7.14	-	2.38	4.76	-	78.57	-	-	4.76	-	42
ಕಲಬುರಗಿ	97.53	1.23	50.62	29.63	91.36	11.11	91.36	-	19.75	27.16	-	13.58	13.58	-	81
ಕೋಲಾರ	27.27	54.55	50.91	32.73	36.36	-	12.73	14.55	20.00	27.27	1.82	-	5.45	-	55
ಮಂಡ್ಯ	77.59	-	-	1.72	-	-	98.28	-	-	-	-	-	-	-	58
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	39.29	5.80	37.05	0.89	3.57	-	-	10.71	0.45	64.73	-	-	1.79	-	224
ವಿಜಯಪುರ	37.50	31.25	18.75	18.75	18.75	31.25	18.75	-	6.25	31.25	-	12.50	37.50	-	16
ಒಟ್ಟು	53.54	13.50	29.58	12.54	23.31	6.27	27.65	8.04	5.63	38.91	0.48	2.25	4.18	0.32	622

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಬಹು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು

ಅಂಕಿಗಳು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಿರುವುದು

1. ಹೊಸ ಉದ್ಯಾನದ ಸ್ಥಾಪನೆ(ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ)
2. ವಯಸ್ಸಾದ ತೋಟದ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಮತ್ತು ಮರು ನೆಡುವಿಕೆ
3. ನೆಡುತೋಪು ನಿರ್ವಹಣೆ
4. ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ
5. ರಕ್ಷಿತ ಕೃಷಿ
6. ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸಾರಣ
7. ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ
8. ಜೇನುನೋಣ ಸಾಕಾಣಿಕೆ
9. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ
10. ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ
11. ನೆಡುತೋಪು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ
12. ಅಣಬೆ ಉತ್ಪಾದನೆ
13. ಸುಗ್ಗಿಯ ನಂತರದ ಸಮಗ್ರ ನಿರ್ವಹಣೆ
14. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ರಚನೆ

ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಭಾಗವಹಿಸಿದ ತರಬೇತಿಯ ವಿಷಯದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನವರು (53.54%) ಹೊಸ ಉದ್ಯಾನ ಸ್ಥಾಪಿಸುವಲ್ಲಿ (ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ) ಸಂಬಂಧಿತ ತರಬೇತಿಯನ್ನು, ಶೇಕಡಾ 38.91 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ, ಶೇಕಡಾ 29.58 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ನೆಡುತೋಪು ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ, ಶೇಕಡಾ 27.65 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 23.31 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯದ ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಣ್ಣ ಶೇಕಡಾವಾರು ಜನರು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್, ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ರಚನೆ ಮುಂತಾದ ಇತರ ವಿಷಯಗಳ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.187: ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಭಾಗವಹಿಸಿದ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ವಿಷಯಗಳು

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	ಒಟ್ಟು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು
ಬೀದರ್	66.67	-	-	-	33.33	66.67	66.67	-	-	-	-	3
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	-	-	100	100	0	-	-	-	-	-	-	3
ದಾವಣಗೆರೆ	-	-	100	-	25	-	-	-	-	-	50	4
ಧಾರವಾಡ	-	-	40	40	-	-	80	20	40	40	-	5
ಹಾಸನ	25	-	25	50	50	-	25	-	50	50	-	4
ಕಲಬುರಗಿ	100	-	100	-	-	87.50	12.50	12.50	-	-	-	8
ಕೋಲಾರ	-	80	-	-	-	-	60	-	-	-	20	5
ಮಂಡ್ಯ	16.67	33.33	16.67	-	-	-	33.33	0	-	-	-	6
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	15	15	45	5	15	5	-	5	-	-	-	20
ವಿಜಯಪುರ	-	-	50	50	-	-	50	50	-	-	-	2
ಒಟ್ಟು	25.00	15.00	48.33	15.00	11.67	16.67	23.33	6.67	6.67	6.67	5.00	60

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರಿಂದ ಬಹು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು

ಅಂಕಿಗಳು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಿರುವುದು

1. ಪಶುಪಾಲನೆ
2. ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿ
3. ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ
4. ಜೇನುನೋಣ ಸಾಕಾಣಿಕೆ
5. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರದರ್ಶನ
6. ಜಲಾನಯನ
7. ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ
8. ಕೃಷಿ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ
9. ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ
10. ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್
11. ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು

ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಲ್ಲಿ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 48.33 ರಷ್ಟು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರು ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ತರಬೇತಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಶೇಕಡಾ 25 ರಷ್ಟು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರು ಪಶುಸಂಗೋಪನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 23.33 ರಷ್ಟು ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರು ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಮಾನ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರು ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 15.00 ರಷ್ಟು ಜೇನುಸಾಕಣೆ ಮತ್ತು ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಜಲಾನಯನ ಸಂಬಂಧಿತ ತರಬೇತಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 16.67 ರಷ್ಟು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರು ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರೆ, ಶೇಕಡಾ 11.67 ರಷ್ಟು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೃಷಿ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ, ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ಸಮಗ್ರ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಮತ್ತು ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಇತರ ವಿಷಯಗಳ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರು ಭಾಗವಹಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಭವಿಷ್ಯದ ತರಬೇತಿ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

3.4.8.3 ಭವಿಷ್ಯದ ತರಬೇತಿ ಅಗತ್ಯಗಳು

ಕೋಷ್ಟಕ 3.188: ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಭವಿಷ್ಯದ ತರಬೇತಿ ಅಗತ್ಯಗಳು

(ಮೌಲ್ಯ ಶೇಕಡಾದಲ್ಲಿ)

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಸುಧಾರಿತ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳು	ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ	ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿ	ಜೇನು ಸಾಕಣೆ	ಅಣಬೆ ಉತ್ಪಾದನೆ	ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ	ಸುಗ್ಗಿಯ ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ	ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮಾಡುವುದು	ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ
ಬೀದರ್	96.00	96.00	36.00	-	16.00	20.00	32.00	72.00	25
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	44.83	31.03	10.34	20.69	6.90	-	-	3.45	29
ದಾವಣಗೆರೆ	88.10	61.90	23.81	2.38	4.76	16.67	61.90	50.00	42
ಧಾರವಾಡ	36.00	8.00	10.00	0.00	4.00	20.00	14.00	8.00	50
ಹಾಸನ	61.90	57.14	4.76	21.43	2.38	52.38	16.67	19.05	42
ಕಲಬುರಗಿ	96.30	98.77	50.62	0.00	0.00	14.81	58.02	98.77	81
ಕೋಲಾರ	25.45	72.73	50.91	12.73	30.91	23.64	10.91	52.73	55
ಮಂಡ್ಯ	-	-	-	-	-	100.00	-	-	58
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	35.27	34.38	37.05	30.36	5.80	30.80	27.23	11.61	224
ವಿಜಯಪುರ	43.75	25.00	18.75	6.25	6.25	31.25	25.00	50.00	16
ಒಟ್ಟು	47.59	46.30	29.58	14.79	6.75	32.32	26.69	31.35	622

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಬಹು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.188 ಇದರಲ್ಲಿ, ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿಗಾಗಿ ಜನಪ್ರಿಯ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳು ಅಂದರೆ, ಸುಧಾರಿತ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಶೇಕಡಾ 47.59 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಶೇಕಡಾ 46.30 ರಷ್ಟು, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ ಶೇಕಡಾ 32.32 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಶೇಕಡಾ 31.35 ರಷ್ಟು ಆಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳು ಭವಿಷ್ಯದ ತರಬೇತಿಗಾಗಿ ಆಸಕ್ತಿಯ ವಿಷಯಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಮೂರನೇ ಒಂದು ಭಾಗದಷ್ಟು ಜನರು ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯ ಶೇಕಡಾ 29.58 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಸುಗ್ಗಿಯ ನಂತರದ ಸಮಗ್ರ ನಿರ್ವಹಣೆ ಶೇಕಡಾ 31.35 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯಲು ಉತ್ಸುಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 6.75 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಅಣಬೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶೇಕಡಾ 96.00 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶೇಕಡಾ 96.30 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಸುಧಾರಿತ ಸಾಗುವಳಿ ಪದ್ಧತಿಗಳ ತರಬೇತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೇಡಿಕೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶೇಕಡಾ 50.62 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶೇಕಡಾ 50.91 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಸಂರಕ್ಷಿತ ಬೇಸಾಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶೇಕಡಾ 30.36 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಜೇನು ಸಾಕಾಣಿಕೆಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿದ್ದು, ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶೇಕಡಾ 30.91 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಅಣಬೆ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವಂತೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶೇಕಡಾ 61.90 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶೇಕಡಾ 58.02 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಸುಗ್ಗಿಯ ನಂತರದ ಸಮಗ್ರ ನಿರ್ವಹಣೆ ತರಬೇತಿಗಾಗಿ ಬೇಡಿಕೆ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕುತೂಹಲ ಹೊಂದಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದು ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶೇಕಡಾ 98.77 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶೇಕಡಾ 72.00 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಭವಿಷ್ಯದ ತರಬೇತಿಗಾಗಿ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್‌ನ್ನು ತರಬೇತಿಯ ಪ್ರಮುಖ ವಿಷಯವೆಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಸುಧಾರಿತ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿ, ಸಾವಯವ ಸಾಗುವಳಿ ಮತ್ತು ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ತರಬೇತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್, ಸುಧಾರಿತ ಸಾಗುವಳಿ ಪದ್ಧತಿಗಳ ತರಬೇತಿಯ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತು ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 50 ರಷ್ಟು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಕಲಿಯಲು ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ, ಇತರರು ಶೇಕಡಾ 10 ರಷ್ಟು ಜೇನುಸಾಕಣೆ ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ, ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿ ಶೇಕಡಾ 10 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 30 ರಷ್ಟು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಬಗ್ಗೆ ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯಲು ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮೂಲಕ ಭೂ ಬಳಕೆಯನ್ನು ವೈವಿಧ್ಯಗೊಳಿಸಲು ರೈತರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಅಗತ್ಯ ಮತ್ತು ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

3.4.9 ಜೇನುಸಾಕಣೆಯ ಮೂಲಕ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ

3.4.9.1 ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಬೆಳೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ರೈತರ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕೀಟಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ, ಮಿಶ್ರವಾಗಿ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶಗೊಂಡ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಜೇನುಹುಳುಗಳನ್ನು ಪ್ರಮುಖವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಜೇನುಸಾಕಣೆಯು ಪೂರಕ ಆದಾಯದ ಮೂಲ, ವರ್ಧಿತ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರವಾಗಿ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶದ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರಮಾಣ, ಜೇನು ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯ ಇತರ ಉಪ-ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು, ಕಡಿಮೆ ಶ್ರಮದಾಯಕ, ತ್ವರಿತ ವಹಿವಾಟು ಜೊತೆಗೆ ಕಡಿಮೆ ಬಂಡವಾಳದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಂತಹ ಹಲವಾರು ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಜೇನುಸಾಕಣೆಯು ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ಕಾಲೋಚಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ನಡೆಸಲಾಗುವ ಅತ್ಯಂತ ವ್ಯಾಪಕವಾದ ಕೃಷಿ ಸಂಬಂಧಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮೂಲತಃ ಜೇನುನೋಣಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬೆಳೆಗಳು, ಬಿದಿರಿನ ರಂಧ್ರಗಳು, ಗೋಡೆಗಳ ಬಿರುಕುಗಳು, ಮರದ ದಿಮ್ಮಿ, ಅರಣ್ಯ ಮರಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಮತ್ತು ಜೇನುನೋಣಗಳನ್ನು ಕಚ್ಚಾ ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಹೊರತೆಗೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು, ಇದು ಜೇನುನೋಣಗಳ ಕಾಲೋನಿಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪನ್ನದ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಹದಗೆಡಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಜೇನುಗೂಡಿನ ದಾಸ್ತಾನುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಚೀನಾ ನಂತರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. 2016-17 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಜೇನುತುಪ್ಪದ ಸರಾಸರಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಸುಮಾರು 1.8 ಮಿಲಿಯನ್ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. (ಆರ್ಯ ಮತ್ತು ಇತರರು, 2021).

ಜೇನು ಕೃಷಿಯಿಂದ, ಜೇನು, ಪರಾಗ, ರಾಯಲ್ ಜೆಲ್ಲಿ, ಜೇನುನೋಣ ವಿಷ ಮತ್ತು ಜೇನುಮೇಣವನ್ನು ಮಾನವನ ಬಳಕೆಗೆ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ, ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಸೌಂದರ್ಯವರ್ಧಕಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಜೇನು ಕೃಷಿಯು ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಭದ್ರತೆಯೊಂದಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಸಾಕಷ್ಟು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಾದ ನಿಂಬೆ, ಸ್ತ್ರಾಬೆರಿ, ಸೌತೆಕಾಯಿ, ಕ್ಯಾರೆಟ್, ಕುಂಬಳಕಾಯಿ, ಕೊತ್ತಂಬರಿ, ಎಲೆಕೋಸು, ಹೂಕೋಸು, ಕಲ್ಲಂಗಡಿ, ಈರುಳ್ಳಿ, ಮೂಲಂಗಿ, ನವಿಲು ಕೋಸು ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಬೆಳೆಗಳು ಜೇನುನೋಣಗಳಿಂದ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಅಡ್ಡ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ. ತರಕಾರಿ ಪ್ರೋಟೀನ್‌ಗಳು, ಆಹಾರದ ನಾರುಗಳು, ವಿಟಮಿನ್ ಎ ಮತ್ತು ಸಿ ಮತ್ತು ಸಮತೋಲಿತ ಆಹಾರದ ಪೂರೈಕೆಗೆ ಜೇನುನೋಣದ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶವು ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. 200 ದೇಶಗಳ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಬಳಸುವ ಮೂಲಕ 87 ಪ್ರಮುಖ ಜಾಗತಿಕ ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಹಣ್ಣು, ತರಕಾರಿ ಅಥವಾ ಬೀಜ ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ, ಆದರೆ 28 ಬೆಳೆಗಳು ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ (ಕ್ಲೈನ್ ಮತ್ತು ಇತರರು, 2007).

ಕೈಸರ್ ಮತ್ತು ಇತರರು. (2013) ಸುಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವವರ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಜೇನುಸಾಕಣೆಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ, ಜೇನು ಮತ್ತು ಇತರ ಜೇನುಸಾಕಣೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ವಿಶ್ವದ ವಿವಿಧ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜೇನುಸಾಕಣೆ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ಕುರಿತು ಹಲವಾರು ಸಮೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪೂರ್ಣಿಮಾ (2014) ಅವರು ಭಾರತದ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ, ಜೇನುಸಾಕಣೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನ ಮತ್ತು ಸಾಲದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಜೇನುಸಾಕಣೆಯು ಉತ್ತಮ ಕುಟುಂಬ ವ್ಯವಹಾರವಾಗಿದೆ ಎಂದು ವರದಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ.

3.4.9.2 ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪದ ವಿವರಗಳು

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಜೇನುಸಾಕಣೆಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ, ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಹಾಸನ, ಮಂಡ್ಯ ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಈ ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಜೇನು ಸಾಕಣೆ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಮಾದರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದ್ದು, ಇತರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟು 137 ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಮಾದರಿ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ಶೇಕಡಾ 59.12 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ ನಂತರ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು ಆಗಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಒಟ್ಟು 13 ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅಡ್ಡ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ (ಉದಾ. ತಾಳೆ, ಸೋರೆಕಾಯಿ, ಮಾವು, ಕುಕುರ್ಬಿಟ್ಸ್, ಸಿಟ್ರಸ್ ಇತ್ಯಾದಿ.) ಕೋಷ್ಟಕ 3.189 ಇದು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.189: ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಸಂಖ್ಯೆ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು		ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು	
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	81	59.12	7	53.84
ಹಾಸನ	5	3.65	1	7.69
ಮಂಡ್ಯ	6	4.38	1	7.69
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	45	32.85	4	30.76
ಒಟ್ಟು	137	100	13	100

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಸಹಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಅವುಗಳೆಂದರೆ, ಜೇನುನೋಣಗಳ ಕಾಲೋನಿ, ಜೇನುಗೂಡುಗಳು ಮತ್ತು ಪೂರ್ಣ ಸೆಟ್ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಪೂರ್ಣ ಸೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಜೇನು ತೆಗೆಯುವ ಸಾಧನ (4 ಫ್ರೇಮ್), ಆಹಾರ ದರ್ಜೆಯ ಕಂಟೇನರ್ (30 ಕೆಜಿ), ನೆಟ್ ಸೇರಿದಂತೆ ಜೇನುಸಾಕಣೆಯ ಸಲಕರಣೆಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸೆಟ್ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಪಡೆದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.190 ರಲ್ಲಿ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ತಿಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬಹುಪಾಲು ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 54.74 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಜೇನುನೋಣಗಳ ಕಾಲೋನಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ, ಶೇಕಡಾ 51.82 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಜೇನುಗೂಡುಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ಶೇಕಡಾ 47.45 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಘಟಕಗಳನ್ನು (ಪೂರ್ಣ ಸೆಟ್‌ಗಳನ್ನು) ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.190: ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಪಡೆದ ಸಹಾಯದ ವಿಧಗಳು

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಜೇನುನೋಣಗಳ ಕಾಲೋನಿ		ಜೇನು ಗೂಡುಗಳು		ಸಂಪೂರ್ಣ ಸೆಟ್		ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	58	71.60	58	71.60	23	28.40	81
ಹಾಸನ	4	80.00	3	60.00	1	20.00	5
ಮಂಡ್ಯ	6	100.00	3	50.00	2	33.33	6
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	7	15.56	7	15.56	39	86.67	45
ಒಟ್ಟು	75	54.74	71	51.82	65	47.45	137

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಜೇನುನೋಣಗಳ ಕಾಲೋನಿ ಮತ್ತು ಜೇನುಗೂಡುಗಳ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ

ಎ. ಬೆಳೆವಾರು ಇಡಲಾದ ಜೇನು ಗೂಡುಗಳು

ಜೇನುಹುಳುಗಳ ಆಹಾರವು ಮಕರಂದ ಮತ್ತು ಪರಾಗದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾದ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶಕಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಹೂವುಗಳನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡುವ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು, ಪರಾಗ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವ ಕೂದಲುಳ್ಳ ದೇಹ ರಚನೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಒಂದೇ ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಜಾತಿಯ ಅನೇಕ ಹೂವುಗಳನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಇದು ಸಸ್ಯಗಳ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ, ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ವೈವಿಧ್ಯೀಕರಣವನ್ನು ಶಕ್ತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಜೇನುಸಾಕಣೆಯು ಕೃಷಿ-ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ-ಆಧಾರಿತ ಉದ್ಯಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶದ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಇದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ (ಭಾಲಚಂದ್ರ ಮತ್ತು ಇತರರು, 2014) ಅನೇಕ ರೈತರು ಬಹು ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಜೇನು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ, ರೈತರು ಒಂದೇ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಬಹು ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತೆಂಗು, ಕಾಳುಮೆಣಸಿನೊಂದಿಗೆ ಅಡಿಕೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಜೇನುಹುಳು ಸಾಕಣೆ ಮಾಡುವ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಜೇನು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲದೇ, ಜೇನು ಹುಳುಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಿಶ್ರ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ ನಡೆಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಿಶ್ರ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶವು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಮತ್ತು ಕುಕುರ್ಬಿಟೇಶಿಯಸ್ ತರಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಹಣ್ಣಿನ ಸೆಟ್ ಮತ್ತು ಬೀಜದ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ತರಕಾರಿ ಬೀಜ ಉತ್ಪಾದನಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಜೇನುಸಾಕಣೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಸೌತೆ ಕಾಯಿ ಜಾತಿಗಳು, ತೆಂಗು, ಅಡಿಕೆ, ಮಾವು, ಗೋಡಂಬಿ ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶವಾಗುವ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಲಚರಗಳ ಮೂಲಕ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶದ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಬಳಸುವುದನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.191 ರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬಹುಪಾಲು ಮಿಶ್ರ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶದ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜೇನುಸಾಕಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಅಂದರೆ 81, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 45 ಮತ್ತು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 6 ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 5 ಮತ್ತು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 5 ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಇರುತ್ತಾರೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.191: ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಬೆಳೆಗಳ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ ಬೆಂಬಲಕ್ಕಾಗಿ ಜೇನು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದು

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಸೌತೆಕಾಯಿ		ತೆಂಗು		ಅಡಿಕೆ		ಮಾವು		ಗೋಡಂಬಿ		ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	-	-	64	79.01	78	96.30	-	-	13	16.05	81
ಹಾಸನ	-	-	2	40.00	3	60.00	1	20.00	1	20.00	5
ಮಂಡ್ಯ	1	16.67	5	83.33	1	16.67	1	16.67	-	-	6
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	-	-	2	4.44	45	100.00	-	-	-	-	45
ಒಟ್ಟು	1	0.73	73	53.28	127	92.70	2	1.46	14	10.22	137

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಬಹು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು

3.4.9.3 ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಆದಾಯ

ಎ. ಸರಾಸರಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಜೇನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ

ಜೇನುಸಾಕಣೆಯು ಭಾರತದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನತೆಗೆ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಖಾತ್ರಿಗೊಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ವಾಣಿಜ್ಯಕವಾಗಿ, ಜೇನುಸಾಕಣೆಯು ಬೆಳೆಗಳ ಇಳುವರಿ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಜೇನುಸಾಕಣೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅಲ್ಪಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಜೇನುಸಾಕಣೆದಾರರಿಗೆ ತ್ವರಿತ ಆದಾಯವನ್ನು ನೀಡುವ ಅತ್ಯಂತ ಲಾಭದಾಯಕ ವ್ಯವಹಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

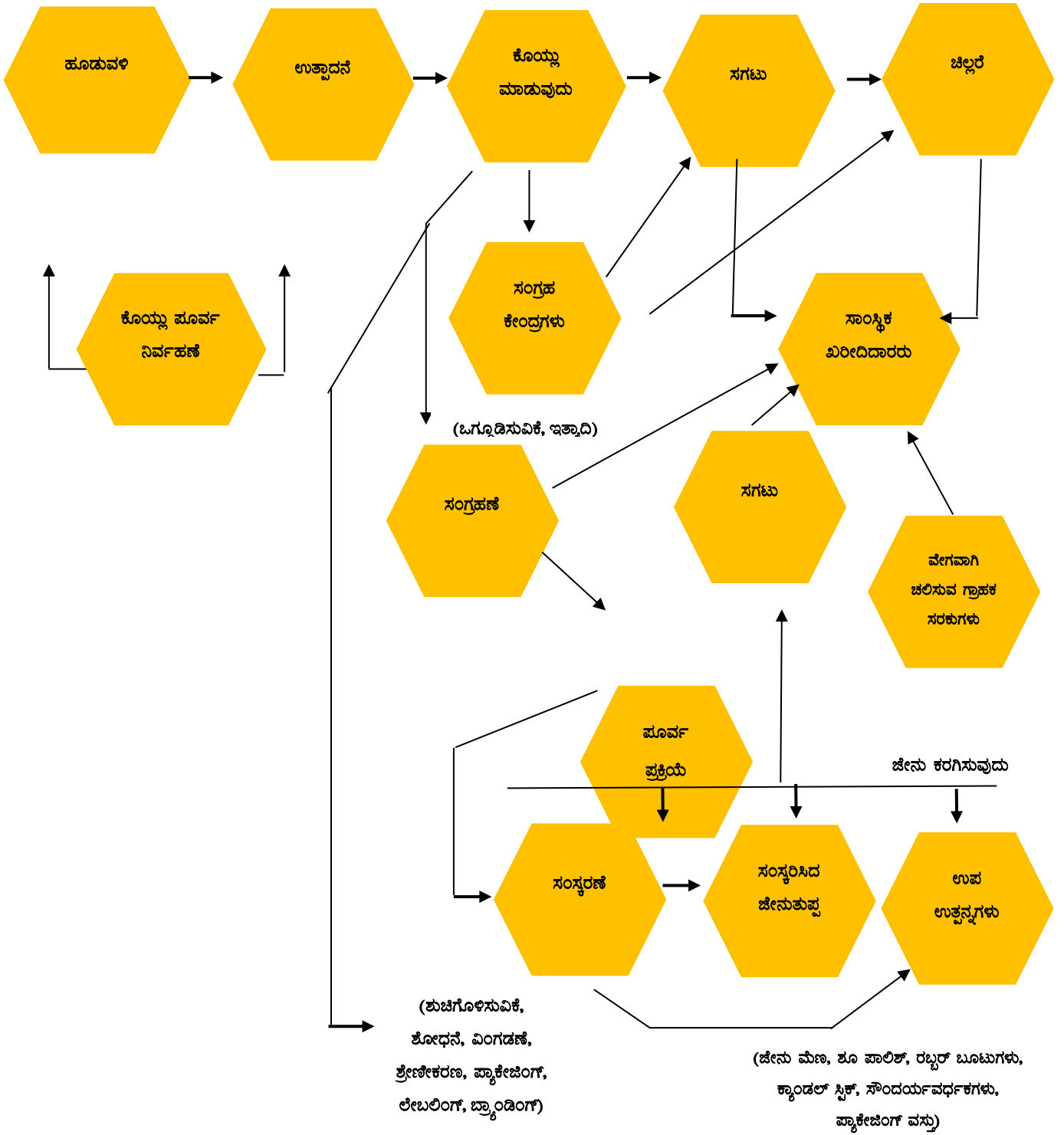
ಜೇನುಗೂಡುಗಳು ಮತ್ತು ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಜೇನುಸಾಕಣೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಬಲವಾದ ಜೇನುಸಾಕಣೆ ಉದ್ಯಮದಿಂದ ವಿವಿಧ ವಲಯಗಳು ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಗಳು ಸಹ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದಿರುತ್ತವೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಜೇನುನೋಣಗಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಬಳಕೆ ಇನ್ನೂ ಶೈಶವಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ, ಹೀಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ ಮಾಡಲು ಜೇನುಸಾಕಣೆಯ ಆರ್ಥಿಕ ಅಗತ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ರೈತ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. (ಮಾಲ್ ಮತ್ತು ತಿವಾರಿ 2018).

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಸರಾಸರಿ ಜೇನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮತ್ತು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಇರುವುದನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಆರು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಪೈಕಿ ಇಬ್ಬರು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಜೇನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ ಉಳಿದವರು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲದ ಹವಾಮಾನ ಮತ್ತು ಸೀಮಿತ ಜ್ಞಾನದಂತಹ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಜೇನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಸರಾಸರಿ 7 ಕೆಜಿ ಜೇನು ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದು, ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ ರೂ. 1,131 ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಬಿ. ಜೇನುಸಾಕಣೆಯ ಮೌಲ್ಯ ಸರಪಳಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಉಪಉತ್ಪನ್ನಗಳು

ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ, ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶದ ಬೆಂಬಲಕ್ಕಾಗಿ ಜೇನುಸಾಕಣೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಇತರ ಜೇನುಸಾಕಣೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ಪರಾಗ, ಮೇಣ, ಪ್ರೋಪಾಲಿಸ್, ಜೇನುನೋಣ ವಿಷ, ರಾಯಲ್ ಜೆಲ್ಲಿ, ಇತ್ಯಾದಿ ಬಗ್ಗೆ ಮಾದರಿ ಪಡೆದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ ಜ್ಞಾನದ ಕೊರತೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ, ಜೇನುತುಪ್ಪ ಮತ್ತು ಮೇಣದ ಮಾರಾಟವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಇತರ ಉಪ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ವಾಣಿಜ್ಯಕವಾಗಿ ಅನ್ವೇಷಿಸಲಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ಜೇನುಸಾಕಣೆದಾರರು 10 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಜೇನು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದರಿಂದ ಜೇನುಸಾಕಣೆಯಿಂದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿ ಸೀಮಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವಾಣಿಜ್ಯ ಜೇನುಸಾಕಣೆಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡರೆ ಮತ್ತು ವಲಸೆ ಜೇನುಸಾಕಣೆ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಯುವಕರು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಅವಕಾಶಗಳು ಗಣನೀಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಚಿತ್ರ 3.7ರಲ್ಲಿ ಜೇನು ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಮೌಲ್ಯ ಸರಣಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಚಿತ್ರ 3.7: ಜೇನುಸಾಕಣೆಯ ಮೌಲ್ಯ ಸರಪಳಿ

ಮೂಲ: <https://mbda.gov.in/>

ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಪ್ರಗತಿಪರ ರೈತರು/ಜೇನುಸಾಕಣೆದಾರರು ಮತ್ತು ತಜ್ಞರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚೆಯಿಂದ ಪಡೆದ ಮೌಲ್ಯ ಸರಪಳಿ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.192 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.192: ಮೌಲ್ಯ ಸರಪಳಿ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ಕ್ರ. ಸಂ.	ವಿವರಗಳು	ಪ್ರಮಾಣ (ಸಂಖ್ಯೆ)	ದರ (ರೂ.)	ಮೊತ್ತ (ರೂ.)
ಎ.	ಮರುಕಳಿಸಿದ ವೆಚ್ಚ			
1.	ಜೇನುನೋಣ ಜೇನುಗೂಡುಗಳ ಡಬಲ್ ಚೇಂಬರ್ (ಕ್ರೈಲ್ ಮರ/ ಪೈನಸ್ ವಾಲಿಚಿಯಾನಾ)	50	1500	75000
2.	ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯಸ್ ಜೇನುನೋಣಗಳ ಕಾಲೋನಿಗಳು (ಪ್ರತಿ ನಾಲ್ಕು ಜೇನುನೋಣ ಚೌಕಟ್ಟುಗಳು ಮೇಲೆ) @ ರೂ. 1500/ ಬಾಕ್ಸ್	50	1500	75000
3.	ಜೇನು ತೆಗೆಯುವ ಸಾಧನ (4 ಚೌಕಟ್ಟುಗಳು), ಡ್ರಿಪ್ ಟ್ರೇ ಮತ್ತು ಸ್ಪ್ರಿಮ್ ಬಿಸಿಯಾದ ಅನ್ಯಾಪಿಂಗ್ ಚಾಕು	ಒಂದು ಸೆಟ್	2500/ ಸೆಟ್	2500
4.	ಹೊಗೆಕಾರಕ, ಜೇನುನೋಣ ಮುಸುಕು, ಜೇನುನೋಣ ಕೈಗವಸುಗಳು, ಜೇನುಗೂಡಿನ ಉಪಕರಣ ಇತ್ಯಾದಿ.	ಒಂದು ಸೆಟ್	1000/ ಸೆಟ್	1000
5.	ಜೇನು ಟೆನ್‌ಗಳು	40	100/ ಟೆನ್	4000
			ಒಟ್ಟು	157500
ಬಿ.	ಮರುಕಳಿಸುವ ವೆಚ್ಚ (ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 2 ಬ್ಯಾಚ್‌ಗಳಿಗೆ)			
1.	ಜೇನುತಟ್ಟೆಯ ಪಾಯ	800	20 ಜೇನುತಟ್ಟೆಯ ಪಾಯ	16000
2.	ಅಭಾವದ ಅವಧಿಯ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸಕ್ಕರೆ	480 ಕೆಜಿ.	40 ಕೆಜಿ.	19200
3.	ಸಲ್ಫರ್	5 ಕೆಜಿ.	50 ಕೆಜಿ.	250
4.	ಸ್ಪ್ರಿಕ್ಲರ್‌ಗಳು	2000	2.5/ ತುಣುಕುಗಳು	5000
5.	ಫಾರ್ಮಿಕ್ ಆಮ್ಲ	14 ಲೀಟರ್	200/ 1 ಲೀಟರ್	2800
6.	ಕಾರ್ಮಿಕ (ಅರೆಕಾಲಿಕ)	ಸ್ವತಃ	3000/ತಿಂಗಳಿಗೆ	36000
7.	ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ (ಚಳಿಗಾಲದ ಪ್ಯಾಕಿಂಗ್ ಇತ್ಯಾದಿ)	50 ಕಾಲೋನಿಗಳು	10 ಕಾಲೋನಿಗಳು	500
			ಒಟ್ಟು	79750

ಸಿ. ನಿವ್ವಳ ವೆಚ್ಚಗಳು (ರೂ.)

ಕ್ರ.ಸಂ	ವಿವರಗಳು	ವೆಚ್ಚಗಳು (ರೂ.)
1	ಮರುಕಳಿಸುವ ವೆಚ್ಚದ ಮೇಲಿನ ಬಡ್ಡಿ @ 12%	18900
2	ಮರುಕಳಿಸುವ ವೆಚ್ಚ	79750
3	ಮರುಕಳಿಸುವ ವೆಚ್ಚದ ಮೇಲಿನ ಬಡ್ಡಿ (ಕಾರ್ಮಿಕ ವೆಚ್ಚ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) 6 ತಿಂಗಳವರೆಗೆ @ 12 %	9570
4	ಶಾಶ್ವತ ಸರಕುಗಳ ಮೇಲೆ ಸವಕಳಿ @10% (ಜೇನುನೋಣಗಳ ಕಾಲೋನಿಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ)	8250
5	ಒಟ್ಟು ವಾರ್ಷಿಕ ವೆಚ್ಚಗಳು	116470

ಡಿ. ಒಟ್ಟು ವಿತ್ತೀಯ ಆದಾಯ

ಕ್ರ.ಸಂ.	ವಿವರಗಳು	ಸರಾಸರಿ ಇಳುವರಿ/ ಕಾಲೋನಿ	ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಪ್ರಮಾಣ	ದರ (ರೂ.)	ಮೊತ್ತ (ರೂ.)
1	ಜೇನು ಉತ್ಪಾದನೆ (ವರ್ಷಕ್ಕೆ 2 ಬ್ಯಾಚ್‌ಗಳಿಂದ)	7	350 ಕೆಜಿ	400	140000
2	ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಕಾಲೋನಿಗಳ ಮಾರಾಟ	25%	12 ಕಾಲೋನಿಗಳು	1500	18000
3	ಜೇನುಮೇಣ	300 ಗ್ರಾಂ/ ಕಾಲೋನಿ	15 ಕೆಜಿ	1000	15000
	ಒಟ್ಟು				173000

ಇ. ವಾರ್ಷಿಕ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ

ವಿವರಗಳು	ಮೊತ್ತ (ರೂ.)
ವರ್ಷಕ್ಕೆ ನಿವ್ವಳ ಲಾಭ (ಒಟ್ಟು ವಿತ್ತೀಯ ಆದಾಯ - ನಿವ್ವಳ ವೆಚ್ಚಗಳು)	56530
ತಲಾ ಕಾಲೋನಿಗೆ ಲಾಭ	1131.00
ಲಾಭದ ವೆಚ್ಚದ ಅನುಪಾತ	1.49

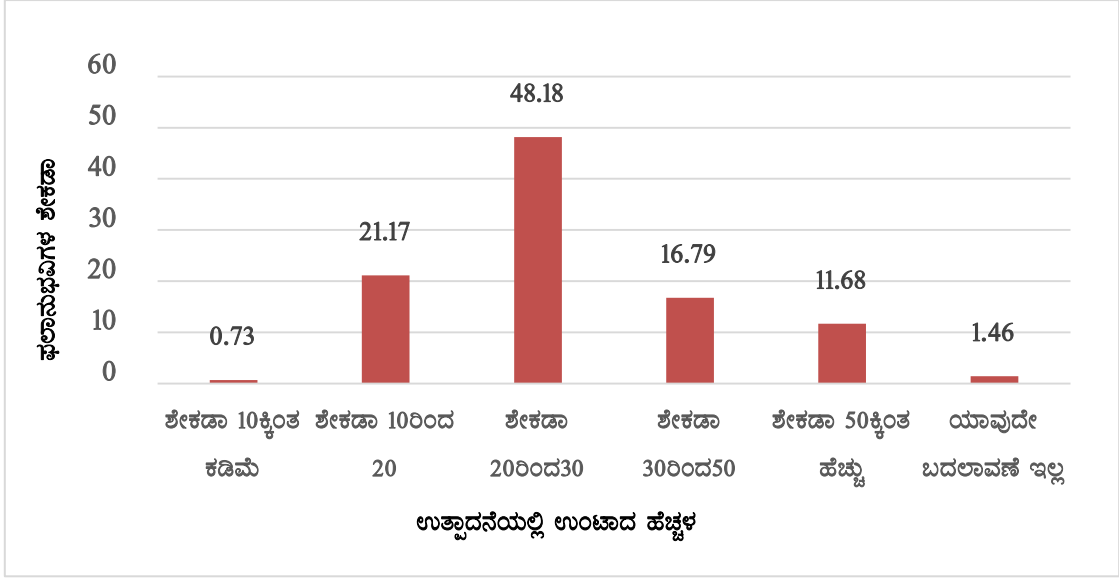
ಸಿ. ಜೇನು ಸಾಕಣೆಯಿಂದ ಬೆಳೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳ

ಜೇನುಸಾಕಣೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿದ ನಂತರ ಬೆಳೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಹೆಚ್ಚಳದ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.193 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಶೇಕಡಾ 48.18 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಜೇನುಸಾಕಣೆಯ ನಂತರ ಬೆಳೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 20-30 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಶೇಕಡಾ 21.1 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಶೇಕಡಾ 10 ರಿಂದ 20 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 48.89 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಬೆಳೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 30 ರಿಂದ 50 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಶೇಕಡ 40 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಬೆಳೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಶೇಕಡಾ 50 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಜೇನು ಸಾಕಾಣಿಕೆಯ ನಂತರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಚಿತ್ರ 3.8 ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.193: ಜೇನುಸಾಕಣೆಯಿಂದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿರುವುದು.

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಶೇಕಡಾ 10 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ		ಶೇಕಡಾ 10 ರಿಂದ 20		ಶೇಕಡಾ 20 ರಿಂದ 30		ಶೇಕಡಾ 30 ರಿಂದ 50		ಶೇಕಡಾ 50 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು		ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆ ಇಲ್ಲ		ಒಟ್ಟು
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ			17	20.99	64	79.01							81
ಹಾಸನ			1	20.00			1	20.00	2	40.00	1	20.00	5
ಮಂಡ್ಯ	1	16.67	4	66.67							1	16.67	6
ಶಿವಮೊಗ್ಗ			7	15.56	2	4.44	22	48.89	14	31.11			45
ಒಟ್ಟು/ಸರಾಸರಿ	1	0.73	29	21.17	66	48.18	23	16.79	16	11.68	2	1.46	137

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಶೇಕಡಾ = ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ

ಚಿತ್ರ 3.8: ಜೇನುಸಾಕಣೆಯಿಂದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಹೆಚ್ಚಳ

ಡಿ. ಜೇನುಸಾಕಣೆಯ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಉಂಟಾದ ಸರಾಸರಿ ವಾರ್ಷಿಕ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ

ಜೇನುಸಾಕಣೆಯು ಜನರ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲು ಮತ್ತು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉಪಯುಕ್ತ ಸಾಧನವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಬೆಳೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ, ಇದು ಹಿಂದಿನ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ, ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 20 ರಿಂದ 30 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಜೇನುತುಪ್ಪದ ಮಾರಾಟದ ಮೂಲಕ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಆದಾಯವನ್ನು ನೀಡಿರುತ್ತದೆ. ಜೇನುಸಾಕಣೆಯ ನಂತರ ಹೆಚ್ಚಿದ ಬೆಳೆ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವಿನ ನಂತರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿ ಫಲಾನುಭವಿಯ ಸರಾಸರಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯವು ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 42.52 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಅದೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಸರಾಸರಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯವು ಶೇಕಡಾ 12.59 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಸನ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿ ಫಲಾನುಭವಿಯ ಸರಾಸರಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯವು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 55.15 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 64.42 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಇತರೆ ಅಂಶಗಳೊಂದಿಗೆ ಜೇನುಸಾಕಣೆಯು ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ ಬೆಂಬಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಇದು ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಜೇನುಸಾಕಣೆಯ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಯಿಂದ ಸರಾಸರಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.194 ನೀಡಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.194: ಜೇನುಸಾಕಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಯಿಂದ ಬಂದ ಸರಾಸರಿ ವಾರ್ಷಿಕ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಫಲಾನುಭವಿಗಳು			ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು		
	ಮೊದಲು ಇದ್ದ ಸರಾಸರಿ ವಾರ್ಷಿಕ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ (ರೂ.)	ನಂತರ ಇರುವ ಸರಾಸರಿ ವಾರ್ಷಿಕ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ (ರೂ.)	% ಬದಲಾವಣೆ	ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಯಿಂದ ಮೊದಲುಇದ್ದ ಸರಾಸರಿ ವಾರ್ಷಿಕ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ (ರೂ.)	ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಯಿಂದ ನಂತರ ಇರುವ ಸರಾಸರಿ ವಾರ್ಷಿಕ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ (ರೂ.)	% ಬದಲಾವಣೆ
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	123753	191998	55.15	141285	162857	15.27
ಹಾಸನ	371000	610000	64.42	270000	320000	18.52
ಮಂಡ್ಯ	40000	42500	6.25	36000	39900	10.83
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	351333	418333	19.07	345650	369985	7.04
ಸರಾಸರಿ	221522	315708	42.52	198234	223186	12.50

3.4.9.4 ರೈತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು

ಎ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು

ಜೇನುಸಾಕಣೆಯು ಒಂದು ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕ ಹವ್ಯಾಸವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಇದು ಒಂದು ಆದರ್ಶ ಕೃಷಿ ಆಧಾರಿತ ಸಹಕಾರಿ ಉದ್ಯಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಇದು ರೈತರಿಗೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗೆ ಪೂರಕ ಮತ್ತು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಮುಖ ಆದಾಯದ ಮೂಲವನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಕೀಟನಾಶಕಗಳ ಬಳಕೆ, ಎಲ್ಲಾ ಋತುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಮೇವಿನ ಕೊರತೆ, ಸಂಘಟಿತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಕೊರತೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಏರಿಳಿತ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಜೇನುಸಾಕಣೆದಾರರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಕೆಲವು ಸಾಮಾನ್ಯ ನಿರ್ಬಂಧಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಭಾರತದ ರಾಜಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜೇನುಸಾಕಣೆದಾರರು ಎದುರಿಸಿದ ನಿರ್ಬಂಧಗಳ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ, ಶೇಕಡಾ 80.8 ರಷ್ಟು ಜೇನುಸಾಕಣೆದಾರರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದ ನಿರ್ಬಂಧಗಳ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 19.2 ರಷ್ಟು ಜೇನುಸಾಕಣೆದಾರರು ಮಧ್ಯಮ ಮಟ್ಟದ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಶೋಧಕರು ಕಂಡುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಜೇನುಸಾಕಣೆಯ ಅಳವಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು "ವಲಸೆ (ಸರಾಸರಿ ಶೇಕಡಾ ಅಂಕಗಳು 63.89)", "ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು (ಸರಾಸರಿ ಶೇಕಡಾ ಅಂಕಗಳು 62.3)", "ಇನ್‌ಪುಟ್ ಸಂಬಂಧಿತ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು (ಸರಾಸರಿ ಶೇಕಡಾ ಅಂಕಗಳು 58.04)" ಮತ್ತು "ತಾಂತ್ರಿಕ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು (ಸರಾಸರಿ ಶೇಕಡಾ ಅಂಕಗಳು 57.23)" ಜೇನುಕೃಷಿಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ತೀವ್ರತರವಾದ ನಿರ್ಬಂಧಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಜೇನುಸಾಕಣೆದಾರರಿಗೆ ಲಾಭದಾಯಕ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಜೇನುಸಾಕಣೆದಾರರು ಲಾಭದಾಯಕತೆಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಲು ಉತ್ಪನ್ನ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಜೇನುಸಾಕಣೆಗೆ ನೀಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಧ್ಯಯನವು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. (ಡಾಂಗಿ ಮತ್ತು ಇತರರು, 2015).

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಕೆಲವು ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.195 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಋತುವಲ್ಲದ ಸಮಯದ (ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿನ) ಅಸಮರ್ಪಕ ಸಸ್ಯವರ್ಗವು ಬಹುಪಾಲು ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 86.86 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ನಿರ್ಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಜೇನುನೋಣಗಳ ಕಾಲೋನಿಗಳ ವಲಸೆ ಶೇಕಡಾ 49.64 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತೊಂದು ನಿರ್ಬಂಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದ ಶೇಕಡಾ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ, ಇದು ಸ್ಥಳೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಬೇಡಿಕೆಯಿರುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.195: ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಋತುವಲ್ಲದ ಸಮಯದ (ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿನ) ಅಸಮರ್ಪಕ ಸಸ್ಯವರ್ಗ		ಜೇನುನೋಣಗಳ ಕಾಲೋನಿಗಳ ವಲಸೆ		ಜೇನುಸಾಕಣೆಯನ್ನು ಜ್ಞಾನ/ಕೌಶಲ್ಯದ ಕೊರತೆ		ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸಮಸ್ಯೆ		ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	76	93.83	60	74.07	1	1.23	1	1.23	81
ಹಾಸನ			4	80.00	1	20.00	1	20.00	5
ಮಂಡ್ಯ	1	16.67	1	16.67	4	66.67			6
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	42	93.33	3	6.67	9	20.00			45
ಒಟ್ಟು/ಸರಾಸರಿ	119	86.86	68	49.64	15	10.95	2	1.46	137

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಬಹು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು ಶೇಕಡಾ= ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ

ಬಿ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವಿನಿಂದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವಿನಿಂದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯದ ಮೇಲಿನ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಬಹುಪಾಲು ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 96.35 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 3.65 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಯಾವುದೇ ಹೆಚ್ಚಳದ ಆದಾಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಂಡ್ಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 66.67 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಯಾವುದೇ ಹೆಚ್ಚಳದ ಆದಾಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಸಹಾಯದ ನಂತರ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯವನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.196 ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.196: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಸಹಾಯದ ನಂತರ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಹೌದು		ಇಲ್ಲ		ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	81	100.00	-	-	81
ಹಾಸನ	4	80.00	1	20.00	5
ಮಂಡ್ಯ	2	33.33	4	66.67	6
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	45	100.00	-	-	45
ಒಟ್ಟು	132	96.35	5	3.65	137

ಸಿ. ತೃಪ್ತಿಯ ಮಟ್ಟ

ಬಹುಪಾಲು ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 90.51 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಸಹಾಯದಿಂದ ತೃಪ್ತರಾಗಿದ್ದರೆ, ಶೇಕಡಾ 9.49 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಸರಾಸರಿ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶೇಕಡಾ 83.33 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಸರಾಸರಿ ತೃಪ್ತಿ ಹೊಂದಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕುರಿತು ತೃಪ್ತಿ ಮಟ್ಟದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.197 ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.197: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಸಹಾಯದ ಜೇನುಸಾಕಣೆಯಿಂದ ದೊರೆತ ತೃಪ್ತಿಯ ಮಟ್ಟ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ತೃಪ್ತಿಕರ		ಸರಾಸರಿ		ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	74	91.36	7	8.64	81
ಹಾಸನ	4	80.00	1	20.00	5
ಮಂಡ್ಯ	1	16.67	5	83.33	6
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	45	100.00	-	-	45
ಒಟ್ಟು	124	90.51	13	9.49	137

3.4.10 ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ

3.4.10.1 ಹಿನ್ನೆಲೆ

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟದಲ್ಲಿ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣವು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಸುಧಾರಿತ ಉತ್ಪಾದನಾ ತಂತ್ರಗಳು ಉತ್ಪಾದನಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣವನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿರುತ್ತವೆ, ಆದರೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಜೀವನ ಮಟ್ಟಗಳು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರ ಆರೋಗ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯು ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟದ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಸುಸ್ಥಿರ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯು ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ

ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಬೇಡಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಏರುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಕೃಷಿ ಸೇವಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು ಹಾಗೂ ಕೃಷಿಯೇತರ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಅವಕಾಶಗಳ ಕಾರಣದಿಂದ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ನಗರ ಉದ್ಯೋಗ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಿತ ಜೀವನದ ಗುಣಮಟ್ಟದಿಂದಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗ ಅಥವಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹುಡುಕಾಟದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಯುವಕರ ನಗರ ವಲಸೆಯಿಂದಾಗಿ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣವು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕುಟುಂಬದ ದುಡಿಮೆಯು ಕೃಷಿ ಶಕ್ತಿಯ ಮುಖ್ಯ ಮೂಲವಾಗಿ ಉಳಿದಿರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿರುತ್ತದೆ, ಇದರಿಂದಾಗಿ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ದುಡಿಮೆಯನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಯಾಂತ್ರೀಕರಣವು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ರೈತರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಅಲ್ಪಾವಧಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ಕಾಲೋಚಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಅಗತ್ಯತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಪಾಯಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಲು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು, ಸ್ಥಳೀಯ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆಗೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಲು, ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಷ್ಟವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಉಪಕರಣಗಳ ಸ್ಥಳೀಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ರೈತರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಬೆಲೆಗೆ ಒದಗಿಸುವ ಸುಸ್ಥಿರ ಖಾಸಗಿ ವಲಯದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಆಧುನಿಕ ದಿನದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣವು, ವಿವಿಧ ಬೆಳೆಯುವ ತಂತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು, ಕೆಲಸದ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳು, ತಾಂತ್ರಿಕ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳು, ಮಣ್ಣಿನ ನಿರ್ವಹಣೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ತಂತ್ರಗಳು, ಮಿನಿ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳು, ಮಣ್ಣಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಯಂತ್ರಗಳು, ಮಲ್ಚಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಹುಲ್ಲು ಕತ್ತರಿಸುವ ಯಂತ್ರಗಳು, ಪೋಸ್ಟ್ ಹೋಲ್ ಡಿಗ್‌ಗರ್‌ಗಳು, ಸ್ಟ್ರಿಡರ್‌ಗಳು, ಸ್ಟ್ರೀಯರ್‌ಗಳು, ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿರುವ ಚಾಕು ಟ್ರಿಮ್‌ಮರ್‌ಗಳು, ಕೊಯ್ಲು ಯಂತ್ರಗಳು, ಸಾಗಿಸುವ ಉಪಕರಣಗಳು, ಶೇಕರ್‌ಗಳು, ಕೊಯ್ಲು ಮಾಡುವವರು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಕೊಯ್ಲು, ಸಮರುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಿಂಪಡಿಸುವಿಕೆಯು ಇನ್ನೂ ಕೈಯಿಂದಲೇ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸವಾಗಿದ್ದು ಇವುಗಳನ್ನು ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಮರ್ಪಕ ವಿದ್ಯುತ್ ಲಭ್ಯತೆಯು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಮಿತಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ತಯಾರಕರ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳ ಉಪಕರಣಗಳು ಮತ್ತು ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಯಾಂತ್ರಿಕ ಪಿಕ್‌ಪ್‌ಗಳು, ಕೊಯ್ಲು ಮಾಡುವವರು, ಟ್ರೀ ಕ್ಲೆಂಬರ್‌ಗಳ ಬೃಹತ್ ಉತ್ಪಾದನೆ, ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ರೈತರ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಗ್ರೇಡಿಂಗ್ ಉಪಕರಣಗಳು ಆದ್ಯತೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಣ್ಣು ಕೊಯ್ಲು, ಶ್ರೇಣೀಕರಣ ಮತ್ತು ಪ್ಯಾಕಿಂಗ್‌ಗಾಗಿ ರೋಬೋಟಿಕ್‌ಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಿತ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣವು ತರಕಾರಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ಉಳಿದಿರುತ್ತದೆ. ನ್ಯೂಮ್ಯಾಟಿಕ್, ಹೈಡ್ರಾಲಿಕ್, ಹೈಡ್ರೋ-ನ್ಯೂಮ್ಯಾಟಿಕ್ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುತ್ ನಿಯಂತ್ರಣದಂತಹ ವಿವಿಧ ನಿಯಂತ್ರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನವು ತೋಟಗಾರಿಕೆ

ಬೆಳೆ ಕೊಯ್ಲು ಉಪಕರಣಗಳಿಗೆ ಹೈಡ್ರಾಲಿಕ್ ನಿಯಂತ್ರಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬಳಕೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತದೆ (ಖಂಡೇಟೋಡ್, 2019).

3.4.10.2 ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪದ ವಿವರಗಳು

ಎ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವರ್ಷವಾರು ವಿತರಣೆ

ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಬಗ್ಗೆ ವರ್ಷವಾರು ವಿತರಣೆ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.198 ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. 11 ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರೊಂದಿಗೆ ಒಟ್ಟು 70 ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವರ್ಷವಾರು ವಿತರಣೆಯು ಮೊದಲ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ತಲಾ 1/4 ರಷ್ಟು ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೊಳಪಡಿಸಿರುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ 2017-18 ರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 1/3 ರಷ್ಟು ಸಹಾಯವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. 2015-16 ರಲ್ಲಿ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮತ್ತು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತಲಾ ಶೇಕಡಾ 40 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿರುವುದು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, 2017-18 ರಲ್ಲಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 83.33 ರಷ್ಟು, ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 66.67 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬೀದರ್, ಧಾರವಾಡ, ಹಾಸನ ಮತ್ತು ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಶೇಕಡಾವಾರು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು 2018-19 ರಲ್ಲಿ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಣ ಹಂಚಿಕೆ ನೀತಿ ನಿರ್ಧಾರಕವಾಗಿದ್ದರೂ, ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದಲೇ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ನ್ಯಾಯಯುತ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.198: ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವರ್ಷವಾರು ವಿತರಣೆ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	2015-16		2016-17		2017-18		2018-19		ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಸಂಖ್ಯೆ
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ		
ಬೀದರ್	-	-	-	-	2	66.67	1	33.33	3	1
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	4	100.00	-	-	-	-	-	-	4	1
ದಾವಣಗೆರೆ	-	-	-	-	2	100.00	-	-	2	1
ಧಾರವಾಡ	1	25.00	-	-	2	50.00	1	25.00	4	1
ಹಾಸನ	1	20.00	1	20.00	1	20.00	2	40.00	5	1
ಕಲಬುರಗಿ	-	-	2	66.67	1	33.33	-	-	3	1
ಕೋಲಾರ	2	40.00	3	60.00	-	-	-	-	5	1
ಮಂಡ್ಯ	4	40.00	5	50.00	1	10.00	-	-	10	1
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	-	-	1	16.67	5	83.33	-	-	6	1
ವಿಜಯಪುರ	5	17.86	7	25.00	8	28.57	8	28.57	28	2
ಒಟ್ಟು	17	24.29	19	27.14	22	31.43	12	17.14	70	11

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಶೇಕಡಾ= ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ

ಬಿ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳ ವಿತರಣೆ

ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಿಗೆ ಭಾರತೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ಅಳವಡಿಕೆಯು ಬಿತ್ತನೆ, ಕಸಿ, ಕಳೆ ಕೀಳಲು, ಸಿಂಪರಣೆ ಮತ್ತು ಕೊಯ್ಲು ಇವುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಮಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಯಾಂತ್ರೀಕರಣವು ಪಾರಂಪರಿಕ ಆಚರಣೆಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ವಿಧಾನಗಳ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುತ್ತದೆ, ಒಮ್ಮೆ ಯಂತ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಕೊಯ್ಲಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವ ಹೊಸ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ ಇದು ವಿಭಿನ್ನ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತದೆ. (ಪೂಲೆ, 1968).

ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳ ವರ್ಗಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರ ವಿತರಣೆಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.199ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬೀದರ್, ದಾವಣಗೆರೆ, ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರರಷ್ಟು ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸಿದರೆ, ಕಲಬುರ್ಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 100 ರಷ್ಟು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 90 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 60 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಪವರ್ ಟಿಲ್ಲರ್‌ಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಸ್ವಯಂ ಚಾಲಿತ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಚಾಫ್ ಕಟ್ಟರ್ ಶೇಕಡಾ 60 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಪವರ್ ವೀಡರ್ಸ್ ಶೇಕಡಾ 20 ರಷ್ಟು ಹಾಗೂ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಹುತೇಕ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 67 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ವಿದ್ಯುತ್ ಕಳೆ ತೆಗೆಯುವ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಮಾದರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮಲ್ಚ್ ಹಾಕುವ ಯಂತ್ರ, ಬಂಡ್ / ಬೆಂಡ್ ಮೇಕರ್, ರೋಟೇಟರ್ ಅಥವಾ ಡ್ರಿಪ್‌ರಿಂಗ್ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವುಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಸ್ಪಮ್ ಬಾಡಿಗೆ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಂದ ಪಡೆಯಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.199: ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳ ವಿತರಣೆ - ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ಮೌಲ್ಯ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್		ಪವರ್ ಟಿಲ್ಲರ್-8 ಹೆಚ್‌ಪಿವರೆಗೆ		ಪವರ್ ವೀಡರ್		ಚಾಫ್ ಕಟ್ಟರ್		ಚೈನ್ ಸಾ		ಕೂಲರ್ ಮೊಬೈಲ್ ವ್ಯಾನ್		ಒಟ್ಟು ಫಲಾನು ಭವಿಗಳು
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	
ಬೀದರ್	3	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	-	-	-	-	-	-	-	-	4	100	-	-	4
ದಾವಣಗೆರೆ	2	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
ಧಾರವಾಡ	4	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
ಹಾಸನ	2	40	3	60	-	-	-	-	-	-	-	-	5
ಕಲಬುರಗಿ	-	-	3	100	-	-	-	-	-	-	-	-	3
ಕೋಲಾರ	1	20	-	-	1	20	3	60	-	-	-	-	5
ಮಂಡ್ಯ	1	10	9	90	-	-	-	-	-	-	-	-	10
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	2	33	-	-	4	67	-	-	-	-	-	-	6
ವಿಜಯಪುರ	26	93	-	-	-	-	-	-	-	-	2	7	28
ಒಟ್ಟು	41	58.57	15	21.43	5	7.14	3	4.29	4	5.71	2	2.86	70

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಶೇಕಡಾ = ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ

ಸಿ. ಮಾದರಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ ಘಟಕವನ್ನು ಪಡೆಯದ ಕುರಿತು ಕಾರಣಗಳು

ರೈತರು ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸದಿರಲು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೂಡಿಕೆ ವೆಚ್ಚ, ಜ್ಞಾನದ ಕೊರತೆ, ಸಣ್ಣ ಭೂಮಿ ಹಿಡುವಳಿ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ವೆಚ್ಚ ಇವುಗಳು ಕಾರಣಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ರೈತರು ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ರೈತರೇ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣವು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಜ್ಞಾನದೊಂದಿಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

3.4.10.3 ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪದ ಸ್ಥಿತಿ

ಎ. ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಸ್ಥಿತಿ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.200: ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಸ್ಥಿತಿ

ಶೇಕಡಾ ಮೌಲ್ಯ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಟ್ರಾಕ್ಟರ್		ಪವರ್ ಟಿಲ್ಲರ್-8 ಹೆಚ್‌ಪಿವರೆಗೆ		ಪವರ್ ವೀಡರ್	ಬಾಫ್ ಕಟ್ಟರ್		ಕೂಲರ್ ಮೊಬೈಲ್ ಪ್ಯಾನ್	ಚೈನ್ ಸಾ		ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು
	ಹೌದು	ಇಲ್ಲ	ಹೌದು	ಇಲ್ಲ	ಹೌದು	ಹೌದು	ಇಲ್ಲ	ಹೌದು	ಹೌದು	ಇಲ್ಲ	
ಬೀದರ್	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	-	-	-	-	-	-	-	-	75	25	4
ದಾವಣಗೆರೆ	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
ಧಾರವಾಡ	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
ಹಾಸನ	100	-	60	-	-	-	-	-	-	-	5
ಕಲಬುರಗಿ	-	-	100	-	-	-	-	-	-	-	3
ಕೋಲಾರ	100	-	-	-	20	40	20	-	-	-	5
ಮಂಡ್ಯ	100	-	50	40	-	-	-	-	-	-	10
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	33.33	-	-	-	66.67	-	-	-	-	-	6
ವಿಜಯಪುರ	89.29	3.57	-	-	-	-	-	7.14	-	-	28
	ಒಟ್ಟು										70

ವಿತರಿಸಲಾದ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.200 ರಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಚೈನ್ ಗರಗಸ (ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ) ಮತ್ತು ಬಾಫ್ ಕಟ್ಟರ್ (ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ) ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಬಹುತೇಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರರಷ್ಟು ಯಂತ್ರಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಸಮೀಕ್ಷಾ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯ ಕೊರತೆಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಬಿಡಿ ಭಾಗಗಳು/ಮೆಕ್ಯಾನಿಕ್‌ಗಳ ಲಭ್ಯತೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು, ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ದುರಸ್ತಿ ವೆಚ್ಚ ಇವುಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಬಿ. ಸಲಕರಣೆಗಳ ವಾರ್ಷಿಕ ಬಳಕೆ

ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳು ಮತ್ತು ಸಲಕರಣೆಗಳ ವಾರ್ಷಿಕ ಬಳಕೆಯ ಮಾದರಿಗಳು ಹೂಡಿಕೆಯ ದಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಲಾಭದಾಯಕತೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಸೂಚಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಾಕಷ್ಟು ಗಂಟೆಗಳ ಸ್ವಂತ ಅಥವಾ ಬಾಡಿಗೆ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದೇ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಖರೀದಿಸುವುದು ಬುದ್ಧಿವಂತ ಹೂಡಿಕೆಯ ನಿರ್ಧಾರ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಲಕರಣೆಗಳ ಸರಾಸರಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಬಳಕೆಯ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.201 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಬಳಸಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಾರಿ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರೆ (1206 ಗಂಟೆಗಳು) ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕಡಿಮೆ (600 ಗಂಟೆಗಳು) ಕಡಿಮೆ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬೀದರ್, ಹಾಸನ ಮತ್ತು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ವಾರ್ಷಿಕ 1000 ಗಂಟೆಗಳ ಕನಿಷ್ಠ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಮೀರಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಪವರ್ ಟಿಲ್ಲರ್‌ಗೆ ಕನಿಷ್ಠ 800 ಗಂಟೆಗಳ ಕೆಲಸದ ಅವಧಿಯನ್ನು ಹಾಸನ ಮತ್ತು ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ರೈತರು ಮೀರಿ ಬಳಸಿದ್ದರೆ, ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕನಿಷ್ಠ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಅಂದರೆ 412 ಗಂಟೆಗಳಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಬಳಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರೈತರ ಪವರ್ ವೀಡರ್ ಮತ್ತು ಚಾರ್ಜ್ ಕಟ್ಟರ್ ಬಳಕೆಯು ಕನಿಷ್ಠ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿಗಿಂತ ಮೇಲೆ ಇರುತ್ತದೆ. ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ ನೆರಳಿನ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ವಾರ್ಷಿಕ ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ ಚೈನ್ ಗರಗವನ್ನು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಅದೇ ರೀತಿ ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮೊಬೈಲ್ ಕೂಲರ್ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಬಳಕೆಗೆ ತಂದಿರುತ್ತಾರೆ, ಇದು ಬಳಕೆಯ ಗಂಟೆಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿಫಲಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.201: ಸಲಕರಣೆಗಳ ಸರಾಸರಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಕೆ ವಿವರಗಳು (ಗಂಟೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ)

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಟ್ರಾಕ್ಟರ್	ಪವರ್ ಟಿಲ್ಲರ್	ಪವರ್ ವೀಡರ್	ಚಾರ್ಜ್ ಕಟ್ಟರ್	ಚೈನ್ ಸಾ	ಕೂಲರ್ ಮೊಬೈಲ್
ಬೀದರ್	1206	-	-	-	-	-
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	-	-	-	-	545	-
ದಾವಣಗೆರೆ	965	-	-	-	-	-
ಧಾರವಾಡ	750	-	-	-	-	-
ಹಾಸನ	1120	967	-	-	-	-
ಕಲಬುರಗಿ	-	1233	-	-	-	-
ಕೋಲಾರ	1080	-	1400	1120	-	-
ಮಂಡ್ಯ	600	412	-	-	-	-
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	855	-	470	-	-	-
ವಿಜಯಪುರ	926	-	-	-	-	920
ಸರಾಸರಿ	937.75	870.66	935	1120	545	920

ಕೋಷ್ಟಕ 3.202 ಪ್ರತಿ ಕುಟುಂಬದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಆದಾಯದ ವಿವರಗಳು (ಪ್ರತಿ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ)

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳ ಬಳಕೆಯ ಸರಾಸರಿ ತಿಂಗಳುಗಳು	ತಿಂಗಳಿಗೆ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಬಳಸುವ ಸರಾಸರಿ ಗಂಟೆಗಳು	ಸರಾಸರಿ ಮಾಸಿಕ ಬಾಡಿಗೆ ಆದಾಯ	ತಿಂಗಳಿಗೆ ಸರಾಸರಿ ವೆಚ್ಚ ರೂ.	ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು
ಬೀದರ್	6.33	20.00	12000	3167	3
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	3.00	25.00	4525	3500	4
ದಾವಣಗೆರೆ	5.00	62.50	25000	2500	2
ಧಾರವಾಡ	12.00	-	-	1250	4
ಹಾಸನ	8.00	12.00	3300	3200	5
ಕಲಬುರಗಿ	5.70	66.70	9000	4667	3
ಕೋಲಾರ	6.20	-	-	6000	5
ಮಂಡ್ಯ	4.00	-	-	1600	10
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	4.50	21.67	16250	3667	6
ವಿಜಯಪುರ	9.39	-	-	5182	28
ಒಟ್ಟು					70

ಸರಾಸರಿ ಮಾಸಿಕ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳ ಬಾಡಿಗೆ ಮತ್ತು ತಿಂಗಳ ಸರಾಸರಿ ವೆಚ್ಚದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.202ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸರಾಸರಿ ಮಾಸಿಕ ಬಳಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ (12 ತಿಂಗಳುಗಳು) ನಂತರದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯು(9.39 ತಿಂಗಳುಗಳು) ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ (3 ತಿಂಗಳು). ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಋತುಮಾನದ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಳೆ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಬೀದರ್, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ದಾವಣಗೆರೆ, ಹಾಸನ, ಕಲಬುರಗಿ ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಅದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಆದಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಪಡೆದಿರುವ ಮಾಸಿಕ ಬಾಡಿಗೆ ಆದಾಯವು ಅತ್ಯಧಿಕ (ರೂ. 16,250) ಆಗಿದ್ದು, ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರೈತರಿಗೆ (ರೂ. 3300) ಕನಿಷ್ಠವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ತರಕಾರಿ ಮತ್ತು ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಹೆಚ್ಚಿನ ರೈತರು ಕಸ್ಪಮ್ ಬಾಡಿಗೆ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಂದ ಅಂತಹ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ ಅಥವಾ ಮೂಲವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಸರಾಸರಿ ಮಾಸಿಕ ನಿರ್ವಹಣಾ ವೆಚ್ಚದ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಹೋಲಿಕೆಯು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ (ರೂ. 1600), ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಗರಿಷ್ಠ ರೂ. 6000 ವೆಚ್ಚದ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳ ರೀತಿಯ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಇಂಧನ ದಕ್ಷತೆಯ ಮೇಲೆ ವೆಚ್ಚದ ಪ್ರಮಾಣವು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಸಿ. ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಪಡೆದಿರುವುದು

ಕೋಷ್ಟಕ 3.203: ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಪಡೆದಿರುವುದು

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ದಿನಗಳು/ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಸಂಖ್ಯೆ	ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ ಸರಾಸರಿ ಮೊತ್ತ (ರೂ./ವಾರ್ಷಿಕ)	ಒಟ್ಟು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು
ಬೀದರ್	40	22000	1
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	20	12000	1
ದಾವಣಗೆರೆ	40	22000	1
ಧಾರವಾಡ	20	12000	1
ಹಾಸನ	30	10000	1
ಕಲಬುರಗಿ	60	36000	1
ಕೋಲಾರ	30	10000	1
ಮಂಡ್ಯ	20	10000	1
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	40	20000	1
ವಿಜಯಪುರ	35	19250	2
ಒಟ್ಟು ದಿನಗಳಿಗೆ ಶೇಕಡಾ/ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಸರಾಸರಿ	33.64	17500	11

ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಪಡೆಯಲಾದ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.203 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗುವ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳು ಮತ್ತು ಸಲಕರಣೆಗಳ ಪೈಕಿ, ನಿಯಂತ್ರಣ ಗುಂಪಿನ ರೈತರು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಪಡೆದ ಏಕೈಕ ಯಂತ್ರವೆಂದರೆ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ವಾರ್ಷಿಕ ರೂ. 17,500 ಬಾಡಿಗೆ ಶುಲ್ಕದೊಂದಿಗೆ ಒಟ್ಟಾರೆ ಸರಾಸರಿ 33.64 ದಿನಗಳಂದು ರೈತರು ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು 60 ದಿನಗಳಂದು ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಪಡೆದಿದ್ದರೆ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ 20 ದಿನಗಳು ಬಾಡಿಗೆ ಪಡೆದಿರುತ್ತವೆ.

ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಪಡೆಯದಿರಲು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಲಗತ್ತಿಸಿದ ಕೋಷ್ಟಕ 3.204 ರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿರಲು ಬಹುವಾರ್ಷಿಕ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳು (ದಾವಣಗೆರೆ ಮತ್ತು ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ) ಸಣ್ಣ ಭೂ ಹಿಡುವಳಿಗಳು (ಬೀದರ್, ದಾವಣಗೆರೆ, ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ) ರಾಸುಗಳ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ಕೃಷಿ ಇವುಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಬೀದರ್, ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಕಲಬುರಗಿಯಂತಹ ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಆಳವಾದ ಕಪ್ಪು ಮಣ್ಣನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ರಚನೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಮತ್ತು ಎಳೆಯುವ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಬಳಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಆದ್ದರಿಂದ ಪಾರಂಪರಿಕ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಿಗೆ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.204: ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಪಡೆಯದಿರಲು ಕಾರಣಗಳು

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಬಹುವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗಿರುತ್ತದೆ	ಸಣ್ಣ ಭೂ ಹಿಡುವಳಿ	ಎತ್ತುಗಳ ಬಳಕೆ	ಸುಸ್ಥಿರ ಕೃಷಿ	ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯ	ಒಟ್ಟು ನಿಯಂತ್ರಣ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು
ಬೀದರ್	0	√	√	0	0	1
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	0	0	0	√	0	1
ದಾವಣಗೆರೆ	√	√	0	0	0	1
ಧಾರವಾಡ	0	√	√	0	0	1
ಹಾಸನ	0	0	0	0	0	1
ಕಲಬುರಗಿ	√	0	√	√	√	1
ಕೋಲಾರ	0	0	0	0	0	1
ಮಂಡ್ಯ	0	0	0	0	0	1
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	0	0	0	0	0	1
ವಿಜಯಪುರ	0	√	√	0	0	2
ಒಟ್ಟು						11

ಡಿ. ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಮಾನವ ಕೂಲಿಗಾರರನ್ನು ಮತ್ತು ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಪಡೆಯುವ ಮಾದರಿ

ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳು ಮಾನವ ಕೂಲಿಗಾರರನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಎಳೆಯಲು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಧನಗಳಿಂದ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಮಾನವ ಕೂಲಿಗಾರರನ್ನು ಮತ್ತು ಎತ್ತುಗಳ ಜೋಡಿಯ ಬಾಡಿಗೆಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.205 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಧಾರವಾಡ, ಕಲಬುರಗಿ ಮತ್ತು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ರೈತರು 120 ದಿನಗಳಂದು ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ 15 ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಕೂಲಿ ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ ಮಾನವ ಕೂಲಿಗಾರರನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಪಡೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು (131 ದಿನಗಳು) ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯು (15 ದಿನಗಳು) ಕಡಿಮೆ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆಳವಾದ ಕಪ್ಪು ಮಣ್ಣು ಇರುವಲ್ಲಿ ರೈತರು ಜಾನುವಾರುಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಎತ್ತುಗಳ ಅಥವಾ ಎರಡು ಉದ್ದೇಶದ ಹಸುಗಳ ಸಾಕಣೆಯು ಇರುತ್ತದೆ. 10 ಮಾದರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಮಾನವ ಕೂಲಿಗಾರರನ್ನು ಮತ್ತು ಎತ್ತುಗಳ ಬಳಕೆಯ ಒಟ್ಟಾರೆ ಸರಾಸರಿ ದಿನಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ 62.77 ಮತ್ತು 24 ದಿನಗಳು ಆಗಿರುತ್ತದೆ, ಇದರ ವೆಚ್ಚ ಕ್ರಮವಾಗಿ ರೂ. 32,528 ಮತ್ತು ರೂ. 11,178 ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಾನವ ಕೂಲಿಗಾರರನ್ನು ಮತ್ತು ಎತ್ತುಗಳ ಬಾಡಿಗೆ ಪಡೆದು ಮಾಡುವ ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿಯ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳ ಆವರ್ತನ ಮತ್ತು ಸ್ವಂತ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳ ಲಭ್ಯತೆಯಿಲ್ಲದಿರುವಿಕೆಯಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.205: ಮಾನವ ಕೂಲಿಗಾರರನ್ನು ಮತ್ತು ಎತ್ತುಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಪಡೆದ ಸರಾಸರಿ ದಿನಗಳು ಮತ್ತು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ ಮೊತ್ತ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಮಾನವ ಕೂಲಿಗಾರರು		ಎತ್ತುಗಳ ಜೊತೆ		ಒಟ್ಟು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು
	ಸರಾಸರಿ ದಿನಗಳ/ವರ್ಷ ಸಂಖ್ಯೆ	ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ ಸರಾಸರಿ ಮೊತ್ತ (ರೂ.)	ಸರಾಸರಿ ದಿನಗಳ/ವರ್ಷ ಸಂಖ್ಯೆ	ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ ಸರಾಸರಿ ಮೊತ್ತ (ರೂ.)	
ಬೀದರ್	60	75000	20	10000	1
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	75	10000	0	0	1
ದಾವಣಗೆರೆ	45	15000	0	0	1
ಧಾರವಾಡ	120	36000	15	9000	1
ಹಾಸನ	50	25000	0	0	1
ಕಲಬುರಗಿ	120	100000	50	3000	1
ಕೋಲಾರ	120	36000			1
ಮಂಡ್ಯ	35	10500	0	0	1
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	15	7500	0	0	1
ವಿಜಯಪುರ	45	13750	131	78,600	2
ಒಟ್ಟು	62.77	32528	24	11178	11

3.4.10.4 ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನ

ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.206 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೃಷಿ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಸರಾಸರಿ ಹೂಡಿಕೆಯು ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರೂ. 8.52 ಲಕ್ಷ, ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರೂ. 7.51 ಲಕ್ಷ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರೂ. 6.66 ಲಕ್ಷ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಕನಿಷ್ಠ ಸರಾಸರಿ ಹೂಡಿಕೆಯು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರೂ. 25,460 ಇರುತ್ತದೆ. ಹೂಡಿಕೆಯ ಮೊತ್ತವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಲಾದ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳು ಮತ್ತು ಸಲಕರಣೆಗಳ ರೀತಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಕಲಬುರಗಿಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರು ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಹಣಕಾಸು ಮೂಲವನ್ನು ಪಡೆದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅತ್ಯಧಿಕ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಹಣಕಾಸನ್ನು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರೈತರು ಶೇಕಡಾ 72.07 ರಷ್ಟು ಪಡೆದರೆ, ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರು ಕಡಿಮೆ ಪಾಲು ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 6.73 ರಷ್ಟು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಸಾಲವು ಒಟ್ಟು ಹೂಡಿಕೆಯ ಶೇಕಡಾ 30 ರಿಂದ 40 ರಷ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಹಾಯಧನದ ಘಟಕವು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 89.79 ರಷ್ಟಿದ್ದರೆ, ವಿಜಯಪುರ ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 9.97 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 5.11 ರಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮೊತ್ತವನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸ್ವಂತ ಪಾಲು ಶೇಕಡಾ 41.58 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 45.07 ರಷ್ಟು ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಸಾಲದ ಜೊತೆಗೆ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಶೇಕಡಾ 13.35 ರಷ್ಟು ಸಹಾಯಧನದೊಂದಿಗೆ 10 ಮಾದರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಒಟ್ಟಾರೆ ಸರಾಸರಿ ರೂ. 626862 ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.206: ಯಾಂತ್ರೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನ

ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ				
ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಸ್ವಂತಹೂಡಿಕೆ	ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಸಾಲ	ಪಡೆದ ಸಹಾಯಧನ	ಸರಾಸರಿ ಹೂಡಿಕೆ (ರೂ.)
	ಶೇಕಡಾ	%	%	
ಬೀದರ್	28.65	31.55	39.80	634000
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	10.21	0.00	89.79	25460
ದಾವಣಗೆರೆ	25.68	37.67	36.64	292000
ಧಾರವಾಡ	45.92	31.61	22.46	751250
ಹಾಸನ	67.26	6.73	26.01	446000
ಕಲಬುರಗಿ	86.91	0.00	13.09	295333
ಕೋಲಾರ	30.49	46.51	23.00	387000
ಮಂಡ್ಯ	48.81	26.64	24.56	162683
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	22.82	72.07	5.11	666000
ವಿಜಯಪುರ	48.63	41.40	9.97	851593
ಒಟ್ಟಾರೆ ಸರಾಸರಿ	41.58	45.07	13.35	626862

3.4.10.5 ರೈತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ

ಎ. ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಕುರಿತು ರೈತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ (ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ)

ಕೋಷ್ಟಕ 3.207: ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಕುರಿತು ರೈತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ (ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ)

ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಕುರಿತು ರೈತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ (ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ)								
ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದು	ಸಮಯೋಚಿತ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳು	ನೀರಿನ ಉಳಿತಾಯ	ಕಳೆ ನಿಯಂತ್ರಣ	ಶ್ರಮದಲ್ಲಿನ ಕಡಿತೆ	ಸಾಗಾಣಿಗೆ ನೆರವಾಗಿರುತ್ತದೆ	ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ವೆಚ್ಚ ಕಡಿತೆ	ರೈತರ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ
ಬೀದರ್	100					100	66.67	3
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	100	50				50	25	4
ದಾವಣಗೆರೆ	100	100	50	100		100	50	2
ಧಾರವಾಡ	100	75	25		25	75	25	4
ಹಾಸನ	100	60		20	40	60	80	5
ಕಲಬುರಗಿ		66.67	100				66.67	3
ಕೋಲಾರ	20	60	20					5
ಮಂಡ್ಯ	10	20		70			90	10
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	100	100		66.67	100	33.33	100	6
ವಿಜಯಪುರ	96.43	78.57	42.86		3.57	53.57	7.14	28

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರ ಬಹು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ಬಗ್ಗೆ ರೈತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.207 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದು, ಸಕಾಲಿಕ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿನ ಕಡಿತವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಅರಿತುಕೊಂಡ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಯೋಜನಗಳಾಗಿವೆ ಎಂದು ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕೊರತೆಯು ಕೋಲಾರ ಮತ್ತು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ರೈತರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಸವಾಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಬಹುತೇಕ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸುವುದು ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಯೋಜನವೆಂದು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನೀರಿನ ಉಳಿತಾಯ, ಕಳೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ಶ್ರಮದಲ್ಲಿನ ಕಡಿತವು ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ಇತರ ಪ್ರಮುಖ ಪ್ರಯೋಜನಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಬಿ. ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದಲ್ಲಿನ ಸವಾಲುಗಳು

ಕೋಷ್ಟಕ 3.208: ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದಲ್ಲಿನ ಸವಾಲುಗಳ ಕುರಿತು ರೈತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ

ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದಲ್ಲಿನ ಸವಾಲುಗಳ ಕುರಿತು ರೈತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ							
ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಒಟ್ಟು ರೈತರ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಶೇಕಡಾ						ರೈತರ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ
	ವರ್ಷಪೂರ್ತಿ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲ	ಅಸಮರ್ಪಕ ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಸೇವೆ	ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಂಧನ ವೆಚ್ಚ	ಹೆಚ್ಚಿನ ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ ವೆಚ್ಚ	ಸಾಕಷ್ಟಿಲ್ಲದ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಜ್ಞಾನ	ಸೂಕ್ತವಲ್ಲದ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳು	
ಬೀದರ್	66.67		100.00				3
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	50.00	50.00		100.00			4
ದಾವಣಗೆರೆ	100.00	100.00	100.00	100.00	50.00	50.00	2
ಧಾರವಾಡ	50.00		75.00	100.00		25.00	4
ಹಾಸನ	40.00	40.00	60.00	80.00			5
ಕಲಬುರಗಿ	66.67	66.67	100.00	100.00			3
ಕೋಲಾರ	40.00		60.00	60.00	20.00		5
ಮಂಡ್ಯ	20.00		30.00	30.00		10.00	10
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	33.33		50.00				6
ವಿಜಯಪುರ	7.14	7.14	10.71	10.71	3.57	3.57	28

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರ ಬಹು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು

ದೇಶದ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಛಿದ್ರವಾಗಿರುವ ಮತ್ತು ಚದುರಿದ ಭೂ ಹಿಡುವಳಿಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಕೃಷಿ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಲಭ್ಯತೆ ಪಡೆಯಲು ಏಕೀಕರಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮಾಲೀಕತ್ವದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸುಧಾರಿತ ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಉಪಕರಣಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ಎಳೆಸಲ್ಪಡುವ ಕೃಷಿ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬಾಡಿಗೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಕೃಷಿ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಸಣ್ಣ ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಯಾಂತ್ರೀಕರಣಗೊಳಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿ ಕೀಳುವುದು, ಭತ್ತ ನಾಟಿ, ಕಬ್ಬು ಕಟಾವು ಮತ್ತು ಸಂಯೋಜಿತ ಕಟಾವು ಯಂತ್ರಗಳಂತಹ ಸುಧಾರಿತ ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಅಳವಡಿಸಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲು

ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಒದಗಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ (ಮೆಹ್ತಾ ಮತ್ತು ಇತರರು, 2014). ಹೆಚ್ಚಿನ ವೆಚ್ಚದ ಕೃಷಿ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳಿಗೆ ಸಾಂಸ್ಥಿಕರಣದ ಮೂಲಕ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸೇವೆ ಅಥವಾ ಬಾಡಿಗೆ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಆವಿಷ್ಕರಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಮುಖ ಉತ್ಪಾದನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಡಾಮ್, ಮತ್ತು ಬರ್ನರ್, 2017 ಇವರು ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿ-ಆಧಾರಿತ ಕೃಷಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಿ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ವಲಯದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಆಡಳಿತ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಬಿಡಿಭಾಗಗಳ ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಸಾಲ ಲಭ್ಯತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ವೈಫಲ್ಯಗಳಂತಹ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ನಂತರ, ಯಾಂತ್ರೀಕರಣವು ಕಾಣದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ನಿರ್ಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಟ್ರಾಕ್ಟರ್-ಆಪರೇಟರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞರ ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಫಲಿತಾಂಶಗಳು ತೋರಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಹಸ್ತಚಾಲಿತ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಿಂದ ಯಾಂತ್ರೀಕೃತ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಯಿಸುವಾಗ, ರೈತರು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಲಕರಣೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸಬಹುದಾದ ಕೆಲವು ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.208 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬಹುಪಾಲು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ವರ್ಷಪೂರ್ತಿ ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸದ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಗಮನಿಸಬಹುದು ಏಕೆಂದರೆ ಬೇಸಾಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ನಾಟಿ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮತ್ತು ಹಸಿಗೊಬ್ಬರದ ಮತ್ತು ಫಲೀಕರಣದ ಬಳಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಅಂತರ ಬೇಸಾಯ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಂಧನ ವೆಚ್ಚ, ಅಸಮರ್ಪಕ ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಸೇವೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ ವೆಚ್ಚ ಇತರ ಪ್ರಮುಖ ಸವಾಲುಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾಗಿ, ವಿಜಯಪುರದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದವರಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಶೇಕಡಾವಾರು ಜನರು ಮಾತ್ರ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಹಾಯಧನದ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳ ಪೂರೈಕೆಯ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವ ಬದಲು, ಯಾಂತ್ರೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ನಾವೀನ್ಯತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲು ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರವು ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಬಹುದು ಎಂದು ಶೋಧನೆಗಳು ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತವೆ.

ಸಿ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯ

ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿಯಿಂದಾಗಿ ಬೆಳೆ ತೀವ್ರತೆಯಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಹೆಚ್ಚಳವಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹಲವಾರು ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಕೃಷಿ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸರಾಸರಿ ಬೆಳೆ ತೀವ್ರತೆ, ದೊಡ್ಡ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ ಕಾರಣದಿಂದ ಒಳಹರಿವಿನ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕೃಷಿ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ತೋರಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಕೃಷಿ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣವು

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳ ಸಮಯೋಚಿತತೆ, ಕೆಲಸದ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಬೆಳೆ ಒಳಹರಿವಿನ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಬಳಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ಲಾಭದಾಯಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿರುತ್ತದೆ (ವರ್ಮಾ, 2006). ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯದ ಕುರಿತು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರರಷ್ಟು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯವನ್ನು ಗಳಿಸಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿರುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 40 ರಷ್ಟು ಜನರು ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ವರದಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗೆ 5.74 ಮತ್ತು ಪವರ್ ರೋಟೇಟರ್‌ಗೆ 3.32 ಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಪವರ್ ಟಿಲ್ಲರ್‌ಗೆ 10.97 ಲಾಭ-ವೆಚ್ಚದ ಅನುಪಾತವು ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಡಿ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವಿನ ನಂತರ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಮೇಲಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವನ್ನು ಪಡೆದ ನಂತರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಮೇಲಿನ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವೀಕ್ಷಣೆಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.209 ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಬೆಳೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಮದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದ ಹೆಚ್ಚಳವಿರುವುದಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಯಾಂತ್ರೀಕರಣವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಿದೆ ಎಂದು ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶೇಕಡಾ 66.67 ರಷ್ಟು ಹಾಗೂ ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶೇಕಡಾ 57.14 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ಪಾದನೆ ಪಡೆದಿರುವುದಾಗಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಪವರ್ ಟಿಲ್ಲರ್, ರೆಪ್ಲಿಜರೇಟಿಡ್ ವ್ಯಾನ್‌ಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಸಕಾಲಿಕ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳನ್ನು ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಅವಲಂಬನೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿರುತ್ತವೆ. ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದಿಂದಾಗಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಒಟ್ಟಾರೆ ಅನಿಸಿಕೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.209:ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವಿನ ನಂತರದ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಮೇಲಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಶೇಕಡಾ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ				ರೈತರ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ
	ಹೆಚ್ಚಿನ	ಮಧ್ಯಮ	ಕಡಿಮೆ	ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆ ಇಲ್ಲ	
ಬೀದರ್	33.33	33.33	0	33.33	3
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	0	100	0	0	4
ದಾವಣಗೆರೆ	100	0	0	0	2
ಧಾರವಾಡ	50	50	0	0	4
ಹಾಸನ	0	80	20	0	5
ಕಲಬುರಗಿ	66.67	33.33	0	0	3
ಕೋಲಾರ	0	100	0	0	5
ಮಂಡ್ಯ	0	100	0	0	10
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	0	100	0	0	6
ವಿಜಯಪುರ	57.14	39.29	3.57	0	28

ಇ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದಿಂದ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿ

ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣವು ತೀವ್ರವಾದ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ವಿಧಾನಗಳ ಕೃಷಿಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಂಬಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳು ಅಥವಾ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಕುಟುಂಬದ ಪುರುಷ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದರಿಂದ, ಯಾವುದೇ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಉದ್ಯೋಗವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಲಿಂಗ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಕೂಲಿಗಾರ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಉದ್ಯೋಗವಿಲ್ಲ ಎಂದು ತೋರಿಸಿರುತ್ತದೆ. 100 ದಿನಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಅಂದರೆ, ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 140 ದಿನಗಳು, ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 118 ದಿನಗಳು ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 150 ದಿನಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲಾಗಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕನಿಷ್ಠ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ 46 ದಿನಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 50 ದಿನಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಎಫ್. ಸಲಕರಣೆಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.210: ಸಲಕರಣೆಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಶೇಕಡಾ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ		ರೈತರ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ
	ಉತ್ತಮ	ಸರಾಸರಿ	
ಬೀದರ್	100		3
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	75	25	4
ದಾವಣಗೆರೆ	100		2
ಧಾರವಾಡ	100		4
ಹಾಸನ	60	40	5
ಕಲಬುರಗಿ	100		3
ಕೋಲಾರ	20	80	5
ಮಂಡ್ಯ	30	70	10
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	100		6
ವಿಜಯಪುರ	100		28
ಒಟ್ಟು			70

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾದ ಸಲಕರಣೆಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯು ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ ಘಟಕಕ್ಕೆ ವಿತರಿಸಲಾದ ನಿಧಿಯ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಬಳಕೆಯ ಸೂಚಕಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯ ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಬೀದರ್, ದಾವಣಗೆರೆ, ಧಾರವಾಡ, ಕಲಬುರಗಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಮತ್ತು ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಒಟ್ಟಾರೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ; ಕೋಲಾರ ಮತ್ತು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕರು ಇದು ಸರಾಸರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ನೆರವಿನ ಬಗ್ಗೆ ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಅನುಕೂಲಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವರದಿ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. (ಕೋಷ್ಟಕ 3.210)

3.4.11 ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಮೂಲಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು

3.4.11.1 ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಎ. ರೈತರ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ದೊಣ್ಣೆಮೆಣಸು, ಟೊಮೆಟೊ ಮತ್ತು ಯುರೋಪಿಯನ್ ಸೌತೆಕಾಯಿ ಇವುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ

ರಾಜ್ಯದ ಬಹುತೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಗಾಗಿ ವರ್ಷವಿಡೀ ಹವಾಮಾನದ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳ ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೂ, ನಾವೀನ್ಯತೆಗಳ ಅಳವಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತಾಂತ್ರಿಕ ಅಂತರಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ನಿರ್ಬಂಧಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಯಿಂದ ರೈತರ ಅಗತ್ಯತೆಗಳು ಮತ್ತು ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು, ರೈತರ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ (ಪಾಲಿಹೌಸ್) ದೊಣ್ಣೆಮೆಣಸು, ಟೊಮೆಟೊ ಮತ್ತು ಯುರೋಪಿಯನ್ ಸೌತೆಕಾಯಿಗಳ ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಘಟಕವನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಭಾರತೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕ ನಡೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳ ಕ್ಷೇತ್ರ ಆಧಾರಿತ, ಸಮಗ್ರ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರದರ್ಶನವು ನಾವೀನ್ಯತೆಗಳನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸುವ ಉಪಯುಕ್ತ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ವಿಧಾನವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳ ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಕೀಟ ಮತ್ತು ರೋಗಗಳ ಸಮಗ್ರ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್‌ನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲು ಇದು ಒಂದು ಅವಕಾಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ 16 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ 40 ಪಾಲಿಹೌಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ 1200 ಚ.ಮೀ. ನಿಂದ 8000 ಚ.ಮೀ. ವರೆಗಿನ ಗಾತ್ರದ ಪಾಲಿಹೌಸ್ ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಾಗಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾದ ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತವು ರೂ. 100 ಲಕ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ರೂ. 85.57 ಲಕ್ಷಗಳನ್ನು ಭಾರತೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಉಳಿದ ರೂ. 14.57 ಲಕ್ಷಗಳು ಖರ್ಚಾಗಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇದು ಭಾರತೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.

ಪ್ರದರ್ಶನಗಳ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು:

- ಆಯ್ದು ತರಕಾರಿಗಳ (ದೊಣ್ಣೆಮೆಣಸು, ಟೊಮೆಟೊ ಮತ್ತು ಯುರೋಪಿಯನ್ ಸೌತೆಕಾಯಿ) ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಕೀಟಗಳು ಮತ್ತು ರೋಗಗಳ ಸಮಗ್ರ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು.
- ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಸಮಗ್ರ ರೋಗ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ವಿಧಾನಗಳ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಮುಕ್ತ ಮೂಲ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಂದ ಆಯ್ದು ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳ ಕೀಟ/ರೋಗ ನಿರೋಧಕ ನಾಟಿಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸುವುದು.

- ರೈತರ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂಚೂಣಿಯ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಆಯ್ದ ಮೂರು ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಬೇಸಾಯದಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಬೆಳೆ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಕೊಯ್ಲಿನ ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಇವುಗಳ ತಂತ್ರಗಳ ಬಳಕೆಯ ಕುರಿತು ರೈತರಿಗೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ಅರಿವು, ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಮತ್ತು
- ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ತರಕಾರಿಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಉತ್ಪಾದಕತೆ, ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಸುರಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು

3.4.11.2 ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪದ ವಿವರಗಳು

ಎ. ಮಾದರಿ

ಭಾರತೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗಿನ ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯು 40 ರೈತರು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ 10 ರೈತರಿಗೆ ತಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ತೊಂದರೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಕ್ಷೇತ್ರ ಆಧಾರಿತ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದ ಒಂದು ಬೆಳೆ ಚಕ್ರವನ್ನು ಸಹ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ 14 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ 30 ಫಲಾನುಭವಿಗಳೊಂದಿಗೆ ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಮಾದರಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವ 10 ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಸ್ಥಳ ಭೇಟಿಯ ಮೂಲಕ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಉಳಿದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಆಯ್ದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಹೊರಗೆ ನೆಲೆಸಿರುವುದರಿಂದ ಅವರೊಂದಿಗೆ ದೂರವಾಣಿ ಸಂದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೊಳಪಡಿಸಿದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.211 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.211 ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯ ಘಟಕಕ್ಕಾಗಿ ಮಾದರಿಯ ವಿತರಣೆ

ಕ್ರ.ಸಂ	ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ
1	ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ	1	3.33
2	ಬೆಳಗಾವಿ	3	10.00
3	ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ	3	10.00
4	ಚಾಮರಾಜನಗರ	3	10.00
5	ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	2	6.67
6	ಚಿತ್ರದುರ್ಗ	2	6.67
7	ಹಾಸನ	2	6.67
8	ಕೋಲಾರ	1	3.33
9	ಧಾರವಾಡ	2	6.67
10	ಮಂಡ್ಯ	3	10.00
11	ಮೈಸೂರು	3	10.00
12	ರಾಮನಗರ	1	3.33
13	ಶಿವಮೊಗ್ಗ	2	6.67
14	ತುಮಕೂರು	2	6.67
	ಒಟ್ಟು	30	100.00

30 ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಪೈಕಿ ಏಕಾಂತಪ್ಪ, ಬಬ್ಬೂರು ಗ್ರಾಮ, ಹಿರಿಯೂರು ತಾಲೂಕು, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ, ಇವರು ತಮ್ಮ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸಂವಾದದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀ ಬಾಬುಮುರಗೋಡ, ರಾಧಿಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ, ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆ, ಇವರು ಅರ್ಕಾ ಬೇವಿನ ಸಾಬೂನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಯಾವುದೇ ಹೂಡುವಳಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಮೊದಲೇ ಅಂದರೆ ಸಾಬೂನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ವೇಳೆಗೆ ಬೆಳೆಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದವು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಉಳಿದ 28 ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯಿಂದ ಬೆಳೆಗಳು, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಆದಾಯದ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

3.4.11.3 ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪದ ಸ್ಥಿತಿ

ಎ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವಿವರ

ಕರ್ನಾಟಕದಾದ್ಯಂತ 14 ಜಿಲ್ಲೆಗಳ 30 ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 70 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು 31 ರಿಂದ 50 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನವರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಶೇಕಡಾ 34 ರಷ್ಟು ಎಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 27 ರಷ್ಟು ಪದವೀಧರರು ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 61.70 ರಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ದೊಡ್ಡ ರೈತರಿಗೆ ನೀಡಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 83.33 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 73.33 ರಷ್ಟು ಮಾದರಿ ರೈತರು ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಶಕದ ಅನುಭವವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯವು ರೂ. 70,000 ದಿಂದ ರೂ. 20 ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಬಿ. ಪಾಲಿಹೌಸ್ ನಿರ್ಮಾಣ

ಭಾರತೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಪಾಲಿಹೌಸ್ ಹೊಂದಿರುವ ಪ್ರಗತಿಪರ ರೈತರನ್ನು ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಚಟುವಟಿಕೆಗೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ. ಬಹುಪಾಲು ರೈತರು ಪಾಲಿಹೌಸ್ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಿಂದ ಬೆಂಬಲಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮಾದರಿ ರೈತರಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು ಪಾಲಿಹೌಸ್‌ಗಳನ್ನು 2018-19 ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇವುಗಳ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವು 2000 ಚ.ಮೀ. ಅಥವಾ 4000 ಚ.ಮೀ. ಇರುತ್ತದೆ. ಪಾಲಿಹೌಸ್‌ನ ನಿರ್ಮಾಣದ ವರ್ಷ ಮತ್ತು ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಾಗಿ ಬಳಸಲಾದ ಪಾಲಿಹೌಸ್‌ನ ಗಾತ್ರದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.212ರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.212: ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳಿಗಾಗಿ ಬಳಸಲಾದ ಪಾಲಿಹೌಸ್‌ನ ನಿರ್ಮಾಣದ ವರ್ಷ ಮತ್ತು ಗಾತ್ರ

ಪಾಲಿ ಹೌಸ್ ನಿರ್ಮಾಣದ ವರ್ಷ		ಪಾಲಿ ಹೌಸ್‌ಗಳ ಗಾತ್ರ	
ವರ್ಷ	ಶೇಕಡಾ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು	ಪಾಲಿಹೌಸ್‌ನ ಗಾತ್ರ (ಚ.ಮೀ.)	ಶೇಕಡಾ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು
2014-15	10.00	1200	3.34
2015-16	16.66	2000	43.34
2016-17	16.68	2700	3.33
2017-18	33.33	3000	6.66
2018-19	23.33	4000	43.33

ಮೂಲ: ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಮೀಕ್ಷೆ, ದಿ ಎನರ್ಜಿ ಅಂಡ್ ರಿಸೋರ್ಸಸ್ ಸಂಸ್ಥೆ, 2021

ಸಿ. ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಾಗಿ ಬೆಳೆಗಳ ಆಯ್ಕೆ

ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ, 8 ಫಲಾನುಭವಿಗಳು (ಶೇಕಡಾ 26.66 ರಷ್ಟು) ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ್ದರೆ, ಉಳಿದವರು (ಶೇಕಡಾ 73.33 ರಷ್ಟು) ಒಂದು ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊಣ್ಣೆಮೆಣಸು ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿರುತ್ತಾರೆ, ಇದು 27 (ಶೇಕಡಾ 90 ರಷ್ಟು) ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಕೃಷಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ, ನಂತರ 7 (ಶೇಕಡಾ 23.33 ರಷ್ಟು) ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಯುರೋಪಿಯನ್ ಸೌತೆಕಾಯಿಯೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತು 4 (ಶೇಕಡಾ 13.33 ರಷ್ಟು) ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಟೊಮೆಟೊ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಬಹುತೇಕ ರೈತರು ಖಾಸಗಿ ನರ್ಸರಿಯಿಂದ ದೊಣ್ಣೆಮೆಣಸು ಮತ್ತು ಯುರೋಪಿಯನ್ ಸೌತೆಕಾಯಿ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ಮೊಳಕೆ ಸಸಿಗೆ ರೂ. 6 ರಿಂದ ರೂ. 7.50 ರವರೆಗೆ ನೀಡಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಟೊಮೆಟೊ ಮೊಳಕೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಪ್ರತಿ ಮೊಳಕೆ ಸಸಿಗೆ ರೂ. 0.90 ರಿಂದ ರೂ.1.00 ರವರೆಗೆ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಖರೀದಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಎಕರೆ ನಾಟಿಗೆ ನೆಡಲು ಬೇಕಾದ ಮೊಳಕೆ ಸಸಿಗಳ ಪ್ರಮಾಣ 15000 ರಿಂದ 16000 ರ ನಡುವೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಮೊಳಕೆ ಸಸಿಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ತಳಿಗಳ ಬದುಕುಳಿಯುವ ಪ್ರಮಾಣವು ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 90 ರಷ್ಟು ಆಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ರೈತರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ.

ಡಿ. ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ

ಬೆಳೆದ ತರಕಾರಿಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಸುರಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು, ಕೀಟ, ಪರಭಕ್ಷಕ ಮತ್ತು ರೋಗಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಸೇರಿದಂತೆ ವಿವಿಧ ಹೂಡುವಳಿಗಳನ್ನು ಭಾರತೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಒದಗಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಆಳವಾಗಿ ಉಳುಮೆ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು, ಬೆಳೆಯಲು ಮಣ್ಣಿನ ದಿಬ್ಬಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದ ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳು ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಮಣ್ಣನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಾಟಿ ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ಸಸಿಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ, ನೆಟ್ಟ ನಂತರದ ಆರೈಕೆ, ಸುಧಾರಿತ ತರಬೇತಿ, ಸಮರುವಿಕೆ, ಚಿವುಟುವ ವಿಧಾನಗಳು, ಎಳೆಗಳನ್ನು

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಕಟ್ಟುವುದು ಮತ್ತು ಬೆಳೆಗೆ ಉತ್ತಮ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಬೆಳೆ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ರೈತರೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಫಲೀಕರಣ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬೆಳೆಗಳ ಎಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಬೇರುಗಳ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಆಚರಣೆಗಳ ಕುರಿತು ನಿಯಮಿತ ಮಧ್ಯಂತರದಲ್ಲಿ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ತಂತ್ರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನೈಜ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಾಪಿತ ವ್ಯಾಪಾರೋದ್ಯಮಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಉತ್ಪಾದನಾ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಪೂರ್ವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬಣ್ಣದ ದೊಣ್ಣೆಮೆಣಸು ಬೆಳೆಯನ್ನು ಅನುಕೂಲಗೊಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಣ್ಣನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದರಿಂದ ಸಮಗ್ರ ಬೆಳೆ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಕೊಯ್ಲು ಅವಧಿಯಲ್ಲಿನ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಮತ್ತು ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಬರಹಪತ್ರಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

3.4.11.4 ಹೂಡುವಳಿಗಳು

ಭಾರತೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದ ಜೊತೆಗೆ ಮಣ್ಣಿನ ಗುಣಮಟ್ಟ, ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರಕಾರದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಹೂಡುವಳಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ರೈತರ ಜಮೀನಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆ, ಬೆಳೆ ಪ್ರಕಾರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೂಡುವಳಿಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಮೀಕ್ಷೆಯ ಪ್ರಕಾರ, ಹೆಚ್ಚಿನ ರೈತರು ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಯಾವುದೇ ದಾಖಲಾತಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ರೈತರಿಗೆ ಒದಗಿಸಲಾದ ಹೂಡುವಳಿಗಳನ್ನು ಪಕ್ಕದ ಕೋಷ್ಟಕ 3.213 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.213: ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಮಣ್ಣನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲು ಹೂಡುವಳಿಗಳು

ಹೂಡುವಳಿ	ವಿವರಗಳು	ಹೂಡುವಳಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ರೈತರ ಸಂಖ್ಯೆ	
		ಸಂಖ್ಯೆ	ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಶೇಕಡಾ
ಬೇವಿನ ಕೇಕ್	50-500 ಕೆಜಿಗಳು/ರೈತ	21	75.00
ಎರೆ ಹುಳು ಗೊಬ್ಬರ	100-800 ಕೆಜಿಗಳು	20	71.43
ಅರ್ಕಾ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಗಳ ಗುಂಪು	5-10 ಲೀಟರ್‌ಗಳು	23	82.14
ಜೈವಿಕ ಕೀಟನಾಶಕಗಳು	5-10 ಕೆಜಿಗಳು	25	89.29
ಅಜಾಟೊ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ	2-5 ಕೆಜಿಗಳು	25	89.29
ವಿಶೇಷ ತರಕಾರಿ	--	23	82.14
ಅರ್ಕಾ ಬೇವಿನ ಸೋಪ್	5-10 ಕೆಜಿಗಳು	15	53.57
ಜಿಗುಟಾದ ಬಲೆ	--	15	53.57
ಸುರಕ್ಷತಾ ಕಿಟ್ (ಪಿವಿಸಿ ಉಡುಪುಗಳು, ಕನ್ನಡಕಗಳು, ಮುಖ ಕವಚ, ಕೈಗವಸುಗಳು, ಪೊಟ್ಯಾಸಿಯಮ್ ಪರ್ಮಾಂಗನೇಟ್, ಕಾಲು ಚಾಪೆಗಳು, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಟ್ರೇಗಳು, ಫೋಮ್ ಶೀಟ್ ಇತ್ಯಾದಿ)	1 ಸೆಟ್	23	82.14
ಟೂಲ್ ಕಿಟ್	1 ಸೆಟ್	10	35.71

3.4.11.5 ಇಳುವರಿ ಮತ್ತು ಆದಾಯ

ಬೆಳೆಗಳ ಇಳುವರಿಯು ಬೀಜಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ, ಒಳಹರಿವಿನ ವಿಧಗಳು, ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳು, ಬೆಳೆಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ, ಕೀಟಗಳು ಮತ್ತು ರೋಗಗಳು, ಹವಾಮಾನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ವಿವಿಧ ನಿಯತಾಂಕಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಇಳುವರಿ ದತ್ತಾಂಶದ ಪ್ರಕಾರ, ಭಾರತೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ನೀಡಲಾದ ಸಹಾಯದ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರ ಬೆಳೆಗಳ ಮಾರಾಟದ ಬೆಲೆ ಮತ್ತು ಆದಾಯವು, ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆ.ಆರ್.ನಗರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ವಿನೋದ್ ಕುಮಾರ್ ಇವರನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಉಳಿದೆಲ್ಲಾ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಇಳುವರಿ ದೊರೆತಿರುತ್ತದೆ. ಇವರು ಬೆಳೆಗಳ ರೋಗದಿಂದಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಇಳುವರಿ ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಭಾರತೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ ನಂತರವೂ ಹುಳಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಇಬ್ಬರು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯ ನಂತರ ದೊಣ್ಣೆಮೆಣಸು ಬೆಳೆಯ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು ಶೇಕಡಾ 16.67 ರಷ್ಟು, ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವು ಶೇಕಡಾ 41 ರಷ್ಟು, ಯುರೋಪಿಯನ್ ಸೌತೆಕಾಯಿಯ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ, ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು ಶೇಕಡಾ 31.31 ರಷ್ಟು, ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವು ಶೇಕಡಾ 45 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕೋಷ್ಟಕ 3.214 ರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.214: ವಿವಿಧ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದ ವಿವರಗಳು

ಬೆಳೆಯ ಹೆಸರು	ಮೊದಲು					ನಂತರ						
	ಉತ್ಪಾದಕತೆ (ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್)	ಸರಾಸರಿ ಬೆಲೆ (ರೂ./ಟನ್)	ಪ್ರಮಾಣ (ರೂ./ಹೆಕ್ಟೇರ್)	ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ (ರೂ./ಹೆಕ್ಟೇರ್)	ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ (ರೂ./ಹೆಕ್ಟೇರ್)	ಉತ್ಪಾದಕತೆ (ಟನ್/ಹೆಕ್ಟೇರ್)	ಸರಾಸರಿ ಬೆಲೆ (ರೂ./ಟನ್)	ಪ್ರಮಾಣ (ರೂ./ಹೆಕ್ಟೇರ್)	ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ (ರೂ./ಹೆಕ್ಟೇರ್)	ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ (ರೂ./ಹೆಕ್ಟೇರ್)	ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಶೇಕಡಾ	ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದ ಶೇಕಡಾ
ದೊಣ್ಣೆಮೆಣಸು	60.00	29070	436612	1744200	1307588	70.00	33350	489710	2334500	1844790	16.67	41.00
ಯುರೋಪಿಯನ್ ಸೌತೆಕಾಯಿ	45.70	20000	138660	913900	775240	60.00	22000	194863	1320000	1125137	31.31	45.00

3.4.11.6 ಮಾರುಕಟ್ಟೆ

ಬಹುತೇಕ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಸ್ಥಳೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಹಾಗೂ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಮಿತಿಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಮೋರ್, ರಿಲಯನ್ಸ್ ಫ್ರೆಶ್ ಮತ್ತು ಇತರ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಹಯೋಗವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬೆಲೆ ಕುಸಿದಾಗ ಅಥವಾ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾದಾಗ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಕನಿಷ್ಠ ಬೆಂಬಲ ಬೆಲೆ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಾಟವಾಗದಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆಯಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲಾಖೆಯು ಬೆಂಬಲ ಬೆಲೆ ನೀಡಬೇಕೆಂಬುದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

3.4.11.7 ತರಬೇತಿ

ಭಾರತೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಇಲಾಖೆಯ ಆಯೋಜಿಸಿದ್ದ ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ 28 ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಪೈಕಿ ಒಂಬತ್ತು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು (30%) ಮಾತ್ರ ಭಾಗವಹಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

3.4.11.8 ರೈತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು

ಎ. ವಸ್ತುಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ

ಎಲ್ಲ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ತಾವು ಪಡೆದ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ ಉತ್ತಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಬಿ. ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಮೇಲೆ ವೀಕ್ಷಣೆ

ಸುಮಾರು 16 ಫಲಾನುಭವಿಗಳು (ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 57.14 ರಷ್ಟು) ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ, ಫಲಾನುಭವಿಗಳು (ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 25 ರಷ್ಟು) ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಮಧ್ಯಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ, ಫಲಾನುಭವಿಗಳು (ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 17.86 ರಷ್ಟು) ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆಯಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಸಿ. ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯ

ಸುಮಾರು 16 ಫಲಾನುಭವಿಗಳು (ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 57.14 ರಷ್ಟು) ಆದಾಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. 2 ಫಲಾನುಭವಿಗಳು (ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 7.15 ರಷ್ಟು) ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ, 10 ಫಲಾನುಭವಿಗಳು (ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 35.71 ರಷ್ಟು) ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಡಿ. ಮಣ್ಣಿನ ಗುಣಮಟ್ಟ ಸುಧಾರಣೆ

ಭಾರತೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಪಡೆದ ಹೂಡುವಳಿಗಳನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಿದ ನಂತರ ಮಣ್ಣಿನ ಗುಣಮಟ್ಟ ಸುಧಾರಿಸಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಎಲ್ಲಾ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಇ. ಅದೇ ಪ್ಯಾಕೇಜ್‌ನ ಮುಂದುವರಿದ ಬಳಕೆ

ಸುಮಾರು 22 ಫಲಾನುಭವಿಗಳು (ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 78.57 ರಷ್ಟು) ಅದೇ ಬೆಳೆಗೆ ಅದೇ ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ಅನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಉಳಿದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿನ ಜಮೀನು ವಿವಾದ, ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ, ಒಂದೇ ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಕೆಲವು ರೈತರೂ ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಬಳಸುವಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸಿರುವುದಾಗಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ.

ಎಫ್. ಅದೇ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ಮುಂದುವರಿದ ಬಳಕೆ

ಸುಮಾರು 24 ಫಲಾನುಭವಿಗಳು (ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 85.71 ರಷ್ಟು) ಅದೇ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿರುವುದಾಗಿ ಮತ್ತು ಉಳಿದವರು ತೃಪ್ತರಾಗದ ಕಾರಣ ಇವುಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಜಿ ಅದೇ ಕೀಟನಾಶಕದ ಮುಂದುವರಿದ ಬಳಕೆ

ಸುಮಾರು 25 ಫಲಾನುಭವಿಗಳು (ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 89.28 ರಷ್ಟು) ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯ ನಂತರ ಅದೇ ಕೀಟನಾಶಕವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಉಳಿದವರು ವಿವಿಧ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಬಳಕೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಹೆಚ್. ಪ್ರಯೋಜನಗಳು

ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ಸುಧಾರಿತ ಮಣ್ಣಿನ ಗುಣಮಟ್ಟ, ಕಡಿಮೆಯಾದ ನೆಮಟೋಡ್‌ಗಳಂತಹ ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯಿಂದ ವಿವಿಧ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಹೂಡುವಳಿಗಳನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸುವ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ವೇಳಾಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕಲಿತಿರುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕೀಟಗಳನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಳಸಿದ ಅನುಭವವನ್ನು ಅವರು ಗಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾದ ಕೀಟಗಳಿಂದಾಗಿ ಇಳುವರಿಯು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದಾಗಿ, ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟವು ಉತ್ತಮವಾಗಿರುವುದಾಗಿ ಹಾಗೂ ದೀರ್ಘಕಾಲದವರೆಗೆ ತಾಜಾತನವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಐ. ರೈತರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು / ತೊಂದರೆಗಳು

ರೈತರು ತಮ್ಮ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ಆಗಮಿಸುವ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಉತ್ಪಾದನೆಯಿಂದಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಬೇಡಿಕೆಯಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆಯಂತಹ ಪ್ರತಿಕೂಲವಾದ ಋತುಗಳಿಂದ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು 2020 ರ ಜನವರಿಯಿಂದ ಏಪ್ರಿಲ್‌ವರೆಗೆ ತಮ್ಮ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಕೊಯ್ಲು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಕೋವಿಡ್ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗದ ಪ್ರಾರಂಭದ ಅವಧಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಬೆಳೆಗೆ ಉತ್ತಮ ಬೆಲೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಜೆ. ಸಲಹೆಗಳು

ಇಲಾಖೆಯು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ರೂಪಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಾಗಿ ಹಿಂದಿನ ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ರೂಪಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಿತಿ ಮೀರಿ ಸಂಗ್ರಹ ಇದ್ದಾಗ, ಕಡಿಮೆ ಬೇಡಿಕೆ, ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಇದ್ದಾಗ ಕನಿಷ್ಠ ಬೆಂಬಲ ಬೆಲೆ ನೀಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಭಾರತೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಇದು ಕನಿಷ್ಠ ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡು ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಭಾರತೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಏಕ ರೂಪದ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ.

3.4.12 ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ವಿತರಣೆ (ನರ್ಸರಿಗಳು)

3.4.12.1 ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಸಾಕಷ್ಟು ರೋಗ-ಮುಕ್ತ ನೆಡುವ ವಸ್ತುವು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಆರೋಗ್ಯಕರ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟದ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಹೂಡುವಳಿಯು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ, ಭಾರತೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ, ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ನರ್ಸರಿಗಳಿಂದ ಸಸ್ಯ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ನರ್ಸರಿ ಮಾಲೀಕರು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮತ್ತು ಪುನರುಜ್ಜೀವನವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಲು, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯು ರೈತರಿಗೆ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ನರ್ಸರಿಗಳಿಗೆ ನೆಡುವ ವಸ್ತು ಮತ್ತು ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ವರೆಗಿನ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ನರ್ಸರಿಗಳಿಗೆ, ಒಂದು ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ವರೆಗಿನ ಸಣ್ಣ ನರ್ಸರಿಗಳಿಗೆ, ಟಿಶ್ಯೂ ಕಲ್ಚರ್ ಕೃಷಿ ಘಟಕಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮತ್ತು ತರಕಾರಿ ಮತ್ತು ಸಾಂಬಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಬೀಜ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಈ ನರ್ಸರಿಗಳಿಗೆ ನರ್ಸರಿ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳಾದ ಹಸಿರುಮನೆ/ಪಾಲಿ ಹೌಸ್, ಜಾಲದ ಮನೆಗಳು, ಬೀಜಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು, ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಮತ್ತು ಪ್ಯಾಕೇಜಿಂಗ್ ಮಾಡಲು ಬೀಜ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಲಾದ ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಗುರಿ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.215 ಒದಗಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.215: 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನೆಡುತೋಪು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದ

ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆ

ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ	ಭೌತಿಕ ಗುರಿ	ಭೌತಿಕ ಸಾಧನೆ	ಭೌತಿಕ ಸಾಧನೆಯ ಶೇಕಡಾ	ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿ	ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆ	ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯ ಶೇಕಡಾ
ಅತ್ಯುನ್ನತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ನರ್ಸರಿ (4 ಹೆ.)	4	3	75	141	89	63.12
ಸಣ್ಣ ನರ್ಸರಿ (1 ಹೆ.)	16	14	87.50	116	94	81.03
ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಟಿಸ್ಯೂ ಕಲ್ಚರ್ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು	1	0	0	10	0	0
ಹೊಸ ಟಿಸ್ಯೂ ಕಲ್ಚರ್ ಘಟಕಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ	10	6	60	633	433	68.40
ತರಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಬೀಜ ಉತ್ಪಾದನೆ	210	175	83.33	26	22	84.62
ಬೀಜ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ (ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಬೀಜ ವಸ್ತುವಾಗಿ ಬೀಜಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಸಂಸ್ಕರಣೆ, ಪ್ಯಾಕಿಂಗ್, ಸಂಗ್ರಹ ಇತ್ಯಾದಿ.)	3	1	33.33	217	63	29.03
ಒಟ್ಟು (ನೆಡುತೋಪು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ)	244	199		1143	701	61.33

ಮೂಲ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯು ಒದಗಿಸಿದ ದತ್ತಾಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ, ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಂದ ಒಟ್ಟು 199 ರೈತರು 244 ರ ಭೌತಿಕ ಗುರಿಗೆ ಲಾಭ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಭೌತಿಕ ಸಾಧನೆಯು ಶೇಕಡಾ 81.55 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯು ಶೇಕಡಾ 61.32 ರಷ್ಟು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ತರಕಾರಿಗಳಿಗೆ (ಈರುಳ್ಳಿ) ಬೀಜ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದ್ದು, ಇಲ್ಲಿ ಭೌತಿಕ ಸಾಧನೆಯು ಶೇಕಡಾ 83.33 ರಷ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಚಟುವಟಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, 16 ನರ್ಸರಿಗಳ ಭೌತಿಕ ಗುರಿಯ ಎದುರಿಗೆ 14 ಸಣ್ಣ ನರ್ಸರಿಗಳನ್ನು (ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 87.50 ರಷ್ಟು) ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಭೌತಿಕ ಸಾಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುನ್ನತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ನರ್ಸರಿ (ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 75 ರಷ್ಟು), ಟಿಸ್ಯೂ ಕಲ್ಚರ್ ಘಟಕಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ (ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 60 ರಷ್ಟು), ಮತ್ತು ಬೀಜ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಶೇಕಡಾ 33 ರಷ್ಟು ಗಮನಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

3.4.12.2 ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪದ ವಿವರಗಳು

ಉಲ್ಲೇಖ ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ, ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ನರ್ಸರಿ, ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಟಿಸ್ಯೂ ಕಲ್ಚರ್ ಘಟಕ ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಾಲ್ಕು ತರಕಾರಿಗಳ ಬೀಜ ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಆರು ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಘಟಕದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಆರು ನರ್ಸರಿಗಳಲ್ಲಿ, ಈರುಳ್ಳಿ ಬೀಜ ಉತ್ಪಾದನೆಗಾಗಿ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರೈತರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ನರ್ಸರಿಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಪಾಲು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 66.66 ರಷ್ಟು ನರ್ಸರಿಗಳು ತರಕಾರಿ ಬೀಜ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ತೋಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಶೇಕಡಾ 33.34 ರಷ್ಟು ನರ್ಸರಿಗಳು ನೆಡುವ ವಸ್ತು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿ ಬೀಜ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ತೋಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ.

3.4.12.3 ನರ್ಸರಿಗಳ ವಿವರಗಳು

ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ನರ್ಸರಿಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.216 ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.216: ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿರುವ ನರ್ಸರಿಗಳ ಪ್ರಕಾರಗಳು

ಕ್ರ.ಸಂ	ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಅನುಕೂಲ ಪಡೆದ ವರ್ಷ	ಸರ್ಕಾರಿ ಟಿಸ್ಯೂ ಕಲ್ಚರ್ ಘಟಕ	ಖಾಸಗಿ ನರ್ಸರಿ	ತರಕಾರಿ ಬೀಜ ಉತ್ಪಾದನೆ	ಘಟಕಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ	ವಿಸ್ತೀರ್ಣ (ಹೆಕ್ಟೇರ್)
1	ಬೀದರ್	2016-17	1	0	0	1	0.1
2	ದಾವಣಗೆರೆ	2015-16	0	1	0	1	0.1
3	ಧಾರವಾಡ	2016-17	0	0	3	3	1
		2016-17	0	0	1	1	0.05
	ಒಟ್ಟು		1	1	4	6	

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ 2016-17 ರಲ್ಲಿ ಐದು ನರ್ಸರಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಒಂದು ನರ್ಸರಿಯನ್ನು 2015-16 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮೂರು ನರ್ಸರಿಗಳು ಒಂದು ಹೆಕ್ಟೇರ್ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ, ಇತರ ಮೂರು ತಲಾ ಒಂದು ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದು ಈ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

3.4.12.4 ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನ

ಹೂಡಿಕೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಬೀದರ್ನಲ್ಲಿರುವ ಸರ್ಕಾರಿ ಟಿಸ್ಯೂ ಕಲ್ಚರ್ ಘಟಕವು ಸಂಪೂರ್ಣ ಅನುದಾನವನ್ನು ಪಡೆದರೆ, ಇತರ ಐದು ನರ್ಸರಿಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತವೆ. ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.217 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.217: ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಹಾಯ ಧನದ ವಿವರಗಳು

ಕ್ರ.ಸಂ	ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಸಹಾಯ ಧನ (ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)	ಸ್ವಂತ ಹೂಡಿಕೆ (ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)	ಒಟ್ಟು ಘಟಕ ವೆಚ್ಚ (ಲಕ್ಷ ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)
1	ಬೀದರ್	24.5	-	24.5
2	ದಾವಣಗೆರೆ	1.9	2	3.9
3	ಧಾರವಾಡ	0.125	0.25	0.375

ಈಗಲಿ ಬೀಜ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ರೈತರಿಗೆ ಶೇಕಡಾ 33 ರಷ್ಟು ಸಹಾಯಧನವು ದೊರೆತಿರುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಖಾಸಗಿ ನರ್ಸರಿ ಮಾಲೀಕರು ಶೇಕಡಾ 50 ರಷ್ಟು ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ನರ್ಸರಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಹಾಯಧನವು ದೊರಕಿರುತ್ತದೆ.

3.4.12.5 ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ

ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಎಲ್ಲಾ ನರ್ಸರಿಗಳು ನೀರಿನ ಮೂಲವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಹನಿ ನೀರಾವರಿಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿವೆ. ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 80 ರಷ್ಟು ಜನರು ಕೃಷಿ/ತೋಟಗಾರಿಕೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಿಂದ ಸಸ್ಯ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದರೆ, ಶೇಕಡಾ 20 ರಷ್ಟು ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ನರ್ಸರಿಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ತಾಯಿ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಮೂಲ ದಾಸ್ತಾನು ಪೂರೈಕೆಗೆ ಮೂಲವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಬೀದರ್‌ನ ಟಿಸ್ಯೂ ಕಲ್ಚರ್ ಘಟಕ ಮತ್ತು ದಾವಣಗೆರೆಯ ನರ್ಸರಿಯಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿಸುವ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕೊಠಡಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮ ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುತ್ತದೆ.

ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 66 ರಷ್ಟು ಘಟಕಗಳು ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಸರಿಯಾದ ಬೇಲಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಸೂಕ್ತ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಬಳಸಿರುತ್ತವೆ.

3.4.12.6 ಮೊಳಕೆ ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ

ವಿವಿಧ ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಸ್ಥಳೀಯ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಭೇಟಿ ನೀಡಿದಾಗ ದಾವಣಗೆರೆಯ ನರ್ಸರಿಯಲ್ಲಿ ಟೊಮೆಟೊ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬದನೆ, ಚಂಡು ಹೂ, ಎಲೆಕೋಸು, ತರಕಾರಿ ಮತ್ತು ಹೂವಿನ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಧಾರವಾಡದ ನಾಲ್ವರು ರೈತರು ಈರುಳ್ಳಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬೀದರ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಸರ್ಕಾರಿ ನರ್ಸರಿಯು ಮಾವು, ಗೋಡಂಬಿ, ಸೀತಾಫಲ, ಪೇರಲ, ಹುಣಸೆ ಮತ್ತು ನೇರಳೆ ಸಸಿಗಳಿಗೆ ಕಸಿನಾಟಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ನಿಂಬೆ, ಅಂಜೂರ, ಚೆರಿ ಮತ್ತು ನುಗ್ಗೆ ಬೇರು ಇರುವ ಸಸಿಗಳ ದಾಸ್ತಾನುಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತಿದೆ. ಮೊಳಕೆ ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.218 ನೀಡಿರುತ್ತದೆ (2019-20 ರ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು).

ಕೋಷ್ಟಕ 3.218: ಮೊಳಕೆ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ (2019-20ರ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು)

ಕ್ರ.ಸಂ	ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಮೊಳಕೆ ಸಸಿಗಳ ಹೆಸರು	ವಿಸ್ತೀರ್ಣ	ಉತ್ಪಾದನೆ (ಮೊಳಕೆ ಸಸಿಗಳ /ವರ್ಷಕ್ಕೆ)	ವೆಚ್ಚ	ಲಾಭ/ಮಾರಾಟ (ರೂಗಳು.)
1	ಬೀದರ್	ಮಾವು, ಗೋಡಂಬಿ, ಸೀತಾಫಲ, ಪೇರಲ, ಹುಣಸೆ, ನೇರಳೆ ನಿಂಬೆ ಅಂಜೂರ ಮತ್ತು ಚೆರಿ	0.1	9732	242085	46909
2	ದಾವಣಗೆರೆ	ಟೊಮೆಟೊ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಬದನೆ, ಚಂಡು ಹೂ, ಎಲೆಕೋಸು,	0.1	1200000	480000	120000
3	ಧಾರವಾಡ	ಈರುಳ್ಳಿ ಬೀಜಗಳು	1	200 ಕೆಜಿಗಳು	100000	150000

ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ 12 ಲಕ್ಷ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಿ ರೂ.0.5/ಸಸಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಒಟ್ಟು ಲಾಭ ರೂ. 6 ಲಕ್ಷಗಳು ಹಾಗೂ ವೆಚ್ಚ ರೂ. 4.8 ಲಕ್ಷಗಳು ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ ರೂ. 1.2 ಲಕ್ಷ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ಪ್ರತಿ ರೈತರು ಒಂದು ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ 200 ಕೆಜಿ ಈರುಳ್ಳಿಬೀಜಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಿ ರೂ. 1.5 ಲಕ್ಷ ಲಾಭ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ನರ್ಸರಿ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 90 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಸಸಿಗಳ 'ಹೆಚ್ಚಿನ' ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗಿರುವುದಾಗಿ ವರದಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ.

3.4.12.7 ನರ್ಸರಿಗಳ ಮಾನ್ಯತೆ

ಎಲ್ಲಾ ನರ್ಸರಿಗಳಿಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ/ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಳುವರಿ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟದ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ರೋಗ-ಮುಕ್ತ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟದ ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ನರ್ಸರಿಗಳು ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದಿರುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತಮ್ಮ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆಯದ ನರ್ಸರಿಗಳಿಗೆ ಮಾನ್ಯತೆಗಾಗಿ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಸಂದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಬೀದರ್ ನರ್ಸರಿ ಮತ್ತು ದಾವಣಗೆರೆಯ ಚಿಕ್ಕ ನರ್ಸರಿ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಧಾರವಾಡದ ಉಳಿದ ನಾಲ್ಕು ಈರುಳ್ಳಿ ಬೀಜ ಉತ್ಪಾದಕರಿಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಇಲ್ಲ. ಉತ್ಪಾದಿಸಿದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದೊಳಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

3.4.12.8 ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ

ನರ್ಸರಿಗಳ ಸರಿಯಾದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ರೋಗ-ಮುಕ್ತ ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನರ್ಸರಿ ಉದ್ಯಮಿಗಳ ತರಬೇತಿಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಮಾದರಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಅಂಶದ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 90 ರಷ್ಟು ಜನರು ನರ್ಸರಿಗಳಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಹಾಜರಾಗಿದ್ದು, ಈ ಅಂಶಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

3.4.12.9 ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು

ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 90 ರಷ್ಟು ನರ್ಸರಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಯ ನಂತರ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ 30 ಮಾನವ ದಿನಗಳು ಮತ್ತು 10 ಮಹಿಳಾ ದಿನಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ವಾರ್ಷಿಕ 600 ಮಾನವ ದಿನಗಳು ಮತ್ತು 300 ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮಾನವ ದಿನಗಳು ಮತ್ತು 600 ಮಹಿಳಾ ದಿನಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಬೀದರ್ ನರ್ಸರಿ

ನರ್ಸರಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಡಿಗೆಗೆ 250 ಮಾನವ ದಿನಗಳು ಮತ್ತು 500 ಮಹಿಳಾ ದಿನಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಶೇಕಡಾ 90 ರಷ್ಟು ಜನರು ತೃಪ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ 10 ರಷ್ಟು ಜನರು ಸರಾಸರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ.

3.4.12.10 ಯುವಕರು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿ ನರ್ಸರಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಅವಕಾಶಗಳು

ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕಗಳಿಂದ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದಂತೆ ನರ್ಸರಿಗಳು ಉತ್ತಮ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗದ ಮೂಲವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಯುವಕರು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ನರ್ಸರಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ನೀಡಬಹುದಾಗಿದ್ದು, ಸ್ಥಳೀಯ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ತರಕಾರಿ, ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ನೆಡುತೋಪು ನರ್ಸರಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಬಲಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಉದ್ಯೋಗದ ಸ್ಥಿರ ಮೂಲವಾಗಿರಬಹುದು. ತರಕಾರಿ ನರ್ಸರಿಯ ವೆಚ್ಚದ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪಕ್ಕದ ಕೋಷ್ಟಕ 3.219 ಒದಗಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಕೋಷ್ಟಕ 3.220 ಹಣ್ಣಿನ ಮತ್ತು ನೆಡುತೋಪು (ತಾಳೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ನರ್ಸರಿ ವೆಚ್ಚದ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.219: ತರಕಾರಿಗಳ ನರ್ಸರಿಯ ವೆಚ್ಚದ ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಮಾಹಿತಿ

ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಖರ್ಚು (ಪುನರಾವರ್ತಿತವಲ್ಲದ ಮತ್ತು ಪುನರಾವರ್ತಿತ)		
ವಿಶೇಷಣೆಗಳು	ವಿವರಗಳು	ಮೊತ್ತ (ರೂ.ಗಳು)
ವಿಸ್ತೀರ್ಣ(ಚದರ ಮೀಟರ್‌ಗಳು)	1600	
ಸರಾಸರಿ ಮೊಳಕೆ ಸಸಿಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ (ಕಸಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ/ ಮೊಳಕೆ ಸಸಿಗಳು/ವಾರ್ಷಿಕ)	5,00,000 ಮೊಳಕೆ ಸಸಿಗಳು X ವರ್ಷಕ್ಕೆ 4 ಬ್ಯಾಚ್‌ಗಳು=2000000 ಸಸಿಗಳು	
ಜಾಲ ಮನೆ ರಚನೆಯ ವೆಚ್ಚ (ರೂ.)	ರೂ. 150 1600 ಚದರ ಮೀಟರ್‌ಗಳು = 240000/ 3 ವರ್ಷಗಳು	80000
ಟ್ರೇಗಳು(ಸಂಖ್ಯೆಗಳು.)	ರೂ. 12 5000 ಟ್ರೇಗಳು X 2 ಬ್ಯಾಚ್‌ಗಳು	120000
ಮಧ್ಯಂತರ	ರೂ. 6/ ಟ್ರೇ 5000 ಟ್ರೇಗಳು X 4 ಬ್ಯಾಚ್‌ಗಳು	120000
ಮಧ್ಯಂತರ ಭರ್ತಿ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ನೆಡುವಿಕೆ	ರೂ. 1 5000 ಟ್ರೇಗಳು X 4 ಬ್ಯಾಚ್‌ಗಳು	20000
ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಶ್ರಮಿಕರು	ರೂ. 1.5/ ಟ್ರೇ X 5000 ಟ್ರೇಗಳು X 4 ಬ್ಯಾಚ್‌ಗಳು	30000
ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ರಾಸಾಯನಿಕಗಳು ಮತ್ತು ಪೋಷಕಾಂಶಗಳು	ರೂ. 1/ ಟ್ರೇ 5000 ಟ್ರೇಗಳು X 4 ಬ್ಯಾಚ್‌ಗಳು	20000
ಇತರೆ	ರೂ. 3/ ಟ್ರೇ 5000 ಟ್ರೇಗಳು X 4 ಬ್ಯಾಚ್‌ಗಳು	60000
ಬೀಜ ವೆಚ್ಚ	ರೂ. 10 5000 ಟ್ರೇಗಳು X 4 ಬ್ಯಾಚ್‌ಗಳು	200000
	ಒಟ್ಟು	650000

ನಿವ್ವಳ ಲಾಭ

ವಾರ್ಷಿಕ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ (ರೂ.) ವಾರ್ಷಿಕ 20,00,000 ಮೊಳಕೆ ಸಸಿಗಳು X ರೂ. 0.50/ ಮೊಳಕೆ ಸಸಿ	10,00,000
ವಾರ್ಷಿಕ ನಿವ್ವಳ ಲಾಭ (ರೂ.) = ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ - ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚ	3,50,000
ಲಾಭ ವೆಚ್ಚ ಅನುಪಾತ	1.54

ಕೋಷ್ಟಕ 3.220: ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ನೆಡುತೋಟದ ನರ್ಸರಿಯ ವೆಚ್ಚದ ಆರ್ಥಿಕತೆ (ತಾಳೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ)

ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಖರ್ಚು (ಪುನರಾವರ್ತಿತವಲ್ಲದ ಮತ್ತು ಪುನರಾವರ್ತಿತ)		
ವಿಶೇಷಣೆಗಳು	ವಿವರಗಳು	ಮೊತ್ತ (ರೂ.ಗಳು)
ವಿಸ್ತೀರ್ಣ (ಚದರ ಮೀಟರ್‌ಗಳು)	4000 ಚದರ ಮೀಟರ್‌ಗಳು.	
ಕಸಿಗಳು/ ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದ ಪದರಗಳು	40,000/ ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ	
ಜಾಲ ಮನೆ ರಚನೆಯ ವೆಚ್ಚ (ರೂ.)	@ ರೂ.150 4000 ಚದರ ಮೀಟರ್/ 3 ವರ್ಷಗಳು	2,00,000
ಚೀಲಗಳು	200 ಕೆಜಿ ನರ್ಸರಿ ಚೀಲ ರೂ. 200 (1 ಕೆಜಿ = 200 ಚೀಲಗಳು)	40,000
ಮಿಶ್ರ ಮದ್ಯಂತರ	(50,000 ಕೆಜಿ ರೂ. 6)	3,00,000
ಮದ್ಯಂತರ ಭರ್ತಿಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ನೆಡುವಿಕೆ	(160 ಶ್ರಮಿಕ ದಿನಗಳು ರೂ. 300/ ದಿನ)	48,000
ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಶ್ರಮಿಕರು	(ರೂ. 1000/ ದಿನ 240 ದಿನಗಳು/ವಾರ್ಷಿಕ)	2,40,000
ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ರಾಸಾಯನಿಕಗಳು ಮತ್ತು ಪೋಷಕಾಂಶಗಳು	(ರೂ. 2000/ ಸಿಂಪಡಣೆ 12 ಬಾರಿ/ ವಾರ್ಷಿಕ)	24,000
ಇತರೆ	(ಒಟ್ಟು ಒಂದೇ ಮೊತ್ತ)	50,000
ಬೇರುಕಾಂಡ ವೆಚ್ಚ	(ರೂ. 8 40,000 ಮೊಳಕೆ ಸಸಿ)	3,20,000
ಕಸಿ ಮಾಡುವ ಮತ್ತು ಸದೃಢಗೊಳಿಸುವ ವೆಚ್ಚ	(200 ಶ್ರಮಿಕ ದಿನಗಳು/ ವಾರ್ಷಿಕ ರೂ. 400/ ದಿನ)	80,000
ಒಟ್ಟು		13,02,000

ನಿವ್ವಳ ಲಾಭ

ವಾರ್ಷಿಕ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ ರೂ. 40,000 ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಮೊಳಕೆ ಸಸಿಗಳು X ರೂ. 40/ ಮೊಳಕೆ ಸಸಿ	16,00,000
ವಾರ್ಷಿಕ ನಿವ್ವಳ ಲಾಭ (ರೂ.) = ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ - ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚ	2,98,000
ಲಾಭ ವೆಚ್ಚ ಅನುಪಾತ	1.23

3.4.12.11 ನಿರ್ಬಂಧಗಳು ಮತ್ತು ಸವಾಲುಗಳು

ಸಂದರ್ಶನದಲ್ಲಿ, ಶೇಕಡಾ 80 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ತಾವು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ, ಅವರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 10 ರಷ್ಟು ಖರೀದಿದಾರರ ಕೊರತೆ ಮತ್ತು ಅವರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 10 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ನರ್ಸರಿಗಳಿಗೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ.

3.4.13 ಅಣಬೆ ಕೃಷಿ

3.4.13.1 ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಅಣಬೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋಟೀನ್, ಗಮನಾರ್ಹ ಆರ್ಥಿಕ ಮೌಲ್ಯದ ಕಡಿಮೆ ಕೊಬ್ಬನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಶೀಲೇಂಧ್ರಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾನವರು ಕೊಲೆಸ್ಟ್ರಾಲ್ ಮತ್ತು ಪರಿಧಮನಿಯ ಆರೋಗ್ಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಅಣಬೆಗಳು ಉತ್ತಮ ಆಹಾರ ಪೂರಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ.

ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ರೀತಿಯ ಖಾದ್ಯ ಅಣಬೆಗಳು ಲಭ್ಯವಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಬೆಳೆದು 'ಗುಚಿ' ಎಂಬ ಅಣಬೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಕಾಡುಗಳಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಅಣಬೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಈ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಜನರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಆದಾಯ ತಂದುಕೊಡುತ್ತಿವೆ. ಬಟನ್ ಮಶ್‌ರೂಮ್‌ನ್ನು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಬೇಡಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಇದನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ಲೆರೋಟಸ್ ಅಣಬೆಗಳನ್ನು ವಾಣಿಜ್ಯಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಬೇಡಿಕೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅಣಬೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು (ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಜನರ ಸಂಘಟಿತ ಗುಂಪಿಗಳಾಗಿ ಆಗಲೀ) ರೈತರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯವಾದ, ಮಾದರಿ ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುವುದು ಘಟಕದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಣಬೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಣಬೆ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಮೊಟ್ಟೆಯಿಡುವ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ತಯಾರಿಕೆ ಘಟಕಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ನೆರವು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ವಿವಿಧ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ನಿಗದಿತ ವೆಚ್ಚ ಅಂರೆ ಅಣಬೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ರೂ. 20 ಲಕ್ಷಗಳು/ ಘಟಕಕ್ಕೆ, ಸ್ಪಾನ್ ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕಕ್ಕೆ ರೂ. 15 ಲಕ್ಷಗಳು/ ಘಟಕ ಮತ್ತು ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ತಯಾರಿಕೆ ಘಟಕಕ್ಕೆ ರೂ. 20 ಲಕ್ಷಗಳು/ ಘಟಕ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ವೆಚ್ಚ ಹಂಚಿಕೆಯು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯಕ್ಕೆ ವೆಚ್ಚದ ಶೇಕಡಾ 100 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ವಲಯಕ್ಕೆ ವೆಚ್ಚದ ಶೇಕಡಾ 40 ರಷ್ಟು, ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಮೇಲಿನ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಪೂರೈಸಲು, ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಲಿಂಕ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಎಂಡೆಡ್ ಸಹಾಯಧನ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.221 ಒದಗಿಸಿರುತ್ತದೆ (2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಗೆ).

ಕೋಷ್ಟಕ 3.221: ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆಗಳು (2015-16 ರಿಂದ 2018-19)

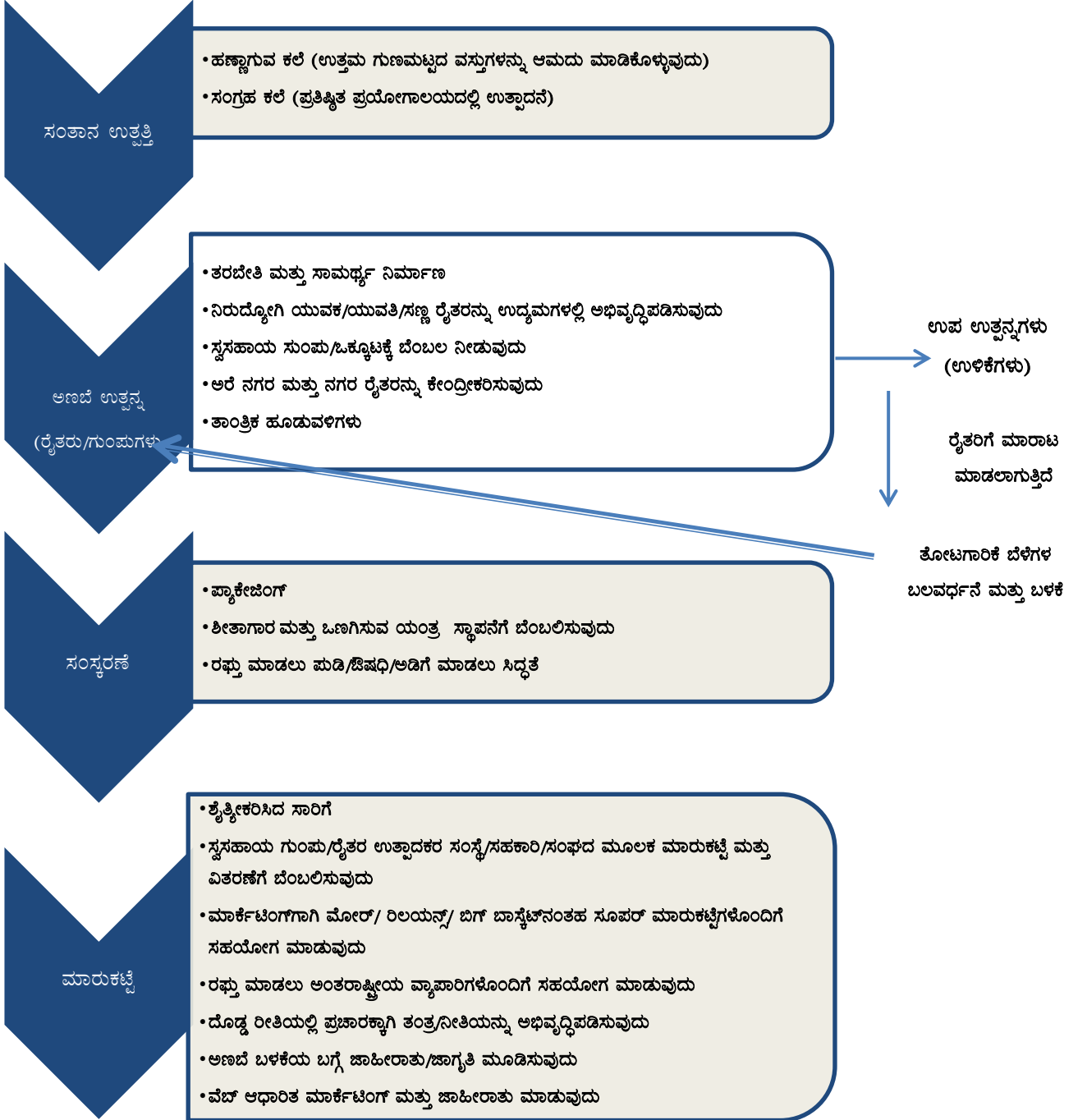
ನಿಯತಾಂಕಗಳು	ಘಟಕ	ಭೌತಿಕ			ಆರ್ಥಿಕ		
		ಗುರಿ	ಸಾಧನೆ	ಶೇಕಡಾ ಸಾಧನೆ	ಗುರಿ (ರೂ. ಲಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ)	ಸಾಧನೆ (ರೂ. ಲಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ)	ಶೇಕಡಾ ಸಾಧನೆ
ಅಣಬೆ ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕ	ಸಂಖ್ಯೆಗಳು	22	12	55	179	103	57
ಸಂತಾನ ಘಟಕ	ಸಂಖ್ಯೆಗಳು	1	1	100	6	6	100
ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ತಯಾರಿಕೆ ಘಟಕ	ಸಂಖ್ಯೆಗಳು	1	1	100	8	7	86
ಒಟ್ಟು		24	14	58	193	115	60

ಮೂಲ: ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಭೌತಿಕ ಸಾಧನೆಯು ಶೇಕಡಾ 58 ರಷ್ಟು ಆಗಿದ್ದರೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯು ಶೇಕಡಾ 60 ರಷ್ಟು ಆಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಮೇಲಿನ ದತ್ತಾಂಶವು ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೂಡಿಕೆಯಿಂದ ಸೂಕ್ತ ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುವಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆ, ಆಸಕ್ತ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಕೊರತೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾಗಿಲ್ಲ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು (ವೈಯಕ್ತಿಕ ಫಲಾನುಭವಿ) ಮತ್ತು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಳಬಾಗಲು

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು (ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪು) ಈ ರೀತಿ ಇಬ್ಬರು ಫಲಾನುಭವಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಚಿತ್ರ 3.9 ರಲ್ಲಿ ಬಟನ್ ಅಣಬೆ ಕೃಷಿಯ ಮೌಲ್ಯ ಸರಪಳಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಚಿತ್ರ 3.9: ಬಟನ್ ಅಣಬೆ ಕೃಷಿಯ ಮೌಲ್ಯ ಸರಪಳಿ

3.4.13.2 ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲೂಕಿನ ಕೋಣಂದೂರಿನ ಕೆ.ಎಂ. ಸಂದೇಶ್ ಕುಮಾರ್ ಇವರ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ
ಅಣಬೆ ಕೃಷಿ

ಫಲಾನುಭವಿಯಾದ ಇವರು 2017-18 ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಅಣಬೆ ಕೃಷಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಸಾಮಾನ್ಯ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದು, ಇವರ ಕುಟುಂಬವು ನಾಲ್ಕು ಜನರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಇವರು ಮಧ್ಯಮ ರೈತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಘಟಕದ ಒಟ್ಟು ಹೂಡಿಕೆಯು ರೂ. 20 ಲಕ್ಷವಾಗಿದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರೂ. 8 ಲಕ್ಷಗಳು (ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 40 ರಷ್ಟು) ಸಹಾಯಧನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಾತಾಯನ ಮತ್ತು ಶೀತಯಂತ್ರದೊಂದಿಗೆ ರಚನೆಯು ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಯೋಜನೆಯಡಿ ನೆರವು ಪಡೆಯುವ ಮೊದಲು ಅವರು ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅಣಬೆ ಕೃಷಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರು ಅನುಕೂಲ ಪಡೆದ ಬಳಿಕ ಅಣಬೆ ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕವನ್ನು ಅಗತ್ಯ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳು ಹಾಗೂ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ ಆಧುನೀಕರಣಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಿಂಪಿ ಮಶ್ರೂಮ್ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಬ್ಯಾಗ್ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಅಣಬೆಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು 600 ಚೀಲಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೊಯ್ಲು ಮಾಡಲು ಸುಮಾರು 40 ರಿಂದ 60 ದಿನಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ 365 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ, ಈ ಚೀಲಗಳಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 180 ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಅಣಬೆ ಕೊಯ್ಲು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ದಿನಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 15 ಕೆಜಿ ಅಣಬೆ ಕೊಯ್ಲು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಅಣಬೆಯ ಸರಾಸರಿ ಮಾರಾಟ ಬೆಲೆ ಕೆ.ಜಿ.ಗೆ ರೂ.200 ಇರುತ್ತದೆ. ಅವರು ಸರಾಸರಿಯಾಗಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 3 ರೂ. ಲಕ್ಷಗಳ ವೆಚ್ಚದೊಂದಿಗೆ ವಾರ್ಷಿಕ ರೂ. 5 ಲಕ್ಷದಿಂದ ರೂ. 6 ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯವನ್ನು ಗಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅಂದರೆ ಸರಾಸರಿ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ರೂ. 2 ರಿಂದ 3 ಲಕ್ಷವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಬೇಡಿಕೆಯಿಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಕೋವಿಡ್ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗದ ಕಾರಣ ಲಾಕ್‌ಡೌನ್ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಅಣಬೆಯಿಂದಾಗುತ್ತಿರುವ ಅನುಕೂಲಗಳು: ಕಡಿಮೆ ತೀವ್ರತೆಯು ಕೆಲಸದೊಂದಿಗೆ ಗಣನೀಯ ಆದಾಯ ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವ, ಅಣಬೆ ಕೃಷಿಯು ನಿಯಮಿತ ಆದಾಯ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದು, ಘಟಕವು ಕಡಿಮೆ ಜಾಗವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದು ಕನಿಷ್ಠ 6 ತಿಂಗಳವರೆಗೆ 2-3 ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದೆ. ಫಲಾನುಭವಿಯು ಕೇವಲ ಎರಡು ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿರುತ್ತಾರೆ ಅಂದರೆ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಬೀಜಗಳ ಲಭ್ಯತೆ (ಭಾರತೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ, ಹೆಸರಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಲಭ್ಯವಿರುತ್ತದೆ) ಮತ್ತು ಬೇಡಿಕೆ ಕಡಿಮೆಯಿರುವಾಗ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಮಾಡುವುದು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಸವಾಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಭಾವಚಿತ್ರ 3.1: ಅಣಬೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಹಂತಗಳು: ಕಚ್ಚಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಪ್ಯಾಕಿಂಗ್ ಮಾಡುವುದು, ಚೀಲಗಳ ಆರೋಹಣ, ಕೊಯ್ಲು ಮಾಡಿದ ಅಣಬೆ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಕೊಯ್ಲು ಮಾಡಿದ ಅಣಬೆಯೊಂದಿಗೆ ಫಲಾನುಭವಿ

3.4.13.3 ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಳಬಾಗಲಿನ ಸೀತಮ್ಮನವರ ಘಟಕದಲ್ಲಿ ಅಣಬೆ ಕೃಷಿ

ಈ ಫಲಾನುಭವಿಯು ಅಣಬೆ ಕೃಷಿಗಾಗಿ 2017-18 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಇತರ ಹಿಂದುಳಿದ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದು ಆಕೆಯ ಕುಟುಂಬವು ಮೂರು ಜನರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಇವರು ಅತಿಸಣ್ಣ ರೈತೆಯಾಗಿದ್ದು, ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪಿನ ಸದಸ್ಯೆಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಘಟಕದ ಒಟ್ಟು ಹೂಡಿಕೆಯು ರೂ. 20 ಲಕ್ಷವಾಗಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ರೂ. 8 ಲಕ್ಷಗಳನ್ನು (ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 40 ರಷ್ಟು) ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಧನವನ್ನು ಇವರು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪಿನ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಘಟಕವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಾತಾಯನದೊಂದಿಗೆ ಈ ಘಟಕದ ರಚನೆಯು ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಬಟನ್ ಮತ್ತು ಸಿಂಪಿ ಅಣಬೆ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಚೀಲ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಚೀಲಕ್ಕೆ ಸರಾಸರಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯು ದಿನಕ್ಕೆ 2.5 ಕೆ.ಜಿ. ಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸುಮಾರು 600 ಚೀಲಗಳನ್ನು ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಕಟಾವಿಗೆ ಬಳಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವರ್ಷಕ್ಕೆ ರೂ. 3 ಲಕ್ಷಗಳ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಭರಿಸಿ ಸರಾಸರಿ ರೂ. 5 ರಿಂದ 6 ಲಕ್ಷ ಒಟ್ಟು

ಆದಾಯವನ್ನು ಆಕೆಯು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಗಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ. ಸರಾಸರಿ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ರೂ. 2 ರಿಂದ 3 ಲಕ್ಷ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಬಳಸಿದ್ದು, ನಂತರ ಘಟಕದಲ್ಲಿನ ಮಾಲಿನ್ಯದಿಂದಾಗಿ ಅದು ನಿಷ್ಕ್ರಿಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಬೇಡಿಕೆ ಇದೆ ಎಂದು ಫಲಾನುಭವಿಯು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದು, ಆಕೆಯು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲೇ ಘಟಕವನ್ನು ಮರುಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ.

ಭಾವಚಿತ್ರ 3.2: ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಳಬಾಗಲು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅಣಬೆ ಬೆಳೆದ ಫಲಾನುಭವಿ ಮತ್ತು ಇಲಾಖೆ ಅಧಿಕಾರಿಯೊಂದಿಗೆ ಡಿ ಎನ್‌ಜಿ ಅಂಡ್ ರಿಸೋರ್ಸಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ತಂಡದ ಸಂವಾದ

ಅಣಬೆ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರೆ ಮತ್ತು ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಳಜಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರೆ ಲಾಭದಾಯಕ ಉದ್ಯಮವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಮೇಲಿನ ನಿದರ್ಶನಗಳಿಂದ ಊಹಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಕಡಿಮೆ ಶ್ರಮದಾಯಕವಾದ ಕಾರಣ, ಮನೆಯ ಮಹಿಳೆಯರೂ ಸಕ್ರಿಯ ಉದ್ಯೋಗಿಯಾಗಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹೊಸ ಆಹಾರ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಅದನ್ನು ಸೇವಿಸಲು ಜನರಲ್ಲಿ ಹಿಂಜರಿಕೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಣಬೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿದ್ದು, ರೈತರನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಸಮಯದ ಆದಾಯ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದ ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದು, ಇದರ ಕುರಿತು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಣಬೆ ಬೇಸಾಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ರೈತರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಬೀಜ ಪೂರೈಕೆಯ ಮನೆ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ತಲುಪಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರವಾಗಿ ಬಳಸುವ ಬಗ್ಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಅದರ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶದ ಮೌಲ್ಯ, ಆದಾಯ ಉತ್ಪನ್ನದ ಅವಕಾಶಗಳು ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಮುಂಬರುವ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅಣಬೆಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ, ಕೆಲವು ರೈತರು ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಉದ್ಯಮವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ.

- ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯು ಅಣಬೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಮೂಲಕ ಆದಾಯದ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದು, ಅಣಬೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ, ಆದಾಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉತ್ತೇಜಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಅಣಬೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಇದು ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಅಣಬೆ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯು ರೈತರಿಗೆ ಹತ್ತಿರದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಡೋರ್ ಡೆಲಿವರಿ/ ಕೊರಿಯರ್ ಮೂಲಕ ಅಣಬೆ ಬೀಜಗಳು ದೊರೆಯುವಂತೆ ಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಅಣಬೆಯಿಂದ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಹಿಂದಿನ ಮತ್ತು ಮುಂದಿರುವ ಸಂಪರ್ಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಅಣಬೆಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.

3.4.14 ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಉತ್ಪನ್ನತೆಯ ಕೇಂದ್ರ

3.4.14.1 ಹಿನ್ನೆಲೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ಕೃಷಿ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ವಲಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ಆಂತರಿಕ ಉತ್ಪನ್ನದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ವೇಗಗೊಳಿಸಲು, ರೈತರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯವನ್ನು ಗಳಿಸಲು ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಸಾಧನವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯವು ಶ್ರೀಮಂತ ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಹತ್ತು ಕೃಷಿ ಹವಾಮಾನ ವಲಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವು ಶೇಕಡಾ 15 ರಷ್ಟು ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಸ್ರೇಲ್ ದೇಶದ ಸಹಯೋಗದಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣುಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕೇಂದ್ರದ ಅಗತ್ಯತೆ, ಬೆಳೆಗಾರರು ಮತ್ತು ರೈತರ ಸಕ್ರಿಯ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ, ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸಂಬಂಧಿತ ಉಪಕ್ರಮಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದು, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಸಮರ್ಥವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರವು ರೂ. 2437.28 ಲಕ್ಷಗಳ ಆಯವ್ಯಯದೊಂದಿಗೆ. ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ಕೋಲಾರ, ಮಂಡ್ಯ ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರದ ಉದ್ದೇಶವು ಸುಸ್ಥಿರತೆಗಾಗಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಒತ್ತಡದ ವಿಭಾಗಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವುದು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ನವೀನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಮುಖ ಸಂಪರ್ಕತೆ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ, ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ಕೇಂದ್ರವು ಯೋಜನೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಸಮಗ್ರ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಕಡೆಗೆ ಒಂದು ಅನನ್ಯ ವಿಧಾನವಾಗಿ ವೀಕ್ಷಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಎ. ದೂರದೃಷ್ಟಿ

ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ (ಹಣ್ಣುಗಳ ವಲಯ) ಸುಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಮತ್ತು ರೈತ ಸಮುದಾಯದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಕಸ್ಪಮೈಸ್ ಮಾಡಿದ ಸೇವೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗುಣಮಟ್ಟದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ ಚಾಲಿತ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ಕೇಂದ್ರದ ದೃಷ್ಟಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಬಿ. ಉದ್ದೇಶಗಳು

ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ

- ಉನ್ನತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದು.
- ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು, ನವೀನ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ವಿಧಾನಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಮೂಲಕ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನದ ನಡುವಿನ ಅಂತರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸುವುದು.
- ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ಕೃಷಿ ಹವಾಮಾನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಳುವರಿ ಮತ್ತು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದಾದ ತಳಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
- ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸರಿಯಾದ ಮತ್ತು ಉದಯೋನ್ಮುಖ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಪೂರೈಕೆ ಸರಪಳಿಯ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವುದು.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

- ಮಣ್ಣು, ವೈವಿಧ್ಯತೆ, ಹವಾಮಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕೃಷಿಯ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವುದು ಮತ್ತು ನಷ್ಟವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಕೊಯ್ಲಿನ ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು.
- ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪ್ರಮುಖ ರೋಗಗಳು ಮತ್ತು ಕ್ರಿಮಿಗಳು ಮತ್ತು ಕೀಟಗಳಿಂದಾಗುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಇವುಗಳ ಕುರಿತು ತನಿಖೆ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತವಾದ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು.
- ಅತ್ಯುತ್ತಮ ದರ್ಜೆಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವುದು.

ಸಿ. ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಲಾದ ಉತ್ಪನ್ನತೆಯ ಕೇಂದ್ರದ ಪ್ರದೇಶಗಳು

- ಸುಸ್ಥಿರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಉತ್ಪನ್ನತೆಯ ಕೇಂದ್ರದ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
- ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಗಳು
- ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸುವುದು.
- ವಿಸ್ತರಣಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಕ ರೈತರಿಗೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಸರಣದಿಂದ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದು.
- ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ವರ್ಗಾವಣೆಯ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯ ಸಮರ್ಥನೀಯತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಇ-ಕಲಿಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
- ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಲಹಾ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
- ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕುರಿತು ಜಾಗೃತಿ ಅಭಿಯಾನ/ ಕಾರ್ಯಾಗಾರವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದು.

3.4.14.2 ದಾಳಿಂಚೆ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ಕೇಂದ್ರ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ

ದಾಳಿಂಚೆಯ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು 2013-14 ನೇ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬಾಗಲಕೋಟೆಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಆವರಣದಲ್ಲಿ 10 ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಒಟ್ಟು ಇದರ ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚವು ರೂ. 352.32 ಲಕ್ಷಗಳು ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಎ. ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆಗಳು

ಒಟ್ಟಾರೆ ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿ ಸಾಧನೆಯು ಶೇಕಡಾ 97.60 ರಷ್ಟು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. 2017-18 ರಲ್ಲಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಗುರಿ, ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಮೊತ್ತ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.222 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.222: ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆ

ವರ್ಷ	ವಾರ್ಷಿಕ ಗುರಿ ರೂ. ಲಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ	ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಮೊತ್ತ ರೂ. ಲಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ	ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ ಮೊತ್ತ ರೂ. ಲಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ	ಶೇಕಡಾ ಸಾಧನೆ
2013-14	352.32	98.64	98.64	100
2014-15	253.68	108.46	108.64	100
2015-16	145.40	120.74	120.13	99.46
2016-17	25.76	19.98	16.44	82.82
2017-18	4.40	4.50	0	0
ಒಟ್ಟು		352.32	343.85	97.60

ಮೂಲ: ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ಕೇಂದ್ರ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ

ಬಿ. ರಚಿಸಲಾದ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳು

- ಆಡಳಿತ ಕೊಠಡಿ, ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಕೊಠಡಿ, ಅತಿಥಿ ಕೊಠಡಿಗಳು, ತರಬೇತಿ ಸಭಾಂಗಣ, ಅಗತ್ಯ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಮತ್ತು ಸಲಕರಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಣ್ಣಿನ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ, ವಸತಿ ನಿಲಯ ಮತ್ತು ಅಡುಗೆಮನೆಯೊಂದಿಗೆ ಆಡಳಿತ ಕಟ್ಟಡ
- ಎರಡು ಪಂಜರದಮನೆಗಳು
- ಎರಡು ನೆರಳಿನ ಮನೆಗಳು
- ಯಾಂತ್ರಿಕತೆಗೊಂಡ ಕೊಠಡಿಯೊಂದಿಗೆ ಯಾಂತ್ರಿಕತೆಗೊಂಡ ಹನಿ ಘಟಕ
- ವಾಹನದ ಶೆಡ್
- ಭದ್ರತಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಕೊಠಡಿ
- ಎರಡು ನೀರಿನ ಶೇಖರಣಾ ನಿರ್ಮಾಣ (Y-ಬಳ್ಳಿಯಾಸರೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ)
- ಕುಂಡಗಳನ್ನಿಡುವ ಅಂಗಳ
- ಸೌರ ವಾಟರ್ ಹೀಟರ್
- ಆವರಣದ ಗೋಡೆ
- ಪೈಪ್ ಲೈನ್ ಕಾಮಗಾರಿಯೊಂದಿಗೆ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ
- ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಥಳಗಳು
- ಚೆಕ್ ಡ್ಯಾಂ ನಿರ್ಮಾಣ
- ಗೋಡೌನ್‌ಗಾಗಿ ತೆರೆದ ಕಪಾಟುಗಳು

ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ, ತಾಯಿ ಕಾಂಡದಿಂದ ರೋಗರಹಿತ ಮೊಳಕೆ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಅತ್ಯುನ್ನತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಿಂದ ತಂತ್ರಗಳ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ, ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಅಳವಡಿಕೆ, ವಿಸ್ತರಣಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಕ ರೈತರಿಗೆ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಪ್ರಸರಣ, ಹಾಗೂ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವುದು, ರೈತರಲ್ಲಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಈ ಕೇಂದ್ರದ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಭಾವಚಿತ್ರ 3.3: ದಾಳಿಂಬೆಯ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯ ಕೇಂದ್ರ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ

ಕೇಂದ್ರದ ಸಾಧನೆಗಳು:

- ದಾಳಿಂಬೆ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಇಸ್ರೇಲ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ಅದರ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯತೆಯ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ
- ಸಂಸ್ಥೆಯ ಹೊರಗೆ ಒಂದು ದಿನದ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮೂರು ತಂಡಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ 120 ರೈತರು ಭಾಗವಹಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.
- 100 ರೈತರು ಭಾಗವಹಿಸಿದ ಒಂದು ದಿನದ, ಆಂತರಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಾಲ್ಕು ತಂಡಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ
- 100 ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನಾಲ್ಕು ತಂಡಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ
- ಸುಮಾರು 5000 ಸಸಿಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಿ ರೈತರಿಗೆ ವಿತರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ
- 2017-18ರಲ್ಲಿ ಮೂರು ದಿನಗಳ ಗುಂಪು ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ
- ಇಸ್ರೇಲ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು/ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮಾಹಿತಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ

ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸಲು, ಹೊಂದಾಣಿಕೆ, ಪರೀಕ್ಷೆ, ಪ್ರದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಫಲಿತಾಂಶಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಕೇಂದ್ರವು ಐದು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಸಿ. ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ನರ್ಸರಿ

ಆಮದು ಮಾಡಲಾದ ವಂಡರ್‌ಫುಲ್, ಎಮೆಕ್ ಹಾಗೂ ಇತರ ಸುಧಾರಿತ ತಳಿಗಳಾದ ಮೈದುಲಾ, ಬಾಗುವ, ಗಣೇಶ ಮತ್ತು ಸೂಪರ್ ಬಾಗುವ ತಳಿಗಳೊಂದಿಗೆ ದಾಳಿಂಬೆ ಮೊಳಕೆ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಒಂದು ಮಾದರಿ ನರ್ಸರಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನರ್ಸರಿಗಾಗಿ ಅವರು ಏರ್ ಲೇಯರಿಂಗ್, ಸಸ್ಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ನಿಯಂತ್ರಕದಿಂದ ಕತ್ತರಿಸುವುದು, ನೈಸರ್ಗಿಕ ಗಾಳಿ ಪ್ರಸರಣ, ಮಿಸ್ಟ್ ಹೌಸ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾದರಿ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ತಳಿಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸ್ಥಳೀಯ ರೈತರಿಗೆ ಸುಮಾರು 5000 ಸಸಿಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಇಳುವರಿಯು ಶೇ. 30 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿದ್ದು, ಹಣ್ಣುಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಲು ರೈತರು ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಭಾವಚಿತ್ರ 3.4: ದಾಳಿಂಬೆಯ ಸಸಿ ತಯಾರಿಕಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ

ಸೂಕ್ತ ಮತ್ತು ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ವಿಭಿನ್ನ ಅಂತರ ಮತ್ತು ಹೂಡುವಳಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಮೂರು ಕ್ಷೇತ್ರ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳಿವೆ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತರಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ರೈತರಿಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾದುದನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. T ಆಕಾರ, ಏಕ ಧ್ರುವ ಆಕಾರ ಮತ್ತು Y ಆಕಾರದ ಬಳಿಯಾಸರೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಬಾಗುವ ಸೂಪರ್ ನಂತಹ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಡಬಲ್ ಇನ್‌ಲೈನ್ ಲ್ಯಾಟರಲ್‌ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕ್ಷೇತ್ರ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಸುಧಾರಿತ ತಂತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಹೂಡುವಳಿಗಳನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಧ್ಯಯನವು ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ರೈತರಿಗೆ ಇಸ್ರೇಲ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸೇರಿದಂತೆ ವಿವಿಧ ಆಯ್ಕೆ, ನೆಡುವ ಅಂತರ, ಪಾರದರ್ಶಕ/ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಸ್ಥಳೀಯ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಮಲ್ಚಿಂಗ್, ತೋಟಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳು, ಹಂತಗಳನುಸಾರ ಸಮರುವಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ, ನೀರಿನ ಅಗತ್ಯತೆ, ಫಲೀಕರಣ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿ, ಸಸ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ, ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಹಾರ್ಮೋನ್ ಪ್ರಕಾರ, ಒಂದು ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಒಳಹರಿವಿನ ಪ್ರಮಾಣ ಕೊಯ್ಲು ಸಮಯ ಮತ್ತು ವಿಧಾನವನ್ನು ಕೊಯ್ಲು ಸಮಯ ಮತ್ತು ವಿಧಾನ, ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸುವುದು ಸೇರಿದಂತೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು ರೈತರಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ದಾಳಿಂಚೆ ಬೆಳೆಯಲು ಅವರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರವು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ, ಆದಾಗ್ಯೂ ಕೇಂದ್ರವು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ, ರೂಪಾಂತರ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತರಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಂತಹ ಹೆಚ್ಚಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಉದ್ದೇಶಿತ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಭಾವಚಿತ್ರ 3.5: ದಾಳಿಂಚೆ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಘಟಕ

3.4.14.3 ಮಾವಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ಕೇಂದ್ರ, ಹೊಗಳಗೆರೆ, ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆ

ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹೊಗಳಗೆರೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮಾವಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ಕೇಂದ್ರವಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು 2014-15 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದು 2015-16 ರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಮಾವಿನ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಈ ಕೇಂದ್ರದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟು ಯೋಜನೆಯ ವೆಚ್ಚ ರೂ. 197.65 ಲಕ್ಷಗಳು ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಎ. ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆಗಳು

ಒಟ್ಟಾರೆ ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿಗೆ ಸಾಧನೆಯು ಶೇಕಡಾ 90.65 ರಷ್ಟಿದ್ದು, ಮೊದಲ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಸಾಧನೆಯು ಶೇಕಡಾ 87.30 ರಷ್ಟಿತ್ತದೆ. ಖರ್ಚು ಮಾಡದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ನಂತರದ ವರ್ಷದ ಆಯವ್ಯಯಕ್ಕೆ ತರಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮೂರನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 98.71 ರಷ್ಟು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಲಾಗಿದ್ದು, 2017-18 ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 99.97 ರಷ್ಟು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಮಂಜೂರಾದ ಮೊತ್ತ ರೂ. 197.65 ಲಕ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದು, ಉಳಿದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಮಾವು ಮಂಡಳಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಮೊಳಕೆ ಮಾರಾಟದಿಂದ ಪಡೆಯಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಗುರಿ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.223ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.223: ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿ ಮತ್ತು ಸಾಧನೆ

ವರ್ಷ	ವಾರ್ಷಿಕ ಗುರಿ (ರೂ.ಲಕ್ಷ)	ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ ಮೊತ್ತ (ರೂ.)	ಶೇಕಡಾ ಸಾಧನೆ
2013-14 ಮತ್ತು 2015-16	197.65	172.55	87.30
2016-17	42.76	42.21	98.71
2017-18	45.00	44.99	99.97
ಒಟ್ಟು	285.41	259.75	90.65

ಮೂಲ: ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ಕೇಂದ್ರ, ಹೊಗಳಗೆರೆ, ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರ

ಬಿ. ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾದ ಮುಖ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು:

- ಕಾಂಡ ಬೇರು/ನಾಟಿ ವಸ್ತು/ಬೀಜಗಳು/ಸಸಿ ಮತ್ತು ಮಾವಿನ ಸುಧಾರಿತ ತಳಿಗಳು, ಸ್ಟಾಕಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಮಲ್ಟಿಂಗ್ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಆಮದು ಅಥವಾ ಖರೀದಿ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಭಾರತ ಮತ್ತು ಇಸ್ರೇಲ್ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ, ಇಸ್ರೇಲ್‌ನಿಂದ ಹೊಸ ತಳಿಯ ಮಾವಿನ ಸಸಿಗಳನ್ನು ತಂದು ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ನೆಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಪ್ರಸ್ತುತ 20 ಎಕರೆ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಂದ್ರತೆ ಮತ್ತು ದಟ್ಟವಾದ ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ ಬಟಾಮಿ ಅಟ್ಟಿನ್, ಕೆಂಟ್, ಲಿಲ್ಲಿ, ಮಾಯಾ ಮುಂತಾದ ವಿಲಕ್ಷಣ ಮಾವಿನ ತಳಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ.
- ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ 10 ಎಕರೆ ಮಾವಿನ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಗುರುತ್ವಾರ್ಹತೆಯ ನೀರಾವರಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಮತ್ತು 2.6 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ನೀರಾವರಿಗಾಗಿ ಸೌರಶಕ್ತಿಯ ಬಳಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಸುಮಾರು 17618 ಮಾವಿನ ಸಸಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ರೈತರಿಗೆ ರೂ. ಒಂದು ಸಸಿಗೆ ರೂ 25 ರಿಂದ 40 ರವರೆಗೆ ವಿತರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಹೊಸ ತೋಟಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಮತ್ತು ಸುಮಾರು 1000 ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ

ಬಿ. ರಚಿಸಲಾಗಿರುವ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳು

ಕೆಳಗಿನ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ

- ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ
- ನೈಸರ್ಗಿಕ ಗಾಳಿ ಪ್ರಸರಣಗಳು
- ನೆರಳು ಬಲೆ 1800 ಚದರ ಅಡಿ
- ಪಾಲಿ ಹೌಸ್- 518 ಚದರ ಅಡಿ
- ಕೃಷಿ ಹೊಂಡದ ನವೀಕರಣ
- ಲತಾಮಂಟಪ ನಿರ್ಮಾಣ
- ವಿದ್ಯುತ್ ಸರಬರಾಜಿನೊಂದಿಗೆ ನೀರಿನ ಟ್ಯಾಂಕ್ (7 ಲಕ್ಷ ಲೀಟರ್)
- ಸ್ವಯಂ ಯಾಂತ್ರೀಕೃತ ಕೇಂದ್ರ ವಸ್ತು
- ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉಪಕರಣಗಳಾದ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್, ಮೋಟಾರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಗ್ ಫಿಲ್ಲರ್, ಎಮ್ ಬಿ ನೇಗಿಲು, ಡಿಸ್ಕ್ ಹ್ಯಾರೋ, ರಿನೋವೇಟರ್, ಆಗರ್, ರಿಡ್ಜ್ ಮೇಕರ್, ಲ್ಯಾಂಡ್ ಕಲ್ಟಿವೇಟರ್‌ಗಳ ಖರೀದಿ

ಈ ಕೇಂದ್ರವು 1000 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ರೈತರಿಗೆ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ತಂತ್ರಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ 60 ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳ ಬದಲಿಗೆ 600 ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಂದ್ರತೆಯಲ್ಲಿ ನಾಟಿ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನೀಡಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಹೊಸ ನೆಡುತೋಪಿನ ತಂತ್ರವು ರೈತರಿಗೆ ದುಪ್ಪಟ್ಟು ಇಳುವರಿ ನೀಡಿರುತ್ತದೆ. ಮಾವು ಮಂಡಳಿಯ ಬೆಂಬಲದೊಂದಿಗೆ, ಕೇಂದ್ರವು ಸ್ಥಳೀಯ ಯುವಕರಿಗೆ (ಸುಮಾರು 25 ಸದಸ್ಯರು) ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ಮೇಲಾವರಣ ನಿರ್ವಹಣೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕುರಿತು ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನೀಡಿರುತ್ತದೆ. 1000 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಮಾವಿನ ನೆಡುತೋಪಿನಲ್ಲಿ ಮೇಲಾವರಣ ನಿರ್ವಹಣೆ ತಂತ್ರವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರವು ನಡೆಸುವ ಇತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಕಸಿ ಮಾಡುವುದು, ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಸಸ್ಯಗಳ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಮಾಡುವುದು (50 ರಿಂದ 60 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಸಸ್ಯಗಳು) ಇವುಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾದ ಎಲ್ಲಾ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾವು ಕೃಷಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಮತ್ತು ರೈತರು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ 15 ಸಾವಿರದಿಂದ 20 ಸಾವಿರ ಮಾವಿನ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಿ ರೈತರಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಖಚಿತವಾದ ಗುಣಮಟ್ಟದೊಂದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಲು ರೈತರಿಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯತೆ ಭೇಟಿ/ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಭಾಗವಾಗಿ ಅನೇಕ ರೈತರು ಈ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ಭಾವಚಿತ್ರ 3.6: ಹೊಗಳಗೆರೆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಂದ್ರತೆಯ ಮಾವಿನ ನೆಡುತೋಪು

ಭಾವಚಿತ್ರ 3.7: ದಿ ಎನರ್ಜಿ ಅಂಡ್ ರಿಸೋರ್ಸಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ತಂಡವು ಹೊಗಳಗೆರೆಯ ಉತ್ಪನ್ನತೆಯ ಕೇಂದ್ರದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉಪನಿರ್ದೇಶಕರೊಂದಿಗೆ ನಡೆಸಿದ ಚರ್ಚೆ

3.4.15 ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ

3.4.15.1 ಹಿನ್ನೆಲೆ

ತೋಟಗಾರಿಕೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಉದಯೋನ್ಮುಖ ವಲಯವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ, ತೋಟಗಾರಿಕೆಯು ಕೃಷಿ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು, ಜೀವನೋಪಾಯದ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಮತ್ತು ರಫ್ತಿನ ಮೂಲಕ ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯವನ್ನು ಗಳಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಕೃಷಿ-ಹವಾಮಾನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಮತ್ತು ಬೆಳೆಗಳು ಮತ್ತು ಅನುವಂಶಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಲ್ಲಿನ ಸಮೃದ್ಧ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯು ವರ್ಷವಿಡೀ ವ್ಯಾಪಕ ಶ್ರೇಣಿಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಶಕ್ತಗೊಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಹಣ್ಣುಗಳು, ತರಕಾರಿಗಳು, ಹೂವುಗಳು, ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳು, ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳು, ಔಷಧೀಯ ಮತ್ತು ಸುಗಂಧ ಸಸ್ಯಗಳಂತಹ ವ್ಯಾಪಕ ಶ್ರೇಣಿಯ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 80 ರಷ್ಟು ಭಾರತೀಯ ರೈತರು ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ರೈತರು ಆಗಿರುವುದರಿಂದ, ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಷ್ಟಗಳು ಅವರ ಮೇಲೆ ಮೊದಲ ಕ್ರಮಾಂಕದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಬೀರಿರುತ್ತವೆ. ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಷ್ಟದ ಹೊರತಾಗಿ, ಕಳಪೆ ಶೇಖರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿದಾರ ರೈತರನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ತಮ್ಮ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಕೊಯ್ಲು ಆಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತವೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, ಕಳಪೆ ಶೇಖರಣೆಯಿಂದಾಗಿ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣ ನಷ್ಟಗಳು, ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೌಲ್ಯದ ಬೆಳೆಗಳು, ರೈತರ ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಋತುಮಾನದ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಶೇಖರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ, ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗಳ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಸಂಭಾವ್ಯ ಬಿಗಿಯಾದ ಹಿಡಿತವನ್ನು ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸಬಹುದು, ರೈತರನ್ನು ಅವರ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳ ಆಯ್ಕೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಬಲೀಕರಣಗೊಳಿಸಬಹುದು.

ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಷ್ಟವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಅದರ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿರುತ್ತದೆ, ಇದು ರೈತರ ಆದಾಯದ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಈ ನಷ್ಟಗಳನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವಲ್ಲಿ, ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ, ಅದು ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಷ್ಟವನ್ನು ತಡೆಯುವುದನ್ನು ಮೀರಿರುತ್ತದೆ. ಮಾರಾಟದ ಸಮಯ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳವನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡುವಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡುವ ಮೂಲಕ, ಉತ್ಪನ್ನದ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವ ಮೂಲಕ, ಉತ್ಪನ್ನದ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು, ಉತ್ತಮ ಬೆಲೆಯ ಅನ್ವೇಷಣೆ, ಮೌಲ್ಯ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯ ವಿತರಣೆ ಎರಡರಲ್ಲೂ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣವು ಇನ್ನೂ ಆರಂಭಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿದ್ದು, ಕಳೆದ ಎರಡು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 5 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿ ಸಣ್ಣ ರೈತರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾಲು, ಇಳಿಮುಖವಾಗುತ್ತಿರುವ ಭೂ ಹಿಡುವಳಿ ಗಾತ್ರ, ಕೃಷಿ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳು ಮತ್ತು ಸಲಕರಣೆಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೆಚ್ಚ, ಸೂಕ್ತವಲ್ಲದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು, ಸಂಕೀರ್ಣ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳು, ಶಾಸನದ ಜಟಿಲ ಮತ್ತು ಸಾಕಷ್ಟು ನೀತಿ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಲಯವು ನಿರ್ಣಾಯಕ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಭೂಮಿಯ ಗಾತ್ರ, ಬೆಳೆ ಪದ್ಧತಿ, ಕನಿಷ್ಠ ಬೆಂಬಲ ಬೆಲೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಬೆಳೆಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ, ಕಾರ್ಮಿಕರ ಲಭ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರ ವೆಚ್ಚವು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇತರ ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ರಚನಾತ್ಮಕ ಸಂಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ (ಫೆಡರೇಶನ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಚೇಂಬರ್ಸ್ ಆಫ್ ಕಾಮರ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ, 2016).

ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಷ್ಟವು ರೈತರ ಆದಾಯದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಅವರ ಇಳುವರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಗವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಸರಕುಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ ಕ್ಷೀಣಿಸುವುದು ಅವರ ಆದಾಯದ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ದುರುಪಯೋಗದ ಮತ್ತೊಂದು ದುಷ್ಪರಿಣಾಮವೆಂದರೆ ಸರಕುಗಳು ಅವಶೇಷಗಳಿಂದ ಕೀಟಗಳು, ಮತ್ತು ಅಚ್ಚುಗಳಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಕಲುಷಿತಗೊಳ್ಳಬಹುದು. ಒಮ್ಮೆ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಷ್ಟವನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿದ ನಂತರ ರೈತರು, ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಕರ ಲಾಭದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಉತ್ತಮ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಮತ್ತು ತಂತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ, ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ರೈತರು, ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಕರು ತಮ್ಮ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬಹುದು. ಹವಾಮಾನ-ಸ್ಥಿತಿ ಸ್ಥಾಪಕ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರವಾದ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿಸುವುದರಿಂದ ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನದನ್ನು ಸೇರಿಸಬಹುದು (ಬ್ಲೇಕಿ ಮತ್ತು ಇತರರು, 2010).

2016 ರಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯನ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆಫ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ರಿಸರ್ಚ್ ನಡೆಸಿದ ಬೆಳೆ ನಷ್ಟದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವು ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 3.9 ರಿಂದ ಶೇಕಡಾ 6 ರವರೆಗೆ ಧಾನ್ಯಗಳು, ಶೇಕಡಾ 4.3 ರಿಂದ ಶೇಕಡಾ 6.1 ರವರೆಗೆ ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯಗಳು, ಶೇಕಡಾ 2.8 ರಿಂದ 10.1 ರವರೆಗೆ ಎಣ್ಣೆಕಾಳುಗಳು, ಶೇಕಡಾ 5.8 ರಿಂದ ಶೇಕಡಾ 18.1 ರವರೆಗೆ ಹಣ್ಣುಗಳು ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 6.9 ರಿಂದ ಶೇಕಡಾ 13 ರವರೆಗೆ ತರಕಾರಿಗಳು ಕೊಯ್ಲು, ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು, ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಶೇಖರಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹಾಳಾಗಿರುತ್ತವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತದೆ (ಝಾ ಮತ್ತು ಇತರರು 2016). ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, ರೈತರ ಆದಾಯವನ್ನು ದ್ವಿಗುಣಗೊಳಿಸುವ ಸಮಿತಿಯ (2019) ಅಂದಾಜಿನ ಪ್ರಕಾರ, ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ರೈತರು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಒಟ್ಟು ಹಣ್ಣುಗಳು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 40 ರಷ್ಟು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಅವರು ಈಗಾಗಲೇ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿದ ತಮ್ಮ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಕಾರಣ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಸುಮಾರು ರೂ 63,000 ಕೋಟಿ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. (ಪಾಂಡೆ 2018). ಆಹಾರದ ನಷ್ಟ ಮತ್ತು

ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು ಉತ್ಪಾದನಾ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಆಹಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು, ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಪೋಷಣೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಸುಸ್ಥಿರತೆಗೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುವ ಪ್ರಮುಖ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ ಆಹಾರದ ನಷ್ಟ ಮತ್ತು ತ್ಯಾಜ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಗಮನವು ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಫಲಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿ 12.3 ಇದು ಚಿಲ್ಲರೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತಲಾ ಜಾಗತಿಕ ಆಹಾರ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಪೂರೈಕೆ ಸರಪಳಿಗಳಲ್ಲಿ (ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಷ್ಟವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ) 2030 ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಆಹಾರ ನಷ್ಟವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಕರೆ ನೀಡಿರುತ್ತದೆ. ಆಹಾರದ ನಷ್ಟ ಮತ್ತು ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು ಉತ್ಪಾದನಾ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಆಹಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು, ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಪೋಷಣೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಸುಸ್ಥಿರತೆಗೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುವ ಪ್ರಮುಖ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಕೊಯ್ಲು, ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಪ್ಯಾಕೇಜಿಂಗ್ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನದಂಡಗಳು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹಣಕಾಸಿನ ಬೆಂಬಲದ ಕೊರತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಬೆಳೆ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತವೆ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿನ ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಉತ್ಪಾದಕರು, ನಿರ್ವಾಹಕರು ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಮುಂದುವರೆಯ ಕಷ್ಟವಾಗಬಹುದು. ಹವಾಮಾನದಲ್ಲಾಗುವ ಬದಲಾವಣೆಯು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಮತ್ತೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಹವಾಮಾನದಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಬರ, ಹಠಾತ್ ಪ್ರವಾಹ, ಚಂಡಮಾರುತಗಳು ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಕೋಪಗಳಿಗೆ ಸಿದ್ಧರಾಗುವುದು ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

3.4.15.2 ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪದ ವಿವರಗಳು

ಒಟ್ಟು 157 ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮತ್ತು 16 ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವರ್ಷವಾರು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ನೆರವಿನ ವಿವರವನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.224 ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮಾದರಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವಿತರಣೆಯು 2016-17 ರ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 25.12 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು 2017-18 ರ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 40 ರಷ್ಟು ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. 2015-16 ರಲ್ಲಿ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 28.07 ರಷ್ಟು ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ನೆರವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಉಳಿದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಯೋಜನೆಯ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಎರಡನೇ ಮತ್ತು ಅಂತಿಮ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಪಡೆದಿರುತ್ತವೆ ಎಂದು ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ವಿತರಣೆಯು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಬೀದರ್, ದಾವಣಗೆರೆ, ಕಲಬುರಗಿ ಮತ್ತು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು 2017-18 ರಲ್ಲಿ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರೂ, ಇತರ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಡಿಮೆ ಶೇಕಡಾವಾರು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಇದರ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೊಳಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. 2016-17 ರಲ್ಲಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶೇಕಡಾ 67 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಮೀಕ್ಷೆಯು ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೂಲಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಅಂದರೆ ರೈಪನಿಂಗ್ ಚೇಂಬರ್, ಪ್ಯಾಕ್ ಹೌಸ್, ಇಂಟಿಗ್ರೇಟೆಡ್

ಪ್ಯಾಕ್ ಹೌಸ್ ವಿತ್ ಕನ್ವೇಯರ್, ಪೂರ್ವ ಶೈತ್ಯ ಘಟಕ, ಶೈತ್ಯ ಕೊಠಡಿ (ವೇದಿಕೆ), ಚಾಲನಾ ಪೂರ್ವ ಶೈತ್ಯ ಘಟಕ, ಶೈತ್ಯ ಸಾರಿಗೆ ವಾಹನಗಳು, ಕಡಿಮೆ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಘಟಕ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದ ಈರುಳ್ಳಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಇವುಗಳು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.224: ವರ್ಷವಾರು ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ನೆರವು (ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ).

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	2015-16	2016-17	2017-18	2018-19	ಒಟ್ಟು ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು	ಒಟ್ಟು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಸಂಖ್ಯೆ
ಬೀದರ್	0.00	7.90	61.85	30.25	7	1
ದಾವಣಗೆರೆ	10.43	10.43	59.13	20.00	26	3
ಧಾರವಾಡ	42.42	0.00	42.42	15.15	6	1
ಹಾಸನ	0.00	45.89	36.39	17.72	6	1
ಕಲಬುರಗಿ	23.81	0.00	54.25	21.94	15	1
ಕೋಲಾರ	68.07	24.95	0.00	6.99	7	1
ಮಂಡ್ಯ	0.00	10.70	68.20	21.10	22	2
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	0.00	67.07	32.93	0.00	9	1
ವಿಜಯಪುರ	21.12	32.22	26.56	20.10	59	5
ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	16.41	25.12	40.41	18.06	157	16

ಎ. ಫಲಾನುಭವಿಯ ಪ್ರಕಾರ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.225: ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಪ್ರಕಾರಗಳು (ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ)

ಕ್ರ. ಸಂ.	ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ವೈಯಕ್ತಿಕ ರೈತ	ವೈಯಕ್ತಿಕ ವ್ಯಾಪಾರಿ	ಸಮುದಾಯ ಗುಂಪುಗಳಾದ ಸ್ವ ಸಹಾಯ ಗುಂಪು/ ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು/ ರೈತರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಗುಂಪುಗಳು	ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ, ತಿಳಿಸಿರಿ	ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು
1	ಬೀದರ್	7	0	0	0	7
2	ದಾವಣಗೆರೆ	26	0	0	0	26
3	ಧಾರವಾಡ	6	0	0	0	6
4	ಹಾಸನ	6	0	0	0	6
5	ಕಲಬುರಗಿ	12	0	3	0	15
6	ಕೋಲಾರ	7	0	0	0	7
7	ಮಂಡ್ಯ	22	0	0	0	22
8	ಶಿವಮೊಗ್ಗ	8	1	0	0	9
9	ವಿಜಯಪುರ	59	0	0	0	59
	ಒಟ್ಟು	153	1	3	0	157

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.225 ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣವು ಶೇಕಡಾ 97.45 ರಷ್ಟು ಪಾಲನ್ನು ವೈಯಕ್ತಿಕ ರೈತರು ಮತ್ತು ನಂತರದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಗುಂಪುಗಳು ಮತ್ತು ವೈಯಕ್ತಿಕ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಅನುಸರಿಸಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ತಂತ್ರಗಳಿಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ರೈತರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸಮುದಾಯದ ಗುಂಪುಗಳು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಾಗಿದ್ದರೆ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ನೆರವಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರೈತ ಗುಂಪುಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಲು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಣದ್ರಾಕ್ಷಿ ತಯಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ರಚನೆಗಳು, ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದ ಈರುಳ್ಳಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಗ್ರೇಡಿಂಗ್ ಉಪಕರಣಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾದ ವ್ಯರ್ಥ ಮತ್ತು ಉತ್ಪನ್ನದ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವ ಮೂಲಕ ರೈತರು ಆದಾಯ ಪಡೆಯುವುದನ್ನು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಿರುತ್ತವೆ.

ಬಿ. ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಪಡೆದ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.226: ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಪಡೆದ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮಾಗಿಸುವ ಕೋಣೆ	ಪ್ಯಾಕಿಂಗ್ ಮಾಡುವ ಮನೆ	ಸಾಗಾಣಿಕೆದಾರ ನೊಂದಿಗೆ ಸಮಗ್ರ ಪ್ಯಾಕಿಂಗ್ ಮಾಡುವ ಮನೆ	ಪೂರ್ವ ಶೈತ್ಯ ಘಟಕ	ಶೈತ್ಯ ಕೋಣೆ (ವೇದಿಕೆ)	ಚಲಿಸುವ ಪೂರ್ವ ಶೈತ್ಯ ಘಟಕ	ಶೈತ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಾಗರ ಪ್ರಕಾರ-I	ಶೈತ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಾಗರ ಪ್ರಕಾರ-II	ಸೌರ ಟನೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಣಗಿ ಸುವುದು	ರೆಫ್ರಿಜ ರೇಟಿಡ್ ಸಾರಿಗೆ ವಾಹನ	ಕಡಿಮೆ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕ	ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದ ಈರುಳ್ಳಿ ಸಂಗ್ರಹಾಗರ (25 ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್)	ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದ ಈರುಳ್ಳಿ ಸಂಗ್ರಹಾಗರ (10 ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್)	ಒಟ್ಟು ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು
ಬೀದರ್		3		0		0	0	0	0	0	0	4		7
ದಾವಣಗೆರೆ		16	10	0		0	0	0	0	0	0			26
ಧಾರವಾಡ		6		0		0	0	0	0	0	0			6
ಹಾಸನ		4		0	2	0	0	0	0	0	0			6
ಕಲಬುರಗಿ		4		0		0	0	0	0	0	0	2	9	15
ಕೋಲಾರ		7		0		0	0	0	0	0	0			7
ಮಂಡ್ಯ		7		0		0	0	0	0	0	0		15	22
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	1	6	2	0		0	0	0	0	0	0			9
ವಿಜಯಪುರ		15	8	0		0	0	0	0	1	26	9		59
ಒಟ್ಟು	1	68	20	0	2	0	0	0	0	1	26	15	24	157

ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.226 ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ವಿವಿಧ ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ, ಪ್ಯಾಕ್ ಹೌಸ್ ಹೆಚ್ಚು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ ಎಕೆಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 43.31 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಸಾಗಣೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಷ್ಟವು ಗಣನೀಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಈ ಪೂರೈಕೆ ಸರಪಳಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಜಮೀನಿನ ಬಳಿಯೇ ಪರಿಹರಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೂವುಗಳ ಕಟ್ಟಿಂಗ್, ಹಣ್ಣುಗಳು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳಂತಹ ಸರಕುಗಳಿಗೆ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಾದ ಪ್ಯಾಕಿಂಗ್, ಗ್ರೇಡಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಸಾಗಣೆಯ ತನಕ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗಾಗಿ ಪ್ಯಾಕ್ ಹೌಸ್ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿದ 26 ಭಾಗೀದಾರರು ಪಡೆದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಭರವಸೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸುವಿಕೆ, ವಿಂಗಡಣೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕಗಳು ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಸಮಗ್ರ ಪ್ಯಾಕ್‌ಹೌಸ್ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು 10 ವೈಯಕ್ತಿಕ ರೈತರು ಅಂದರೆ ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ 8 ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ 2 ರೈತರು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ 9 ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ 4 ಮತ್ತು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ 2 ರೈತರಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯ ಈರುಳ್ಳಿ ಸಂಗ್ರಹ ರಚನೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಚಲಿಸುವ ಕೂಲಿಂಗ್, ಕೋಲ್ಡ್ ಸ್ಟೋರೇಜ್ ಮತ್ತು ಸೋಲಾರ್ ಟನಲ್ ಡ್ರೈಯಿಂಗ್‌ನಂತಹ ಇತರ ಹಲವು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಯಾವುದೇ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಪಡೆದಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಿ. ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿರಲು ಕಾರಣಗಳು

ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯಂತಹ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಲ್ಲದೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರನ್ನು ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಸಹಾಯದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಲು ಸಂದರ್ಶನ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಕ್ಕೆ ಗಣನೀಯ ಹೂಡಿಕೆಯ ಅಗತ್ಯವಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡದಿರಲು ವಿವಿಧ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. (ಕೋಷ್ಟಕ 3.227). ನಿರ್ವಹಣೆ ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿರುವುದು, ಕಡಿಮೆ ಭೂಮಿ ಹಿಡುವಳಿ ಇರುವುದು, ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯಿರುವುದು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಬಹುತೇಕ ನಿಯಂತ್ರಣ ಗುಂಪಿನಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಕೊಳೆಯುವ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು, ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿರುವುದು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದಿರುವುದು, ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳಿಗೆ ಲಭ್ಯತೆಯು ಅಸಮರ್ಪಕವಾಗಿರುವುದು /ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಅಸಮರ್ಪಕವಾಗಿರುವುದು ಈ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರು ವರದಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಮುಖ ನಿರ್ಬಂಧಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕ್ಕದಾದ ಭೂಮಿ ಹಿಡುವಳಿ, ಹೆಚ್ಚಿನ ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ಕೌಶಲ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ನುರಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಲಭ್ಯತೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು. ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿರಲು ಕಾರಣಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.226 ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕೋಷ್ಟಕದಿಂದ ವಿವಿಧ ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ, ಪ್ಯಾಕ್ ಹೌಸ್ ಹೆಚ್ಚು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ ಎಕೆಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 43.31 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಸಾಗಣೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಷ್ಟವು ಗಣನೀಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಈ ಪೂರೈಕೆ ಸರಪಳಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಜಮೀನಿನ ಬಳಿಯೇ ಪರಿಹರಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೂವುಗಳ ಕಟ್ಟಿಂಗ್, ಹಣ್ಣುಗಳು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳಂತಹ ಸರಕುಗಳಿಗೆ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಾದ ಪ್ಯಾಕಿಂಗ್, ಗ್ರೇಡಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಸಾಗಣೆಯ ತನಕ ಸಂಗ್ರಹಣೆಗಾಗಿ ಪ್ಯಾಕ್ ಹೌಸ್ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸೇರಿದ 26 ಭಾಗೀದಾರರು ಪಡೆದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಭರವಸೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸುವಿಕೆ, ವಿಂಗಡಣೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕಗಳು ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಸಮಗ್ರ ಪ್ಯಾಕ್‌ಹೌಸ್ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು 10 ವೈಯಕ್ತಿಕ ರೈತರು ಅಂದರೆ ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ 8 ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ 2 ರೈತರು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ 9 ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ 4 ಮತ್ತು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ 2 ರೈತರಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯ ಈರುಳ್ಳಿ ಸಂಗ್ರಹ ರಚನೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಚಲಿಸುವ ಕೂಲಿಂಗ್, ಕೋಲ್ಡ್ ಸ್ಟೋರೇಜ್ ಮತ್ತು ಸೋಲಾರ್ ಟನಲ್ ಡ್ರೈಯಿಂಗ್‌ನಂತಹ ಇತರ ಹಲವು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಯಾವುದೇ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಪಡೆದಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಿ. ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿರಲು ಕಾರಣಗಳು

ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯಂತಹ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಲ್ಲದೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರನ್ನು ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಸಹಾಯದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಲು ಸಂದರ್ಶನ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಕ್ಕೆ ಗಣನೀಯ ಹೂಡಿಕೆಯ ಅಗತ್ಯವಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡದಿರಲು ವಿವಿಧ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. (ಕೋಷ್ಟಕ 3.227). ನಿರ್ವಹಣೆ ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿರುವುದು, ಕಡಿಮೆ ಭೂಮಿ ಹಿಡುವಳಿ ಇರುವುದು, ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಯಿರುವುದು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಬಹುತೇಕ ನಿಯಂತ್ರಣ ಗುಂಪಿನಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಕೊಳೆಯುವ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು, ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿರುವುದು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದಿರುವುದು, ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳಿಗೆ ಲಭ್ಯತೆಯು ಅಸಮರ್ಪಕವಾಗಿರುವುದು /ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಅಸಮರ್ಪಕವಾಗಿರುವುದು ಈ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರು ವರದಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಮುಖ ನಿರ್ಬಂಧಗಳೆಂದರೆ ಚಿಕ್ಕದಾದ ಭೂಮಿ ಹಿಡುವಳಿ, ಹೆಚ್ಚಿನ ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ಕೌಶಲ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ನುರಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಲಭ್ಯತೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು. ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿರಲು ಕಾರಣಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಟಕವು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿರಲು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.227: ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಿರಲು ಕಾರಣಗಳು

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಕಡಿಮೆ ಭೂ ಹಿಡುವಳಿ		ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಹೆಚ್ಚು ವೆಚ್ಚ		ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಕಷ್ಟಕರ		ಹಾಳಾಗುವ ಉತ್ಪನ್ನ		ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಪ್ರವೇಶ ಇಲ್ಲ/ಕಷ್ಟಕರ		ಬೆಲೆ ಏರಿಳಿತಗಳು		ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಮಸ್ಯೆ		ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ		ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವಿಲ್ಲ		ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು / ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಗಳ ಅಸಮರ್ಪಕ ಲಭ್ಯತೆ		ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	
ಬೀದರ್	1	100	1	100	1	100		0		0		0	1	100		0		0	1	100	1
ದಾವಣಗೆರೆ	1	33.33	1	33.33	3	100		0	1	33.33	1	33.33	3	100		0	1	33.33	2	66.67	3
ಧಾರವಾಡ	1	100		0	1	100	1	100		0	1	100	1	100		0		0		0	1
ಹಾಸನ		0	1	100	0	0		0		0		0		0		0	1	100		0	1
ಕಲಬುರಗಿ	1	100	1	100	1	100	1	100		0	1	100	1	100		0		0	1	100	1
ಕೋಲಾರ	1	100	1	100	0	0		0		0		0		0		0	1	100		0	1
ಮಂಡ್ಯ	1	50	1	50	1	50		0		0		0		0		0	2	100		0	2
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	1	100		0	1	100		0		0		0		0	1	100		0		0	1
ವಿಜಯಪುರ	4	80	1	20	4	80		0		0	2	40	4	80	1	20		0		0	5
ಒಟ್ಟು	11	68.75	7	43.75	12	75	2	12.5	1	6.25	5	31.25	10	63	2	12.5	5	31.25	4	25	16

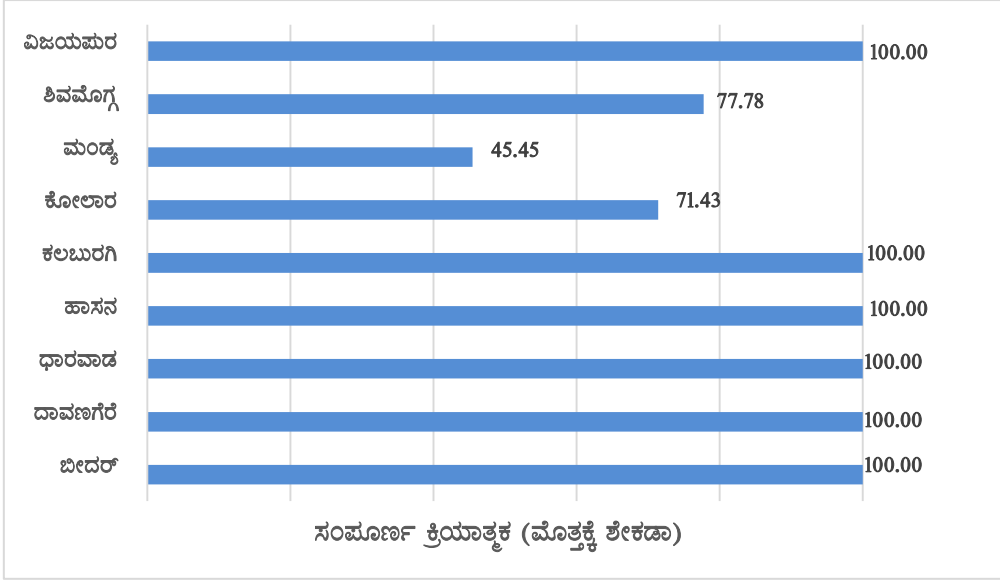
ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಬಹು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು ಶೇಕಡಾ= ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ

3.4.15.3 ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪದ ಸ್ಥಿತಿ

ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಬಳಕೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.228 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬಹುಪಾಲು ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರರಷ್ಟು ಸಂಪೂರ್ಣ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದ್ದರೆ, ಕೋಲಾರ ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 70 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಪೂರ್ಣ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಭಾಗಶಃ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೋಲಾರ, ಮಂಡ್ಯ ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಶೇಕಡಾವಾರು ದಾಖಲಿಸಿರುವುದು ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜ್ಞಾನ ಅಥವಾ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಂದಾಗಿ, ಶೇಖರಣೆಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದರೂ ಸಹ, ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿರಬಹುದು. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ, ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವು ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ ಏಕೆಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 89.81 ರಷ್ಟು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ ಮತ್ತು ಉಳಿದವು ಭಾಗಶಃ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಕೋಲಾರ, ಮಂಡ್ಯ ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಪರಿಣಾಮವು ತೋರಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.228: ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಸ್ಥಿತಿ (ಶೇಕಡಾ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು)

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಸಂಪೂರ್ಣ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ	ಭಾಗಶಃ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ	ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
ಬೀದರ್	100.00	-	7
ದಾವಣಗೆರೆ	100.00	-	26
ಧಾರವಾಡ	100.00	6-	6
ಹಾಸನ	100.00	-	6
ಕಲಬುರಗಿ	100.00	-	15
ಕೋಲಾರ	71.43	28.57	7
ಮಂಡ್ಯ	45.45	54.55	22
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	77.78	22.22	9
ವಿಜಯಪುರ	100.00	-	59
ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	89.81	10.19	157

ಚಿತ್ರ 3.10: ಸಂಪೂರ್ಣ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳು

ಎ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಬಳಕೆಯ ವಿವರಗಳು

ಬಳಕೆಯ ವಿಸ್ತಾರವು ಲಾಭದಾಯಕತೆ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚದ ದಕ್ಷತೆಯ ಪ್ರಮುಖ ನಿರ್ಧಾರಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬಳಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣವು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದ ಪ್ರಕಾರ, ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಪ್ರಮಾಣ, ಕಾಲೋಚಿತತೆ, ಹಾಳಾಗುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಬೆಲೆಯ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ರಚನೆಗಳ ಬಳಕೆಯ ವಿವರಗಳು ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದ ಬಳಕೆಯ ರಚನೆವಾರು ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.229 ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಸರಾಸರಿ 7.20 ತಿಂಗಳುಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 3.41 ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 8.83 ತಿಂಗಳುಗಳವರೆಗೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಾದ್ಯಂತ ಬಳಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣವು ಬದಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತಿಂಗಳಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹವಾಗುವ ಸರಾಸರಿ ಪ್ರಮಾಣವು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ 37.14 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು 425.33 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಬಳಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ, ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ನಿರ್ವಹಣಾ ವೆಚ್ಚವು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರೂ. 1386 ರಿಂದ ಹಾಗೂ ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರೂ. 2,30,593 ರವರೆಗೆ ಇದ್ದು, ಒಟ್ಟಾರೆ ಸರಾಸರಿ ರೂ. 91,576 ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.229: ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ರಚನೆಗಳ ಬಳಕೆಯ ವಿವರಗಳು

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಬಳಸಿದ ತಿಂಗಳುಗಳ ಸರಾಸರಿ ಸಂಖ್ಯೆ	ತಿಂಗಳಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾದ ಅಥವಾ ಮಾಗಿದ ಸರಾಸರಿ ಪ್ರಮಾಣ (ಕ್ವಿಂಟಾಲ್)	ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ವೆಚ್ಚ (ರೂ)
ಬೀದರ್	7.86	220	1714
ದಾವಣಗೆರೆ	5.15	61.73	8827
ಧಾರವಾಡ	8.33	425.33	25833
ಹಾಸನ	8.83	121.67	28750
ಕಲಬುರಗಿ	5.3	76.66	1833
ಕೋಲಾರ	5.86	37.14	6714
ಮಂಡ್ಯ	3.41	60.45	1386
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	6.89	219.44	10944
ವಿಜಯಪುರ	3.54	75.92	230593
ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	7.20	144.26	91576

ಕೋಷ್ಟಕ 3.230: ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದ ರಚನೆವಾರು ಬಳಕೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಮಾಗಿಸುವ ಕೋಣೆ	ಪ್ಯಾಕ್ ಮನೆ	ಸಾಗಾಣಿಕೆದಾರ ರೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿತ ಪ್ಯಾಕ್ ಹೌಸ್	ಶೀತಲ ಕೋಣೆ (ವೇದಿಕೆ)	ಶೈತ್ಯೀಕರಿಸಿದ ಸಾರಿಗೆ ವಾಹನಗಳು	ಕನಿಷ್ಠ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕ	ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯ ಈರುಳ್ಳಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆ (ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್)		ಫಲಾನು ಭವಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ
							10	25	
ಬೀದರ್		95.83						100	7
ದಾವಣಗೆರೆ		91.66	24.87						26
ಧಾರವಾಡ		88.33							6
ಹಾಸನ		69.17		30					6
ಕಲಬುರಗಿ		98.75					53.85	50	15
ಕೋಲಾರ		63.57							7
ಮಂಡ್ಯ		90.00					71.33		22
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	85.71	63.89	83.33						9
ವಿಜಯಪುರ		87.03	95.89		100	94.20		95.37	59
ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	85.71	83.14	68.03	30.00	100.00	94.20	62.59	81.79	157

ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ರಚನೆವಾರು ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.230 ಒದಗಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಬಳಕೆಯ ಮಾದರಿಯು ಬೆಳೆ ಪ್ರಕಾರ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ವಿಧಾನಗಳು ಮತ್ತು ಸೂಚಿಸಲಾದ ಗುಣಮಟ್ಟದ ನಿಯತಾಂಕಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಪ್ಯಾಕ್ ಹೌಸ್ ಮಂಜೂರಾಗಿದ್ದು, ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣ ಶೇಕಡಾ 63.57 ರಿಂದ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 98.75 ರವರೆಗೆ ಬದಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ಯಾಕ್ ಹೌಸ್ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಶ್ರೇಣೀಕರಣ, ಪ್ಯಾಕಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ತನಕ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಸಾಗಾಣಿಕೆದಾರನೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿತ ಪ್ಯಾಕ್ ಹೌಸ್ ಬಳಕೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 24.87 ರಿಂದ ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 95.89ರ ನಡುವೆ ಇರುತ್ತದೆ. 10 ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ ಮತ್ತು 25 ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಟನ್ ಹೊಂದಿರುವ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯ ಈರುಳ್ಳಿ ಶೇಖರಣಾ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಬೀದರ್‌ನಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರರಷ್ಟು ಬಳಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಇದು ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 50 ರಷ್ಟು ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಶೈತ್ಯ ಕೋಣೆ (ಶೇಕಡಾ 30) ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಕೋಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದ ಬಳಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣವು ಶೇಕಡಾ 60 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಇರುತ್ತದೆ.

3.4.15.4 ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.231: ಸಮಗ್ರ ಕೋಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಒಟ್ಟು ಶೇಕಡಾ ಹೂಡಿಕೆ			ಸರಾಸರಿ ಒಟ್ಟು ಹೂಡಿಕೆ
	ಸ್ವಂತ ಹೂಡಿಕೆ	ಸಾಂಸ್ಥಿಕ	ಪಡೆದ ಸಹಾಯಧನ	ರೂ/ಕುಟುಂಬ
ಬೀದರ್	45.79	-	54.21	291857
ದಾವಣಗೆರೆ	40.06	31.02	28.91	1511538
ಧಾರವಾಡ	40.49	32.79	26.72	778333
ಹಾಸನ	55.25	10.92	33.83	721667
ಕಲಬುರಗಿ	60.35	0.00	39.65	268417
ಕೋಲಾರ	62.11	0.00	37.89	529000
ಮಂಡ್ಯ	45.55	22.48	31.96	232500
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	39.73	35.79	24.49	1203333
ವಿಜಯಪುರ	61.75	25.38	12.87	2087102
ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	50.12	17.60	32.28	847083

ಸಮಗ್ರ ಕೋಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡರಿಯನ್ನು ಸ್ವಂತ, ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನ ಘಟಕವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಕೋಷ್ಟಕ 3.231 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಕೆಲವು ಸಮಗ್ರ ಕೋಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಘಟಕಗಳು ದುಬಾರಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಸಾಲವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಹಾಯಧನದ ಪ್ರಮಾಣವು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆಯಾದರೂ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ, ಸಹಾಯಧನದ ಪಾಲು ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 12.87 ರಿಂದ ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 54.52ರ ನಡುವೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಬೀದರ್, ಕಲಬುರಗಿ ಮತ್ತು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಅನುದಾನವನ್ನು ಪಡೆಯದಿರುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಥಿಕ ಸಾಲದ ಪಾಲು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ (ಶೇಕಡಾ 35.79 ರಷ್ಟು) ಮತ್ತು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (ಶೇಕಡಾ 10.92 ರಷ್ಟು) ಕನಿಷ್ಠ

ಇರುತ್ತದೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಮಾಡಿಸುವ ಕೋಣೆ, ಪ್ಯಾಕ್ ಹೌಸ್ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಪ್ಯಾಕ್ ಹೌಸ್ ಕಡೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ, ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಪ್ಯಾಕ್ ಹೌಸ್ ಮತ್ತು ಶೈತ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಾಗಾರ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಪಡೆಯುವ ಸೌಲಭ್ಯದ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿ ಘಟಕ ಹೂಡಿಕೆಯು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ರೂ. 2,32,500 ರಿಂದ ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರೂ. 20,87,102 ರವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಒಟ್ಟಾರೆ ಸರಾಸರಿ ಹೂಡಿಕೆಯು ರೂ. 8,47,083 ರವರೆಗಿರುತ್ತದೆ.

3.4.15.5 ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಬಾಡಿಗೆ ವಿವರಗಳು

ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಬಳಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣವು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಕಾಲೋಚಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಏಕೆಂದರೆ ಅನೇಕ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಋತುಮಾನವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಕೆಲವು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದ ಸ್ವಂತ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಬಾಡಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.232 ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದಾವಣಗೆರೆ ಮತ್ತು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 4 ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 56 ರಷ್ಟು ರೈತರು ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ವಯಂ ಮತ್ತು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಬಳಸಿದರೆ, ಉಳಿದವರು ಸ್ವಂತ ಬಳಕೆಗೆ ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾದರಿಯು ಮಿಶ್ರ ಮತ್ತು ಬೆಲೆ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ ವಿಧಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುತ್ತದೆ. 40 ರೈತರು ಬಾಡಿಗೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದು, ಶಿವಮೊಗ್ಗದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಬಾಡಿಗೆಯಿಂದ ಸರಾಸರಿ ರೂ. 28,000 ಗಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಎ. ಸ್ವಂತ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಬಾಡಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ವಿವರಗಳು

ಕೋಷ್ಟಕ 3.232: ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸೌಲಭ್ಯದ ಬಳಕೆಯ ಮಾದರಿ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಸ್ವಂತ ಬಳಕೆ	ಸ್ವಂತ ಮತ್ತು ಬಾಡಿಗೆ	ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ
ಬೀದರ್	100		7
ದಾವಣಗೆರೆ	96	4	26
ಧಾರವಾಡ	100	0	6
ಹಾಸನ	100	0	6
ಕಲಬುರಗಿ	100	0	15
ಕೋಲಾರ	100	0	7
ಮಂಡ್ಯ	100	0	22
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	44	56	9
ವಿಜಯಪುರ	100	0	59
ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	96	4	157

ಬಿ. ಮಾರಾಟ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಅಭ್ಯಾಸಗಳ ವಿಧಾನ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.233: ಮಾರಾಟದ ವಿಧಾನ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಶೇಕಡಾ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು					ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ
	ಗುತ್ತಿಗೆ ಕೃಷಿ	ಮುಕ್ತ ಹರಾಜು	ಆಧುನಿಕ ಹರಾಜು (ಸಫಲ್)	ನೇರ ಖರೀದಿ (ಸಂಘಟಿತ ಚಿಲ್ಲರೆ ಖರೀದಿ)	ಇತರೆ	
ಬೀದರ್	28.57	0.00	0.00	85.71	28.57	7
ದಾವಣಗೆರೆ	88.46	50.00	34.62	65.38	0	26
ಧಾರವಾಡ	100.00	33.33	16.67	16.67	0	6
ಹಾಸನ	83.33	33.33	16.67	66.67	0	6
ಕಲಬುರಗಿ	93.33	40.00	26.67	66.67	0	15
ಕೋಲಾರ	28.57	85.71	71.43	85.71	0	7
ಮಂಡ್ಯ	27.27	54.55	9.09	31.82	0	22
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	44.44	0.00	0.00	100.00	0	9
ವಿಜಯಪುರ	54.24	16.95	28.81	38.98	0	59
ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	94	51	39	83	2	157

ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ವಿಧಾನಗಳು ರೈತರ ಲಾಭದಾಯಕತೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿರುತ್ತವೆ. ಸಮಗ್ರ ಕೋಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಬಳಸಿದ ನಂತರ ಮಾರಾಟ ವಿಧಾನದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.233 ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಗುತ್ತಿಗೆ ಬೇಸಾಯವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಕೋಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಕೈಗೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ ಆದರೆ ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 100 ರಷ್ಟು, ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 93.33 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 88.46 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಚಲಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಮಿತಿಯ ಬಹಿರಂಗ ಹರಾಜು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 85.71 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 54.55 ರಷ್ಟು ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ವಿಲೇವಾರಿಗೆ ಈ ವಿಧಾನವನ್ನು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಬಳಸಿರುತ್ತವೆ. ಆಧುನಿಕ ಹರಾಜು ಮತ್ತು ಸಂಘಟಿತ ಚಿಲ್ಲರೆ ವಿಧಾನಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ನೇರ ಮಾರಾಟವು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯು ತರಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಹಣ್ಣುಗಳ ಕೊಡುಗೆಗೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿರುವುದು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶವಾಗಿದ್ದು, ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸರಕುಗಳಿಗೆ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ವಿಧಾನಗಳು ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಧಾರವಾಡ, ಮಂಡ್ಯ ಮತ್ತು ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಶೇಕಡಾ 50 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರು ತಮ್ಮ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಸಂಘಟಿತ ಚಿಲ್ಲರೆ ವಿಧಾನಗಳ ಮೂಲಕ ಸಂಗ್ರಹ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಂಘಟಿತ ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾಪಾರದ ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳ ವಿಭಾಗವು ಶ್ರೇಣಿ 1 ಮತ್ತು 2 ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ,

ಅವುಗಳು ಪ್ರಮುಖ ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸಂಗ್ರಹ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಘಟಕಗಳ ಇಂಡೆಂಟ್ ಆಧಾರಿತ ಖರೀದಿಯಿಂದಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಪರ್ಯಾಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಾಗಿ ಇದನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.234: ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಅನುಸರಿಸಿದ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಅಭ್ಯಾಸ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ನೇರ ಮಾರಾಟ (ಗ್ರಾಮ ಸಂತೆ, ಜಾತ್ರೆ ಇತ್ಯಾದಿ)		ದಲ್ಲಾಳಿಗಳಿಗೆ ಕೊಯ್ಲು ಪೂರ್ವ ಕರಾರು		ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಮಾರಾಟ		ಮಾರಾಟದ ಸ್ಥಳ ಗ್ರಾಮ		ಮಾರಾಟದ ಸ್ಥಳ ಹತ್ತಿರದ ಪಟ್ಟಣ/ನಗರ		ಮಾರಾಟದ ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	
ಬೀದರ್	-	-	1	100	-	-	-	-	1	100	1
ದಾವಣಗೆರೆ	3	100	1	33.33	1	33.33	3	100	2	66.67	3
ಧಾರವಾಡ	1	100	-	-	1	100	1	100	1	100	1
ಹಾಸನ	-	-	-	-	1	100	1	100	1	100	1
ಕಲಬುರಗಿ	1	100	1	100	1	100	1	100	1	100	1
ಕೋಲಾರ	1	100	1	100	1	100	-	-	1	100	1
ಮಂಡ್ಯ	2	100	1	50	-	-	2	100	2	100	2
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	-	-	-	-	1	100	-	-	1	100	1
ವಿಜಯಪುರ	3	60	4	80	-	-	4	80	0	0	5
ಒಟ್ಟು ಮೊತ್ತ	11	68.75	9	56.25	6	37.50	12	75	11	68.75	16

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಬಹು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು ಶೇಕಡಾ= [ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ

ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಅನುಸರಿಸುವ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.234 ರಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನವು ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ, ಹೆಚ್ಚು ಹಾಳಾಗುವ ಮತ್ತು ಸಾಗಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹಾನಿಗೊಳಗಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿರುತ್ತದೆ, ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು (75%) ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ; ಗಣನೀಯ ಪ್ರಮಾಣದ ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 68.75 ರಷ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನವು ಸಹ ಹತ್ತಿರದ ಪಟ್ಟಣ/ನಗರಕ್ಕೆ ಮಾರಾಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಾರಾಟದ ಸ್ಥಳದ ಆಯ್ಕೆಯು ಉತ್ಪನ್ನದ ಪ್ರಕಾರ ಮತ್ತು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಫಲಾನುಭವಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರು ಆಧುನಿಕ ಚಿಲ್ಲರೆ ಮಾರಾಟಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಬೆಲೆಗಳ ಲಾಭ ಪಡೆಯಲು ಇ-ಹರಾಜಿನಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದಾವಣಗೆರೆ, ಧಾರವಾಡ, ಕಲಬುರಗಿ, ಕೋಲಾರ ಮತ್ತು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಶೇಕಡ ನೂರರಷ್ಟು ರೈತರು ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದು, ಬೀದರ್, ಕಲಬುರಗಿ ಮತ್ತು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತರಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಕೊಯ್ಲು ಪೂರ್ವ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಿಯಂತ್ರಣ ಗುಂಪಿನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಬೀದರ್, ದಾವಣಗೆರೆ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಉಳಿದೆಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೂ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

3.4.15.6 ರೈತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು

ಎ. ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು

ಕೋಷ್ಟಕ 3.235: ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಉಪಕರಣದಿಂದ ಗ್ರಹಿಸಿದ ಪ್ರಯೋಜನ (ಮೌಲ್ಯ ಶೇಕಡಾದಲ್ಲಿ)

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ತಾಜಾತನವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ	ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಬೆಲೆ	ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಅವಧಿಯ ವಿಸ್ತರಣೆ	ಮಾಗಿಸುವಿಕೆಯ ನಿಯಂತ್ರಣ	ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಡಿತ	ಒಟ್ಟು ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು
ಬೀದರ್	57.14	100.00	100.00	85.71	85.71	7
ದಾವಣಗೆರೆ	100.00	80.77	61.54	42.31	53.85	26
ಧಾರವಾಡ	66.67	50.00	33.33	50.00	16.67	6
ಹಾಸನ	83.33	100.00	33.33	16.67	50.00	6
ಕಲಬುರಗಿ	73.33	66.67	66.67	40.00	40.00	15
ಕೋಲಾರ	85.71	100.00	42.86	0.00	14.29	7
ಮಂಡ್ಯ	22.73	86.36	27.27	31.82	22.73	22
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	66.67	88.89	66.67	44.44	66.67	9
ವಿಜಯಪುರ	83.05	77.97	55.93	13.56	84.75	59
ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	73.89	80.89	54.140	29.30	58.60	157

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಬಹು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು ಶೇಕಡಾ=1 ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ

ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಉಪಕರಣಗಳಿಂದಾದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಕುರಿತು ರೈತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.235 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ಯಾಕ್ ಹೌಸ್‌ನ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಾಗಿರುವ ದಾವಣಗೆರೆಯ ಶೇಕಡಾ ನೂರರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವು ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ತಾಜಾತನವನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದು, ಬೀದರ್ ಮತ್ತು ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಸೌಲಭ್ಯದ ಮೂಲಕ ಉತ್ತಮ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡುವ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಪಡೆದ ವಿವಿಧ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಪೈಕಿ ತಾಜಾತನ, ಉತ್ತಮ ಬೆಲೆ, ದೀರ್ಘ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಅವಧಿ ಮತ್ತು ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಷ್ಟದಲ್ಲಿನ ಕಡಿತ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಅವಧಿಯ ವಿಸ್ತರಣೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದು, ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ಅನುಕೂಲಗಳು ಶೇಕಡಾ 50 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸರಾಸರಿ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ನಿಯಂತ್ರಿತ ಪಕ್ಷಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಬಹುಪಾಲು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರು ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಗ್ರಹಿಕೆಯ ಪ್ರಯೋಜನವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಶೈತ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಹಗಾರರ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ರೈತರು ಪಡೆದಿರಲಿಲ್ಲ.

ಬಿ. ಪಡೆದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.236: ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ನೆರವಿನಿಂದ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯದ ಮೇಲಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ			ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ
	ಹೌದು	ಇಲ್ಲ	ಬದಲಾವಣೆ ಇಲ್ಲ	
ಬೀದರ್	100			7
ದಾವಣಗೆರೆ	100			26
ಧಾರವಾಡ	100			6
ಹಾಸನ	100			6
ಕಲಬುರಗಿ	86.67	6.67	6.67	15
ಕೋಲಾರ	100			7
ಮಂಡ್ಯ	100			22
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	100			9
ವಿಜಯಪುರ	100			59
ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	98.51	6.67	6.67	157

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಗುರಿಯು ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಹೂಡಿಕೆಯಿಂದ ಆದಾಯವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ನೂರರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ನೆರವಿನಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೋಷ್ಟಕ 3.236 ರಿಂದ ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಸಿ. ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಉಪಕರಣಗಳ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿನ ಸವಾಲುಗಳು

ಕೋಷ್ಟಕ 3.237: ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಉಪಕರಣಗಳ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿನ ಸವಾಲುಗಳು

(ಮೌಲ್ಯ ಶೇಕಡಾದಲ್ಲಿ)

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಬೆಲೆ	ಬೆಲೆಪ್ರಯೋಜ ಇಲ್ಲದ ಬೆಲೆ	ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾರ್ಮಿಕ ವೆಚ್ಚ	ಅಧಿಕ ನಿರ್ವಹಣೆ ವೆಚ್ಚ	ಅಧಿಕ ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯಗಳು	ಆಗಾಗ್ಗೆ ಉಂಟಾಗುವ ಕೊರತೆ	ತಾಂತ್ರಿಕ ಕೌಶಲ್ಯಗಳ ಕೊರತೆ	ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ
ಬೀದರ್	-	28.57	-	-	-	-	14.29	7
ದಾವಣಗೆರೆ	15.38	76.92	61.54	-	7.69	19.23	-	26
ಧಾರವಾಡ	66.67	-	50.00	66.67	50.00	-	-	6
ಹಾಸನ	33.33	33.33	33.33	-	16.67	33.33	33.33	6
ಕಲಬುರಗಿ	46.67	13.33	20.00	13.33	46.67	6.67	6.67	15
ಕೋಲಾರ	85.71	-	71.43	42.86	14.29	28.57	-	7
ಮಂಡ್ಯ	-	18.18	-	4.55	-	-	86.36	22
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	11.11	0.00	33.33	22.22	-	22.22	11.11	9
ವಿಜಯಪುರ	55.93	1.69	64.41	83.05	40.68	3.39	-	59
ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ	36.31	31.00	44.59	38.85	24.2	8.92	15.29	157

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಬಹು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು ಶೇಕಡಾ= [ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದ ನಂತರ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.237 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಗುರುತಿಸಲಾದ ಏಳು ಪ್ರಮುಖ ಸವಾಲುಗಳಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲಾ ಒಂಬತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಬೀದರ್ ಮತ್ತು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ರೈತರನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಅಂತಹ ರಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿದ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ವೆಚ್ಚವು ಸವಾಲಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ವಿಜಯಪುರ, ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ರೈತರು ಇಂತಹ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಿಂದ ಒಟ್ಟು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ವೆಚ್ಚ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ದಾವಣಗೆರೆ ಮತ್ತು ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 77 ಮತ್ತು 33 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಸರಕು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಟ್ಟು ನಂತರ ಬೆಲೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಈ ರೈತರಂತಹ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಇತರ ನೆರೆಯ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವಿವಿಧ ಋತುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಅವರು ಶೇಖರಣೆಯಿಂದ ಬೆಲೆ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆಯದಿರಬಹುದು ಆದರೆ ಕೊಯ್ಲಿನ ನಂತರದ ನಷ್ಟಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 71.43 ರಷ್ಟು, ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 64.40 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 61.54 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೂಲಿ ವೆಚ್ಚವು ಸವಾಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ರಚನೆಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ / ಇಂಧನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿರ್ವಹಣಾ ವೆಚ್ಚದ ಅವಶ್ಯಕತೆ, ಮತ್ತು ಆಪರೇಟರ್‌ಗಳು ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರೈತರಿಗೆ ಶೇಕಡಾ 83.05 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರೈತರಿಗೆ ಶೇಕಡಾ 66.67 ರಷ್ಟು ಪ್ರಮುಖ ಸವಾಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಶೇಕಡಾ 86.36 ರಷ್ಟು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರೈತರನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ಕೌಶಲ್ಯದ ಕೊರತೆಯು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಸವಾಲಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ, ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

**ಕೋಷ್ಟಕ 3.238: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯ ಮಟ್ಟ
ಶೇಕಡಾದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯ**

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ತೃಪ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ	ಸರಾಸರಿ	ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ
ಬೀದರ್	100	-	7
ದಾವಣಗೆರೆ	100	-	26
ಧಾರವಾಡ	100	-	6
ಹಾಸನ	100	-	6
ಕಲಬುರಗಿ	66.67	33.33	15
ಕೋಲಾರ	71.43	28.57	7
ಮಂಡ್ಯ	81.82	18.18	22
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	100	-	9
ವಿಜಯಪುರ	100	-	59

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ಉಂಟಾದ ತೃಪ್ತಿಯ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.238 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸಾಲದ ಅರ್ಜಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ, ಮಂಜೂರಾತಿ, ಸಹಾಯಧನ ಬಿಡುಗಡೆ, ಮರುಪಾವತಿ, ಪಡೆದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು, ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಯ ಸ್ಥಿತಿ, ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಇತರ ಅಂಶಗಳ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳ ಮೂಲಕ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಒಟ್ಟಾರೆ ನೋಟವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. 3 ಅಂಕಗಳ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವಿನಿಂದ ತೃಪ್ತಿಯ ಪ್ರಮಾಣವು ಬೀದರ್, ದಾವಣಗೆರೆ, ಧಾರವಾಡ, ಹಾಸನ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಮತ್ತು ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ನೂರರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು, ಆದರೆ ಕಲಬುರಗಿ, ಕೋಲಾರ ಮತ್ತು ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸರಾಸರಿ ಮಟ್ಟದ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ನಿರ್ಬಂಧಗಳೊಂದಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯ ಪ್ರಮಾಣವು ಧನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದಿಂದ ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಸೌಲಭ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೂ ಅತ್ಯಪ್ತರಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಕೋಷ್ಟಕ 3.239: ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಕುರಿತು ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಜಾಗೃತಿ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಪ್ಯಾಕ್ ಹೌಸ್		ಶೈತ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಾಗರ		ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯ ಈರುಳ್ಳಿ ಸಂಗ್ರಹ		ಮಾಗಿಸುವ ಕೋಣೆ		ಕನಿಷ್ಠ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕ		ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಸ್ವಂತ ಜೀವನ		ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಋತುವಲ್ಲದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬಹುದು		ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಬೆಲೆ		ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	
ಬೀದರ್	1	100		0		0		0		0	1	100	1	100	1	100	1
ದಾವಣಗೆರೆ	2	66.67		0		0		0	2	66.67	2	66.67	2	66.67	3	100	3
ಧಾರವಾಡ	1	100		0		0		0	1	100	1	100	1	100	1	100	1
ಹಾಸನ		0	1	100		0		0		0	1	100		0		0	1
ಕಲಬುರಗಿ		0		0	1	100		0		0	1	100	1	100		0	1
ಕೋಲಾರ	1	100	1	100		0		0		0		0		0	1	100	1
ಮಂಡ್ಯ	1	50		0	1	50		0		0	2	100		0	1	50	2
ಶಿವಮೊಗ್ಗ		0		0		0		0	1	100		0		0		0	1
ವಿಜಯಪುರ	4	80		0		0	4	80	5	100	5	100	5	100	4	80	5
ಒಟ್ಟು	10	62.5	2	12.5	2	12.5	2	12.5	9	56.25	13	81.25	10	62.5	11	68.75	16

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಬಹು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು ಶೇಕಡಾ=ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ

ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಹೂಡಿಕೆ ಅಥವಾ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅಳವಡಿಕೆ ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿಯು ಒಂದು ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿದೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರ ಜಾಗೃತಿಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.239 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಿಯಂತ್ರಣ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ, ಶೇಕಡಾ 62.50 ರಷ್ಟು ಜನರು ಪ್ಯಾಕ್ ಹೌಸ್‌ನ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಂತರ ಶೇಕಡಾ 56.25 ರಷ್ಟು ಕನಿಷ್ಠ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಿರುತ್ತಾರೆ. ಶೈತ್ಯ ಸಂಗ್ರಹಾಗರದ ಬಗ್ಗೆ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯ ಈರುಳ್ಳಿ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಮಾಗಿಸುವ ಕೋಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಲಾ ಶೇಕಡಾ 12.50 ರಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅರಿವಿರುತ್ತದೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಸುಧಾರಿತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಕುರಿತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ವಿಸ್ತರಣಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಇದು ತೋರಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದರ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಕುರಿತು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಶೇಕಡಾ 81.25 ರಷ್ಟು ಶೆಲ್ಫ್ ಜೀವಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಬೆಲೆಯ ಪಡೆಯುವಿಕೆಯು ಶೇಕಡಾ 68.75 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಶೇಖರಣೆಯ ಮೂಲಕ ಶೇಕಡಾ 62.50 ರಷ್ಟು ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ. ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತದೆ, ಬೀದರ್, ದಾವಣಗೆರೆ, ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ರೈತರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇಂತಹ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೈತರೊಂದಿಗೆ ಸಂವಾದದಿಂದ ಒಟ್ಟಾರೆ ಪ್ರಯೋಜನದ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಕೂಲಕರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.240: ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರಿಂದ ಗ್ರೇಡ್‌ಂಗ್, ವಿಂಗಡಣೆ, ಪ್ಯಾಕಿಂಗ್ ಮುಂತಾದ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸದಿರಲು ಕಾರಣಗಳು

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಕಡಿಮೆ ದರ್ಜೆಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಇಲ್ಲ		ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾರ್ಮಿಕ ವೆಚ್ಚ		ಅಧಿಕ ವೆಚ್ಚ		ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ		ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ		ಸಾರಿಗೆ ವೆಚ್ಚ ಹೆಚ್ಚು		ಕಾರ್ಮಿಕರ ತೀವ್ರತೆ		ಒಟ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು
	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ	
ಬೀದರ್	1	100	1	100	1	100	-	-	-	-	-	-	1	100	1
ದಾವಣಗೆರೆ	2	66.67	3	100	1	33.33	2	66.67	3	100	2	66.67	-	-	3
ಧಾರವಾಡ	1	100	1	100	1	100	1	100	-	-	-	-	-	-	1
ಹಾಸನ	-	-	-	-	1	100	-	-	1	100	-	-	-	-	1
ಕಲಬುರಗಿ	1	100	-	-	1	100	1	100	-	-	-	-	1	100	1
ಕೋಲಾರ	-	-	-	-	-	-	-	-	1	100	-	-	-	-	1
ಮಂಡ್ಯ	1	50	-	-	1	50	-	-	1	50	-	-	-	-	2
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	-	-	-	-	-	-	-	-	1	100	-	-	1	100	1
ವಿಜಯಪುರ	4	80	4	80	4	80	2	40	2	40	-	-	-	-	5
ಒಟ್ಟು	10	62.5	9	56.25	10	62.5	6	37.5	9	56.25	2	12.5	3	18.75	16

ಟಿಪ್ಪಣಿ: ಬಹು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು ಶೇಕಡಾ=ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಶೇಕಡಾ

ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಅಡಿಕೆ, ದಾಳಿಂಬೆ, ಮಾವು, ಈರುಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಟೊಮೆಟೊ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಉತ್ಪನ್ನದ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟವು ಮಾರಾಟಗಾರರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆ ಪಡೆಯುವಲ್ಲಿ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುವ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸತ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿದಿದ್ದರೂ, ಅನೇಕ ನಿಯಂತ್ರಣ ರೈತರು ಯಾವುದೇ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ಗುಣಮಟ್ಟದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಅಳವಡಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಿನ ರೈತರು ಹಳ್ಳಿ ಅಥವಾ ಹತ್ತಿರದ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದರಿಂದ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಗ್ರೇಡಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಪ್ಯಾಕೇಜಿಂಗ್ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸದಿರಲು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ಅವರನ್ನು ಕೇಳಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. (ಕೋಷ್ಟಕ 3.240). ಆಗ ತಿಳಿಸಿದ ಕಾರಣಗಳು ಹೀಗಿರುತ್ತವೆ. ಕಡಿಮೆ ದರ್ಜೆಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು (ಶೇಕಡಾ 62.50 ರಷ್ಟು ರೈತರು), ಹೆಚ್ಚಿನ ವೆಚ್ಚ (ಶೇಕಡಾ 62.50 ರಷ್ಟು ರೈತರು) ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾರ್ಮಿಕ ವೆಚ್ಚ (ಶೇಕಡಾ 56.25 ರಷ್ಟು ರೈತರು) ಮತ್ತು ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು (ಶೇಕಡಾ 56.25 ರಷ್ಟು ರೈತರು). ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾರಿಗೆ ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಅಗತ್ಯತೆಯಂತಹ ಕಾರಣಗಳು ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಶ್ರೇಣೀಕರಣ ಮತ್ತು ಪ್ಯಾಕೇಜಿಂಗ್‌ನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲು ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೇಣೀಕರಣವು ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆಯಾದರೂ, ಖರೀದಿದಾರರ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ ರೈತರು ಕೆಳಮಟ್ಟದ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವ ಸವಾಲನ್ನು ಎದುರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಒಂದು ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆಗಾಗಿ ಅಗ್ಗದ ಎರಡನೇ ದರ್ಜೆಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕಗಳಿಂದ ಕೊರತೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಬಾರಿ, ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವುದು ಸುಲಭವಾದ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದನ್ನು ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಡಿ. ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆ ಒಂದು ಉತ್ಪನ್ನದ ವಿಧಾನವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಉದ್ದೇಶಿತ ಕ್ಲಸ್ಟರ್ ವಿಧಾನವನ್ನು ಬಳಸುವುದು

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಚಿವಾಲಯವು ಉತ್ತೇಜಿಸಿದ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆ ಒಂದು ಉತ್ಪನ್ನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ³⁴ ಉದ್ದೇಶವು ಆಯಾ ಪೂರೈಕೆ ಸರಪಳಿಯಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು, ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಪರಿಹರಿಸುವುದನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕರು ತಮ್ಮ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ರಫ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಭಾರತದ ರಫ್ತು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ವೈವಿಧ್ಯಗೊಳಿಸುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕವಾಗಿಸಲು ಸಮರ್ಪಿತವಾಗಿ ಕೈಜೋಡಿಸುವುದು ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

³⁴ <https://mofpi.nic.in/pmfme/one-district-one-product>

2021-22 ನೇ ಸಾಲಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ, ಸಾಲ, ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಮಾರ್ಗಗಳು ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯನ್ನು ನೀಡಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅಸಂಘಟಿತ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಆಹಾರ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ "ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆ, ಒಂದು ಉತ್ಪನ್ನ" ನೀತಿಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ದೊಡ್ಡ ಉತ್ತೇಜನವನ್ನು ನೀಡಲು ಯೋಜಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ, ರಾಜ್ಯವು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ 20 ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಆರು, ಸಮುದ್ರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಎರಡು, ಕೋಳಿ ಮತ್ತು ಬೇಕರಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದರಂತೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅನುಮೋದಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಲಭ್ಯತೆ, ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯ ಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ನೀತಿಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಈ ಉತ್ಪನ್ನಗಳೊಂದಿಗೆ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಉದ್ಯಮಿಗಳು ಯೋಜನಾ ವೆಚ್ಚದ ಶೇಕಡಾ 35 ರಲ್ಲಿ ಕ್ರೆಡಿಟ್-ಲಿಂಕ್ಡ್ ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಹರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ, ಪ್ರತಿ ಘಟಕಕ್ಕೆ ಗರಿಷ್ಠ ಮಿತಿಯು ರೂ. 10 ಲಕ್ಷ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಯೋಜನೆಗೆ ಗರಿಷ್ಠ ಸಾಲ ರೂ. 30 ಲಕ್ಷವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆಹಾರ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ವ-ಸಹಾಯ ಗುಂಪುಗಳು/ಉತ್ಪಾದಕರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಸಹ ಸಹಾಯಧನಕ್ಕೆ ಅರ್ಹವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳ ನಡುವೆ 60:40 ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯವು 2020-21 ರಿಂದ 2024-25 ರವರೆಗೆ ಐದು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಸುಮಾರು ರೂ. 500 ಕೋಟಿಗಳನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. 2021-22 ರ ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ರೂ. 100 ಕೋಟಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಮೀಸಲಿಡುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿರುತ್ತದೆ.

ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆ ಒಂದು ಉತ್ಪನ್ನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಹಲವಾರು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಅಂತಹ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ತಿಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆಯೇತರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆ ಒಂದು ಉತ್ಪನ್ನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿದಾಗ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮೌಲ್ಯವರ್ಧಿತ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶಗಳು, ಅಗತ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ವಿಧಾನವನ್ನು ಸಹ ಕೆಳಗೆ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆ ಒಂದು ಉತ್ಪನ್ನ ಯೋಜನೆಯ ಹೊರತಾಗಿ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಗುಂಪು ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಗುಂಪು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ³⁵, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮಂಡಳಿ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ರೈತರ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವಾಲಯದಿಂದ ಉತ್ತೇಜಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಮೂಹಗಳ ಭೌಗೋಳಿಕ ವಿಶೇಷತೆಗಳನ್ನು ಹತೋಟಿಗೆ ತರಲು ಮತ್ತು ಪೂರ್ವ-ಉತ್ಪಾದನೆ, ಉತ್ಪಾದನೆ, ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ, ಲಾಜಿಸ್ಟಿಕ್ಸ್, ಬ್ರ್ಯಾಂಡಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್

³⁵ <http://nhb.gov.in/AboutCDP>

ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಸಮಗ್ರ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ನೇತೃತ್ವದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಗುಂಪು ವಿಧಾನಕ್ಕಾಗಿ ಸೂಚಿಸಲಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.241 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.241: ಗುಂಪು ವಿಧಾನಕ್ಕಾಗಿ ಸೂಚಿಸಲಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳು

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒಂದು ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬೆಳೆಗಳು	ಕ್ಲಸ್ಟರ್ ವಿಧಾನಕ್ಕಾಗಿ ಪರ್ಯಾಯ/ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ	ಉತ್ಪನ್ನ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆಯ ಅವಕಾಶಗಳು	ಸಂಸ್ಕರಣೆಗಾಗಿ ವಿಧಾನ	ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್‌ಗಾಗಿ ವಿಧಾನ
ಬಾಗಲಕೋಟೆ	ಈರುಳ್ಳಿ	--	ಈರುಳ್ಳಿ ಎಸಳುಗಳು, ಪುಡಿ	ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖಾಸಗಿ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಮಾದರಿ/ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಈರುಳ್ಳಿ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಸ್ಥಾವರ.	ರಾಜ್ಯ/ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ/ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಂಡ್ಡ್ ಸೂಪರ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಪೂರೈಕೆ
		ದ್ರಾಕ್ಷೆ	ಒಣದ್ರಾಕ್ಷೆ	ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸೌರ ಡೈಯರ್ ಮತ್ತು ಸೌರ ಸಂಗ್ರಹಾಗರ	ಕೃಷಿಉತ್ಪನ್ನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯ/ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ/ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಂಡ್ಡ್ ಸೂಪರ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಪೂರೈಕೆ
ಬಳ್ಳಾರಿ	ಅಂಜೂರ	--	ಒಣಗಿಸಿದ ಅಂಜೂರ	ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸೌರ ಡೈಯರ್ ಮತ್ತು ಸೌರ ಸಂಗ್ರಹಾಗರ	ರಾಜ್ಯ/ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ/ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಂಡ್ಡ್ ಸೂಪರ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಪೂರೈಕೆ
		ಸೌತೆಕಾಯಿ	ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ	ಕೃಷಿಕ್ಷೇತ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕರಣೆ	ಗುತ್ತಿಗೆ ಕೃಷಿ ರಫ್ತು ಏಜೆನ್ಸಿಗಳು
ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ	ಕುಕ್ಕುಟ ಉತ್ಪನ್ನ	ಗುಲಾಬಿ	--	ಕೃಷಿಕ್ಷೇತ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗ್ರೇಡಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಬಂಡಲ್ಲಿಂಗ್	ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೂವಿನ ಹರಾಜು ಕೇಂದ್ರ, ಬೆಂಗಳೂರು
ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ	ಬೇಕರಿ ಉತ್ಪನ್ನ	ಸೀಬೆ	ಜ್ಯೂಸ್ ಸಾಂದ್ರೀಕರಣ, ಜೇನು ಜಿಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ಜಾಮ್	ಕೃಷಿಕ್ಷೇತ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಿಂಗಡಣೆ ಮತ್ತು ಗ್ರೇಡಿಂಗ್	ರಾಜ್ಯ/ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಂಡ್ಡ್ ಸೂಪರ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಪೂರೈಕೆ
ಬೆಳಗಾವಿ	ಬೆಲ್ಲ	ದ್ರಾಕ್ಷೆ	ಒಣದ್ರಾಕ್ಷೆ	ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸೌರ ಡೈಯರ್ ಮತ್ತು ಸೌರ ಸಂಗ್ರಹಾಗರ	ರಾಜ್ಯ/ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ/ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಂಡ್ಡ್ ಸೂಪರ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒಂದು ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬೆಳೆಗಳು	ಕ್ಲಸ್ಟರ್ ವಿಧಾನಕ್ಕಾಗಿ ಪರ್ಯಾಯ/ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ	ಉತ್ಪನ್ನ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆಯ ಅವಕಾಶಗಳು	ಸಂಸ್ಕರಣೆಗಾಗಿ ವಿಧಾನ	ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್‌ಗಾಗಿ ವಿಧಾನ
					ಪೂರೈಕೆ
ಬೀದರ್	ಶುಂಠಿ	--	ಒಣ ಶುಂಠಿ ಮತ್ತು ಶುಂಠಿ ಪೇಸ್ಟ್	ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖಾಸಗಿ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಮಾದರಿ/ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಶುಂಠಿ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕ.	ರಾಜ್ಯ/ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ/ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಂಡ್ಡ್ ಸೂಪರ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಪೂರೈಕೆ
ಚಾಮರಾಜನಗರ	ಅರಶಿಣ	--	ಅರಶಿಣ ಪುಡಿ	ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸೈಲಿಂಗ್, ಕುದಿಸುವುದು, ಒಣಗಿಸುವುದು, ಹೊಳಪು ಮತ್ತು ಲೇಪಿಸುವುದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖಾಸಗಿ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಮಾದರಿ/ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅರಿಶಿನ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆಯ ಸ್ಥಾವರ.	ರಾಜ್ಯ/ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ/ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಂಡ್ಡ್ ಸೂಪರ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಪೂರೈಕೆ
ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ	ಟೊಮೆಟೊ	-	ಟೊಮೆಟೊ ಆಧಾರಿತ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಪ್ಯೂರೀ, ಕೆಚಪ್, ಪೇಸ್ಟ್, ಪುಡಿ ಇತ್ಯಾದಿ.	ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖಾಸಗಿ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಮಾದರಿ/ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆ ಸ್ಥಾವರ.	ರಾಜ್ಯ/ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ/ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಂಡ್ಡ್ ಸೂಪರ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಪೂರೈಕೆ
ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು	ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳು (ಏಲಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಕರಿಮೆಣಸು)	--	ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಟ್ಟದ ಒಕ್ಕಣೆ, ಬ್ಲಾಂಚಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಒಣಗಿಸುವುದು	ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಿಂಗಡಣೆ ಮತ್ತು ಪ್ಯಾಕಿಂಗ್	ರಾಜ್ಯ/ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ/ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಂಡ್ಡ್ ಸೂಪರ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಪೂರೈಕೆ
ಚಿತ್ರದುರ್ಗ	ನೆಲಗಡಲೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು	ದಾಳಿಂಬೆ	ರಸ	ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖಾಸಗಿ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಮಾದರಿ/ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆ ಸ್ಥಾವರ.	ರಾಜ್ಯ/ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ/ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಂಡ್ಡ್ ಸೂಪರ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಪೂರೈಕೆ
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ	ಸಾಗರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು	ಗೋಡಂಬಿ	ಗೋಡಂಬಿ ಬೀಜಗಳು, ಗೋಡಂಬಿ ಚಿಪ್ಪಿನ ಎಣ್ಣೆ	ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖಾಸಗಿ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಮಾದರಿ/ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆ ಸ್ಥಾವರ.	ರಾಜ್ಯ/ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ/ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಂಡ್ಡ್ ಸೂಪರ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಪೂರೈಕೆ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒಂದು ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬೆಳೆಗಳು	ಕ್ಲಸ್ಟರ್ ವಿಧಾನಕ್ಕಾಗಿ ಪರ್ಯಾಯ/ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ	ಉತ್ಪನ್ನ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆಯ ಅವಕಾಶಗಳು	ಸಂಸ್ಕರಣೆಗಾಗಿ ವಿಧಾನ	ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್‌ಗಾಗಿ ವಿಧಾನ
		ಅಡಿಕೆ	ಜಾಲ್ಮಿ ಮತ್ತು ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ	ಕೃಷಿಕ್ಷೇತ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕರಣೆ	ಕೃಷಿಉತ್ಪನ್ನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು
ದಾವಣಗೆರೆ	ರಾಗಿ	ಅಡಿಕೆ	ಜಾಲ್ಮಿ ಮತ್ತು ರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ	ಕೃಷಿಕ್ಷೇತ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕರಣೆ	ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು
ಧಾರವಾಡ	ಮಾವು	ಬ್ಯಾಡಗಿ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ	ಮೆಣಸಿನ ಪುಡಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ರಫ್ತಾಗಿ ಕಚ್ಚಾ ಮತ್ತು ಒಣಗಿದ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ	ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖಾಸಗಿ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಮಾದರಿ/ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆ ಸ್ಥಾವರ.	ರಾಜ್ಯ/ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ/ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಂಡ್ ಸೂಪರ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಪೂರೈಕೆ
ಗದಗ	ಬ್ಯಾಡಗಿ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ	--	ಮೆಣಸಿನ ಪುಡಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ರಫ್ತಾಗಿ ಕಚ್ಚಾ ಮತ್ತು ಒಣಗಿದ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ	ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖಾಸಗಿ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಮಾದರಿ/ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆ ಸ್ಥಾವರ.	ರಾಜ್ಯ/ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ/ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಂಡ್ ಸೂಪರ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಪೂರೈಕೆ
		ಈರುಳ್ಳಿ	ಈರುಳ್ಳಿ ಎಸಳುಗಳು, ಪುಡಿ	ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖಾಸಗಿ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಮಾದರಿ/ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಈರುಳ್ಳಿ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಸ್ಥಾವರ.	ರಾಜ್ಯ/ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ/ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಂಡ್ ಸೂಪರ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಪೂರೈಕೆ
ಹಾಸನ	ತೆಂಗಿನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು	ಆಲೂಗಡ್ಡೆ (ಮುಂಗಾರಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಆಲೂಗಡ್ಡೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು)	ಆಲೂಗಡ್ಡೆ ಚಿಪ್ಸ್ ಮತ್ತು ಅಂತಹುದೇ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು	ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖಾಸಗಿ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಮಾದರಿ/ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಚಿಪ್ಸ್, ಖಾರ ಮತ್ತು ಮಸಾಲೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಘಟಕ.	ರಾಜ್ಯ/ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ/ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಂಡ್ ಸೂಪರ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಪೂರೈಕೆ
ಹಾವೇರಿ	ಮಾವು	--	ಮಾವಿನ ತಿರುಳು	ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪಲ್ಟಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕ	ರಾಜ್ಯ/ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ/ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಂಡ್ ಸೂಪರ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಪೂರೈಕೆ
		ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ	ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಎಸಳುಗಳು, ಪುಡಿ ಮತ್ತು ಪೇಸ್ಟ್	ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖಾಸಗಿ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಮಾದರಿ/ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ	ರಾಜ್ಯ/ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ/ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಂಡ್ ಸೂಪರ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒಂದು ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬೆಳೆಗಳು	ಕ್ಲಸ್ಟರ್ ವಿಧಾನಕ್ಕಾಗಿ ಪರ್ಯಾಯ/ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ	ಉತ್ಪನ್ನ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆಯ ಅವಕಾಶಗಳು	ಸಂಸ್ಕರಣೆಗಾಗಿ ವಿಧಾನ	ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್‌ಗಾಗಿ ವಿಧಾನ
				ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕ.	ಪೂರೈಕೆ
ಕಲಬುರಗಿ	ಕಡಲೆ	ಬಾಳೆ	ಆಲೂಗೆಡ್ಡೆ ಚಿಪ್ಸ್ ಮತ್ತು ಅಂತಹುದೇ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು	ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖಾಸಗಿ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಮಾದರಿ/ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಚಿಪ್ಸ್, ಖಾರ ಮತ್ತು ಮಸಾಲೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಘಟಕ.	ರಾಜ್ಯ/ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ/ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಂಡ್ಡ್ ಸೂಪರ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಪೂರೈಕೆ
ಕೊಡಗು	ಕಾಫಿ	ಕಿತ್ತಳೆ	ಜ್ಯೂಸ್ ಮತ್ತು ಜಾಮ್‌ಗಳು	ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖಾಸಗಿ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಮಾದರಿ/ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆ ಸ್ಥಾವರ.	ರಾಜ್ಯ/ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ/ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಂಡ್ಡ್ ಸೂಪರ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಪೂರೈಕೆ
ಕೋಲಾರ	ಟೊಮೆಟೋ	ಹುಣಸೆ	ಮೆತ್ತಗಾಗಿಸಿದ ಹುಣಸೆಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ಪೇಸ್ಟ್	ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖಾಸಗಿ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಮಾದರಿ/ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆ ಸ್ಥಾವರ.	ರಾಜ್ಯ/ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ/ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಂಡ್ಡ್ ಸೂಪರ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಪೂರೈಕೆ
ಕೊಪ್ಪಳ	ಸೀಬೆ	--	ಜ್ಯೂಸ್ ಸಾಂದ್ರೀಕರಣ, ಮಕರಂದ ಜೆಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಜಾಮ್	ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಿಂಗಡಣೆ ಮತ್ತು ಗ್ರೇಡಿಂಗ್	ರಾಜ್ಯ/ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಂಡ್ಡ್ ಸೂಪರ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಪೂರೈಕೆ
		ಪಪ್ಪಾಯಿ	ಪಲ್ಪ್ ತಯಾರಿಕೆ, ಪಾಪೈನ್ ಹೊರತೆಗೆಯುವಿಕೆ, ಟಟ್ಟಿ ಹಣ್ಣಿನ ತಯಾರಿಕೆ	ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖಾಸಗಿ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಮಾದರಿ/ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆ ಸ್ಥಾವರ.	ಕಾಸೆಟಿಕ್ ಉದ್ಯಮ, ಔಷಧೀಯ ಉದ್ಯಮ, ಅಡುಗೆ ಉದ್ಯಮ, ಬೇಕರಿ ಉದ್ಯಮ
ಮಂಡ್ಯ	ಬೆಲ್ಲ	ಸೇವಂತಿಗೆ	--	ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗ್ರೇಡಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಬಂಡಲ್ಲಿಂಗ್	ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಗ್ರಾಹಕರು
ಮೈಸೂರು	ಬಾಳೆ	--	ಆಲೂಗೆಡ್ಡೆ ಚಿಪ್ಸ್, ಬಾಳೆಹಣ್ಣಿನ ಪುಡಿ ಮತ್ತು ಅಂತಹುದೇ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು	ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖಾಸಗಿ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಮಾದರಿ/ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಚಿಪ್ಸ್, ಖಾರ ಮತ್ತು ಮಸಾಲೆಗಳನ್ನು	ರಾಜ್ಯ/ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ/ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಂಡ್ಡ್ ಸೂಪರ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಪೂರೈಕೆ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒಂದು ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬೆಳೆಗಳು	ಕ್ಲಸ್ಟರ್ ವಿಧಾನಕ್ಕಾಗಿ ಪರ್ಯಾಯ/ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ	ಉತ್ಪನ್ನ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆಯ ಅವಕಾಶಗಳು	ಸಂಸ್ಕರಣೆಗಾಗಿ ವಿಧಾನ	ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್‌ಗಾಗಿ ವಿಧಾನ
				ತಯಾರಿಸುವ ಘಟಕ.	
ರಾಯಚೂರು	ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ	---	ಮೆಣಸಿನ ಪುಡಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ರಫ್ತಾಗಿ ಕಚ್ಚಾ ಮತ್ತು ಒಣಗಿದ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ	ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖಾಸಗಿ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಮಾದರಿ/ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆ ಸ್ಥಾವರ.	ರಾಜ್ಯ/ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ/ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಂಡ್ ಸೂಪರ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಪೂರೈಕೆ
ರಾಮನಗರ	ತೆಂಗಿನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು	---	ಕೊಬ್ಬರಿ, ಶುದ್ಧ ತೆಂಗಿನ ಎಣ್ಣೆ, ಒಣಗಿಸಿದ ಪುಡಿ, ಕ್ರೀಮ್ ಇತ್ಯಾದಿ. ತೆಂಗಿನ ನಾರು ಮತ್ತು ಕೋಕೋ ಪೀಟ್‌ನಂತಹ ಉಪಉತ್ಪನ್ನಗಳು	ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖಾಸಗಿ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಮಾದರಿ/ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆ ಸ್ಥಾವರ.	ಸುಪರ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ತೆಂಗಿನ ನಾರು ಮಂಡಳಿಗೆ ಒಮ್ಮುಖಗೊಳಿಸಿ ಪೂರೈಕೆ
		ಮಾವು	ಸಾರೀಕೃತ ಮತ್ತು ತಿರುಳಿರುವ ಮಾವಿನ ರಸ	ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖಾಸಗಿ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಮಾದರಿ/ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆ ಸ್ಥಾವರ.	ರಾಜ್ಯ/ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ/ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಂಡ್ ಸೂಪರ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಪೂರೈಕೆ
ಶಿವಮೊಗ್ಗ	ಅನಾನಸು	---	ಜ್ಯೂಸ್ ಸಾಂದ್ರೀಕರಣ, ಜೇನು, ಜಾಮ್, ಜೆಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ತಿರುಳು	ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖಾಸಗಿ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಮಾದರಿ/ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆ ಸ್ಥಾವರ.	ಬೇಕರಿ ಉದ್ಯಮ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ/ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ/ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಂಡ್ ಸೂಪರ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಪೂರೈಕೆ
		ಅಡಿಕೆ	ಚಾಲ್ತಿ ಮತ್ತು ರಾಶಿಯನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸುವುದು	ಕೃಷಿಕ್ಷೇತ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕರಣೆ	ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು
ತುಮಕೂರು	ತೆಂಗಿನ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು	---	ಕೊಬ್ಬರಿ, ಶುದ್ಧ ತೆಂಗಿನ ಎಣ್ಣೆ, ಒಣಗಿಸಿದ ಪುಡಿ, ಕ್ರೀಮ್ ಇತ್ಯಾದಿ. ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಮತ್ತು ಕೋಕೋ ಪೀಟ್‌ನಂತಹ ಉಪಉತ್ಪನ್ನಗಳು	ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖಾಸಗಿ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಮಾದರಿ/ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆ ಸ್ಥಾವರ.	ಸುಪರ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ತೆಂಗಿನ ನಾರು ಮಂಡಳಿಗೆ ಒಮ್ಮುಖಗೊಳಿಸಿ ಪೂರೈಕೆ
ಉಡುಪಿ	ಸಾಗರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು	ಗೋಡಂಬಿ	ಗೋಡಂಬಿ ಬೀಜಗಳು, ಗೋಡಂಬಿ ಚಿಪ್ಪಿನ ಎಣ್ಣೆ	ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖಾಸಗಿ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಮಾದರಿ/ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆ ಸ್ಥಾವರ.	ರಾಜ್ಯ/ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ/ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಂಡ್ ಸೂಪರ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಪೂರೈಕೆ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು	ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒಂದು ಉತ್ಪನ್ನಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬೆಳೆಗಳು	ಕ್ಲಸ್ಟರ್ ವಿಧಾನಕ್ಕಾಗಿ ಪರ್ಯಾಯ/ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ	ಉತ್ಪನ್ನ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆಯ ಅವಕಾಶಗಳು	ಸಂಸ್ಕರಣೆಗಾಗಿ ವಿಧಾನ	ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್‌ಗಾಗಿ ವಿಧಾನ
ಉತ್ತರಕನ್ನಡ	ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳು	--	ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಟ್ಟದ ಒಕ್ಕಣೆ, ಬ್ಲಾಂಡಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಒಣಗಿಸುವಿಕೆ	ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಿಂಗಡಣೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಕ್ಟಿಂಗ್	ರಾಜ್ಯ/ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ/ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಂಡ್ಡ್ ಸೂಪರ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಪೂರೈಕೆ
		ಗೋಡಂಬಿ	ಗೋಡಂಬಿ ಬೀಜಗಳು, ಗೋಡಂಬಿ ಚಿಪ್ಪಿನ ಎಣ್ಣೆ	ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖಾಸಗಿ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಮಾದರಿ/ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆ ಸ್ಥಾಪನೆ.	ರಾಜ್ಯ/ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ/ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಂಡ್ಡ್ ಸೂಪರ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಪೂರೈಕೆ
ವಿಜಯಪುರ	ನಿಂಬೆ	--	ರಸ ಸಾಂದ್ರೀಕರಣ ಮತ್ತು ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ	ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖಾಸಗಿ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಮಾದರಿ/ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆ ಸ್ಥಾಪನೆ.	ರಾಜ್ಯ/ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ/ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಂಡ್ಡ್ ಸೂಪರ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಪೂರೈಕೆ
		ದ್ರಾಕ್ಷೆ	ಒಣದ್ರಾಕ್ಷೆ	ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸೌರ ಡೈಯರ್ ಮತ್ತು ಸೌರ ಸಂಗ್ರಹಾಗರ	ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ/ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ/ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಂಡ್ಡ್ ಸೂಪರ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಪೂರೈಕೆ
ವಿಜಯನಗರ	ಅಂಜೂರ	--	ಒಣಗಿಸಿದ ಅಂಜೂರ	ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸೌರ ಡೈಯರ್ ಮತ್ತು ಸೌರ ಸಂಗ್ರಹಾಗರ	ರಾಜ್ಯ/ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ/ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಂಡ್ಡ್ ಸೂಪರ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಪೂರೈಕೆ
ಯಾದಗಿರಿ	ನೆಲಗಡಲೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು	ಬ್ಯಾಡಗಿ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ	ಮೆಣಸಿನ ಪುಡಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ರಪ್ಪಿಗಾಗಿ ಕಚ್ಚಾ ಮತ್ತು ಒಣಗಿದ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ	ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಖಾಸಗಿ ಪಾಲುದಾರಿಕೆ ಮಾದರಿ/ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆ ಸ್ಥಾಪನೆ.	ರಾಜ್ಯ/ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ/ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಂಡ್ಡ್ ಸೂಪರ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಪೂರೈಕೆ

ಮೂಲ: https://mofpi.nic.in/sites/default/files/odop_list_of_35_states_and_uts.pdf

3.4.16 ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ

3.4.16.1 ಹಿನ್ನೆಲೆ

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಪ್ರಚಾರ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಮತ್ತು ವರ್ಧಿಸಲು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಗಟು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು, ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು/ಅಪ್ಪಿ ಮಂಡಿಗಳು ಮತ್ತು ಚಿಲ್ಲರೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಲಿಂಕ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಎಂಡೆಡ್ ಸಹಾಯಧನವಾಗಿ ಸಹಾಯವನ್ನು ಟರ್ಮಿನಲ್ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಹಿಂದುಳಿದ ಮತ್ತು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಂಪರ್ಕಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಭಾಗವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಲಿಂಕ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಎಂಡೆಡ್ ಸಹಾಯಧನದಂತೆ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಸಹಾಯವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಘಟಕದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶಗಳು:

- ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸರಕುಗಳಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಖಾಸಗಿ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರಿ ವಲಯಗಳಿಂದ ಹೂಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು
- ಸಗಟು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೀಣ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು
- ಕೃಷಿ/ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಶ್ರೇಣೀಕರಣ, ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟದ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣದ ಪ್ರಚಾರದ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿ ರೈತರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು; ಮತ್ತು
- ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಬಂಧಿತ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರೈತರು, ಗ್ರಾಹಕರು, ಉದ್ಯಮಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದು

ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳ ಮೌಲ್ಯ ಸರಪಳಿಯ ಅಂಶಗಳು ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಹಸಿವು, ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ಕೊರತೆ ಮತ್ತು ಅತಿಯಾದ ಪೋಷಣೆಯ ಟ್ರಿಪಲ್ ಬೆದರಿಕೆಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಲು ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಜಾಯನಿಕ್ಸ್, ಹೆಚ್. ಮತ್ತು ವಿರ್ಕೌ (2018) ಇವರು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೌಲ್ಯದ ಬೆಳೆಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳು ಸಂಪತ್ತಿನ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಕೊನೆಯದಾದರೂ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ, ತೋಟಗಾರಿಕೆಯು ಮಹಿಳಾ ಸಬಲೀಕರಣದ ಮೇಲೆ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಜೀವವೈವಿಧ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ವಾಸಿಸುವ ನಗರಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಪುಷ್ಟೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.

3.4.16.2 ಭೌತಿಕ ಗುರಿ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿ ಹಾಗೂ ಸಾಧನೆಗಳು

2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗೆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಭೌತಿಕ ಗುರಿ 1058 ಘಟಕಗಳಾಗಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ 905 ಘಟಕಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 86 ರಷ್ಟು, ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಉತ್ತೇಜನದ ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿಯು ರೂ. 595 ಲಕ್ಷವಾಗಿದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿ ರೂ. 461 ಲಕ್ಷ (ಶೇಕಡಾ 77 ರಷ್ಟು) ಸಾಧನೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಆರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾದ ದಾವಣಗೆರೆ, ಮಂಡ್ಯ, ಧಾರವಾಡ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ, ಬೀದರ್ ಮತ್ತು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ 32 ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ, 31 ವೈಯಕ್ತಿಕ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾದ ಚಲಿಸುವ ಮಾರಾಟದ ಬಂಡಿಗಳಾಗಿದ್ದರೆ, ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಆರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಒಂದು ಗುಂಪಿಗೆ ಮಾವಿಗೆ ಸಗಟು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

3.4.16.3 ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪದ ವಿವರಗಳು

ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ವಿವಿಧ ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಬಂಡಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕುರಿತಾದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.242 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.242: ಲಾಭವಾದ ವರ್ಷ

ಕ್ರ.ಸಂ.	ವರ್ಷ	ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ
1	2015-16	10	31.25
2	2016-17	6	18.75
3	2017-18	1	3.13
4	2018-19	15	46.88
	ಒಟ್ಟು	32	100

ಸಂದರ್ಶಿಸಿದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಪೈಕಿ 2018-19 ರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 46.88 ರಷ್ಟು ಸದಸ್ಯರು, 2015-16 ರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 31.25 ರಷ್ಟು ಸದಸ್ಯರು, 2016-17 ರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 18.75 ರಷ್ಟು ಹಾಗೂ 2017-18 ರಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಶೇಕಡಾ 3.13 ರಷ್ಟು ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಹಾಯಧನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, 31 ವೈಯಕ್ತಿಕ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ, ಶೇಕಡಾ 58 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ರೂ. 5,000 ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದು, ರೂ. 15,000 ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ, ಶೇಕಡಾ 29 ರಷ್ಟು ಸದಸ್ಯರು ರೂ. 27,000 ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದು, ರೂ. 3,000 ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಉಳಿದ ಶೇಕಡಾ 13 ರಷ್ಟು ಸದಸ್ಯರು ರೂ. 18,000 ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದು, ರೂ. 2,000 ರಷ್ಟು ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಮಾರಾಟವಾದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ವಿಧಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.243 ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.243: ಮಾರಾಟವಾದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ವಿಧಗಳು

ಕ್ರ.ಸಂ	ಮಾರಾಟವಾದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ವಿಧಗಳು	ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಶೇಕಡಾ
1	ತರಕಾರಿಗಳು	12	37.50
2	ಹಣ್ಣುಗಳು	6	18.75
3	ಪೂಜಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು, ಹೂವು, ಬೀಜಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಇತರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು	7	21.88
4	ಮಾವು	1	3.13
5	ಮಾರಾಟ ಗಾಡಿ ಇತರರಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿರುವುದು	6	18.75
	ಒಟ್ಟು	32	100

ಶೇಕಡಾ 37.50 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಶೇಕಡಾ 18.75 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಶೇಕಡಾ 21.88 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಪೂಜಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು, ಹೂವುಗಳು, ಮೊಳಕೆ ಮುಂತಾದ ಇತರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 3.13 ರಷ್ಟು ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣುಗಳ ಸಗಟು ಮಾರಾಟದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಮೇಲಿನ ದತ್ತಾಂಶವು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವ ನಿರಾಸಕ್ತಿ, ಹೂಡಿಕೆಗೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಲ್ಲದಿರುವುದು, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೇಡಿಕೆಯಿಲ್ಲದಂತಹ ವಿವಿಧ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಶೇಕಡಾ 18.75 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಬಳಸುತ್ತಿರುವ ಗಾಡಿಯನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ.

3.4.16.4 ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪದ ಸ್ಥಿತಿ

31 ವೈಯಕ್ತಿಕ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ, ಸುಮಾರು 25 (ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 80.65 ರಷ್ಟು) ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, 6 (ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 18.75 ರಷ್ಟು) ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಅದನ್ನು ಇತರರಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿರುವ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ, ಮಾದರಿಯ ಶೇಕಡಾ 72 ರಷ್ಟು ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಶೇಕಡಾ 14 ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಉಳಿದ ಶೇಕಡಾ 14 ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಕಳಪೆ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಬಳಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಶೇಕಡಾ 71 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಶೇಕಡಾ 10 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಭಾಗಶಃ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಶೇಕಡಾ 19 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಅದನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಬಂಡಿಯನ್ನು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿರುವುದು ಬಂಡಿಯನ್ನು ಬಳಕೆಯಾಗದಿರಲು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಭಾವಚಿತ್ರ 3.8: ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ದಾವಣಗೆರೆ ನಗರದ ಶ್ರೀಮತಿ ಗಿರಿಜಮ್ಮ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಸಂವಾದ

ಎ. ವ್ಯಾಪಾರ ವಹಿವಾಟುಗಳು

ಬಹುತೇಕ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಹಣ್ಣು-ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಬಂಡಿಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಶೇಕಡಾ 12.90 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಮಾಸಿಕ ವಹಿವಾಟು ರೂ. 25,000 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಿರುತ್ತದೆ, ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 45.16 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ರೂ.25,001 ರಿಂದ ರೂ. 50,000 ವರೆಗೆ ವಹಿವಾಟು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ, ಶೇಕಡಾ 9.67 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ರೂ. 50,001 ರಿಂದ ರೂ. 1,00,000 ದವರೆಗೆ ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 12.90 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಸುಮಾರು ರೂ. 1,00,000 ಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ವಹಿವಾಟು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 6 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮಾಸಿಕ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವು ರೂ. 2,000 ದಿಂದ ರೂ. 5,000 ದ ನಡುವೆ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ, ಶೇಕಡಾ 6 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮಾಸಿಕ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವು ರೂ. 6,000 ರಿಂದ ರೂ. 10,000 ನಡುವೆ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ, ಶೇಕಡಾ 35 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮಾಸಿಕ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವು ರೂ. 11,000 ದಿಂದ ರೂ. 15,000 ದ ನಡುವೆ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಶೇಕಡಾ 13 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಸರಾಸರಿ ಮಾಸಿಕ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವು ರೂ. 16,000 ದಿಂದ ರೂ. 20,000 ದ ನಡುವೆ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ, ಉಳಿದ ಶೇಕಡಾ 16 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ತಮ್ಮ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವು ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ. 25,000 ಇರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ವಹಿವಾಟು ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೋಷ್ಟಕ 3.244ರಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3.244: ಮಾಸಿಕ ಸರಾಸರಿ ವಹಿವಾಟು ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ

ಕ್ರ. ಸಂ.	ವಹಿವಾಟು		ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ	
	ರೂ. ಗಳು	ಶೇಕಡಾ	ರೂ. ಗಳು	ಶೇಕಡಾ
1	25,000 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ	12.90	2,000 ದಿಂದ 5,000	6
2	25,001 ರಿಂದ 50,000	45.16	6,000 ದಿಂದ 10,000	6
3	50,001 ರಿಂದ 1,00,000	9.67	11,000 ದಿಂದ 15,000	35
4	1,00,000 ಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು	12.90	16,000 ದಿಂದ 20,000	13
5			25,000 ಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು	16

3.4.16.5 ಪರಿಣಾಮ

ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ಎಲ್ಲಾ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಪಡೆದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತೃಪ್ತಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು, ಅವರು ತಮ್ಮ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಅಥವಾ ಸೈಕಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಆದರೆ ಕೆಲವರು ಬಾಡಿಗೆ ಗಾಡಿಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದರು, ಅದು ತೊಡಕಾಗಿತ್ತು. ಮಾರಾಟದ ಬಂಡಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ನಂತರ, ವ್ಯಾಪಾರದ ಪ್ರಮಾಣವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು, ಇದು ವಹಿವಾಟು ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಬಂಡಿಯು ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ, ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಇದರಿಂದ ಹಣ್ಣುಗಳು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ತಾಜಾತನವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ ಎಂದು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವಿನ ಬಗ್ಗೆ ತೃಪ್ತಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವಿನ ಬಗ್ಗೆ ತೃಪ್ತಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪಾದಕರ ಸಹಕಾರಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಸಂಘ, ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲು ರಚನಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ, ಆನ್‌ಲೈನ್, ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆ, ಸರಕುಗಳ ಆಸಕ್ತಿ ಗುಂಪುಗಳು, ಗುತ್ತಿಗೆ ಕೃಷಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಂತಹ ವಿವಿಧ ವೇದಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಥವಾ ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

3.4.16.6 ಮಾವಿನ ಸಗಟು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ, ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆ

ಆರು ಜನರ ಸಹಭಾಗಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಕಿಸ್ಸನ್ ಆಗ್ರೋ ಸೆಂಟರ್ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಲಭ್ಯತೆಗಾಗಿ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಮುಜಾಹಿದಿನ್ ಅನ್ನಾರಿ, ಜಾಹಿದ್ ಅನ್ನಾರಿ, ಮುಸ್ತಫಾ ಷರೀಫ್, ಅಬಿದ್ ಅನ್ನಾರಿ, ನಿಸಾರ್ ಅಹ್ಮದ್ ಖಾನ್ ಮತ್ತು ಸತ್ತಾರ್ ಅನ್ನಾರಿ ಇವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಘಟಕವನ್ನು 2011 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು 2015-16ರಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಸಹಾಯವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಮುಖ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ಮಾವಿನಹಣ್ಣಿನ ಸಗಟು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಇದು ಹೆಚ್ಚಿನ ರೈತರು ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಒಟ್ಟು ಘಟಕದ ವೆಚ್ಚ ರೂ. 250 ಲಕ್ಷವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ರೂ. 195 ಲಕ್ಷಗಳು ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ (ರೂ. 195 ಲಕ್ಷಗಳು, ರೂ. 125 ಲಕ್ಷಗಳು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಂದ ಸಾಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ). ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಇಲಾಖೆಯು ನೇರವಾಗಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಗೆ ಜಮಾ ಆಗಿದ್ದ ರೂ. 55 ಲಕ್ಷಗಳ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ನೀಡಿ ಬೆಂಬಲಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಘಟಕವು ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ 80-90 ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿದಿನ 600 ಟನ್ ಮಾವಿನ ವಹಿವಾಟು ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ. ಮಾವಿನ ಹಂಗಾಮು ಮೇ ತಿಂಗಳಿನಿಂದ ಜುಲೈವರೆಗೆ ಅಂದರೆ 3

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ತಿಂಗಳುಗಳಾಗಿದ್ದು, ಉಳಿದ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ, ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ 18,000 ಟನ್ ಮಾವಿನ ವಹಿವಾಟು ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ವಹಿವಾಟು ರೂ. 81 ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಆಗಿರುತ್ತದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಶೇ. 5 ರಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಂದ ಏಜೆಂಟ್‌ರವರ ಕಮಿಷನ್ ಆಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಸುಮಾರು 3000 ರೈತರು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಾವು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸುಮಾರು 100 ರಿಂದ 150 ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು/ ಖರೀದಿದಾರರು ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ, ಋತುವಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ಪರೋಕ್ಷ ಎರಡೂ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಸುಮಾರು 750 ಜನರಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಂವಾದದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಮುಜಾಹಿದೀನ್ ಅನ್ಸಾರಿ, (ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು), "ಇತರ ಹಣ್ಣುಗಳು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಬಳಸಲು ಇಲಾಖೆಯು ನೆರವು ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು." ಸಾಗಾಣಿಕೆ, ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮುಂತಾದ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಕುರಿತು ರೈತರಿಗೆ ಅರಿವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ವರ್ತಕರು ದೂರದ ಸ್ಥಳಗಳಿಂದ ಬರುವುದರಿಂದ ರಾತ್ರಿ ತಂಗಲು ಮತ್ತು ರಿಫ್ರೆಶ್ ಮಾಡಲು ಇಲಾಖೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ" ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಭಾವಚಿತ್ರ 3.9: ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ

4 ಸಾರಾಂಶ ಮತ್ತು ತೀರ್ಮಾನಗಳು

2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರವರೆಗಿನ ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಯೋಜನೆಯ ಒಟ್ಟಾರೆ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ, ಜಿಲ್ಲೆಗಳಾದ್ಯಂತ ಅದರ ಘಟಕಗಳು ಮತ್ತು ಉಪ ಘಟಕಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕತೆಯ ಮೇಲೆ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಅತಿ ಸಣ್ಣ ರೈತರು (ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 35.48 ರಷ್ಟು) ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ರೈತರು (ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 45.06 ರಷ್ಟು) ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ.

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರದೇಶ, ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ವರ್ಧನೆ; ನಿಗದಿತ ಗುರಿಗಳಿಗೆ ಎದುರಾಗಿ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಗಳು; ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಘಟಕಗಳ ಮೂಲಕ ರೈತರ ಆದಾಯ ವರ್ಧನೆ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಭಾವದ ಸೂಚಕಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುತ್ತವೆ.

ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ (2013-14) ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಕೊನೆಯ ವರ್ಷ (2018-19) ಕ್ಷಿಂತ್ರ ಮೊದಲು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 10.66 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಶೇಕಡಾ 0.44 ರಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು ಶೇಕಡಾ 9.23 ರಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ದ್ವಿತೀಯ ದತ್ತಾಂಶದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಮೀಕ್ಷೆಯು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಪ್ರದೇಶವು (ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 12.30 ರಷ್ಟು), ಉತ್ಪಾದನೆಯು (ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 15-30 ರಷ್ಟು) ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವು (ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 20 ರಿಂದ 25 ರಷ್ಟು) ಸರಾಸರಿ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಹೊರತಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಯನದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯು ಶೇಕಡಾ 87.79 ರಷ್ಟು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಹಂಚಿಕೆಯಾದ ನಿಧಿಯ ಗರಿಷ್ಠ ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 99.35 ರಷ್ಟು ನಿಧಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ, ನಂತರ ರಾಮನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 98.18 ರಷ್ಟು, ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 64.61 ರಷ್ಟು, ನಂತರ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 79.24 ರಷ್ಟು ಹಂಚಿಕೆ ನಿಧಿಯ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾವಾರು ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಅತ್ಯುನ್ನತ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು (ಶೇಕಡಾ 90 ಕ್ಷಿಂತ್ರ ಹೆಚ್ಚು), ಉತ್ತಮ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು (ಶೇಕಡಾ 80 ರಿಂದ 90 ರಷ್ಟು), ಮತ್ತು ಸಾಧಾರಣ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು (ಶೇಕಡಾ 80 ಕ್ಷಿಂತ್ರ ಕಡಿಮೆ) ಎಂಬುದಾಗಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರವರೆಗಿನ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯನ್ನು ಮೂರು ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿ ಸಂಕ್ಷೇಪಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 4.1: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆ

(ಹಂಚಿಕೆಯಾದ ನಿಧಿಯ ಶೇಕಡಾವಾರು ಬಳಕೆ)

ಅತ್ಯುನ್ನತ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು (ಶೇಕಡಾ 90 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು)	ಉತ್ತಮ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು (ಶೇಕಡಾ 80 ರಿಂದ 90 ರಷ್ಟು)	ಸಾಧಾರಣ ಪ್ರದರ್ಶನ ನೀಡುವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು (ಶೇಕಡಾ 80 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ)
<ul style="list-style-type: none"> • ಬಳ್ಳಾರಿ • ಬೆಳಗಾವಿ • ಬೀದರ್ • ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು • ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ • ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ • ದಾವಣಗೆರೆ • ಗದಗ • ಹಾವೇರಿ • ಕಲಬುರಗಿ • ಕೊಪ್ಪಳ • ರಾಮನಗರ • ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ • ವಿಜಯಪುರ • ಯಾದಗಿರಿ 	<ul style="list-style-type: none"> • ಬಾಗಲಕೋಟೆ • ಬೆಂಗಳೂರು ಗ್ರಾಮಾಂತರ • ಬೆಗಳೂರು ನಗರ • ಚಾಮರಾಜನಗರ • ಚಿತ್ರದುರ್ಗ • ಧಾರವಾಡ • ಹಾಸನ • ಕೋಲಾರ • ಮಂಡ್ಯ • ಮೈಸೂರು • ಶಿವಮೊಗ್ಗ • ತುಮಕೂರು • ಉಡುಪಿ 	<ul style="list-style-type: none"> • ಕೊಡಗು • ರಾಯಚೂರು

ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕವು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯ ವಿವರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ, ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ, ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ, ಜೇನುಸಾಕಣೆಯ ಮೂಲಕ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ, ಪುನಶ್ಚೇತನ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ ಮತ್ತು ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯಂತಹ ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿಯ ಶೇಕಡಾ 90 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಧಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ (ಶೇಕಡಾ 33.41 ರಷ್ಟು), ಅಣಬೆ ಕೃಷಿ (ಶೇಕಡಾ 59.83 ರಷ್ಟು), ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ (ಶೇಕಡಾ 59.66 ರಷ್ಟು), ನೆಡುತೋಪು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ (ಶೇಕಡಾ 62.83 ರಷ್ಟು) ಮತ್ತು ಅತ್ಯುನ್ನತ ಕೇಂದ್ರ (ಶೇಕಡಾ 79.17 ರಷ್ಟು) ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಸಾಧನೆ ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಭೌತಿಕ ಗುರಿ ಸಾಧನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಎಲ್ಲಾ ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ಶೇಕಡಾ 80 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ, ಅಣಬೆ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ (ಶೇಕಡಾ 58.33 ರಷ್ಟು) ಮತ್ತು ಜೇನುಸಾಕಣೆಯ ಮೂಲಕ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ (ಶೇಕಡಾ 69.43 ರಷ್ಟು) ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಸಾಧನೆ ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ.

192.75 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (ಶೇಕಡಾ 35.96 ರಷ್ಟು) ಕೃಷಿ ಭೂಮಿ, 5.65 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (ಶೇಕಡಾ 1.05 ರಷ್ಟು) ಅರಣ್ಯ ಭೂಮಿ ಮತ್ತು 15.28 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (ಶೇಕಡಾ 2.85 ರಷ್ಟು) ಪಾಳು ಭೂಮಿಯನ್ನು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕೃಷಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅಂಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಯು ಭೂ ಬಳಕೆಯ ವೈವಿಧ್ಯೀಕರಣವನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರದೇಶದ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳ ಮೇಲೆ (ಶೇಕಡಾ 56.81 ರಷ್ಟು) ನಂತರ ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳ ಮೇಲೆ (ಶೇಕಡಾ 16.03 ರಷ್ಟು) ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 40 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಬೆಂಬಲದ ಮೂಲಕ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಮೀಕ್ಷೆಯ ದತ್ತಾಂಶವು ಶೇಕಡಾ 83.05 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಸರಾಸರಿ ಶೇಕಡಾ 24.18 ರಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಮೂಲಕ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯವನ್ನು ದೃಢಪಡಿಸಿರುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ವಾರ್ಷಿಕವಾಗಿ ಸರಾಸರಿ 586 ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಉದ್ಯೋಗದ ದಿನಗಳನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 45.73 ರಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುತ್ತದೆ, ಪೀರ್ ಕಲಿಕೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, 720 ರೈತರು ತೋಟಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 17.22 ರಷ್ಟು ರೈತರು ಒಟ್ಟು 135.28 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. (ಪ್ರತಿ ರೈತನಿಗೆ ಸರಾಸರಿ 1.09 ಹೆಕ್ಟೇರ್).

ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವ ಘಟಕವು 358.17 ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆ ಪ್ರದೇಶವು ಗರಿಷ್ಠ (ಅಂದರೆ ಶೇಕಡಾ 56.44 ರಷ್ಟು), ನಂತರ ನೆಡುತೋಪಿನ ಬೆಳೆಗಳು (ಶೇಕಡಾ 40.56 ರಷ್ಟು) ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಶೇಕಡಾ 42.18 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ತಿಳಿಸಿದಂತೆ, ಗಿಡಗಳ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯು ಶೇಕಡಾ 50 ರಿಂದ 75 ರ ನಡುವೆ ಇರುವುದಾಗಿ ಸಮೀಕ್ಷೆಯ ದತ್ತಾಂಶದಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಹಣ್ಣುಗಳ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ಒಟ್ಟಾರೆ ಶೇಕಡಾವಾರು ಬದಲಾವಣೆಯು ಶೇಕಡಾ 50.61 ರಷ್ಟಿದೆ ಮತ್ತು ನೆಡುತೋಪುಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಶೇಕಡಾ 30.71ರಷ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 97.63 ರಷ್ಟು ಜನರು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯವನ್ನು ಅರಿತಿರುತ್ತಾರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯ ನಂತರ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಸರಾಸರಿ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಳವು ಶೇಕಡಾ 27.00 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 47.25 ರಷ್ಟು ಎಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪುನರುಜ್ಜೀವನವು 2375 ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುತ್ತದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 36.25 ರಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಮಳೆ ನೀರನ್ನು ಕೊಯ್ಲು ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಕೊಳವೆಬಾವಿಯಿಂದ ನೀರನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ ಅನಿಯಮಿತ ಮಳೆಯಿಂದ ಉಂಟಾದ ನೀರಿನ ಕೊರತೆಯ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಇದು ನಿರ್ಣಾಯಕ ಅಂಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಪೈಕಿ ಶೇಕಡಾ 82.76 ರಷ್ಟು ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಒಟ್ಟು 126.71 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ನೀರಾವರಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ವಿವಿಧ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ತರಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಶೇಕಡಾ 18.80 ರಷ್ಟು, ಬಿಡಿ ಹೂವುಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 9.15 ರಷ್ಟು ಹಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 15.80 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಅಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 19.65 ರಷ್ಟು

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದ ಪ್ರಕಾರ, ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ತರಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 20.85 ರಷ್ಟು, ಹಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 28.91 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ಅಡಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 24.64 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವು ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 9199.40 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿಗಾಗಿ ಒಟ್ಟು ಹಂಚಿಕೆಯ ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 27.80 ರಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲಾದ ಒಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶವು 247.68 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಆಗಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ತರಕಾರಿಗಳು 231.83 ಹೆಕ್ಟೇರ್ (ಶೇಕಡಾ 93.75 ರಷ್ಟು) ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಹಸಿರುಮನೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 97.78 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ನೆರಳಿನ ಜಾಲವನ್ನು ಶೇಕಡಾ 53.85 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಬೆಳೆ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ, ಸರಾಸರಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು ಶೇಕಡಾ 26.06 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬಹುಪಾಲು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು (ಶೇಕಡಾ 93.40 ರಷ್ಟು) ಪ್ರತಿ 29.16 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳದ ಆದಾಯವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದನ್ನು ಸಮೀಕ್ಷೆಯು ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯವು ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ 568.02 ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 43.91 ರಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಒಟ್ಟಾರೆ ಶೇಕಡಾ 76.73 ರಷ್ಟು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರು ತಾಮ್ರದ ಸರ್ಲೇಟ್, ಬ್ಯಾಸಿಲಿಸ್ ಜಾತಿಗಳು, ಟ್ರೈಕೋಡರ್ಮಾ ಜಾತಿಗಳು ಮತ್ತು ಬೇವು/ಪೊಂಗಮಿಯಾ ಆಧಾರಿತ ಕೀಟನಾಶಕಗಳಂತಹ ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಹೂಡುವಳಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸ್ವೀಕರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಹೂಡುವಳಿಗಳನ್ನು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು 1996.21 ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಗರಿಷ್ಠ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೆಡುತೋಪು 1304.30 ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿ (ಶೇಕಡಾ 65.34 ರಷ್ಟು) ಅಳವಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. 55.53 ಪ್ರತಿಶತ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಒಟ್ಟಾರೆ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು ಎಲ್ಲಾ ಬೆಳೆ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಸರಾಸರಿ ಶೇಕಡಾ 23.11 ಕ್ಕೆ ಏರಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಶೇಕಡಾ 93.13 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಶೇಕಡಾ 19.16 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳದ ಆದಾಯವಿರುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ.

ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯ ಮೇಲಿನ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಸಮೀಕ್ಷೆಯು 238.87 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಗೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 53 ರಷ್ಟು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದಾಗಿ ಶೇಕಡಾ ನೂರರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ 583 ರೈತರು ಎರಡು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಸರಾಸರಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು ಶೇಕಡಾ 26.32 ರಷ್ಟು ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವು ಶೇಕಡಾ 32.87 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ವರದಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಬಹುಪಾಲು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು (ಶೇಕಡಾ 98.87 ರಷ್ಟು) ರಾಜ್ಯದೊಳಗಿನ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿರುತ್ತಾರೆ ಆದರೆ ಅತ್ಯಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯೆಯವರು ರಾಜ್ಯದ ಹೊರಗಿನ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯತೆ ಭೇಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತವಾದ ಮಾನ್ಯತೆ ಭೇಟಿಗಳು, ರೈತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಶಾಲೆ, ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳು ಮುಂತಾದ ತರಬೇತಿಯ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ವಿಧಾನಗಳ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಇದು ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತದೆ. ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಹಾಜರಾದವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವರು (ಶೇಕಡಾ 96.62 ರಷ್ಟು) ಇದು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಶೇಕಡಾ 72.51 ರಷ್ಟು ಜನರು ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಇದು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಹೆಚ್ಚಿನ(ಶೇಕಡಾ 92.70 ರಷ್ಟು) ಜೇನುಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಅಡಿಕೆ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ, ಮತ್ತು ತೆಂಗಿನ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ (ಶೇಕಡಾ 53.28 ರಷ್ಟು) ಇರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಜೇನು ಉತ್ಪಾದನೆಯು 102 ಕೆ.ಜಿ. ಆಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ರೂ. 11,000 ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು ಅರ್ಧದಷ್ಟು, ಅಂದರೆ, ಶೇಕಡಾ 48.18 ರಷ್ಟು ಜನರು ಜೇನುಸಾಕಣೆಯ ನಂತರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 20 ರಿಂದ 30 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ರೈತರು ಸರಾಸರಿ ವಾರ್ಷಿಕ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 42.52 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿರುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗೆ ಗರಿಷ್ಠ (ಶೇಕಡಾ 58.57 ರಷ್ಟು) ಮತ್ತು ಪವರ್ ಟಿಲ್ಲರ್ 8ಹೆಚ್ ಪಿವರೆಗೆ (ಶೇಕಡಾ 21.43 ರಷ್ಟು) ಬೆಂಬಲವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಪಡೆಯುವ ಮೂಲಕ ಸರಾಸರಿ ಮಾಸಿಕ ಬಾಡಿಗೆ ಆದಾಯವು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ರೂ. 3,300 ರಿಂದ ರೂ. 16,250 ರವರೆಗೆ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರೈತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಕಾಲಿಕ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳು ಕೃಷಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಕಡಿತವಾಗಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ ಬೆಳೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಮದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯ ಭಾಗವು ಪಾಲಿಹೌಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ದೊಣ್ಣೆಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಟೊಮೆಟೊ ಮತ್ತು ಯುರೋಪಿಯನ್ ಸೌತೆಕಾಯಿಗಳ ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ, ಇದನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಭಾರತೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದ ಜೊತೆಗೆ ಮಣ್ಣಿನ ಗುಣಮಟ್ಟ, ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯ ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರಕಾರದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಹೂಡುವಳಿಗಳನ್ನು ಭಾರತೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಒದಗಿಸಿರುತ್ತದೆ. ದೊಣ್ಣೆಮೆಣಸಿನಕಾಯಿಯ ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 16.67 ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 41.00 ಆಗಿರುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಯುರೋಪಿಯನ್ ಸೌತೆಕಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಇದು

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಕ್ರಮವಾಗಿ ಶೇಕಡಾ 31.31 ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 45.00 ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ನಂತರವೂ ಅದೇ ಬೆಳೆಗೆ ಅದೇ ಪ್ಯಾಕೇಜ್‌ನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 78.57 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 66.66 ರಷ್ಟು ನರ್ಸರಿಗಳು ತರಕಾರಿ ಬೀಜ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಶೇಕಡಾ 33.34 ರಷ್ಟು ನರ್ಸರಿಗಳು ನಾಟಿ ವಸ್ತು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿ ಬೀಜ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 80 ರಷ್ಟು ಜನರು ಕೃಷಿ/ತೋಟಗಾರಿಕೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಿಂದ ಸಸ್ಯ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ನರ್ಸರಿಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ತಾಯಿ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಮೂಲ ಬೇರು ದಾಸ್ತಾನು ಪೂರೈಕೆಗೆ ಮೂಲವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಕೆಲವು ನರ್ಸರಿಗಳು ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದಿದ್ದರೆ, ಈಗಲೂ ಬೀಜ ಉತ್ಪಾದನಾ ನರ್ಸರಿಗಳಿಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಎರಡು ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಘಟಕವು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ, ಇನ್ನೊಂದು ಘಟಕವು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಸರಾಸರಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯವು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ರೂ. 2 ಲಕ್ಷದಿಂದ ರೂ. 3 ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ ಗಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಅಣಬೆ ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದ ಅಣಬೆ ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ.

ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಕಸ್ಟಮೈಸ್ ಮಾಡಿದ ಸೇವೆಗಳೊಂದಿಗೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ (ಹಣ್ಣುಗಳ ವಲಯ) ಸುಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಸಮುದಾಯದ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗುಣಮಟ್ಟದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ ಚಾಲಿತ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದು ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬಾಗಲಕೋಟೆಯ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಆಮದು ಮಾಡಿದ ತಳಿಗಳ ದಾಳಿಂಚೆ ಸಸಿಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಒಂದು ಮಾದರಿ ನರ್ಸರಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಳುವರಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 30 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳ ಕಂಡು ಬಂದ ರೈತರಿಗೆ ಸಸಿಗಳನ್ನು ವಿತರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಅಲ್ಪಾ ಹೈ-ಡೆನ್ಸಿಟಿ ನೆಡುವಿಕೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಜೊತೆಗೆ ಕೋಲಾರದಲ್ಲಿ, ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಸುಧಾರಿತ ಮಾವಿನ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೊಸ ನೆಡುತೋಪು ತಂತ್ರದಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ದುಪ್ಪಟ್ಟು ಇಳುವರಿ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ, ರೂಪಾಂತರ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತರಣಾ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಂತಹ ಹೆಚ್ಚಿನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದ್ದು ಉದ್ದೇಶಿತ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಪ್ಯಾಕ್ ಹೌಸ್ ಅತ್ಯಂತ (ಶೇಕಡಾ 43.31 ರಷ್ಟು) ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದ್ದು, ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ, ಆದರೆ ಸಾಗಾಣಿಕೆದಾರರೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಜಿತ ಪ್ಯಾಕ್ ಹೌಸ್, ಕನಿಷ್ಠ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ-ವೆಚ್ಚದ ಈಗಲೂ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಂತಹ ಇತರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಸರಿಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 96 ರಷ್ಟು ಜನರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತಕ್ಕಾಗಿ ಇದನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಶೇಕಡಾ 89.81 ರಷ್ಟು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ

ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ತಿಂಗಳಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾದ ಅಥವಾ ಹಣ್ಣಾಗಿಸುವ ಸರಾಸರಿ ಪ್ರಮಾಣವು 144.26 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಇರುತ್ತದೆ. ಮಾರಾಟದ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಧಾನಗಳೆಂದರೆ ಗುತ್ತಿಗೆ ಕೃಷಿ (ಶೇಕಡಾ 94 ರಷ್ಟು) ಮತ್ತು ನೇರ ಖರೀದಿ/ಸಂಘಟಿತ ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಹಲವಾರು ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ, ತಾಜಾತನವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು, ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಮತ್ತು ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಷ್ಟವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಇವುಗಳು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾದ ಮಾರಾಟದ ಗಾಡಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಸಗಟು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಕೆಲವರು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಾಡಿಗಳನ್ನು ತರಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಶೇಕಡಾ 18.75 ರಷ್ಟು ಗಾಡಿಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾರಾಟ ಗಾಡಿ ಉದ್ಯಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 45.16 ರಷ್ಟು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಅವರಲ್ಲಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಸರಾಸರಿ ರೂ. 25,001 ರಿಂದ ರೂ. 50,000 ವರೆಗಿನ ವ್ಯಾಪಾರದ ಪ್ರಮಾಣವು ಹೆಚ್ಚಿರುತ್ತದೆ, ಮಾರಾಟದ ಬಂಡಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ನಂತರ, ವಹಿವಾಟು ಪ್ರಮಾಣ ಮತ್ತು ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಉದ್ದೇಶಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಿರುವುದು

1. ಸಂಶೋಧನೆ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಚಾರ, ವಿಸ್ತರಣೆ, ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಪ್ರದೇಶ ಆಧಾರಿತ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವಿಭಿನ್ನ ತಂತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಅದರ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ರಾಜ್ಯ/ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಕೃಷಿ-ಹವಾಮಾನ ಲಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಿದಿರು ಮತ್ತು ತೆಂಗು ಸೇರಿದಂತೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಮಗ್ರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು

ಆಯವ್ಯಯ ಹಂಚಿಕೆಗಾಗಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಕ್ರಿಯಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವಾಗ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಕಛೇರಿಯು ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಂದ ಘಟಕವಾರು ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ, ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಅನುಷ್ಠಾನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗಿನ ಸಂವಾದವು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಗುರಿಗಳು ಅವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನೈಜ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಗುರಿಗಳನ್ನು ತರ್ಕಬದ್ಧಗೊಳಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಬಿದಿರು ಅಭಿಯಾನ ಮತ್ತು ಬಿದಿರು ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸುತ್ತಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, ನೀರಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ ಮೂಲಕ ತೆಂಗಿನ ತೋಟಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲ, ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ಈಗಾಗಲೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಘಟಕವು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಹೂಡುವಳಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದೆ, ಇದನ್ನು ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು ಮತ್ತು

ಫಲಿತಾಂಶಗಳು ಕೋವಿಡ್ ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗದಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಬದಲಾಗಿ, ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಉತ್ತಮ ಮತ್ತು ಪ್ರದೇಶ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಬೆಳೆ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ಸಂಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮಲ್ಟಿಂಗ್‌ಗಾಗಿ ಜೈವಿಕ ವಿಘಟನೀಯ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ನ ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮಲ್ಟಿಂಗ್‌ನಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಮಣ್ಣಿನ ಮಾಲಿನ್ಯವನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ಯಾಕ್ ಹೌಸ್‌ಗಳು, ಕನಿಷ್ಠ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕಗಳು, ಮಾರಾಟದ ಬಂಡಿಗಳು, ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾರಾಟ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ರೈತರು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ಅತ್ಯಂತ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಬೆಂಬಲವಾಗಿರುವ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಉತ್ತಮ ಚಿಂತನೆ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಕನಿಷ್ಠ ಬೆಂಬಲ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ವೆಬ್ ಪೋರ್ಟಲ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ಉತ್ಪಾದಕರನ್ನು ಗ್ರಾಹಕರೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸುವುದು ಮುಂದಿನ ಮಾರ್ಗವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಹಂಚಿಕೆಯ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಪಾಲನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ (ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 30 ರಷ್ಟು) ಮತ್ತು ಪ್ಯಾಕ್ ಹೌಸ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಶೈತ್ಯಾಗಾರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಲಿವೆ ಎಂದು ರೈತರು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

2. ಪ್ರಮಾಣದ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಆರ್ಥಿಕತೆಯನ್ನು ತರಲು ರೈತರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಗುಂಪುಗಳು/ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಕಂಪನಿಗಳಂತಹ ರೈತ ಗುಂಪುಗಳಾಗಿ ರೈತರ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು.

ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸದಸ್ಯರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಹಲವಾರು ಘಟಕಗಳಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯದ ಇತರ ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಗಮನಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಕಸ್ಪಮ್ ಬಾಡಿಗೆ ಸೇವಾ ಕೇಂದ್ರ, ಹೂಡುವಳಿ ಮತ್ತು ಔಟ್‌ಪುಟ್ ವ್ಯವಹಾರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನವು ಸಣ್ಣ ರೈತರ ಕೃಷಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಒಕ್ಕೂಟ ಇವುಗಳ ಮೂಲಕ ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು 2014-15 ರಿಂದ 2019-20 ರವರೆಗೆ ರೂ. 317.7189 ಲಕ್ಷಗಳ ಬೆಂಬಲಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಬೀಜಗಳು, ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳು, ಜೇನು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳು, ಸಣ್ಣ ಕೃಷಿ ಉಪಕರಣಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಇನ್‌ಪುಟ್ ಪೂರೈಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕಾಳುಮೆಣಸು, ಜೇನುತುಪ್ಪ ಮತ್ತು ಅಡಿಕೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ, ಸಾಮೂಹಿಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಿಗಾಗಿ ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

3. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು, ರೈತರ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶದ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು

ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಡಿಯಲ್ಲಿ (25968 ಹೆಕ್ಟೇರ್), ಪುನರುಜ್ಜೀವನದಡಿಯಲ್ಲಿ (7487 ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಿತ ಬೇಸಾಯದಡಿಯಲ್ಲಿ (9199.40 ಹೆಕ್ಟೇರ್) ಘಟಕಗಳು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ರೈತರಿಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ 42,654.40 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಆದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಗ್ರಹಿಕೆಯನ್ನು ಸಮೀಕ್ಷೆಯು ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ತರಕಾರಿ ಮತ್ತು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಸಹ ಸೇವಿಸುವುದರಿಂದ ಆಹಾರ ಸೇವನೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟ ಹೆಚ್ಚಿದೆ ಎಂದು ರೈತರು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಮೌಲ್ಯೀಕರಿಸಲು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಕುರಿತು ವಿವರವಾದ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

4. ಸೂಕ್ಷ್ಮ ನೀರಾವರಿ ಮೂಲಕ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಜರ್ಮ್‌ಪ್ಲಾಸಂ, ನೆಡುವವಸ್ತು ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಬಳಕೆಯ ದಕ್ಷತೆಯ ಮೂಲಕ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು

ಸಣ್ಣ ನರ್ಸರಿಗಳು ಮತ್ತು ಬೀಜ ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕಗಳ ಮೂಲಕ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ನೆಡುತೋಪು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು (205 ನರ್ಸರಿಗಳು) ಉತ್ತೇಜಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ, ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚಿನ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಅಂದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ 2013-14ರ ಸೀಮಾ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ 2018-19ರ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 10.65 ರಷ್ಟು ಇದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಶೇಕಡಾ 0.44 ರಷ್ಟು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು ಶೇಕಡಾ 9.23 ರಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಇರುವ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯತೆ ಜೊತೆಗೆ, ನಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಿತ ತಂತ್ರಗಳು, ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಾರ್ ಕೋಡಿಂಗ್ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಗಣ್ಯ ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದು ಗುಣಮಟ್ಟದ ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ.

9199.40 ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ನಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಬಳಕೆಯ ದಕ್ಷತೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಸುಸ್ಥಿರ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸುವ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. 3495 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಮೂಲಕ ನೀರಾವರಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ರೈತರು ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಇತರ ಘಟಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಏಕೀಕರಣವಿಲ್ಲದೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ

ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಕೃಷಿ ಸಿಂಚಯೀ ಪ್ರತಿ ಹನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆ ಯೋಜನೆಯಂತಹ ಸರ್ಕಾರಿ ಯೋಜನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ/ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಒಮ್ಮುಖಗೊಳಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿರುತ್ತದೆ, ಇದರಿಂದಾಗಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಗರಿಷ್ಠಗೊಳಿಸಲು ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

5. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಕೊಯ್ಲಿನ ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಶೀತಲ ಸರಪಳಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಯುವಕರ ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವುದು. ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಘಟಕವು ರಾಜ್ಯದ ಒಳಗೆ ಮತ್ತು ಹೊರಗೆ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಭೇಟಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಧ್ಯಯನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 30,742 ರೈತರಿಗೆ ವಿವಿಧ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಬಂಧಿತ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ತರಬೇತಿ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತಾಂತ್ರಿಕ ತಜ್ಞರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಘಟಕ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನೀಡುವುದು ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ದೊರೆತ ತೀರ್ಮಾನಗಳು ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತವೆ.

ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ, ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆ, ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯ ಮತ್ತು ನೆಡುತೋಪು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳಂತಹ ಹಲವಾರು ಘಟಕಗಳು ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ 1294 ವ್ಯಕ್ತಿ ದಿನಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುತ್ತವೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 48 ರಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣಾ ಘಟಕವು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ್ದು, ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕುಟುಂಬ ಸದಸ್ಯರು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇದು ಶೀತ ಸರಪಳಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಗಮನಹರಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಕ್ಲಸ್ಟರ್ ಮಟ್ಟದ ಗ್ರೇಡಿಂಗ್ ಘಟಕಗಳು ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಬೆಳೆಗಾಗಿ ತಾಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಗಮನಹರಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.

5 ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳು

5.1 ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮತೆ: ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಉಲ್ಲೇಖದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮತೆಯ ಒಂದು ಸ್ಥೂಲ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯು ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 10.66 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಶೇಕಡಾ 0.44 ರಷ್ಟು ಏರಿಕೆಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು ಶೇಕಡಾ 9.23 ರಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರದೇಶವು ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರೂ, ಪ್ರಮುಖ ದೀರ್ಘಕಾಲಿಕ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟ ನಂತರ 7-8 ವರ್ಷಗಳ ನಂತರವೇ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅಂಶವು ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿ ಘಟಕ ಪ್ರದೇಶದ ಇಳುವರಿಯು ಒಟ್ಟಾರೆ ಕಡಿತವನ್ನು ತೋರಿಸಿರುತ್ತದೆ. 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ದ್ವಿತೀಯ ದತ್ತಾಂಶದ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಿದಂತೆ, ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದಲ್ಲಿ ಗುರಿಯ ಎದುರಿಗೆ ಒಟ್ಟಾರೆ ಭೌತಿಕ ಸಾಧನೆಯು ಅಣಬೆ ಕೃಷಿ (58.33%) ಮತ್ತು ಜೇನುಸಾಕಣೆ (69.45%) ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 80 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಅಧ್ಯಯನದ ಉಲ್ಲೇಖದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯು ಶೇಕಡಾ 89.25ರಷ್ಟಿದ್ದು, ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ (33.41%) ಕನಿಷ್ಠ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಧನೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮೇಲೆ ವರ್ಧಿತ ಗಮನವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಯೋಜನಾ ನಿಧಿಯ ಪ್ರತಿ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರದೇಶದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ಘಟಕಗಳಾದ್ಯಂತ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಸಿಂಕ್ರೋನೈಸ್ ಮಾಡುವತ್ತ ಗಮನಹರಿಸಲು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

5.2 ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಸೂಚಿಸಲಾದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು ಮತ್ತು ಅವಕಾಶಗಳು ಮತ್ತು ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಅರಿತುಕೊಂಡು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿದ ವಿಧಾನವು ವಿತರಣಾ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಅಂತರ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಕಛೇರಿಯೊಂದಿಗಿನ ಚರ್ಚೆ, ಅನುಷ್ಠಾನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಇತರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿದಾರರೊಂದಿಗೆ ಸಂವಹನ, ದತ್ತಾಂಶದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮತ್ತು ನಿಧಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದಾಖಲೆಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

- ರೈತರು ನಾಟಿ ಋತುವಿನ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಮೇ ತಿಂಗಳ ಮೊದಲು ಆಯವ್ಯಯದ ಗುರಿವಾರು ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- ರೈತರ ಅಗತ್ಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಗುರಿಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಘಟಕಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೇಡಿಕೆಯಿದ್ದರೆ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಯವ್ಯಯವನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಪರಸ್ಪರ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಗುರಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮತ್ತು ಘಟಕಗಳು ಮತ್ತು ತಾಲೂಕು/ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ನಡುವಿನ ಆಯವ್ಯಯದ ಹಂಚಿಕೆಯು ಒಟ್ಟು ಆಯವ್ಯಯವನ್ನು ಮೀರದಂತಿರಬೇಕು.
- ಘಟಕ ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನದ ಮೊತ್ತವನ್ನು 2014 ರಿಂದ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಘಟಕ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಇತರೆ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಸಮನಾಗಿ ನೀಡಲು ಎಲ್ಲಾ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಬಹುದು. ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಮೇಲಿನ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ತೆಗೆದುಹಾಕಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಕೆಲವು ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳ ಮೇಲೆ ನೀಡಲಾಗುವ ಸಹಾಯಧನಗಳಿಂದಾಗಿ, ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಆಮದು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲಿನ ಹೊರೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಮಾರ್ಪಡಿಸಬಹುದಾದ ಸಹಾಯಧನ ರೂಪಿಸುವುದರಿಂದ ಅಂದರೆ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗೆ ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ರೈತರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ನೀಡಬಹುದು, ಅಂದರೆ ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚದ ಕನಿಷ್ಠ ಶೇಕಡಾ 70 ರಷ್ಟು ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ನೀಡಬಹುದು. ಸಹಾಯಧನವು ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಲಿಂಕ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಎಂಡ್ ಸಬ್ಸಿಡಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿ ಸಣ್ಣ ರೈತರು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮೇಲಾಧಾರ ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಹಣಕಾಸು ಒದಗಿಸಿದ ಆಸ್ತಿಯನ್ನೇ ಸಾಲ ನೀಡುವ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಭದ್ರತೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು.
- ಯಾವುದೇ ಸಾಲವನ್ನು ಪಡೆಯದೇ ಇರುವ ರೈತರನ್ನು ಸಹ ಸಹಾಯಧನ ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಹರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವುದರಿಂದ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಲಿಂಕ್ಡ್ ಸಬ್ಸಿಡಿ ನಿಯಮದ ಕಡ್ಡಾಯ ನಿಬಂಧನೆಯನ್ನು ಸಡಿಲಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಉತ್ತಮ ಸಂವಹನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ, ಎಸ್‌ಎಂ‌ಎಸ್ ಅಥವಾ ವಾಟ್ಸಾಪ್ ಗುಂಪಿನ ಮೂಲಕ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ಅಧಿಕೃತ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿತ ಹಿತಾಸಕ್ತಿದಾರರಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಸಹಾಯಧನ ಬಿಡುಗಡೆಗಾಗಿ, ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತಪಾಸಣೆಗಾಗಿ ಅನ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿರುವ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದರೆ, ತೃಪ್ತಿದಾಯಕ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಫಲಾನುಭವಿ ಖಾತೆಗೆ ಸಹಾಯಧನದ ನೇರ ವರ್ಗಾವಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

- ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಿಧಿ ಹಂಚಿಕೆ ಹಾಗೂ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯ ರಾಜ್ಯ ಅಭಿಯಾನದ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಇವರ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ, ರಾಜ್ಯ ಆಯವ್ಯಯ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅನುಮೋದಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಅನುಷ್ಠಾನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ವಿಳಂಬವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ವಿತರಣೆಗಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನಕ್ಕೆ ನೇರವಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ಬೇಡಿಕೆ/ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದವರಿಗಾಗಿ ನೀಡಬೇಕಾದ ಹಂಚಿಕೆ ಆಧರಿಸಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಯೋಜನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮತ್ತು ಇತರ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಲೀಡ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಪರಿಚಿತಗೊಳಿಸಲು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯು ಕಾರ್ಯಾಗಾರವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದು ಇದರಿಂದಾಗಿ ಸಾಲ ವಿತರಣೆಗೆ ವೇಗವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸರಳವಾದ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಉತ್ಪಾದನಾ ಹಂತದಿಂದ ಕೊಯ್ಲಿನ ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯವರೆಗೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಶೇಷ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪರಿಣತಿಯು ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಜಿಲ್ಲಾ/ಕ್ಷೇತ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಅರ್ಹ ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲದ ಉಪಸ್ಥಿತಿಯು ಕೃಷಿಯ ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಅಗತ್ಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನರತರವಾಗಿ ಒದಗಿಸಲು ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಬಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ರೈತರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಬೇಸಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಭಾರಿ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಪಾವತಿಸುವ ಮೂಲಕ ಖಾಸಗಿ ಸಲಹಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ತಾಂತ್ರಿಕ ನೆರವು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.
- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವ ಪ್ರದರ್ಶನಾ ಫಲಕವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಘಟಕಗಳ ಅದರಲ್ಲೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಯೋಜನೆಗಳ ತಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಅಳವಡಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಎಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಕಾರರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೂಡಿಕೆ ಘಟಕಗಳಿಗೆ (ಉದಾ. ದೊಡ್ಡ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ) ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕಾಗಿದ್ದು, ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೊಳಪಡಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೃಷಿ ಇಲಾಖೆಯ ಕಸ್ತಮ್ ಬಾಡಿಗೆ ಸೇವಾ ಕೇಂದ್ರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ (ಉದಾ. ಕೃಷಿ ಯಂತ್ರ ಧಾರೆ ಯೋಜನೆ) ಹೋಬಳಿ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಂಡವಾಳ ಉಪಕರಣಗಳು ಮತ್ತು ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ

ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ನಿಧಿಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದ ಮತ್ತು ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ, ಕೃಷಿ ಹೊಂಡ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಂತಹ ಗಮನಾರ್ಹ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವ ಘಟಕಗಳಿಂದ ಲಾಭ ಪಡೆಯುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ರೈತರಿಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

- ಆಯವ್ಯಯದ ಗಣನೀಯ ಶೇಕಡಾವಾರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೂಡಿಕೆಯ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದರಿಂದ, ಅಂತಹ ಹೂಡಿಕೆಗಳ ಸಮರ್ಥನೀಯತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುವ/ ಸುಗಮಗೊಳಿಸುವ ಉಪಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಸೂಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳ ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಸೇವಾ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಯುವಕರನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಬಹುದು. ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಉದ್ಯಮಶೀಲತೆ ಮತ್ತು ಜೀವನೋಪಾಯ ಇಲಾಖೆ ಅಥವಾ ಸಂಜೀವಿನಿ - ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜೀವನೋಪಾಯ ಪ್ರಚಾರ ಸಂಘದೊಂದಿಗೆ ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವ ಹಲವಾರು ಯೋಜನೆಗಳಿವೆ. ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮಂಡಳಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಯೋಜನೆ, ಸುಸ್ಥಿರ ಕೃಷಿಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿಯಾನ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತರಿ ಯೋಜನೆ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಮುಖ ಯೋಜನೆಗಳು ಸೇರಿವೆ.

5.3 ಹಿತಾಸಕ್ತಿದಾರರು

5.3.1 ನೋಡಲ್ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು

ನೋಡಲ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನೀಡಿದ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳು:

- ಸಣ್ಣ ಹಣ್ಣುಗಳು, ಶುಷ್ಕ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳು ಮತ್ತು ಆಂಥೂರಿಯಂನಂತಹ ಹೂವುಗಳ ಕಟ್ಟಿಂಗ್‌ಗಳಿಗಾಗಿ ಅಂದರೆ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು. ಬೇಲಿಯ ಬೆಂಬಲ, ಅಂತರ ಬೆಳೆ, ಹನಿ ನೀರಾವರಿಯ ಮತ್ತು ಫಲೀಕರಣ ಏಕೀಕರಣವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವುದು.
- ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ, ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯವನ್ನು ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕ, ರೆಫ್ರಿಜರೇಟೆಡ್ ವ್ಯಾನ್‌ಗಳು, ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದ ವಿವಿಧೋದ್ದೇಶ ಡ್ರೈಯರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ನಿಂಬೆ, ಈರುಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ದಾಳಿಂಬೆ ಗ್ರೇಡಿಂಗ್ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದು.
- 10 ಅಡಿ X 10 ಅಡಿ ಅಥವಾ 10 X 15 ಅಡಿಗಳ ಪ್ಯಾಕ್ ಹೌಸ್ ಗಾತ್ರವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಬಹುದು.
- ಸೌರ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಬಹುದು

5.3.2 ಹಣಕಾಸು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು

ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕರ್‌ಗಳು ಸಂದರ್ಶಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕೆಂದು ದೃಢಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಬ್ಯಾಂಕರ್‌ಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಕಹೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ:

- ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಯ ಸಹಾಯಧನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.
- ಸಕಾಲಿಕ ಮತ್ತು ಸಂಪೂರ್ಣ ಮರುಪಾವತಿಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯ ಮೇಲೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಗಮನಹರಿಸಬೇಕು.
- ಸಹಾಯಧನ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ದರಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು.

5.3.3 ರೈತ ಸಮೂಹ

ರೈತರು ನೀಡಿದ ಕೆಲವು ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳು:

- ರೂ. 1.5ಲಕ್ಷದಿಂದ 3 ಲಕ್ಷ ವೆಚ್ಚ ಭರಿಸಿ ಶೇಕಡಾ 40 ಸಹಾಯಧನದೊಂದಿಗೆ ಒಣ ಮೆಣಸು, ಅಡಿಕೆ ಮತ್ತು ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಗೆ ಅಲ್ಟ್ರಾವಿಯೋಲೆಟ್ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಶೀಟ್, ಕಬ್ಬಿಣದ ರಚನೆ, ನೈಸರ್ಗಿಕ ಹುಡುಗೊಂದಿಗೆ ಸರಳವಾದ ಸೋಲಾರ್ ಡ್ರೈಯರ್‌ನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಲು ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ.
- ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ, ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಜೀವಾಮೃತವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಬಹುದು.
- ಮೀಥೇನ್ ಮತ್ತು ಸ್ಲರಿ ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಜೈವಿಕ ಅನಿಲ ಸ್ಥಾವರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
- ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಅಡಿಕೆ ಒಣಗಿಸುವ ಘಟಕದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿರುತ್ತದೆ, ಇದನ್ನು ಸಮುದಾಯದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಒದಗಿಸಬಹುದು.
- ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಉತ್ತಮ ಸಂವಹನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಎಸ್‌ಎಂಎಸ್ ಅಥವಾ ವಾಟ್ಸ್‌ಆಪ್ ಗ್ರೂಪ್ ಮೂಲಕ ರೈತರಿಗೆ ಮಾಹಿತಿ ರವಾನಿಸಲು ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸಲು ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಒಂದು ಗುಂಪನ್ನು ಅಥವಾ ತಾಲೂಕಿನ ರೈತರನ್ನು ಗುಂಪು ಮಾಡುವುದು.
- ಜೇನುನೋಣಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ವಾಸನೆ ಆಧಾರಿತ ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ರಾಸಾಯನಿಕಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಬೇಕು. ಜೇನುನೋಣಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಇವುಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತಮ ಜಾಗೃತಿಯ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.
- ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಬೇಕು
- ಹಾನಿಗೊಳಗಾದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಹಾಳೆಯನ್ನು ಕೃಷಿ ಹೊಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಿತ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಿಸಲು ಹಂಚಿಕೆಯ/ಸಹಾಯಧನದ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ

5.3.4 ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು

ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕರ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಸದಸ್ಯರು ನೀಡಿದ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳು

- ಸಹಾಯಧನ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ಇತರ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಸಮನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು
- ರೈತರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಒಟ್ಟಾರೆ ಹಣದ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು
- ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಅರಿವು ಅಗತ್ಯವಿರುವ ರೈತರಿಗೆ ನೀಡಿದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನವು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ತಲುಪಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ
- ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸಂಪರ್ಕಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಕೈಜೋಡಿಸಿ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು

5.3.5 ಸಿಸ್ಟಮ್ ಇಂಟಿಗ್ರೇಟರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಅಗ್ರಿಗೇಟರ್‌ಗಳು

ಸಿಸ್ಟಮ್ ಇಂಟಿಗ್ರೇಟರ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಅಗ್ರಿಗೇಟರ್‌ಗಳು ನೀಡಿದ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ:

- ಸಹಾಯಧನದಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ನೀಡಬಹುದು
- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೊಬೈಲ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಬಹುದು
- ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತಿರುಳು ತಯಾರಿಸುವಂತಹ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆಯ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಬಹುದು

5.4 ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

5.4.1 ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ (ಸ್ಥಾನ)

- ದ್ವಿತೀಯ ದತ್ತಾಂಶ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ಪ್ರಕಾರ, ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಉಲ್ಲೇಖಿತ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ, ಒಟ್ಟು ಆಯವ್ಯಯದ ಶೇಕಡಾ 9.22 ರಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಯು ಭೂ ಬಳಕೆಯ ವೈವಿಧ್ಯೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೇಜಿಸಲಾದ ಪ್ರಮುಖ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಬರ ನಿರೋಧಕ ಮತ್ತು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ತಂತ್ರದ ಅಳತೆಯಾಗಿ ಒಟ್ಟು ಆಯವ್ಯಯದ ಕನಿಷ್ಠ ಶೇಕಡಾ 15 ರಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಗೆ ಮೀಸಲಿಡಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಘಟಕವು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ರೈತರಿಂದ ಎರಡನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ.

- ಹನಿ ನೀರಾವರಿ, ಫಲೀಕರಣ, ಮಲ್ಟಿಂಗ್, ನೀರು ಕೊಯ್ಲು ರಚನೆ (ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಶುಷ್ಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ), ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಅನುಪಾತದ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ/ ಇತರ ಯೋಜನೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಂದ್ರತೆಯ ನೆಡುತೋಪಿಗಾಗಿ ಏಕೀಕರಣ ಮತ್ತು ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವಿಕೆ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.
- ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ಬಂಜರು/ಕೃಷಿಯೋಗ್ಯ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕೃಷಿ ಹವಾಮಾನ ವಲಯಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಸೂಕ್ತ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳು ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದ ಬೀಜ ಕೃಷಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೃಷಿ ಹವಾಮಾನ ವಲಯಕ್ಕೆ ಸೂಚಿಸಲಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಶೋಧನೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಿವರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಗೋಡಂಬಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕವು ಪ್ರಮುಖ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ (1,18,000 ಹೆಕ್ಟೇರ್) 5ನೇ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ (53,000 ಟನ್) 6ನೇ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ ಸರಾಸರಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು 461 ಕೆಜಿ/ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸರಾಸರಿಗಿಂತ ತುಂಬಾ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಇಳುವರಿಗೆ ಕಾರಣಗಳು ಹಳೆಯ ಮತ್ತು ವಯಸ್ಸಾದ ತೋಟಗಳು, ಮೊಳಕೆ ಮೂಲದ ಗಿಡಗಳಿರುವ ತೋಟಗಳು, ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೊಳೆತ ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ಬಳಸುತ್ತಿರುವ ಕಳಪೆ ಉತ್ಪಾದನಾ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಲಾಭದಾಯಕತೆ, ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಉತ್ಪಾದನಾ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳಾದ ಸುಧಾರಿತ ತಳಿಗಳ ಬಳಕೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಂದ್ರತೆಯ ನಾಟಿ, ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ಮತ್ತು ಕೀಟಗಳ ಸಮಗ್ರ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಸುಧಾರಿತ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣಾ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವ ತುರ್ತು ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಗೋಡಂಬಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದು ನಂತರ ಉಡುಪಿ, ಬೆಳಗಾವಿ, ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ, ಕೊಡಗು ಮತ್ತು ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಗೋಡಂಬಿ ಸಂಶೋಧನಾ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ, ಪುತ್ತೂರು, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ, ಉಳ್ಳಾಲ ಮತ್ತು ಚಿಂತಾಮಣಿಯ ಗೋಡಂಬಿ ಮೇಲಿನ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಸಂಘಟಿತ ಸಂಶೋಧನಾ ಯೋಜನೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಗೋಡಂಬಿಯ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಅನೇಕ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯವು ಕರಾವಳಿ ಮತ್ತು ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶಗಳೆರಡಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸುವಂತೆ ನೀಡಿರುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕವು 21,217 ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, 4.15 ಲಕ್ಷ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ಕನಿಷ್ಠ ಮತ್ತು ಬೀಳು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಕೊಳೆತ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಗೋಡಂಬಿ ಕೃಷಿಗೆ ಇಂತಹ ಪ್ರದೇಶವು ಸೂಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಗೋಡಂಬಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಬೆಳೆಯಾಗಿದ್ದು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತುಮಕೂರು, ಕೊಪ್ಪಳ, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಮತ್ತು ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ

ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲು ಉತ್ತೇಜಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ಗೋಡಂಬಿ ಕೃಷಿಯನ್ನು ದೊಡ್ಡ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೇಜಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ³⁶.

- ವಿಶಾಲ ಅಂತರದ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ (ಅಂದರೆ ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳು) ಅಂತರ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು (ಅಲ್ಪ / ಮಧ್ಯಮ ಅವಧಿಯ ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳಾದ ನುಗ್ಗೆಕಾಯಿ, ನಿಂಬೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳೊಂದಿಗೆ) ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನೀರಾವರಿ ಲಭ್ಯವಿರುವಲ್ಲಿ ಆರಂಭಿಕ 2-3 ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಸಹಾಯವನ್ನು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ಉತ್ತೇಜಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಮತ್ತು ಕಳ್ಳತನದಿಂದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಲಿ/ಸೌರ ಬೇಲಿ ಅಳವಡಿಸಲು ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಸಣ್ಣ ಹಣ್ಣುಗಳಾದ ಬೆಣ್ಣೆ ಹಣ್ಣು, ಡ್ರ್ಯಾಗನ್ ಹಣ್ಣು, ನೇರಳೆ ಹಣ್ಣು, ಹಲಸಿನ ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ಅಂಥೂರಿಯಂನಂತಹ ಕತ್ತರಿಸಿದ ಹೂವು ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಘಟಕದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಜಿಲ್ಲಾವಾರು ರೈತರ ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸೇರಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಗೆಡ್ಡೆ ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳಾದ ಶುಂಠಿ, ಅರಿಶಿನ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಬೀಜದ ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಬಹುದು ಏಕೆಂದರೆ ಗೆಡ್ಡೆ ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳ ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆ ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಅನುಷ್ಠಾನಾಧಿಕಾರಿಗಳೊಂದಿಗಿನ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ/ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿಗಳನ್ನು ತಲುಪದಿರುವುದು ಕಂಡುಬಂದಿರುತ್ತದೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ಜಮೀನು ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದರಿಂದ ಈ ಕನಿಷ್ಠ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಹೊರಗಿಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ/ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳ ರೈತರು ಕನಿಷ್ಠ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಗೆ ನೋಂದಾಯಿತ ಭೂ ಭೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಭೂಮಿಯ ಪುರಾವೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅನುಮತಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

5.4.2 ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆ, ಮರು ನೆಡುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಮೇಲಾವರಣ ನಿರ್ವಹಣೆ

- ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಲಕರಣೆಗಳಾದ ಸವರುವ ಕತ್ತರಿಗಳು, ಕೈ ಕತ್ತರಿಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಾಗ ತಾಂತ್ರಿಕ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದೊಂದಿಗೆ ಒದಗಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

³⁶ Maruthi Prasad, B.N., Nataraja, A., Yathindra, H.A., Aravinda Kumar, J.S. and Mallikarjun Gowda, A.P. (2015). Prospects of Cashew Cultivation in Karnataka. Acta Hort. 1080, 83-87 Accessed at <https://doi.org/10.17660/ActaHortic.2015.1080.8>

- ಪ್ರಸ್ತುತ, ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಮೇಲಿನ ಮಿತಿ ರೂ. 20,000 ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ಅಸಮರ್ಪಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ; ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಕನಿಷ್ಠ ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರಿಗೆ ರೂ. 37,500ಕ್ಕೆ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ (ಅಂದರೆ @ರೂ. 15,000/ ಎಕರೆ)

5.4.3 ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ

- ದ್ವಿತೀಯ ದತ್ತಾಂಶ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ಪ್ರಕಾರ, ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಉಲ್ಲೇಖದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ, ಒಟ್ಟು ಆಯವ್ಯಯದ ಶೇಕಡಾ 9.35ರಷ್ಟನ್ನು ಈ ಘಟಕಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಮುದಾಯದ ಬೇಡಿಕೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಈ ಘಟಕವು ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಘಟಕಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಶೇಕಡಾ 10 ರಿಂದ 15 ರಷ್ಟು ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನೀರು ಕೊಯ್ಲು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ರಚನೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಇತರ ಯೋಜನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ (ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲೇ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ).
- ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡದ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ರೂ. 2 ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ (ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ) ಮತ್ತು ರೂ. 2.5 ಲಕ್ಷ (ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ) ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ
- ರಚಿಸಲಾದ ಸೌಲಭ್ಯದ ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡಗಳ ಹಾನಿಗೊಳಗಾದ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಶೀಟ್ ಲೈನಿಂಗ್‌ನ್ನು ಬದಲಿಸಲು ಅವಕಾಶ/ಸಹಾಯವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತಷ್ಟು ಸಹಾಯಧನದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚದ ಶೇಕಡಾ 60ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಜೈವಿಕ ವಿಘಟನೀಯ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ನ್ನು ಜಲಮೂಲಗಳ ಲೈನಿಂಗ್‌ಗಾಗಿ ಬಳಸುವ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಬಳಕೆಯ ನಂತರ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್‌ನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ತೇಜಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಹೀಗಾಗಿ ಇದು ಮಣ್ಣಿನ ಮಾಲಿನ್ಯದ ನಿರ್ದರ್ಶನವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

5.4.4 ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿ

- ಹಸಿರುಮನೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೌಲ್ಯದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ವಿಷಯ ತಜ್ಞರಿಂದ ಸರಿಯಾದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ಒದಗಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಕನಿಷ್ಠ ಐದು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ರಚನೆಯನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡದಂತೆ ಹಸಿರುಮನೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಂದ ಕಡ್ಡಾಯವಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

- ಪ್ರಸ್ತುತ, ಹಸಿರುಮನೆ ರಚನೆಗೆ (ಫ್ಯಾನ್ ಮತ್ತು ಪ್ಯಾಡ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ) ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಪ್ರತಿ ಫಲಾನುಭವಿಗೆ 4000 ಚದರ ಮೀಟರ್‌ಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸಹಾಯಧನ ಮೊತ್ತವು ಪ್ರತಿ ಫಲಾನುಭವಿಗೆ ಸುಮಾರು ರೂ. 17 ಲಕ್ಷ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿ ಫಲಾನುಭವಿಗೆ 2000 ಚದರ ಮೀಟರ್‌ಗೆ ಎಂದು ಮಾರ್ಪಡಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಪ್ರತಿ ಫಲಾನುಭವಿಗೆ ರೂ. 8 ಲಕ್ಷದಿಂದ ರೂ. 8.5 ಲಕ್ಷ ಆಗುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೈತರು ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮವು ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಹರಡಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಹಸಿರುಮನೆ ಮತ್ತು ನೆರಳು ಜಾಲದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಕೋಪಗಳಿಗೆ ವಿಮೆಯನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವ ಮೊದಲು, ನಿಗದಿತ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ರಚನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿರುವುದನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮಲ್ಚಿಂಗ್‌ಗಾಗಿ ಜೈವಿಕ ವಿಘಟನೀಯ ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿ ರಚನೆಗಳ ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಅಥವಾ ಇದನ್ನು ಇತರ ಯೋಜನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಗ್ಗೂಡಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. (ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲೇ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ).
- ಜಲಕೃಷಿ/ ಮಣ್ಣಿನ ಬಳಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ಗಾಳಿ ಅಥವಾ ಮಂಜು ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನಗರ ಮತ್ತು ಉಪನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವೆಚ್ಚದ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ನಿಗದಿಪಡಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

5.4.5 ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ

- ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಸೌರ ಬೆಳಕಿನ ಬಲೆಗಳು, ನೀರಿನ ಬಲೆಗಳು, ಜಿಗುಟಾದ ಬಲೆಗಳು, ಫೆರೋಮೋನ್ ಬಲೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಸಹಾಯವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯು ವಿವಿಧ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿದ ಹೊಸ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಬಹುದು (ಉದಾ. ವಿಶೇಷ ತರಕಾರಿ, ವಿಶೇಷ ಬಾಳೆಹಣ್ಣು)
- ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖಾ ಕಛೇರಿಯು ಪ್ರಮುಖ ಹಣ್ಣುಗಳು, ತರಕಾರಿಗಳು, ಹೂವುಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗಾಗಿ ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ನಮೂನೆಯಲ್ಲಿ ತಾಂತ್ರಿಕ ಬುಲೆಟಿನ್, ಬೆಳೆ

ಕ್ಯಾಲೆಂಡರ್ (ತಿಂಗಳವಾರು/ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ) ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದನ್ನು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

- ತಪಾಸಣೆ/ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ, ನಿರೋಧಕ ತಳಿಗಳ ಬಳಕೆ, ನಾಟಿ ಮಾಡುವ ಸಮಯ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಕೀಟ ನಿಯಂತ್ರಣದಂತಹ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಕೀಟ ನಿಯಂತ್ರಣ ತಂತ್ರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು.
- ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದೊಂದಿಗೆ ಘಟಕವನ್ನು ಅನಿರ್ವಾಯಗೊಳಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿಸಲು ವೆಚ್ಚದ ರೂಢಿಯನ್ನು ಶೇಕಡಾ 50ಕ್ಕೆ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಕೃಷಿ ರಾಸಾಯನಿಕಗಳ ವಿವೇಚನಾಶೀಲ ಬಳಕೆಗಾಗಿ ರೈತ ಕ್ಷೇತ್ರ ಶಾಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಅಪಾಯದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮತ್ತು ಕಡಿತದ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ರಾಸಾಯನಿಕ ಸುರಕ್ಷತಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

5.4.6 ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ

- 2017ರ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕವು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಗ್ರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದೀರ್ಘಾವಧಿಯಲ್ಲಿ, ಈ ಘಟಕಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ತೀವ್ರವಾದ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮತ್ತು ವರ್ಧಿತ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಜ್ಯ/ಕೇಂದ್ರ ನೆರವಿನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಯೋಜನೆ/ವಿಭಾಗವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಅಲ್ಪಮಧ್ಯಮ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ:

- ಸಾವಯವ ಪ್ರದೇಶದ ವಿಸ್ತರಣೆಯನ್ನು ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅರಿವು ಮತ್ತು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಉತ್ತಮ ದೃಢೀಕರಣವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಮೌಲ್ಯದ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾಗಿ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳನ್ನು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಮೀಕ್ಷೆ, ಬೇಡಿಕೆ ಅಂದಾಜು ಮತ್ತು ಉತ್ಪನ್ನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು/ಇತರ ಸಂಬಂಧಿತ ಏಜೆನ್ಸಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಹಯೋಗವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

5.4.7 ಮಾನವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

- ಉತ್ತಮ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಕವಾದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು, ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ತರಬೇತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಸ್ಯ

ನರ್ಸರಿಗಳಿಗೆ, ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯ, ಅಣಬೆ ಕೃಷಿ, ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಫಾರ್ಮ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ತರಬೇತಿ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆ/ಉನ್ನತೀಕರಣವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ವಿಕಾಸ ಯೋಜನೆಯಂತಹ ಇತರ ಯೋಜನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಅನ್ವೇಷಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ವಿನ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ (<https://raitamitra.karnataka.gov.in/storage/pdf-files/202021Approvedactionplan.pdf>) ತೋಟಗಾರಿಕೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಪರಿಣತಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಅನ್ವೇಷಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ, ತರಬೇತಿಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮ/ಪಂಚಾಯತ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹಾ ನಡೆಸಿ ಅನ್ವೇಷಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

- ಪಡೆದ ಪ್ರಯೋಜನದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ತರಬೇತಿ, ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ, ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಭೇಟಿಯನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇತರ ಯೋಜನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಸಹ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ (ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲೇ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ).
- ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯೋದ್ಯಮ ಸಚಿವಾಲಯದ ಪ್ರಕಾರ ಕೌಶಲ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ರುಜುವಾತುಗೊಳಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ತರಬೇತಿಗೆ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣಿತ ತರಬೇತಿ ಮಾದರಿ ಮತ್ತು ವಿನ್ಯಾಸದ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.
- ಸೇವಾ ಪೂರೈಕೆದಾರರು/ಸಂಯೋಜಕರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ನಲ್ಲಿ ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ರೈತರಿಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಸಿಬ್ಬಂದಿ/ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ನಡೆಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
 1. ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು, ವೆಚ್ಚದ ನಿಯಮಗಳು ಮತ್ತು ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಳಮಟ್ಟದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
 2. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಉತ್ತಮ ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕಾಗಿ ಉನ್ನತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಇತರ ನಿರ್ವಹಣಾ ಅಂಶಗಳ ಕುರಿತು ಸುಧಾರಿತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಕುರಿತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

- ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಬಲವರ್ಧನೆಗಾಗಿ, ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಆಕಸ್ಮಿಕ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಶೇಕಡಾ 5 ರಿಂದ ಶೇಕಡಾ 7.5 ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

5.4.8 ಜೇನುಸಾಕಣೆಯ ಮೂಲಕ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ ಬೆಂಬಲ

- ಜೇನು ಸಾಕಾಣಿಕೆಯಿಂದಾಗುವ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಕುರಿತು ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿಯ ಮೂಲಕ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಫಲಾನುಭವಿಗಳಿಗೆ ಸಮಗ್ರ ಕೌಶಲ್ಯ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನೀಡಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ವಲಸೆ ಜೇನುಸಾಕಣೆದಾರರು ಮತ್ತು ಜೇನು ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಜೇನು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳಿಗೆ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡ್‌ನ್ನು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯ ಇತರ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇರುವೆಗಳು, ಕೀಟಗಳು ಮತ್ತು ಮೇವು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

5.4.9 ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ

- ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ನೆರವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ ಅಭಿಯಾನದಂತಹ ಅನೇಕ ಇತರ ಯೋಜನೆಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ, ಈ ಘಟಕವು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಕಠಿಣತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಉಪಕರಣಗಳು ಮತ್ತು ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದರ ಮೇಲೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಗಮನಹರಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವಿನೊಂದಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಹೆಚ್ಚಿನ ದಕ್ಷತೆಯ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ವೈಯಕ್ತಿಕ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಮತಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

5.4.10 ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ

- ಪ್ರಸ್ತುತ ಭಾರತೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯು ದೊಣ್ಣೆಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಮತ್ತು ಸೌತೆಕಾಯಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಹೂವುಗಳ ಕಟ್ಟಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೌಲ್ಯದ ಬೆಳೆಗಳಂತಹ ಇತರ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಸಮಗ್ರ ಕೀಟನಾಶಕ ನಿರ್ವಹಣಾ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸಂಪರ್ಕಗಳನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸುವುದನ್ನು ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

5.4.11 ನೆಡುತೋಪು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ

- ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ವಸ್ತುಗಳು, ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ರಾಸಾಯನಿಕಗಳು, ನರ್ಸರಿ ಚೀಲಗಳು, ಕಂಟೈನರ್‌ಗಳು ಮುಂತಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಹೂಡುವಳಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ನರ್ಸರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ನಲ್ಲಿ ಉತ್ತೇಜಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನೆಡುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ನರ್ಸರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮತ್ತು ಟಿಸ್ಸೂ ಕಲ್ಚರ್ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯತೆ ನೀಡಬೇಕು ಮತ್ತು ವಿವರಗಳನ್ನು ಇಲಾಖೆಯ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯಗೊಳಿಸಬೇಕು.
- ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಬಾರ್‌ಕೋಡಿಂಗ್ ತಂತ್ರವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಭರ್ತಿ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಬಿತ್ತನೆಗಾಗಿ ನರ್ಸರಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಕಸಿ ಮಾಡುವ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ರೈತರಿಗೆ ತಂತ್ರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತರಬೇತಿ ನೀಡಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳ ಗುಣಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ರೋಬೊಟಿಕ್ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಪ್ರಮುಖ ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳ ಆಮದು ಸುಗಮಗೊಳಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಗ್ರಾಮೀಣ ಯುವಕರು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ನರ್ಸರಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ನೀಡಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ತರಕಾರಿ, ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ತೋಟದ ನರ್ಸರಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಬಲಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಉದ್ಯೋಗದ ಸ್ಥಿರ ಮೂಲವಾಗಿರಬಹುದು. ವೆಚ್ಚದ ಆರ್ಥಿಕ ವಿವರಗಳನ್ನು ಶೋಧನೆಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ವಿತರಣೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

5.4.12 ಅಣಬೆ ಕೃಷಿ

- ಅಣಬೆ ಕೃಷಿ ಮಾಡಲು ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ರೈತರು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ತಿಳಿದುಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಕೃಷಿ, ನಿರ್ವಹಣೆ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ, ಆದಾಯದ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಇದರಿಂದ ರೈತರು ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ಸುಕರಾಗುತ್ತಾರೆ.
- ಸರ್ಕಾರವು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಗರ/ಉಪ ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದ ಅಣಬೆ ಉತ್ಪಾದನಾ ಘಟಕಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಹಾಗೂ ಇದರಿಂದ ಅಣಬೆ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಉತ್ತೇಜಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

- ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೇಡಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಖಾಸಗಿ ವಲಯಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಶೇಕಡಾ 50 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಅಣಬೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ರಫ್ತಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದಕರ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟ ಸಹಕಾರ ಸಂಘದ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ಪ್ಯಾಕಿಂಗ್, ಗ್ರೇಡಿಂಗ್ ಮತ್ತು ವಿತರಣೆಗೆ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ರೂಪಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಹಾಲು ಉತ್ಪಾದಕರ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟ ಸಹಕಾರ ಸಂಘದ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಅಣಬೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ಪ್ಯಾಕಿಂಗ್, ಶ್ರೇಣೀಕರಣ ಮತ್ತು ವಿತರಣೆಗಾಗಿ ಇಲಾಖೆಯು ಸಂಘಟಿತ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

5.4.13 ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ

- ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಇಲಾಖೆಯು ರೈತರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಕಾರ್ಬೋನ್ ಬಾಕ್ಸ್‌ಗಳು, ಕ್ರೇಟ್‌ಗಳು, ಹಣ್ಣುಗಳ ಚೀಲಗಳು ಮುಂತಾದ ಪ್ಯಾಕೇಜಿಂಗ್ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯವನ್ನು ನೀಡಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನಹರಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಪರಿಚಯಿಸಿ/ಉತ್ತೇಜಿಸಿ/ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು ಅಂದರೆ
 1. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕಗಳು, ಸುಧಾರಿತ ವಿಂಗಡಣೆ, ಗ್ರೇಡಿಂಗ್, ಪೂರ್ವ ಕೂಲಿಂಗ್ ಘಟಕಗಳು, ರೆಫ್ರಿಜರೇಟೆಡ್ ವ್ಯಾನ್‌ಗಳು, ಕೋಲ್ಡ್ ಸ್ಟೋರ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯ ಸರಪಳಿಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಲು ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ಶುಲ್ಕ ಅಥವಾ ಗುತ್ತಿಗೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
 2. ತಿರುಳು ತಯಾರಿಸುವಂತಹ ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆಯ ಯಂತ್ರಗಳು
 3. ಕ್ಲಸ್ಟರ್ ಮಟ್ಟದ ಗ್ರೇಡಿಂಗ್ ಘಟಕಗಳು
 4. ಅಡಿಕೆಗೆ ಉನ್ನತವಾಗಿ ಅಂತ್ಯದವರೆಗೂ ಒಣಗಿಸುವಿಕೆಯ / ಸೌರ ಒಣಗಿಸುವ ಘಟಕ
 5. ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೌಲ್ಯದ ಹಣ್ಣುಗಳು, ತರಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಹೂವುಗಳಿಗಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ರೀಫರ್ ವ್ಯಾನ್‌ಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದು
 6. ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಕ್ರೇಟುಗಳು

- ಹಲವಾರು ಹೊಸ ಕೊಯ್ಲಿನ ನಂತರದ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಬಲಿತವಾಗಿರುವ ಉಪಕರಣಗಳು/ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನಿಯತಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದ ವಿವಿಧೋದ್ದೇಶ ಡ್ರೈಯರ್‌ಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಕೃಷಿ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆಗಾಗಿ ಉದ್ದೇಶಿತ ಕ್ಲಸ್ಟರ್ ವಿಧಾನ-ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮೂಹಿಕ ಒಂದು ಉತ್ಪನ್ನ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ವಿವರಗಳನ್ನು ಸಂಶೋಧನೆಗಳ ಅಧ್ಯಾಯ, ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

5.4.14 ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ

- ಆನ್‌ಲೈನ್ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ವೆಬ್ ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರ್ಮ್ ಸೇರಿದಂತೆ ಹಿಂದಿನ ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ಸಂಪರ್ಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಆಯ್ದ ಹಣ್ಣುಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆ ಕೊರತೆ ಪಾವತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಸಂಬಂಧಿತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಅನ್ವಯಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಚೌದರಿ ಚರಣ್ ಸಿಂಗ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್, ಇಂಡಿಯನ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಆಫ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಮುಂತಾದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯಗಳು, ರಫ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ರೈತರು ಮತ್ತು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಮತ್ತು ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್‌ಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಪರಿಣತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಇತರ ರೀತಿಯ ಪರಿಣಿತ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು/ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಮೂಲಕ ತಾಂತ್ರಿಕ ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದ ಪಡೆಯುವುದರಿಂದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಸಮಗ್ರ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಬ್ರ್ಯಾಂಡಿಂಗ್ ಅನ್ನು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೃಷಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಾಗಿ ಜಾಗತಿಕ ಬ್ರ್ಯಾಂಡಿಂಗ್‌ನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಸಮಗ್ರ ಯೋಜನೆಯೊಂದಿಗೆ ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿ, ರೈತರ ಕಲ್ಯಾಣ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆ, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸೋಪ್ಸ್ ಮತ್ತು ಡಿಟರ್ಜೆಂಟ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್‌ನ (www.mysoreandal.karnataka.gov.in) ಮಾದರಿ/ಕಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸೋಪ್ಸ್ ಮತ್ತು ಡಿಟರ್ಜೆಂಟ್ಸ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್‌ನಂತೆಯೇ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಂಪನಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ/ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪಾದಕರ ಸಹಕಾರ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಸಂಘವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು, ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೊಳಿಸಲು, ಬ್ರ್ಯಾಂಡ್ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಾಗಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯವರ್ಧಿತ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು

ಬಲಪಡಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕೇಂದ್ರಗಳು/ಮಿನಿ ಫುಡ್ ಪಾರ್ಕ್‌ಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿ ಈ ಕಂಪನಿಯು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಬೆಳೆಗಾರರಿಗೆ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

- ಖರೀದಿದಾರರ ಮಾರಾಟಗಾರರ ಸಭೆ, ಪ್ರದರ್ಶನಗಳಂತಹ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಪರ್ಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಋತುವಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಆಯೋಜಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

5.4.15 ಉತ್ಪನ್ನತೆಯ ಕೇಂದ್ರ

- ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳಿಂದ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ /ದೇಶದ ಹೊರಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಲಾದ ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಪರಿಚಯಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದು ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ರೈತರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯ ನೆಡುವ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಪೂರೈಕೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಒದಗಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾನವಶಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಶ್ರೇಣ್ವತೆಯ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

5.4.16 ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿ 2 - "ಹಸಿವನ್ನು ಅಂತ್ಯಗೊಳಿಸಲು" ಒಂದು ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ ನಕ್ಷೆ

ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿ 2ರ ಪ್ರಮುಖ ವಿಷಯವೆಂದರೆ 'ಶೂನ್ಯ ಹಸಿವು' ಇದು 2030ರ ವೇಳೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಹಸಿವು ಮತ್ತು ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಜನರು, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದುರ್ಬಲ ಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುವುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು 2030ರ ವೇಳೆಗೆ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ದ್ವಿಗುಣಗೊಳಿಸುವ ಮತ್ತು ಯೋಗ್ಯ ಆದಾಯವನ್ನು ಗಳಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ, ಹಾಗೂ ಜನ-ಕೇಂದ್ರಿತ ಗ್ರಾಮೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವುದಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪರಿಸರವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸುಸ್ಥಿರ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು, ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ರೈತರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವುದು ಮತ್ತು ಜಮೀನು, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು ಹಸಿವು ಮತ್ತು ಬಡತನದ ನಿರ್ಮೂಲನೆಗೆ ಮೂಲಭೂತ ಅಂಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿ 2ರ ಲಕ್ಷ್ಯ ಮತ್ತು ಗುರಿಗಳು ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯ ಮೂರು ಹೊರೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತವೆ: ಹಸಿವು, ಅಥವಾ ಕ್ಯಾಲೊರಿಗಳ ಸಾಕಷ್ಟು ಸೇವನೆ; ಪ್ರೋಟೀನ್‌ಗಳು, ವಿಟಮಿನ್‌ಗಳು, ಖನಿಜಗಳು ಮತ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳಲ್ಲಿನ ಕೊರತೆಗಳನ್ನು ಹಿಡನ್ ಹಂಗರ್ ಎಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ (ಪಿನ್‌ಸ್ಟ್ರಪ್ ಆಂಡರ್ಸನ್, 2007). ಶೂನ್ಯ ಹಸಿವನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸುವ ಗುರಿ ಸಾಧಿಸಲು, ಸ್ಥಳೀಯ ಆಹಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಪೋಷಣೆ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿರುತ್ತದೆ, ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಪರಿಸರವನ್ನು ಸಮರ್ಥನೀಯವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಆರೋಗ್ಯಕರ, ಪೌಷ್ಟಿಕ ಮತ್ತು ಸುಸ್ಥಿರ ಆಹಾರಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ-ಚಾಲಿತ ಮೌಲ್ಯ ಸರಪಳಿಯು ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪ್ರಪಂಚವು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ನಗರೀಕರಣ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚು

ತೀವ್ರವಾದ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಅಭ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಆಹಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಉತ್ಪಾದಕ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಆಹಾರ ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ನಷ್ಟವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಪರಿಸರ ಸಮರ್ಥನೀಯವಾಗಿರಬೇಕು. ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆಯನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕಲು ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿ 2ನ್ನು ಸಾಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಆಹಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕಾರ್ಯಕ್ಷಮತೆಯನ್ನು ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿಗಳ 72ರ ಸೂಚ್ಯಂಕದೊಂದಿಗೆ 'ಮುಂಚೂಣಿ ಓಟದ' ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿ 2ರ ಪ್ರಕಾರ, 53 ಅಂಕಗಳೊಂದಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕವು 'ಪ್ರದರ್ಶಕ' ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಹಾರ ಭದ್ರತಾ ಅಭಿಯಾನ, ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಅಭಿಯಾನ, ಸುಸ್ಥಿರ ಕೃಷಿಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿಯಾನ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಎಣ್ಣೆಬೀಜ ಮತ್ತು ತಾಳೆ ಎಣ್ಣೆ ಅಭಿಯಾನ, ಕೃಷಿ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಭಿಯಾನ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕೃಷಿ ವಿಕಾಸ ಯೋಜನೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜಾನುವಾರು ಅಭಿಯಾನ, ಜಾನುವಾರು ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ರೋಗಗಳಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳು ನಿಯಂತ್ರಣ, ಗೋವಿನ ತಳಿ ಮತ್ತು ಡೈರಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿ 2ರ ಸಾಧನೆಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತಿವೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಗಳು ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಮಗ್ರ ವಿಧಾನವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳು ನೇರವಾಗಿ 2.3 ಮತ್ತು 2.4 ಗುರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುಗೆ ನೀಡುತ್ತಿವೆ, ಇವುಗಳು ಆಹಾರ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿ ಸಣ್ಣ ರೈತರ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ, ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಹವಾಮಾನ ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ಸೂಕ್ತವಾದ ತಳಿಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತಿದೆ.

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಸಣ್ಣ ಉತ್ಪಾದಕರ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ವೈವಿಧ್ಯೀಕರಣ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ನಿಕಟವಾಗಿ ನೋಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ವಲಯದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ವರ್ಗಗಳ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು, ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ತಳಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವುದನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಗುರಿಯು ಸಮರ್ಥನೀಯವಾಗಿ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪಡೆಯುವುದು ಆಗಿರಬೇಕು. ನಂತರದ ಹಂತದಲ್ಲಿ, ಸಂಘಟಿತ ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು, ಆಹಾರ ಸಂಸ್ಕಾರಕಗಳು ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಸಂಗ್ರಾಹಕರ ನಿಯಮಿತ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮ ಉತ್ಪಾದನಾ ವೇಳಾಪಟ್ಟಿಗಳು ಮತ್ತು ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲು ರೈತರನ್ನು ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಕ್ಲಸ್ಟರ್‌ಗಳಾಗಿ ಗುಂಪುಗೊಳಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಿಳಿಸಿದಂತೆ, 2022ರ ವೇಳೆಗೆ ರೈತರ ಆದಾಯವನ್ನು ದ್ವಿಗುಣಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಭೂಮಿಗೆ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಭೂಮಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲಾದ ಆಹಾರ

ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಮಾತ್ರ ಸರಿಯಾದ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಅನುಪಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ರೈತರ ಆದಾಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಉತ್ತಮ ಉತ್ಪಾದನಾ ಆಚರಣೆಗಳು, ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ, ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ಆಚರಣೆಗಳು ಉತ್ಪನ್ನದ ಪ್ರಮಾಣ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತವೆ. ಆಹಾರದ ಪ್ರಮಾಣ ಮತ್ತು ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶದ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಆನುವಂಶಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಇದನ್ನು ಬೀಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನ ಯೋಜನೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಕೃಷಿಯ ವೈವಿಧ್ಯೀಕರಣಕ್ಕೆ ಭರವಸೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿರುತ್ತದೆ. ಸಮಗ್ರ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಭಿಯಾನದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಪ್ರದೇಶವು ಶೇಕಡಾ 10.66 ರಷ್ಟು ಬೆಳವಣಿಗೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಉತ್ಪಾದನೆಯು ಶೇಕಡಾ 0.44 ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯು ಕೃಷಿ ಬೆಳೆಗಳಿಗಿಂತ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿರುವುದರಿಂದ, ಮೊದಲಿದ್ದ ಮೌಲ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಸಾಧನೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 10 ಮಿಲಿಯನ್ ಹೆಕ್ಟೇರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕುಂಠಿತವಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಮೂಲಕ ಆದಾಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸೀಮಿತ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಈಗ ಗಮನವು ನೇರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಪ್ರತಿ ಘಟಕ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು, ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಅಸಮರ್ಥತೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು, ಉತ್ಪಾದನಾ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಡೆಗೆ ವೈವಿಧ್ಯಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೌಲ್ಯದ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಬಳಕೆಯ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೌಲ್ಯದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸರಕುಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯ ತ್ವರಿತ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ರೈತರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಉತ್ಪಾದನಾ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ವೈವಿಧ್ಯಗೊಳಿಸಲು ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆಯ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಒಂದು ಅವಕಾಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯ ಸರಪಳಿಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಮೂಲಕ ಈ ಹೆಚ್ಚಿನ-ಮೌಲ್ಯ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ-ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ವಲಯಗಳಿಗೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಂಚಿಕೆಯನ್ನು ನೀತಿಯು ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಯೋಜನೆಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ಘಟಕಗಳು ಉತ್ಪಾದನೆ, ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ, ಅವುಗಳು ವಾಣಿಜ್ಯಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ, ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿ 2ರ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿ

- ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ ನೆಡುವ ವಸ್ತುಗಳ ಲಭ್ಯತೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹ ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ನರ್ಸರಿಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಉನ್ನತ ಅನುವಂಶಿಕ ತಳಿಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನಾ ತಂತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೌಲ್ಯದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ತೀವ್ರಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ನೀರಿನ ಸಂಯೋಜಕ ಬಳಕೆಯ ಮೂಲಕ ಬೆಳೆ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರ ಬಳಸಿ ಹಣ್ಣುಗಳು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರರಷ್ಟು ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಡ್ ಪಡೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ನಿರ್ವಹಣೆಯಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ರೈತರ ಅನುಸರಣೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ರೈತರ ಗುಂಪುಗಳು, ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೂಲಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯನ್ನು ಆಯ್ದು ಕೆಲವು ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆ, ಮೌಲ್ಯವರ್ಧನೆ, ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಖಚಿತವಾದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ರೀಫರ್ ವಾಹನಗಳಂತಹ ಎಲ್ಲಾ ಅಗತ್ಯ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ.

6 ಉಲ್ಲೇಖಗಳು

- ಅಬ್ದುಲ್, ಎ., ಮತ್ತು ಹಫ್‌ಮನ್, ಇ., 2014, ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅಳವಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಭಾವ: ಒಂದು ಅಂತರ್ವರ್ಧಕ ಸ್ವಿಚಿಂಗ್ ರಿಗ್ರೆಷನ್ ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್. ಭೂ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ, 90(1):26-43.
- ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಗಾಗಿ ಬೆಳೆ ಸರದಿ ಪರಿಶೀಲನೆ. ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಾಗಾರದ ನಡವಳಿಗಳು. ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಗಾಗಿ ಡ್ಯಾನಿಶ್ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರ ಪುಟಗಳು 21-35.
- ಆರ್ಯ ಶುಭಂ, ಡಾ.ಅನಿಲ್ ಕುಮಾರ್, ಕೇಶವ್ ಕುಮಾರ್ ಮತ್ತು ಧೀರಜ್ ಕುಮಾರ್. 2021. ಉತ್ತರಾಖಂಡದ ನೈನಿತಾಲ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಜೇನುಸಾಕಣೆದಾರರು ಜೇನುತುಪ್ಪದ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟದಲ್ಲಿ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು. ದಿ ಫಾರ್ಮಾ ಇನ್ಫೋರ್ಮೇಶನ್ ಜರ್ನಲ್ 2021; ಎಸ್‌ಪಿ-10(8): 276-279.
- ಆಸ್ಟ್ರೇ, ಎ., ಪಟೇಲ್, ವೈ.ಬಿ., ಬರ್ಮನ್, ಕೆ. ಮತ್ತು ಪಾಲ್, ಆರ್.ಕೆ., 2013. ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣಿನ ಇಳುವರಿ ಮತ್ತು ಕೊಯ್ಲಿನ ನಂತರದ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಮೇಲೆ ಸಮರುವಿಕೆಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು (ಮಂಜಿಫೆರಾ ಇಂಡಿಕಾ ಎಲ್.) ಸಿವಿ. ಆಮ್ರಪಾಲಿ. ಹಣ್ಣುಗಳು, 68(5):367-380.
- ಬಾಬಾ, ಎಸ್. ಹೆಚ್., ಬಿಲಾಲ್ ಎ. ರುಗರ್, ಎಸ್. ಎ. ಗನೈ, ಶೋಯೆಬ್ ಯೂಸುಫ್ ಮತ್ತು ಹುಮಾ ಸೆಹ್ರ, 2010, ಕಾಶ್ಮೀರ ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿ ತರಕಾರಿ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ. ಭಾರತೀಯ ಆರ್‌ಇಎಸ್. ಜರ್ನಲ್ ಇಎಕ್ಸ್‌ಟಿ ಇಡಿಯು 10(2):6-69
- ಬಾಬಾ, ಜಿ.ಎ., ಅಕ್ಬರ್, ಪಿ.ಐ. ಮತ್ತು ಕುಮಾರ್, ವಿ., 2011. ಹಳೆಯ ಮತ್ತು ಮುದಿ ತೋಟಗಳ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ: ಒಂದು ವಿಮರ್ಶೆ, ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಇತಿಹಾಸ 4(1):37-44.
- ಬಾಬು, ಎನ್., ಶ್ರೀವಾಸ್ತವ, ಎಸ್. ಕೆ., ಪ್ರಸ್ನಿ, ಎಂ., ಮತ್ತು ಸಾಹೂ, ಟಿ., 2016, ಔಷಧೀಯ ಮತ್ತು ಸುಗಂಧ ಸಸ್ಯ ಉತ್ಪಾದನಾ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು: ಕೃಷಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಮ್ಮುಖದ ಏಳಿಗೆಯತ್ತ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ.
- ಬಾರ್ಬಿಯೆರಿ, ಪಿ., ಪೆಲ್ಲೆರಿನ್, ಎಸ್. ಮತ್ತು ನೆಸ್ಮೆ, ಟಿ. 2017. ಸಾವಯವ ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬೇಸಾಯದ ನಡುವಿನ ಬೆಳೆ ಪರಿಕ್ರಮಣದ ಹೋಲಿಕೆ. ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರತಿನಿಧಿ 7, 13761(2017). <https://doi.org/10.1038/s41598-017-14271-6>
- ಭಾಲಚಂದ್ರ, ಡಬ್ಲ್ಯೂ., ಬಾವಿಸ್ಕರ್, ಆರ್.ಕೆ. ಮತ್ತು ನಿಕಮ್, ಟಿ.ಬಿ., 2014. ನಾಸಿಕ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳ ಆಂಜನೇರಿ ಮತ್ತು ದುಗರ್ವಾಡಿ ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಮಕರಂದ ಮತ್ತು ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ ಜೇನು ಸಸ್ಯಗಳ ವೈವಿಧ್ಯತೆ. ಜರ್ನಲ್ ಕೀಟಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಣಿಶಾಸ್ತ್ರ ಅಧ್ಯಯನಗಳು, 2(4):244-249.
- ಬ್ಲಾಕ್‌ಮೋರ್, ಎಸ್., ಸ್ಪೌಟ್, ಬಿ., ವಾಂಗ್, ಎಂ. ಮತ್ತು ರುನೋವ್, ಬಿ., 2005. ರೋಬೋಟಿಕ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್-ದಿ ಫ್ಯೂಚರ್

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಆಫ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಮೆಕಾನೈಸೇಷನ್. ಪ್ರಿಸಿಶನ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್‌ನಲ್ಲಿ '05. 5 ನೇ ಯುರೋಪಿಯನ್ ಕಾನ್ಫರೆನ್ಸ್ ಆನ್ ಪ್ರಿಸಿಶನ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್, ಉಪ್ಪಲಾ, ಸ್ವೀಡನ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಿದ ಲೇಖನಗಳು : 621-628.

ಬ್ಲೇಕಿ, ಆರ್., ಬೋವರ್, ಜಿ., ಮತ್ತು ಬರ್ಲಿಂಗ್, ಎಲ್., 2010, ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ಬೆಣ್ಣೆ ಹಣ್ಣಿನ ಫಿಶಿಯೋಲಜಿ. ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದ ಬೆಳೆಗಾರರ ಸಂಘದ ವಾರ್ಷಿಕ ಪುಸ್ತಕ, 33:56-60.

ಚೌಹಾಣ್, ವಿ.ಬಿ.ಎಸ್., ಮುಖರ್ಜಿ, ಎ., ಪಾಟಿ, ಕೆ., ಗೌಡ, ಕೆ.ಎಚ್. ಮತ್ತು ಬನ್ನೋಡೆ, ವಿ.ವಿ., 2016, ಸುಸ್ಥಿರ ಕೃಷಿ ಆದಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚದ ಸಂರಕ್ಷಿತ ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಗಳ ಕೃಷಿ. ಬೇರು ಮತ್ತು ಟ್ಯೂಬರ್ ಬೆಳೆಗಳ ಆಧಾರಿತ ಸಮಗ್ರ ಕೃಷಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ: ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ ಮತ್ತು ಜೀವನೋಪಾಯದ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಒಂದು ದಾರಿ, 41.

ಕಾಕ್, ಜಿ. ಹೆಚ್. ಮತ್ತು ಜೇಮ್ಸ್ ಎಚ್. ಕಾಕ್, ಗ್ಲೋಬಲ್, 1986, ರೂಟ್ ಮತ್ತು ಟ್ಯೂಬರ್ ಕ್ರಾಪ್ಸ್ ಪ್ರೊಪಾಗೇಶನ್, ಸೆಂಟ್ರೋ ಇಂಟರ್ನ್ಯಾಷನಲ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಟ್ರಾಪಿಕಲ್.

ಡಾಂಗಿ ಕೆ.ಎಲ್., ಜಯ ಮೆಹ್ರಾ ಮತ್ತು ಭರತ್ ಭೂಷಾ, 2015 ಡಿಸೆಂಬರ್. ಭಾರತದ ರಾಜಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜೀನುಸಾಕಣೆದಾರರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು ಡಿಸೆಂಬರ್, 2015, 1(1): 55-59

ಡೌಮ್, ಟಿ. ಮತ್ತು ಬರ್ನರ್, ಆರ್., 2017. ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯದ ಆಡಳಿತದ ಸವಾಲುಗಳು- ಫಾನಾದಿಂದ ಒಳನೋಟಗಳು. ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆ, 9(5): 959-979.

ಧಿಮಾನ್, ವಿ., 2020. ಸುಸ್ಥಿರ ಪರಿಸರಕ್ಕಾಗಿ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ: ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ನೀತಿಗಳ ವಿಮರ್ಶೆ ಮತ್ತು ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಸಲಹೆಗಳು. ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಜರ್ನಲ್ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶೆ, 7(2):22-31.

ಡಯಾನ್‌ಫಾನ್ ರುಝಾ, ಹೊಲ್ಗರ್ ಮೈಂಕೆ, ಮ್ಯಾಥ್ಯೂ ವಿಲ್ಸನ್, ಲಿಯೋ ಎಫ್.ಎಂ. ಮಾರ್ಸೆಲಿಸ್, ಎಪಿ ಹ್ಯೂವೆಲಿಂಕ್, 2021, ಹಸಿರುಮನೆ ಉತ್ಪಾದನಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿಗಳನ್ನು ತಲುಪಿಸುವ ಕಡೆಗೆ, ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು, ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಮರುಬಳಕೆ, ಸಂಪುಟ 169

ಪ್ಲಡ್, ಜಿ., ಬ್ರಿಡ್ಜ್, ಪಿ.ಡಿ., ಮತ್ತು ಹೋಲ್ಡರ್‌ನೆಸ್, ಎಂ., 2000, ಬಹುವಾರ್ಷಿಕ ಬೆಳೆಗಳ ಗ್ಯಾನೋಡರ್ಮಾ ರೋಗಗಳು. ಕ್ಯಾಬಿ ಫ್ಯಾನ್, ಎಸ್. 2016. "ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಹೊಸ ಜಾಗತಿಕ ಆಹಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ" ವಾಷಿಂಗ್ಟನ್, ಡಿಸಿ: ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆಹಾರ ನೀತಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ. <http://www.ifpri.org/blog/new-global-food-system-achieving-sustainable-development-goals>.

ಜಾಗತಿಕ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ವರದಿ 2017: ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಪೋಷಿಸುವುದು. ಬ್ರಿಸ್ಟಲ್: ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಇನಿಶಿಯೇಟಿವ್ಸ್ ಪಾರ್ಟ್ನರ್ ರಿಸರ್ಚ್.

ಪಿನ್‌ಸ್ಟ್ರಪ್-ಆಂಡರ್‌ಸೆನ್ ಪಿ. 2007. "ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಪೋಷಣೆಗಾಗಿ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ನೀತಿ: ಆಹಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ವಿಧಾನ." ಕೃಷಿ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ 37 (ಎಸ್‌ಎಲ್): 187-98.

ಫೆಡರೇಶನ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಚೇಂಬರ್ಸ್ ಆಫ್ ಕಾಮರ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿ, 2016, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರುವ ಬಾಡಿಗೆ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ.

ಗೊಂಚರೋವಾ, ಎನ್., ವ್ಯಾನ್ ಡೆರ್ ವ್ಲಿಸ್ಟ್, ಎ. ಮತ್ತು ವರ್ವೆಜೆನ್, ಜೆ.ಎ.ಎಮ್., 2004, ನೆದರ್ಲ್ಯಾಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳು. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೇಲೆ 15ನೇ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಚಾರ ಸಂಕರಣ 655 :319-331.

ಇಸ್ಲಾಂ, ಆರ್., ಅಲಿ, ಎಂ.ಎಸ್., ಆಲಂ, ಎಂ.ಎಂ., ಶಾಹಿಯಾರ್, ಎಸ್.ಎ. ಮತ್ತು ಮೊಯಿನ್, ಎಂ.ಜೆ., 2019, ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶದಲ್ಲಿ ತರಕಾರಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ರೈತರ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು. ಎಷ್ಯನ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ಇನ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ರಿಸರ್ಚ್, 1-9.

ಜಗನಾಥನ್, ಡಿ., ತಂಬಾನ್, ಸಿ., ಜೋಸ್, ಸಿ.ಟಿ., ಜಯಸೇಖರ್, ಎಸ್. ಮತ್ತು ಅನಿತಾಕುಮಾರಿ, ಪಿ., 2013. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ. ಜರ್ನಲ್ ಪ್ಲಾಂಟನ್ ಬೆಳೆಗಳು, 41(1):71-79.

ಜನಿಜುಆ, ವೈ., ಚೌಧರಿ, ಆರ್., ದಿಯೋಪಾ, ವಿ. ಮತ್ತು ಕುಮಾರ್, ಕೆ., 2018. ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಗ್ರಹಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಮತ್ತು ರೈತರ ಮನೋಭಾವದ ಅಧ್ಯಯನ. ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಷನಲ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಫಾರ್ಮ್ ಸೈನ್ಸ್, 8(2): 158-161.

ಜೇಇನಿಕೆ, ಹೆಚ್. ಮತ್ತು ವರ್ಚೌ, ಡಿ. (2018). ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕೊಡುಗೆ. ಆಕ್ವಾ ಹಾರ್ಟಿಕ. 1205, 13-20
ಜೋಟವಾ, ಕೆ.ಎಸ್., 2020. 9. ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಪಡೆಯುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯೊಂದಿಗೆ ವಯಸ್ಸಾದ ತೋಟದಲ್ಲಿನ ಇಳುವರಿ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದು. ವ್ಯವಹಾರ ಮತ್ತು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರದ ಒಳ ವಿಮರ್ಶೆ, 4:47-51.

ಕಾಂಗ್, ವೈ., ಚಾಂಗ್, ವೈ.ಸಿ.ಎ., ಚೋಯ್, ಎಚ್.ಎಸ್. ಮತ್ತು ಗು, ಎಂ., 2013, ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯ ತಂತ್ರಗಳ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿ. ಆಕ್ವಾಹಾರ್ಟಿಕ, 987:33-40.

ಕವಿತಾ, ವಿ. ಮತ್ತು ಚಂದ್ರನ್, ಕೆ., 2017. ಭಾರತದ ತೀವ್ರ ಕೃಷಿಗೆ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯು ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿದೆಯೇ? ಸಸ್ಯ ದಾಖಲೆಗಳು, 17(2):1447-1452.

ಕೀಟಿಂಗ್, ಜೆ.ಡಿ.ಹೆಚ್., ವೀರಚೌ ಡಿ. ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರಿಯಿನೆಮಾಚರ್ಸ್ ಪಿ. (2018). ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ: ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತರಕಾರಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಪುರಾವೆ. ಆಕ್ವಾ ಹಾರ್ಟಿಕ. 1205, 179-190

ಕೆರುಟಗಿ, ಎಂ.ಜೆ., ತಳವಾರ, ಎಂ. ಮತ್ತು ಪವಿತ್ರ, ಎ.ಎಸ್., 2019. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ರೈತರ ಆದಾಯ ಮತ್ತು ಕಲ್ಯಾಣದ ಮೇಲೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಆಧಾರಿತ ಸಮಗ್ರ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಯ ಪರಿಣಾಮ. ಜರ್ನಲ್ ಫಾರ್ಮಾಗೋಸಿ ಮತ್ತು ಫೈಟೊಕೆಮಿಸ್ಟ್ರಿ, 8(3):1010-1019.

ಖಂಡೇತೋಡ್, ವೈ.ಪಿ., 2019 ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ: ಪ್ರಸ್ತುತ ಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ. ಸುಧಾರಿತ ಕೃಷಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಜರ್ನಲ್, 3:92-103.

ಕಿಟಿನೋಜಾ, ಎಲ್., 2013, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿನ ನಷ್ಟವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ನವೀನ ಸಣ್ಣ-ಪ್ರಮಾಣದ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು. ಅನ್ವಯಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಇಥಿಯೋಪಿಯನ್ ಜರ್ನಲ್, (1): 9-15.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಕ್ಲೇನ್, ಎ.ಎಂ., ವೈಸಿಯೆರೆ, ಬಿ.ಇ., ಕೇನ್, ಜೆ ಹೆಚ್., ಸ್ಪೆನ್-ಡೆವೆಂಟರ್, ಐ., ಕನ್ನಿಂಗ್‌ಹ್ಯಾಮ್ ಎಸ್‌ಎ., ಕ್ರೆಮೆನ್, ಸಿ. ಮತ್ತು ಟ್ಯಾನ್‌ಫೆಟ್ಟಿ, ಟಿ., 2007. ವಿಶ್ವ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಭೂದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವಲ್ಲಿ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶಕಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ. ರಾಯಲ್ ಸೊಸೈಟಿಯ ನಡವಳಿಗಳು ಬಿ: ಜೈವಿಕ ವಿಜ್ಞಾನಗಳು, 274(1608):303-313.

ಕುಮಾರ್, ಎ., ಮತ್ತು ಸಿಂಗ್, ಆರ್., 2010, ನೀರಿನ ಶೇಖರಣಾ ರಚನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಲೈನಿಂಗ್. ತಾಂತ್ರಿಕ ಬುಲೆಟಿನ್, 50.

ಕುಮಾರ್, ಪಿ., ಕಾರ್, ಎ., ಸಿಂಗ್, ಡಿ.ಆರ್., ಪೆರುಮಾಳ್, ಎ., ಶಿವಮೂರ್ತಿ, ಎಸ್.ಜಿ.ಸಿ., ರೆಡ್ಡಿ, ಕೆ.ವಿ., ಬಾದಲ್, ಪಿ.ಎಸ್., ಲಾಲಾ ಕಾಂಬಳೆ, ಎ., ಕಮಲವಂತಿ, ವಿ., ಝಾ, ಜಿ.ಕೆ. ಮತ್ತು ನೈನ್, ಎಂ.ಎಸ್., 2021, ಉತ್ತರಾಖಂಡದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯ: ಆರ್ಥಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ. ಕೃಷಿಶಾಸ್ತ್ರ, 11(4):692.

ಕುಮಾರ್, ವಿ., ಇರ್ಫಾನ್, ಎಂ., ಘೋಷ್, ಎಸ್., ಚಕ್ರಬೋರ್ತಿ, ಎನ್., ಚಕ್ರಬೋರ್ತಿ, ಎಸ್. ಮತ್ತು ದತ್ತಾ, ಎ., 2016, ಹಣ್ಣು ಮಾಗುವ ರೂಪಾಂತರದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜೀವಕೋಶದ ಮೆಟಾಬೊಲಿಸಮ್ ಮತ್ತು ರೆಡಾಕ್ಸ್ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತವೆ. ಪ್ರೊಟೊಪ್ಲಾಸ್ಮಾ, 253(2):581-594.

ಲಾರೆನ್ಸ್, ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಎಫ್., ಸೇಯರ್, ಜೆ., ಮತ್ತು ಕ್ಯಾಸ್ಟನ್, ಕೆ. ಜಿ., 2014, ಕೃಷಿ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮತ್ತು ಉಷ್ಣವಲಯದ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮೇಲೆ ಅದರ ಪರಿಣಾಮಗಳು. ಪರಿಸರ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸದ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು, 29(2): 107-116.

ಮಾಲ್, ಪಿ. ಮತ್ತು ತಿವಾರಿ, ಎಸ್., 2018. ಜೀವನೋಪಾಯ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಜೇನುಸಾಕಣೆ. ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ತೋಟಗಾರಿಕೆ, 50(1ಮತ್ತು2):108-113.

ಮಂಜು, ಎಸ್., ಮತ್ತು ಸಾಗರ್, ಎನ್., 2017, ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಶಕ್ತಿ ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಉಪ್ಪುರಹಿತಮಾಡುವಿಕೆ: ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭವಿಷ್ಯದ ಶುದ್ಧ ನೀರಿನ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಸಮರ್ಥನೀಯ ಪರಿಹಾರ. ನವೀಕರಿಸಬಹುದಾದ ಮತ್ತು ಸಮರ್ಥನೀಯ ಶಕ್ತಿಯ ವಿಮರ್ಶೆಗಳು, 73:594-609.

ಮೀನಾ, ಎಂ.ಡಿ., ಲಾಲ್, ಜಿ., ಮೀನಾ, ಎಸ್.ಎಸ್. ಮತ್ತು ಮೀನಾ, ಎನ್.ಕೆ., 2018. ಡಬ್ಲ್ಯೂಟಿಒ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳ ಬೀಜಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ರಫ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು. ಇಂಟರ್ನ್ಯಾಷನಲ್ ಜರ್ನಲ್ ಸೀಡ್ ಸೈಸಸ್, 8(1):2130.

ಮೆಹ್ತಾ, ಸಿ.ಆರ್., ಚಾಂಡೆಲ್, ಎನ್.ಎಸ್. ಮತ್ತು ಸೆಂಥಿಲ್‌ಕುಮಾರ್, ಟಿ., 2014. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಥಿತಿ, ಸವಾಲುಗಳು ಮತ್ತು ತಂತ್ರಗಳು. ಏಷ್ಯಾ, ಆಫ್ರಿಕಾ ಮತ್ತು ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಅಮೆರಿಕದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ, 45(4): 43-50.

ಮಿಶ್ರಾ ಎ.ಕೆ., ಜಿ.ಪಾಂಡೆ ಮತ್ತು ರಾಕೇಶ್ ಚಂದ್ರ. (ಉಪ-ಉಷ್ಣವಲಯದ ಹಣ್ಣುಗಳು), ಕೇಂದ್ರೀಯ ಉಪ-ಉಷ್ಣವಲಯದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಸ್ಥೆ, ಲಕ್ನೋದಲ್ಲಿ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಸಂಯೋಜಿತ ಸಂತೋಧನಾ ಯೋಜನೆಯ 20 ನೇ ಗುಂಪಿನ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಸಭೆಯ ನಡವಳಿಗಳು. 2011:1-108.

ನಾಥ್, ಎ., ಮೀನಾ, ಎಲ್.ಆರ್., ಕುಮಾರ್, ವಿ. ಮತ್ತು ಪನ್ನಾರ್, ಎ.ಎಸ್., 2018. ರೈತರ ಆದಾಯವನ್ನು ದ್ವಿಗುಣಗೊಳಿಸಲು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ. ಜರ್ನಲ್ ಫಾರ್ಮಾಕಾಗ್ನಿಸಿ ಮತ್ತು ಫೈಟೊಕೆಮಿಸ್ಟ್ರಿ, 7(1):26822690.

ನಿಧಿ, ಎನ್.ಜೆ., ಅರ್ಥೇಶ್ವಾ, ಬಿ.ಎನ್. ಮತ್ತು ಶಿಲ್ಪಾ, ವಿ.ಸಿ., 2017. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು. ರೆಡಿಯರ್ಸ್ ಶೆಲ್ಫ್, 13(5):57.

ಎನ್ ತ್ರಿಪಾಠಿ, ಪಿ.ಸಿ., ಬಾಬು, ಎನ್., ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತಿಯ, ಎಂ., 2015, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ.

ನ್ಯುಂಬಾ, ಟೋಬಿಯಾಸ್ ಮತ್ತು ವಿಲ್ಸನ್, † ಮತ್ತು ಡೆರಿಕ್, ಕ್ರಿಸ್ಟಿನಾ ಮತ್ತು ಮುಖರ್ಜಿ, ನಿಬೆದಿತಾ. (2018) ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಗುಂಪು ಚರ್ಚೆಯ ವಿಧಾನದ ಬಳಕೆ: ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ದಶಕಗಳ ಅನ್ವಯಿಕೆಯ ಒಳನೋಟಗಳು. ಪರಿಸರ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸದಲ್ಲಿ ವಿಧಾನಗಳು. 9. 20-32. 10.1111/2041-210ಎಕ್ಸ್.12860.

ಪಾಟೀಲ, ಬಿ.ಟಿ. ಮತ್ತು ಹೊಸಮನಿ, ಎಸ್.ಬಿ., 2017. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಯೋಜನೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮತೆ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಮೇಲೆ ಅದರ ಪ್ರಭಾವ. ಜರ್ನಲ್. ಫಾರ್ಮ್ ಸೈನ್ಸ್, 30(4):485490.

ಪಾಟೀಲ್, ಎಸ್., ರೀಡ್ಲ್ಯಾ, ಪಿ., ಶಾ, ಪಿ., ಪುರುಷೋತ್ತಮನ್, ಎಸ್. ಮತ್ತು ವುಲ್ಫ್, ಜರ್ನಲ್., 2014. ಭಾರತದ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮತ್ತು ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಹೋಲಿಸುವುದು: ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಎಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಯಾವಾಗ ಸಮರ್ಥನೀಯವಾಗಬಹುದು?. ಭೂ ಬಳಕೆ ನೀತಿ, 37:40-51.

ಪಟ್ನಾಯಕ್, ಆರ್.ಕೆ. ಮತ್ತು ಮೊಹಂತಿ, ಎಸ್., 2021. ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯ: ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ, ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿತಿ. ಆಹಾರ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವರದಿಗಳು, 2(3):1921.

ಪವಾರಿಯಾ, ವಿ., ಪೂನಿಯಾ, ಎಂ.ಕೆ., ರಾಮ್, ಎನ್., ಡಾಗರ್, ವಿ. ಮತ್ತು ಯಾದವ್, ಎಂ.ಎಂ., 2020, ಭಾರತದ ರಾಜಸ್ಥಾನ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾಗೌರಿ (ಪಾನ್) ಮೇಧಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿನ ನಿರ್ಬಂಧ ಮತ್ತು ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ. ಎನ್ವಿರಾನ್ಮೆಂಟ್ ಕನ್ಸರ್ವೇಶನ್ ಜರ್ನಲ್, 21(3):171-176.

ಪಿಮೆಂಟೆಲ್, ಡಿ., ಬರ್ಗರ್, ಬಿ., ಫಿಲಿಬರ್ಟೊ, ಡಿ., ನ್ಯೂಟನ್, ಎಂ., ವೋಲ್ಫ್, ಬಿ., ಕರಬಿನಾಕಿಸ್, ಇ., ಮತ್ತು ನಂದಗೋಪಾಲ್, ಎಸ್., 2004, ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು: ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು. ಬಯೋಸೈನ್ಸ್, 54(10):909-918.

ಪೂಲ್ ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ., (1968). ಲೂಯಿಸಿಯಾನದ ಬೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಯಾಂತ್ರಿಕರಣದ ಪ್ರಭಾವ, ನ್ಯಾಷನಲ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ್ ಆಫ್ ಕಾಲೇಜಸ್ ಅಂಡ್ ಜರ್ನಲ್., 82-84.

ಪೂರ್ಣಿಮಾ, ಬಿ.ಎಸ್., 2014. ಭಾರತದ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿನ ಜೇನುಸಾಕಣೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಲೆಕ್ಕಪರಿಶೋಧನೆ. ಐಐಎನ್‌ಟಿ ಆರ್‌ಇಎಸ್. ಜರ್ನಲ್ ಬೋಯಿಲ್. ಎಸ್‌ಸಿಐ., 3: 64-66.

ಪ್ರಶಾಂತ್ ಕುಮಾರ್, ಜಿ.ಎಂ. ಮತ್ತು ಶಿದ್ದಮಲ್ಲಯ್ಯ, ಎನ್., 2016. ಕರ್ನಾಟಕದ ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವನ ಔಷಧೀಯ ಸಸ್ಯಗಳ ಸಮೀಕ್ಷೆ. ಜರ್ನಲ್ ಮೆಡ್ ಪ್ಲಾಂಟ್ಸ್ ಅಧ್ಯಯನ, 4(1): 91102.

ಖಾದಿರ್, ಎಂ., ಟುಬೈಲೆಹ್, ಎ., ಅಖ್ತರ್, ಜೆ., ಲಾರ್ಬಿ, ಎ., ಮಿನ್ಹಾಸ್, ಪಿ.ಎಸ್. ಮತ್ತು ಖಾನ್, ಎಂ.ಎ., 2008. ಬೆಳೆ ವೈವಿಧ್ಯೀಕರಣದ ಮೂಲಕ ಉಪ್ಪು-ಬಾಧಿತ ಪರಿಸರದ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯ ವರ್ಧನೆ. ಭೂ ಅವನತಿ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, 19(4): 29453.

ಕೈಸರ್, ಟಿ., ಅಲಿ, ಎಂ., ತಾಜ್, ಎಸ್. ಮತ್ತು ಅಕ್ಮಲ್, ಎನ್., 2013. ಸುಸ್ಥಿರ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜೀವನೋಪಾಯದಲ್ಲಿ ಜೇನುಸಾಕಣೆಯ ಪ್ರಭಾವದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ. ಜೆ. ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ ಪ್ರಕಾಶಕರು: ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ

ಪತ್ರಿಕೋದ್ಯಮಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ಕೇಂದ್ರ: 82-90.

ರಾಜು, ಎಸ್., 2009. ಔಷಧೀಯ ಮತ್ತು ಸೌಗಂಧಿಕ ಸಸ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯ ಸೇರ್ಪಡೆ. ಒಂದು ಅವಲೋಕನ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕೃಷಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ಹೂಡಿಕೆ ಅವಕಾಶಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನ.

ರಥಿ, ಎಂ., ಸಿಂಗ್, ಎನ್.ವಿ., ದಲಾಲ್, ಪಿ.ಕೆ. ಮತ್ತು ಮೆಹ್ರಾ, ಎಸ್., 2018. ಸಂರಕ್ಷಿತ ವ್ಯವಸಾಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ: ಒಂದು ವಿಮರ್ಶೆ. ಜೆ. ಎಂಟೊಮೊಲ್. ಜೂಲ್. ಅಧ್ಯಯನ, 6:12011208.

ರವಿಕುಮಾರ್, ವಿ., ಮತ್ತು ವೇಣುಗೋಪಾಲ್, ಕೆ., 1998. ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ. ಜೆ ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ, 124(5):264-271.

ಸಬೀರ್, ಎನ್., ದೇಕಾ, ಎಸ್., ಸಿಂಗ್, ಬಿ., ಸುಮಿತಾ, ಆರ್., ಹಸನ್, ಎಂ., ಕುಮಾರ್, ಎಂ., ತನ್ವರ್, ಆರ್.ಕೆ. ಮತ್ತು ಬಂಬಾವಾಲೆ, ಒ.ಎಂ., 2011, ಹಸಿರುಮನೆ- ಸೌತೆಕಾಯಿಗಾಗಿ ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ: ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶದ ಮೌಲ್ಯೀಕರಣ. ಭಾರತೀಯ ಜರ್ನಲ್. ತೋಟಗಾರಿಕೆ, 68(3):357-363.

ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ, ವಿ., ವರ ಪ್ರಸಾದ್, ಪಿ.ವಿ., ಮೂರ್ತಿ, ವಿ.ಆರ್.ಕೆ., ಮತ್ತು ಬೂಟ್, ಕೆ.ಜೆ., 2002, ನೀರಾವರಿ ತಗ್ಗು ಪ್ರದೇಶದ ಭತ್ತದ ಇಳುವರಿ ಮತ್ತು ಇಳುವರಿ ಅಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಹೊಲದ ಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ಅಜೈವಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಸಮಗ್ರ ಬಳಕೆಯ ಪ್ರಭಾವ. ಸಸ್ಯ ಪೋಷಣೆಯ ಜರ್ನಲ್, 25(10): 2081-2090.

ಸೆಸ್ಟೆರೆನ್, ಎಸ್., ಕಿರ್ದಾ, ಸಿ. ಮತ್ತು ಕಾಮಾನ್, ಎಚ್., 2011, ಎಫ್‌ಫ್‌ಫ್ ಆಫ್ ಕೊ. ಜರ್ನಲ್ ಆಹಾರ, ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ, 9(1):550-556.

ಶಂಕರ್, ಕೆ.ಎ., ಯೋಗೀಶ್, ಎಲ್.ಎನ್., ಪ್ರಶಾಂತ್, ಎಸ್.ಎಂ., ಶೇಕ್ ಪೀರ್, ಪಿ., ಮತ್ತು ದೇಸಾಯಿ, ಬಿ.ಕೆ., 2017, ಸಮಗ್ರ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿ: ಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗೆ ಲಾಭದಾಯಕ ಕೃಷಿ. ಇಂಟರ್ನ್ಯಾಷನಲ್ ಜರ್ನಲ್ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮೈಕ್ರೋಬಯಾಲಜಿ ಮತ್ತು ಅಪ್ಲೈಡ್ ಸೈನ್ಸಸ್, 6(10):2819-2824.

ಶಿರೂರು, ಎಂ., ಶಿವಲಿಂಗೇಗೌಡ, ಎನ್.ಎಸ್., ಚಂದ್ರೇಗೌಡ, ಎಂ.ಜೆ. ಮತ್ತು ರಾಣಾ, ಆರ್.ಕೆ., 2016. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಣಬೆ ಉದ್ಯಮಶೀಲತೆಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ಅಳವಡಿಕೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ಬಂಧದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ. ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳು, 61(3):427 436.

ಸಿಂಗ್, ಜಿ., 2011. ಪೇರಲದ ಹಳೆಯ ಮತ್ತು ಮುದಿ ಹಣ್ಣಿನ ತೋಟದ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ. ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ತೋಟಗಾರಿಕೆ, 43(1):11-17.

ಸಿಂಗ್, ಜಿ., 2005. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಪ್ರಗತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ಬಂಧಗಳು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ಸ್ಥಿತಿ. ಹೊಸದಿಲ್ಲಿ: ಭಾರತೀಯ ಕೃಷಿ ಅಂಕಿಅಂಶ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ :48-56.

ಸಿಂಗ್, ಕೆ., ಚೌಧರಿ, ಆರ್. ಮತ್ತು ವಿಷ್ಣು, ಕೆ., 2014. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ವೈವಿಧ್ಯೀಕರಣ: ಅಂತರಜಿಲ್ಲಾ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ. ಎಸ್‌ಎಜಿಇ ಓಪನ್, 4(3):210.

ಸಿಂಗ್, ಆರ್., ಆಸ್ತೇ, ಆರ್. ಮತ್ತು ಕುಮಾರ್, ಎಸ್., 2006, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಸುರಂಗದ ಪರಿಣಾಮ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಇಳುವರಿ ಮೇಲೆ ಮಲ್ಚಿಂಗ್. ಭಾರತೀಯ ಜರ್ನಲ್ ತೋಟಗಾರಿಕೆ, 63(1):18-20.

- ಸಿಂಗ್, ಆರ್.ಆರ್., ಮೀನಾ, ಎಲ್.ಕೆ. ಮತ್ತು ಸಿಂಗ್, ಪಿ., 2017. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೈಟೆಕ್ ನರ್ಸರಿ ನಿರ್ವಹಣೆ: ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮಾರ್ಗ. ಇಂಟ್ ಜರ್ನಲ್ ಕರ್ ಮೈಕ್ರೋಬಯೋಲ್. ಅಪ್ಲಿಕೇಶನ್. ವಿಜ್ಞಾನ, 6(6):31623172.
- ಶ್ರೀವಾಸ್ತವ, ಎ.ಕೆ. ಮತ್ತು ನ್ಗಲ್ಲಿ, ಇ., 2009. ಇಂಟಿಗ್ರೇಟೆಡ್ ನ್ಯೂಟ್ರಿಯೆಂಟ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್: ಥಿಯರಿ ಅಂಡ್ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್. ಡೈನಾಮಿಕ್ ಸಾಯಿಲ್, ಡೈನಾಮಿಕ್ ಪ್ಲಾಂಟ್, 3(1):1-30.
- ಶ್ರೀವಾಸ್ತವ, ಎ.ಕೆ., 2009. ಇಂಟಿಗ್ರೇಟೆಡ್ ನ್ಯೂಟ್ರಿಯೆಂಟ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್: ನಿಂಬೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ಅನ್ವಯಿಕೆ. ನಿಂಬೆಯ ii. ಟ್ರೀ ಫಾರ್ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಬಯೋಟೆಕ್ನಾಲಜಿ, 3:32-58.
- ಶ್ರೀವಾಸ್ತವ, ಎನ್.ಎಸ್.ಎಲ್., 2000. ಯಾಂತ್ರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ನೀಡುವ ಮೂಲಕ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ಪಾತ್ರ. ಇಂದಿನ ಕೃಷಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್, 24(5):1328.
- ಉದಿನ್ ಎನ್., 2014. ಕರ್ನಾಟಕದ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅತಿಸಣ್ಣ ರೈತರ ಸುಸ್ಥಿರ ಜೀವನೋಪಾಯದ ಮೇಲೆ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಪ್ರಭಾವ. ಅಮೆರಿಕನ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ರೂರಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್, 2 (4):81-88.
- ವರ್ಮಾ, ಡಿ. ಮತ್ತು ಕುಂಜ್ವಾಲ್, ಎನ್., 2019. ಜೇನುಸಾಕಣೆ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳು. ಬೆಳೆ ಕ್ರಾಪ್ ಫಿಸಿಯೊಲಜಿ: 114-115.
- ವರ್ಮಾ, ಎಸ್.ಕೆ., ಅಂಗಡಿ, ಎಸ್.ಜಿ., ಪಾಟೀಲ್, ವಿ.ಎಸ್., ಮೊಕಾಶಿ, ಎ.ಎನ್., ಮಠದ, ಜೆ.ಸಿ. ಮತ್ತು ಮುಮ್ಮಿಗಟ್ಟಿ, ಯು.ವಿ., 2012. ಕ್ರೈಸಾಂಥೆಮಮ್‌ನ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ಇಳುವರಿ ಮತ್ತು ಗುಣಮಟ್ಟ (ಕ್ರೈಸಾಂಥೆಮಮ್ ಮೊರಿಫೋಲಿಯಮ್ ರಾಮಟ್.) ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆಯಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿರುವ ಸಿವಿ. ರಾಜಾ. ಕರ್ನಾಟಕ ಜರ್ನಲ್ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ, 24(5): 681683.
- ವರ್ಮಾ, ಎಸ್.ಆರ್., 2006. ಉತ್ಪಾದನೆ, ಉತ್ಪಾದಕತೆ, ಬೆಳೆ ತೀವ್ರತೆಯ ಆದಾಯ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಉದ್ಯೋಗದ ಮೇಲೆ ಕೃಷಿ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ಪರಿಣಾಮ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ಸ್ಥಿತಿ:133-153.
- ವಾಲಿಯಾ, ಎಸ್.ಎಸ್., ಧವನ್, ವಿ., ಧವನ್, ಎ.ಕೆ., ಮತ್ತು ರವಿಶಂಕರ್, ಎನ್., 2019, ಸಮಗ್ರ ಕೃಷಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ: ಅತಿಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗೆ ಆದಾಯದ ಮೂಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು. ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ: ಪರಿಸರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳು :63-94.
- ವೇರಿಂಗ್, ಸಿ.ಹೆಚ್., 1982. ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ-ಪ್ರಗತಿ ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯ, ತೋಟಗಾರಿಕೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಉಲ್ಲೇಖದೊಂದಿಗೆ. ನ್ಯೂಜಿಲ್ಯಾಂಡ್ ಜರ್ನಲ್. ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಕೃಷಿ, 10(1): 87-94.
- ವಿಜ್ಞಾಂಡ್, ಎಫ್.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಟಿ, 1999. ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಸರದಿ: ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಮತ್ತು ಅಭ್ಯಾಸ.
- ವಿಲ್ಕಾಕ್, ಸಿ. ಮತ್ತು ನೀಲ್ಯಾಂಡ್, ಆರ್., 2002. ಸಸ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ ವೈಫಲ್ಯ: ಅದು ಏಕೆ ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದು ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಸ್ಯ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು, 7(6):270277.
- ಯುವಾನ್, ಎಚ್., ಜಾಂಗ್, ಜೆ., ನಾಗೇಶ್ವರನ್, ಡಿ., ಮತ್ತು ಲಿ, ಎಲ್., 2015, ಕ್ಯಾರೊಟಿನಾಯ್ಡ್ ಮೆಟಾಬೊಲಿಸಮ್ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಯಂತ್ರಣ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಶೋಧನೆ, 2(1):1-11.
- ಜಿನೆಲ್ಡಿನ್, ಎಂ., 2000, ಬಿಯಾಂಡ್ ರಿಲೇಶನ್ ಶಿಪ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್: ಟೆಕ್ನಾಲಜಿಕಲ್ ಶಿಪ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್. ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ಮತ್ತು ಯೋಜಿಸುವುದು.

ಅನುಬಂಧಗಳು

Terms of Reference for the study
'Evaluation of National Horticulture Mission in Karnataka from 2015-16 to 2018-19'

1. Title of the study

Evaluation of National Horticulture Mission in Karnataka from 2015-16 to 2018-19

2. Department implementing National Horticulture Mission

Department of Horticulture, Government of Karnataka

3. Background and the context

National Horticulture Mission (NHM) is a sub-scheme of Mission for Integrated Development of Horticulture (MIDH) which was launched as centrally sponsored scheme since 2014. NHM scheme is being implemented in all the districts of the State, including Yadgir, a newly created district. It primarily aimed at holistic growth of horticulture sector through an area based regionally differentiated strategies. Karnataka state is one among the 18 NHM implemented states. The NHM was implemented in 18 states of the country. The Government of India (GOI) contributes 60% of total outlay for developmental programmes in all the States and 40% share is contributed by the respective State Governments.

The main objectives of NHM are as follows:

- Promote holistic growth of horticulture sector, including bamboo and coconut through area based regionally differentiated strategies, which includes research, technology promotion, extension, post-harvest management, processing and marketing, in consonance with comparative advantage of each State/region and its diverse agro-climatic features.
- Encourage aggregation of farmers into farmer groups like FIGs/FPOs and FPCs to bring economies of scale and scope.
- Enhance horticulture production, augment farmers, income and strengthen nutritional security.
- Improve productivity by way of quality germplasm, planting material and water use efficiency through micro irrigation.
- Support skill development and create employment generation opportunities for rural youth in horticulture and post-harvest management, especially in the cold chain sector.

Broad strategies adopted to achieve the objectives of NHM were:

- Adopt an end-to-end holistic approach covering production, post-harvest management, processing and marketing to assure appropriate returns to growers/producers.
- Promote R&D technologies for production, post-harvest management and processing.
- Enhance acreage, coverage, and productivity through-
 - Diversification, from traditional crops to plantations, orchards, vineyards, flower and vegetable gardens.
 - Extension of appropriate technology to farmers for high-tech horticulture cultivation and precision farming.
- Improve post-harvest management, processing for value addition and marketing infrastructure.
- Adopt a coordinated approach and promote partnership, convergence and synergy among R&D, processing and marketing agencies in public as well as private sectors, at state and sub-state levels.
- Promote FPOs and their tie up with Market Aggregators (MAs) and Financial Institutions (FIs) to support and adequate returns to farmers.
- Supporting capacity-building and Human Resource Development at all levels.

Mode of Implementation of NHM Scheme

The National Horticulture Mission scheme is being implemented in Karnataka as per the guidelines¹ and cost norms² of MIDH and as per the Annual budgetary provision. At the State level, Committee headed by the Hon'ble Horticulture Minister discuss and finalise the Annual Action Plan and budgetary allocation. At district level the District Monitoring Committee headed by Chief Executive Officer (CEO), Zilla Panchayath with finalise implementation of the scheme.

The Mission Director and the Executive Director supervise the implementation of NHM programmes while at district level, the Deputy Director of Horticulture and Taluka Officers will implement the scheme with the due publicity. The eligible beneficiary will implement the programme as per the specifications and the eligible subsidy released to the beneficiary account after verifying the completion certificate given by competent officers.

¹ [https://midh.gov.in/PDF/midh\(English\).pdf](https://midh.gov.in/PDF/midh(English).pdf) - MIDH guidelines

² <https://midh.gov.in/PDF/Annexure-V.pdf> - MIDH cost norms

Components covered and the expenditure

During the period of four years under NHM programme in Karnataka (2015-16 to 2017-18), 203433 beneficiaries have availed benefit with a total expenditure of Rs. 52208.3 lakhs.

Component-wise beneficiaries for the evaluation period (2015-16 to 2017-18) is given below:

Component/Intervention	Number	Expenditure in Rs. Lakh
1. Research and Development	0	0.0
2. Production and Productivity Improvement	6	250.8
3. Production and Distribution of Planting Material	222	538.7
4. Establishment of New Gardens	37708	5052.7
5. Mushroom Production	12	115.5
6. Rejuvenation & Replanting of senile plantation	12016	1129.7
7. Creation of Water resources	3501	5053.3
8. Protected Cultivation	12924	14000.1
10. INM/IPM	89889	1447.1
11. Organic Farming	3026	494.0
12. GAP	0	0.0
13. Centre of Excellence for Horticulture	10	1336.4
14. HRD in Horticulture	28422	433.4
15. Beekeeping	4993	294.9
16. Horticulture Mechanisation	2950	1929.7
17. Technology dissemination through demonstration	21	105.0
18. IPHM	6884	15811.3
19. Cold Chain Infrastructure	0	0.0
20. Creation of Market Infrastructure	849	460.9
21. Processing & Value Addition	0	0.0
Maintenance	24154	1388.7
Mission Management	-	2366.1
Total	203433	52208.3

Note: Number of beneficiaries under maintenance was not considered while totalling physical achievement as it related to establishment of new gardens.

4. Evaluation Scope and Objective

The main objective of the Socio-Economic Impact Evaluation is to examine the extent to which the NHM has actually met the desired objectives of each of the component that were implemented.

The study covers the time period from 2015-16 to 2018-19. The main thrust of the study shall be on the 'output, outcome and impact' of the NHM scheme at beneficiary and state level.

Specific objectives of the evaluation are to analyse:

- Implementation process to determine how successfully the NHM interventions followed the log frame (input- output-outcome-impact)
- District-wise analysis of components/activities
- To examine the extent to which the components and activities under NHM have met or are meeting their stated targets for expansion of area, increasing employment, improving agricultural productivity, production, income of the farmers and nutritional security taking in the following aspects,
 - Efficiency and effectiveness of NHM interventions across agro-climatic zones in terms of input use, production and productivity
 - Reduction in post-harvest losses and input and output prices
 - Employment generation
- Cost-benefit analysis of major investment activities like Post harvest management, nurseries, protected cultivation
- Demand and supply analysis of various interventions/components including the budget requirements for the next five years
- Strengths and weakness of various interventions
- Suggestions for new interventions or modification of existing interventions with physical and financial aspects across agro-climatic zones
- Intended and actual convergence of the NHM to other developmental programmes of the Central and the State Governments
- Examining the end-to-end holistic approach covering production, post-harvest management, processing and marketing to assure appropriate returns to growers/producers.
- Road map for meeting the SDG 2 on "End Hunger"

The Impact analysis of NHM programme should be helpful to the implementing agencies / departments to take corrective measures for improving the efficacy of the National Horticulture Mission. Further the study should immensely be useful not only for NHM of Karnataka, but also for DAC & FW to fine-tune the terms and conditions to make MIDH programme more effective in all respects to achieve the stated outputs and outcomes. This will aid the policy makers to roll-out future developmental programmes with lesser defects.

The following issues need to be factored into the objectives of the study:

- Procedure for identification of beneficiaries
- Socio-economic characteristics of beneficiaries like social category, occupation, income level, education level, etc.
- Operational holdings of the beneficiaries, status of irrigation and cropping pattern
- Area cultivated under horticultural crops, production realised and productivity level achieved
- Estimate the gap between the potential area to be covered based on the cropping pattern and resource availability including the budgetary requirements
- Soil health practice and soil test
- Farmers opinion on quality of services and inputs provided by service providers and department
- Investment made by the farmers (own and credit) and the subsidy received
- Net income earned on account of NHM assistance
- Extent of employment opportunities provided to farming personnel
- Generation of self-employment through skilled manpower
- Assessment of unintended positive impacts, extraordinary accomplishments and other replicable possibilities in other potential area
- Gap analysis on utility and coverage of investments and providing suitable recommendations
- Marketed and Marketable surplus including details on own consumption and to whom the produce was sold including export potential.
- Quantification of crop diversity and extent of convergence of components and programmes
- Assessment of comparative advantage of core components in each district and regions to propose reforms
- Participation in capacity building activities - adoption and its impacts
- Review and diagnosis of technical constraints in the implementation of programme and components
- Assessment of demand driven production vis-à-vis technology driven production in key production, protection, PHM and marketing components
- Level of satisfaction/usefulness with reasons

- Conduct of case study analysis to identify good adoption practices for future implementation needs
- Assessing component impacts across districts in formulating recommendations in line with state/national policies and priorities
- All the above aspects should be analysed individually for each of the components that were included under NHM scheme. Within every component, the analysis should consider the specific characteristics of every component using suitable KPIs. Finally, the study should also include way forward and on continuance of the schemes with proper justification.

Component-wise impact indicators of major interventions to be considered (note that this list is not exhaustive) is as under:

- **Area Expansion:** Area Coverage under Different Crop Categories; Survival Rate and Reasons for low survival; Sources and quality of planting material; Productivity; Integration with other components; Opinion on Coverage of additional crops; In case of new area, road connectivity facility availability
- **Rejuvenation:** Area covered under rejuvenation and type of land considered for rejuvenation; Survival Rate and Reasons for low survival; Sources and quality of planting material; Productivity; Net income; Integration with other components; Reasons for plant loss in old (senile) plantations; Beneficiaries who have carried out rejuvenation
- **Protected Cultivation:** Distribution of Protected Cultivation Structures; Area under Protected cultivation structures; Crop-wise Total Area; Sources and Quality of Planting Material; Productivity; Net Income
- **Nurseries:** Type of nurseries established; Area covered; Demand, Production of planting materials; Employment generation, Net Income; Accreditation of nurseries; Water use efficiency in the nursery
- **Promotion of IPM and INM:** Area covered under IPM/INM; Beneficiaries opinion on Quality of material supplied; Plant survival, yield and Productivity; Net income
- **Pollination support through Bee keeping:** Beneficiaries' Perspective; Cost and Subsidy; Type of bee introduce, Production and Net Income; Opinion on increase in crop production due to beekeeping
- **Creation of Water Resources:** Irrigated Area; Type of water lifting device used; Crops and returns under water resource interventions; Usefulness of water resource interventions; Water use efficiency through micro irrigation
- **Horticulture Mechanisation:** Mechanization Types; Current status of equipment; Performance of the equipment; Usage of implements; Income from hiring out of implements

- **Integrated Post-Harvest Management:** Major Interventions under the component; Type of beneficiaries under PHM- individual and group; Storage Capacity; Capacity Utilization Business Models; Reduction in Post-Harvest Losses, Net Annual Income; Level of group Participation
- **Creation of Market Infrastructure:** Volume handled and Net Income; Status of Market Infrastructure and their Utility; Number of FIGs, FPOs and FPOs business models, FPOs Turnover

Other Components

- Other components include adoption of organic farming, mushroom/ Spawn production units and its production capacity, market demand, training of farmers, certification, innovative, IPM infrastructure, mushroom, certificate of excellence, FLD, Mission management, seminar/workshops, tissue culture units, vegetable seed production, vermicomposting units, seed infrastructure

5. Sampling and Evaluation methodology

Analysis of secondary data

- Data of 2005-06 to 2013-14 & 2014-15 to 2018-19 to compared to know the impact
- Average Annual Growth Rate (AAGR) of key indicators such as productivity and area under horticultural crops.
- Changes with respect to total production and gross value of horticultural crops before and after implementation of NHM would be compared.
- Proportion of area under horticultural crops to the total cropped area would also be an important key factor that needs consideration for assessing the impact of NHM and HMNEH programme.
- Rationale for fund allocation, release and efficiency of fund utilisation should be looked into understand the fund related issues of NHM programme.
- Physical and financial information during different years of NHM implementation

All these indicators should be analysed at taluk and district level.

Analysis of primary data from beneficiaries

The sampling methodology for farm household survey should be designed in such a way that the field survey would spread over geographic sub-areas, population sub-groups and social groups (SC and ST). The primary data from 4816 beneficiaries shall be collected using multi-stage stratified random sampling as given in the Table 1 below.

In the first stage, one district having highest number of beneficiaries from each of the agro-climatic zone shall be selected totalling to 10 districts covering 4814 beneficiaries. Beneficiaries under Technology dissemination through demonstration have not been figured in the sample districts and hence Bangalore Rural was selected to cover that component only. Thus, all the components of NHM implemented in Karnataka are covered. Centre of excellence of Bagalkot and Kolar should be considered in the sample.

By following this procedure, the total sample beneficiaries would become 4816 which forms around 2.4% of the total beneficiaries/ population (i.e 203433). The total sample is estimated at 99% confidence level and 0.018 margin of error. In addition to sample beneficiaries, special care should be taken to select the comparable representative control sample of 10% of the sample beneficiaries (i.e 482) across components/activities in order to estimate the impact.

ECO should use mobile-based, near real-time and geo-tagged data collection and validation tools should be done to ensure efficiency and accuracy in data collection.

Estimation of Impact: (i) Before receipt of the benefit VS After receipt of the benefit in the case of beneficiaries; (ii) With benefit (Beneficiaries) VS Without Benefit (control households). Results should be presented district-wise by type of components, farm categories and Social group (SC/ST/Others). Consultants should propose the statistically accepted methodology or improvements to the suggested methodology to realise the larger goals of the evaluation study.

Table 1: Distribution of beneficiaries: 2015-16 to 2018-19

District	Davanager	Dakshina	Kolar	Shivamogga	Vijavapura	Kalburg	Bidar	Dhenwa	Mandya	Hasan	Bangalore	Bega	Total
	CDZ	CZ	EDZ	HZ	NDZ	NEDZ	NETZ	NTZ	SDZ	STZ	Rural	NDZ	
Individual Beneficiaries													
1. Establishment of New Gardens	48	91	73	92	50	69	38	57	33	98	0	0	649
2. Rejuvenation & Replanting of senile plantation	5	23	68	14	121	0	1	0	1	90	0	0	323
3. Creation of Water resources	15	2	5	4	31	10	3	7	4	4	0	0	85
4. Protected Cultivation	9	0	113	14	14	45	15	4	26	48	0	0	286
5. INM/IPM	559	236	92	873	12	30	15	28	202	309	0	0	2356
6. Organic Farming	2	70	1	2	2	2	2	1	3	2	0	0	87
7. HRD in Horticulture	42	29	55	224	16	81	25	50	58	42	0	0	622
8. Beekeeping	0	81	0	45	0	0	0	0	6	5	0	0	137
9. Horticulture Mechanisation	2	4	5	6	28	3	3	4	10	5	0	0	70
10. Technology dissemination through demonstration	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
	682	536	412	1274	274	240	102	151	343	603	1	0	4518
Infrastructure & Asset Beneficiaries													
11. Production and Productivity Improvement	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1
12. Production and Distribution of Planting Material	1	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	5
13. Mushroom Production	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	2
14. Centre of Excellence for Horticulture	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2
15. IPHM	26	0	7	9	59	15	7	6	22	6	0	0	157
16. Creation of Market Infrastructure	17	0	0	5	0	0	1	4	4	0	0	0	31
	44	0	9	15	59	15	9	14	26	6	0	1	198
Total	726	536	421	1289	333	255	111	165	369	609	1	1	4816

Note: CDZ-Central Dry Zone; CZ-Central Zone; EDZ-Eastern Dry Zone; HZ-Hilly Zone; NDZ-Northern Dry Zone; NEDZ-North Eastern Dry Zone; NETZ-North Eastern Transition Zone; NTZ-Northern Transition Zone; SDZ-Southern Dry Zone; STZ -Southern Transition Zone; Taluks falling under respective zone shall be selected; **Primary data from farmer beneficiaries of Infrastructure & Assets should be collected from at least 1% or 30 beneficiaries using pre-tested structured questionnaire in addition to 4816 sample beneficiaries and 482 non-beneficiaries.**

Analysis of stake holders involved in implementation of NHM

The NHM programme had involvement of various stake holders:

- Various councils and committees that were created to monitor the activities of NHM;
- State Level Executive Committee(s) (SLEC) under the Chairmanship of Agriculture Production Commissioner (APC) or Principal Secretaries which comprised of representatives from SAUs, ICAR Institutes, Growers' Associations/ FPOs and so on;
- Similarly, at District Level, the mission had created District Mission Committee (DMC) for grass root level assistance, monitoring and implementation of NHM components
- At Gram Panchayat Level, both District Planning Committee and Panchayat Raj Institution (PRI) were involved in implementing the programme;
- Structured conduct of focused group discussions, case studies and in-depth interviews

Stakeholders played a major role in creating backward and forward linkages so as to have an effective implementation of NHM components at grassroots level and helped, in their own way to attain NHM objectives.

The stakeholders are key players in implementation of capital-intensive interventions. Hence, interaction with these stake holders is crucial for this study. Following are the important aspects that should be covered in the course of discussion and also in the questionnaire:

- Perception of the stake holders about NHM programme and its impact
- Ranking of components by stakeholders based on impact of MIDH in their state or district
- Issues relating to fund allocation, fund release and fund utilisation
- Innovative interventions that were taken up by implementing authorities at all levels
- Potential components for development in the future
- Major problems encountered while implementing of MIDH in their respective operational jurisdiction

Information from the stakeholders involved in NHM implementation and institutions benefitted from NHM should be collected. The details are given below:

Taluk level officers	District level officers	State level officers	Banks/ Cooperative s	FGDs	FPOs	Others like system integrators, etc.	Case studie s
30 (1/taluk)	10 (1/district)	2	10 (1/district)	10 (1/District)	10	10	20*

Note: *20 case studies should cover all components and agro-climatic zones

6. Deliverables and time Schedule

The concerned department implementing the scheme and KEA will provide the necessary information pertaining to the study and also co-operate with the consultant organization in completing the assignment task within the stipulated time period. It is expected to complete the present study in 6 months' time line, excluding the time taken for approvals at KEA. The exercise is expected to be completed in an elapsed time of six calendar months from date of agreement.

1. **Inception Report** in four weeks from commencement on basic understanding of the problem, key issues identified, directions for subsequent stages, detailed work plan, meetings / FGDs planned including names / designations of personnel and schedules, impediments if any to realise the work plan. Inception report is a road map of how the Evaluation Consultant Organization (ECO) intends to proceed with the evaluation work in terms of ToR. It is a road map and action plan for conducting the study, evolved through the study team effort, based on the basic framework provided by the ToR and bring in the study team insights and contributions. It shall be structured into different chapters and headings and contain
 - (1) Evaluation title and background information in brief;
 - (2) Review of Literature
 - (3) Theory of Change/ output outcome framework - input-activities output-outcome-impact
 - (4) Evaluation criteria and framework: purpose, scope, Objectives.
 - (5) Evaluation approach (with-without; before-after), stakeholders involved sampling and limitations, **Evaluation ethics** -ECO must obtain a consent of the Stakeholders before data collection (As per UNEG Guidelines)
 - (6) **Evaluation Framework**- Evaluation criteria - relevance, effectiveness, efficiency, impact and sustainability and **Evaluation matrix*****: It sets out the conceptual framework to be used in an evaluation, Main evaluation issues, Key evaluation

Annexure-1

question, Sub-question, Indicator(s), Normative/baseline value, Success threshold, Data sources, Data collection method, Method of data analysis***.

***Note: the evaluation matrix is a six-column table consolidation of the material at Sl. No. 4 to 7. Evaluation criteria at Column 1 added for clarity and follows the REESI format as under. The table is illustrative and not exhaustive.

Evaluation criteria	Key Evaluation Question ^{###}	Specific sub questions ^{###} for each Key Question	Indicators / success standards/ KPI	Data sources	Data collection methods / Analytical tools [#]	Analytical Method / Analysis method
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
Relevance						
Organisation objectives & Actual requirements	Key Evaluation Question ^{###}					
	Key Evaluation Question ^{###}					
	Key Evaluation Question ^{###}					
Effectiveness						
Inputs & Process of implementation	Key Evaluation Question ^{###}					
	Key Evaluation Question ^{###}					
Efficiency						
Cost benefit analysis	Key Evaluation Question ^{###}					
Fund utilization and capacity building	Key Evaluation Question ^{###}					
Output produced	Key Evaluation Question ^{###}					
Impact						
Outcomes- immediate	Key Evaluation Question ^{###}					
Outcomes- Short term	Key Evaluation Question ^{###}					

Outcomes-Medium term	Key Evaluation Question ^{###}					
Outcomes--Long Term	Key Evaluation Question ^{###}					
Sustainability						
Sustainability of the project in the long run	Key Evaluation Question ^{###}					

Specific tool and subsection to be referred to / connected

Key Evaluation Questions and sub questions to be derived from the objectives of evaluation in ToR and from pilot study insights

There will and can be many key evaluation questions for each evaluation issue and many sub questions for each key evaluation question. These need to be framed by the study team in question format.

- (7) Data Analysis Techniques- All statistical and Mathematical techniques to be used in data analysis
- (8) Table templates and chapter outline
- (9) field observations from pilot survey
- (10) Work Plan
- (11) Study Team with their contribution details
- (12) List of persons conducting the FGD along with their qualifications and
- (13) Training schedule of field enumerators with the details of trainers.

Appendix

- Questionnaire & Interview Schedules for all stake holders
- Check list for FGD
- List of field Investigators

Evaluation ethics -Evaluation Consultants will be held to the highest ethical standards and are required to sign a code of conduct upon acceptance of the assignment. To be included in MoU,

Timeline for inception report

Briefing of the evaluation team, preliminary PPT presentation to KEA on study methodology proposed by team with data requirements	Details of the secondary data required for the study as perceived to be provided	Within one week of issue of work order
---	--	--

Pilot study completion	Field investigation to prepare and fine tune Inception Report	One week from preliminary meeting with KEA
Submission of detail Pilot study report to KEA	Approval of KEA	4 days from submission of report
Finalization of study tools	Incorporating all changes	1 week
Submission of IR to KEA	Approval of KEA for presentation	2 days after submission
Presentation of IR before KEA	As per time schedule in KEA -	One week
Submission of revised Inception Report	Incorporating the suggestions of KEA	2 days from PPT presentation
Presentation of revised PPT {if necessary}		Within 4 days of submission of revised IR

- II. **Interim Report**, on findings from officers and field respondents and FGDs (covering at least 50% of planned meets and FGDs) at the end of eight weeks, after the inception report, followed by presentation of Interim Report

Interim report should mainly include the progress and initial findings of the evaluation study.

- (1) Evaluation title and background information.
 - (2) Log Frame/Theory of Change/Program Theory as observed in the field.
 - (3) Redesigned evaluation framework: purpose, scope, stakeholders involved, input-output-outcome-impact
 - (4) Analysis of secondary data and findings.
 - (5) Primary data – analysis and Findings based on the 50% of the field work, table templates and chapter outline for the report; and
 - (6) Analysis of case studies and Focus Group Discussions.
- a) **Draft Report** covering all items in the ToR including key issues identified, directions for the future (vision, mission, organisational objectives, organisational form including any that are external to the parent, working / reporting modalities, objectives of all entities, performance criteria ...) within eight weeks from submission of Interim Report.
 - b) **Final Report** within four weeks of approval of Draft Report by Technical Committee.

Timelines and deliverables

Inception Report	1 month after signing the agreement
Interim Report	2 months after the date of approval of Inception report
Draft report submission	2 months after Interim Report
Final report	1 Month after approval of the Draft report
Total duration	6 Months

7. Quality expected from the Evaluation Report

Following are the points, only inclusive and not exhaustive, which need to be mandatorily followed in the preparation of evaluation report:

The evaluation report should generally conform to the United Nations Evaluation Guidelines (UNEG) "Standards for Evaluation in the UN System" and "Ethical Standards of Evaluations".

- a) The results should correspond to the ToR objectives.
- b) With regard to recommendations, the number of recommendations is no measure of the quality of evaluation. Evaluation has to be done with a purpose to be practicable to implement the recommendations. The practicable recommendations should not be lost in the population maze of general recommendations
- c) The report should be complete and logically organized in a clear but simple language. Evaluation report should conform to standard report writing style and structure. Harvard report writing and referencing standard to be adopted.

8. Structure of the report

The following are the points, only inclusive and not exhaustive, which need to be mandatorily followed in the preparation of evaluation report. The report should be complete and logically organized in a clear but simple language. Besides conforming to the qualities covered in the Terms of Reference, report should be arranged in the following order:

- Title and Opening Page
- Index (Table of Contents)
- List of acronyms and abbreviations
- Executive Summary- A standalone section that describes the corporation and its objectives, purpose and scope of evaluation, research design and methodology, key findings, constraints and recommendations.
 1. Background- A section that briefly covers the scenario of the Programme in the State including rationale and importance, operational, physical and financial information, objectives and scope of the evaluation.
 2. Review of literature/past evaluation / study reports
 3. Evaluation Methodology - This should include research design, Log-frame and Evaluation Matrix, Data collection (tools and techniques) and analysis (analytical techniques), quality assurance plan and limitations/constraints in the evaluation study.

4. Findings of the evaluation study arranged in sections and sub sections.
5. Recommendations that flow from the evaluation.

Annexures

- a. Sanctioned Terms of Reference of the study.
- b. Survey tools and questionnaires
- c. List of persons with addresses personally interviewed.
- d. Place, date and number of persons covered by Focus Group Discussion
- e. Compilation of case studies/best practices
- f. Table showing details of major deviations, non-conformities, digressions of the program

9. Administrative arrangements

- Introduction to Department of Horticulture and authorisation to carry out the tasks and meet relevant personnel, facilitating access to stakeholders for meetings / FGDs. Timely response to submissions and presentations by KEA.

10. Professional competences expected to handle the assignment

The core team should comprise of the following technical members and should possess requisite qualification and experience as stated below:

Sl. No.	Subject Experts Requirements	Qualification	Experience
1.	Principal Investigator	Ph.D/ Post Graduate in Agriculture/Horticulture	05 years of experience in field with experience in evaluation of agriculture/horticulture
2.	1 st Core team member	MSc in Agricultural Economics	Should also possess a minimum of 3 years of experience in evaluation of developmental programs related to agriculture / horticulture
3.	2 nd Core team member	Post Graduate in Statistics	Three years' experience in data analysis
4	3 rd Core Team Member	Post Graduate in Social Sciences	Experience in impact evaluation of developmental programs

11. Cost and Schedule of budget releases

The Output based budget release will be as specified in the RFP.

12. Contact person for the details of the study

The Contact person details about the study is as below-

At KEA-

- (i) Dr. Chaya Degaonkar, Additional CEO, 9342331301
- (ii) Dr.A.V.Manjunatha, Director (Evaluation), 9448402848

At Department of Department of Horticulture, Lalbagh, Bangalore.

Name	Designation	Phone no. & Email id
Sri. B. Venkatesh., IFS	Director, Department of Horticulture, Lalbagh, Bangalore	9448999200 horticulturedirector@gmail.com
Sri. K.M. Parashivamurthy	Executive Director, KSHMA, Lalbagh, Bangalore	9448999212 nhmkarnataka@gmail.com

TOR Prepared by:

Dr. A.V. Manjunatha
Director (Evaluation)
Karnataka Evaluation Authority

Shri. G.A. Sudarshan, IFS
Chief Evaluation Officer
Karnataka Evaluation Authority

ಪ್ರಕರಣ ಅಧ್ಯಯನಗಳು

ವಿಷಯಗಳು

1.1	ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆ.....	517
1.1.1	ಟೊಮೆಟೊಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಲವು.....	517
1.1.2	ಮಾವಿನ ಹೂಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಅರಳಿಸುವುದು.....	520
1.1.3	ಗುಲಾಬಿ ಹೂಗಳಿಂದ ಹಣ.....	522
1.2	ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ.....	525
1.2.1	ಜೇನುನೋಣಗಳೊಂದಿಗೆ ರ್ಪುಂಕರಿಸುವುದು.....	525
1.2.2	ಸಾವಯವ ಗೀತರೂಪಕ.....	527
1.3	ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆ.....	529
1.3.1	ಜಲದಿಂದ ಗೆಲ್ಲುವುದು.....	529
1.3.2	ಮಾರಾಟ ಗಾಡಿಯೊಂದಿಗೆ ಮುನ್ನಡೆಯುವುದು.....	532
1.4	ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆ.....	535
1.4.1	ಮಾರಾಟ ಗಾಡಿಯೊಂದಿಗೆ ಗೆಲ್ಲುವುದು.....	535
1.4.2	ಬೀಜಗಳೊಂದಿಗೆ ಆದಾಯವನ್ನು ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸುವುದು.....	537
1.5	ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆ.....	539
1.5.1	ಒಂದು ಟಿಲ್ಲರಾನೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಯೋಗ.....	539
1.5.2	ಆಂಧ್ರೂರಿಯಿಂದ ಪುರಸ್ಕಾರಗಳು.....	540
1.6	ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆ.....	543
1.6.1	ಗೆಲುವಿನ ಕಲ್ಲಂಗಡಿ.....	543
1.6.2	ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ರಾಯಭಾರಿ.....	545
1.7	ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆ.....	546
1.7.1	ಮಾವಿನ ಹೂವುಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ಯಾಕ್ ಹೌಸ್‌ನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವುದು.....	546
1.7.2	ನೆಲದ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ.....	548
1.8	ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆ.....	551
1.8.1	ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಕೃಷಿ ಕೊಳ.....	551
1.8.2	ಟಿಲ್ಲರಗಳ ಪ್ರಯೋಗ.....	553
1.9	ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ.....	555
1.9.1	ಶೀತಲ ಕೋಣೆಯಿಂದ ಸಂಪತ್ತು.....	555
1.9.2	ಜೇನು ಉತ್ಪಾದನೆಯ ರಾಜ.....	557
1.10	ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ.....	559
1.10.1	ನೆರಳು ಬಲೆಯ ಯಶಸ್ಸು.....	559
1.10.2	ಒಣದ್ರಾಕ್ಷಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿರುವುದು.....	561

ಕೋಷ್ಠಕಗಳ ಪಟ್ಟಿ

ಕೋಷ್ಠಕ 1: ಹೂವುಗಳಿಂದ ಬರುವ ಆದಾಯದ ತುಲನಾತ್ಮಕ ವಿವರಣಾ ಪಟ್ಟಿ.....	542
ಕೋಷ್ಠಕ 2: ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯ ನಂತರ ಪ್ರತಿ ಬೆಳೆಗೆ ಇಳುವರಿ ಮತ್ತು ಆದಾಯದ ವಿವರಗಳು.....	550
ಕೋಷ್ಠಕ 3: ಬೆಳೆ ಇಳುವರಿಯಿಂದ ನಿವ್ವಳ ಲಾಭದ ವಿವರಗಳು	552
ಕೋಷ್ಠಕ 4: ನೆರಳು ಬಲೆಯಿಂದ ಬಂದ ಇಳುವರಿ ಮತ್ತು ಆದಾಯದ ವಿವರಗಳು	561

ಭಾವಚಿತ್ರಗಳ ಪಟ್ಟಿ

ಭಾವಚಿತ್ರ 1: ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಔರಾದ್ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಟೊಮೆಟೊ ಕೃಷಿ.....	517
ಭಾವಚಿತ್ರ 2: ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಔರಾದ್ ತಾಲೂಕಿನ ಹಳೆ ಮಾವಿನ ನೆಡುತೋಪಿನ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ	521
ಭಾವಚಿತ್ರ 3: ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಭಾಲ್ಕಿ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಗುಲಾಬಿ ಕೃಷಿ	522
ಭಾವಚಿತ್ರ 4: ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕೃಷಿಕ	525
ಭಾವಚಿತ್ರ 5: ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸುಳ್ಯ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ.....	527
ಭಾವಚಿತ್ರ 6: ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆ ಚನ್ನಗಿರಿ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಸಮುದಾಯ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡ	529
ಭಾವಚಿತ್ರ 7: ಸಮುದಾಯ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡ	531
ಭಾವಚಿತ್ರ 8: ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ದಾವಣಗೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟದ ಬಂಡಿ	532
ಭಾವಚಿತ್ರ 9: ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟದ ಬಂಡಿಯ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ	535
ಭಾವಚಿತ್ರ 10: ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನವಲಗುಂದ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಬೀಜ ಉತ್ಪಾದನೆ	537
ಭಾವಚಿತ್ರ 11: ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆ ಚನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಟೆಲ್ಲರ್	539
ಭಾವಚಿತ್ರ 12: ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಕಲೇಶಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಪಾಲಿಹೌಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಂಥೂರಿಯಂ ಕೃಷಿ.....	540
ಭಾವಚಿತ್ರ 13: ಕಲಬುರ್ಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಆಳಂದ ತಾಲೂಕಿನ ಕಲ್ಲಂಗಡಿ ಬೆಳೆಗೆ ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ..	543
ಭಾವಚಿತ್ರ 14: ಕಲಬುರ್ಗಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಜೇವರ್ಗಿ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ನಿಂಬೆಯೊಂದಿಗೆ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ	545
ಭಾವಚಿತ್ರ 15: ಮಾವಿನ ಹೂವುಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ಯಾಕ್ ಹೌಸ್‌ನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವುದು	546
ಭಾವಚಿತ್ರ 16: ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ತರಕಾರಿಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಉತ್ಪಾದಕತೆ, ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಸುರಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸಂರಕ್ಷಿತ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಕೀಟಗಳು ಮತ್ತು ರೋಗಗಳ ಸಮಗ್ರ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ.....	549
ಭಾವಚಿತ್ರ 17: ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೃಷ್ಣರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡ	551
ಭಾವಚಿತ್ರ 18: ಟೆಲ್ಲರ್‌ನ ಭಾವಚಿತ್ರ.....	553
ಭಾವಚಿತ್ರ 19: ಶೀತಲ ಕೋಣೆಯಿಂದ ಸಂಪತ್ತು.....	555
ಭಾವಚಿತ್ರ 20: ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸೊರಬ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಜೇನು ಸಾಕಾಣಿಕೆ.....	557
ಭಾವಚಿತ್ರ 21: ಜೇನುನೋಣಗಳ ಕಾಲೋನಿಗಳು	558
ಭಾವಚಿತ್ರ 22: ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಜಯಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿ (ನೆರಳು ಬಲೆ).....	560
ಭಾವಚಿತ್ರ 23: ಒಣದ್ರಾಕ್ಷಿ ಶೆಡ್ - ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಣದ್ರಾಕ್ಷಿ ತಯಾರಿಸಲು ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ಸೌಲಭ್ಯ.....	562

1.1 ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆ

1.1.1 ಟೊಮೆಟೋಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಲವು

ಭಾವಚಿತ್ರ 1: ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಔರಾದ್ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಟೊಮೆಟೋ ಕೃಷಿ

ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ವಿಭಾಗದ ಗುರಿಯೊಂದಿಗೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಭಿಯಾನವು ಪ್ರದೇಶ ಆಧಾರಿತ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವಿಭಿನ್ನ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರದ ಮೇಲೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ, ಪುನರುಜ್ಜೀವನ, ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿ ಮುಂತಾದ ವಿವಿಧ ಅಂಶಗಳು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಅಭಿಯಾನವು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉಪಕ್ರಮಗಳ ಮೂಲಕ ಕೃಷಿ ಆದಾಯ ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ರೈತರ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಸಣ್ಣ ರೈತರಾದ ಹನುಮಂತ್ ಅವರ ಮಗ ರಾಮ ಇವರು, ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಔರಾದ್ ತಾಲೂಕಿನ ಹಂಗರಗಾ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಇವರು ತಮ್ಮ ಜೀವನೋಪಾಯದ ಮೇಲೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಭಿಯಾನದ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪದ ಸಕಾರಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಮೂವತ್ತರ ವಯಸ್ಸಿನ ರಾಮ ಇವರು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಮತ್ತು ಮಗುವಿನೊಂದಿಗೆ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಸಣ್ಣ ರೈತ ಆಗಿದ್ದು, 12ನೇ ತರಗತಿವರೆಗೆ ಓದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಇವರು ಮೂರು ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಕೃಷಿಯನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನೀರು ಪೂರೈಸಲು ಒಂದು ಕೊಳವೆಬಾವಿ ಇದೆ. "ತೋಟಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೊದಲು, ನಾವು ಎರಡು ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಸೋಯಾಬೀನ್ ಮತ್ತು ಒಂದು ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಂಪಕ್ಕಿಯನ್ನು ಬೆಳೆದಿದ್ದೇವೆ. ಸೋಯಾಬೀನ್ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ 15 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಇಳುವರಿ ನೀಡಿದರೆ,

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಕೆಂಪಕ್ಕೆ ಆರು ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಇಳುವರಿ ನೀಡಿರುತ್ತದೆ. ನಾವು ಸುಮಾರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ರೂ. 70,000 ದಿಂದ 80,000 ಗಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು" ಎಂದು ರಾಮ ನೆನಪಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲು ಇದ್ದ ಸರಾಸರಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯ ರೂ. 70,000 ದಿಂದ 80,000

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪಡೆದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನಗಳು

1. ಟೊಮೆಟೊ ಬೆಳೆ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ - ರೂ. 8,000
2. ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲ (ಕೃಷಿ ಹೊಂಡ) - ರೂ. 70,000
3. ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮಲ್ಚಿಂಗ್ - ರೂ. 8000/ ಎಕರೆ
4. ಈರುಳ್ಳಿ ಶೇಖರಣಾ ಕಟ್ಟಡ ರಚನೆ - ರೂ. 87,500
5. ಸಮಗ್ರ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ -ರೂ. 1200

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರದ ಸರಾಸರಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯ ರೂ. 3,00,000 - 5,00,000

2018-19ರಲ್ಲಿ, ಇವರು ತಮ್ಮ ಗೆಳೆಯರ ಮೂಲಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದು, ತೋಟಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿದರು. ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಘಟಕಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಒಂದು ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಟೊಮೆಟೊ ಬೆಳೆಯಲು ಸಹಾಯ ಪಡೆದರು. ಇವರು ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳು, ಹೊಲದ ಗೊಬ್ಬರ, ಕೀಟನಾಶಕಗಳು, ಮಲ್ಚಿಂಗ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ರೂ. 70,000ವನ್ನು ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. "ನಾನು ಟೊಮೆಟೊ ಬೆಳೆಯಲು ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಅದು ಅಲ್ಪಾವಧಿಯ ಬೆಳೆ, ನಾವು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೂರು ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಬಹುದು, ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮಾಡಬಹುದು ಮತ್ತು ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ ಉತ್ತಮ ಬೆಲೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ" ಎಂದು ಇವರು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿದರು. ಇವರು ಅಂದಿನಿಂದ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಎರಡು ಸಲ ಟೊಮೆಟೊ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ಸಲ 100 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಬೆಳೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದು, ಪ್ರತಿ ಬೆಳೆಗೆ ಸರಾಸರಿ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ ರೂ. 75,000ದಂತೆ ರೂ. ವರ್ಷಕ್ಕೆ 1,50,000 ಗಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಸಾಧನೆಯಿಂದ ಉತ್ತೇಜಿತರಾಗಿ ಇವರು ಉಳಿದ ಎರಡು ಎಕರೆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಈರುಳ್ಳಿ ಕೃಷಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು 20 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಮತ್ತು 70 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಈರುಳ್ಳಿಯ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದು, ಈ ಎರಡೂ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿ ಸಲ ರೂ. 1,20,000 ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವನ್ನು ಗಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಇವರು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ನೆರವು ಕೋರಿ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ವಿವಿಧ ಘಟಕಗಳ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸಿದ್ದು. ಇವರ ಜಮೀನಿನ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳು ಮತ್ತು ಇಲಾಖೆಯ ಸಲಹೆಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಇವರು 2018-19ರಲ್ಲಿ ನೆಡುತೋಪು ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಸಹಾಯವನ್ನು

ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಲಾಖೆಗಳ ನೆರವು ಪಡೆದು ಒಂದು ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇವರು ಟೋಮೆಟೋ ಬೆಳೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಟೋಮೆಟೋ ಬೆಳೆಯಲು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಬೆಳೆಯ ಅವಧಿ ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ. ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಮೂರು ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಬಹುದು, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಉತ್ತಮ ಬೇಡಿಕೆ ಇರುತ್ತದೆ, ಸ್ಥಳೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಲಭ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ, ಉತ್ತಮ ಬೆಲೆಯಿದ್ದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಇವರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಡಿ ಟೋಮೆಟೋ ಮತ್ತು ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿಗೆ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮಲ್ಚಿಂಗ್, ಟೋಮೆಟೋ ಮತ್ತು ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಸಮಗ್ರ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡ ಮತ್ತು ಈರುಳ್ಳಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಶೆಡ್‌ನಂತಹ ಇತರ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರೂ ಸಹಾ ಇಲಾಖೆ ವತಿಯಿಂದ ಜರುಗಿದ ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮಲ್ಚಿಂಗ್‌ಗೆ ಸಹಾಯಧನ ರೂ. 8000/ ಎಕರೆಗೆ, ಕೃಷಿ ಹೊಂಡಕ್ಕೆ ರೂ. 70000 ಮತ್ತು ಈರುಳ್ಳಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಕಟ್ಟಡ ರಚನೆಗೆ ರೂ. 87,500 ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ರೂ 1200 ಪಡೆದಿದ್ದು ಮತ್ತೊಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಯೋಜನೆಯ ಬೆಂಬಲದೊಂದಿಗೆ ಹನಿ ನೀರಾವರಿಯನ್ನು ಸಹಾ ಇವರು ಅಳವಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ವಿವಿಧ ಘಟಕಗಳ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾ, ಇವರು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ "ನಾವು ನೀರನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಅಗತ್ಯವಿರುವಾಗ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ನೀರುಣಿಸಬಹುದು ಏಕೆಂದರೆ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡವು ಒಂದು ಆಶೀರ್ವಾದವಾಗಿದೆ. ಹನಿ ನೀರಾವರಿಯಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ನೀರು ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮಗ್ರ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಕೀಟಗಳು ಮತ್ತು ರೋಗಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ, ಹೀಗಾಗಿ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ಆರೋಗ್ಯಕರವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮಲ್ಚಿಂಗ್ ಕಳೆಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ, ಇದು ನೀರು ಮತ್ತು ಕೂಲಿ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಉಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಈರುಳ್ಳಿಯನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿಡುವುದರಿಂದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ರಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಸುಗ್ಗಿಯ ನಂತರದ ನಷ್ಟಗಳನ್ನು ಇದು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದು, ಬೆಲೆಗಳು ಉತ್ತಮವಾದಾಗ ನಾನು ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ನನ್ನ ಕುಟುಂಬದ ಇಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರು ವರ್ಷವಿಡೀ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ, ಕಟಾವು ಮತ್ತು ಇತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯು ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ವರವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಜೀವನಶೈಲಿ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಸುಧಾರಿಸಿರುತ್ತದೆ, ನಾವು ನಮ್ಮ ಮನೆಯನ್ನು ನವೀಕರಿಸಿದ್ದೇವೆ, ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಚಿನ್ನವನ್ನು ಖರೀದಿಸಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಮಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಇಲಾಖೆಯ ಬೆಂಬಲದೊಂದಿಗೆ ಪ್ಯಾಕ್ ಹೌಸ್ ನಿರ್ಮಿಸಲು ಮತ್ತು ಇತರ ರೈತರಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಗುತ್ತಿಗೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ನೆಡುತೋಮೆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ.

1.1.2 ಮಾವಿನ ಹೂಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಅರಳಿಸುವುದು

ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆ ಔರಾದ್ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹಳೆ ಮಾವಿನ ನೆಡುತೋಪಿನ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ

ಕರ್ನಾಟಕದ ಬಹುಜನತೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ಯೋಗವಾದ ಕೃಷಿಯು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ, ಸುಸ್ಥಿರವಲ್ಲದ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳು, ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವಿನ ಕೊರತೆ ಮುಂತಾದ ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಇಳುವರಿಯು ಮತ್ತು ಸತ್ಪವಿಲ್ಲದ ಜಮೀನು ಕೃಷಿಯ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದು, ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ಭೂ ಬಳಕೆಯನ್ನು ವೈವಿಧ್ಯಗೊಳಿಸುವುದು ಭರವಸೆಯ ಉಜ್ವಲ ಕಿರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ರಾಜ್ಯ/ಪ್ರದೇಶದ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಅನುಕೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಅದರ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಕೃಷಿ ಹವಾಮಾನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನವು ಸಂತೋಧನೆ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಚಾರ, ವಿಸ್ತರಣೆ, ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಮೂಲಕ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಸಮರ್ಥನೀಯವಲ್ಲದ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಕಾಲದವರೆಗೆ ರಾಸಾಯನಿಕಗಳ ಅತಿಯಾದ ಬಳಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಕ್ಷೀಣಿಸಿದ ಜಮೀನುಗಳು ಮತ್ತು ನೆಡುತೋಪುಗಳ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯು ಸೂಕ್ತವಾದ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪವಾಗಿದೆ. ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಔರಾದ್ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ತುಳಜಾಪುರ ಗ್ರಾಮದ ಸೂರ್ಯಕಾಂತ್ ಸಂಕ್ರಮಣವರು ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದ್ದು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಾವಿನ ನೆಡುತೋಪನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಲು ಈ ಯೋಜನೆಯಡಿ ಇವರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಬೆಂಬಲಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಪಶುಸಂಗೋಪನಾ ಇಲಾಖೆಯ ನಿವೃತ್ತ ಅಧಿಕಾರಿ ಸೂರ್ಯಕಾಂತ್ ಇವರು ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದೊಂದಿಗೆ ಆರು ದಶಕಗಳಿಂದ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು 35 ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ 20 ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿ ಹಾಗೂ 15 ಎಕರೆ ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವರು ಕೃಷಿ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಕೆಂಪು, ಹತ್ತಿ, ಕಾಳು, ಹಸಿಬೇಳೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನೀರಾವರಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮಾವು, ಸಪೋಟ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ನಿಂಬೆ, ಬೆಂಡೆ, ತೆಂಗು ಮತ್ತು ಈರುಳ್ಳಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಶ್ರೀಗಂಧ ಮತ್ತು ಹೆಬ್ಬೇವು ತೋಟಗಳ ಮೂಲಕವೂ ಕೃಷಿ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ಅಳವಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಕುಟುಂಬದ ವಾರ್ಷಿಕ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವು (ವೇತನವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ) ರೂ. 4ರಿಂದ 5 ಲಕ್ಷ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

10 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಮಾವಿನ ನೆಡುತೋಪನ್ನು 2.5 ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ 200 ಮರಗಳೊಂದಿಗೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ವಯಸ್ಸಾದ ಕಾರಣದಿಂದ ಮತ್ತು ಅಸಮರ್ಪಕ ನೀರುಹಾಕುವುದರಿಂದ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಇಳುವರಿಯು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸೂರ್ಯಕಾಂತ್ ಇವರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಕಛೇರಿಯನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿ ಪುನರುಜ್ಜೀವನದ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು 2018-19ರಲ್ಲಿ ರೂ. 20,000 ಹೂಡಿಕೆಮಾಡಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ

ಅಭಿಯಾನದ ಸಹಾಯಧನ ರೂ. 20,000 ಪಡೆದಿದ್ದು, ಮಣ್ಣಿನ ಕಾಮಗಾರಿ, ಮೇಲಾವರಣ ನಿರ್ವಹಣೆಯಂತಹ ಮೇಲ್ಕಾರ್ಯದ ಕತ್ತರಿಸುವುದು, ಕೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಜಲಗುಂಡಿಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾಮಗಾರಿಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಹನಿ ನೀರಾವರಿ, ಹೊಲದ ಗೊಬ್ಬರದಂತಹ ಉತ್ತಮ ಅನುಸರಣೆಯಿಂದ ಕೆಸಾರು ಮತ್ತು ದಸಾರಾ ತಳಿಯ ಸುಮಾರು 150 ಮರಗಳು ಉಳಿದುಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. "ನಾವು ಮರಗಳ ಉತ್ತಮ ಆರೋಗ್ಯ, ಉತ್ತಮ ಮೇಲಾವರಣ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಸೌಲಭ್ಯ ಪಡೆಯುವ ಮೊದಲು ನಾವು 2.5 ಎಕರೆಗೆ 2-3 ಕ್ಷಿಂಟಾಲ್‌ಗಳಷ್ಟು ಇಳುವರಿ ದೊರೆತಿದ್ದು, ಅದನ್ನು ಕ್ಷಿಂಟಲ್‌ಗೆ ರೂ.5000ದಂತೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿರುತ್ತೇವೆ. ಪುನರುಜ್ಜೀವನದ ನಂತರ ನಮಗೆ 5-6 ಕ್ಷಿಂಟಾಲ್ ಇಳುವರಿ ದೊರೆತಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಪ್ರಸಕ್ತ ವರ್ಷ ಪ್ರಸ್ತುತ ಬೆಳೆದಿರುವ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ 2.5 ಎಕರೆಗೆ ನಾವು 50 ಕ್ಷಿಂಟಲ್‌ಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಇಳುವರಿಯ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಲಾಭದಾಯಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಲಭ್ಯತೆಯು ಪ್ರಮುಖ ಸವಾಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಉತ್ತಮ ಶೇಖರಣಾ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳ ಸಂಪರ್ಕ ನೇರವಾಗಿ ಗ್ರಾಹಕರಿಗೆ ದೊರೆತರೆ, ರೈತರ ಸ್ಥಿತಿಯು ಕಾಲಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಸುಧಾರಿಸಬಹುದು" ಎಂದು ಸೂರ್ಯಕಾಂತ್ ವಿವರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಭಾವಚಿತ್ರ 2: ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಔರಾದ್ ತಾಲೂಕಿನ ಹಳೆ ಮಾವಿನ ನೆಡುತೋಪಿನ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ

1.1.3 ಗುಲಾಬಿ ಹೂಗಳಿಂದ ಹಣ

ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಭಾಲ್ಕಿ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಗುಲಾಬಿ ಕೃಷಿ

ಭಾವಚಿತ್ರ 3: ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಭಾಲ್ಕಿ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಗುಲಾಬಿ ಕೃಷಿ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಭಿಯಾನವು ಪ್ರತಿ ರಾಜ್ಯ/ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಅದರ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸಂಶೋಧನೆ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಚಾರ, ವಿಸ್ತರಣೆ, ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಪ್ರದೇಶ ಆಧಾರಿತ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವಿಭಿನ್ನ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಮಗ್ರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಕೃಷಿ ಹವಾಮಾನ ಲಕ್ಷಣಗಳು. ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆಯ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯು ಸೂಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಇದು ರೈತರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಅತಿ ಸಣ್ಣ ರೈತರು ಪ್ರಕೃತಿಯ ವೈಪರೀತ್ಯಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವಂತಾಗುತ್ತಾರೆ. ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಭಾಲ್ಕಿ ತಾಲೂಕು, ಚಳ್ಳಾಪುರ ವಾಡಿಯ ನಾಗನಾಥ ಸೇಸರಾವ್ ಇವರು ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಅವರನ್ನು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲ ನೀಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಪಡೆದು ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ಕಠಿಣ ಪರಿಶ್ರಮವು ಅವರ ಮನೆಯ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ.

ನಲವತ್ತರ ಹರೆಯದ ನಾಗನಾಥ ಇವರು ತನ್ನ ತಂದೆ-ತಾಯಿ, ಹೆಂಡತಿ ಮತ್ತು ಮೂವರು ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಮೂರು ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿ ಜಮೀನು ಇರುತ್ತದೆ. ಕೃಷಿಯಿಂದ ಅವರ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯವು ರೂ. 30,000 ದಿಂದ ರೂ. 40,000 ಇರುತ್ತದೆ, ಅವರ ಮುಖ್ಯ ಆದಾಯಕ್ಕೆ ಮೂಲವು ಹೆಸರು ಬೆಳೆ, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆ ಮತ್ತು ಉದ್ದಿನ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವರು ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು. 2018-19ರಲ್ಲಿ, ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಭಿಯಾನವು ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗ, ನಾಗನಾಥ್ ಅವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು

ಸುಧಾರಿಸಲು ಭರವಸೆಯ ಕಿರಣವನ್ನು ಕಂಡರು. ಅವರು ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿದಾಗ, ಅವರು ಮೊದಲು ಅವರ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡರು ಮತ್ತು ನಂತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ವಿವಿಧ ಅಂಶಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಾದ ಗುಲಾಬಿ ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಭೂ ಬಳಕೆಯನ್ನು ವೈವಿಧ್ಯಗೊಳಿಸಲು ಸಲಹೆ ನೀಡಿದರು. 2018-19 ರಲ್ಲಿ, ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಭಿಯಾನವು ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗ, ನಾಗನಾಥ್ ತಮ್ಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಭರವಸೆಯ ಕಿರಣವನ್ನು ಕಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿದಾಗ, ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮೊದಲು ಅವರ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಂತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ವಿವಿಧ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಇವರಿಗೆ ವಿವರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಗುಲಾಬಿ ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳಂತಹ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಭೂ ಬಳಕೆಯನ್ನು ವೈವಿಧ್ಯಗೊಳಿಸಲು ಇವರಿಗೆ ಸಲಹೆ ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ಬಹಳ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ನಾಗನಾಥ್ ಇವರು ತಮ್ಮ ಉಳಿತಾಯವನ್ನೆಲ್ಲ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿ ಸ್ನೇಹಿತರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಸಾಲ ಪಡೆದು ರೂ. 30,000ವನ್ನು ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯು ರೂ.14,400 ಸಹಾಯಧನ ನೀಡಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ದಿನಗಳೆಡೆಗೆ ಅವರ ಪಯಣವು ಆರಂಭವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಗುಲಾಬಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೇಡಿಕೆಯಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಟೋಮೆಟೋಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೇಡಿಕೆಯಿರುತ್ತದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರು ಒಂದು ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಉಳಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಈ ಎರಡು ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ತಲಾ ಒಂದು ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 400 ಕತ್ತರಿಸಿದ ಗುಲಾಬಿ ಕಟ್ಟಿಂಗ್‌ಗಳನ್ನು ನಾಟಿ ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಟೋಮ್ಯಾಟೋ ಹಾಕಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಒದಗಿಸಿದ ಆರೈಕೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯಿಂದ ಗುಲಾಬಿ ಸಸ್ಯಗಳು 100% ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಇವರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಟೋಮೆಟೋ ಬೆಳೆಗೆ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮಲ್ಚಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸಹ ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. "ನಿರಂತರ ಆರೈಕೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಉತ್ತಮ ಇಳುವರಿಗೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಲಾಖೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಲಹೆಯಂತೆ ಕೀಟಬಾಧೆ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಗಿಡಗಳ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾಪಾಡಲು ಹೊಲದ ಗೊಬ್ಬರ, ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕ, ಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೇನೆ' ಎಂದು ನಾಗನಾಥ್ ವಿವರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ನೆಡಲಾದ 45 ದಿನಗಳ ನಂತರ ಹೂವಿನ ಮೊದಲ ಕೊಯ್ಲು ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 2-3 ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಪ್ರತಿದಿನ 3-4 ಕಿಲೋ ಹೂಗಳನ್ನು ಕೊಯ್ಲು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು, ಕ್ರಮೇಣ ಇದು ದಿನಕ್ಕೆ 8-10 ಕಿಲೋಗೆ ಏರಿರುತ್ತದೆ. ಇವರು ಸ್ಥಳೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೂವುಗಳನ್ನು ರೂ. 60ರಿಂದ ರೂ.80/ ಕೆಜಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ, ಇದು ವಿವಿಧ ಋತುಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇವರ ಕುಟುಂಬದ ಇಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರು ಹೂವುಗಳನ್ನು ಕೊಯ್ಲು ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಗುಲಾಬಿ ಮಾರಾಟದಿಂದ ಬರುವ ಆದಾಯವು ದಿನಕ್ಕೆ ರೂ. 500ರಿಂದ ರೂ. 800 ಆಗಿರುತ್ತದೆ, ಅಂದರೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಸರಾಸರಿ ರೂ. 15,000 ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ, ಇವರು ಗುಲಾಬಿ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಕಟ್ಟಿಂಗ್ ಮಾರಾಟದಿಂದ ಆದಾಯವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ, ಅವರು ಸುಮಾರು 10000 ಕಟ್ಟಿಂಗ್‌ನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ರೈತರಿಗೆ ರೂ. 10/ ಕಟ್ಟಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಗುಲಾಬಿ ಕಟ್ಟಿಂಗ್ ಮಾರಾಟದಿಂದ ರೂ 1,00,000 ಗಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಭಿಯಾನದ ಸಮಗ್ರ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮಲ್ಚಿಂಗ್‌ನಂತಹ ಸಹಾಯದಿಂದ ಒಂದು ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಟೋಮೆಟೋ ಬೆಳೆಯಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು 20 ಟನ್ ಟೋಮೆಟೋ ಕಟಾವು ಮಾಡಿ ರೂ. 8-12/ಕೆ.ಜಿಗೆ ಗಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯವು ರೂ. 2,00,000 ಆಗಿದ್ದು, ವೆಚ್ಚವು ರೂ.80,000 ಆಗಿರುತ್ತದೆ ಇದರಿಂದ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವು ಪ್ರತಿ ಬೆಳೆಗೆ ರೂ. 1,20,000 ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮಲ್ಚಿಂಗ್ ಹಾಳೆಯು ಕಳೆಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು, ನೀರಿನ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಸಸ್ಯಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ. ಸಮಗ್ರ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಕೀಟಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದು, ಸಸ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇಳುವರಿಯು ಸುಧಾರಿಸಿರುತ್ತದೆ.

“ಈ ಹೊಸ ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಭಿಯಾನಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿರುತ್ತೇವೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿದ ಆದಾಯವನ್ನು ಮನೆ ಸುಧಾರಣೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಬಳಸಿರುತ್ತೇವೆ. ಇದು ನನಗೆ ಉತ್ತಮ ಕಲಿಕೆಯ ಅನುಭವವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಾನು ಮತ್ತೆ ಗುಲಾಬಿ ಕಟ್ಟಿಂಗ್‌ನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಯೋಚಿಸಿರುತ್ತೇನೆ, ನರ್ಸರಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಬೇಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನೆಡುತೋಪಿನ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತೇನೆ.” ಎಂದು ಇವರು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

1.2 ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ

1.2.1 ಜೇನುನೋಣಗಳೊಂದಿಗೆ ರೈಂಕರಿಸುವುದು

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕೃಷಿಕ

ಕೋವಿಡ್-19 ಸಾಂಕ್ರಾಮಿಕ ರೋಗದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ, ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಯುವಕರ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಏರಿಕೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅಂದಾಜಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ವಲಸಿಗರು ತಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಮರಳಿದ್ದು, ಜಮೀನು ಆಧಾರಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯು ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜೇನುಸಾಕಣೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಬೆಂಬಲಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿರುತ್ತದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಅಮ್ಮಾಡಿ ಗ್ರಾಮದ ನಿವೃತ್ತ ಚಾಲಕರಾದ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಗೌಡ ಇವರು ಜೇನು ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಅದರಿಂದ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಆದಾಯವನ್ನು ಗಳಿಸುತ್ತಿರುವ ಅಂತಹ ರೈತರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಚಾಲಕರಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಸೇವೆಯಿಂದ ನಿವೃತ್ತರಾಗಿದ್ದು, ಜೇನುಸಾಕಣೆ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ಇವರ ನಿವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಉತ್ಪಾದಕ ಮತ್ತು ಆನಂದದಾಯಕವಾಗಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಭಾವಚಿತ್ರ 4: ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕೃಷಿಕ

ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಇವರು ತನ್ನ ಕುಟುಂಬದ ನಾಲ್ಕು ಸದಸ್ಯರೊಂದಿಗೆ (ಹೆಂಡತಿ, ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಇಬ್ಬರು ಪುತ್ರರು) ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು 2 ಎಕರೆ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆ, ತೆಂಗು ಮತ್ತು ಕಾಳುಮೆಣಸು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆಯು ಇವರ ಜೀವನಾಧಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಈ ಚಟುವಟಿಕೆ ನನ್ನ ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ತಂದೆಯಿಂದ ಕಲಿತ ಹವ್ಯಾಸವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಿವೃತ್ತಿಯ ನಂತರ, ನಾನು ಇದನ್ನು ಉತ್ತಮ ಚಟುವಟಿಕೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದು, ಅದನ್ನು ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುತ್ತೇನೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಬೆಂಬಲದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಾಗ, ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲು ನಾನು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತೇನೆ" ಎಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಣ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ರೂ. 60,000 ಮೌಲ್ಯದ 15 ಜೇನು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳು ಹಾಗೂ ಜೇನುನೋಣಗಳ ಕಾಲೋನಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಭಿಯಾನದಿಂದ ಪಡೆದ ರೂ. 24,000 ಸಹಾಯಧನ ಮತ್ತು ರೂ. 36,000 ಇವರ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಭಿಯಾನದ ಬೆಂಬಲದ ಮೊದಲು ಇವರು 45 ಜೇನು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು, ಅದನ್ನು ಇವರು ತಮ್ಮ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳಾವಕಾಶದ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಇತರರ ಕೃಷಿ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಇವರು ಜಮೀನು ಮಾಲೀಕರಿಗೆ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗೆ ರೂ. 200 ನಾಮಮಾತ್ರದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಆಪಿಸ್ ಮೆಲ್ಲಿಫೆರಾ ಜಾತಿಯ ಜೇನುನೋಣಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. "ಪ್ರಸ್ತುತ ನನ್ನ ಬಳಿ 60 ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳಿವೆ ಅದರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಭಿಯಾನದ ಬೆಂಬಲದ 15 ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳು ಇವೆ. ನಮಗೆ ಪ್ರತಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಜೇನುತುಪ್ಪವು ಸರಾಸರಿ 10 ರಿಂದ 12 ಕೆಜಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಒಟ್ಟು 60 ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳಿಂದ ದೊರೆತ ಒಟ್ಟು 720 ಕೆ.ಜಿ. ಜೇನುತುಪ್ಪದಿಂದ ಕಿಲೋಗೆ ರೂ. 450ರಂತೆ ಮಾರಾಟದಿಂದ ಒಟ್ಟು ಸರಾಸರಿ ಲಾಭವು ರೂ. 3.24 ಲಕ್ಷ ದೊರೆತಿರುತ್ತದೆ. ಖರ್ಚು (ಅಂದರೆ ಜೇನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು, ನಿಯಮಿತ ವೀಕ್ಷಣೆ, ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಜೇನುನೋಣಗಳಿಗೆ ಸಕ್ಕರೆ ತಿನ್ನಿಸುವುದು ಸೇರಿದಂತೆ) ಪ್ರತಿ ಕಿಲೋಗೆ ರೂ. 150 ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿವ್ವಳ ಲಾಭವು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ರೂ. 2.16 ಲಕ್ಷಗಳು ದೊರೆತಿರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಅಡಿಕೆ ನೆಡುತೋಪಿನಲ್ಲಿ ಜೇನು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಇರಿಸಿದ ನಂತರ ಬೆಳೆ ಇಳುವರಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 10ರಿಂದ ಶೇಕಡಾ 15ರಷ್ಟು ಕ್ರಮೇಣ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಿರುತ್ತೇವೆ" ಎಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಣ್ ವಿವರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಜೇನುಸಾಕಣೆಯ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಇವರು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ ಜೇನು ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಭೂಮಿಯ ಮಾಲೀಕತ್ವದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಇದು ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ, ಹಣ್ಣುಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳು, ವೀಳ್ಯದೆಲೆ ಮತ್ತು ತೆಂಗಿನಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸುವ ಕೃಷಿಭೂಮಿಗಳು. ಜೇನು ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಜೇನುಸಾಕಣೆಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿದ್ದು, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರೂ ಸಹ ಸುಲಭವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಅಳವಡಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

1.2.2 ಸಾವಯವ ಗೀತರೂಪಕ

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸುಳ್ಯ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ

ಸಾವಯವ ಕೃಷಿಯು ಒಂದು ತಂತ್ರವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಇದು ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯಗಳ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಜೈವಿಕ ವಸ್ತುಗಳ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದು, ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಂಶ್ಲೇಷಿತ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದರಿಂದ ಮಾಲಿನ್ಯ ಮತ್ತು ಹಾಳಾಗುವುದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಭಿಯಾನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯು ಜೈವಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳು, ಜೈವಿಕ ಶಿಲೀಂಧ್ರನಾಶಕಗಳು, ಬೇವು / ಪೊಮ್ಮಾಮಿಯಾ ಕೇಕ್, ಫೆರೋಮೋನ್ ಬಲೆಗಳು, ಜಿಗುಟಾದ ಬಲೆಗಳು, ಎರೆಹುಳು ಗೊಬ್ಬರ, ಜೈವಿಕ ಡೈಜೆಸ್ಟರ್ / ಜೀವಾಮೃತ ಮುಂತಾದ ವಿವಿಧ ಜೈವಿಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಇಲಾಖೆಯು ಜೀವಾಮೃತ ಮತ್ತು ಎರೆಹುಳು ಗೊಬ್ಬರ ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ರೈತರಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಿರುತ್ತದೆ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸುಳ್ಯ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮರ್ಕಂಜಿ ಗ್ರಾಮದ ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ ಇವರು ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಘಟಕದಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಉತ್ತಮ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಭಾವಚಿತ್ರ 5: ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸುಳ್ಯ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ

ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಇವರು ತನ್ನ ಕುಟುಂಬದ ನಾಲ್ಕು ಸದಸ್ಯರೊಂದಿಗೆ (ಪೋಷಕರು, ಪತ್ನಿ ಮತ್ತು ಮಗ) ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು 2 ಎಕರೆ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಕುಟುಂಬವು ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಇವರು ಮೂರು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆ ಇಡೀ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

”ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಡಿಕೆ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನಾವು ಕಡಿಮೆ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ನಾನು ಕೆಲವು ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ, ನಾನು ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಇಲಾಖೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಭಿಯಾನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನೋಡಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಾವಯವ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನನಗೆ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿರುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಇವರು ವಿವರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

2016-17ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಇವರು 40 ಕೆಜಿ ಟ್ರೈಕೋಡರ್ಮಾ ಖರೀದಿಸಿದ್ದು, ಜೀವಾಮೃತವನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು 40 ಕೆಜಿ ಟ್ರೈಕೋಡರ್ಮಾ ಖರೀದಿಸಲು ರೂ. 12,820 ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡುವಾಗ ಇವರಿಗೆ ರೂ. 1500 ಸಹಾಯಧನವು ಸಿಕ್ಕಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ನೈಸರ್ಗಿಕ ದ್ರವ ಗೊಬ್ಬರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನೀರು, ಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ಹಸುಗಳ ಮೂತ್ರವನ್ನು ಅದೇ ಪ್ರದೇಶದ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಣ್ಣಿನೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆಸಿ ತಯಾರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ನಂತರ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ವೇಗಗೊಳಿಸಲು ಆಹಾರವನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಲ್ಲ ಅಥವಾ ಬೇಳೆ ಹಿಟ್ಟನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು. 200 ಲೀಟರ್ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು, ಬೆಲ್ಲ 1 ಕೆ.ಜಿ., ಹುರುಳಿ ಹಿಟ್ಟು 2 ಕೆ.ಜಿ., ದೇಸಿ ಹಸುವಿನ ಸಗಣೆ 10 ಕೆ.ಜಿ., 10 ಲೀಟರ್ ಗೋಮೂತ್ರ, 0.5 ಕೆಜಿ ಮಣ್ಣು, ಇವುಗಳನ್ನು 180 ಲೀಟರ್ ನೀರಿಗೆ ಬೆರೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಒಂದು ಎಕರೆಗೆ ಅಥವಾ 200 ಗಿಡಗಳಿಗೆ (ಪ್ರತಿ ಗಿಡಕ್ಕೆ 1 ಲೀಟರ್‌ನಂತೆ) ಬಳಸಲು ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ. ದ್ರಾವಣವನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ಒಂದು ವಾರದವರೆಗೆ ಹಾಗೆಯೇ ಇಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವರು ಎರಡು ಎಕರೆ ಅಡಿಕೆ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಈ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದು, ಮೊದಲಿಗಿಂತ ಉತ್ತಮ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಗಾಗಿ ಅವರು ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ಡ್ರಮ್‌ಗೆ ರೂ. 200 ಹಾಗೂ ಮಿಶ್ರಣವನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ 250 ರೂ. ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ.

“ಜೀವಾಮೃತದ ಫಲಿತಾಂಶದಿಂದ ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮೊದಲು ನಾವು ಎಕರೆಗೆ ಸುಮಾರು 3.5 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದೇವೆ, ಈ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಿದ ನಂತರ, ನಾವು ಎಕರೆಗೆ ಸುಮಾರು 4.5 ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ ಅಡಿಕೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಶಕ್ತಿ. ನನ್ನ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಫಲಿತಾಂಶ ನೋಡಿ ನೆರೆಹೊರೆಯವರೂ ಜೀವಾಮೃತ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ” ಎಂದು ಚಿನ್ನಪ್ಪನವರು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

1.3 ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆ

1.3.1 ಜಲದಿಂದ ಗೆಲ್ಲುವುದು

ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆ ಚನ್ನಗಿರಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಸಮುದಾಯ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡ

ಭಾವಚಿತ್ರ 6: ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆ ಚನ್ನಗಿರಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಸಮುದಾಯ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡ

ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ನೀರು ಅತ್ಯಂತ ಅಗತ್ಯವಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ರಚನೆಯು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಾರ್ಯಸಾಧ್ಯವಾದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಸಮುದಾಯ/ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಮಳೆಯಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ತಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿರುತ್ತದೆ. 'ಗಂಗಾ ಸಾಮುದಾಯ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡ' ಅಂತಹ ಒಂದು ಹೊಂಡವಾಗಿದ್ದು, ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ರೈತರಿಗೆ ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬೇಸಿಗೆಯ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಾಯಕ ನೀರಾವರಿ ಒದಗಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ.

ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚನ್ನಗಿರಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಯರಗಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಅಶೋಕ್, ಚನ್ನವೀರಪ್ಪ, ಚಂದ್ರಮ್ಮ, ಉಷಾ, ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಮತ್ತು ಲೋಕೇಶ್ ಈ ಆರು ರೈತರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಭಿಯಾನದ ಸಹಾಯದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ 2018ರಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡದಿಂದ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ರೈತರ ಭೂ ಹಿಡುವಳಿಯು ನಾಲ್ಕರಿಂದ ಎಂಟು ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿದೆ. ಅಡಿಕೆ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಜೋಳ ಮತ್ತು ರಾಗಿ ಇವುಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಬೆಳೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ನೀರಾವರಿಗಾಗಿ ಕೊಳವೆಬಾವಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ, ಇದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಜನವರಿಯಿಂದ ಸುಮಾರು ಐದರಿಂದ ಆರು ತಿಂಗಳುಗಳವರೆಗೆ ಒಣಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಅಡಿಕೆ ಇಳುವರಿಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಇವರು ನೀರಾವರಿಗಾಗಿ ನೀರನ್ನು ಖರೀದಿಸುತ್ತಾರೆ, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ ಖರ್ಚು ರೂ. 50,000 ದಿಂದ ರೂ. 1,00,000 ದವರೆಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

ನೀರಿನ ಅಸಮರ್ಪಕತೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು, ಅಶೋಕ್ ಇವರ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಹೊಂಡವು 154 X 154 X 13 ರ ಅಳತೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸುಮಾರು ಒಂದು ಕೋಟಿ ಲೀಟರ್ ನೀರಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಮಳೆ ನೀರನ್ನು ಕೊಯ್ಲು ಮಾಡಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು ಮತ್ತು ನಂತರ ಡೀಸೆಲ್ ಪಂಪ್ ಬಳಸಿ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ನಿರ್ಣಾಯಕ ನೀರಾವರಿ ಒದಗಿಸುವುದು ಈ ಹೊಂಡದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಹೊಂಡದ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ರೂ. 8,00,000 ವೆಚ್ಚವಾಗಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 50ರಷ್ಟನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಧನ ಎಂದು ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಉಳಿದ ಹಣವನ್ನು ರೈತರು ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿ ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಜಮೀನಿಗೆ ಸುಲಭವಾದ ಹರಿವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಈ ಹೊಂಡವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಡೀಸೆಲ್ ಪಂಪ್ ಮತ್ತು ಕೊಳವೆಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು ರೂ. 75,000 ವೆಚ್ಚವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಆರು ರೈತರಲ್ಲಿ, ಒಬ್ಬರು ಎಂಟು ಎಕರೆಗಳಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಮಾಡಲು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಇದನ್ನು ಆರು ಎಕರೆಗಳಿಗೆ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಉಳಿದ ನಾಲ್ವರು ತಲಾ ಎರಡು ಎಕರೆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಮಾಡಲು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇವರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ 5-6 ತಿಂಗಳುಗಳವರೆಗೆ ಹೊಂಡದಿಂದ ನೀರನ್ನು ಬಳಸಿ ಒಟ್ಟು ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡು ಎಕರೆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಸಮುದಾಯ ಹೊಂಡದ ನಿರ್ಮಾಣದ ನಂತರ, ಫಲಾನುಭವಿಗಳು ನೀರಾವರಿಗಾಗಿ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಾಗ ನೀರನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಇದು ನೀರನ್ನು ಖರೀದಿಸಲು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಉಳಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಸಸ್ಯಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ. "ನಿಯಮಿತ ನೀರಿನಿಂದಾಗಿ ರೋಗ ಮತ್ತು ಕೀಟಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತವೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಳೆ ನೀರು ಮೃದುವಾದ ನೀರು ಆಗಿರುತ್ತದೆ" ಎಂದು ಚನ್ನವೀರಪ್ಪ ಇವರು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ರೈತರು ಉತ್ತಮ ಇಳುವರಿ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿದ್ದಾರೆ (ಅಂದಾಜು ಶೇಕಡಾ 30ರಿಂದ 40ರಷ್ಟು). "ನೀರಾವರಿಗಾಗಿ ನೀರು ಯಾವಾಗಲೂ ಲಭ್ಯವಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಹೆಚ್ಚು ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ" ಎಂದು ಅಶೋಕ್ ಇವರು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. "ನಮ್ಮ ನಡುವೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಲ್ಲ. ಮಾಡಬೇಕಾದ ಯಾವುದೇ ದುರಸ್ತಿ ಇದ್ದರೆ ನಾವು ನೀರಾವರಿ ಮಾಡಲಾದ ಜಮೀನಿನ ಎಕರೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಖರ್ಚನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ " ಎಂದು ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಇವರು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಸ್ಥಳೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಗ್ರಾಮ ಮತ್ತು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಗ್ರಾಮಗಳ ಇತರ ರೈತರು ಇದೇ ರೀತಿಯ ಜಮೀನನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಮುದಾಯದ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ, ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಹತ್ತು ಕೃಷಿ ಹೊಂಡಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಭಿಯಾನದಲ್ಲಿ ಇದು ಅತ್ಯಂತ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಮತ್ತು ಉಪಯುಕ್ತ ಒಳಹರಿವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಭಾವಚಿತ್ರ 7: ಸಮುದಾಯ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡ

1.3.2 ಮಾರಾಟ ಗಾಡಿಯೊಂದಿಗೆ ಮುನ್ನಡೆಯುವುದು

ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ದಾವಣಗೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿನ ಮಾರಾಟದ ಗಾಡಿ ಸೌಲಭ್ಯ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನವು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಮಗ್ರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರದೇಶ ಆಧಾರಿತವಾಗಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾದ ವಿಭಿನ್ನ ತಂತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ ಅಂದರೆ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು, ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವುದು, ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸಂಪರ್ಕಗಳನ್ನು ಅನುಕೂಲಗೊಳಿಸುವುದು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ ಈ ಯೋಜನೆಯು ಸಂಬಂಧಿತ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪದಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳ ಮತ್ತು ಅನಿಶ್ಚಿತ ಬೆಲೆಗಳ ಹಾಳಾಗುವ ಆಹಾರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಬಹಳ ದೂರ ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿ ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ತಲುಪುವುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಫಕೀರಪ್ಪನವರ ಪುತ್ರ ವೀರೇಶ್ ಮತ್ತು ಇವರ ಪತ್ನಿ ಮಂಜುಳ ತಮ್ಮ ಮಗಳೊಂದಿಗೆ ದಾವಣಗೆರೆಯ ಹಾಗೆದಿಬ್ಬಾ ವೃತ್ತದ ಬೊಮ್ಮಲಿಂಗ ಮಠದ ಬಳಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಮಾರಾಟದ ಗಾಡಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದು ಈ ಕುಟುಂಬವು ತಮ್ಮ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸುಧಾರಿಸಲು ಇವುಗಳು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಕುಟುಂಬವು ಸಾಮಾನ್ಯ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುತ್ತದೆ. ಈ ದಂಪತಿಯು ತಮ್ಮ ನಲವತ್ತರ ನಂತರದ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ಸಣ್ಣ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ, ಇವರಿಗೆ ಇದು ಮುಖ್ಯ ಆದಾಯದ ಮೂಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಂಜುಳ ಇವರು ವೀರಭದ್ರೇಶ್ವರ

ಸ್ವಾಮಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಮುಂದೆ, ವಾರದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮೂರು ದಿನಗಳಂದು ಪೂಜಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ಇವರ ವ್ಯವಹಾರ ವಹಿವಾಟು ವಾರಕ್ಕೆ ರೂ. 2000 ದಿಂದ ರೂ. 2500ರವರೆಗೆ ಆಗುತ್ತಿದ್ದು, ನಿವ್ವಳ ಲಾಭವು ವಾರಕ್ಕೆ ರೂ.

600ರಿಂದ ರೂ.750ರವರೆಗಿತ್ತು. ತಮ್ಮ ಸೈಕಲ್‌ನಲ್ಲಿ ವೀರೇಶ್ ಇವರು ರಂಗೋಲಿ ಪುಡಿ, ಬಟ್ಟೆಗಳು, ಬಾಳೆಹಣ್ಣು, ಸಾಂಬಾರು ವಸ್ತುಗಳು, ಅಗರಬತ್ತಿ ಮುಂತಾದ ಋತುಮಾನ ಆಧಾರಿತವಾಗಿ ಮತ್ತು ಲಭ್ಯತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿದಿನ ವಿವಿಧ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಭಾವಚಿತ್ರ 8: ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ದಾವಣಗೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟದ ಬಂಡಿ

ಇವರ ವ್ಯಾಪಾರ ವಹಿವಾಟು ವಾರಕ್ಕೆ ರೂ. 3000 ದಿಂದ ರೂ. 4000 ಆಗುತ್ತಿದ್ದು, ನಿವ್ವಳ ಲಾಭವು ವಾರಕ್ಕೆ ರೂ.1000ದಿಂದ ರೂ. 1500ರವರೆಗಿತ್ತು. ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ. ವಾರಕ್ಕೆ ರೂ. 1600ರಿಂದ ರೂ. 2250ರವರೆಗೆ ಅಂದರೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ. 6400ರಿಂದ ರೂ. 9000ರವರೆಗೆ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು.

2016-17ರಲ್ಲಿ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು ಈ ದಂಪತಿಯನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿದ್ದು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಘಟಕದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಘಟಕದ ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚವು ರೂ. 20,000 ಆಗಿದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಧನವು ರೂ. 15,000 ಮತ್ತು ರೂ. 5,000 ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಲು ಹಿಂದೇಟು ಹಾಕಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾರಾಟದ ಬಂಡಿಯ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಹೇಗೆ ಸುಧಾರಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಉತ್ತಮ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೇಗೆ ಪಡೆಯಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ವಿವರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ನಾವು ಒಂದು ಮಾರಾಟದ ಬಂಡಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೆ" ಎಂದು ಮಂಜುಳಾ ವಿವರಿಸಿದರು

ಕ್ರಮೇಣವಾಗಿ ವಾರದ ವಹಿವಾಟು ರೂ. 4000ದಿಂದ 5000ಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ನಿವ್ವಳ ಲಾಭವು ವಾರಕ್ಕೆ ರೂ.1000ದಿಂದ ರೂ. 1500ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದು. "ನಾವು ಮಾರಾಟದ ಬಂಡಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಮೊದಲು, ನಾನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬಹುದಾದ ವಸ್ತುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿದ ಬುಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಇದು ಭಾರವಾಗಿದ್ದು ಒಂದೆಡೆ ಕೂರಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮಾರಾಟದ ಬಂಡಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ನಂತರ ಅದು ಇತರ ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ಸಹ ತೆರೆದಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ಸುಲಭವಾದ ಕಾರಣ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ" ಎಂದು ನಗುತ್ತಾ ಮಂಜುಳಾ ಇವರು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಮಾರಾಟದ ಬಂಡಿಯ ಅನುಕೂಲತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ನೋಡಿದ ನಂತರ, ನಾವು 2018-19 ರಲ್ಲಿ ಅದೇ ವೆಚ್ಚ ಹಂಚಿಕೆ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ನನಗಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದು ಮಾರಾಟದ ಬಂಡಿಯನ್ನು ಖರೀದಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದೇವೆ"ಎಂದು ವೀರೇಶ್ ವಿವರಿಸಿದರು. ವಾರಕ್ಕೆ ಇವರ ಸರಾಸರಿ ವಹಿವಾಟು ರೂ. 6000ದಿಂದ ರೂ. 8000 ಆಗಿದ್ದು, ನಿವ್ವಳ ಲಾಭವು ವಾರಕ್ಕೆ ರೂ. 2000ದಿಂದ ರೂ. 2500 ಆಗಿರುತ್ತದೆ "ಸೈಕಲ್‌ಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಮಾರಾಟದ ಬಂಡಿಯು ಕಡಿಮೆ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಮಳೆಯಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವ ಹೊದಿಕೆಯನ್ನು ಸಹ ಹೊಂದಿದ್ದು.. ವ್ಯಾಪಾರ ಹೆಚ್ಚಿರುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾರಾಟದ ಬಂಡಿಯನ್ನು ಸಹ ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದ್ದು, ಒಟ್ಟಾಗಿ ನಾವು ಈಗ ವಾರಕ್ಕೆ ರೂ. 3000ದಿಂದ ರೂ. 4000ದವರೆಗೆ ಅಂದರೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ. 12,000ದಿಂದ ರೂ. 16,000ದವರೆಗೆ ಗಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ" ಎಂದು ವೀರೇಶ್ ಇವರು ಸಂತಸದಿಂದ ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ..

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಮಾರಾಟದ ಬಂಡಿಯು ಈ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಉಪಯುಕ್ತ ಆಸ್ತಿಯಾಗಿದ್ದು, ಇದು ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಜೀವನೋಪಾಯವು ಕಡಿಮೆ ಒತ್ತಡದಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿರುತ್ತದೆ. ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನರು ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಮಾರಾಟ ಬಂಡಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಬೀದಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಿ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಂಡು ಅದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯ ಗಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ವೀರೇಶ್ ಇವರು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

1.4 ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆ

1.4.1 ಮಾರಾಟ ಗಾಡಿಯೊಂದಿಗೆ ಗೆಲ್ಲುವುದು

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟದ ಬಂಡಿಯ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ

ಭಾವಚಿತ್ರ 9: ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟದ ಬಂಡಿಯ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ

ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸಂಕೀರ್ಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯಿಂದಾಗಿ ಇದು ಅಪಾಯಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಹಾಳಾಗುವ, ಕಾಲೋಚಿತ ಮತ್ತು ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಸಮಯ, ರೂಪ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳಾವಕಾಶದ ಉಪಯುಕ್ತತೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಕಾಳಜಿ ಮತ್ತು ಗಮನದ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ, ಇದು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾಪಾರೋದ್ಯಮದ ಪ್ರಮುಖ ವಿಧಾನವೆಂದರೆ ಮಾರಾಟದ ಬಂಡಿಗಳು ಅಥವಾ ಚಲಿಸುವ ಬಂಡಿಗಳು ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಮಾರಾಟಗಾರರು ಸಗಟು ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಹೂವುಗಳು ಹಣ್ಣುಗಳು/ತರಕಾರಿಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯು ಇರುವ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಬಂಡಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ, ಮಾರಾಟಗಾರರು ಮನೆ-ಮನೆಗೂ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹ ಮಾರಾಟವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಮತ್ತು ಜೀವನೋಪಾಯದ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟದ ಬಂಡಿಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಲು ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡಿರುತ್ತದೆ.

ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಪುಣೆ ಹೆದ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿ, ವಿವಿಧ ಬಣ್ಣಗಳ ಹಣ್ಣುಗಳು, ತರಕಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಹೂವುಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಾಲುಗಟ್ಟಿ ನಿಂತಿರುವ ಬಂಡಿಗಳ ಸುಂದರವಾದ ನೋಟವನ್ನು ನೋಡಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. 2016-17 ಮತ್ತು 2017-18 ರಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದ ಸಮುದಾಯಗಳ 15 ಕುಟುಂಬಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಬಂಡಿಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಗಮನಾರ್ಹ ಕೊಡುಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಒಂದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಕುಟುಂಬಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಸಹಾಯದ ಮೊದಲು ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಹನುಮವ್ವ ಅವರಂತಹ ಕೆಲವು ಜನರು ಒಂದು ಹೊಸ ಉದ್ಯಮ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಹನುಮವ್ವ ಐವತ್ತರ ವಯಸ್ಸಿನವರಾಗಿದ್ದು 2016-17ರಿಂದ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಶೀಲ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಹನುಮವ್ವ ಇವರು ತನ್ನ ಮೂರು ಸದಸ್ಯರ ಕುಟುಂಬದೊಂದಿಗೆ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಭೂರಹಿತರಾಗಿದ್ದು, ಇವರು ತನ್ನ ಕುಟುಂಬದ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಹಣ್ಣುಗಳ ಮಾರಾಟ ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಕೂಲಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

“ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಸಹಾಯದ ಮೊದಲು, ನಾನು ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ದಿನಕ್ಕೆ ರೂ. 250 ರಿಂದ ರೂ. 300ರವರೆಗೆ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದೆ. ನನಗೆ ವಯಸ್ಸಾದಂತೆ, ದೈಹಿಕ ಶಕ್ತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದು, ನನಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾನು ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಸಂಪಾದಿಸುವ ಮೂಲಕ ಜೀವನ ನಡೆಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು” ಮೊದಲು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮಾರಾಟದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಜನರು ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ದಿನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷಿತ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಂತಹ ಹಲವಾರು ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ, ಸುರಕ್ಷಿತ ಶೇಖರಣೆಯ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನದ ಶೇಕಡಾ10ರಿಂದ ಶೇಕಡಾ 20ರವರೆಗೆ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

2016-17 ರಲ್ಲಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಇವರು ರೂ. 30,000 ಮೌಲ್ಯದ ಮಾರಾಟ ಬಂಡಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ರೂ. 27000 ಸಹಾಯಧನ ಮತ್ತು ರೂ. 3000 ಇವರ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ತನ್ನ ಹೊಸ ಉದ್ಯಮವನ್ನು ಇವರು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಪ್ರತಿದಿನ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಿಂದ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಮಾವು, ಸೇಬು, ಸಪೋಟ, ಕಲ್ಲಂಗಡಿ ಮುಂತಾದ ಋತುಮಾನದ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿದಿನ ಇವರು ಸುಮಾರು 25ರಿಂದ 30 ಕೆ.ಜಿ. ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ಕಿಲೋಗೆ ಸರಾಸರಿ ರೂ. 70, ಅಂದರೆ, ದಿನಕ್ಕೆ ರೂ. 1759ರಿಂದ ರೂ. 2100ರವರೆಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಖರ್ಚಿನ ನಂತರ, ಇವರು ದಿನಕ್ಕೆ 500ರಿಂದ ರೂ. 600ರವರೆಗೆ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

"ಈಗಲೂ, ನಾನು ನನ್ನ ಕುಟುಂಬವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲು ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲಿಸಲು ಸಮರ್ಥನಾಗಿದ್ದೇನೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಅಪಾರ ಹೆಮ್ಮೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ನಾನು ಮೊದಲು ಗಳಿಸಿರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಗಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಮತ್ತು ಇದು ಕಡಿಮೆ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಸುರಕ್ಷಿತ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಇದ್ದು, ನಾನು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಗಾಡಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಲಗುತ್ತೇನೆ," ಎನ್ನುವ ಹನುಮವ್ವ ಇವರು ಗ್ರಾಹಕರನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ತಲುಪುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಎಲ್ಲಾ ವಾಣಿಜ್ಯೋದ್ಯಮಿಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಬೆಂಬಲವು ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಇವರು ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಸಮರ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಅವರ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಸುಧಾರಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ.

1.4.2 ಬೀಜಗಳೊಂದಿಗೆ ಆದಾಯವನ್ನು ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸುವುದು

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನವಲಗುಂದ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಬೀಜ ಉತ್ಪಾದನೆ

ಭಾವಚಿತ್ರ 10: ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನವಲಗುಂದ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಬೀಜ ಉತ್ಪಾದನೆ

ಬೀಜವು ಬೆಳೆ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಮೂಲ ಘಟಕವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಫಲಿತಾಂಶಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಈರುಳ್ಳಿ ಬೀಜಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಎರಡು ವಿಧಾನಗಳಿವೆ, ಅವುಗಳೆಂದರೆ ಬೀಜದಿಂದ ಬೀಜ ಮತ್ತು ಮೊಳಕೆಯಿಂದ ಬೀಜ, ಎರಡನೆಯದು ಹೆಚ್ಚು ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದಲ್ಲಿ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಮೊಳಕೆ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈರುಳ್ಳಿ ಬೀಜ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಇಲಾಖೆಯು 85 ರೈತರಿಗೆ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನವಲಗುಂದ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕಡಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮದ ಶಿವಾ ರೆಡ್ಡಿ ಇವರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಡಿ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದು ತಮ್ಮ ಜಮೀನನ್ನು ಉತ್ಪಾದಕವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಶಿವಾ ರೆಡ್ಡಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಆರು ಸದಸ್ಯರ ಕುಟುಂಬದೊಂದಿಗೆ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಕೃಷಿಯನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಕುಟುಂಬವು 2.5 ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಇವರು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈರುಳ್ಳಿ, ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ, ಜೋಳ, ಮೆಕ್ಕೆಜೋಳವನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. "ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ನಮ್ಮ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಜೋಳ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದೆ, ಆದರೆ ಅದು ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಸಂವಾದದ ನಂತರ ಈರುಳ್ಳಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಅವಕಾಶವಿದೆ ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಉತ್ತಮ ಲಾಭವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬಹುದು ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ, "ಎಂದು ಅವರು ವಿವರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

2017-18 ರಲ್ಲಿ, 2.5 ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಒಟ್ಟು ರೂ. 37,500 ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿ ರೂ.12,500 ಸಹಾಯಧನ ಮತ್ತು ರೂ. 25,000 ಇವರ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಇವರು ಸ್ಥಳೀಯ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಸಾಲ ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಮರುಪಾವತಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಹನಿ ನೀರಾವರಿಯನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾದ ಸಮುದಾಯ ಹೊಂಡದಿಂದ ನೀರು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇವರು 2017-18ರಲ್ಲಿ ರೂ. 37,500 ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಬೀಜಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಸರಾಸರಿ ರೂ. 2,50,000 ಪಡೆದಿದ್ದು, ಇದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ ರೂ. 2,12,000 ನಿವ್ವಳ ಲಾಭವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವರ ಬೀಜಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಬೇಡಿಕೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ 50 ದಿನಗಳ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುತ್ತದೆ (ಪುರುಷರಿಗೆ 30 ದಿನಗಳು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ 20 ದಿನಗಳು). ಇವರು 2018-19 ಮತ್ತು 2019-20ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಎರಡು ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಸುಮಾರು ರೂ. 1,95,000 ಗಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಇವರೂ ಇದೇ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಯೋಚಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

1.5 ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆ

1.5.1 ಒಂದು ಟಿಲ್ಲರ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಯೋಗ

ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆ ಚನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಟಿಲ್ಲರ್

ಯಾಂತ್ರೀಕರಣವು ಉತ್ಪಾದಕತೆ, ದಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಕಷ್ಟವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಆಹಾರದ ಬೇಡಿಕೆ ಏರಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆಯು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದೆ ಮತ್ತು ಯಾಂತ್ರೀಕರಣವು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಉತ್ತಮ ಪರಿಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನವು ಯಾಂತ್ರೀಕರಣವನ್ನು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ರೈತರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮರ್ಥ ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣ ತಾಲೂಕು, ಬ್ಯಾಲದಕೆರೆ ಗ್ರಾಮದ ಜೈಶೀಲಮ್ಮ ಮತ್ತು ಅವರ ಪತಿ ಮುನಿಸ್ವಾಮಿ ಇವರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಟಿಲ್ಲರ್‌ನ ಅನುಕೂಲ ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಇವರು ಕೃಷಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಮಯೋಚಿತವಾಗಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ಸಮರ್ಥರಾಗಿದ್ದು, ಬಿತ್ತನೆ ಋತುವಿನ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಸಮರ್ಥರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ಭಾವಚಿತ್ರ 11: ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆ ಚನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಟಿಲ್ಲರ್

ಇವರು ಕುಟುಂಬ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು 2018-19ರವರೆಗೆ ಉಳುಮೆಗಾಗಿ ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ತೆಂಗು ಮತ್ತು ಅಡಿಕೆ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ನಮ್ಮ 10 ಎಕರೆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಹುಡುಕುವುದು ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿತ್ತು. ಇದಲ್ಲದೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ವೆಚ್ಚವು ವರ್ಷದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದಾಗ, ಈ ಯೋಜನೆಯ ಬೆಂಬಲದೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಟಿಲ್ಲರ್‌ನ್ನು ಖರೀದಿಸಲು ನಾವು ಯೋಚಿಸಿದ್ದೆವು” ಎಂದು ಜೈಶೀಲಮ್ಮನವರು ವಿವರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಈ ಹಿಂದೆ, ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹದಗೊಳಿಸಲು 12 ದಿನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಟಿಲ್ಲರ್ ಬಳಸಿ 8 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಬೆಂಬಲದ ಮೊದಲು ಉಳುಮೆಯ ವೆಚ್ಚವು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ರೂ. 40,000 ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ, ಇವರು ವಾರ್ಷಿಕ ರೂ. 30,000 ಹಣವನ್ನು ಡೀಸೆಲ್ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ರೂ. 2,000ವನ್ನು ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ, ಅಂದರೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ರೂ. 32,000 ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ, ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರದ ಉಳುಮೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಉಳಿತಾಯವು ರೂ. 8,000 ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಮುನಿಸ್ವಾಮಿ ಅವರು ಟಿಲ್ಲರ್ ಬಳಸಲಾಗದಿರುವ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಳೆ ತೆಗೆಯಲು ಚಾರ್ಜ್ ಕಟ್ಟರ್ ಖರೀದಿಸಲು ಯೋಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ದಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಆದಾಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ರೈತರಿಗೆ ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಸಂಬಂಧಿತ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಗೆ ಇದು ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

1.5.2 ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಪುರಸ್ಕಾರಗಳು

ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಕಲೇಶಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಪಾಲಿಹೌಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಕೃಷಿಯಿಂದ ಪುರಸ್ಕಾರಗಳು

ಭಾವಚಿತ್ರ 12: ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಕಲೇಶಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಪಾಲಿಹೌಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಕೃಷಿ

ಕರ್ನಾಟಕವು ಹೂವಿನ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿದೆ, ಇದು ಭಾರತದ ಒಟ್ಟು ಹೂವಿನ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಶೇಕಡಾ 75 ರಷ್ಟನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಆಧುನಿಕ ಹೂವುಗಳ ಕಟ್ಟಿಂಗ್‌ನ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯವು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಮತ್ತು ಹೂವುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ಮತ್ತು ರಫ್ತು ಮಾಡುವ 40 ಘಟಕಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ದೇಶದ ಮೊದಲ ಮತ್ತು ಏಕೈಕ ಹೂವಿನ ಹರಾಜು ಕೇಂದ್ರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿದೆ.

ಹೂವುಗಳ ಕೃಷಿಯನ್ನು ತೆರೆದ ಕೃಷಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ಪಾಲಿಹೌಸ್ ಮತ್ತು ಹಸಿರುಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಗುಲಾಬಿ, ಟ್ಯೂಬೆರೋಸ್, ಗ್ಲಾಡಿಯೋಲಿ, ಕ್ರೈಸಾಂಥೆಮಮ್ಸ್, ಮಲ್ಲಿಗೆ, ಆರ್ಕಿಡ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಕಾರ್ನೇಷನ್ ಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದಾದ್ಯಂತ ಬೆಳೆಯುವ ಕೆಲವು ಹೂವುಗಳು ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಆಸ್ಪರ್, ದಾಸವಾಳ ಮತ್ತು ಚಂಪಕ ಹೂವುಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ, ವಿಜಯಪುರದಲ್ಲಿ ಚಂಡು ಹೂವು ರೈತರಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪುಷ್ಪ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದರ ಹೊರತಾಗಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನವು ಆಧುನಿಕ ಪುಷ್ಪ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತಿದೆ ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ರಫ್ತು-ಆಧಾರಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಕೃಷಿಯು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಈಶಾನ್ಯ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಕೇರಳ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ತೋಟಗಾರರು ಹವ್ಯಾಸವಾಗಿ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ಈಗ ಅವರು ಈ ಹೂವುಗಳನ್ನು ವಾಣಿಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಕೃಷಿಯನ್ನು ತೆರೆದ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದು, ಆದರೆ ಸಸ್ಯಗಳ ಉತ್ತಮ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಹಸಿರುಮನೆ ಅಥವಾ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಜಿತ್ ರೆಬೆಲ್ಲೋ ಅಂತಹ ರೈತರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾಗಿದ್ದು, ಇವರು ವಾಣಿಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹರಾಜಿನಲ್ಲಿಯೂ ಭಾಗವಹಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆ ಸಕಲೇಶಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ಹೆಬ್ಬಸಾಲೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವ ಇವರು 120 ಎಕರೆ ಕಾಫಿ ಎಸ್ಟೇಟ್ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ. "ನಾನು ಪ್ರಗತಿಪರ ರೈತ ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನವೀನ ತಳಿಗಳು ಮತ್ತು ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಆಸಕ್ತಿಯು ಈ ರೀತಿ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಬೆಂಬಲದೊಂದಿಗೆ, ನಾವು 2200 ಬದರ ಮೀಟರ್‌ಗಳ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಹೌಸ್‌ನ್ನು 2015-16ರಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ರೂ. 30 ಲಕ್ಷಗಳ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ರೂ. 12.6 ಲಕ್ಷಗಳು ಸಹಾಯಧನವಾಗಿದ್ದು, ಉಳಿದ ಹಣವನ್ನು ನಾವು ನೀಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಅಜಿತ್ ಇವರು ವಿವರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಪಾಲಿಹೌಸ್‌ನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಮಾರಾಟಗಾರರು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಕೃಷಿಗಾಗಿ ಗುಟ್ಟುಟಿಯಾ ಫ್ಲಾರೆನ್ಸ್ ಫ್ಲೋರಾದಿಂದ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಪಾಲಿಹೌಸ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ಪ್ರಭೇದಗಳಲ್ಲಿ ಟ್ರಾಪಿಕಲ್, ಏಂಜಿಲ್, ಟ್ರಾಪಿಕ್ ನೈಟ್, ರುಫಿರಾ, ಮೇರಿಸಿಯಾ, ಕ್ಯಾರಿಸ್ಮಾ, ಕ್ವಿಯಾ, ಚೀರ್ಸ್, ಕ್ಯಾಲಿಸ್ಟೋ, ನುಂಜಿಯಾ, ಮಿಡೋರಿ, ಸಫಾರಿ, ಪಿಸ್ತಾಚಿ ಮತ್ತು ನೀರೋ ಇವುಗಳು ಸೇರಿರುತ್ತವೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಅನೇಕ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಯಶಸ್ವಿ ಹಂತವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ತೇವಾಂಶ ಮತ್ತು ತಾಪಮಾನವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಫೋಗರ್‌ಗಳಂತಹ ಆಧುನಿಕ ನೀರು ಸಿಂಪಡಿಸುವ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವರು ನೀರಿನ ಮೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಎಸ್ಪೇಟ್ ಒಳಗೆ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕೊಳ ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸರಾಸರಿ ರೂ. 80,000 ಹಣವನ್ನು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮತ್ತು ಒಂದು ಪಾಲಿ ಹೌಸ್ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ, ನಾಲ್ಕು ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು ಕನಿಷ್ಠ 10 ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಒಂದು ಪಾಲಿಹೌಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 1: ಹೂವುಗಳಿಂದ ಬರುವ ಆದಾಯದ ತುಲನಾತ್ಮಕ ವಿವರಣಾ ಪಟ್ಟಿ

ವರ್ಷ	ಮಾರಾಟವಾದ ಹೂವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ	ಪ್ರತಿ ಹೂವಿನ ದರ (ರೂ.)	ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ (ರೂ. ಲಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ)	ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ (ರೂ. ಲಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ)
2017-18	1.1 ಲಕ್ಷ	11	12.10	4.90
2018-19	1.21 ಲಕ್ಷ	14	16.94	8.30
2019-20	1.32 ಲಕ್ಷ	14	18.48	8.11
2020-21	1.43 ಲಕ್ಷ	15	21.45	9.00
2020-21	1.43 ಲಕ್ಷ	15	21.45	9.00

ಪ್ರಸ್ತುತ ಇವರು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

[https:// edengardensanthuri.wixsite.com/edengardens](https://edengardensanthuri.wixsite.com/edengardens) ಹೂವುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ದೇಶದ ಹೊರಗಿನ ಹಲವಾರು ಗ್ರಾಹಕರು ಆರ್ಡರ್‌ಗಳನ್ನು ಸಹ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. "ಸತತ ಯಶಸ್ಸಿನಿಂದ ನನಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈವೆಂಟ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್, ಹಾಸ್ಟಿಟಾಲಿಟಿ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಮತ್ತು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಹೂವುಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯು ಸಾಕಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿರುವುದರಿಂದ ಸರಿಯಾದ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಕಠಿಣ ಪರಿಶ್ರಮದೊಂದಿಗೆ ಯುವಕರು ಇದನ್ನು ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗದ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು" ಎಂದು ಅಜಿತ್ ಸಲಹೆ ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ.

1.6 ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆ

1.6.1 ಗೆಲುವಿನ ಕಲ್ಲಂಗಡಿ

ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಆಳಂದ ತಾಲೂಕಿನ ಕಲ್ಲಂಗಡಿ ಬೆಳೆಗೆ ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ

ಭಾವಚಿತ್ರ 13: ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಆಳಂದ ತಾಲೂಕಿನ ಕಲ್ಲಂಗಡಿ ಬೆಳೆಗೆ ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ

ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ಎನ್ನುವುದು ಮಣ್ಣಿನ ಫಲವತ್ತತೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಹಾಗೂ ಸಸ್ಯ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳ ಎಲ್ಲಾ ಸಂಭಾವ್ಯ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಸಮಗ್ರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಬೆಳೆ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಗರಿಷ್ಠ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸಸ್ಯ ಪೋಷಕಾಂಶ ಪೂರೈಕೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಸೂಕ್ತ ವಿಧಾನವಾಗಿದ್ದು ಅದು ಸಾಮಾನ್ಯ-ಅರ್ಥದ ಅಭ್ಯಾಸಗಳ ಸಂಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯು ಬೆಳೆ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಪೋಷಕಾಂಶಗಳು ಮತ್ತು ಕೀಟಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಆಳಂದ ತಾಲೂಕಿನ ಖೇದುಮಾರ್ಗ ಗ್ರಾಮದ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಇವರು ಪ್ರಗತಿಪರ ಕೃಷಿಕರಾಗಿದ್ದು, ಸಿವಿಲ್ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯು ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಕಲ್ಲಂಗಡಿ ಬೆಳೆಯ ಉತ್ತಮ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಲು ಬಳಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಅವರು ಐದು ಸದಸ್ಯರ ಕುಟುಂಬದೊಂದಿಗೆ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು 15 ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಸೌತೆಕಾಯಿ, ಗುಲಾಬಿ, ಬಾಳೆ ಮತ್ತು ಕಲ್ಲಂಗಡಿ ಮುಂತಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಬೆಳೆಯಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನೀರಾವರಿಗಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡ ಮತ್ತು ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಇರುತ್ತದೆ.

”2015-16ರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲಂಗಡಿ ಕೃಷಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲದೊಂದಿಗೆ, ನಾನು ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಮತ್ತು

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ವಿವರಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಉತ್ತಮ ಇಳುವರಿ ನೀಡುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಿದ್ದೆ, ಆದರೆ ಇಳುವರಿ ಬಂದಾಗ ನನಗೆ ನೈಜತೆಯು ಮನವರಿಕೆಯಾಯಿತು” ಎಂದು ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ.

2015-16ರಲ್ಲಿ ಇವರು ಸುಮಾರು 18 ಕಿ.ಗ್ರಾಂ.ನಷ್ಟು ರೈಜೋಬಿಯಂ, ಬೇವಿನ ಕಾಯಿ, ಟ್ರೈಕೋಡರ್ಮಾ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ಬೆಳೆಗೆ ಮೂರು ಬಾರಿ ಬಳಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಕೀಟನಾಶಕ ಮತ್ತು ಶಿಲೀಂಧ್ರನಾಶಕಗಳನ್ನು ಇವರಿಗೆ ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

“ನಾನು ಕಿರಣ್ ಐಸ್ ಬಾಕ್ಸ್ ನಮೂನೆಯ ಕಲ್ಲಂಗಡಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದೇನೆ ಮತ್ತು ಇಲಾಖೆಯು ನೀಡಿದ ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಒಳಹರಿವುಗಳನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ ಮತ್ತು ಅನ್ವಯಿಕೆಯಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ 2.5 ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ 30 ಟನ್‌ಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ, ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, ಸುಧಾರಿತ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಅನ್ವಯಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ನಾವು 2.5 ಎಕರೆಗೆ 65 ಟನ್‌ಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತೇವೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ರೂ. 5/ ಕೆಜಿಯಂತೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದು ನಮಗೆ ಸುಮಾರು ರೂ.3.25 ಲಕ್ಷಗಳು ಸಿಕ್ಕಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನಾವು ರೂ. 2.90 ಲಕ್ಷ ನಿವ್ವಳ ಲಾಭ ಗಳಿಸಿರುತ್ತೇವೆ” ಎಂದು ನಗುತ್ತಾ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಇವರು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. 2015-16ರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇವರು ಎಲ್ಲಾ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಬಳಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳ ಅನ್ವಯಿಕೆಯ ಸ್ವೀಕಾರದ ನಿರಂತರತೆಯು ರೈತನಿಗೆ ಮನವರಿಕೆಯಾಗಿದೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇದು ಪುರಾವೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

1.6.2 ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ರಾಯಭಾರಿ

ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜೇವರ್ಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ನಿಂಬೆಯೊಂದಿಗೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ

ಭಾವಚಿತ್ರ 14: ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಜೇವರ್ಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ನಿಂಬೆಯೊಂದಿಗೆ ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ

ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದಂತೆ, ರೈತರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯವನ್ನು ಗಳಿಸಲು ಮತ್ತು ಭೂ ಬಳಕೆಯನ್ನು ವೈವಿಧ್ಯಗೊಳಿಸಲು ಕೃಷಿಯಿಂದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಅಥವಾ ಹೊಸ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ನೆಡುತೋಪು/ತೋಟವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ತೋಟಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಜೀವನೋಪಾಯದ ಮೂಲವಾಗಿ ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಪ್ರಮುಖ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆಯು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದಲ್ಲಿನ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜೇವರ್ಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಸೊನ್ನ ಗ್ರಾಮದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ್ ಇವರು ಈ ಘಟಕದ ಲಾಭ ಪಡೆದು ಈಗ ತಮ್ಮ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಮುಖ ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ಇವರು ಐದು ಸದಸ್ಯರಿರುವ ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದೊಂದಿಗೆ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ನಾಲ್ಕು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ (ನಿಂಬೆ) ಎರಡು ಎಕರೆಗಳನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ, ಇತರ ಎರಡು ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹತ್ತಿ ಮತ್ತು ಕಡಲೆ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

”2015-16ರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಅವರಿಂದ ಉತ್ಸುಕನಾಗಿ ನಾನು ನಿಂಬೆ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಟ್ಟು ತೋಟಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿರುತ್ತೇನೆ. ಅಂದಿನಿಂದ ಹಿಂತಿರುಗಿ ನೋಡಲೇ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಈಗ ನಮ್ಮ ನಿತ್ಯದ ಆದಾಯದ ಭಾಗವಾಗಿರುತ್ತದೆ” ಎಂದು ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ್ ಇವರು ವಿವರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಒಟ್ಟು ಹೂಡಿಕೆಯು ರೂ. 30,000 ಆಗಿದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿ ರೂ. 25,000 ಇವರ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ರೂ. 5,000 ಸಹಾಯಧನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಖಾಸಗಿ ನರ್ಸರಿಯಿಂದ ಖರೀದಿಸಿದ ಕಗ್ಗಿ ಸುಣ್ಣ (ಆಮ್ಲ ಸುಣ್ಣ) ಮತ್ತು ಸಾಯಿ ಶರಬತಿ ತಳಿಯ ನಿಂಬೆ ಸಸಿಗಳನ್ನು ಎರಡು ಎಕರೆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ನೆಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮೊಳಕೆಯ ಗುಣಮಟ್ಟ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಉತ್ತಮವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಉತ್ತಮ ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಗೆ ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಇದು ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಹನಿ ನೀರಾವರಿ, ಜಲಾನಯನ ರಚನೆ, ಹಸಿಲೆ ಗೊಬ್ಬರ ಮಲ್ಟಿಂಗ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಹಲವಾರು ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಇವರು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 40 ಪುರುಷರು ಮತ್ತು 30 ದಿನಗಳ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಸಿಕ್ಕಿದೆ ಎಂದು ಇವರು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು 2019ರಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ 5000 ನಿಂಬೆಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದು, ರೂ. 80,000 ಗಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ ರೂ. 40,000 ಆಗಿರುತ್ತದೆ, ಇವರು ನಿಂಬೆ ಬೆಳೆ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಮತ್ತು ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ್ದಾರೆ.

1.7 ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆ

1.7.1 ಮಾವಿನ ಹೂವುಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ಯಾಕ್ ಹೌಸ್‌ನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವುದು

ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಪುನರುಜ್ಜೀವನ

ಭಾವಚಿತ್ರ 15: ಮಾವಿನ ಹೂವುಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ಯಾಕ್ ಹೌಸ್‌ನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವುದು

ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರಮುಖ ಆದಾಯ ಮೂಲವಾಗಿರುವ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯು ಹವಾಮಾನ ಬದಲಾವಣೆ, ಸಮರ್ಥನೀಯವಲ್ಲದ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿ, ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಅರಿವಿನ ಕೊರತೆ ಮುಂತಾದ ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಅಭೂತಪೂರ್ವ ಒತ್ತಡದಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದು ತಿಳಿದಿರುವ ಸಂಗತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಇಳುವರಿ, ಭೂಮಿಯು ಹದಗೆಟ್ಟಿದ್ದು, ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಲಾಭದಾಯಕವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ತೋಟಗಳನ್ನು ಪುನಶ್ಚೇತನಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಷ್ಟವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಭರವಸೆಯ ಕಿರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನವು ಪ್ರತಿ ರಾಜ್ಯ/ಪ್ರದೇಶದ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಅನುಕೂಲಗಳು ಮತ್ತು ಅದರ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಕೃಷಿ ಹವಾಮಾನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಶೋಧನೆ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಚಾರ, ವಿಸ್ತರಣೆ, ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಮೂಲಕ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ತಡಿಗೋಳ್ ಗ್ರಾಮದ ಟಿ. ಎಸ್. ನರಸಿಂಹಪ್ಪ ಇವರ ಮಗ ಸುಬ್ರಮಣಿ ಇವರಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನವು ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಅದೃಷ್ಟವನ್ನು ತಿರುಗಿಸಿರುತ್ತದೆ. 47 ವರ್ಷದ ಸುಬ್ರಮಣಿ ಇವರು ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಮತ್ತು ಇಬ್ಬರು ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಇವರು ಎಸ್ ಎಸ್ ಎಲ್ ಸಿ ಓದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಕುಟುಂಬದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ಯೋಗ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವರಿಗೆ ಐದು ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಇದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಮಾವಿನ ಮರಗಳಿರುತ್ತವೆ, ಬನಿಶಾ, ಬಾದಾಮಿ ಮತ್ತು ತೋತಾಪುರಿ ತಳಿಗಳ 400 ಮಾವಿನ ಮರಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಜೊತೆಗೆ ಟೊಮ್ಯಾಟೊ ಮತ್ತು ಕೊತ್ತಂಬರಿ ಸೊಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಇವರು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜಮೀನಿನಿಂದ ಕುಟುಂಬದ ಆದಾಯವು ರೂ.6,00,000 ಇರುತ್ತದೆ.

ಮಾವಿನ ಮರಗಳು ಸುಮಾರು ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಹಳೆಯದಾಗಿದ್ದು ಕಾಲಾನಂತರದಲ್ಲಿ, ವೃದ್ಧಾಪ್ಯದಿಂದಾಗಿ ಇಳುವರಿಯು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕೇವಲ 3-4 ಟನ್‌ಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುತ್ತದೆ. 2017-18ರಲ್ಲಿ ಇದೇ ಹಂತದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಜಲಾನಯನ ರಚನೆ, ಸಮರುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಮೇಲಾವರಣ ನಿರ್ವಹಣೆಯಂತಹ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾಮಗಾರಿಗಳಿಗೆ ರೂ. 80,000 ವೆಚ್ಚವಾಗಿದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿ ರೂ. 30,000 ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಸಹಾಯಧನವಾಗಿದ್ದರೆ, ರೈತರು ಉಳಿದ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿ ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ. "ಪುನರುಜ್ಜೀವನದ ಕಾಮಗಾರಿಗಳ ನಂತರ, ನಾವು ಮರಗಳ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾದ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಕಂಡಿರುತ್ತೇವೆ. ಈಗ ನಾವು ವಾರ್ಷಿಕ ಸರಾಸರಿ 8ರಿಂದ 10 ಟನ್ ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ ನಮಗೆ ಸುಮಾರು ರೂ. 8 ಲಕ್ಷದಿಂದ ರೂ. 10 ಲಕ್ಷ ಸಿಗುತ್ತಿದೆ" ಎಂದು ಸುಬ್ರಮಣಿ ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಹನಿ ನೀರಾವರಿ ಪದ್ಧತಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಈಗ ಹೊಲದ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನೂ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ

ಇವರು ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಸಾಗಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾವು ಮತ್ತು ಟೋಮೆಟೋಗಳ ಶೇಕಡಾ 10ರಿಂದ 15ರಷ್ಟು ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಬೆಂಬಲದೊಂದಿಗೆ, ಇವರ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ 9 X 6 X 3 ಮೀಟರ್ ಮತ್ತು ವರಾಂಡ ಗಾತ್ರ 9 X 6 X 3 ಅಳತೆಯ ಪ್ಯಾಕ್ ಹೌಸ್‌ಅನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಗೋಡೆಗಳನ್ನು ಟೋಲ್ಕಾದ ಇಟ್ಟಿಗೆಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಛಾವಣಿಯು ಚಾವಣಿ ಹಾಳೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟು ಹೂಡಿಕೆಯು ರೂ. 4,00,000 ಆಗಿದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 50 ರಷ್ಟು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದಿಂದ ದೊರೆತ ಸಹಾಯಧನವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

“ಕೊಯ್ಲು ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಮಾವು ಮತ್ತು ಟೋಮೆಟೋ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಪ್ಯಾಕ್ ಹೌಸ್‌ಅನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಋತುಗಳಲ್ಲಿ ಟೋಮೆಟೋದ ಶೇಖರಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು 30 ಟನ್ ಮತ್ತು ಮಾವಿನ ಶೇಖರಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು 20 ಟನ್ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ಯಾಕ್ ಹೌಸ್‌ಅನ್ನು ಟೋಮೆಟೋ ಮತ್ತು ಮಾವುಗಳನ್ನು ಗ್ರೇಡ್ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಪ್ಯಾಕ್ ಮಾಡಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ” ಎಂದು ಸುಬ್ರಮಣಿ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಅನುಚಿತ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಪ್ಯಾಕಿಂಗ್‌ನಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಕೊಯ್ಲಿನ ನಂತರದ ನಷ್ಟವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ಯಾಕ್-ಹೌಸ್‌ಅನ್ನು ಈ ಕುಟುಂಬವು ಬಳಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ನೀಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಋತುವಲ್ಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಶೆಡ್‌ನ್ನು ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು, ಈರುಳ್ಳಿ, ಕೃಷಿ ಉಪಕರಣಗಳ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮುಂತಾದ ಇತರ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ, ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ತರಕಾರಿ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ ಪ್ಯಾಕ್-ಹೌಸ್ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ರೈತರಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಬೇಡಿಕೆಯಿರುತ್ತದೆ. “ಹಳೆಯ ನೆಡುತೋಪುಗಳನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸಲು ಮತ್ತು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ತುಂಬಾ ಸಹಾಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿರುತ್ತದೆ.” ಎಂದು ಸುಬ್ರಮಣಿ ಇವರು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ.

1.7.2 ನೆಲದ ಪ್ರಯೋಗಾಲಯ

ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೋಲಾರ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಬೆಂಬಲದೊಂದಿಗೆ, ಭಾರತೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ತರಕಾರಿಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಉತ್ಪಾದಕತೆ, ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಸುರಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸಂರಕ್ಷಿತ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಕೀಟಗಳು ಮತ್ತು ರೋಗಗಳ ಸಮಗ್ರ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೋಲಾರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಉತ್ತೂರು ಗ್ರಾಮದ ನಾರಾಯಣ ಸ್ವಾಮಿ ಎಸ್ ಎಂ ಇವರು ಎರಡು ಎಕರೆ ಪಾಲಿಹೌಸ್ ಹೊಂದಿರುವ (ಪ್ರತಿ ಎಕರೆಗೆ ಒಂದು) ಪ್ರಗತಿಪರ ರೈತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಸುಮಾರು 60 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನವರಾಗಿದ್ದು, ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣದವರೆಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇತರ ಹಿಂದುಳಿದ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ

ಸೇರಿದ ಇವರ ಕುಟುಂಬವು ಮೂವರು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಹನ್ನೆರಡು ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಇರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಮುನ್ನ ಇವರು ಪಾಲಿಹೌಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ದೊಣ್ಣೆ ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ, ಟೋಮೇಟೋ, ಎಲೆಕೋಸು, ಸೌತೆಕಾಯಿ ಮುಂತಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ನೆರವಿನಿಂದ ತಲಾ ಒಂದು ಎಕರೆ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಪಾಲಿಹೌಸ್‌ಗಳನ್ನು ಇವರು ನಿರ್ಮಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಅರ್ಧ ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಂದು ಪಾಲಿ ಹೌಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೂರು ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಅಂದರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಾರಿ ಸೌತೆಕಾಯಿ ಮತ್ತು ಎರಡು ಬಾರಿ ದೊಣ್ಣೆ ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಬೆಳೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಡೆಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಭಾರತೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯ ತಂಡದ ತರಬೇತಿ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ರೈತರು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಹಂತದಲ್ಲಿ, ಆಳವಾದ ಉಳುಮೆ ಮತ್ತು ಬೆಡನ ರಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವಿವಿಧ ಸಸ್ಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಮಲ್ಚಿಂಗ್‌ಗೆ ಬಳಸಲಾಗಿದ್ದು, ಹೊಲದ ಗೊಬ್ಬರ, ಎರೆಹುಳು ಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ಬೇವಿನ ಹಿಂಡಿಯನ್ನು ಮಣ್ಣಿಗೆ ಹಾಕಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪಾಲಿಹೌಸ್‌ನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಿ ಶುಚಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಭಾವಚಿತ್ರ 16: ಸಂರಕ್ಷಿತ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ತರಕಾರಿಗಳ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಉತ್ಪಾದಕತೆ, ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಸುರಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸಂರಕ್ಷಿತ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಕೀಟಗಳು ಮತ್ತು ರೋಗಗಳ ಸಮಗ್ರ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆ

20 ಕೆಜಿ ಟ್ರೈಕೋಡರ್ಮಾ ಮತ್ತು 10 ಕೆಜಿ ಸ್ಯೂಡೋಮೊನಾಸ್‌ನ್ನು ಮಣ್ಣಿನ ಬೆಡ್ ಮೇಲೆ ಅನ್ವಯಿಸಲು ಭಾರತೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಒದಗಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಬೇವಿನ ಹಿಂಡಿ (10 ಕೆಜಿ), ವರ್ಮಿಕಾಂಪೋಸ್ಟಿಂಗ್ (20 ಕೆಜಿ), ಬ್ಯಾಸಿಲಸ್ (5 ಕೆಜಿ), ಅಜೋಟೋಬ್ಯಾಕ್ಟರ್ (2-3 ಕೆಜಿ) ಮಣ್ಣಿನ ತಯಾರಿಕೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೊಲದ ಗೊಬ್ಬರದೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಗಿಡವನ್ನು (ಮೊಳಕೆ) ನಾಟಿ ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ಜೈವಿಕ ಕೀಟನಾಶಕದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ವರ್ಮಿ ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ (20 ಕೆಜಿ) ಮತ್ತು ಜೀವಾಮೃತ (10 ಲೀಟರ್) ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಕೀಟನಾಶಕ (ಬೇವಿನ ಸಾಬೂನು),

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ವಿಶೇಷ ತರಕಾರಿ, ಪರಭಕ್ಷಕ/ಪರಾವಲಂಬಿ ಕೊಪ್ಪುಗಳನ್ನು (ಕಡ್ಡಿ ಬಲೆಗಳು) ಒದಗಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಭಾರತೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಒದಗಿಸಿದ ಸಲಹೆಗಳು ಮತ್ತು ವೇಳಾಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಎಲ್ಲಾ ಮಣ್ಣಿನ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳು/ಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಭಾರತೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಮೂರು ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಒಳಹರಿವುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 2: ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯ ನಂತರ ಪ್ರತಿ ಬೆಳೆಗೆ ಇಳುವರಿ ಮತ್ತು ಆದಾಯದ ವಿವರಗಳು

ಬೆಳೆ	ಇಳುವರಿ (ಟನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ)	ಪ್ರತಿ ಕಿಲೋ ಮಾರಾಟದ ಸರಾಸರಿ ವೆಚ್ಚ (ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)	ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ (ರೂ.ಲಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ)	ವೆಚ್ಚ (ರೂ.ಲಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ)	ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ (ರೂ.ಲಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ)
ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಸೌತೆಕಾಯಿ	60-65	30	18.00	3.00	15.00
ದೊಣ್ಣೆ ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ	45	35	15.75	3.00	12.75

"ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೊದಲು, ನಾವು ಅದೇ ಪಾಲಿ ಹೌಸ್‌ನಲ್ಲಿ 40ರಿಂದ 45 ಟನ್ ಸೌತೆಕಾಯಿ ಮತ್ತು 30 ರಿಂದ 35 ಟನ್ ಕ್ಯಾಪ್ಸಿಕಂ ಅನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ, ಆದರೆ ಭಾರತೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳ ಸಲಹೆಯನ್ನು ನಾವು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ ಉತ್ತಮ ಇಳುವರಿ, ಉತ್ತಮ ಬೆಳೆ ಗುಣಮಟ್ಟ, ದೊರೆತಿದ್ದು, ಬದುಕುಳಿಯುವಿಕೆಯ ಪ್ರಮಾಣವು ಉತ್ತಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ" ಎಂದು ನಾರಾಯಣ ಸ್ವಾಮಿ ವಿವರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಭಾರತೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಯ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಸುಧಾರಿತ ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಕೀಟಗಳು ಮತ್ತು ರೋಗಗಳ ಆವರ್ತನದಲ್ಲಿನ ಕಡಿತವನ್ನು ಸಹ ಗಮನಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. "ನಾನು ದಶಕಗಳಿಂದ ಕೃಷಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಕೀಟಗಳು ಮತ್ತು ರೋಗಗಳು ಬದಲಾಗುತ್ತಲೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುವುದು ಮತ್ತು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಯಾವಾಗಲೂ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಈ ಪ್ರದರ್ಶನವು ನನಗೆ ಕಲಿಕೆಯ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ನಾನು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ನನ್ನ ಗೆಳೆಯರಿಗೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ" ಎಂದು ನಾರಾಯಣ ಸ್ವಾಮಿಯವರು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

1.8 ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆ

1.8.1 ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಕೃಷಿ ಕೊಳ

ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆ ಕೃಷ್ಣರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡ

ಭಾವಚಿತ್ರ 17: ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೃಷ್ಣರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡ

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ನೆಡುತೋಪುಗಳಿಗೆ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ನೀರು ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ರೈತರು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳು, ಕಾಲುವೆಗಳು, ಬಾವಿಗಳು ಮುಂತಾದ ವಿವಿಧ ನೀರಾವರಿ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ನೀರಿನ ಕೊರತೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಳೆನೀರನ್ನು ಕೊಯ್ದು ಮಾಡುವುದು ಸಸ್ಯಗಳಿಗೆ ನಿರ್ಣಾಯಕ ನೀರಾವರಿ ಒದಗಿಸುವುದು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನ ಯೋಜನೆಯು ರೈತರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುತ್ತಿದೆ. ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೃಷ್ಣರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಗಾಂಧಿನಗರ ಗ್ರಾಮದ ಸಿ.ಕುಮಾರ್ ಎಂಬುವರು ತಮ್ಮ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿನ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ನೀರಿನ ಕೊರತೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಪಾಲಿಹೌಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಮಾಡುವ ಭರವಸೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದಿಂದ ಬೆಂಬಲಿತವಾದ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡವು ಅವರಿಗೆ ಹೊಸ ಭರವಸೆಯನ್ನು ನೀಡಿದ್ದು, ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ.

ಕುಮಾರ್ ಇವರು ಮೂರು ಸದಸ್ಯರ ಕುಟುಂಬದೊಂದಿಗೆ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಕುಟುಂಬವು ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಇವರಿಗೆ 2.5 ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಇರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

“2018-19ರಲ್ಲಿ ನಾವು ನೀರಿನ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಹೋರಾಡಿದ್ದು, ನಮ್ಮ ಪಾಲಿಹೌಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಮಾಡುವ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಬೆಂಬಲದೊಂದಿಗೆ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡದ ಉಪಯೋಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ವಿವರಿಸಿದಾಗ, ಇದು ಉತ್ತಮ ಪರಿಹಾರ ಎಂದು ನಾವು ಭಾವಿಸಿದ್ದೆವು. ಈ ಸಂಪನ್ಮೂಲವನ್ನು ಮಳೆಗಾಲದ ನಂತರ ಕನಿಷ್ಠ 3 ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಬಳಸಬಹುದಾಗಿದ್ದು, ಕೊಳವೆಬಾವಿಯಿಂದ ಪಂಪ್ ಮಾಡುವ ನೀರನ್ನು ಸಹ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ” ಎಂದು ಕುಮಾರ್ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೃಷಿ ಹೊಂಡದ ವೆಚ್ಚ ರೂ. 1.5 ಲಕ್ಷ ಇದರಲ್ಲಿ ರೂ. 1.27 ಲಕ್ಷಗಳನ್ನು (ಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 90) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದಿಂದ ಸಹಾಯಧನವಾಗಿ ಪಡೆಯಲಾಗಿದ್ದು, ಉಳಿದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಇವರು ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೃಷಿ ಹೊಂಡದ ಅಳತೆಯು 20ಮೀX20ಮೀX3ಮೀ ಇರುತ್ತದೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 3: ಬೆಳೆ ಇಳುವರಿಯಿಂದ ನಿವ್ವಳ ಲಾಭದ ವಿವರಗಳು

ವಿವರಗಳು	ಬೆಳೆಯ ಹೆಸರು	ಇಳುವರಿ (ಟನ್)	ಮಾರಾಟ ಬೆಲೆ (ರೂ./ಟನ್)	ನಿವ್ವಳ ಲಾಭ (ರೂ.)
ಮೊದಲ ಬೆಳೆ	ಬಣ್ಣದ ದೊಣ್ಣೆ ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ	25	80, 000	10,00,000
ಎರಡನೇ ಬೆಳೆ	ಯುರೋಪಿಯನ್ ಸೌತೆಕಾಯಿ	10	20,000	1,60,000
ಮೂರನೇ ಬೆಳೆ (ನಿಂತಿರುವ ಬೆಳೆ ಭೇಟಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ)	ಹಸಿರು ದೊಣ್ಣೆ ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ	ಇನ್ನೂ ಇಳುವರಿ ಇಲ್ಲ	-	-
ಒಟ್ಟು				11,60,000

“ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಬೆಂಬಲವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪಾಲಿಹೌಸ್ ವೃಥಾವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕೃಷಿ ಹೊಂಡ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಮಗೆ ವರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಳೆ ನೀರನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಪಾಲಿಹೌಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಆದಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಇದು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ. ಪಾಲಿಹೌಸ್ ಹೊಂದಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ರೈತರು ಕೃಷಿ ಹೊಂಡವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು ಇದರಿಂದ ಪಾಲಿಹೌಸ್ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದಲ್ಲಿನ ದೊಡ್ಡ ಹೊಡೆಕೆ ವೃಥಾವಾಗುವುದಿಲ್ಲ” ಎಂದು ಕುಮಾರ್ ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡದ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಲು ಯೋಚಿಸಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಹೊಲದಲ್ಲಿರುವ ಪಾಳು ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಹ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾರೆ.

1.8.2 ಟಿಲ್ಲರ್‌ಗಳ ಪ್ರಯೋಗ

ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಾಗಮಂಗಲ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಟಿಲ್ಲರ್

ಕೃಷಿ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣವು ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದು, ಉತ್ಪಾದಕತೆ ಹಾಗೂ ದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಮತ್ತು ದುಷ್ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸಾಬೀತಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೀಟನಾಶಕ ಸಿಂಪಡಣೆ, ಉಳುಮೆ, ಕೊಯ್ಲು ಇತ್ಯಾದಿಗಳಂತಹ ವಿಭಿನ್ನ ಅನ್ವಯಿಕೆಗಳಿಗೆ ವಿಭಿನ್ನ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ, ಇದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ. ಕೃಷಿಯ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುವ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯು ರೈತರಿಗೆ ಸಮಯ, ಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಹಣವನ್ನು ಉಳಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡಲು ಮಿನಿ ಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟರ್ ಮತ್ತು ಟಿಲ್ಲರ್‌ನಂತಹ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಲು ರೈತರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿರುತ್ತದೆ. ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆ ನಾಗಮಂಗಲ ತಾಲೂಕಿನ ದೇವರಮಲ್ಲಯ್ಯನ ಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಹಾಡಮಗೆರೆ ಗ್ರಾಮದ ನಿವಾಸಿಯಾದ ರಾಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಚ್.ಕೆ. ಇವರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಬೆಂಬಲದೊಂದಿಗೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ.

ರಾಮಂಜಯ್ಯ ಇವರು ನಾಲ್ವರು ಸದಸ್ಯರ ಕುಟುಂಬದೊಂದಿಗೆ ವಾಸವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಕುಟುಂಬವು ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಪಿಂಚಣಿ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಇವರಿಗೆ 2.5 ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಇರುತ್ತದೆ. ನಿವೃತ್ತಿಯ ನಂತರ ರಾಮಂಜಯ್ಯ ಇವರು 2.5 ಎಕರೆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ಭಾವಚಿತ್ರ 18: ಟಿಲ್ಲರ್‌ನ ಭಾವಚಿತ್ರ

2014-15ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ತೆಂಗು, ಮಾವು, ಹುಣಸೆ, ನೇರಳೆ, ಪೇರಲ ಮತ್ತು ಹಲಸು ನೆಡಲಾಗಿರುತ್ತದೆ. 2016-17ರಲ್ಲಿ, ಇವರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. "ಟಿಲ್ಲರ್‌ನ ಒಟ್ಟು ವೆಚ್ಚ ರೂ 1,00,000 ಆಗಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ನಾವು ರೂ. 32,000 ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದು, ನಾವು ರೂ. 68,000ವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ರಾಮಂಜಯ್ಯ ವಿವರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಬೆಂಬಲದ ಮೊದಲು ಇವರ ಉಳುಮೆಯ ವೆಚ್ಚವು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ರೂ. 20,000 ಇತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ, ಇವರು ಡೀಸೆಲ್ ಮೇಲೆ ವಾರ್ಷಿಕ ರೂ. 6,000 ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ರೂ. 2,000 ವೆಚ್ಚವಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಅಂದರೆ ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಮೇಲೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಟ್ಟು ರೂ. 8,000 ವೆಚ್ಚವಾಗುತ್ತಿದ್ದು. ಇದನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲಿನ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರದ ಉಳುಮೆಯ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟಾರೆ ಉಳಿತಾಯವು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ರೂ. 12,000 ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಟೆಲ್ಲರ್ ಖರೀದಿಸುವ ಮುನ್ನ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ರೂ. 80,000ವನ್ನು ಉಳುಮೆಗೆ, ಗೊಬ್ಬರ ಸಾಗಣೆ, ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಜಮೀನು ಸಾಧಾರಣ ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿದ್ದು, ನೆಡುತೋಪು ದಟ್ಟವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಟೆಲ್ಲರ್ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. "ಟೆಲ್ಲರ್ ಬಳಸಿದ ನಂತರ ನಾವು ರೂ. 20,000ದಷ್ಟು ಉಳಿತಾಯವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಟೆಲ್ಲರ್ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಉಳುಮೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಉತ್ತಮ ಮಣ್ಣಿನ ಗಾಳಿ ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಹರಿವಿನಿಂದಾಗಿ ಇಳುವರಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದ್ದೇವೆ" ಎಂದು ರಾಮಂಜಯ್ಯ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಸಣ್ಣ ರಿಪೇರಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಸಮರ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮೊದಲು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಳುಮೆ ಮಾಡಲು 10 ದಿನಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಟೆಲ್ಲರ್‌ನ್ನು ಬಳಸುವಾಗ ಇದೇ ಕೆಲಸವು 7 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವ ಮೊತ್ತ ಗ್ರೀಸ್ ಹಾಕಲು ಮತ್ತು ಕ್ಲೀನ್ ಮಾಡಲು ರೂ. 2000 ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

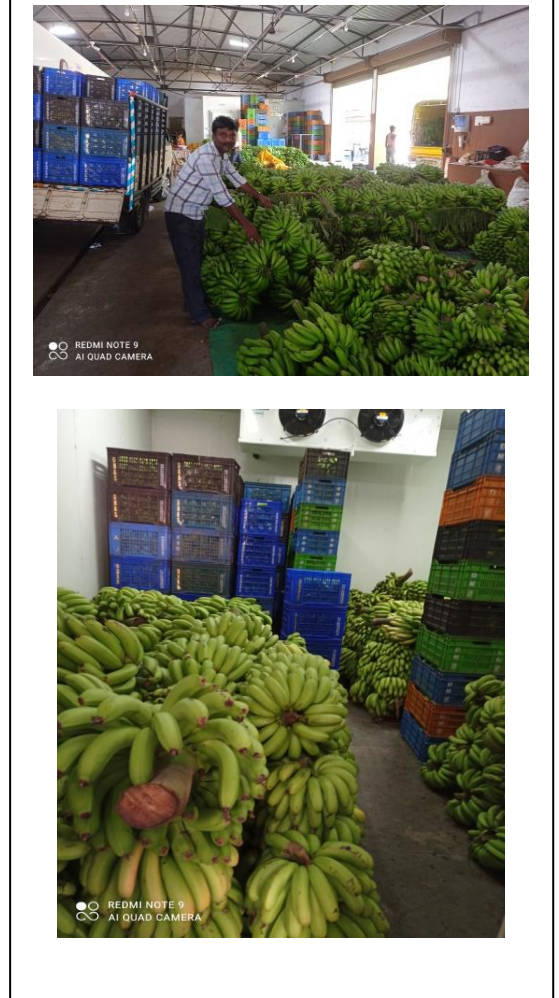
ರಾಮಂಜಯ್ಯ ಇವರು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಖರೀದಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸಾಗುವಳಿ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಯೋಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ರೈತರ ಆದಾಯವನ್ನು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಅಪೇಕ್ಷಿತ ಗುರಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಇದು ಸಂಬಂಧಿತ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪದ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

1.9 ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ

1.9.1 ಶೀತಲ ಕೋಣೆಯಿಂದ ಸಂಪತ್ತು

ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ನಗರದಲ್ಲಿ ಮಾಗಿರುವ ಕೋಣೆ ಮತ್ತು ಶೀತಲ ಕೋಣೆ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಭಿಯಾನವು ಪ್ರತಿ ರಾಜ್ಯ/ಪ್ರದೇಶದ ತುಲನಾತ್ಮಕವಾದ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸಂಶೋಧನೆ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಚಾರ, ವಿಸ್ತರಣೆ, ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ಪ್ರದೇಶ ಆಧಾರಿತ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವಿಭಿನ್ನ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಮಗ್ರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದರ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಕೃಷಿ ಹವಾಮಾನ ಲಕ್ಷಣಗಳು. ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಅನಿಶ್ಚಿತ ಬೆಲೆಗಳ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯು ಪ್ರಸ್ತುತ ಹಸ್ತಕ್ಷೇಪವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಲ್ಕಪ್ಪ ಬಸವನಪ್ಪ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ನಗರದ ಪ್ರಗತಿಪರ ರೈತರಾಗಿದ್ದು, ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಫಲಾನುಭವಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾಗಿದ್ದು, ಈ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಕಟಾವು ಮಾಡಿದ ಬೆಳೆಯನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದು, ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಷ್ಟಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ.

ಭಾವಚಿತ್ರ 19: ಶೀತಲ ಕೋಣೆಯಿಂದ ಸಂಪತ್ತು

ಸಣ್ಣ ರೈತರಾದ (5 ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಹೊಂದಿರುವ ರೈತ), ಮಲ್ಕಪ್ಪ ಇವರು ಬಾಳೆ ಹಣ್ಣಿನ ಮಾರಾಟದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪಾರಂಗತರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಸುಮಾರು ಮೂರು ದಶಕಗಳ ಅನುಭವವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಇದು ಇವರ ಮುಖ್ಯ ಜೀವನಾಧಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಭಿಯಾನದ ಬೆಂಬಲಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ, ಇವರು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಬಾಳೆಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಮಾಗಿದ ಕೋಣೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಮಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರು ಸುಮಾರು 700 ಟನ್ ಬಾಳೆಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದು, ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಟ್ಟು ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ವಹಿವಾಟು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ನಿವ್ವಳ ಲಾಭವನ್ನು ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ. 50,000 ಅಂದರೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ರೂ. 6 ಲಕ್ಷ ಗಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಭಿಯಾನದ ಬೆಂಬಲದೊಂದಿಗೆ, ಮಲ್ಕಪ್ಪ ಇವರು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ನಗರದ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಮಿತಿಯ ಪ್ರಾಂಗಣದಲ್ಲಿ 2016-17ರಲ್ಲಿ ಶೀತಲ ಕೋಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಾಗಿಸುವ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ರೂ. 1.19 ಕೋಟಿ ವೆಚ್ಚದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ರೂ. 19 ಲಕ್ಷಗಳು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಭಿಯಾನದ ಸಹಾಯಧನವಾಗಿದ್ದು, ಉಳಿದ ಹಣವನ್ನು ಇವರು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸಾಲ ಪಡೆದು ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೇಂದ್ರವು ಎಂಟು ಕೋಣೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಶೀತಲ ಕೋಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಉಳಿದವು ಹಣ್ಣು ಮಾಗಿಸುವ ಕೋಣೆಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿ ಕೋಣೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು 10 ಟನ್‌ಗಳು, ಆದ್ದರಿಂದ ಒಟ್ಟು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಒಂದು ಬಾರಿಗೆ 80 ಟನ್‌ಗಳು ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಶೀತಲ ಮತ್ತು ಮಾಗಿಸುವ ಕೋಣೆ (ಮೆ. ಮಲ್ಕಪ್ಪ ಅಂಡ್ ಸನ್ಸ್, ಕಂಪನಿ) ಸ್ಥಾಪನೆಯಾದ ನಂತರ ಮಾಗಿಸುವ ಕೋಣೆಯನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ನೀಡುವುದು, ಸಗಟು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಮಾಡುವುದು, ಕಮಿಷನ್ ಏಜೆಂಟ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು, ಶೀತಲ ಸಂಗ್ರಹಾಗರ ನಡೆಸುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಬಾಳೆ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾಗಿಸಲು ದರವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಮೂರು ದಿನಗಳು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಧಿಗೆ ರೂ 1000 ದಿಂದ ರೂ. 1500/ಟನ್‌ಗೆ ಪಡೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಜತೆಗೆ ಇವರ ಘಟಕದಿಂದ ಬಾಳೆಹಣ್ಣಿನ ವಹಿವಾಟಿಗೆ ಖರೀದಿದಾರರಿಂದ ಶೇ.2ರಷ್ಟು ಕಮಿಷನ್ ಪಡೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ತಿಂಗಳಿಗೆ ಸರಾಸರಿ 300 ಟನ್ ಅಂದರೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸರಾಸರಿ 3000 ರಿಂದ 3500 ಟನ್ ಬಾಳೆ ಹಣ್ಣಾಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ರೈತರಿಂದ ಬಾಳೆ ಖರೀದಿ ಸೇರಿದಂತೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಒಟ್ಟು ವಹಿವಾಟು ರೂ. 25 ಕೋಟಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು, ಸರಾಸರಿ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ ಕಮಿಷನ್ ಶುಲ್ಕಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ. 2.0 ಲಕ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದು, ಸರಾಸರಿ ಮಾಸಿಕ ವೆಚ್ಚವು ವಿದ್ಯುತ್ ಬಿಲ್ ಮತ್ತು ಕೂಲಿ ವೆಚ್ಚ ಸೇರಿದಂತೆ ಸುಮಾರು ರೂ. 1.5 ಲಕ್ಷ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಕಮಿಷನ್ ಶುಲ್ಕಗಳು ಸೇರಿದಂತೆ ಸರಾಸರಿ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವು ರೂ. 2.0 ಲಕ್ಷಗಳು ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಘಟಕದಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಮಂದಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು, ಅವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಮಹಿಳೆ (ಲೆಕ್ಕಾಧಿಕಾರಿ)ಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ 3500ರಿಂದ 4000 ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ದಿನ ಸುಮಾರು 800 ರೈತರು ತಮ್ಮ ಬಾಳೆ ಕೊಯ್ಲು ತಂದು ಹಣ್ಣಾಗಿಸಲು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿ ದಿನ ಸುಮಾರು 100 ಬೀದಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಈ ಘಟಕದಿಂದ ಬಾಳೆಹಣ್ಣು ಖರೀದಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಾರಾಟದ ಅನೇಕ ವಿತರಕರು ಘಟಕವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಹಣ್ಣಾಗಿಸಲು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ವಿತರಕರು ಸಹ ಈ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಗತ್ಯವಿರುವಾಗ ದುರಸ್ತಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

“ಮಾಗಿಸುವ ಮತ್ತು ಶೀತಲ ಕೋಣೆ ನನಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಅನೇಕ ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಕೊಯ್ಲಿನ ನಂತರದ ನಷ್ಟವನ್ನು ಶೇಕಡಾ 20ರಿಂದ 30ರವರೆಗೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಸೌಲಭ್ಯವು ವರ್ಷಪೂರ್ತಿ ಲಭ್ಯವಿದ್ದು, ಉತ್ಪಾದಕರು, ಖರೀದಿದಾರರು ಮತ್ತು ಮಾರಾಟಗಾರರು ಸಮಾನವಾಗಿ

ಬಳಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮುಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲಾ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬಹುದಾದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಶೀತಲ ಸಂಗ್ರಹಾಗಾರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ನಾನು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಕ್ರಮೇಣ ನಾವು ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ರಫ್ತು/ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ”.

1.9.2 ಜೇನು ಉತ್ಪಾದನೆಯ ರಾಜ

ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸೊರಬ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಜೇನು ಸಾಕಾಣಿಕೆ

ಭಾವಚಿತ್ರ 20: ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸೊರಬ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಜೇನು ಸಾಕಾಣಿಕೆ

ಸಮಗ್ರ ವಿಧಾನದೊಂದಿಗೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಭಿಯಾನವು ಸಂಶೋಧನೆ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಚಾರ, ವಿಸ್ತರಣೆ, ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಂತಹ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಮಗ್ರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿ ಕೃಷಿ ಹವಾಮಾನ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಒಗ್ಗಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಅಂಶವೆಂದರೆ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆಗಳ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶಕ್ಕಾಗಿ ಜೇನುಸಾಕಣೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಜೇನುಸಾಕಣೆದಾರರು ಜೇನುನೋಣಗಳ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಜೇನು ಕೊಯ್ಲು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ ಸೇವೆಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಬೆಳೆ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯದ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮಿಗ್ನೇಶ್ ಕೊಪ್ಪ ಇವರ ಮಗ ಕಮಲಾಕಾರಿ ಟಿ. ಎಂ ಇವರು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸೊರಬ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮಿಸ್ರಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತ್‌ನ ತಳಕಲ್ ಕೊಪ್ಪ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. 67 ವರ್ಷದ ಇವರು ತಮ್ಮ ಐದು ಸದಸ್ಯರ ಕುಟುಂಬದೊಂದಿಗೆ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತಾರೆ, ಇವರ ಮಗ ಉಪನ್ಯಾಸಕನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಇವರು 0.75 ಎಕರೆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆ, ಬಾಳೆ, ಕಾಫಿ ಬೆಳೆದಿದ್ದು, ಹನಿ ನೀರಾವರಿ, ಮಲ್ಚಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಜೇನುಹುಳು ಸಾಕಣೆಯಲ್ಲಿ 20 ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಭವವನ್ನು ಇವರು ಹೊಂದಿದ್ದು, 20 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜೇನು ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು 2015-16ರಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆದು, ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ 12 ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ (ವರ್ಷಕ್ಕೆ 2ರಿಂದ 3 ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳಂತೆ). ಇವರು ಪ್ರತಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗೆ ರೂ. 2400 ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದು, ತಲಾ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗೆ ರೂ. 1600ರಂತೆ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಒಟ್ಟು 152 ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ 140 ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳು ಅವರದೇ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಇವರು ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಸುಮಾರು 100 ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳಿಂದ ಜೇನುತುಪ್ಪವನ್ನು ಹೊರತೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಸರಾಸರಿ 5 ಕೆ.ಜಿ.ಗಳಷ್ಟು, ಅಂದರೆ ಸರಾಸರಿ 500 ಕೆ.ಜಿ.ಗಳಷ್ಟು ಜೇನುತುಪ್ಪವು ಇವರಿಗೆ ದೊರಕುತ್ತದೆ. "ಹವಾಮಾನವು ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿದ್ದರೆ, ನಾವು ಪ್ರತಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗೆ 10 ಕೆ.ಜಿ.ಗಳವರೆಗೆ ಜೇನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಜೇನುತುಪ್ಪದ ಸರಾಸರಿ ಮಾರಾಟ ದರ ರೂ. 500/ ಕೆ.ಜಿ. ಇರುತ್ತದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ವಾರ್ಷಿಕ ಸುಮಾರು ರೂ. 2,50,000ವನ್ನು ಜೇನುತುಪ್ಪವನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ". ಬೆಂಗಳೂರಿನಂತೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ತಮ ಬೇಡಿಕೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯು ನಿರಂತರವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

"ಈ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ಕಡಿಮೆ ಹೂಡಿಕೆ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚದೊಂದಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಆದಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಭಿಯಾನದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಸ್ಟ್ಯಾಂಡ್ ಅನ್ನು ಸಹ ಸೇರಿಸಿದರೆ ಇದು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಸ್ಟ್ಯಾಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಡದಿದ್ದರೆ ಇರುವೆ ಮತ್ತು ಕೀಟಗಳ ದಾಳಿಯ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ ಎಂದು ಕಮಲಾಕಾರಿ ಅವರ ಪುತ್ರ ವಿಘ್ನೇಶ್ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕುಟುಂಬವು ಜೇನು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಸಹ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರು ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಜೇನುನೋಣಗಳ ಕಾಲೋನಿಗಳನ್ನು ಸಹ ಖರೀದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಜೇನುನೋಣಗಳ ಕಾಲೋನಿ ಇಲ್ಲದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗೆ ರೂ. 1750 ಇರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಜೇನುನೋಣಗಳ ಕಾಲೋನಿ ಇರುವ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗೆ ರೂ. 2000 ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವರು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸುಮಾರು 200 ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ಭಾವಚಿತ್ರ 21: ಜೇನುನೋಣಗಳ ಕಾಲೋನಿಗಳು

ಪ್ರತಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಸರಾಸರಿ ಲಾಭವು ರೂ. 150 ಇದೆ. ಇವರು ಜೇನುಸಾಕಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಿಗೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. "ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಮೇಲೆ ಜೇನುನೋಣಗಳ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಪ್ರಭಾವದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ಜೇನುನೋಣಗಳ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶ ಸೇವೆಯಿಂದಾಗಿ ನಾವು ಇಳುವರಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ 20ರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ಹೇಳಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಮಗಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ನೆರೆಹೊರೆಯ ರೈತರೂ ಸಹ ನಮ್ಮ ಜೇನುನೋಣಗಳಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜೇನು ಸಾಕಾಣಿಕೆ ಮೂಲಕ ಬರುವ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಜೇನು ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸಿದ್ದೇವೆ" ಎಂದು ವಿಫ್ಲೋಶ್ ಇವರು ಸಂತಸದಿಂದ ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ.

ಸಮಗ್ರ ವಿಧಾನದೊಂದಿಗೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ಸಂಶೋಧನೆ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಚಾರ, ಸುಗ್ಗಿಯ ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಮಗ್ರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಳುವರಿ ತಳಿಗಳು ಬೆಳೆ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ರೈತರ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಾಬು ಬಲವಂತ ನಾಟಕರ್ S/O ಬಳವಂತರು ಬಿಜಾಪುರ ತಾಲೂಕು ಮತ್ತು ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ ಜುಮನಾಳ್ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಕುಟುಂಬವು ಅವರ ಪೋಷಕರು, ಹೆಂಡತಿ ಮತ್ತು ಮೂವರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಎಸ್ಸಿ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಇವರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯವರೆಗೆ ಓದಿದ್ದಾರೆ. ಕುಟುಂಬವು ಐದು ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ಒಂದು ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತವಾಗಿದೆ. ಕುಟುಂಬದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ಯೋಗ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು. ನೀರಾವರಿಗೆ ನೀರಿನ ಮೂಲ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ. ಮುಖ್ಯ ಆದಾಯದ ಮೂಲವೆಂದರೆ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ.

1.10 ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ

1.10.1 ನೆರಳು ಬಲೆಯ ಯಶಸ್ಸು

ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಜಯಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿ (ನೆರಳು ಬಲೆ)

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನವು ಸಮಗ್ರ ವಿಧಾನದೊಂದಿಗೆ, ಸಂಶೋಧನೆ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಚಾರ, ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮುಂತಾದ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಮಗ್ರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಅಂಶವೆಂದರೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಳುವರಿ ತಳಿಗಳನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸಲು ಸಂರಕ್ಷಿತ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡುವುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಬೆಳೆ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ರೈತರ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಬಲವಂಶರವರ ಪುತ್ರರಾದ ಬಾಬು ಬಲವಂತ ನಾಟಕರ್ ಇವರು ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಜಯಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಜುಮನಾಳ್ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಕುಟುಂಬವು ಪೋಷಕರು, ಹೆಂಡತಿ ಮತ್ತು ಮೂವರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಇವರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯವರೆಗೆ ಓದಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಕುಟುಂಬವು ಐದು ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿ ಮತ್ತು ಒಂದು ಎಕರೆ ಮಳೆಯಾಶ್ರಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕುಟುಂಬದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ಯೋಗ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಇವರ ಜಮೀನಿನ ನೀರಾವರಿಗೆ ನೀರಿನ ಮೂಲವು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವರ ಮುಖ್ಯ ಆದಾಯದ ಮೂಲವೆಂದರೆ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಭಾವಚಿತ್ರ 22: ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಜಯಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿ (ನೆರಳು ಬಲೆ)

ಇವರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಯೋಜನೆಯಡಿ ನೆರವು ಪಡೆಯುವ ಮೊದಲು ಎರಡು ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬು, ಉಳಿದ ಮೂರು ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ದಾಳಿಂಬೆ ಮತ್ತು ಟೊಮೆಟೊ ಮುಂತಾದ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಮೊದಲು ಇವರ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯವು ರೂ. 2,50,000ರಿಂದ ರೂ. 3,00,000ದವರೆಗಿತ್ತು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನವನ್ನು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಪರಿಚಯಿಸಿದಾಗ, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಾಬುವನ್ನು ಮಾನ್ಯತೆ ಭೇಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದ್ದರು, ಅಲ್ಲಿ ಇವರು ಸಂರಕ್ಷಿತ ಕೃಷಿಯ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ವೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದರು. "ಇದರಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ, 2018-19ರಲ್ಲಿ, ನಾನು ಇದನ್ನು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದು, ನಾನು 0.50 ಎಕರೆಗೆ (2000 ಚ. ಮೀ.) ಶೇಡ್ ನೆಟ್‌ಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ರೂ. 7.5 ಲಕ್ಷಗಳ ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತೇನೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ರೂ. 5.80 ಲಕ್ಷ ಸಹಾಯಧನವಾಗಿದ್ದು, ಉಳಿದದ್ದು ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಬಂಡವಾಳವಾಗಿರುತ್ತದೆ" ಎಂದು ಬಾಬು ವಿವರಿಸಿದರು. ಇವರು ಹನಿ ನೀರಾವರಿ, ಮಲ್ಟಿಂಗ್‌ನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಡಿಎಪಿ, 24X24 ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಅಜೈವಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೊಲದ ಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ಬೇವಿನ ಹಿಂಡಿಯನ್ನು ಜಮೀನಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕೋಷ್ಟಕ 4: ನೆರಳು ಬಲೆಯಿಂದ ಬಂದ ಇಳುವರಿ ಮತ್ತು ಆದಾಯದ ವಿವರಗಳು

ಬೆಳೆ	ಬೆಳೆಯ ವಿಧ	ಇಳುವರಿ	ಪ್ರತಿ ಟನ್‌ಗೆ ಬೆಲೆ	ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ
1	ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ	4 ಟನ್‌ಗಳು	ರೂ. 20,000/ ಟನ್‌ಗೆ	ರೂ. 80,000
2	ದೊಣ್ಣೆ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ	12 ಟನ್‌ಗಳು	ರೂ. 12,000/ ಟನ್‌ಗೆ	ರೂ. 1,45, 000
3	ದೊಣ್ಣೆ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ	15 ಟನ್‌ಗಳು	ರೂ. 30,000/ ಟನ್‌ಗೆ	ರೂ. 4,50, 000

“ಪ್ರತಿ ಬೆಳೆಗೆ ಸರಾಸರಿ ವೆಚ್ಚವು ರೂ. 75,000ದಿಂದ ರೂ. 80,000 ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ದೊಣ್ಣೆ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿಗೆ ಸರಾಸರಿ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯವು ರೂ. 70,000ದಿಂದ ರೂ. 75,000 ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ ಮತ್ತು ದೊಣ್ಣೆ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿಯ ಗುಣಮಟ್ಟವು ಉತ್ತಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಹನಿ ನೀರಾವರಿಯು ನೀರಿನ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ, ಕಾರ್ಮಿಕರ ಅಗತ್ಯವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದು, ಸಮೀಪದ ವಿಜಯಪುರ ನಗರದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ತೆರೆದ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ನೆರಳು ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವುದು ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭದಾಯಕ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿರುತ್ತೇನೆ” ಎಂದು ಬಾಬು ಇವರು ದೃಢಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ

ಇತರ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಕಡಿಮೆ ಹೂಡಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಇದರಿಂದ ಆದಾಯ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಇವರು ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. “ನಾವು ಆದಾಯವನ್ನು ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ವಿಸ್ತರಣೆ ಮತ್ತು ಆಧುನೀಕರಣ, ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುವಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬಳಸಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ 0.5 ಎಕರೆ ನೆರಳು ಬಲೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಯೋಜಿಸಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಸುಧಾರಣೆ, ಮಕ್ಕಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುತ್ತೇವೆ” ಎಂದು ಬಾಬು ಇವರ ಪತ್ನಿ ತಿಳಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ, ಕುಟುಂಬದ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಸುಧಾರಿಸಿರುತ್ತದೆ.

1.10.2 ಒಣದ್ರಾಕ್ಷಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವಾಗಿರುವುದು

ಒಣದ್ರಾಕ್ಷಿ ಶೆಡ್ - ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಣದ್ರಾಕ್ಷಿ ತಯಾರಿಸಲು ಇರುವ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ಸೌಲಭ್ಯ

ಕೃಷಿಗೆ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆಯು ಕ್ರಮೇಣವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಹವಾಮಾನದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ಬಳಕೆಯನ್ನು ವೈವಿಧ್ಯಗೊಳಿಸುವ ಮಹತ್ವವನ್ನು ರೈತರು ಅರಿತುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಭಿಯಾನವು ರೈತರ ಆದಾಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಇತರ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಮೂಲಕ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.

ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಸೇರ್ಪಡಿಸಲು ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ರೈತರಿಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತವೆ, ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಉತ್ತಮ ಆದಾಯವು ಬರುವಂತೆ ಸುಗಮಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ವಿಜಯಪುರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಚಿತ್ತಾಪುರ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವ ಪಾಂಡಪ್ಪನವರ ಪುತ್ರರಾದ ಭೀಮಪ್ಪ ಪಾಂಡಪ್ಪ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಇವರು ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಕೃಷಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ದ್ರಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ಒಣದ್ರಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಸಂಸ್ಕರಿಸಲು ಒಣದ್ರಾಕ್ಷಿ ಶೆಡ್‌ನಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದ ನಂತರ, ಅವರು ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಆದಾಯವನ್ನು ಗಳಿಸಲು ಸಮರ್ಥರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ತನ್ನ ಪತ್ನಿ, ಪುತ್ರರು, ಸೊಸೆಯಂದಿರು ಮತ್ತು ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಎಂಟು ಸದಸ್ಯರ ಕುಟುಂಬದೊಂದಿಗೆ ಭೀಮಪ್ಪನವರು ವಾಸವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಸಾಮಾನ್ಯ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದು, ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಕುಟುಂಬವು ಒಂಬತ್ತು ಎಕರೆ ನೀರಾವರಿ ಜಮೀನನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿ ಆರು ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ದ್ರಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಹಾಗೂ ಜೋಳ, ಕಡಲೆ ಬೆಳೆ ಮುಂತಾದ ಕೃಷಿ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಮೂರು ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಈ ಕುಟುಂಬದ ಆದಾಯವು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ರೂ. 5,00,000 ಆಗಿರುತ್ತದೆ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯುವ ಮೊದಲು, ಭೀಮಪ್ಪನವರು ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಪಡೆದು ದ್ರಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಶುಲ್ಕಗಳು ರೂ. 5000/ ಟನ್ ಆಗಿರುತ್ತಿದ್ದು, ಸಾರಿಗೆ ವೆಚ್ಚ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಾಗಿ ರೂ. 1,00,000 ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿ ಸರಾಸರಿ 20 ಟನ್ ಒಣದ್ರಾಕ್ಷಿ ಉತ್ಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯಲು ಇವರು, ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿದ್ದು, 2016-17 ರಲ್ಲಿ ಒಣದ್ರಾಕ್ಷಿ ಶೆಡ್‌ನ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸೂಕ್ತ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದರು. ಪ್ರತಿ ಬ್ಯಾಚ್‌ಗೆ ಈ ಶೆಡ್ ಎಂಟು ಟನ್‌ಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸಬಹುದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಶೆಡ್‌ಗಾಗಿ ಒಟ್ಟು ರೂ.7,00,000 ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ರೂ. 2,80,000 ಸಹಾಯಧನ ದೊರೆತಿದ್ದು, ಉಳಿದ 4,50,000 ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾದಿಂದ ಸಾಲವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಭಾಚಿತ್ರ 23: ಒಣದ್ರಾಕ್ಷಿ ಶೆಡ್ - ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಣದ್ರಾಕ್ಷಿ ತಯಾರಿಸಲು ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ಸೌಲಭ್ಯ

ಶೆಡ್ ನಿರ್ಮಾಣದ ನಂತರ, ರೈತರು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಮೂರು ಬ್ಯಾಚ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಒಣದ್ರಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿ ಬ್ಯಾಚ್ ನಲ್ಲಿ 8 ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಸಂಸ್ಕರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ, ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಒಟ್ಟು 24 ಟನ್‌ಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಒಣದ್ರಾಕ್ಷಿ ಶೆಡ್‌ನ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾ ಭೀಮಪ್ಪನವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ "ನಮ್ಮ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ನಷ್ಟವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಸಾರಿಗೆ ವೆಚ್ಚವಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪ್ರಮಾಣವು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಾವು ಬಾಡಿಗೆ, ಸಾರಿಗೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಮೊದಲು ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗಿರುವ ಸುಮಾರು ರೂ. 1,25,000ದಿಂದ 1,50,000ದವರೆಗೆ ಈಗ ಉಳಿಸಿರುತ್ತೇವೆ. ಜೊತೆಗೆ, ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಶೆಡ್‌ನ್ನು ಇತರ ರೈತರಿಗೆ ಬಾಡಿಗೆಗೆ ನೀಡಿ ರೂ. 35,000 ಆದಾಯವನ್ನು ಗಳಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಋತುವಲ್ಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಶೆಡ್‌ನ್ನು ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು, ಉಪಕರಣಗಳು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿಡಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

"ನಾನು ಕ್ರಮೇಣ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಖರೀದಿಸಲು ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಎದುರು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಒಣದ್ರಾಕ್ಷಿ ನಮಗೆ ಉತ್ತಮ ಹಣವನ್ನು ತಂದಿರುತ್ತದೆ. ಶೆಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜಾಗವನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರೆ, ನಾವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಾಡಿಗೆ ಆದಾಯವನ್ನು ಗಳಿಸಬಹುದು" ಎಂದು ಭೀಮಪ್ಪ ಇವರು ಭವಿಷ್ಯದ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ಕ್ಷೇತ್ರ ಅಧ್ಯಯನದ ಭಾವಚಿತ್ರಗಳು

ವಿಷಯಗಳು

1.1	ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ:.....	564
1.2	ಪುನರುಜ್ಜೀವನ:.....	565
1.3	ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ:.....	566
1.4	ಸಂರಕ್ಷಿತ ಕೃಷಿ:.....	567
1.5	ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ:.....	568
1.6	ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ:.....	569
1.7	ಜೇನು ಸಾಕಣೆ:.....	570
1.8	ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ:.....	571
1.9	ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ:.....	572
1.10	ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ:.....	573

ಭಾವಚಿತ್ರಗಳ ಪಟ್ಟಿ

ಭಾವಚಿತ್ರ 1:	ಬಾಳೆ ಟೆಶ್ಯೂ ಕಲ್ಚರ್ ಮತ್ತು ಟೋಮೆಟೋ ಕೃಷಿ.....	564
ಭಾವಚಿತ್ರ 2:	ಮಾವು ಮತ್ತು ನಿಂಬೆ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ.....	565
ಭಾವಚಿತ್ರ 3:	ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ (ಜೀವಾಮೃತ).....	566
ಭಾವಚಿತ್ರ 4:	ಫಲಾನುಭವಿ-ಎರೆಹುಳು ಗೊಬ್ಬರ (ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ).....	566
ಭಾವಚಿತ್ರ 5:	ಸಂರಕ್ಷಿತ ಕೃಷಿ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮಲ್ಚಿಂಗ್.....	567
ಭಾವಚಿತ್ರ 6:	ಸಂರಕ್ಷಿತ ಕೃಷಿ, (ಪಾಲಿ ಹೌಸ್).....	567
ಭಾವಚಿತ್ರ 7:	ಸಮುದಾಯ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡ-ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚನ್ನಗಿರಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಯರಗಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ.....	568
ಭಾವಚಿತ್ರ 8:	ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನವಲಗುಂದ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಸೊಯೆತ್ತನಾಲ ಗ್ರಾಮದ ಹನುಮಪ್ಪ ತಳವಾರ, ಕೃಷಿ ಹೊಂಡದ ಫಲಾನುಭವಿ (ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ).....	568
ಭಾವಚಿತ್ರ 9:	ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚನ್ನಗಿರಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಅಬ್ಬಿಗರೆ ಗ್ರಾಮದ ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿಯವರ ಮಗ ಕರಿಬಸಪ್ಪ ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನುಭವಿ.....	569
ಭಾವಚಿತ್ರ 10:	ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸುಳ್ಯ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಉಬರಡ್ಡಾ ಮಿಥುರು ಗ್ರಾಮದ ವೆಂಕಪ್ಪ ಗೌಡರ ಮಗ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನುಭವಿ.....	569

ಭಾವಚಿತ್ರ 11: ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ದೇವಂಗಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಬೆಕ್ಕನೂರಿನ. ಸುದೇರಶೆಟ್ಟಿ ಜೇನು ಸಾಕಾಣಿಕೆಯ ಫಲಾನುಭವಿ.....	570
ಭಾವಚಿತ್ರ 12: ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸುಳ್ಯ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ದೇವಚಲ್ಲಾದ ವಿಜಯ್ ಜೇನು ಸಾಕಾಣಿಕೆಯ ಫಲಾನುಭವಿ.....	570
ಭಾವಚಿತ್ರ 13: ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ದೇವಂಗಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಬೆಕ್ಕನೂರಿನ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ನ (25 ಹೆಚ್‌ಪಿ) ಫಲಾನುಭವಿ ಶಂಕರಮೂರ್ತಿ	571
ಭಾವಚಿತ್ರ 14: ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕುಂದಗೋಳು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಪಶಪತಿಹಾಲ ಗ್ರಾಮದ ಸಿದ್ದಪ್ಪ ಎಂ ಸುಂಕದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ (ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ನ) ಫಲಾನುಭವಿ	571
ಭಾವಚಿತ್ರ 15: ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಾಗಮಂಗಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ದೇವಲಾಪುರದ ಶ್ರೀನಿವಾಸ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದ (ಮಾರಾಟದ ಬಂಡಿ) ಫಲಾನುಭವಿ.....	572
ಭಾವಚಿತ್ರ 16: ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣದ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಮಿತಿಯ ಪ್ರಾಂಗಣದ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ	572
ಭಾವಚಿತ್ರ 17: ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣದ ಹರಳಹಳ್ಳಿಯ ರಕ್ಷಿತ್, ಶೀತಲ ಶೇಖರಣಾ ಕೋಣೆಯ ಬೋನಿಫೇ ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ.....	573
ಭಾವಚಿತ್ರ 18: ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಸವನ ಬಾಗೇವಾಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮಂಗೋಲಿ ಗ್ರಾಮದ ದೇವಿ ಭಾಯಿ ರಾಥೋಡ್ ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ (ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕ).....	573
ಭಾವಚಿತ್ರ 19: ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೋಲಾರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕೋಡಿರಾಮಸಂದ್ರ ಗ್ರಾಮದ ಕೆ ಶಿವಾನಂದ, ದೊಣ್ಣೆ ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಬೆಳೆಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳ (ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ)ಯ ಫಲಾನುಭವಿ.....	574

1.1 ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ:

ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಸವನ ಬಾಗೇವಾಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು (ಬಾಳೆ ಟೆಶ್ಯೂ ಕಲ್ಚರ್) ಫಲಾನುಭವಿ-ಈರಪ್ಪ ಯಳ್ಳಿ

ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಔರಾದ್ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಫಲಾನುಭವಿ-ಮಾರುತಪ್ಪ ಇವರ ಮಗ ಬಾಲಾಜಿ

ಭಾವಚಿತ್ರ 1: ಬಾಳೆ ಟೆಶ್ಯೂ ಕಲ್ಚರ್ ಮತ್ತು ಟೊಮೆಟೋ ಕೃಷಿ

1.2 ಪುನರುಜ್ಜೀವನ:

ಮಾವಿನ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಔರಾದ್ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ತುಳಜಾಪುರ ಗ್ರಾಮದ ಸೂರ್ಯಕಾಂತ್‌ರವರ ಮಗ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತ್

ನಿಂಬೆ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಮತ್ತು ಹಿರಿಯ ನೆಡುಶೋಪಿನಲ್ಲಿ ಮರು ನೆಡುವುದು ಫಲಾನುಭವಿ ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಇಂಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ

ಅಶೋಕ್ ಆರ್ ಚನ್ನ ಗೌಡ

ಭಾವಚಿತ್ರ 2: ಮಾವು ಮತ್ತು ನಿಂಬೆ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ

1.3 ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ:

ಪ್ರಭಾಕರ ಮಯ್ಯ, ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ (ಜೀವಾಮೃತ), ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಉಜಿರೆ, ಬೆಲ್ತಂಗಡಿ

ಭಾವಚಿತ್ರ 3: ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ (ಜೀವಾಮೃತ)

Latitude: 17.000621
Longitude: 76.642108
Elevation: 435.42±101 m
Accuracy: 3.0 m
Time: 17-04-2021 10:09
Note: Rudagoud G patl Gurugappa sonna- 2016 -17

Powered by NoteCam

ಎರೆಹುಳು ಗೊಬ್ಬರ (ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ), ಕಲಬುರಗಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಜೀವರ್ಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಗುರುಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಮಗ ರುದ್ರೇಗೌಡ ಫಲಾನುಭವಿ

ಭಾವಚಿತ್ರ 4: ಫಲಾನುಭವಿ-ಎರೆಹುಳು ಗೊಬ್ಬರ (ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ)

1.4 ಸಂರಕ್ಷಿತ ಕೃಷಿ:

ಸಂರಕ್ಷಿತ ಕೃಷಿ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮಲ್ಚಿಂಗ್, ಬೀದರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಭಾಲ್ಕಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹಂಡ್ರಾಲ ಕೆ ಗ್ರಾಮದ ಶಂಕರವರ ಮಗ ಸಂಜೀವ ಭಾವಚಿತ್ರ 5: ಸಂರಕ್ಷಿತ ಕೃಷಿ, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮಲ್ಚಿಂಗ್

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ರಾಯನಲ ಗ್ರಾಮದ ಸೀಯಾಮ್ ರಜನಾ ಅಸ್ವಿಕರ್, ಸಂರಕ್ಷಿತ ಕೃಷಿ (ಪಾಲಿ ಹೌಸ್) ಭಾವಚಿತ್ರ 6: ಸಂರಕ್ಷಿತ ಕೃಷಿ, (ಪಾಲಿ ಹೌಸ್)

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

1.5 ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ:

ಭಾವಚಿತ್ರ 7: ಸಮುದಾಯ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡ-ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚನ್ನಗಿರಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಯರಗಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿ ಗ್ರಾಮ

ಭಾವಚಿತ್ರ 8: ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನವಲಗುಂದ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಸೊಯೆತ್ಕನಾಲ ಗ್ರಾಮದ ಹನುಮಪ್ಪ ತಳವಾರ, ಕೃಷಿ ಹೊಂಡದ ಫಲಾನುಭವಿ (ಜಲಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ)

1.6 ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ:

ಭಾವಚಿತ್ರ 9: ದಾವಣಗೆರೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚನ್ನಗಿರಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಅಬ್ಬಿಗರೆ ಗ್ರಾಮದ ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿಯವರ ಮಗ ಕರಬಸಪ್ಪ ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನುಭವಿ

ಭಾವಚಿತ್ರ 10: ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸುಳ್ಯ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಉಬರಡ್ಕಾ ಮಿಥುರು ಗ್ರಾಮದ ವೆಂಕಪ್ಪ ಗೌಡರ ಮಗ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸೌಲಭ್ಯದ ಫಲಾನುಭವಿ

1.7 ಜೇನು ಸಾಕಣೆ:

ಭಾವಚಿತ್ರ 11: ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ದೇವಂಗಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಬೆಕ್ಕನೂರಿನ. ಸುದೇರಶೆಟ್ಟಿ ಜೇನು ಸಾಕಾಣಿಕೆಯ ಫಲಾನುಭವಿ

ಭಾವಚಿತ್ರ 12: ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸುಳ್ಯ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ದೇವಚಲ್ಲಾದ ವಿಜಯ್ ಜೇನು ಸಾಕಾಣಿಕೆಯ ಫಲಾನುಭವಿ

1.8 ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ:

ಭಾವಚಿತ್ರ 13: ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ದೇವಂಗಿ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಬೆಕ್ಕನೂರಿನ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ನ (25 ಹೆಚ್‌ಪಿ) ಫಲಾನುಭವಿ ಶಂಕರಮೂರ್ತಿ

ಭಾವಚಿತ್ರ 14: ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕುಂದಗೋಳು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಪಶಪತಿಹಾಲ ಗ್ರಾಮದ ಸಿದ್ದಪ್ಪ ಎಂ ಸುಂಕದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣದ (ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ನ) ಫಲಾನುಭವಿ

1.9 ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ:

ಭಾವಚಿತ್ರ 15: ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಾಗಮಂಗಲ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ದೇವಲಾಪುರದ ಶ್ರೀನಿವಾಸ, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯದ (ಮಾರಾಟದ ಬಂಡಿ) ಫಲಾನುಭವಿ

ಭಾವಚಿತ್ರ 16: ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣದ ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಮಿತಿಯ ಪ್ರಾಂಗಣದ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ

1.10 ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ:

ಭಾವಚಿತ್ರ 17: ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಚನ್ನರಾಯಪಟ್ಟಣದ ಹರಳಹಳ್ಳಿಯ ರಕ್ಷಿತ್, ಶೀತಲ ಶೇಖರಣಾ ಕೋಣೆಯ ಬೋನಿಫೇ ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ

ಭಾವಚಿತ್ರ 18: ವಿಜಯಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಸವನ ಬಾಗೇವಾಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮಂಗೋಲಿ ಗ್ರಾಮದ ದೇವಿ ಭಾಯಿ ರಾಥೋಡ್ ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ (ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕ)

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಭಾವಚಿತ್ರ 19: ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೋಲಾರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕೋಡಿರಾಮಸಂದ್ರ ಗ್ರಾಮದ ಕೆ ಶಿವಾನಂದ, ದೊಣ್ಣೆ ಮೆಣಸಿನ ಕಾಯಿ ಬೆಳೆಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳ (ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ)ಯ ಫಲಾನುಭವಿ

ರೈತರಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿ

ಶೀರ್ಷಿಕೆ: ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16ರಿಂದ 2018-19ರ ಅವಧಿಯವರೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು:	ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹೆಸರು:.....
ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಹೆಸರು :	ಗ್ರಾಮದ ಹೆಸರು:.....

1. ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರ ವಿವರಗಳು

ಕ್ರ. ಸಂ.	ನಿಯತಾಂಕಗಳು	ವಿವರಣೆ					
1)	ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆದಾರರ ಹೆಸರು ಮತ್ತು ಮೊಬೈಲ್ ಸಂಖ್ಯೆ						
2)	ಫಲಾನುಭವಿಯ ಹೆಸರು						
3)	ತಂದೆಯ/ಸಂಗಾತಿಯ ಹೆಸರು						
4)	ಲಿಂಗ(✓)	ಪುರುಷ			ಮಹಿಳೆ		
5)	ವಯಸ್ಸು (ವರ್ಷಗಳು) ವರ್ಷಗಳು					
6)	ಯಾವುದೇ ಸಮುದಾಯ ಗುಂಪುಗಳ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವರೇ (✓)	ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪು	ರೈತರ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆ	ರೈತ ಸಂಘ	ಇತರೆ ಯಾವುದೇ ಗುಂಪು	ಯಾವುದೂ ಅಲ್ಲ	
7)	ನೀವು ಯಾವ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದೀರಿ(✓)	ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಮೇಲಿನವರು			ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿನವರು		
8)	ದಯವಿಟ್ಟು ವರ್ಗವನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿ (✓)	ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ	ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ	ಇತರೆ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗ	ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರು	ಇತರೆ	
9)	ಕುಟುಂಬದ ಗಾತ್ರ: ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ						
10)	ಕುಟುಂಬ ಸದಸ್ಯರ ವಿವರಗಳು	15 ವರ್ಷ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಪುರುಷರ ಸಂಖ್ಯೆ		15 ವರ್ಷ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಂಖ್ಯೆ		14 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳು	
11)	ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರ ಸಂಖ್ಯೆ						
12)	ಫಲಾನುಭವಿಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸ್ಥಿತಿ (✓)	ಅನಕ್ಷರಸ್ಥ	ಪ್ರಾಥಮಿಕ	ಮಾಧ್ಯಮಿಕ	ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ	ಪದವಿ/ಡಿಪ್ಲೊಮಾ	
		ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವೀಧರರು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನವರು				ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಸಾಕ್ಷರರು	
13)	ಮುಖ್ಯ ಉದ್ಯೋಗ (✓)	<ul style="list-style-type: none"> • ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು • ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕ • ಕುಶಲಕರ್ಮಿ • ಸೇವೆ (ಸಂಬಳ/ಪಿಂಚಣಿ) • ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗ / ವ್ಯಾಪಾರ 					

2. ಭೂಮಿಯ ವಿವರಗಳು

1)	ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ಸ್ವಂತ ಭೂಮಿ ಹಿಡುವಳಿ ಮಾದರಿ(✓)	ಭೂ ರಹಿತರು	ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿ(2.5 ಎಕರೆಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ)	ಕನಿಷ್ಠ (2.5- 5 ಎಕರೆ)	ಮಧ್ಯಮ (5- 10 ಎಕರೆ)	ದೊಡ್ಡದು (10 ಎಕರೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು)	
2)	ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಯ ಭೂಮಿ ಹಿಡುವಳಿ (ಎಕರೆ)		ನೀರಾವರಿ ರಹಿತ:----- ಎಕರೆ		ನೀರಾವರಿ:----- ಎಕರೆ		ಒಟ್ಟು:----- ಎಕರೆ
3)	ನೀರಾವರಿ ಮೂಲ (✓)	ತೆರೆದ ಬಾವಿ	ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ	ಕೆರೆ	ಕಾಲುವೆ ಬಾವಿ + ಕೆರೆ	ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ + ಕಾಲುವೆ	ಇತರೆ (ಕೃಷಿ ಹೊಂಡ ಇತ್ಯಾದಿ)
4)	ನಿಮ್ಮ ಜಮೀನಿಗೆ ರಸ್ತೆ ಸಂಪರ್ಕ	ಸಂಪರ್ಕ ಇಲ್ಲ	ಬಂಡಿ ರಸ್ತೆ (ಜಿಲ್ಲೆ ರಸ್ತೆ)	ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆ (ಮಣ್ಣಿನ ರಸ್ತೆ)		ಟಾರ್ ರಸ್ತೆ	

3. ಮಣ್ಣಿನ ಪರೀಕ್ಷೆ

1)	ನಿಮ್ಮ ಜಮೀನಿನ ಮಣ್ಣು ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನೀವು ನಡೆಸಿದ್ದೀರಾ? (✓)	ಹೌದು/ಇಲ್ಲ
2)	ನೀವು ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಡ್ ಅನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದೀರಾ? (✓)	ಹೌದು/ಇಲ್ಲ
3)	ಮಣ್ಣಿನ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಇಲಾಖೆಯು ಯಾವುದೇ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿದೆಯೇ? (✓)	ಹೌದು/ಇಲ್ಲ
4)	ಹೌದು ಎಂದಾದರೆ, ನೀವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದೀರಾ, ವಿವರಗಳನ್ನು ನಮೂದಿಸಿ	
5)	ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿರಲು ಕಾರಣಗಳು	

4. ಬೆಳೆ ಮಾದರಿ

1)	ಬೆಳೆ ಮಾದರಿ	ಕೃಷಿ ಬೆಳೆಗಳು	ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳು	ಅರಣ್ಯ ಬೆಳೆಗಳು	ಇತರೆ (ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿ, ಮೇವು ಇತ್ಯಾದಿ)	ಕೃಷಿ ಮಾಡದ ಭೂಮಿ
2)	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲು	-----ಎಕರೆ	-----ಎಕರೆ	-----ಎಕರೆ	-----ಎಕರೆ	-----ಎಕರೆ
3)	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ	-----ಎಕರೆ	-----ಎಕರೆ	-----ಎಕರೆ	-----ಎಕರೆ	-----ಎಕರೆ

5. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಭಿಯಾನದ ಮೊದಲು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳ ಬೆಳೆ ಮಾದರಿ (ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಭಿಯಾನದ ನೆರವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಒಂದು ವರ್ಷ ಮೊದಲು)

ನೀವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಭಿಯಾನದ ಸಹಾಯದ ಮೊದಲು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆದಿದ್ದೀರಾ?

ಹೌದು/ಇಲ್ಲ

ಹೌದು ಎಂದಾದರೆ, ದಯವಿಟ್ಟು ಕೆಳಗಿನ ವಿವರಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿ

ಕ್ರ. ಸಂ.	ಬೆಳೆಗಳ ಹೆಸರು	ಪ್ರದೇಶ (ಎಕರೆ)	ನೀರಾವರಿ ಮೂಲ*	ನೀರಾವರಿರಹಿತ (✓)	ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಘಟಕ**	ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪಾದನೆ	ಸರಾಸರಿ ವಾರ್ಷಿಕ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ (ರೂ.)
	ಒಟ್ಟು						

*ನೀರಾವರಿ ಮೂಲ: ತೆರೆದ ಬಾವಿ = 1, ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ = 2, ಕೆರೆ = 3, ಕಾಲುವೆ = 4, ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ + ಕೆರೆ = 5, ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ + ಕಾಲುವೆ = 6, ಇತರೆ (ಕೃಷಿ ಹೊಂಡ ಇತ್ಯಾದಿ) = 7

** ಒಟ್ಟು ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಘಟಕ: ಸಂಖ್ಯೆಗಳು = 1, ಕ್ವಿಂಟಾಲ್ = 2, ಟನ್ = 3, ಇತರೆ (ಕಿಲೋಗ್ರಾಂಗಳು, ಬಂಡಲ್‌ಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ) = 4ನ್ನು ಸೂಚಿಸಿರಿ

6. ಎಲ್ಲಾ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಕುಟುಂಬದ ವಾರ್ಷಿಕ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ

ಕ್ರ. ಸಂ.	ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯದ ಮೂಲಗಳು	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು (ರೂ.)	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ನಂತರ (ರೂ.)
1)	ಕೃಷಿ ಬೆಳೆಗಳು		
2)	ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳು		
3)	ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕ		
4)	ಜಾನುವಾರು		
5)	ಸಂಬಳ/ ಪಿಂಚಣಿ		
6)	ಸ್ವ-ಉದ್ಯೋಗ / ವ್ಯಾಪಾರ / ಆದಾಯ ಉತ್ಪಾದನೆ ಚಟುವಟಿಕೆ		
7)	ಇತರೆ (ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿ, ಮೀನುಗಾರಿಕೆ, ಜೇನುಸಾಕಣೆ ಇತ್ಯಾದಿ)		

7. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗೃತಿ	ಹೌದು	ಇಲ್ಲ
ಹೌದು ಎಂದಾದರೆ, ಅರಿವಿನ ಮೂಲ		
1) ಪತ್ರಿಕೆ/ ಟಿವಿ/ ರೇಡಿಯೋ	2) ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಇಲಾಖೆ	3) ರೈತ ಸಂಪರ್ಕ ಕೇಂದ್ರ
4) ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ / ತಾಲ್ಲೂಕು ಪಂಚಾಯಿತಿ / ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ	5) ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆ/ ರೈತ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಗುಂಪು	
6) ರೈತರು/ ಸ್ನೇಹಿತರು	7) ಸಿಸ್ಟಮ್/ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಇಂಟಿಗ್ರೇಟರ್‌ಗಳು	8) ಇತರೆ, ಸೂಚಿಸಿರಿ

8. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆದ ಘಟಕಗಳು

ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು	ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ
1) ಹೊಸ ಉದ್ಯಾನದ ಸ್ಥಾಪನೆ (ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ)	1) ನೆಡುತೋಪು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ (ನರ್ಸರಿ, ಟಿಶ್ಯೂ ಕೃಷಿ ಘಟಕ ಮತ್ತು ಬೀಜ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ)
2) ವಯಸ್ಸಾದ ತೋಟದ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಮತ್ತು ಮರು ನೆಡುವಿಕೆ	2) ಅಣಬೆ ಉತ್ಪಾದನೆ (ಸ್ಪಾನ್, ಮಶ್ರೂಮ್ ಮತ್ತು ಕಾಂಪೋಸ್ಟ್ ಘಟಕಗಳು)
3) ನೆಡುತೋಪು ನಿರ್ವಹಣೆ (ಬಹುವಾರ್ಷಿಕ, ಬಹುವಾರ್ಷಿಕವಲ್ಲದ ಮತ್ತು ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳು)	3) ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ
4) ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ	4) ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ರಚನೆ
5) ಸಂರಕ್ಷಿತ ಕೃಷಿ (ಹಸಿರು ಮನೆ, ನೆರಳು ಬಲೆ, ವಿರೋಧಿ ಪಕ್ಷಿ/ ಕೀಟ/ ಅಲಿ ಕಲ್ಲು ಬಲೆ, ನಾಟಿ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಮಲ್ಚಿಂಗ್)	
6) ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸಾರಣ	
7) ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ (ಪರಿವರ್ತನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ)	
8) ಜೇನು ಸಾಕಣೆ	
9) ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ	
10) ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ / ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ (ಪ್ರಚಾರ, ರೋಗ ಮುನ್ನೂಚನೆ ಘಟಕ, ಬಯೋ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಲ್ಯಾಬ್)	
11) ತರಬೇತಿ (ರಾಜ್ಯದೊಳಗೆ, ಹೊರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ, ರಾಜ್ಯದ ಹೊರಗೆ ಎಕ್ಸ್‌ಟ್ರಾ ಸರ್ ಭೇಟಿ)	

9. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಭಿಯಾನದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಫಲಾನುಭವಿಗಳ ವೀಕ್ಷಣೆಗಳು, ಭವಿಷ್ಯದ ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ಸಲಹೆಗಳು

<p>1)</p>	<p>ಅರ್ಜಿ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಧನದ ವಿವರಗಳು (✓)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) ಫಲಾನುಭವಿಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯಯುತ ಮತ್ತು ಪಾರದರ್ಶಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ 2) ಅರ್ಜಿಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಸರಳ ಮತ್ತು ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಸುಲಭವಾಗಿದೆ 3) ಅರ್ಜಿಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಸಮಯ ಸೂಕ್ತವಾಗಿದೆ 4) ಅನುಷ್ಠಾನ/ ಸ್ಥಾಪನೆ/ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಸಕಾಲಿಕ ಮತ್ತು ಕಾಲೋಚಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ/ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ 5) ನಮ್ಮ ಹವಾಮಾನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು/ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತವಾದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ 6) ಸಹಾಯದ ಎಲ್ಲಾ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ/ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ 7) ಸಹಾಯ ಧನವನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ 8) ಸಹಾಯ ಧನದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ 9) ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಲಭ್ಯರಿದ್ದು, ಅಗತ್ಯವಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಬೆಂಬಲ/ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೆ 10) ನೆರವು ನೀಡಿದ ನಂತರ ಇಲಾಖೆಯು ಅನುಸರಣೆಯಿರುತ್ತದೆ 11) ದುರಸ್ತಿ, ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಯೋಜನಾ ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು / ಯಾಂತ್ರಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿವೆ. 12) ಯೋಜನೆಯ ವೆಚ್ಚವು ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗಿದೆ
<p>2)</p>	<p>ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ವಿತರಣೆಗಾಗಿ ನಿಮಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಭಿಯಾನದಿಂದ ನಿಂದ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಬೆಂಬಲ ಬೇಕು? (✓)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಭಿಯಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜಾಗೃತಿ ಮೂಡಿಸುವುದು 2) ಸಬ್ಸಿಡಿ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು 3) ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಬೇಕು 4) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕಾ ಅಭಿಯಾನದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಸರಳಗೊಳಿಸುವುದು 5) ಸುಧಾರಿತ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಮಾಹಿತಿ 6) ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಪರ್ಕ 7) ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು 8) ಹೊಸ ಸಂಬಂಧಿತ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ನಿಬಂಧನೆ

		9) ಹೈಡ್ರೋಪೋನಿಕ್ ಮತ್ತು ಆಕ್ವಾಪೋನಿಕ್‌ನಂತಹ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ಹೊಸ ತಂತ್ರಗಳ ಸೇರ್ಪಡೆ 10) ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸುವುದು
3)	ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಉತ್ತಮ ವಿತರಣೆಗಾಗಿ ಸಲಹೆಗಳು	

10. ತರಬೇತಿ

1)	ನೀವು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕುರಿತು ಯಾವುದೇ ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದೀರಾ? (✓)	ಹೌದು / ಇಲ್ಲ / ನೆನಪಿಲ್ಲ
2)	ಭಾಗವಹಿಸಿದ ತರಬೇತಿಯ ವಿಧಗಳು	ಎ) ರಾಜ್ಯದೊಳಗೆ ತರಬೇತಿ ಬಿ) ರಾಜ್ಯದ ಹೊರಗಿನ ತರಬೇತಿ ಸಿ) ರಾಜ್ಯದ ಹೊರಗಿನ ಎಕ್ಸ್‌ಟ್ರಾಸರ್ ಭೇಟಿ
3)	ತರಬೇತಿ ವಿಷಯ (✓)	ಎ) ಹೊಸ ಉದ್ಯಾನದ ಸ್ಥಾಪನೆ (ಪ್ರದೇಶ ವಿಸ್ತರಣೆ) ಬಿ) ಮುದಿ ತೋಟದ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಮತ್ತು ಮರು ನೆಡುವಿಕೆ ಸಿ) ತೋಟದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಡಿ) ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ ಇ) ಸಂರಕ್ಷಿತ ಕೃಷಿ ಎಫ್) ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸಾರಣ ಜಿ) ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಹೆಚ್) ಚೇನುಸಾಕಣೆ ಐ) ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ ಜೆ) ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ಕೆ) ನೆಡುತೋಪು ಮೂಲಸೌಕರ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಎಲ್) ಅಣಬೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಎಂ) ಸಮಗ್ರ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಎನ್) ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮೂಲಸೌಕರ್ಯಗಳ ರಚನೆ
4)	ಯಾರು ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಡೆಸಿರುತ್ತಾರೆ?(✓)	ಇಲಾಖೆಯವರು ಬೇರೆ ಯಾರೆಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿರಿ
5)	ತರಬೇತಿ / ಮಾನ್ಯತೆ ಭೇಟಿಗಳು / ಅಧ್ಯಯನವು ನಿಮಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆಯೇ? (✓)	ಹೌದು ಇಲ್ಲ
6)	ತರಬೇತಿ / ಮಾನ್ಯತೆ / ಅಧ್ಯಯನ ಪ್ರವಾಸ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ನಂತರ	ಹೌದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇಲ್ಲ

	ನಿಮ್ಮ ಜ್ಞಾನ / ಕೌಶಲ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸುಧಾರಣೆ ಇದೆಯೇ(✓)			
7)	ತರಬೇತಿ/ ಮಾನ್ಯತೆ ಭೇಟಿಯಿಂದ ನೀವು ಯಾವುದೇ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ?	ಹೌದು	ಇಲ್ಲ	
8)	ಹೌದಾದರೆ, ದಯವಿಟ್ಟು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡಿರಿ			
9)	ಭವಿಷ್ಯದ ತರಬೇತಿ ಅಗತ್ಯಗಳು (✓)	ಎ) ಸುಧಾರಿತ ಕೃಷಿ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಬಿ) ಸಂರಕ್ಷಿತ ಸಾಗುವಳಿ ಸಿ) ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ಡಿ) ಜೇನುಸಾಕಣೆ ಇ) ಅಣಬೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಎಫ್) ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ ಜಿ) ಕೊಯ್ಲು ಮತ್ತು ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಹೆಚ್) ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಐ) ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿ ಜೆ) ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ		

ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಮೀಕ್ಷೆಗಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿ (ಫಲಾನುಭವಿಯಲ್ಲದವರಿಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿ)

ಶೀರ್ಷಿಕೆ: ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16ರಿಂದ 2018-19ರ ಅವಧಿಯವರೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಸರು:		ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಹೆಸರು:.....						
ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯತಿಯ ಹೆಸರು :		ಗ್ರಾಮದ ಹೆಸರು:.....						
ಭಾಗ 1: ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾಹಿತಿ								
ಕ್ರ. ಸಂ.	ನಿಯತಾಂಕಗಳು			ವಿವರಣೆ				
1	ಫಲಾನುಭವಿಯ ಹೆಸರು							
2	ತಂದೆಯ/ತಾಯಿಯ/ಸಂಗಾತಿಯ ಹೆಸರು							
3	ಮೊಬಲ್ ಸಂಖ್ಯೆ							
4	ಲಿಂಗ (✓)			ಪುರುಷ		ಮಹಿಳೆ		
5	ಯಾವುದೇ ಸಮುದಾಯ ಗುಂಪುಗಳ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವಿರಾ? (✓)	ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪು	ರೈತರ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆ	ರೈತ ಸಂಘ	ಇತರೆ ಯಾವುದೇ ಗುಂಪು			
	ಹೌದಾದರೆ ಅದನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ							
6	ನೀವು ಯಾವ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದೀರಿ(✓)	ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಮೇಲಿನವರು			ಬಡತನ ರೇಖೆಗಿಂತ ಕೆಳಗಿನವರು			
7	ವಯಸ್ಸು (ವರ್ಷಗಳು)		 ವರ್ಷಗಳು				
8	ದಯವಿಟ್ಟು ವರ್ಗವನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿ (✓)	ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ	ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ	ಇತರೆ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗ	ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರು	ಇತರೆ		
	9	ಕುಟುಂಬದ ಗಾತ್ರ: ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ		2ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ	3-5	6-8	9-10	10 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು
10	ಫಲಾನುಭವಿಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸ್ಥಿತಿ (✓)	ಅನಕ್ಷರಸ್ಥ	ಪ್ರಾಥಮಿಕ	ಮಾಧ್ಯಮಿಕ	ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ	ಪದವಿ ಪೂರ್ವ	ಪದವಿ/ಡಿಪ್ಲೊಮಾ	
		ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಪದವಿ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನವರು				ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಸಾಕ್ಷರರು		
11	ಮುಖ್ಯ ಉದ್ಯೋಗ (✓)			<ul style="list-style-type: none"> • ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು • ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕ • ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೂಲಿ ಕೆಲಸಗಾರ • ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಿ • ಖಾಸಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಿ • ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗ / ವ್ಯಾಪಾರ 				
12	ನೀವು ಕೆಲಸ ಹುಡುಕಿ ನಗರಕ್ಕೆ ವಲಸೆಯಾಗಿರುವಿರಾ? (✓)			ಹೌದು		ಇಲ್ಲ		
13	ಹೌದು ಎಂದಾದರೆ ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಋತುವಾರು ಎಷ್ಟು ದಿನಗಳು?							

14	ಕುಟುಂಬದ ಮಾಲೀಕತ್ವದ ಆಸ್ತಿಗಳು (✓)	ಪೀಠೋಪಕರಣಗಳು ಫ್ರಿಜ್ ಕೂಲರ್ ಫ್ಯಾನ್ ಟಿ.ವಿ ಸೈಕಲ್	ಕಾರು ಮೋಟಾರ್ ಸೈಕಲ್ ರೇಡಿಯೋ ಮೊಬೈಲ್ ಇತರೆ			
15	ನೀವು ಜಾನುವಾರುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೀರಾ (✓)	ಹೌದು / ಇಲ್ಲ				
16	ಹೌದಾದರೆ ಅವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಮೂದಿಸಿರಿ	ಹಸು: ಎತ್ತುಗಳು: ಎಮ್ಮೆ:	ಕುರಿ: ಮೇಕೆ: ಕೋಳಿ ಸಾಕಣೆ:			
17	ಭೂಮಿ ಹಿಡುವಳಿಯ ಗಾತ್ರ (✓)	ಭೂ ರಹಿತ/ ಗುತ್ತಿಗೆ ಭೂಮಿ	ಅಲ್ಪ ಭೂಮಿ (2.5 ಎಕರೆಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ)	ಕನಿಷ್ಠ ಭೂಮಿ (2.5 ಯಿಂದ 5 ಎಕರೆ)	ಮಧ್ಯಮ ಭೂಮಿ (5-10 ಎಕರೆ)	ದೊಡ್ಡ ಭೂಮಿ (10 ಎಕರೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು)
18	ಭೂಮಿಯ ರೀತಿ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತೀರ್ಣ (ಹೆ)	ಬಣ ಭೂಮಿ: -----ಹೆ	ನೀರಾವರಿ:-----ಹೆ	ಎರಡೂ: -----ಹೆ		
19	ನೀರಾವರಿ ಮೂಲ	ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ	ಕೆರೆ	ಕಾಲುವೆ ಏತ ನೀರಾವರಿ	ತೆರೆದ ಬಾವಿ	
20	ವಾರ್ಷಿಕ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯದ ಮೂಲಗಳು	ತೋಟಗಾರಿಕೆಗೆ ಮೊದಲು (ರೂ)		ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ನಂತರ (ರೂ)		
		ಕೃಷಿ: ಜಾನುವಾರು : ಪಿಂಚಣಿ: ಕೃಷಿ ಕೂಲಿ: ಸ್ವಯಂ ವ್ಯಾಪಾರ: ಇತರೆ:	ಕೃಷಿ: ತೋಟಗಾರಿಕೆ: ಜಾನುವಾರು ಪಿಂಚಣಿ: ಕೃಷಿ ಕೂಲಿ: ಸ್ವಂತ ವ್ಯಾಪಾರ : ಇತರೆ:			
21	ಮೊದಲು ಮತ್ತು ನಂತರ ಸರಾಸರಿ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯ (ರೂ) (✓)	ರೂ.-----/ವರ್ಷ		ರೂ.-----/ವರ್ಷ		
ಭಾಗ 2 - ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಘಟಕಗಳು (✓)						
22	ನೀವು ಉದ್ಯಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೀರಾ?	ಹೌದು / ಇಲ್ಲ				
23	ಹೌದಾದರೆ, ನೀವು ತಿಳಿದಿರುವ ಮತ್ತು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಕೆಳಗೆ ತಿಳಿಸಲಾದ ಘಟಕಗಳು ಯಾವುವು					
24	<ul style="list-style-type: none"> ನೆಡುತೋಪು ಸ್ಥಾಪನೆ ಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಸೃಷ್ಟಿ 	<ul style="list-style-type: none"> ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ 	<ul style="list-style-type: none"> ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ/ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ತರಬೇತಿ 			

ಭಾಗ-3 - ನೆಡುತೋಪು ಸ್ಥಾಪನೆ							
25	ನೆಡುತೋಪಿನ ವಿಧ	ಹಳೆಯ ನೆಡುತೋಪು / ಹೊಸ ನೆಡುತೋಪು / ಎರಡೂ					
26	ಸ್ಥಾಪನೆಯ ವರ್ಷ	ಹಳೆಯದು:		ಹೊಸದು:			
27	ಹಳೆಯ ನೆಡುತೋಪು ಆಗಿದ್ದರೆ, ಎಷ್ಟು ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ						
28	ಹೊಸ ನೆಡುತೋಪು ಆಗಿದ್ದರೆ, ಎಷ್ಟು ಹೆಕ್ಟೇರ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ						
29	ತೋಟಗಾರಿಕೆಗೆ ಮೊದಲು ಈ ಪ್ರದೇಶ/ಭೂಮಿಯ ಭಾಗವನ್ನು ಯಾವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು (✓)		<ul style="list-style-type: none"> • ಕೃಷಿ • ರೇಷ್ಮೆ ಕೃಷಿ • ಬೀಳು 		<ul style="list-style-type: none"> • ಮೇವು • ಮತ್ತೇನಾದರೂ 		
30	ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಳವಡಿಸುವ ಮೊದಲು ಅದೇ ಭೂಮಿಯಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಒಟ್ಟು ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯ (ರೂ.)						
31	ಬೆಳೆಯಲಾದ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆ ಪ್ರಕಾರ (✓)		<ul style="list-style-type: none"> • ಹಣ್ಣುಗಳು • ತರಕಾರಿ • ಹೂವು • ಸುಗಂಧ ಸಸ್ಯಗಳು 		<ul style="list-style-type: none"> • ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳು • ಔಷಧೀಯ ಸಸ್ಯಗಳು • ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳು 		
32	ಯಾವ ರೀತಿಯ ಬೆಳೆಗಳು (✓)	ವಾರ್ಷಿಕ / ಬಹುವಾರ್ಷಿಕ					
33	ನೆಡುತೋಪುಗಳ ವಿಧ			ಏಕ ಬೆಳೆ / ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆ			
34	ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆಯಾದರೆ, ಬೆಳೆಗಳ ಪ್ರಭೇದಗಳು		1.		3.		
			2.		4.		
35	ನೆಡುತೋಪಿನ ಹೆಸರು (✓)	ನೆಡಲಾದ ಹಣ್ಣಿನ ಗಿಡಗಳು		ತರಕಾರಿ ಸಸಿಗಳು		ಹೂವಿನ ಗಿಡಗಳು/ಬಳ್ಳಿಗಳು	
		ಹೆಸರು	ವಿಸ್ತೀರ್ಣ(ಹೆ)	ಹೆಸರು	ವಿಸ್ತೀರ್ಣ(ಹೆ)	ಹೆಸರು	ವಿಸ್ತೀರ್ಣ(ಹೆ)
		ಮಾವು		ನುಗ್ಗೇಕಾಯಿ		ಮಲ್ಲಿಗೆ	
		ಸಪೋಟ		ಟೊಮೆಟೊ		ಸುಗಂಧರಾಜ	
		ನಿಂಬೆ		ಬದನೆಕಾಯಿ		ಗುಲಾಬಿ	
		ಸೀಬೆ				ಇತರೆ ಹೂಗಳು	
		ನೇರಳೆ					
		ಬಾಳೆ					
		ಅನಾನಸ್					
		ಪಪ್ಪಾಯಿ					
		ದಾಳಿಂಬೆ					
		ಸಿಹಿ ಕಿತ್ತಳೆ					
		ಅಂಜೂರ					
		ಇತರೆ					

36		ನೆಡುತೋಪು ಬೆಳೆಗಳು		ಸಾಂಬಾರು ಬೆಳೆಗಳು		ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸಸಿಗಳು	
		ಹೆಸರು	ವಿಸ್ತೀರ್ಣ	ಹೆಸರು	ವಿಸ್ತೀರ್ಣ	ಹೆಸರು	ವಿಸ್ತೀರ್ಣ
		ಗೋಡಂಬಿ		ಶುಂಠಿ			
		ಮಾವು		ಅರಿಶಿನ			
		ಕೋಕೋ		ಕರಿ ಮೆಣಸು			
		ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿ		ದಾಲ್ಚಿನ್ನಿ			
		ಇತರೆ, ತಿಳಿಸಿರಿ		ಲವಂಗ			
				ಜಾಯಿ ಕಾಯಿ			
37	ಅಂತರವನ್ನು ತುಂಬಲು ಎಷ್ಟು ಸಸಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿರುತ್ತದೆ?	ಸಸಿಗಳ ಹೆಸರು		ಸಸಿಗಳ ಹೆಸರು			
38	ನೆಡುವ / ಮೊಳಕೆ ಸಸಿಗಳ ಮೂಲಗಳು						
39	ಸಸಿಗಳ ಮೂಲ (✓)	ಇತರೆ ಇಲಾಖೆಗಳಿಂದ ಉಚಿತವಾಗಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ			ನರ್ಸರಿಯಿಂದ ಖರೀದಿಸಲಾಗಿದೆ		
40	ಖರೀದಿಸಿದ್ದರೆ, ಸಸಿಗಳ ಬೆಲೆ (ರೂ.)						
41	ಸಸಿಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟ (✓)	ತುಂಬಾ ಒಳ್ಳೆಯದು	ಉತ್ತಮ	ಸರಾಸರಿ	ಕಳಪೆ		
42	ನೀವು ಯಾವುದೇ ಹೊಸ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ (✓)				<ul style="list-style-type: none"> • ನೀರಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ರಚನೆ • ಸಾವಯವ ಕೃಷಿ • ಸಮಗ್ರ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆ • ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ • ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ • ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ • ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ 		
ಭಾಗ-4: ಜಲ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ರಚನೆಗಳು							
43	ಕೃಷಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಯಾವುದೇ ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ರಚನೆಗಳಿವೆಯೇ?				ಹೌದು - 1, ಇಲ್ಲ - 0		
44	ಹೌದು ಎಂದಾದರೆ, ಯಾರು ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು				ಸರ್ಕಾರ -1, ಸ್ವಂತ -2		

	ತೇವಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ರಚಿಸಿರುತ್ತಾರೆ?	
45	ಹೌದು ಎಂದಾದರೆ, ಅವು ಯಾವುವು?	ಕಾಲುವೆ ಅಥವಾ ಬದು-1, ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ಬದು-2, ಕೃಷಿ ಹೊಂಡ-3
ಕಾಲುವೆ ಅಥವಾ ಬದು		
46	ಕಾಲುವೆ ಅಥವಾ ಬದು ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಯಾವ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ?	ವರ್ಷವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರಿ
47	ಕಾಲುವೆ ಅಥವಾ ಬದುವಿನ ಸ್ಥಿತಿ ಏನು?	ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ, ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ
48	ಕಾಲುವೆ ಅಥವಾ ಬದು ಸ್ತಂಭಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ನೀರು ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿದೆಯೇ? (ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ)	ಹೌದು - 1, ಇಲ್ಲ - 0
49	ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಧಿತ ತೇವಾಂಶವನ್ನು ನೀವು ಗಮನಿಸಿದ್ದೀರಾ? (ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ)	ಹೌದು - 1, ಇಲ್ಲ - 0
50	ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾದ ಮಣ್ಣಿನ ಸವೆತವನ್ನು ನೀವು ಗಮನಿಸಿದ್ದೀರಾ? (ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ)	ಹೌದು - 1, ಇಲ್ಲ - 0
ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ಬದು		
51	ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ಬದು ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಯಾವ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ?	ವರ್ಷವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರಿ
52	ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ಬದುವಿನ ಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ?	ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ, ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ
53	ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ಬದುವಿನಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ನೀರು ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿದೆಯೇ? (ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ)	ಹೌದು - 1, ಇಲ್ಲ - 0
54	ಹೌದು ಎಂದಾದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿದ ತೇವಾಂಶವನ್ನು ನೀವು ಗಮನಿಸಿದ್ದೀರಾ? (ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ)	ಹೌದು - 1, ಇಲ್ಲ - 0
55	ನಿಮ್ಮ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಯಾದ ಮಣ್ಣಿನ ಸವೆತವನ್ನು ನೀವು ಗಮನಿಸಿದ್ದೀರಾ? (ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ)	ಹೌದು - 1, ಇಲ್ಲ - 0
ಕೃಷಿ ಹೊಂಡ		
56	ಕೃಷಿ ಹೊಂಡ	ಪ್ರಮಾಣ (ಸಂಖ್ಯೆ)
57	ನಿಮ್ಮ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ಯಾವುದಾದರೂ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡವಿದೆಯೇ?	ಹೌದು - 1, ಇಲ್ಲ - 0
58	ಯಾವ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಯಿತು	ವರ್ಷವನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರಿ
59	ಹೌದಾದರೆ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡದ ಸಂಖ್ಯೆ	
60	ಗಾತ್ರ (ಮೀಟರ್.)	ಉದ್ದ x ಅಗಲ x ಆಳ
61	ಕೃಷಿ ಹೊಂಡದ ಸ್ಥಿತಿ ಏನು?	ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ, ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ
62	ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕವಾಗಿದ್ದರೆ ಕೃಷಿ ಹೊಂಡದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಯಾವುದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಕೊಯ್ಲು ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೇ?	ಹೌದು - 1, ಇಲ್ಲ - 0
63	ಹೌದಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಬಾರಿ	

64	ನೀರನ್ನು ಕೊಯ್ಲು ಮಾಡಿದರೆ, ಅದನ್ನು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಳಸಲಾಗಿದೆ? (ಪ್ರಕಾರ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು)	ನೀರಾವರಿ-4 ಜಾನುವಾರುಗಳಿಗೆ ಕುಡಿಸಲು-3 ಮೀನುಗಾರಿಕೆ - 2 ದೇಶೀಯ ಬಳಕೆ-1 ಬಳಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ -0
65	ನೀರಾವರಿಗೆ ಬಳಸಿದರೆ, ಎಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ? (ಎಕರೆ)	ಪ್ರದೇಶ (ಎಕರೆ)
66	ಯಾವ ಬೆಳೆ/ನೆಡುತೋಪು? (ಕಾಮಾ ಸೇರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಬೆಳೆಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಟೈಪ್ ಮಾಡಿ)	
67	ಎಷ್ಟು ಇಳುವರಿ ಬಂದಿದೆ	ಪ್ರಮಾಣ
68	ಸ್ವಯಂ ಬಳಕೆ	
69	ಮಾರಾಟದ ಇಳುವರಿಯಿಂದ ನಿವ್ವಳ ಆದಾಯ	ರೂ.
ಭಾಗ-5: ನೆಡುತೋಪಿನ ನಿರ್ವಹಣೆ		
70	ನೀರಾವರಿ ಮೂಲಗಳು (✓)	ತೆರೆದ ಬಾವಿ/ಕೊಳವೆ ಬಾವಿ/ಕಾಲುವೆ/ಕೃಷಿ ಕೊಳ/ನೀರಿನ ಟ್ಯಾಂಕ್/ಯಾವುದೇ ಇತರ
71	ನೀವು ವಾರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬಾರಿ ಸಸ್ಯಗಳಿಗೆ ನೀರು ಹಾಕುತ್ತೀರಿ? (✓)	ವಾರಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮೆ ವಾರಕ್ಕೆ ಎರಡು ಬಾರಿ ಯಾವುದೇ ಇತರೆ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿ
72	ನೀವು ನೀರಿನ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ (✓)	ಹೌದು - 1, ಇಲ್ಲ - 0
73	ಹೌದು ಎಂದಾದರೆ, ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಪ್ರಕಾರ (✓)	ಹನಿ ನೀರಾವರಿ/ ಸ್ಟ್ರಿಕ್ಲರ್ / ಯಾವುದಾದರೂ, ದಯವಿಟ್ಟು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿ
74	ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ನಂತರ, ನೀರಿನ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಶೇಕಡಾವಾರು ಎಷ್ಟು?	
75	ನೀವು ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆಯ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ? (ಅನ್ವಯಿಸಿದರೆ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಟಿಕ್ ಮಾಡಿ) (✓)	ಹೊಲದ ಗೊಬ್ಬರ ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರ ಎರೆಹುಳು ಗೊಬ್ಬರ ಎಲ್ಲಾ ಮೂರು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ
76	ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಬಳಸುವ ಪ್ರಮಾಣ (ಟನ್‌ಗಳು /ವಾರ್ಷಿಕ)	
77	ಸಮಗ್ರ ಪೋಷಕಾಂಶ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅನುಕೂಲಗಳು	ಎ) ಉತ್ತಮ ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯಬಹುದು ಬಿ) ಭೂಮಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಸಿ) ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿಯಾಗಿದೆ
78	ನೀವು ಸಮಗ್ರ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ? (✓)	ಹೌದು / ಇಲ್ಲ
79	ಹೌದು ಎಂದಾದರೆ, ಯಾವ ಕೀಟ ನಿರ್ವಹಣೆ ವಿಧಾನವನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ(✓)	ಸಾವಯವ ಜೈವಿಕ ರಾಸಾಯನಿಕ ಎಲ್ಲಾ ಮೂರು ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ
80	ಕೀಟವನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅನುಕೂಲಗಳು	ಎ) ಉತ್ತಮ ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯುವುದು

		ಬಿ) ಭೂಮಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಸಿ) ಪರಿಸರ ಸ್ನೇಹಿ			
81	ನಿಮ್ಮ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡಾ ಎಷ್ಟು ಸಸಿಗಳು ಉಳಿದುಕೊಂಡಿವೆ?	ಶೇಕಡಾ 25ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ	ಶೇಕಡಾ 26-50	ಶೇಕಡಾ 51-75	ಶೇಕಡಾ 75ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು
82	ಸಸಿಗಳು ಉಳಿಯದಿರಲು ಕಾರಣಗಳೇನು? (✓)	ಅಸಮರ್ಪಕ ಆರೈಕೆ			
		ಅಸಮರ್ಪಕ ನೀರಿನ ಲಭ್ಯತೆ			
		ಪ್ರತಿಕೂಲ ಹವಾಮಾನ			
		ರೋಗ/ಕೀಟ ದಾಳಿ			
		ಅಕಾಲಿಕ ನೆಡುತೋಪು			
		ಸೂಕ್ತವಲ್ಲದ ಜಾತಿಗಳು/ವೈವಿಧ್ಯ			
		ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿ			
83	ಇದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು - ನೀವು ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮೊತ್ತವನ್ನು ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? (ಉಳುವುದು, ಬಿತ್ತನೆ, ನಿರ್ವಹಣೆ) (ರೂ.)				
84	ನಂತರ - ಹೊಸ ಉದ್ಯಾನವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ನೀವು ಎಷ್ಟು ಮೊತ್ತವನ್ನು ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? (ಉಳುಮೆ, ನೆಡುತೋಪು ನಿರ್ವಹಣೆ) (ರೂ.)				
85	ನೀವು ಯಾವುದೇ ಇತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದೀರಾ (✓)	ಹೌದು / ಇಲ್ಲ			
86	ಹೌದು ಎಂದಾದರೆ, ಎಷ್ಟು (ರೂ.)				
87	ಪ್ರತಿ ಹೆಕ್ಟಾರ್ಗೆ ಇತರ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ಮೊತ್ತದ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ? (ರೂ.)				
88	ಇತರ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಯಾವ ರೀತಿಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ? (ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿರಿ)				
89	ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಎಷ್ಟು ಜನರು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ?				
90	ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ದಿನಗಳು / ತಿಂಗಳುಗಳು / ವರ್ಷವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ?				
91	ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ಮಹಿಳೆಯರು ತೋಟಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ? (✓)	ಹೌದು / ಇಲ್ಲ			
92	ಹೌದು ಎಂದಾದರೆ, ಅವರು ಯಾವ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ? (✓)	ಕಳೆ ಕೀಳುವುದು			
		ನೀರುಹಾಕುವುದು			
		ಸಮರುವಿಕೆ			
		ಬೆಳೆ ಕೀಳುವುದು/ಕೊಯ್ಲು			
		ಶ್ರೇಣೀಕರಣ			
		ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಕೆಲಸ			
93	ಒಂದು ಬೆಳೆಗೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಇಳುವರಿ ಬರುತ್ತದೆ?				
94	ಸ್ವಂತಕ್ಕಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಬಳಕೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ? (ಟನ್‌ಗಳು)				

95	ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ? (ಟನ್‌ಗಳು)				
ಭಾಗ-6 : ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಯಾಂತ್ರೀಕರಣ					
96	ನೀವು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಕೃಷಿ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದೀರಾ?			ಹೌದು / ಇಲ್ಲ	
97	ಹೌದಾದರೆ			ಸ್ವಂತ / ಬಾಡಿಗೆ	
98	ಬಾಡಿಗೆಗೆ ನೀಡಿದರೆ ಗಂಟೆಗೆ/ದಿನಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಬಾಡಿಗೆ ಇರುತ್ತದೆ? (ರೂ.)				
99	ಬಳಸಲಾದ ಎಲ್ಲಾ ಉಪಕರಣಗಳು ಯಾವುವು?				
100	ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕೃಷಿ ಉಪಕರಣಗಳು ಮತ್ತು ಅಭ್ಯಾಸದೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ ಉಂಟಾದ ಅನುಕೂಲಗಳು		ಎ) ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಳಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದು ಬಿ) ಪರಿಶ್ರಮ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವುದು ಸಿ) ಸಮಯ ಉಳಿತಾಯವಾಗಿರುವುದು ಡಿ) ಕಡಿಮೆ ವೆಚ್ಚವಾಗಿರುವುದು ಇ) ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ತಿಳಿಸಿರಿ		
101	ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಲು ನೀವು ಯಾವುದೇ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಸಹಾಯಧನ ಪಡೆದಿದ್ದೀರಾ?			ಹೌದು / ಇಲ್ಲ	
102	ಹೌದು ಎಂದಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಮೊತ್ತವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ (ರೂ) (%)				
ಭಾಗ-7: ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ ತಂತ್ರಗಳು					
103	ಯಾವುದೇ ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದೀರಾ?			ಹೌದು/ಇಲ್ಲ	
104	ಹೌದು ಎಂದಾದರೆ ಎಲ್ಲಾ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆಯೇ?			ಎ) ಪ್ಯಾಕ್ ಹೌಸ್ ಬಿ) ಕೋಲ್ಡ್ ಸ್ಟೋರೇಜ್ ಸಿ) ಉಗ್ರಾಣ	
105	ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿರುವ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು			ಸ್ವಂತ / ಬಾಡಿಗೆ	
106	ಬಾಡಿಗೆಗೆ ನೀಡಿದರೆ, ತಿಂಗಳಿಗೆ/ವರ್ಷಕ್ಕೆ/ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಬಾಡಿಗೆ ಎಷ್ಟು?				
107	ಸ್ವಂತವಾಗಿದ್ದರೆ, ನೀವು ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಸಹಾಯಧನವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದೀರಾ? (ರೂ) (%)				
108	ಕೊಯ್ಲು ನಂತರದ ನಿರ್ವಹಣೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳ ಪ್ರಯೋಜನವೇನು		a) ಸರಕುಗಳ ಜೀವಿತಾವಧಿಯು ಹೆಚ್ಚಿಗೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಬಿ) ಹಾಳಾಗುವುದನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತದೆ ಸಿ) ಋತುವಲ್ಲದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬಹುದು ಡಿ) ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭ ಸಿಗುತ್ತದೆ		
ಭಾಗ-8 ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಮಾಡುವುದು					
109	ಇಳುವರಿಯನ್ನು ನೀವು ಹೇಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ/ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತೀರಿ? ತೋಟಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇರುವ ಸವಾಲುಗಳೇನು(✓)	ನೇರ	ದಲ್ಲಾಳಿಗಳು	ಗುತ್ತಿಗೆ	ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ
		ಮಾರುಕಟ್ಟೆ		ವ್ಯಕ್ತಿ	ಸಂಸ್ಥೆ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

110	ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆಗಳಿಂದ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯವು ಎಷ್ಟು ಆಗುತ್ತಿದೆ?(ರೂ/ವರ್ಷ)				
111	ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ವಾರ್ಷಿಕ ವೆಚ್ಚವು ಎಷ್ಟು ಆಗುತ್ತಿದೆ?(ರೂ/ವರ್ಷ)				
112	ತೋಟಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇರುವ ಸವಾಲುಗಳೇನು (✓)	ಜ್ಞಾನದ ಕೊರತೆ			
		ಅಸಮರ್ಪಕ ನೀರಿನ ಲಭ್ಯತೆ			
		ರೋಗ/ಕೀಟ ದಾಳಿಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಪಾಯ			
		ಹೆಚ್ಚಿನ ಹೂಡಿಕೆ ವೆಚ್ಚ			
		ಇಳುವರಿಗಾಗಿ ಬಹಳ ಸಮಯ			
		ಏರಿಳಿತದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ			
		ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿರಿ			
ಭಾಗ-9 ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ					
113	ನೀವು ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕುರಿತು ಯಾವುದೇ ತರಬೇತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದೀರಾ? (✓)			ಹೌದು/ಇಲ್ಲ	
114	ಹೌದಾದರೆ, ಎಷ್ಟು ದಿನಗಳು				
115	ಯಾರು ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ನಡೆಸಿರುತ್ತಾರೆ? (✓)	ಇಲಾಖೆ	ರೈತ ಉತ್ಪಾದಕ ಸಂಸ್ಥೆ	ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಸ್ಥೆ	ಯಾವುದೇ ಇತರೆ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿರಿ
116	ನಿಮಗೆ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಕುರಿತು ತರಬೇತಿ ಅಗತ್ಯವಿದೆಯೇ?			ಹೌದು/ಇಲ್ಲ	
117	ಹೌದು ಎಂದಾದರೆ, ತೋಟಗಾರಿಕೆಯ ಯಾವ ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಬಯಸುತ್ತೀರಿ? (✓)	ಹೊಸ ಪ್ರಭೇದಗಳು			
		ಹೆಚ್ಚಿನ ಇಳುವರಿಗಾಗಿ ಕಾಳಜಿ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆ			
		ಸಾವಯವ ಗೊಬ್ಬರ / ಸಾವಯವ ಕೀಟನಾಶಕಗಳು			
		ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್			
		ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿರಿ			
118	ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಗ್ರಹಣಾ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆಯೇ? (✓)			ಹೌದು / ಇಲ್ಲ / ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ	
119	ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಶೀತಲ ಸಂಗ್ರಹಾಗಾರದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ ಎಂದು ನೀವು ಭಾವಿಸುತ್ತೀರಾ? (✓)			ಹೌದು / ಇಲ್ಲ / ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ	
120	ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ವಿತರಣೆಗಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಬೆಂಬಲ ಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ? (✓)	ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ತಳಿಗಳು			
		ಹೊಸ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜ್ಞಾನ			
		ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸಂಪರ್ಕ			
		ಬೇರೆ ಯಾವುದಾದರೂ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿ			

ತನಿಖಾಧಿಕಾರಿಯ ಸಹಿ

ದಿನಾಂಕ:

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ 2015-16 ರಿಂದ 2018-19 ರ ಅವಧಿಯವರೆಗಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ತೋಟಗಾರಿಕೆ
ಅಭಿಯಾನದ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ

ಕರ್ನಾಟಕ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ,
#542, 5ನೇ ಮಹಡಿ, 2ನೇ ಹಂತ
ಬಹುಮಹಡಿಗಳ ಕಟ್ಟಡ
ಡಾ. ಬಿ.ಆರ್. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವೀಧಿ
ಬೆಂಗಳೂರು - 560 001

ಜಾಲತಾಣ : kmea.karnataka.gov.in
ದೂರವಾಣಿ : 080 2203 2561
ಇಮೇಯಿಲ್ ಐಡಿ: keagok@karnataka.gov.in